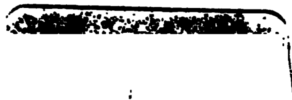

LANE MEDICAL LIBRARY STANFORD
2 45 0355 6118

MALEISCH-NEDERDUITSCH WOORDENBOEK.

MALEISCH-NEDERDUITSCH

WOORDENBOEK,

ook ten dienste van hen, die geen Arabisch karakter gebruiken.

DOOR

W. A. P. ROORDA VAN EYSINGA.

VEEL VERBETERDE EN AANMERKELIJK VERMEERDERDE UITGAVE.

AMSTERDAM,
G. THEOD. BOM.
1877.

WOORDENBOEK.

A.

aâdil, *Ar. rechtvaardigheid.*
aaib of ajib, *schande, hoon.*
àam, *Ar. algemeen, publiek.*
aâmil, *Ar. werker.*
aâqil, *Ar. verstandig.*
aâqilat, *Ar. stamverwanten.*
aâridl, *Ar. toevalligheid.*
aâri-jat, *Ar. leening.*
ab, aboe, *Ar. vader.*
abâ, *Ar. voeden, opvoeden.*
aba-aba, *Soend. tuig, gereedschap, takel, gareel.* Aba-aba-kapal, *scheepstuig.* Kenâkan aba-aba pada prâoe, *een vaartuig optakelen.*
abad, *Ar. blijven, staan, rusten, bestendig zijn, voortduren.*
abad, *Ar. eeuw, eeuwigheid, zonder einde.*
abada'l-abadi, *Ar. eeuwigdurend.*
abadi, *eeuwig.*
abadîat, *eeuwigheid.*
abai, *veronachtzamen, lichtachten, weigeren.*
abal, *Ar. kameel,*
abam, *dwarsbalk, steunbalk.*
abang, *J. rood.*
abang, *oudere broeder of zuster; vriend, vriendin.*
abantâra, *heraut.*
àbarân, *Ar. Hebreër.*
abâwi, *vaderlijk.*
àbdi, *Ar. slaaf.*
abed, *Ar. begin.*
abis, *gedaan, af, op.* (*zie:* hâbis.)
abnoes, *Ar. ebbenhout.*
aboe, *asch.* (*zie:* hâboe.)
abrak, *Ar. Moskovisch glas.*
abrâr, *Ar. plichtbetrachtend.*
abrats, *Ar. melaatsch.*
abril, *V. April.*
achadzat, *Ar. leengoed.*
achbâr, *Ar. overleveringen.*
achidz, *Ar. ontnemen.*
achir, *Ar. einde, laatst.* Pada achir zamân, *in het laatste der dagen.*
achirat, *Ar. toekomende wereld, einde van deze wereld, eeuwigheid.*
ada, *zijn, bestaan; zich bevinden, gedragen; bestaan, aanzijn.* ada-banjaq, *veel hebben, goed voorzien zijn.* — koerang, *ontbreken.* Meng-adâ-kan, *doen zijn, veroorzaken.* Ka-adâ-an, *aanzijn, bestaan, zelfstandigheid, toestand.*
ada, *zie:* adâon.
adab, *Ar. rechtvaardig zijn, rechtvaardigheid.*
àdâlet, *Ar. rechtvaardig zijn, rechtvaardigheid.*
adam, ADAM. Anaq adam, *een mensch, een kind van Adam.*
àdan, *Ar. Eden.*
adang-adang, *nu en dan.*
adang; hâdang, *hinderlaag.* Meng-, *loeren.* Bèr-, *in eene hinderlaag liggen.* Di-, *belaagd worden,*
adâon, *Ar. oplossing.*
adap, *voor, tegenover.* Di (h)adâpan, *voor, in tegenwoordigheid.* (*zie:* hâdap.)
adap adap *en* nâsi ——, *een schotel rijst waarin allerlei lekkernij is.*
ada-pon, *wijders, voorts.*
adar, *ook:* addar, *bejaard.*
adara, oedara, *de lucht, dampkring,*
adas, *venkel.* — mânis, *anijszaad.*
àdat, *Ar. gewoonten, zeden, manieren.* àdat negri, *landswijze, oude instellingen.*
adâwat, *Ar. vijandschap.*
adè, *een oorlogs-instrument.*
ạdé, adeq, *jongere broeder of zuster; vriend, vriendin.*
adenda, *vorstelijke jongere broeder of zuster; beminde.*
adîath, *geschenk.*
àdil, *Ar. rechtvaardig, onpartijdig.*
adipâti, *J. titel voor een Regent op Java.*
adir, *zeer lekkere zeevisch.*
àdjâib, *Ar. wonderlijk, wonder.*
adjal, *Ar. bepaald tijdstip, stervensuur, de dood.*

adjaq, *bepraten*, *aanpraten*, *aansporen*, *uitnoodigen*, *aanzetten*. Peng-âdjaq, *bepraten*. Peng-adjâk-an, *bepratīng*, *aansporing*.
adjar, *leeren*, *onderwijzen*, *vermanen*, *straffen*, *bestraffen*. Bèrâdjar *of* belâdjar, *leeren*, *onderwijs ontvangen*. Meng-âdjar, *onderwijzen*. Adjâran *en* peng-adjâran, *leering*, *leerstuk*, *vermaning*, *bestraffing*. Pel-âdjar, *leerling*. Peng-âdjar, *leeraar*. Ba-pel-adjâr'an, *leerlingen hebben*. Ba-peng-âdjar, *een leermeester hebben*. Ba-pel-âdjar-adjâr-an, *gedurig onderwijs ontvangen*. Di pel-âdjar-adjâr-i, *gedurig onderwezen worden*. Ba-pel-âdjar-adjâr-i, *gedurig onderwijzen*. Peladjâr-an, *oefening*, *studie*.
adjâts, *Ar. boomkatoen*.
àdjeb, *Ar. vreemd*, *wonderlijk*.
àdjem, *Ar. een vreemde*, *een Perziaan*. Negri àdjem, *Perzië*.
adjenâs, *Ar. verschillend*, *onderscheiden*.
adji *en* mengâdji, *godsdienstige boeken lezen*, *in de Theologie studeeren*.
adji *en* seng-âdji, *J. Vorst*.
adjîdan, *V. adjudant*.
adjlaj, *Ar. klaar*, *duidelijk*.
adjmà, *Ar. al*, *alles*.
adjnâs, *Ar. verscheidenheden*.
adjoedan, *V. adjudant*.
adjoedja, *lasteren*. Peng-adjoedja, *lasteraar*. Adjoedjâ-an, *laster*.
adjoer, *zich zelven bedriegen*.
adjong, *rangschikken*; *in slagorde scharen*.
adjong, *chineesche jonk*.
adjoq, *naäpen*, *napraten*; *spottenderwijs iets toestemmen*, *als men het niet meent*.
àdlalat, àzalat, *Ar. zenuwen*.
adoe, *aangeven*, *aanklagen*. Peng-adoe-an, *aanklacht*. Adoe-adoe âjam, *hanen aanhitsen*. Meng-adoe-kan ńal, *eene zaak aangeven*.
adoe, *S. rusten*, *slapen*. Pèr-adoe-an, *rustplaats*. Tampat-gita pèr-adoe-an, *rustkoets*.
adoeh, adôhi, *ach! helaas*. Meng-âdoeh, *kermen*. Peng-adoeh-an, *gekerm*.
adoeq, *omschudden*, *omroeren*.
adónau, *beslag van meel*.
adsjâd, *een berg bij Mekka*.
àdzab, *Ar. straf*.
afdlal, (afzal), *Ar. uitmuntend*.
afi, *foei!*
afiàl, *Ar. gedoente*, *bezigheid*.
afiat, *Ar. gezondheid*, *herstelling*, *heil*.
afioen, *opium*, *heulsap*, *amfioen*.

agah, *gissen*, *schier*, *bijna*.
agahâri, *gemiddeld*, *gematigd*.
agam, *J. handeling*, *handgreep*. Piâgam, *bezegeld vonnis*, *besluit*, *bevelschrift*, *akte*.
agama, *Godsdienst*. Pègang agama, *godsdienstig zijn*. Orang tîada poenja agama, *een mensch zonder godsdienst*.
agar, *opdat*, *ten einde*.
agar-agar, *zeker zeegewas*, *dat gegeten wordt*, *kwal*, *zeewier*.
agas, *mug*. (*musquito*).
aghasjiât, *Ar. bekleedsel*, *vlies*.
agoeng, goeng, gong, *bekken*, *metalen muzijkinstrument*.
agoeng, *hoofdzakelijk*, *voornaam*. Tiang agoeng, *de groote mast*; *een aanzienlijk mensch*.
ah, *foei! ach! helaas!*
ańad, *Ar. een*, *eenig*. Hâri-, *eerste dag*, *Zondag*.
ańadîat, *Ar. eenheid*.
àhd', *Ar. belofte*, *gelofte*, *verbond*, *schuldbrief*; *eed*; *patent*; *testament*.
ańmaq, *Ar. dwaas*.
ańwâl, *Ar. zaken*, *omstandigheden*, *toestand*, *zaak*. Pri ńâl-ańwâl, *zamenloop van omstandigheden*.
ahloe, *Ar. volk*.
ahloe'l kîtab, *schriftbelijders*, — nadjoem, *sterrekijkers*, — nîkâh, *Ar. aanhuwing*.
ahoe, *ho! o!*
àin, *de letter* ain.
ain, *Ar. de zaak zelve*, *het wezen der zaak*.
ajah, *vader*.
ajahanda *of* ajahnda, *koninklijke vader*.
ajah-bonda, *ouders*.
ajam, hâjam, *hoen*, *kip*, — djantan, *haan*, — betîna, *hen*, — bîang, *leghen*, — mengeram, *broeihen*.
ajan-ajan *en* sakit ajan-ajan, *vallende ziekte*.
ajaq, meng-âjaq, *zeven*, *ziften*. Peng-ajâkan, *zifting*, *zeef*. Ajaq-ajaq, *in elkander passende zeefjes*.
ajat, *Ar. vers*, *spreuk*.
ajèr, *water*, *vocht*, *sap*, *vloeistof*, *rivier*; *glans*. — anggor, *wijn*. — antah, *brak water*. — bânjir, *sterke afwatering*. — batoe, *ijs*. — bekoe, *gestold water*, *ijs*. — bèrkoekoes, *gedistilleerd water*. — boetaq, *troebel water*. — boewah, *sap van vruchten*. — dalam, *diep water*. — dîngin, *koud water*. — goela, *siroop*. — hângat, *lauw water*. — hoedjan, *regenwater*. — kandji, *rijstwater*, *stijfsel*. — kintjing, *pis*. — koewah, *afkooksel*.

—kroh, *troebel water.*—lawoet, *zeewater.* — mâdoe, *honig.* — mandi, *badwater.* — mâs, *verguldsel.* — masin, *zout water.* — mâwar, *rozewater.* — mâta, *traan.* — moeka, *kleur*, *glans van het aangezicht.* — pânas, *heet water.* — pâsang, *wassend water*, *vloed.* — pèraq, *kwikzilver.* — permâta, *water*, *glans van edelgesteente.* — ramboen, *hagel.* — saboen, *zeepsop.* — sedjoeq, *kil*, *koel water.* — semâta mâta, *zuiver water.* — seni, *pis.* — soembahjang, *wijwater.* — soemoer, *putwater.* — soeroet, *eb.* — soesoe, *melk.* — soewam, *lauw water.* — tâwor, *versch of soet water.* — tedoeh, *slecht*, *kalm water.* — tewang, *stilstaand water.* — timah, *vertinsel.* — tjètèq, *waadbare plaats.* — tôhor, *ondiep*, *klippig water.* — wangi, *reukwater.* — wolanda, *seltzerwater.* — Ber- ajèr ajèr, *water geven.* — Boewang —, *ontlasting hebben.* Mâta —, *bronwel.* Pintoe ajèr, *sluis.* Moeka —, *oppervlakte des waters.* Bapèr-ajèr-kan, *bevochtigen*, *bewateren*, *drenken.*

ajermâda, *verb. Port*, *armade*, *vloot.*

àjîd ilchamsin, *Ar. Pinkster.*

âjîs, *Ar. bestuurder van eenig goed.*

âjoe, *haai.* âjoe-parang, *zwaardvisch.*

âjoe, *ei! ach! och!* Meng-âjoe, *beklagen.*

âjoe-ajoe, *kom*, *lustig*, *welaan.*

ajoen, *wiegen*, *wiegelen.*

ajoenan, *wieg.*

akan, *tot*, *voor*, *om*, *aangaande*, *nopens*, *jegens*, *te*, *om te*, *zal*, *zullen.*

âkar, *wortel.* Bèr-âkar, *wortelen*, *wortels hebben.*

akas, *zie:* lakas.

akas, *spheer*, *ether.*

akastari, *ongerept*, *onbeslapen.*

akbar, *Ar. groot*, *grootst.*

àkkal, *beleid.* — trang, *genie.*

akmâl, *Ar. algemeene volmaaktheid.*

akoe, *ik*, *mij.* — kadoewa, *wij beiden.*

akoe, hâkoe, meng âkoe, *belijden*, *erkennen*, *borg blijven.*

akoewan, *borgstelling.*

aks, *Ar. tegenoverstelling*, *het tegenovergestelde.*

aksara, *J. S. letters.*

alah, *verliezen*, *verlies.* Meng-âlah-kan, *bemachtigen*, *doen verliezen.* Peng-âlahan, *bemachtiging.*

àlai, *Ar. op*, *over.* àlai-koem, *over ulieden.* E's-salâm àlai-koem, *vrede zij u!* Tsalla 'llahoe alaihi wa sallama, *storte God zijnen zegen over hem uit*, *en vrede!*

alâkan, *vellen (het geweer).*

àlam, *Ar. standaard*, *vaandel.*

àlam, *Ar. P. de schepping*, *het heelal.*

àlâmat, *Ar. teeken*, *sein*, *merk; voorteeken.* Alâmat socrat, *schriftelijk bewijs*, *handteekening*, *opschrift*, *adres.* Alâmat toenggoel, *wapen van eene vlag.*

alang, *roofvogel*, *kiekendief*, *soort van wouw.*

alang, *bonte en schurftige uitslag.*

âlang-âlang, *dwars*, *dwarste*, *dwarsbalken; lang grof gras.* Alang-kan, *balken op stijlen leggen.*

alang-kah, *is het niet*, *zou het niet?*

alas, *voetstuk*, *pedestal*, *fondament*, *grondvesten.*

alas *en* — kan, *bekleeden*, *voeren.*

alat, *gereedschappen*, *werktuig.* — paprângan, *krijgstuig*, *materiëel.*

alba, *honigbij.*

alèh, *schrap zetten*, *(een zeil) brassen.*

aléh, *verzetten*, *verplaatsen.*

àlet, *Ar. ziekte*, *kwaal; ramp*, *ellende*, *tegenspoed.*

alférês, *Port. krijgsofficier.*

algodjo, *beul.*

àli, *Ar. Ali*, *de schoonzoon van Mohammed*, *de vierde Kalif.*

àli, *Ar. voortreffelijk.*

ali, *wenden*, *keeren.* Meng-ali, *verhuizen.* *z. o.* aléh.

ali-âli, *slinger.* Meng-âli-âli, *slingeren.*

alif, *vriend; de eerste letter*, *A.*

alihat, *Ar. afgod*, *afgodendom.*

àlim, *Ar. geleerd*, *kundig*, *onderwezen; een wijze.*

alimoen, *mist*, *nevel*, *damp.*

àlimon, *Ar. alwetend.*

alinglaq, *ongelijk*, *niet even lang.*

alintah, *bloedzuiger.*

alîpan, *duizendpoot.* — bâra, *roode duizendpoot.*

alir, *vloeien*, *vlieten.* Peng-alîr-an, *afvloeiing*, *vliet.*

alis, *J. wenkbrauw.*

Allah *Ar. God.* — tââla, *God de Allerhoogste.*

alma, *verguld.*

almâir, *duizendpoot*, *die niet bijt en licht geeft.*

almâri, *Port. kabinet*, *kast.*

aloe, *stamper*, *dorschvlegel.*

aloe, hâloo, *drijven*, *verjagen*, *wegzenden.*

aloe-aloe, *zeesnoek.*

aloeh, *zuchten*, *kermen.*

aloen, *golf*, *baar*, *zwellen*, golven, rollen.

aloeran, *sleuf.*
aloes, *fijn*, *dun*, *tenger*, *slim*, *sluw.*
aloewah, *Ar. P. aloë.*
aloewis, *kiekendief.*
alor, *vore*, *groef*, *keep*, *kielwater*, *spoor van een schip.*
alpa, *S. onachtzaam*, *veronachtzamen.*
alstèr, *halster.*
alwah, *manna*, *confijt.*
alwat, *Ar. eed.*
alzé, *zeker lijnwaad.*
ama, *vervolgen*, *moeder.*
amah, *kleine wormen, die soms in het aangezicht komen.*
àmal *en* òmal, *Ar. werk*, *daad.* àmal tsâleh, *vrome daden*, *goede werken.*
aman, *zekerheid*, *veiligheid.*
amânat, *pand; trouw.*
amang, *dreigen*, *uitdagen.* Peng- —, *bedreiger.* Peng-amâng-an, *bedreiging.*
amaq, *moeder.*
amârah, *toorn*, *vertoornd.* Pemârah, *grimmig*, *driftig*, *toornig*, *boos*, *korselig.* Bèr —, *toornen.*
amâret, *bewind*, *bewind voeren.*
amas, $^1/_{16}$ tahil; $^1/_8$ *spaansche mat; 32 cents.*
amas, *goud*, *gouden.* Kamâsan, *van goud; verguld.* Bèr-âmas, *goud bezitten.* Amâs-i *vergulden*, *omkoopen.* Ikan-, *goudvisch.*
amas kâjoe mâti, *bruidskrans.*
amat, *nauwkeurig bezien.* Meng-amât-amât-i, *aanhoudend*, *nauwkeurig gadeslaan.* Peng-âmat-amat-an, *bespiegeling.*
amat, *zeer*, *bijzonder; extra.*
amat, *verbieden.*
ambah-ambâh-an, *schemerend*, *nauwelijks zichtbaar door afstand.*
ambâloe, *gomlak.*
amban, *doek, die over den eenen schouder en onder den anderen arm gedragen wordt.* Amban èkor, *staartriem.* Meng-amban, *een kind in eenen doek dragen.*
ambang, *drempel*, *dorpel*, *vensterbank.*
ambar, *laf*, *zouteloos; verschaald*, *smakeloos.*
ambar, *zich ergens dicht bijvoegen.*
ambar, *amber; reukbal.*
ambârang, *beschoeiing*, *plating.*
ambâroh, *paal*, *schoeiing.* Poekoel-, *heien.*
ambat, *vervolgen*, *najagen.* Pèr-am-bât-an, *vervolging.*
ambâtjang, *vrucht*, *paardenmangga.*
ambil, *nemen*, *halen*, *wegnemen; aanmatigen.* Pengambîl-an, *wegneming*, *afneming*, *beneming.* Meng-ambil hâti, *het hart innemen.* Mengambil njâwa, *dooden.* Ambil pada hâti, *kwalijk nemen.*
ambin, *verheven zitplaats, waarvan de hemel van gespleten bamboes is.*
ambing, *dragen.*
ambles, *inzakken*, *zinken.*
amboe-amboe, *springvisch om andere visschen te vangen*, *ook* tjakâlan *genoemd.*
amboei, *he! ach! och!*
amboel, *weêrom stuiten*, *weêrkaatsen.*
amboelongan, *zekere plant.*
amboeng, *groote bos hout; schanskorf.*
amboer, *drijven.*
amboes, *blazen; pompen.*
amboh, *bewilligen; bemiddelen.* Peng-amboh, *bemiddelaar.*
ambon, *zie:* amboeng.
amboq, *tussch. van bewondering of bestraffing; he! ach! mij! och!*
âmd, *Ar. oogmerk*, *voornemen.*
amin, *Ar. Amen! het zij zoo.*
amir, Emir, *Ar. leidsman*, *bevelhebber.*
amis, *goor; stinkend als visch.*
amoh, *Jav. versleten.*
amoq, *ergens verwoed op aanvallen*, *verwoed moorden; steigeren.*
ampa, *ledig.*
ampalas, *heester, waar men roode verw van maakt; de bladen dienen om te polijsten.*
ampâloe, *gomlak.*
ampang, *belemmeren*, *in den weg liggen.* — boeroeng, *stokje waar een vogel op zit.*
ampas, *drap*, *dik.* Ampas koppi, *koffijdik.*
ampat, *vier.* Ka-ampat, *vierde.* Sapèr-ampat, (saprâpat) $^1/_4$. Ampat-blas, *veertien.* — kâli, *viermaal.* — pesâgi, *vierhoek.* — pintal, *vierdraads.* — poeloeh, *veertig.*
ampé, *wannen.*
ampedal, *de maag.*
ampedoe, *de gal.*
ampi, *uithangen*, *ophangen (als linnen).*
ampih, *kleine*, *lange kwabben die*, *bij aanraking*, *een brandend gevoel veroorzaken.*
ampinaq, *gemeenzaam met iemand omgaan; streelen.*
amping, *nabij.*
ampir, *bijna*, *schier*, *amper.*
ampoe, *in de hand houden*, *besturen.* Meng-ampoe-kan, *besturen.*
ampoelor, *het merg der boomen.*
ampoen, *vergiffenis.* Meng-ampoen, *vergeven.*
ampoenja, *eigen*, *bez. v. n. eigendom*, *eigendommelijk.* Jang ampoenja, *de eigenaar.* Mengampoenjâ-i, *bezitten.* Ampoenjâkan, *toeëigenen*, *aanmatigen.*

ampoes, *uitvegen*, *wegvagen*.
ampoet, *bijslapen*.
ampoh, *overvloeien*. Ampôh-an, *vloed*, *overvloeiing*, *zondvloed*.
ampoh, *zwavelkleur*.
amr. *Ar. zaak*, *handeling*, *leiding*, *bevel*.
amtzâl, *Ar. spreuken*.
anam, *zes*, ka-ânam, *zesde*. — blas, *zestien*. — poeloeh, *zestig*.
anânas, *ananas*.
anaq, *kind*, *telg*, *spruit*, *loot*. — âjam, *kieken*, *kuiken*. — an, *pop*, *beelden*. — ânaq, *kinderen*, *telgen*. — bèbèq, *kieken van eene eend*. — boengsoe, *jongste kind*. — dâra, *maagd*. — djanggoet, *onderkin*. — doewit, *rente*. — domba, *lam*. — goegoer, *misgeboorte*. — kandaq, *bastaard*. — kawin, *echt kind*. — koentji, *sleutel*. — lâki lâki, *zoon*. — lîdah, *de huig*. — limpa, *de milt*. — mâs, *een slavenkind, dat aan huis van den eigenaar geboren wordt*. — négri, *inboorling*. — parampoewan, *dochter*. — pânah, *pijl*. — penjoesoe, *zuigeling*. — pîâra, *aangenomen kind*. — piatoe, *weeskind*. — poengoet, *vondeling*. — pôhon, *jonge boom*, *spruit*. — roda, *spaak*. — sjèthân, *satanskind*. — soeloeng, *oudste kind*. — soendal, *bastaard*. — soesoewan, *voedsterling*. — tangga, *sport*. — tiri, *stiefkind*. — tjitji, *achterkleinkind*. — tjoetjoe, *kleinkind*. — toeron temoeron, *nageslacht*. — wâjang, *tooneelspeler*. — Bèr — *en* Pèr —, *kinderen hebben*, *kinderen krijgen*. Di pèrânaq-kan, *geboren worden*. Tepèr- —, *geboren worden*.
anaqda *en* **anakanda**, *koningstelg*.
anatsar, *(unster)*, *element*.
anbar, *Ar. amber*.
anbia, *Ar. profeten*, *meervoud van* Nabi.
andâlan, *borgstelling*.
andam, *evenredigheid*, *verband*, *orde*.
andam, *eene schuilplaats zoeken*.
andam, *den baard netjes maken*.
andaram, *lustig*.
andilan, *zie:* andâlan.
andiri *of* andir, *leerschool*, *akademie bij de Braminen*.
andjang, *opkamer*.
andjar, *bewegen*. Meng —, *geleiden*. Peng —, *leidsman*. Pengandjâr-an, *leiding*, *geleide*.
andjing, *hond*. — hoetan, *wilde hond*. — pèr-boeroean, *jachthond*. — ajèr, *otter*. — tanah, *aardhond*, *(zeker insekt)*.
andjir, *Ar. vijg*.
andjoeng, *verhevene plaats voor op een schip*.
andjoer, *ontvallen (als een woord)*. Telandjoer, *los (van mond)*.
andoeng, *bamboezen op zij van eene prauw*, *om het omslaan te beletten*.
andom, *blijven waar men lust*.
andop, *sluipen*, *ter sluik gaan*.
ane-ane, *weigeren*.
ang, hang, *zekere titel: gij*.
a-nga, *beloven en niet geven*.
angan-angan, *vooronderstelling; vooronderstellen*.
angas, *bluffen; kwanswijs hevig uitvaren*.
ângat, *lauw*.
angga, *hoorn*.
anggal, *niet zwaar geladen*.
anggan, *weigeren*.
anggang, *de rhinocerosvogel*.
anggar-anggar, *waggelen*, *wankelen*.
anggé, *bespotten*, *beschimpen*.
anggit, *aaneenrijgen*.
angglo, *zie:* anglo.
anggoel, *L. knikkebollen*.
anggol, *hard stampen*, *als een schip*.
anggoq, *toeknikken; beamen*.
anggor, *P. druif*, *druiventros*. — ajèr-, *druivensap*, *wijn*.
anggoran, *eerder*, *liever*, *beter*, *bij voorkeur*.
anggota, anggaoeta, *lid*, *lidmaat*, *ligchaamsdeel*.
anggrèq, *schorpioenbloem*.
angin, *wind*, *lucht*. Angin poejoe, *dwarlwind*. Chabar chabar angin, *losse geruchten*. Tampat pèr-anginan, *luchtige plaats*, *zomerhuisje*. Bér —, *winderig zijn*.
angkâ, *zekere apensoort*.
angka, *S. cijfer*, *nommer*.
angkâoe, *gij*, *u*.
angkap-angkap, *in gedachten*.
angkar, *zie:* angker.
angkâra, *moedwillig*, *verwaand*, *voorbarig*, *roekeloos*, *korzelig*, *dwars*, *eigenzinnig; moedwil*, *verwaandheid*, *voorbarigheid*, *roekeloosheid*, *eigenzinnigheid*.
angkas, *wild gevogelte*.
angkas, *S. spheer*, *hoogere spheer*.
angkat, *wegnemen*, *opnemen*, *optillen; aanvangen; henengaan; groot brengen*, *opvoeden*, *aannemen; opdisschen*. anaq —, *aangenomen kind*. Angkat-dâwon, *afbladeren*. — kapala soesoe, *afroomen*. — koelit, *afpellen*. — redjong, *afpunten*. Bèr-angkat, *vertrekken*.
angkât-an, *krijgstocht*, *veldtocht*. Angkât-an lâoet, *zeemacht*. Angkât-an kapal peprângan, *zeemacht*.

angker, *vrecselijk*, *huiveringwekkend*.
angkoe, *L. trotsch*, *grootsch*, *trotschheid*.
angkoep, *tangetje om den baard uit te trekken*.
angkoet, *op den rug dragen*. Angkoet ajèr, *water halen*, *water in bamboezen op den rug dragen*.
anglo, *Ch. komfoor*, *test*.
angoe, *P. duivelsdrek*.
angoem, *gapen*.
angoep, *geeuwen*, *gapen*.
angoes, *branden*, *schroeien*, *verbranden*. kena — *aanbranden; aangebrand zijn*.
angoesan, *brand*.
angsa, *S. gans*.
angsâna, *naam van een bloemdragenden boom*.
angsoeka, *S. zekere boom*.
angsoeran, *betaling in termijnen*.
angsor, *voetje voor voetje gaan; in termijnen betalen*.
aniâja, *onderdrukken*. Penganiajâ-an, *onderdrukking*, *afpersing*.
ani-ani, *witte mieren*.
ani-ani, *rijstsnoeimesje*.
anika, *S. allerlei*.
anjam, *zamenvlechten*.
anjiat, *gevoelen*, *meening*.
anjir, *zie:* bânjir.
annjah, *weggaan*, *zich wegpakken*.
annjam, *vlechten*.
annjar, *J. nieuw*.
anoe, *N. N.* Toewan —, *de heer N. N.* Negri —, *zeker land*.
anoegrah, *S. gift*, *gunst*, *geschenk*. Anoegrah-kan, *begunstigen*, *schenken*.
anoesan, *provisie*, *die weleer aan vendumeesters gegeven werd*.
ànqâ, *Ar. feniks*.
antah, *brak*. Ajer —, *brak water*.
antah, *niet goed gestampt*. Bras- —, *rijst, die niet goed gestampt is*.
antah, *wellicht*, *wie weet*, *het is mogelijk*, *echter*.
antah-antah, *zeker soort van horentjes*.
antam, *koppelen*, *paren*, *beslapen*.
antam, *smijten*, *slaan*, *ranselen*, *afrossen*, *zie:* hantam.
antang, *rijststamper*.
antaq, *stampen; huppelen*, *als een schip of paard*.
antaq, *pijn verwekken*, *steken als een zweer*.
antar of antar orang, *iemand aandienen*.
antâra, *tusschen*, *tusschenruimte*. Mengantâra, *tusschen beide komen*, *bemiddelen*. Pèr-antâra-an, *tusschenkomst*, *bemiddeling*. Pel-antarâ-an, *doortocht*, *gang*. Pâdang belantâra, *woestijn*. Hoetan belantâra, *een woest bosch*. Antarâ-i, *tusschen komen*, *iets voor iemand verzoeken*, *zich voor iemand in de bres stellen*.
antar-antar, *stormbok*.
antar-antâran, *zekere cijns of gerechtigheid*.
antat, *aanbieden*. Pengantat, *aanbieder*. Peng-antât-an, *aanbieding*.
antéh, *spinnen*. *Zie:* gantéh.
antelas, *Ar. satijn*.
antelé, *de strot*.
antèro, *Port. geheel*, *gansch*.
anting, *bag*, *oorversiersel*.
antjam, *L. dreigen*, *uitdagen*.
antjoer, hantjoer, *ook* antjoer-kan, *vergruizen*, *oplossen*, *smelten*, *dooien*.
antoe, *zie:* hantoe.
antoeq, *ergens tegen stooten*.
antoeq, *slaperig*. Meng —, *vaak hebben*, *slaperig zijn*.
aoes, *dorst*, *dorstig*, *droog*. Bèr —, *dorst hebben*.
apa, *wat*, *welke; of*. — hitam — poetih, *het zij zwart het zij wit;* Betapa, *hoedanig*, *waarom*, *wat?* Si—, *wie*.
apa-bîla, *tijdens*, *toen*, *ten tijde dat*, *wanneer*.
apâ-lah, *eilieve*, *moge*, *wil zoo goed zijn*.
apam, *dun koekje*, *oblie*.
apaq, *vunzig*, *sterk*, *garstig*.
apé, *kerri*.
api, *vuur*. Di mâkan âpi, *door brand verteerd worden*. Pérapiân, *komfoor*. Pèrapi, *branden*, *vurig zijn*, *gloeien*.
api-âpi, *kwanswijs*.
api-âpi, *vuurvlieg*,
apîlan, *lijfschutting*, *borstwering*.
apioen, *opium*, *amfioen*, *heulsap*. Pak apioen, *amfioenpacht*.
apit, *persen*, *drukken*, *toevouwen*. Apît-an, *persmolen*. Apit-apît-an, *dambord*.
apoeng, *dobber*, *drijfhout*.
àqal, *Ar. vernuft*, *geest*, *vindingrijkheid*, *beleid*. — boedi, *genie*, *geest*. Bèr-âqal, *geestig*, *vernuftig*. — bâligh, *huwbaar*, *mondig*.
aqâl, *Ar. zegen*, *voorspoed*.
aqd, *Ar. overeenkomst*.
àqîbat, *Ar. uitslag*, *uitkomst*.
aqiq, *Ar. agaat*, *sardonyx*.
ara, *vijgeboom*.
ara, arah, *hoop*, *verwachting*, *streving (om anderen gelijk te worden)*.
àrab, *Ar. Arabisch*. Bahâsa àrab, *de Arabische taal*. Negri ârâbi, *Arabië*.

arâda, *Ar. willen.*
arah, *langs, nabij, over.*
arâk, *Ar. braamstruik.*
aram, *dreigen.*
arang, *houtskool.* Kajoe —, *ebbenhout.* — bâtoe, *steenkool.* — pâra, *roet.*
arang *en* meng —, *steenen, kreunen, (in ziekte of door vermoeienis).*
araoe, *boom die aan het zeestrand groeit.*
araq, *arak.* Araq api, *overgehaalde arak, voorloop.*
araq, *zegevierend inhalen, in triomf of staatsie rondgaan, hetzij op een zegewagen of in eene draagkoets.* Pèr-arâk-an, *triomfkar, prachtige draagkoets.* Di âraq, *in staatsie rondgedragen of ingehaald worden.*
àras, *schaakspelen.*
Ârasj, *Ar. Gods troon; de negende hemel; zetel, stoel.*
araz, *Ar. ceder.*
arba, *Ar. vierde.* Hâri arba, *Woensdag, verb. tot* rebo.
aréka, *betelnoot.*
arèn, *een bekende boom die suiker geeft.*
arghanoen, *Ar. orgel.*
arâam, *Ar. allergenadigst.*
ari, *ja.*
ari-ari, *de liezen; baarmoeder; waterblaas, waterbel.*
aria, *Arieja, titel.*
àrif, *Ar. geestig, snedig, scherpzinnig, kundig.*
àrîfan, *geleerdheid.*
aring, *stinkend, bokkenlucht.*
arip, *groote vaak hebben.*
aris, *prins; akkerman; eene wel bij Medina.*
aris, *merg of sap van een boom.*
àris, *Ar. rijm, rijp.*
arit, *snoeimes, grasmes.*
àriz, *Ar. breed, wijd.*
arkiâ, *goed, deugdzaam.*
arkiën, *wijders, voorts, eindelijk.*
arlaw, *fornuis.*
arli, *afgod.*
arm, *P. arm, bovenarm.*
armâda, *P. oorlogsvloot.*
armèni, *Armeniër.*
aroe, *Ar. een stuk zilvergeld (gelijk aan een ropij).*
aroeda, *wijnruit.*
àroedl, (àroez) *Ar. versmaat.*
aroem, *welriekend.*
aroeng, *doorwaden.*
aroewâĥ, *Ar. geesten.*
aroewan, *zekere visch.*
aron, J. *half gare rijst.*
arong, *kruik.*
arong, *steenen of kreunen.*
aroy garoet pentjang!, *S. eene soort van accacia, Acc. Scandens.*
arrès, *arrest.*
artal, *geel rattenkruid.*
arti, *S. zin, meening.* Meng- —, *verstaan.* Meng — kan, *den zin verklaren, uitleggen.* — nja, *dat is: namelijk.* Peng — an, *begrip.*
artja, *steenen beeld.*
arwaĥ, *Ar. gebed, voor de rust der zielen.*
arzon, *Ar. ceder.*
as, *aas (in het kaartspel), ook as van een wagen.*
as, *Perz. mist.*
asa, *verwachting, hoop.* Poetoes —, *hopeloos, wanhopig.* Bèr- —, *hopen.*
asâ, *bewegen, verzetten, weggaan.*
asa, *eenig, enkel, een.* Kaäsâ-an, *eenheid.*
asa-asâän, *ijdele hoop koesteren.*
asad, *Ar. leeuw.*
asah, *slijpen, scherpen.* Toekang peng —, *scharenslijper.* Batoe peng-asâh-an, *wetsteen, slijpsteen.*
asahan, *zeker wit katoen, batist.*
asam, *zuur, wrang.* Asam djâwa, *tamarinde.*
asam poejoeh, *eene kruipende plant.*
asap, *rook, walm, damp.* Pèrasâp-an, *rookvat, pijp, hokah, schoorsteen.*
asaq, *aanstampen, laden.*
asâs, *grondvesting, fondament.*
asâthir, *Ar. fabelen, verdichtsels.*
asiâ, *Azië; molen.*
asin, *L. brak, zilt.*
asing, *ver, afgelegen, vreemd.* Orang asing, *vreemdeling.*
asingkan, *afscheiden.*
asjâ, *Ar. zaken.*
asjia, *Ar. hoogheid.*
àsjiq *of* isq, *Ar. liefde, liefdevlam, drift, beminnen.* Membri àsjiq, *doen verlieven.*
àsjkar, *Ar. heir, leger.* Asjkari, *legerknecht, soldaat.*
àsjwaq, *Ar. in liefde ontvlamd.*
askit, *geestig.*
asoe, *oog- of hondstand.*
asoeh, *een kind dag en nacht oppassen.* Peng —, *baker, minne, eene die een kind oppast.*
asoet, *leed aandoen, kwaad berokkenen.*
asong, *aanhitsen.*
asran, *V. brutaal.*
asrar, *Ar. geheim.*
assar, *Port. braden.*

astaga perlah, *(verbastering van* istaghafarallah) *God verhoede! God zegene ons! uitroep van schrik of verwondering.*
aståka, *pui, hoogte, balkon.*
astakona, *S. een achtkant.*
aståmal, *gedragen, gebruikt worden.*
aståna, *P. paleis, hof.*
aståna alisjån, *de Verhevene Porte.*
àtåd, *Ar. voorbereiding.*
atal, *vernis.*
atam, *padiesnijden, peperplukken.*
ataoe, atawa, *of* dåging ataoe ìkan, *vleesch of visch.*
atap, *dak.* Bèr —, *een dak hebben.* Meng —, *dekken (met riet, lei, pannen, enz.)* Peng, — *rietdekker.* — bongngong, *een dak dat gelijke zijden heeft.* — gådjah menjoso, *een dak aan eene zijde, afdak.*
atas, *op, boven, over.* Di-åtas, *boven, boven op.* Ka-åtas, *opwaarts, naar boven.* Meng —, *verheffen.* Låloe dèri —, *overheen trekken.* Dèri —, *van boven.* — nja, *bovenste oppervlakte.*
athår, *Ar. geneesmiddel.* Orang-, *apotheker.*
athelas, *zie:* antelas.
àthlamat *of* àzamat, *Ar. staatsie, praal, statig, eerbiedwekkend, plechtigheid.*
àthlim *of* àzim, *Ar. statig, plechtig, deftig, grootsch.*
åti-åti, *voorzichtig.*
àtibat, *Ar. stadje.*
atjang, *bode, boodschapper.*
atjar, *P. keukenzuren, zult.*
atjåra, *S. zaak, proces; pleiten.* Panggil atjåra, *dagvaarden.*
atjåra *en* oepatjåra, *staatsie.*
atjårang, *trouwring.*
atjih, ACHIN, *rijk op Sumatra.* —, *kleine bloedzuiger.*
atjita, *witte, fijne rijst.*
atjoe, *dreigen.*
atjoem, *ophitsen, tergen.*
atjoewan tjermin, *spiegelvorm.*
atoer *en* håtoer, *orde, regelmaat, rij, ordenen.* Pèr-atoer-an, *regeling, rangschikking, instelling.* Meng-atoer, *rangschikken, regelen.* Peng-atoer, *insteller, die rangschikt, regelt.* Bèr- —, *geregeld.*
atong, *dobberen, drijven, twijfelen.* Per-atông-an, *dobbering, onzekerheid.*
åtsåb, *Ar. zenuwen.*
àtsabat, *Ar. mannelijke bloedverwantschap.*
atsal, *tenzij, ware het, hetzij, onder beding, als maar.*
atsal, *Ar. oorsprong, bron, moer, geslacht, stam, ras, familie.* — bangsåwan, *adel.*
atsef, *Ar. zeker raadsheer.*
atsil, *Ar. edelman.*
atslaq, *Ar. beter, best.*
atsli, *Ar. oorspronkelijk.*
atti-atti, *zie:* åti åti.
atzar, *Ar. merk, teeken.*
aus, *zie:* aoes.
awal, *Ar. voormaals, eerst, begin.*
awah, *rechtbuigen (als een haak).*
awah, *oudste zuster des vaders.*
awån, *P. paleis.*
àwån, *Ar. bijstand, bijstander, hulp; half bejaarde vrouw, huishoudster.*
awan, *borduur-, naai-, schilderwerk.*
awan-awan, *wolk, wolken.*
awang, *voorteeken.*
awang, *jonker; kind.*
awaoe, *soort van grijze langarmige aap, ook* waoewaoe *genoemd.*
awap, *damp, nevel, wasem.*
awaq, *J. ligchaam.* — pråoe, *scheepsvolk, ruim van het schip.*
awar, *waardeeren, schatten.*
awas, *klaar zien en hooren.* — in, *aangapen, beluisteren.* — kan, *oplettend luisteren en gadeslaan.*
awaw, *zie:* awaoe.
awir, *eene dikke rietsoort.*
àwl, *Ar. toevoeging (aan een erfdeel, dat wegens de wet te klein is).*
awsath, *Ar. middelste.*
àz *en* àzat, *Ar. glorie.* Allah àz wadjal, *de glorierijke en luisterrijke God.*
azal el azal, *Ar. moeder der eeuwigheid; het boek van het noodlot.*
azali, *Ar. sedert eeuwen bestaande.*
azehi broet, *proefondervindelijk.*
azîmat, *Ar. talisman.*
azwådj, *Ar. makkers.*
azråil, *Ar. naam van den engel des doods.*

B.

Ba, *de tweede letter,* b.
baai, *zie:* båjik.
båb, *Ar. deur, poort, hoofddeel, kapittel.* Båb-el-mandåb, *de poort der tranen, (naam van den ingang der roode zee).*
båba, *paus.*
båbå, *S. zoon van aanzienlijken.*
babal, bebal, *ongeoefend, onwetend.* Kababål-an, *onwetendheid.*
babaloelang, *eelt.*
båban, *pak, bundel, vracht.*
babåran, *zekere schelpvisch.*

babâran, *moeielijkheid.*
babât, *omwinden, verbindtenis; afmaaien; de ruigte op een erf opruimen.*
baber, *lossen, losmaken.*
bâbi, *zwijn, varken.* Bâbi hoetan, *wild zwijn.* Bâbi landaq, *stekelvarken.* Bâbi roesa, *hertzwijn.*
baboe, *S. min, ook kindermeid.* Baboe kring, *drooge min.*
bàd, *Ar. en.*
bàd, *P. wind.*
badah, *afbreken (in colonne).*
bâdam, *P. amandel.*
bâdan, *lichaam, romp.*
bâdaq, *rhinoceros, neushoorndier.* Tjoela —, *rhinoceroshoorn.* — gâdjah, *rhinoceros met één hoorn*, — karbo, *rhinoceros met twee hoornen.* — Lîdah —, *een cactus, waarop de cochenille aast, (opuntia magnifolia).*
bâdé, *storm, rukwind, vlaag.*
bâdé-bâdé, *mes, kleine platte rechte ponjaard, (ook* badi).
badih, *lomperd, vlegel, hond! (scheldwoord).*
badijat, *Ar. hoogst, zeer, bijzonder.*
bâdja, *staal.*
bâdja, *mest, ploeg.*
bâdja, *een mengsel van metaal, gebrande olie, enz. om de tanden zwart te maken.* Bèr —, *zwart gemaakt, (van de tanden gesproken).*
bâdjan, *schotel, kom, vat, pan.* Orang pem —, *een pottenkramer.*
badjânah, *tobbe, bak, vat, vaas.*
bâdjaq, bâdjon, *zeeroover.* Men-bâdjaq, *zeeroof plegen.* Pem-bâdjaq, *zeeroover.* Kena bâdjaq, *in zeeroovers handen vallen.*
bâdji, *wig.*
bâdjing, *zich bij het vuur warmen.*
bâdjing, *eekhoorn.*
bâdjoe, *opperkleed, rok, buis, kleed, tabbaard, toga, kleedingstuk.* — goedâs, *miskleed.*
bàdoe, *Ar. voorts, wijders, daarna.*
badoewanda, *lijfwachter, hellebardier.*
bâdong, *borstplaat; ringkraag.*
bâdzizahr, *Perz. bezwaar.*
bafirmân, *Ar. aanspreken, bevelen, spreken.*
bafta, baftas, *zeker O. I. lijnwaad.*
bâgé *of* bagi, *soort, aard, klasse, gelijk, zooals, als, eveneens.* Sa- —, *eenerlei, zooals, gelijk.* Pada — nja, *naar zijnen aard.* Bâgé-bagé, *allerhande, verscheidenheid.* Tiâda sa- — -nja *of* tîâda bèr —, *weêrgaloos, zonder voorbeeld.* Pel —, *verscheiden, verscheidenheid.*

baghal, *Ar. muilezel.*
baghdad, *Ar. Bagdad.*
baghir, *Ar. behalve.*
bâgi, *zie:* bahâgi.
bagi, *aan, voor, tot, naar.*
bagimâna, *hoe, hoedanig, op welke wijs.* Se —, *zoo als.*
baginda, *zijne hoogheid, majesteit.*
bagîni, bagé-ini, *zoo als dit, als dit, dus, aldus, dusdanig.*
bagîtoe, bagé-itoe, *zoo als dat, zoo, alzoo, op die wijs, in dier voege, even zoo.* — roepa, *zoodanig, soortgelijk.*
bâgoe bâgoe, *glansrijk.*
bâgoes *ook* bagoes, *J. schoon, fraai.*
bah, *vloed, overstrooming.*
bahadâri, *Ar. ridderorde.*
bahâgi *of* bâgi, *S. deelen, afdeelen.* — ampat, *vierendeelen.* Sa-bahâgi, *een deel.* Pem-bahâgi, *deeler, bedeeler.*
bahagîa, *gelukkig, gelukzalig.* Mem-bahagîa-kan, *zaligen.* Bèrbahagîa, *gelukzalig zijn.*
bahagî-an, *deel, gedeelte, afdeeling.* — poesaha, *erfdeel*, Pem —, *verdeeling.*
bahâja, *gevaar, nood, ongemak.* Bèr- —, *in gevaar zijn, gevaarlijk.* Mâra —, *letsel, rampen en onheilen.*
bahâna, *geluid, galm, stem.*
bahar, *Ar. zee.*
bahari *en* bahri, *Ar. en P. voorzichtig, wijselijk.*
bahâroe, bhâroe, *nieuw, frisch, versch; pas, zoo even.* — sakâli, *fonkelnieuw*, — tâdi, *straks, zooeven.* Mem-baharoe-i, *vernieuwen.* Ka-baharoe-an, *om te vernieuwen; nieuwheid.* Pem-baharoe-an, *vernieuwing.* — baroe'an, baroesan, *onlangs.*
bahâsa, *taal, spraak, manieren, fatsoen.* — bangsâwan, *de taal der edelen.* — dâlam, *hoftaal.* — djâwi, *de zuivere moedertaal.* — goenoeng, *boeren-, bergtaal.* — loewar, — katjoek-an *of* — kâsar, *lage taal, straattaal.* — pâsar, *markttaal.* Koerang —, *onfatsoenlijk, lomp in uitdrukkingen.* Taoe —, *wellevend zijn.* Gila —, *zich gek houden.* — ber-bahâsa, *eene taal spreken.* Di — kan, *vertaald worden.*
bahéna, bhîna *en* bîna, *zeer, bij uitstek, hevig.*
bâhoe, bâoeh, *schouder; bunder.*
bahoewa, *dat, nademaal, voorts. Dit woordje komt ook vooraan in den briefstijl, zonder beteekenis.*

bahtra, **bahtar**, *Ar. galei. ark.*
báîd, *Ar. ver.*
bai-inat, *Ar. klaar bewijs.*
bai-jân, *Ar. uitlegging.*
bajâkan, *verhalen.*
bâjam, *moeskruid, (spinazie).*
bâjan, *zekere vogel, parkiet.*
bâjang, *schaduw, schim.* Jang di pèr —, *die eene schaduw werpt.* Mem — kan, *beschaduwen.*
bâjar, *betalen.* — denda, *boeten.* — oepah, *bezoldigen.* Pem —, *betaler.* Pem — an, *betaling.*
bâjat, *rijst zaaien om te verplanten.*
bâjik, bâjiq *(baai), goed, wel, gunstig, deugdzaam.* Bâjiq-bâjiq, *braaf; ter deeg, wel, met aandacht.* — lah, *het zij zoo!* — — djâhat, *het zij goed, het zij kwaad.* — hâti, *goedhartig.* — lagoenja, *welluidend.* — lakoenja, *hupsch.*
bâjik-i (bèkin), *maken, doen bouwen, vermaken, herstellen.* Mem —, *in orde brengen, verbeteren, beschaven.* Bèr —, *opbeuren, te recht-, in orde brengen.* Kabajik-'an, *deugd, goedheid.*
bâjoe, *S. Vâjoe, God der winden; windvlaag.*
bâjoeng, *hakmes.*
bâjoh, *veelwijverij.*
bâkal, *optreden in hoogere bediening.*
bakal, (bekal) *leeftocht, mondbehoeften, voorraad.*
bakal, *werk, dat gemaakt, doch nog ongepolijst is.*
bakalâhi, *L. tweegevecht, plukharen, vechten.*
bâkal-dâdi, — kédjoe, — mantéga, *zuivel.*
bâkam, *een soort van robijn.*
bâkar, *branden, verbranden.* Ka-bakâr-an, *in brand brand.*
bakas, *bergplaats, doos, mand, vat, pot, koker*
bâkat, *branding.*
bakoel, *ronde mand, mandje.* — dan krandjang, *wijde en langwerpige manden.*
bâkoeng, *soort van lelie.*
bâla, *volk, heir* Bala-tantâra, *heirleger.*
bâla, *N. dans bal dansen.*
balâkang *achter van achteren, achterste.* Ka — an, *achterste, laatste.* Mem — kan, *achterstellen, voorbijgaan, minachten.*
balâlaq, *plekje op het oog.*
bâlam, *zekere duif.*
balâman, *smeulen.*

balang, *sprinkhaan.*
bâlang, *flesch, kan, drinkvat.*
bâlar, *soort van kraai.*
bâlas, *vergelden, beloonen, wreken.* — Ka-balâs-an, *vergelding, loon, wraak.* Pem-balâs-an, *bezoeking.* Tepèr-bâlas-kan, *gewroken worden.* — soerat, *een brief beantwoorden.*
balch, *Ar. ijdel, verwaand.*
balé, *stoeien, streelen; teederheid.*
bâlé, bâlei, *een publiek gebouw, raadhuis, raadzaal.*
balé, *fuik.*
balembang, *bundel, trots.*
balèra, *schietspoel.*
balèrong *en* balé roewang, *vorstelijke gehoorzaal, namelijk eene soort van galerij tusschen het paleis en het hofplein.*
balgham, *Ar. fluim, slijm.*
balghami, *chalcedon (steen).*
bâli *en* bâli-bâli, *bank, rustbank, rechtbank.*
bâli *het eiland Bali.*
baliaq, *de oogen wijd open slaan, iemand sterk aanzien.*
bâligh, *Ar. huwbaar.* àqal —, *mondig, rijp verstand.*
balighiât, *manbaarheid.*
balîjoeng, *aakse, timmerbijl.*
balikat, *schouderblad.*
balikoe, *wending, bocht in eene rivier.*
balimbing *zekere vrucht.*
bâling, *waterhoen; windwijzer, weêrhaan.*
baling, *N. balijn.*
balioe, *besneden.* Ajam —, *kapoen.*
balioeng, *hoos.* Poesing —, *wervelwind.*
bâliq, *keeren, wenden, omkeeren.* — moeka, *afzien.* Di bâliq pintoe, *achter de deur.* Ka-bâliq goenoeng, *aan gene zijde van het gebergte.* Tèr-bâliq, *omgeslagen.*
balira, *een riet, waar het doek in het weven omgeslagen wordt.*
balîrang, balèrang, *zwavel.*
balisah, *ontsteld, verontrust, aangedaan, gekweld, bedroefd somber.*
balitar, *kakelen. snappen pruttelen.*
baljoe, *N. Baljuw.*
bâloe, *weduwnaar of weduwe.*
baloehan, *huisje, stellaadje op een olifant.*
baloekar, *kreupelhout, hakhout, struiken, wildernis,*
bâloeng, *hanekam.*
bâloer, *kastijding.*
bâloet, beloet, *Soend, aal.*
baloewi, *gelijke kans bij het hanengevecht, of in het spel.*
balok, *V. balk.*

balomba, *wedloopen.*
balwa, *proef, beproeving; verlegenheid.*
bambâng-an, *ongeoorloofde verstandhouding tusschen jonge lieden van verschillende kunne.*
bambé, *Bombay, een eiland en stad op de kust van Malabar.*
bamboe, *bamboes, koker.* Dâlam bamboe, *in het geheim.*
bamboeng, *groote zwarte tor.*
bamm, *Ar. basstem.*
bânât, *wollen stof, wollen kleed.*
bandâloe, *zekere vogel.*
bandang, *steenslinger.*
bandé, *omroepers bekken, bekken waarop bij de verkoopingen geslagen wordt.*
bandèla, *Port. baal, pak.*
bandèra, *Port. vlag, vaandel.* — pandjang, *wimpel.* — tanda, *seinvlag.* Tijang-bandèra, *vlaggestok.*
bandil, *haak om dieren te vangen.*
banding, *vergelijken.* — an, *vergelijking.* — toelisan, *collationeren.* Pem —, *vergelijker.* — Pèr — kan, *vergelijken.* Pèr — an, *overeenkomst.*
bandjar, *rij, rang; gelid.* Bèr- —, *op rijen, in gelederen staan, als soldaten, huizen, enz.*
bandjir, *overstrooming.*
bandjoe, *houden; vereffenen.* — ḥesab, *rekening houden.* Pèr — an, *vereffening, afrekening; balans.*
bandoel, *drempel, dorpel; zekere vogel.*
bandoeng, *afschutten, afdammen.* Bandoeng-an, *waterkeering, dam, beer, duiker.*
bandrang, *zie:* bandang.
bang, *het roepen van de minaret om tot het gebed op te komen.*
bangai, *lekker zeevischje.*
bangar, *tieren, razen.*
bângat, *haastig, spoedig, onmiddellijk.* Bèr —, *haasten, reppen.* Pem- —, *haastig mensch.* Bér-bângat-bangât-an, *heet gebakerd zijn.*
bangka, *het eiland* BANKA.
bangka-hoeloe, bangkoeloe, BENKOELEN *op Sumatra.*
bangkang, *verslaan, kwetsen.*
bangkang, *lam.*
bangkaq, *zwellen, gezwollen, buil, gezwel.*
bangkâra, *en* oedang bangkâra, *eene soort van garnalen.*
bangkâwan, *lat van een dak.*
bangké, *een lijk, doode; kreng.*
bangkil, *verwijten.* Pem — an, *verwijt.*
bangkit, *oprijzen, opstaan.* — kan, *opheffen, doen staan.* Mem- — kan, *doen verrijzen, opwekken, doen opstaan.* Kabangkit-an, *opstanding. Hetgeen opgewekt, opgeheven wordt, of kan worden.*
bangkoe, *V. bank.* — kâki, *voetbank.*
bângo, *soort van kraanvogel, pelikaan. Er zijn twee soorten, de* — besar *en de* — oelar.
bângol, *hardhoorend.*
bângon *en* bângoen, *opstaan, ontwaken.* — kan, *opwekken, wakkermaken.*
bângon, *zekere boete, die aan de familie van een vermoorde betaald wordt.*
bângonan, *postuur, stand, formaat.*
bangon-bangôn-an, *wachttorens; batterijen.*
bangsa, *geslacht, afkomst, familie, bloed.* Bèr —, *van hooge afkomst zijn.*
bangsal, *werf, schuur, pakhuis.*
bangsat, *wandluis, schelm, dief; stelen.*
bangsâwan *en* bangsjâwan, *S. adellijk, van aanzienlijke geboorte.*
bangsi, *fluit.* Tioep bangsi, *de fluit blazen.*
bâni, beni, *Ar. zaad.*
banian, *reiskoffer, valies.*
bâning, *kleine landschildpad.*
bânîoel, *zekere vogel.*
bânir, *uitspruitsels bij den wortel van boomen.*
bânjaq, *veel, menig, talrijk, menigte.* Sa-bânjaq-bânjaq-nja, *zoo veel als.* Pèr —, *vermenigvuldigen.* Ka-banjâk-an, *menigte, drom, hoeveelheid.* Per-banjâk-an, *vermeerdering, aangroei.*
bânjir, *J. bui, regenbui; sterke afwatering, overstrooming.*
banjon, bebanjon, *de lippen zwart verwen.*
bank, *Ned. bank, ter bewaring van gelden.*
bano, *S. zwelling in rivieren.*
bantah, *krakeelen, kijven, twisten.* Pèrbantah, *twistmaker.* Pèr-bantâh-an, *bestrijding, betwisting.*
bantal, *een kussen.* — goeling, *rolkussen.* — serâga, *het hoogste kussen; peluw.* Bèr —, *een kussen hebben.* Bèr — kan, *voor een kussen gebruiken.* Tîkar —, *matje en kussen, (beddegoed der Maleijers.)*
bantan, BANTAM, *eene residentie en stad van dien naam, op het westelijk einde van Java.*
bantat, *niet gaar gebakken.*
bantè, banté, *slachten, dooden.* Pem —, *vleeschhouwer.*
bantèng, *J. wilde stier, wilde koe.*

banting, *zeker vaartuig met twee masten.*
banting, *J. smijten, slaan, hossen, kloppen, stooten, rossen.* — kâki, *stampvoeten.* — bantjah, *moeras, laag land, moerassig.*
bantjang, *praten, keuvelen, kouten.* Bantjang-bantjang, *kout, gekeuvel; gesprek.*
bantjar, *geluid als van gescheurd porselein, metaal, enz.*
bantji, *bijl, kuipers-schaaf.*
bantji, *tweeslachtig, manwijf.*
bantoe, *hulp, bijstand, bijstaan (in den oorlog).* Pem —, *helper, bondgenoot.* — mem —, *elkander bijstaan.*
bantoet, *onvolledig, gebrekkig, onvolmaakt; ongaar.* Mem — kan, *onvolledig maken; belemmeren, storen.*
banton, *uittrekken, uitrukken, uitplukken, afrukken.*
bantong, *verminkt.*
bantoq, *krom, gebogen, cirkelvormig; kromte, beugel.* Ka-bantôk-an, *buigzaam, gekromd; bocht.* Pem-bantôk-an, *kromming.* Bantoq-kan, *krommen, buigen.* Tjin-tjin tîga —, *drie ringen.*
bâpa, *vader.* Bèr —, *een vader hebben.* angkat, *pleegvader.* — tîri, *stiefvader.*
bâpang, *borstplaat, zoo als de boden, oppassers, enz. dragen.*
bapta, *L. taf.*
baqâ, *Ar. duurzaam, onsterfelijk, eeuwig, onvergankelijk.*
bâqi, *Ar. bestendig, eeuwig; overschot; balans.*
baqr, *Ar. koe.*
baqti, *rein van zeden, deugd, gehoorzaamheid, godsdienst, dienstbetoon.* Bèrbaqti, *dienen, gehoorzamen; godsdienstig.* Ka — an, *godsvrucht; goede diensten, gehoorzaamheid.*
bâra *of* bârah, *gloeiende kool, heete asch; ontsteking, gezwel, zweer.*
bara-bara, *zeer goedaardig.*
bârah, *jagen, vervolgen.*
barahman, P. *Brahman, Bramien.*
barandah, *Port. galerij, balkon, warande.*
bârang *en* bârang-bârang, *goed, goederen, dingen; slecht, alledaagsch.* Boekan bârang-bârang, *niet alledaagsch.* — samoessa, *have.* — tampat tidor, *beddegoed.*
bârang, *iets, eenig, ettelijk, hetgeen, ongeveer.* — âpa-âpa, *iets.* Bârang di mâna, *waar ook, overal, ergens.* — Bârang sa-órang, *eenig mensch, iemand.* — Bârang sa-perkâra, *eenigerwijze.* — Bârang siâpa, *wie, een iegelijk.* — kâli, *somtijds, misschien, altemet.* — katânja, *hetgeen hij zegt.* — sa-tâhoen, *ongeveer een jaar.* — óleh, — apa-apa, *door iets.*
bârang, *wenschende,* — di salâmat-kan îtoe, *moge het gezegend worden.*
barângan, warângan, *J. rattenkruid.*
bârang-kâli, *zie:* bârang.
barâni, *durven, wagen, stoutmoedig, ondernemend, dapper, driest, vermetel, gewaagd.* Membaranîkan, *aanmoedigen.* Ka-baranî-an, *dapperheid; vermetel.* Besi barâni, *magneet.*
bârat, *wind; west.* — dâja, *zuidwest.* — lâoet, *noordwest.*
barâtjaq, *pokdaal.*
bári, *Ar. Schepper.*
bari-bari, *paardenvlieg, draakvlieg.*
barik, *gebloemd (als hout).*
barindjal, *Port. zekere eetbare plant.*
baring, *liggen,* tampat pem — 'an, *legerplaats, leger.*
barîngin, warîngin, *zekere groote geheiligde boom.*
barîngkan, *leggen (doen liggen).*
bâris, *lijn, streep; gelid, rang; klankteeken.* Bèr —, *parade maken, exerceren.* Pem — an, *exercitie, parade.* — an, *veldkolonne, troepen.* — boedjoer, *eene kolonne, in kolonne staan.* — melintang, *gelid.*
barkat, *zegening.*
bâroe *ook* wâroe, *J. boom, waarvan de bast dient tot het maken van touw, Hibiscus tiliaceus. Lat.* — laoet, *Hibiscus populeus, Lat.* — tjîna, *artemisia, Lat.*
bâroe, *zie:* bahâroe.
baroena, *S. Varoena, zeegod.*
baroeng, *reusachtige poppen, waarin bij optochten menschen loopen.*
bâroes, *handelsplaats op de westkust van Sumatra.* Kapoer bàroes, *kamfer (van die plaats).*
baroesan, *pas, zooeven.*
baroetji, *eene stof uit zijde en katoen zamengesteld.*
bârong (wârong), *hut, tent, kraam.* bèr —, *in hutten wonen.* Pâsar — —, *eene markt met kramen.*
bârot, *omwinden.* Kâîn —, *windsel.*
barrik, *N. bark.*
bas, *N. bas.*
bâsa, *zie:* bahâsa.
bâsah, *nat, vochtig, klam, ook bevochtigen.* Kâîn — an, *badkleed.* Mem —, *natten, betten, doorhalen.* Pem — an, *bevochtiging.*

bâsi, *groente-schaaltje.*
bâsî, *muf, duf, goor, beschimmeld.*
basi, *opgeld, rente.*
baskat, *borstrok.*
basoet, *wit of geel katoenen omslag waarin de brieven van het eene opperhoofd aan het andere genaaid en verzonden worden.*
bâsoh, *wasschen; spoelen.* Pem —, *wasscher.* Ajèr pem —, *waschwater.*
bâta, *Soend. gebakken steen.*
bataljon, *N. bataljon.*
bâtang, *stam, stronk, boom; rivier; steel.* — ajér, *rivier, stroom.* — an, *sluitboom.* — di moeka, *voortbrengen.* — gâjoeng, *steel van een scheplepel.* — gróbaq, *kruien.* — péraq, *zilverstaaf.* — póhoen, *boom, boomstam.* — toeboeh, *het lijf, de romp.* Pe — bantal, *een langwerpig kussen.*
bâtaq, *eene landstreek op Sumatra, ook* Batta *genoemd.*
batâra, betara *en* bethoro, *S. koning, Godheid.* Bethâra mâdja pâhit, *de koning van Madja-[illegible]ahit.* Bethoro goeroe, *de donderaar.*
bâtas, *J.* (wâtas) *grensscheiding.*
batâwi *en* batawiah, BATAVIA.
baté (banté), *slachten.*
bâthal, *Ar. ijdel; bijgeloof.*
bathâlat, *Ar. ledige ruimte.*
bâthil, *Ar. ijdel.*
bâthin, *Ar. inwendig, innerlijk, verborgen.* Thlâhir wa —, *in- en uitwendig.*
bathriq, *Ar. aartsvader.*
bâti, *J. winst, voordeel.*
bâtil, *zekere kleine schuit.*
bâtil, *kom, bekken.*
bâtiq, *lijnwaad schilderen of verwen, 't geen geschiedt, door de figuren met gesmolten was op wit katoen af te gieten en daarna de stof in te doopen.* Kaîn —, *geschilderde kleedjes.*
bâtja, *lezen.* — di depan órang, *voorlezen.*
batjad, *eiland van dien naam.*
batjâna, *tobbe, bak.*
bâtoe, *steen.* — akit *of* aqiq, *kornalijnsteen.* — an, *gesteente.* — âpi, *vuursteen.* — asâhan, *slijp-, wetsteen.* — bâkar, *baksteen.* — brânî, *magneet.* — datjing, *gewicht.* — doega, *dieplood.* — gîling, *wrijfsteen.* — gosoq, *slijpsteen.* — intan, *juweelen steen.* — kâli, *kei.* — kapâla, *hoofdschedel.* — kârang, *koraalrots.* — koesta, *hardsteen.* — oedjîan, *toetssteen.* — pâsir, *zandsteen.* — saring, *leksteen.* — timboel, *puimsteen.* — toelis, *lei.* — Djoeroe —, *plechtwachter, die op het anker past en op de klippen let.* Toekang —, *metselaar.*
bâtoe-bâra, *rivier aan de N. O. kust van Sumatra.*
bâtoeng-bâtoeng, *zekere schelpvisch.*
bâtoer, *Soend. lastdrager, gezel.*
bâtoq, *hoesten; hoest, verkoudheid.*
bâtoq, *kokosdop.* — kapâla, *hoofdschedel.* — kring, *kuch, drooge hoest; kuchen.*
bâwa, *brengen, dragen, aanvoeren, leveren.* di moeka, *voorbrengen.* — grobaq, *kruien.* — masoq, *aandienen, leiden.* — mengâdap, *aandienen, binnenleiden.* — mîlir, *afvoeren.* — oedoer, *voorwenden.* Pem — *brenger.* Pem — an, *aanbrenging, veroorzaking.* Lâri membâwa dirînja, *vluchten om zich te bergen.*
bâwah, *beneden, onder.* Di —, *onder.* Ka —, *naar beneden.* Di — angin, *aan lij, beneden wind.* Di — doelie, *aan de voeten van zijne majesteit.*
bawâhnja, *ondereinde.* — proet, *onderbuik.*
bâwal, *zekere visch.*
bâwan, *ui, ajuin.* — mèrah, *de gewone ui.* — pandjang, *prei.* — poetih, *knoflook.*
bâwar, *zekere visch.*
bawâsir, *aanbeien.*
bâwat, *overhellen, hellen, overhangen.* Tâli bawâtan, *de brassen.*
bâwoe, baoe, *reuk, geur, lucht.* — bâwoean, *reukwerk.* Haroem — nja, *welriekend.* Boesoeq — nja, *stinkend.* Bèr —, *rieken.* Tjioem —, *ruiken.*
bâwoer, bâwar, *verward, vermengd, hol over bol.* Tjampoer —, *mengelklomp, chaos, bajert, verward.*
bâz, *havik.*
bâzâr, *P. markt.*
bazr el sjibist, *P. anijszaad.*
bebal, *onwetendheid, domheid; dom.*
bebaloelang, *eelt, weer.*
bebangkas, *L. niezen.*
bebâoe, *rieken.*
bébas, *losprijs; vrijaf.* Soerat —, *pas.*
bébaskan, *vrijstellen.*
bebat, *omwinden, ombinden.*
bèbèq, *J. eend, eendvogel.* — manîla, *bergeend.*
bebóré, *geel blanketsel.*
be-brâpa, *verscheidene, eenige, veel.* — banjaq, *veelvuldig.* — hâri lamânja, *een geruime tijd.*
béda *en* bédah, *S. onderscheid, verschil; verschillen, niet eenstemmig denken.* Bèr — kan, *onderscheid maken.* Mem —

kan, *onderscheiden*. Per — an, *onderscheiding*.
bedâgang, *L. handel drijven.*
bedâjoeng, *L. roeien,*
bedaq, *rijstmeel, fijne witte welriekende poeder, waarmede het lichaam, na het baden gewreven wordt.* Bér —, *met die poeder wrijven of insmeeren.*
bedâsing, *tuiten.*
bedâwi, badouin, *woestijnbewoner, boer, roover.*
bedebah, *ellendige.*
bedèrèq, *Soend. geschaard zijn.*
bedîdih, *koken, borrelen, kokend.*
bedil, *schietgeweer, kanon, snaphaan,* Mem — *en* melepas —, *afschieten.* — samboejan, *seinkanon.* Moeloet —, *de tromp, monding.* Dapoer —, *de pan.* Djâroem —, *ruimnaald.* Djoeroe —, *artillerist, artillerie-meester.* Lantah —, *de beugel.* Lâras —, *de loop.* Pelor —, *musketkogel.* Peng-âsaq —, *laadstok, stamper.* Anaq —, *musketkogel.* Obat —, *buskruid.* — Sâroeng —, *de lade.* Sîkoe —, *de kolf.* Petîk-an —, *de haan.* Mâta —, *vizier.*
bedîri, *zich oprichten, staan, staande.*
bedjoempati, *gaan bezoeken.*
bedoeq, *J. De tijd van negen tot twaalf ure 's nachts.*
begâdé, *L. verpanden.*
begah, *maf, drukkend (van het weder).*
begâwam, *pleiten.*
begeraq, bèr-geraq, *bewegen, zich roeren.*
beghîr, *Ar. behalve, tenzij.*
behkan, *ja, zeker, het is zoo.*
béhoes, *flaauw, in zwijm; bezwijming.*
beit, bejt, *Ar. tent, woning, huis.* — Allah, *Gods huis.* — 'l maqadas, *het heilige huis, dat is: Jeruzalem, om deszelfs heilige tempel.* — 'l-mâl, *schatkamer.*
beit, *Ar. vers, gedicht.* Bèr —, *een vers maken, of opzeggen.*
béja, *zwarte vogel met gele lellen, die kan leeren spreken, ook* bèjo *genoemd.*
béja, béjo, *tol, impost, rechten.* Pabéjan, *tolhuis.*
béjar, bîar, *toestaan, inwilligen; welaan!* — sopâja, *opdat.* — lah, *laat het zoo zijn! Sta het toe!*
béka-béka, *onkiesche woorden.*
bekal, *eetwaar, leeftocht, voorraad (voornamelijk op reis).*
bekam, *koppen, koppen zetten.*
bekaq, *voorttelen, paren.* Soeka —, *loops, krolsch.*
bekardja, *arbeiden.*
bekas, *merk, teeken, spoor, druk, indruk, afdruk; vat, koker, pot, doos.* — dâwat, *inktkoker.* — di tindis, *deuk.* — gâroq, *kras, schrap.* — kâki, *voetspoor.* — tângan, *handteekening.* — toeboeh, *geschenk.*
bekîlap, *blinken.*
békin, *maken, doen.* — baroe, *vernieuwen.* — roemah, *een huis bouwen.* — roesaq, *bederven, beschadigen.*
békinnan, *aanbouw, maaksel.*
bekoe, *stollen, bevriezen.* Boewah ajèr —, *hagelkorrel.*
bel, *zie:* bèr.
bèlâ, *helpen; hulp.*
bélâ, *rampspoed, onheil, ellende.* — doenjâ, *aardsche ramp.* — seni, *tering.*
bèla, bila, *zich met den afgestorvene laten verbranden; getrouw tot in den dood.*
belâbor, *spijs, voorraad, rantsoen.*
belâdjar, *onderwijs ontvangen, leeren.*
belah, blah, *kloven, splijten, bersten; in tweeën houwen.* Belah-belah, *spleten, kloven.* Belah, *zijde, kant, deel.* Di se-blah, *aan den kant, op zij, naast.* Sablah-menjeblah, *aan weêrskanten.* Sablahtângan, *de eene hand.* Mâtah sa-blah, *eenoogig.* Menjeblahkan, *afscheiden, op zijde zetten.* Penjeblah, *tegenpartijder.* Penjeblâh-an, *eenzijdigheid, partijdigheid.*
belâjam, *zekere visch, gelijk aan een barbeel.*
belâjimkan, belâjamkan, *zwaaien, heen- en wederkeeren.*
belâka, *gansch, geheel en al, al te gader.*
belâkang, blâkang, *achter, achterdeel, achterste, rug.* Pintoe belâkang, *achterdeur.* Di belâkang, *achter.* Dèri belâkang, *van achteren.* Ka-belâkang, *achterwaarts, naar achteren.* Mem-blâkangi, *achteruit krabben, aarzelen.* Mem-blâkangkan, *doen achterstellen, onderkruipen.*
belandja, *onkosten, arbeidsloon, traktement, zakgeld, vertering, bekostiging;* — *bekostigen, besteden, wagen.* — makan, *kostgeld.* Pem-belandjâ-an, *besteding, bekostiging.*
belang, *bont, gestreept.*
belânga, *aarden pan of pot zonder ooren.*
belangkoq, *bocht.*
bel-antâra, *groote tusschenruimte; woud, woestijn, wildernis.*
bèlantâq, *vogelknip.*
belaoe, *V. N. blauw, blauwsel.*
belâpan, *renbaan.*
belar, *bont, veelkleurig; ziekte, vlekken op het lichaam.*

bèlas, bilas, *ongesteld*, *verward*, *gehavend*. — 'kan, *havenen*. — mâta, *oogziekte*. Mâta —, *druipoogen*.
belas, blas, *deernis*, *medelijden*.
bèlâ seni, *tering*.
belâtjan, *gezouten of gedroogde*, *gestampte garnalen*. Ikan belâtjan, *katvisch*.
beldoewa, *Port. fluweel*.
belé, *voorzeker*; *ja*, *alzoo*.
belèngkèt, *L. kleven*.
belèq, *opensnijden* (*den buik*, *bijv.*)
beliq, *leep*, *slim*.
belît, *kronkelen*, *omslingeren*.
beloedroe, *Port. fluweel*,
beloehan, *huisje*, *dat op eenen olifant wordt vastgemaakt*.
beloelang, *huid*, *vel*. — karbaoe, *buffelhuid*.
beloenggoe, *kluister*, *paternosters*.
beloet, *Soend. aal*.
beloet, *weven*. Pem-beloet-an, *weefgetouw*.
belok, *N. beenblok*, *waarin gevangenen zitten*.
belom, belon, *nog niet*.
belompé, *nog niet*.
belonggoe, *zie*: beloenggoe.
béloq, *omwenden*, *laveren*, *aanloeven*, *aarzelen*, *bijdraaien*. Kabélok-an, *aarzeling*.
beloq, *modderig*, *modderplas*.
bèlot, *tot den vijand overloopen*.
benâ, *brein*, *hersens*.
benam, *sinken*.
benang, *draad*, *garen*.
— boeloe, *sajet*.
— djâla, *visschersgaren*.
— doewa pîntal, *tweedraads garen*.
— kâsar, *grof garen*, *bindgaren*.
— râdja, *regenboog*.
— sîroet, *breigaren*.
— soedji, — soelam, *merkkatoen*.
— soetra, *zijden draad*, *naaizijde*.
— tîsi, *stopgaren*.
benaq, *onverstandig*.
benar, *waar*, *juist*, *zuiver*. Ka — an, *waarheid*. Sa — nja, *deugdelijk*, *waarlijk*, *naar waarheid*. — — *getrouwelijk*. Mem — kan, *bewaarheden*. Pèr — kan, *voor waar doen achten*. Kapèrtjajâ'an jang —, *een waarachtig vertrouwen*.
benda, *schat*, *goed*, *rijkdommen*. Mâta —, *kostbaarheden*, *geld*. Bèr —, *gegoed*, *rijk zijn*. Bèr — kan, *schatten opleggen*.
bendahâra, *P. schatbewaarder*, *rentmeester*, *minister van finantiën*. Pèr-bendahâraan, *schatkamer*, *schatkist*, *bank*, *magazijn*.
bendala, *Port. kruidkoker*, *patroontasch*, *kardoezen*.
bendang, *akker*, *bouwland*, *kamp*.
bendar, *koop-*, *zeestad*, *faktorij*, *pakhuis*, *kantoor*.
bendârang, *aan weêrskanten staan*; *elkander gelijk zijn*. Boelan —, *de maan*, *als hare hoornen aan elkander gelijk zijn*.
bêndi, *tilbury*, *chais*.
bendoeng, *draaien* (*zooals het onderstel van een wagen*).
benéh, *zie*: benih.
benghâ, *etterbuil*.
bêngkas hîtam, *zwarte pest*.
bèngkoq, *krom*, *gebogen*. Mem — kan, *krommen*.
bengoe, *muf*.
beni, *zaad*, *kroost*, *kinderen*.
benih, benéh, *zaad in het algemeen*.
bening, *L. helder* (*als water*).
benoewa, *landschap*, *land*, *gewest*.
benoewang, *een soort van hert*.
bentang, *uitspreiden*, *uitstrekken*, *uitzetten*.
bentâra, *heraut*, *'s konings zwaarddrager*; *hofmaarschalk*.
bèntèng, *J. schans*, *fort*; *batterij*. Men — kan, *verschansen*.
bepâmoer, *gevlamd als een zwaard*.
bèr, *geeft vóór een z. n. de bezitting te kennen*; — istrî, *eene vrouw hebben*; *vóór de werkwoorden geplaatst*, *veranderen die niet*, *behalve wanneer er deelwoorden als*: — loemoer, *bevlekt*, *of bijwoorden door ontstaan*, *als*; — djâga, *waakzaam*. *Woorden met* bèr *zamengesteld*, *en welke men hier niet vindt*, *zoeke men op het woord van onderscheiding*.
bèr-âjèr, *waterachtig*, *sappig*.
béram, *roodschitterend*, *als sommige bloemen*.
berampot, *eendrachtig*.
bèr-ânaq, *baren*; *werpen*; *kinderen hebben*, *krijgen*; *vader-*, *moeder worden*.
bèrang-bèrang, *zeehond*.
bèrangkat, *afreizen*, *vertrekken*, *uitrukken*.
bèraq, *L. zijn gevoeg doen*.
bèr-aqal, *Ar. geestig*, *vernuftig*.
beratsal, *afkomstig*.
bèrbagé, *wedergade hebben*. Tiada —, *weêrgaloos*.
berbahâja, *onveilig*.
berbingîsan, *fleemen*.
ber-brin, *kruimelen*, *brokkelen*.
berdjât, *aanwezend*.
berdompaq, *aanvaren*, *n.m. tegen eene klip*.
bèrgirîpan, *trippelen*.
bèrgoena, *nuttig*, *voordeelig*, *heilzaam*.
bergowèq, *kwaken*.

berhâla, *afgod.*
berhampîran, *aangrenzen.*
berhâna *en* sa —, *gansch.*
bèrhènti, *stilhouden; halt maken, rusten.* Tampat bèrhènti-an, *rustplaats, pleisterplaats.*
béri-béri, *beroerdheid, ziekte, ten gevolge van het vele drinken van kokoswater op de nuchtere maag.*
bèrîd, *postbode.*
ber'ingat, *aandachtig.*
ber-is nâd, *staven.*
ber-istrîkan, *uithuwen.*
bèrkalâhi, *plukharen, vechten.*
berkas, *bos, bundel, garf, schoof.* Memberkas, *in schoven binden.*
berkasehan, *ontfermend.*
bèrkat, barkat, *Ar. zegen, invloed.*
berkata kîta, *het woordje ik door* kîta *uitdrukken.*
ber-kèntèt, *vastzitten.*
berlâboeh, *aanlanden.*
bèrlájar, *zeilen, afzeilen.*
bèrmânoeng, *peinzend.*
bernang, *zwemmen.*
bernapas, *ademen.*
bèrniâga, *S. handel drijven.*
béroentoeng, *gelukkig.*
beroewang *of* broewang, *beer.*
bèróléh, *verkrijgen, krijgen.* Pèróléh-an, *verwerving, aanwinst, goederen, bezittingen, gelden die men verkregen heeft.*
berpinggiran, *aangrenzen.*
bèrrahmat, *V. Ar. ontfermen.*
berroepa astakôna, *achthoekig.*
bersemboeni, *achterbaks, heimelijk.*
berserej, *aanblinken.*
bersin, *niezen.*
bersingkêta, *betrekken (in rechten).*
bersoeniâkan, *stillen, temperen.*
bèrsoewa, *ontmoeten.*
bertîlor, *kromspreken*; orang —, *kromtong.*
bèrtjere, *zie:* betjeré.
bertoewah, betoewah, *onkwetsbaar.*
bèr tôpèng, *vermomd.*
besar, besaar, *groot, dik, zwaar, uitgebreid kaliber, grootte, belangrijk, gewichtig, aanzienlijk; hoog in rang.* Toewan besar, *de Groote Heer. (Gouverneur-Generaal).* Mem-besar-kan, *groot maken, verheffen.* Ka-besâr-an, *grootheid; belangrijkheid; in grootheid zijn; trotschheid.* Pèrbesâr-an, *grootmaking.*
besèndèr, *steunen.*
besi, *ook* bèsi, *ijzer.* — brâni, *magneet.* — pengoekir, *stift, graveernaald.* — tjap, *merkijzer.* — strîka, *strijkijzer.* Toekang —, *ijzersmid.*
besioel, *aanfluiten, uitfluiten.*
bèsoq, *morgen.* — loesa *morgen of overmorgen, in het vervolg.* — pâgi, *morgen ochtend.*
bestâri, *S. volleerd, bekwaam, vol talenten.*
bèta, *ik.*
betah, *aan de betere hand, pas hersteld.*
betápa, *hoedanig, waarom, waartoe, wat.*
betâroh, *L. wedden, inzetten.*
betârohkan, *aanbevelen, aan de zorg opdragen.*
beteréjaq, *schreeuwen, gillen.*
bèthèt, *parkiet.*
betîlor, *zie:* bertîlor.
betîna, *wijfje van een dier.* Harîmaoe —, *tijgerin.*
beting, *bank, plaat, rif.*
betingkah, *preutsch, vol kuren.*
betiq, *kok.*
betis, *het been onder de knie.* Boewah — *en* djantoeng —, *de kuit.* Hadâpan —, *de scheen.*
bètjèq, *slijkerig, modderig.*
be-tjeré, *echtscheiden, ontbonden (van een huwelijk).*
betoel, *juist, echt, getrouw, in orde, vereffend, wezenlijk, waarlijk;* — hâti, *trouwhartig;* — kan, *recht maken, in orde brengen.* Dèngan se-betoelnja, *in oprechtheid, getrouw.* Bèr — kan, *vereffenen.* — Ka — an, *oprechtheid, getrouwheid; juistheid; herstelbaar; in het gelijk gesteld.*
betoel-ï, *mikken, doelen;* mem — soengé, *recht door eene rivier gaan.*
betoeng, *zware bamboessoort.*
betoewah, *onkwetsbaar, kogelvrij.*
bhâra, *Ar. een bahaar, ongeveer* 560 *oude ponden; maat bij den verkoop van peper in gebruik.*
bhâri, *P. wat tot de lente of herfst behoort.* Koetika jang bhâri, *tijd der nachtevening.*
bi, *Ar. door, in, met, bij.*
bi-âdab, *Ar. onbeleefd, onwellevend.*
biâja, *mondkost.* Mem — kan, *verzorgen, van levensmiddelen voorzien, leveren.* Pem —, *leveraar, verzorger;* Pem — an, *verzorging, levering.*
bîang, *een dier, dat reeds gejongd heeft.* Ajam —, *leghen.*
bîaq, *voedsel dat eens gekauwd is; kauwen.* Mâmah —, *herkauwen.*
bîas, *door wind of stroom wegdrijven.*

biâsa, *gewoon, afgericht; gewoon zijn; gewoonte.* Djâdi — — kan, *gewennen.* Tiâda —, *niet gewoon.*

biâwaq, *leguaan.* Djalan mem —, *als een dief op handen en voeten wegkruipen.*

bîbi, *moeders jongere zuster.*

bibir, *lip, boord, kant.* — jang di âtas, *bovenlip.* — kîri, *bakboord.*

bibit, *zaad uit het plantenrijk, pitten; stekje, loot.*

bidadâri, *hemelsche nimf, luchtgodin, godin.*

bidan, *vroedvrouw.*

bidang, *teekening tot sieraad; een geteekend, gekleurd en verguld blad in een boek.*

bidaq, bedaq, *pion, boer.*

bidâra, *zekere boom, waarvan de sappen en bladeren dienen om lijken te wasschen.*

bidâra-bâlang, *zekere schelpvisch.*

bidât, *Ar. ketterij.* Orang —, *ketter.*

bidiadâri, *nimf, engelin.* Anaq-anâkan —, *cherubijnen.*

bidjaq, *bedachtzaam, omzichtig, doorslepen.*

bidjaqsâna, *S. bedachtzaam, voorzichtig, bescheiden.*

bîdji, *zaad, korrel, pit; stuk.* Tiga —, *drie stuks.* Bîdji bâjam, *moeskruidzaad.* — mâta, *oogappel.* Batoe tîga —, *drie steenen.* — râtap, *lijklied, treurzang.* — — an, *graan, korrels.*

bidjin, *oliezaad,* (*ook* lang *genoemd*).

bidjiq, *goed, deugdzaam.* Ka — an, *deugd, deugdelijkheid.*

bidoeri, *katoog, opaal.*

bidoewân, *zanger, kunstenaar, speelman, muziekant, danser, danseres.*

bidoq, *een Atjinsche vischprauw.*

bija, *schelpvisch, schelpen, hoornen.*

bikang-bîkang, *dunne koekjes.* Pem-bikângan, *koekepan.*

bikir, *Ar. maagd.*

bîla, *S. tijd, tijdstip.* Apa —, *wanneer? tijdens, als, toen.*

bilâdoe, *zie:* bildân.

bilah, *spaander, krul, lat.* Bîlah *wordt soms gebezigd bij het getal van sommige dunne voorwerpen als:* sa — djâroem, *ééne naald,* pedang doewa —, *twee zwaarden,* pâpan tîga —, *drie planken.*

bilâl, *krankbezoeker, kerkedienaar, voorlezer.*

bilâlang, *sprinkhaan.*

bila-mâna, *wanneer, als, tijdens.*

bilang, *tellen, rekenen, opsommen; vertellen; zeggen.* — an, *aangifte, opgaaf, verslag, rekening; gezegde, ook getal.* Ka — an, *aanzienlijk, belangrijk.* Pangkat jang ka — an, *aanzienlijke rang.*

bilangan doewa, *tweetal.* — tiga, *drietal.*

bildân (bilâdoe), *gewesten. oorden.*

bi'lhaq, *Ar. in der daad.*

biliaoe, *eerbiedige spreekwijs, vooral in den tweeden persoon; UEd. Mijnheer.*

bîlin, *spinnen.*

bilioeng, *eene soort van schaaf, die als bijl tevens kan dienen.*

bîliq, *kamer, vertrek.* — semâjam, *gehoorzaal, spreekkamer.*

billâhi, *Ar. bij God!*

biloedaq, *adder.*

bîma, *S. vrees. Een rijk op Sumatra.*

bimbang, *feesten bij plechtige gelegenheden op Sumatra.*

bimbang, *twijfelen, wankelen, onstandvastig zijn.* Ka — an, *in twijfelmoedigheid verkeeren, twijfelmoedigheid.*

bimbang-hâti, *wankelmoedig.*

bîna, *zeer, al te.*

binâra, *wasscher, bleeker.* Pem — an, *bleekveld.*

binâsa, *vergaan, verwoest, bedorven, verloren; nadeelig; verontrust.* Mem — kan, *verderven, uitroeien, verwoesten, ongelukkig maken, onheil berokkenen* Ka — an, *verderfelijk; verderf, ondergang, onheil.* Pem —, *verderver, geesel.* Pem — an, *verderving, verwoesting.*

binâsab, *terpentijn.*

binâtang, *beest, dier, in het algemeen.*

bîngal, *halsstarrig.*

bîngis, *bars, bits, vinnig, korzelig, streng, wreed.* Ka — an, *barschheid, strengheid.*

bingkârong, *groote, venijnige hagedis.*

bingkâsa, *eene soort van visch.*

bîngki mâta, *oogcirkel.*

bingking, *grimmig, korzelig; terging.*

bingkis, en — an, *geschenk.*

bîngoeng, *verbijsterd, verward, versuft, bedwelmd; suffen, soezen; onnoozel, eenvoudig.*

bîni, *huisvrouw.* Soedah bèr —, *gehuwd zijn, eene vrouw hebben.* Di pèr —, *getrouwd worden.*

bintan, *weder instorten, op nieuw ziek worden.*

bîntang, *ster.* — bèr-âsap *of* — bèr-èkor, *komeet, staartster.* — kartika, *het zevengesternte.* — ظهره, *de wa-*

gen. — aldjoebâr, *de orion.* — kadjora, — bâbi, — timor, *morgenster.* — zaharat, *venus.*
bintang, *naam van een eiland.*
bintângor, *eene soort van timmerhout.*
bintârang, *gekapt hout, dat in het bosch ligt.* Orang —, *houtkapper.*
bintâro, *groote boom, die een wit venijnig sap geeft.*
bíntil, *blaar, gezwel, bobbel.*
bint-il-biħâr, *meermin.*
bintjâna, *beleediging, benadeeling, onrecht, slechte raad; kwade trek.* Mem — kan, *leed berokkenen; verlokken; beleediging.* Pem — an, *verlokking, verleiding.*
bintji, *haten, nijdig zijn; haat; spijtig, kwaadaardig.* Ka — an, *hatelijk; wrevel; gehaat.*
bîntoel, *puist (ten gevolge van een muggebeet.)*
bióla, *Port. viool.*
bir, *V. bier.*
birâhi, *beminnen; verzot, verliefd zijn.*
bîram, *olifant.*
bîrang, *zeehond.*
biraqsa, *trommelstok.*
bîras, *aangetrouwde broeder of zuster; de zwagerschap der mannen van twee zusters.*
bîri-bîri, *S. schaap.*
birih, *boord, rand, lijst, kant, grens.*
bîroe, *blauw.* — lângit, *hemelsblauw, azuur.* — moedah, *lichtblauw.* — toewah, *donkerblauw.* Boenga saroedja —, *de blauwe lotus.*
bîroega, *boschhaan.*
biroerong, *aardbezie.*
bîsa, *slim; veel weten, bij de hand zijn; geleerd, ervaren; kunnen.*
bîsa, *S. venijn van dieren.* — oelar djâhat, *vergif van eene kwaadaardige slang.*
bîsan, *schoonouders.*
bîsi *ook* bisé, *mooi, fraai.*
bîsi-bîsi, *eene vischsoort.*
bisîkan, *fluistering.*
bîsiq, *influisteren.* Bîsi-bîsiq, *in het geheim, heimelijk spreken.*
biskoewit, biskwit, *N. beschuit.*
bîsmi, *Ar. in den naam.* — 'llahi 'r-raħmâni — raħimi, *in den naam Gods, den barmhartige, den ontfermer.*
bisnoe, *S. Visnoe, de onderhouder, (Hindoesche Godheid).*
bîsoe, *stom.* Mem — kan, *doen verstommen.*
bîsoel, *zweer, bloedvin, puist.* — lada, *steenpuist.* Bèr —, *zweren hebben.*
bissoq *(eig.* ésoq), *morgen, den volgenden dag.* — pâgi, *morgen vroeg, morgen ochtend.* diam —, *overmorgen.*
bi-thariq, *Ar. in de manier, bij wijze van.*
bîti, *dienares, jeugdige staatsjuffer.* — perwâra, *kamerdienares.*
biting, *J. priem; pennetje van de sasaté.*
bitis, *zie:* betis.
bitjâra, *S. raad, raadgeving, raadsvergadering, gevoelen, meening, redeneering; beraad.* Sa —, *eenstemmig, van één gevoelen; overleggen, beraadslagen; spreken.* Mem — kan, *eene zaak behandelen; aanraden.* Orang bèr —, *een wel beraden man.* Pe — an, *raadzaal.* Jang tiâda ter — kan, *hetgeen onherstelbaar is; waar geen raad voor is; radeloos.*
bitjâra-gîla, *onzin.* — kôsong, *beuzeltaal.* — plan-plan sâdja, *temen.*
bîwa, *stout, dapper.*
biwak, *bivouak.*
bîzoeri, *P. onderkoning.*
blakang, *zie:* balâkang.
blanda, *V. Hollandsch.* Orang —, *Hollander.* — hîtam, *Afrikaan.*
blang, *gevlekt, bont, gestreept.*
blas, *en* — kasèhan, *deernis, deernis hebben.*
blas, belas, *decimaal bijvoegsel bij de getallen tusschen tien en twintig.* Sa —, *twaalf.* Lîma —, *vijftien.*
blâtjang, ikan —, *platvisch.*
bleket, boeroeng —, *snip.*
blêq, *een lijk openen.*
blêq-blaq, *hooge plek gras, (die in den regentijd niet modderig wordt.)*
blèrèng, *gestreept (van dieren).*
bli, beli, *koopen.* Pem —, *koopman, kooper.* Pem — an, *koophuis, koopplaats, markt.*
blîan, *koop, inkoop.*
blîbis, *duikelaar; wilde eend.*
blit, *kronkelen, omslingeren.*
blongkottan, *klompgoud.*
boba, *schurft (door overmatig gebruik van kokoswater).*
boboetan, *val (touw aan een zeil).*
bochâri, *wijs, verstandig; juweel.*
bodo, bodoh, bodoq, *dom, plomp, lomp.* Ber — bodôhan, *zich onnoozel houden.*
bodoe, *angstig, vreesachtig.*
boeai, *slingeren, wiegen.* — an, *slinger, wieg.*
boebal moeloet, *klem (in den mond).*
boeboe, *korf, vischfuik.*

boeboel, *zweren*, *verhardingen van eelt*, *die wonden veroorzaken*.
boeboel, *boeten*. Mem — djâla, *netten boeten*.
boeboengan, *dak van het huis; vorst van het huis; vlokje haar op de kruin der inlandsche kinderen*.
boeboeq, *meelworm*, *rijstworm*.
boeboer, *pap*, *brij*.
boeboet, *oprollen*, *ophalen*. Tâli — an lajâr, *gijtouw*.
boeboh, *indoen*, *plaatsen*, *stellen*, *zetten*, *nederzetten*. — pada dâda, *op de borst zetten*. — tjap, *zegelen*.
boebol, *zie:* boeboel.
boedaq, *kind; bode; slaaf*. — parampoewan, *slavin*.
boedi, *S. verstand*. Bèr —, *verstandig*. Aqal —, *wijsheid*. Aqal — bitjâra, *wijs*, *verstandig*.
boedjang, *ongehuwde; bediende*. — istal, *stalknecht*. Per — an, *kamer der bedienden*.
boedjoeq, *vleien*, *streelen*, *paaien*, *flikflooien*, *troosten*, *hoop geven*, *aanspreken*, *verlokken*. Pem —, *vleier*. Pemboedjoek-an, *vleierij*, *aanlokking*, *streeling*.
boedjoer *en* boedjor, *overlangs; in de lengte*. — dan lintang, *lengte en breedte*.
boegis, *Boeginees*.
boehi *en* boejih, *schuim*. Bèr —, *schuimen*. Ka-loewar-kan —, *afschuimen*.
boei, *zie:* boewi.
boejir, *zekere vogel*.
boejong, *kruik*, *waterkan*.
boeka, *openen*, *ontblooten*, *oplichten*, *uit elkander nemen*, *los maken*. — bârang bârang, *uitpakken*. — bitjâra, *de vergadering openen*. — boengkoesan, *ontpakken*. — goeloengan, *ontrollen*, *losrollen*. — kâïn, *een kleed losmaken*, *oplichten*. — kantjing, *ontknoopen*. — lâjar, *het zeil bijzetten*. — pakéjan, *ontkleeden*. — pendjahîtan, *lostornen*. — pîntoe, *de deur openen*. — tjap, *ontzegelen*.
boekan, *geenszins; neen; niet, zou het niet?*
boekit, *heuvel*.
boekoe, *knokkel*, *gewricht; zamenvoeging; lid van bamboes of riet*.
boekoe, *V. boek*. — toelis, *schrijfboek*. — tjohto, *staalkaart*.
boekoq, *breed*.
boekor, *aas (kleinste gewicht)*.
boelah, *geheel*, *ten volle*.
boelalé, *tromp*, *snuit van den olifant*.
boelan, *de maan*, *maand*. — bahâroe, *nieuwe maan*. — bendarang, *de maan*, *als hare hoornen even lang zijn*. — besar *en* — pernâma, *volle maan*. — soedah ketjil, *afnemende maan*. — toemonggol, *halve maan*. Pada sâtoe hâri —, *op den eersten dag der maand*.
boelang-boelang, *in de rondte omwinden; hoofddoek*.
boelat, *rond; bal; cirkel*.
boelboel, *P. nachtegaal*.
boelgham, *Ar. kwalster*, *slijm*.
boeli, *flesch met een' langen hals*, *van aarde*.
boelir, *aar; halm en aar*.
boeloe, *veder*, *haar*, *ruigte*, *wol*, *borstel*, *pen*, *ook wollen*, *haren*.
— bâbi, *varkensborstels*.
— boeroeng, *dons*, *veren*.
— domba, *wol*.
— hâloes, *dons*.
— kâjin, *pluis*, *nop*.
— landaq, *pennen van een egel*.
— mâta, *ooghaar*.
boeloeh-boeloeh, *de luchtpijp*.
boeloeh, *ook* boeloh, *bamboes*. — perindoe, *klaagriet*, *holle bamboes*, *die door den wind bewogen*, *klagende klanken geeft*.
boelong, *in de lengte doorboren*.
boelos, boeloes, *dor*, *ontbladerd; kinderloos*. — kan, *ontbladeren*, *van kinderen berooven*.
boemâta, *een windje*.
boemban, *een hoofdsiersel*, *dat de kruin niet dekt; krans*, *kroontje*.
boemboe, *kruiderijen om kerri en andere spijzen te bereiden*.
boemboeh, *koker; lid van den bamboes en ander riet*.
boemi, *aarde*, *wereld*, *grond*.
boendar, *rond*, *als een cirkel*.
boender, *N. boender*, *borstel; schuieren*, *borstelen*.
boenga, *bloem; bloei; bloesem; interest*. — âpi, *vuurvonk*. — kârang, *spons*. — oewang, *rente*. Karang —, *koraal*. — tânah, *grondrenten*.
boengka, *grootsch; ijdel*.
boengkoel, *knobbel*, *kwast*, *knoest*.
boengkoes, *bundel*, *pak*, *baal; pakken*, *inpakken*. — an, *baal*, *pak*, *omslag*. Mem — kan, *overtrekken*, *bewinden*, *inpakken*. Bèr — — kan, *frommelen*.
boenglon, *kameleon*.
boengsi, *zeer jonge kokosnoot*.
boengsoe, jóngste der kinderen.

boeni, *verbergen*, *verschuilen*. Jang tèrsem-boeni, *het verborgene*, *geheim*.
boenji, *geluid*, *klank*, *galm*, *geschal; inhoud; stem; gelui; klinken*, *galmen; inhouden*, *vervatten*. — soewâra, *het geluid der stem*. — mâriam, *geschutgebulder*. — soerat, *inhoud van een brief*. — ginta, *klokgelui*.
boenjî-an, *geluid; muziek; speeltuigen*.
boenoeh, *dooden*, *doodslaan*, *moorden*, *ombrengen*. Pem —, *moordenaar*. Ka — an, *doodslag*.
boentar, *rond*. — kan, *ronden*, *rondmaken*.
boenting, *zwanger*, *bevrucht*. Mem — kan, *bezwangeren*. Ka — an, *in zwangerschap zijn*, *zwangerschap*.
boentjit, *dikbuik; gezwollen*.
boentoeng, *J. nagelloos*.
boentoet, *J. stuit*, *achterste; staart*.
boeranda, *Port. hut in een schip*.
boeraq, *borax*.
boerat, *smeersel om het lichaam in te wrijven*.
boerbager, *V. boerenwagen*.
boerdja asmâni, *de dierenriem*.
boerhaoe, *de vaste grond*.
boeri, *S. trompet*. Orang bèr —, *trompetter*.
boerîngin, *muurbloem*.
boeriq, *gestreept; pokdalig*.
boerit, *achterste*. — koeda, *de stuit van een paard*. — kapal, *achtersteven van een schip; spiegel*.
boerné, BORNEO.
boeroe, *jagen*, *verdrijven*. Pem —, *jager*. — an, *jacht*. Andjing pèr — an, *jachthond*. Pèr — an, *wild*.
boeroeng, *vogel*. — sa-kâwan, *een vlucht vogels*, *zwerm*. — tîkoes, *vleermuis*. *Verder zoeke men de met* boeroeng *zamengestelde woorden*, *op het woord van onderscheiding*.
boeroeq, *verrotten*, *verslijten*, *vermolmen*, *vergaan; versleten*, *verrot*, *vermolmd; vol gaten (van eene wonde); aanstekend*, *afschuwelijk*, *onrein*.
boeroes *en* boeroeskan, *verbrassen*, *verspillen*.
boeroet, *scheuring*, *breuk*. Bèrboeroet, *gebroken zijn*.
boesa, *schuim uit den mond*.
boesoeng, *hardlijvigheid; stilstand*. — dârah, *stilstand in het bloed*. — kapala, *hoofdwaterzucht*.
boesoeq, *stinken; verrotten; stinkend*, *verrot*, *vuil*. Nâma boesoeq, *slechte naam; berucht*.
boesoer, *boog*, *schietboog*, *halve cirkel*.
boesoet, *heuvel*, *duin*.
boeta, *blind*, *blindheid*. Men — kan, *blind maken*, *verblinden*. Ka — an, *blindheid; met blindheid geslagen zijn*.
boeta larângan, *hoenderblind*, *(blind bij nacht.)*
boetaq, *troebel*, *drabbig*.
boetir, *grein*, *korrel*, *pit*, *kern; stuk*.
boetjoq, *knods*.
boetoe, *mannelijkheid; man; kern van den kokos*, *loot*.
boewaai, *zie:* boeai.
boewah, *vrucht; bol; stuk*. — boewah-an, *vruchten*, *fruit*, *ooft*, *gewas*. bèr —, *vruchten dragen*. Sa — kapal, *één schip*. Anaq —, *leenmannen*, *vasallen*. — dam, *damschijf*. — langan, *het dikke van den arm*. — mangkal, *half rijpe vrucht*. — mântah, *onrijpe vrucht*. — mâsaq, *rijpe vrucht*. — pâri, *dobbelsteenen*. — pinang, *betelnoot*. — tjâtoer, *schaakstukken*.
boewâja, *krokodil*, *kaaiman*.
boewâjan, *slinger van een uurwerk*.
boewang, *weggooien; afwijzen; afkeuren*, *verwerpen; verbannen*, *wegjagen*. — âjèr, *wateren*. — dadoe, *dobbelen*. — dârah, *aderlaten*. — mâloe, *schaamte verliezen*, *onbeschaamd worden*. Ka — an, *verwerpelijk; verworpen; banneling*. Pem — an, *verwerping*, *verbanning*.
boewas, bawas, *woest*, *wild*, *verscheurend*.
boewat, *doen*, *handelen*, *verrichten; maken*, *bouwen; om te* — dôsa, *bezondigen*. — mâkan, *om te eten*. — roemah, *een huis bouwen*. — bâik, *goed doen*. Pem —, *dader*, *werker*, *bedrijver*. Pem — an, *daad*, *bedrijf; handeling*. Pèr — an, *maaksel*, *fabrikaat*. Pèr — an wólanda, *Hollandsch maaksel*.
boewi, *V. boei*.
boezêh *of* boezoh, *soort van bier*.
bôhong, *Soend. liegen*. Pem —, *bedrieger*. Per —, *leugen*. Pem — an, *bedriegerij*.
bok, *N. bok van een rijtuig*.
bôkor, *kom*, *beker*.
bola, *schelmachtig liegen*.
bóla, *V. bal*, *biljardbal*. Main —, *biljard spelen*. Roemah —, *biljardkamer*, *sociëteit*.
bólêh, *kunnen; de kracht*, *het vermogen hebben*. Se — —, *zoo goed*, *zoo veel*

mogelijk, indien het mogelijk zij. Dèngan se — — nja, *door alle mogelijke middelen.*
boliâ, *schoon, mooi van gestalte.*
bolong, *vol gaten, versleten.*
bolsak, *matras, bultzak.*
bonda, *moeder.* Ajah —, *ouders.*
bondoq, *hazelaar; eelt of verharding op de schouders van sjouwers.*
bonèka, *pop.*
bongbong, *wederzijds afdalen, zoo als sommige daken.*
bongbong, *bamboezen emmer om het vocht uit den arénboom op te vangen.*
bongkal, *goudgewicht,*
bongkar, *optrekken, uit het verband rukken; breken, afbreken.* — saoeh, *het anker lichten.* Mem — moewâtan, *de lading lossen.* Mem — roemah, *een huis afbreken.*
bongkoq, *bochel, bult.*
bontêng, *groote komkommer.*
boontjes, *N. boontje.*
bôpèng, *pokdalig.*
boqtja, *reiszak, knapzak.*
bór, *V. boor.*
bórang, *voetangel, scherpe bamboezen, in den grond gestoken om den vijand te kwetsen.*
boraq, *Ar. fabelachtig paard, waarmede* MOHAMMED *door de zeven hemelen zou gevlogen zijn.*
borhân el ḥeiât, *Ar. levensteeken.*
borné *of* bornei, BORNEO.
bôrong, *alleenhandel.*
boros, *verkwisten.* Orang pem —, *verkwister.*
borqan, *Ar. blinkziekte.*
bortol, *V. wortel.*
bôsèn, *walgen.*
bosèta, *doosje.*
bostangi, *P. hovenier.*
botjaq, *uitwas aan oude boomen.*
botjor, *lek.* Mem —, *lekken.*
bottol, *V. flesch, bottel.*
brâdjaq, *spaansche ruiter.*
bram *of* brom, *sterke drank van palmsuiker en rijst.*
brandewin, *V. brandewijn.*
brâni, *durven; vermetel; dapper,* — melâwan, *aandurven.*
brâpa, *hoeveel, hoezeer; zoo veel als.* — besar, *hoe groot.* — jang ada, *zoo veel als er zijn.* — lebéh, *hoeveel te meer.*
bras, *gebolsterde, ongekookte rijst.* Toemboeq —, *rijst stampen.*
brat, *zwaar; moeielijk; drukkend; gewicht.* Ka — an, *zwaarte, gewicht; last, moeielijkheid.* Mem — i, *bezwaren.* Mem — kan, *verzwaren.*
brènti, (berhènti) *stilhouden.*
bri, *geven; toestaan.* — kendor, *botvieren, losser maken.* — lâri, *laten loopen.* — mohoen, *verlof geven.* — tahoe, *kennis geven.* — Pem —, *gever.* Pem — an, *gift, gave.*
brik, *N. en* ketji —, *brikschip.*
brîsih *of* bresih, *zuiver, klaar, zindelijk; rein.* Mem — kan *of* mem-bâiki —, *reinigen, schoonmaken, in orde brengen.*
brîta, *S. bericht, mare, faam, tijding, nieuws, boodschap.* Mem —, *mededeelen, bekendmaken, aankondigen.* Pem —, *bekendmaker.* Pem — an, *aankondiging.*
brittèl, *V. draagband, broekgalg.*
broeq, beroeq, *soort van baviaan.*
bronong, *mand, bak, waarin men de rijst of peper bij den oogst inzamelt.*
brontos, *knobbel.*
buttamal, *bewijs van misdaad.*

C. [1]

cha, *de achtste letter,* ch.
chabar, *tijding, bericht, nieuws; bewustheid.* Tiada — akan dirinja, *buiten kennis zijn.* — angin, *los gerucht.* Meng — kan, *verkondigen, berichten.*
chafadl, *besnijden.*
châfi, *verborgen, geheim.*
chailil bèrid, *postpaard.*
chajal, *schijnsel, verschijnsel; illusie; verschijning, bedrog, spook; begoocheling; inbeelding; verbeelding, denkbeeldig.* Qoewat —, *verbeeldingskracht.*
chajâli, *denkbeeldig, grillig, vol verbeelding; bedwelmd, half dronken.*
chalâjiq, *schepsel.*
chalal (ḥalâl) *geoorloofd.*
chalâq, *fortuin, geluk.*
chalâq, *zie:* châliq.
chalats, *bevrijding, verlossing, vrijheid; vrij, rein; oprecht; gezaligd.*
chalâtsi, *P. zeeman.*
chalîfat, *keizer, koning, prins, souverein, stedehouder.* Chalîfat allah, *stedehouder Gods, kalif.*

1) Alle woorden die met *ch* beginnen, zijn Arabisch, terwijl de *cha* als *ka* wordt uitgesproken.

chalîl, *een ware*, *hartelijke vriend*. — Allah, *de vriend Gods; d. i. Abraham.*
châliq, *de Schepper.* — el-âlam, *de Schepper der wereld.*
châlits, *onvervalscht.*
chaloew, *grimlachen.*
chalqat, *ring*, *schalm*, *schakel.*
chalwat, *afzondering*, *eenzaamheid; vertrek*, *kabinet*, *spreekkamer*, *geheime plaats; sekreet.*
chamîr, *deeg*, *gest; bronader*, *wel*, *fontein*, *oorsprong.*
chamis (Kemis, V.) *vijfde.* Hâri —, *de vijfde dag*, *Donderdag.*
chamroe, *wijn.*
chandjar, *P. een klein wapen*, *dat in den gordel gedragen wordt.*
chandoeri, *lijkplechtigheid bij het graf.*
charâdjat, *belasting*, *schatting.*
charâdji, *landen*, *die aan schatting onderworpen zijn.*
chârîdj, *uitwendig.*
charthâl, *haver.*
chasjchâsj, *Perz. slaapbol*, *maankruid.*
châtam, *zegelring*, *ring; zegel; bevel*, *last.*
chatam, *slot*, *einde.*
chatan, *besnijdenis.* Koelit —, *de voorhuid.* — kan, *besnijden.*
chath, *lijn*, *streep*, *regel.*
chatha, *dwaling*, *misslag.*
chathîb, *prediker.*
chathîfah, *karpet*, *kleed*, *tapijt.*
chath-istiwa, *evennachtslijn.*
châts, *eigenlijk.*
chawatir, *onzeker*, *angstvallig zijn.*
chayr, *goed*, *deugdzaam; goedheid*, *braafheid; goederen*, *rijkdommen; beter; best; gelukkig.*
chayrat, *geheiligde gebouwen*, *liefdadige gestichten; goede werken*, *liefdadigheden.*
chayrat, *al wat goed*, *uitmuntend is.*
chazan, *thesaurier*, *kassier.*
chedâm, *dienstknecht.*
chèmah, *hut*, *tent*, *paviljoen*, *tabernakel; loots; hut van boomstammen en takken*; *lommer*, *schaduw.*
chidmat *en* chedmat, *dienst*, *bedrijf*, *ambt; hulde; dienaren; ambtenaren.*
chijânat, (kîjânat) *ontrouw*, *verraad; verraderlijk*, *trouweloos.* Mantri —, *een trouwelooze minister.*
chilaf, *tegenstelling*, *tegendeel; tegenspraak; wederspannig.*
chîlaf, (chîlap, kîlap, *V.*) *onachtzaam*, *nalatig*, *onnauwkeurig*, *onachtzaamheid*, *vergeten; verwaarloozen.*
chilat, *eergewaad; eene vrouw*, *die van haren man gescheiden is.*
chilkat, *natuur.*
chimmir, *dronkaard; wijndrinker.*
chizânah, *schatkist; schuur*, *magazijn*, *pakhuis.*
chodjah, choedjak, (kódjah) *een aanzienlijk man; geleerde; rijk koopman; een Moor.*
choeloef, *bedorven*, *goor*, (*als eieren of melk*).
choetsoemat, *proces.*
choetsoets, *bijzonder*, *speciaal*, *voornamelijk.*
choewâts, *eigenschappen* (*deugden*).
chol, chol-àt, *Ar. gekochte echtscheiding.*
chontza, *tweeslachtig*, *manwijf.*
chorma, *dadel.* Póhoen —, *dadelboom.*
choroedj, *uittocht.*
chothbat *en* chothbah, *redevoering* (*in de moskee*, *waarin men God bidt*, *den profeet en zijne nakomelingen zegent en voor den Vorst bidt*). Bèr —, *prediken.*

D.

dabar *en* debar, *kloppen*, *slaan*, *poppelen.* Bèr —, *slaan.*
dabâran, *hartklopping.*
dabarnja nâdi, *aderslag.*
dabir, *P. secretaris*, *notaris.*
daboe, *stof*, *stuifzand.*
dâbong, *de tanden vijlen.*
dâchil, *Ar. binnenste*, *inwendig.*
dâda, *de borst.*
dâdar, *beslag voor gebak.* Koewé — *koek*, *tulband.* — telor, *struif.*
dâdi, *S. melk; kaas.* Tjîrit —, *wrongel.*
dâdoe, *P. dobbelsteen.* Mâin —, *met dobbelsteenen spelen.*
dâdong, *overoudgrootvader.*
dafnah, *Ar. laurier.*
daftar, *Ar. en P. register*, *lijst*, *staat*, *inventaris.* Mem — kan, *inschrijven*, *boeken.*
dafti, *Ar. rozenkrans*, *paternoster.*
dâgang, *reizend koopman*, *vreemdeling.* Bèr —, *handel drijven.* — an, *koopwaren; handel; koopmanschap.*
daging, *vleesch*, *visch.* — sâpi (sampi), *ossenvleesch.* Nâma —, *geboortenaam.*

dâgoe, *kin.*
dâgoeng, *oudovergrootvader.*
dahâgâ, dhâga, *dorst*, *dorstig.* Bèr —, *dorst hebben.*
dâhan, *takjes*, *loten.* Harimaoe —, *eene soort van tijgerkat.*
dâhaq, *slijm*, *fluim*, *waterachtige stoffen.*
dâhem, *hemmen*, *kuchen.*
dâhi, *voorhoofd.*
dahoeloe, doeloe, *eerst*, *eer*, *eerder*, *vroeger*, *vooreerst*; *oud.* — kâla, *van ouds*, *in vroegeren tijd.* Men — ï, *vooruitstreven*, *voorbijhalen*, *voorgaan.*
dahsat, *Ar. verbazing*, *schrik.* Kena —, *ontstellen*, *verbazen.*
dâirah, *Ar. omtrek; domein*, *rechtsgebied*, *ban.* — tàloq-nja, *onderhoorigheden.*
dâja, *(zeeterm).* Bârat —, *zuidwest.* Salâtan —, *zuid-zuidwest.* Bârat —, *beteekent: niet recht door zee gaan*, *bijdraaien*, *niet rondborstig zijn.* Ambil-lah bârat — sedikit, *wees niet zoo rechtuit*, *doe wat water in uw wijn.*
dâja, *middel*, *hulpmiddel*, *uitvlucht*, *redmiddel*, *kunstgreep*, *list.* — oepâja, *middelen*, *listen*, *uitvluchten.* Tiâda bèr —, *geene hulpmiddelen bezitten.* Bèr — kan, *misleiden.*
dâjang, *juffer*, *staatsjuffer.*
dâjaq, *ruwe volksstammen op Borneo.*
dajoeng, *riem*, *roeispaan; vin van een visch; roeien.* Bèr —, *roeien.*
dâkap *en* bèr —, *omarmen.*
dâki, *klimmen.* Men —, *beklimmen.*
daki, *onzuiverheid aan eenig lichaamsdeel.*
dâkoe, *ik.* Akan —, *tot mij*, *aan mij*, *mij.*
dàkwa, *Ar.*, *zie:* dàwa.
dâl, *de naam der letter* d.
dâlam, *in*, *binnen; diep*, *diepte.* — ìtoe, *middelerwijl.* — nja, *deszelfs diepte.* Men — kan, *uitdiepen.* Mâsoq ka —, *naar binnen gaan.* Di —, *binnen.* Ka — an, *diep zijn; diepte.*
dâlam, *J. paleis*, *hof.* Bahâsa —, *hoftaal.*
dâlang, *tooneelist*, *tooneelspeler; geschiedverhaler van beroep; kluchtspel.*
dâléh, *blaam*, *verwijt.*
dâlfin, dolfin, *Ar. dolfijn.*
dalîl, *Ar. bewijs; betoog.* Men — kan, *betoogen; bewijzen.*
dalîma, *granaatboom.* Boewah —, *granaatappel.*
dam, *damspel.* Pâpan —, *dambord.* Boewah —, *damschijf.*
damam (demam), *koorts.*
damang (demang), *J. distriktshoofd.*
dâmar, *hars; fakkel.*
damaraq, *vernis*, *verlaksel.*
damdam, *wrok*, *vete*, *kwaadaardigheid.*
dâmé, *vrede*, *goede verstandhouding.* Pèr — an, *bevrediging.* Bèr — kan, *bevredigen.*
dâmi-jat, *huidwonde.*
dampar, *stranden*, *schipbreuk lijden.*
damping, *nabij*, *dicht bij; verwantschapt.* Men — kan, *nader bij brengen.*
dân, *en.* Mâkan — mînoem, *eten en drinken.* — lâgi, *daarenboven.*
dânam, *juk.*
dânaoe, *meer.*
dandam, *mol.*
dandan, *versierselen.*
dang, *dienares; juffer.*
dangkal, *ondiep*, *ondiepte.* Ajèr —, *wed*, *ondiep water.*
dangkoer, *snorken*, *ronken.*
dangoeng, *eentoonig en gonzend geluid; gonzen*, *dommelen*, *brommen.*
dânoe, *zie:* dânaoe.
daoelat, *Ar. voorspoed*, *heil*, *zegen; het is wel.* Bèr —, *gezegend zijn.*
dâoep, *zeker gewas.*
dâpat, *vinden*, *ontmoeten*, *bekomen; uitvinden; kunnen; voegen*, *betamen*, *toekomen.* Men — ï, *bereiken.* Tiâda-tiâda, *het kan niet neen zijn*, *het moet*, *gewis.* Tiâda — di kâta, *het kan niet gezegd worden.* Dèngan se — nja, *zooveel mogelijk*, *naar vermogen.* Pen —, *vinder*, *uitvinder; gevoelen*, *meening*, *begrip*, *bevatting.* Pen — an, *vinding*, *uitvinding*, *bevinding*, *vond*, *verkrijging*, *eigendom.*
dâpoer, *stookplaats*, *oven*, *kachel*, *stoof*, *test*, *pan van een geweer; stoel van planten.* Toekang —, *kok.*
daptar, *lijst*, *register.*
daqsîna, *S. Noorden.*
dâr, *Ar. woning*, *verblijf.* — es-salâm, *verblijf des vredes.*
dâra, anaq — *en* — —, *maagd*, *maagdelijk.* Pèr — an, *maagdom.*
darâdang, *hofjuffer*, *jonge dienstmaagd.*
darâdjang, *kamenier; dienstmeisje.*
darâdjaq, *zeker vrouwenversiersel.*
daradjat, *aartspriesterdom.*
dârah, *bloed.* Kaloewar — *en* bèr —, *bloeden.* Boewang —, *bloed afgaan; laten bloeden.* Oerat —, *bloedader.* Bèr-loemoer —, *met bloed bevlekt zijn.* Mâkan —, *bloeddorstig.* — poetih, *zaad.*
dârat, *land*, *vaste wal.* Men —, *naar land gaan.* Pen —, dun kabeltouw.

dardâr, *Ar. beukenboom.*
daré *en* derrei, *weërgalmen.*
dari, *zie:* daré.
darîngoe, *kalmus (calamus dulcis).*
daroe *en* daroem, *bruisen, loeien, bulderen.* Ombaq men —, *bruisende golven.*
dartjîni, *kaneel.*
dartsîn, *P. kaneel.*
dâsar, dasâran, *aanleidende oorzaak.*
dâsar, *vloer, grond; grondkleur; grond van eene schilderij of van gebloemd lijnwaad.* — kan, *bevloeren.*
dasing, *tuiten, gonzen, rinkelen.*
dâsoen, *eene soort van uien.*
dassi, *V. halsdas.*
dastar, *zie:* destar.
dâtang, *komen, naderen; tot.* — melîhat, *komen zien.* Dèri goenoeng — di pâdang, *van het geberchte tot aan de vlakte.* Ka — an, *worden, door iets bezocht worden.* Ka — an sâkit, *ziek worden.* Pen — an, *komst, aannadering.* Se — nja, *bij zijne komst.*
dâtar, *effen, vlak.*
dâti, *belasting, schatting.*
dâtjing, *schaal, balans, unster.* Bâtoe —, *gewicht.* Mâta —, *evenaar.*
dâtoe, *hoofd van een volksstam; edelman.*
dâtoeq, *zie:* datoe.
dâwa (kawat), *draad van metaal,*
dàwa, *Ar. pleidooi; aanspraak; pleiten, aanspraak maken.* Bèr —, *pleiten.*
dawâm, *Ar. voortduring.*
dâwar, *windas.*
dâwat, *Ar. inkt.*
dâwoed, *Ar. en Hebr.* DAVID.
dâwoen, *bladen, blad, loof; venster, blind, luik.* — koekoeran, *schotelblad (Scutillaria).* — médja, *tafelblad.*
debar, *kloppen, poppelen, slaan.*
debbah *en* debih, *slachten.*
deboe, *stof, stuifzand.*
dedaq, *zemelen.*
dèdeggan, *moer.*
dèdès, *civet.*
dekat, *nabij, dicht bij, nabijheid.* Bèr —, *naderen.* Men — i, *benaderen.* Men — kan, *naderbijbrengen.* — an, *nader.*
dekat dan djauh, *heinde en ver.*
delap, *stout, kwaadschiks.*
delâpan, *acht.* — blas, *achttien.* — kali, *achtmaal.* — lâpis, *achtdik.* — persâgi *of* pissegí, *achthoekig.* — poeloeh, *tachtig.* — roepa, *achterlei.*
deman, *koorts.*—loeka, *wondkoorts.*—pânas, *heete koorts.* Bèr —, *de koorts hebben.*
demang, *J. districtshoofd.*
demap, *gulzig, gulzigheid.* Men —, *gulzig zijn.* Pen —, *gulzigaard.* Pen — an, *smulpartij.*
demi, *bij, toen.* — Allah! *bij God!* — di dèngar, *toen gehoord werd.*
demikiën, *aldus, dusdanig.*
dempoel, *stopverw.*
denda, *S. boete.* — hilang, *verbeurte.* Kena —, *in boete vervallen.* Men — i, *beboeten.* Di — i, *beboet worden.*
dendam, *lust, begeerte, verlangen, zucht.* Rindoe —, *kwijnen, zeer hevig verlangen, het heimwee hebben.*
dendang *en* dindang, *vrolijk zingen.*
dèndèng, *gedroogd vleesch.*
dèngan, *met, en, benevens, door.* — aniâja, *gewelddadig.* — apa, *waarmede, waardoor.* — âthlîm, *statig.* — atoeran, *regelmatig.* — bersemboeni, *heimelijk.* — dengan djandji, *mits.* — glap, *heimelijk.* — hâti betoel, *hartelijk.* — hormat, *eerbiediglijk.* — îni, *hierdoor.* — lemah, *zwakjes.* — njâring soewâra, *overluid.* — sèngâdja, *opzettelijk.* — soeka, *gewillig.* — soeka-hâti, *vrijwillig, gaarne.* — tartîb, *regelmatig.*
dèngar, menèngar *en* mendengar, *hooren, vernemen, opmerken, luisteren.* Penèngar *en* pen —, *gehoor.* Orang penèngâran, *toehoorder.* Ka — an, *gehoorig, ruchtbaar, gehoord.*
dengdoe, *twijfelen.*
dengki, *nijd, wangunst; benijden.* Kadengkî-an, *nijdig, nijdverwekkend, benijdenswaardig.* Di dengki, *benijd worden.*
depa, dâpa, *vadem.*
depan (hadâp-an), *voorste.* — roemah, *voorgevel.* Di —, *vóór.*
depâti, *J. inlandsch hoofd op Java en in het zuiden van Sumatra.*
derdjat, *graad, trap, sport, eeretrap, ambt.*
dèrèq, *rij, gelid.*
derham, *Ar. zilvergeld, waarvan* 20 *à* 25 *in een* dinar *gaan.*
dèri, *van, van wege; door, uit; dan.* — kaséh-an, *uit medelijden.* Dèri mâna, *van waar?* — toeloeng-an-nja, *door zijne hulp.* — sebab, *wegens, ten gevolge.* — sîni, *hieruit, hier van daan.* Lebéh bâîk — *beter dan.*
derîta, *S. standvastig, pal, volharden, harden, uitstaan.* Men —, *verduren, lijden.*
derma, *S. weldadigheid; gift, aalmoes.* — kan, *geven, wegschenken.*

dermâga, *zeehoofd*, *kaai*.
dermâwan, *S. mild*, *weldadig*.
deroe, men-, *brullen*, *loeien*.
deroem, daroem, *nederhurken*, *als de dieren*.
derwiaj, *P. bedelmonnik*, *derwisch*.
dèsa, *S. dorp*, *stadje*; *gewest*.
destar *en* dastar, *P. tulband*, *hoofddoek*.
déwa, *S. Goden*, *Godheid*, *goede geest*.
dèwa dèwa, *officieren van justitie*.
déwala, *P. muur*, *wal*.
déwangga, *borduurwerk*, *behangsel*.
déwasa, *S. tijdperk*, *tijdstip*.
déwata, *S. Godheden*. Manoek —, *de Paradijsvogel*.
déwi, *S. Godin*, *Godheid*.
dhóló, *eer*, *eerder*, *vroeger*, *in de eerste plaats*; *oud*. — an, *voorbaat*. *Zie:* dahoeloe.
di, *te*, *tot*, *bij*, *in*, *naar*, *op*, *aan*. Sampé di, *tot aan*.
dîa, *hij*, *hem*; *zij*, *haar*.
dîam, *stil*, *rustig*; *stil zijn*, *zwijgen*; *ophouden*, *vertoeven*, *wonen*. Men — kan, *stillen*, *tot zwijgen brengen*. Ka — an, *rust*, *stilte*; *rustig zijn*. Tampat ka — an, *rustplaats*, *woning*; *herberg*; *tabernakel*.
dîan, *kaars*; *vuurpijl*.
di-angin, *te loever (scheepsterm)*.
di-atas, *boven*, *omhoog*.
dîbâdjah, *inleiding*, *voorrede*.
di-bâliq, *achter*.
di-bâwah, *beneden*, *onder*. Bahâsa — angin, *benedenwindsche of Maleische taal*.
di-blâkang *achter*.
di-dâlam, *er in*, *inwendig*.
di-dârat, *te land*.
di-depan, *voor*, *vooraan*.
dîdih, bèr — *en* be —, *zieden*, *koken*, *schuimen*; *schuim*. Men — kan, *doen koken*.
di hadâp-an, *voor*, *in tegenwoordigheid van*.
di-hoedjoeng, *op den hoek*.
di-jat, *Ar. bloedprijs (boete voor moord)*, *zelfmoord)*.
dîkaoe, *gij*, *u*.
di-kapal, *aan boord*.
dîkir, *staatsbeambte*; *een potsenmaker*, *kunstenaar*.
dil, *kolfspel*. Boewah —, *kolfbal*.
di-loewar, *buiten*.
di-mâna, *waarheen*.
di-mâna, *ergens*, *wijd en zijd*.
di-moeka, *voor*, *in het front*.
dîn, *Ar. geloof*, *godsdienst*.
dîna, *gering*, *gemeen*, *laag in manieren*. Orang hîna dîna, *het gepeupel*, *gemeen volk*.
dînah, *schets*, *plan*, *model*. Boeroeng —, *lokvogel*.
dînar, *Ar. Hongaarsche dukaat*.
dindang, *kraai*, *wouw*.
dindang, *zie:* dendang.
dindi, *luit*, *speeltuig*, *gems*, (*ook* roesa dindi).
dinding, *muur*, *wand*; *wal*. Bèr —, *afgeschoten*, *afgeschut zijn*; *zamenvoegen*. Tèr —, *zamengevoegd*.
dîngin, *koud*, *koude*. Men — kan, *koud maken*. Ka — an, *door koude bevangen*, *koortsig*, *koude*, *verkoudheid*.
dingklik, *voetbankje*.
dini, *dageraad*. — hâri, *dagen*, *dageraad*.
dinoenat, *gerechtshof*.
di-oediq, *naar de bovenlanden*.
di-pînggir, *aan den rand*.
diqsâna, *S. Zuiden*.
dîri, *zelf*, *persoon*, *persoonlijk*; *gij*, *u*. — koe, *ik zelf*. — moe, *gij zelf*. — nja, *hij zelf*. Apa — bawa, *wat brengt gij?*
dîri, ber — *en* be —, *staan*, *overeind staan*, *gelijk staan*, *overeenkomen*. Tèr —, *staande*, *opgericht*. Men — kan, *oprichten*. Pèr — an, *stand*.
dirîng, *rinkelen*, *klateren*, *klepperen*, *rammelen*, *ratelen*.
dîris *en* men — kan, *besproeien*, *besprenkelen*.
di-roemah, *te huis*.
di-sablah, *zijdelings*.
di-sâbrang, *aan den overkant*, *tegenover*; *aan den overwal*. — laoet, *overzeesch*.
di-sana, *daar*, *ginder*, *(ver)*.
di-sîni, *hier*.
di-sîtoe, *daar*, *(dicht bij)*.
di-soemoer, *bij den put*.
di-tatah, *ingelegd*.
di-tèngah, *tusschen*.
dîwân, *vierschaar*, *divan*.
diwâr, *P. wal*. — kitsar, *wal eener vesting*.
dja-aâlet, *Ar. uitgeloofde prijs*.
djâbaq, *val*, *knip*.
djabarîat, *kracht*.
djâbat, *aanraken*, *tasten*, *voelen*. — tângan, *de hand reiken*.
djabât-an, *bediening*, *post*.
djâboeng, *zekere schelpvisch*.
djâdi, *worden*, *onstaan*, *zijn*; *voorvallen*, *gebeuren*; *zoo dat*, *waardoor*. — tebal, *dik worden*. Di sîtoe soelah — roesoe,

daar is oproer ontstaan. Inîlah — ânaqnja, *dit is zijn kind.* — sâja kîra, *zoodat ik meen.*
djâdi-djadî-an, *zielsverhuizing, gedaanteverwisseling.*
djadî-kan *en* men — kan, *doen worden, scheppen; aanstellen, benoemen.* Men — kan panghoeloe badoewanda, *tot bevelhebber der lijfwacht benoemen.*
djadjahan, *onderhoorigheid, land.*
djâdjar, *rij, regel, laan.* Póhoen-póhoen jang bèr-djâdjar, *rijen boomen, eene laan.*
djâdjat, *nabootsen.*
djâdjat, *glazen koraal, halsketen.*
djâga, *waken, bewaken, oppassen, in achtnemen, opwachten, ontwaken, wakker zijn.* Bèr — —, *feest vieren, (vooral des nachts).* Pèr — an, *feestviering, wacht, het waken.*
djagal, *in het klein verkoopen.*
djâgoeng, *ook* djâgong, *turksche tarwe, maïs.*
djâhat, *slecht, kwaad, ongunstig, leelijk (in alle mogelijke beteekenissen).* Ka — an, *slechtheid, slecht zijn.* Men — kan, *slecht maken, verslechten.*
djâhil, *Ar. onwetend, onnoozel, gek.*
djâhilî-jat, *Ar. de tijd van onwetendheid, vóór het Islamismus.*
djâhit *en* djait, *naaien.* Toekang men-djâhit *en* pen-djâhit, *kleêrmaker, naaister.* Pen — an, *naaisel, naaiwerk.*
djâi, *gember.*
djâ-îfat, *Ar. wonde, (die tot in de blaas, borst of buik doordringt).*
djâîr, *Ar. onrechtvaardig.*
djâiz, *Ar. geoorloofd.*
djâja, *S. overwinnend, overwinning.*
djakatra, *voormalig vorstendom, thans Batavia.*
djal, *Ar. heerlijkheid, glorie.*
djâla, *S. vischnet, werpnet, latwerk, netwerk, traliën.* Men —, *met een werpnet visschen.* Menjelam —, *het net werpen.*
djalâga, *zwartsel.*
djalâl, *Ar. majesteit.*
djalâma, *S. van gedaante verwisselen.* Men —, *de huid afwerpen gelijk eene slang, eene herschepping ondergaan.* Pen —, *herschepping, gedaanteverwisseling.*
djâlan, bèr —, *gaan, vertrekken, afreizen, wandelen; weg, wandelpad, reis, koers, vaart.* — besar, *heerenweg.* — kâki, *te voet gaan.* — râja, *groote of heerenweg.* Men — kan, *doen gaan, doen bewandelen.* Pèr — an, *tocht, reis, gang.*
djâlang (djelang), opwachten.
djâlang, *wild, zwervend.* Djâdi —, *verwilderen.*
djalâpang, *koornschuur.*
djalâtang, *soort van brandnetel.*
djâling, *soort van vischnet.*
djâloe, *hanespoor.*
djaloer, *zeker vaartuig met twee masten.*
djaloeroe, *uitplukken.*
djâloq, *kleuren, verwen.*
djâm *en* djam, *P. klok, bel, uurwerk; uur.* Ampat — lama-nja, *vier uren lang.* Pada — poekoel tiga, *te drie ure.* — pâsir *en* — oeroelis, *uurglas, zandglas.*
djamà, *Ar. bijslaap; aanraken; in betrekking komen met.*
djamâla, *Ar. schoonheid, sierlijkheid, zwier.*
djâmang, *band, plaat, voorhoofdsiersel.* Bèr — amas hâloes, *een fijn gouden voorhoofdsiersel dragen.*
djama-oen, djamá, *Ar. meervoud.*
djamban, *sekreet.*
djambangan, *vaas.*
djambar, *een gerecht van rijst.*
djambâtan, *brug, kaai, hoofd, steiger, beer.* Di-pèr —, *tot eene brug gemaakt worden.*
djambi, *rivier en rijk op Sumatra.*
djamboe, *jamboe, eene vrucht, die verschillende soorten heeft, als:* — âjèr, âjèr mâwar, — bîdji, — kling, — mèrah, *enz.*
djamboe-djamboe, *besprenkelen; versieren; witkwast.*
djamboe îrong, *cachouboom.*
djamboel, *kuif, vederbos, pluim, haarlok op de kruin van het hoofd.*
djambolan, *zekere plant, ook* djoewat *genoemd.*
djamdjam, *zweetdroppels.*
djâmoe, *ergens kort vertoeven, logeeren.* Orang —, *reizigers, logeergasten,*
djâmoe, *onthalen, feest geven.* Men — orang, *menschen zien.* Bèr — — an, *weelderig leven, banketteren.* Djamoe-an, *feest.* Pèr — an, *gastheer.*
djamoer *en* djamoeran, *verschimmelen; schimmel; paddestoelen.*
djâmoes, *buffel.*
djampal, *zwaarte of gewicht eener roppij.*
djamroed, *L. smaragd.*
djânang *en* djenang, *verf.*
djanda, *overgebleven echtgenoot.* Parampoewan —, *weduwe.* — lâki-lâki, *weduwnaar.*
djandèla, *Port. venster, luik.*
djandji, *verbond, belofte, afspraak, woord.*

overeenkomst, *term*, *bepaalde tijd; overeenkomen*, *verbinden*, *afspreken*. Soerat pèr — an, *akte*, *verbondschrift*.
djângan, *(verbiedende wijs) doe het niet*, *laat af*, *het mag niet zijn*, *laat staan*, *'t mag niet*, *wacht u daarvoor*. — tiâda *of* trada, *het moet*, *gij moocht niet neen zeggen*, *ge moet*. — tida angkaoe boewat itoe, *gij moet het doen*. — kan, *het zij verre; niet gerekend*, *behalve; het zou niet*.
djângat, *huid; leder; riem*.
djanggal, *pronkaard*, *kwast*.
djanggal, *onwelluidend*.
djanggel, *hanekam*.
djangger, *hanekam*.
djanggoet, *de kin*.
djangka, *schrede; maat; passer*, *model*.
djangkal *en* djengkal, *span (breed)*.
djangkang *en* djoengkang, *nederliggen*, *rusten (gelijk de dieren)*.
djangkar, *N. anker*, *dreg*.
djangkir, *vooruitsteken*.
djangkit, *besmettelijk; besmetten*, *zich uitbreiden*, *veldwinnen*. Bèr — kan, *verspreiden*.
djangkriq, *krekel*, *vechtkrekel*.
djâni, *Ar. mishandelaar (iemand die mishandelt)*.
djânib dâr, *P. partijdig*.
djânoe, *Sansk. knie*.
djantan, *mannelijk geslacht der dieren*; *mannetje*.
djanté, *nederhangen*, *slingeren*, *met de voeten*. — kan, *laten hangen*, *nederslaan*.
djantoeng, *het hart (ontleedkundig)*. — pîsang, *de bloesem van den pisang*. — betis, *de kuit van het been*.
djantra, *S. rad*, *wiel*; *raderwerk*.
djaoe, *P. garst*. Randa —, *eene soort van gierst*.
djâoeh, *ver*; *verwijderd*, *afstand*. Men — kan, *verwijderen*. Se —, *deszelfs afstand*, *zoover als*.
djaoehari, *P.*, *juwelier*; *ervaren*, *geleerd*, *wijs*.
djapoe, *spiering*.
djâpoen, JAPAN.
djâpoet, *halen*, *brengen (met staatsie)*.
djârah, *schuw*, *wild*.
djârah, *half volwassen*, *half rijp*.
djârah, *plunderen*, *rooven*. Djârah-an, *buit*, *roof*, *plundering*. Orang — an, *geroofde personen*.
djarâkah, *aangrauwen*.
djarâmi, *stoppels*, *stroo*.
djârang, *raar*, *zelden*, *vreemd; dun*, *grof*, *ijl; wijd uit een*. Soetra —, *grove zijde*. Men — kan, *de onderlinge deelen wijder uit elkander zetten*, *zeldzamer doen voorkomen*.
djâraq, *de plant palma christi*. Mînjaq —, *castor-olie*.
djari, *vinger*. Iboe —, *de duim*. — kâki, *teen*. — kelingking, *pink*. — mânis, *ringvinger*. — tengah, *middelste vinger*. — toendjoeq *of* teloendjoeq, *wijsvinger*.
djarimbang, *eene plant tot de syngenesia behoorende*.
djâring, *eene soort van mimosa*, *wier vrucht op kastanjes gelijkt*.
djâring *en* djaring, *vogel- of beestennet*. Men — *of* pâsang —, *netten spannen*. Kena —, *in het net loopen*, *in de kaars vliegen*, *bedot worden*.
djâroem, *naald*, *priem*, *pen*. — dân benang, *naald en draad*.
djaroeman, *koppelaarster*.
djâroeng lalakki, *ijzerkruid (verbena)*.
djasa, *verdienste*. Pèr-boewât-an jang bèr —, *verdienstelijk werk*.
djasad, *lichaam*.
djâti, *Indische eik*. — wolanda, *Europesche eik*. Kâjoe —, *jatihout*.
djatoh, *vallen*, *storten; worden; stranden*, *vervallen*. — di karang, *op eene klip vervallen*. — kan, *laten vallen*. — sâkit, *ziek worden*. Men — kan dirînja, *zich nederwerpen*.
djâwa, JAVA. Asam —, *tamarinde*. Orang — *Javaan*. Tjâra — *Javaansche mode*, *trant*, *wijs*.
djawâb, *Ar. antwoord; antwoorden*.
djâwat, *vatten*, *houden*, *aangrijpen*; *dragen*; *bediening*, *dienst*, *plicht*. Pen —, *ambtenaar*. Djawât-an, *ambt*, *beroep*, *post*.
djâwi, *moedertaal*, *onvermengd*, *inheemsch*. Bahâsa —, *de oorspronkelijke tongval der Maleiers*; *de Maleische boektaal*. — kan, *in de landstaal overzetten*.
djâwi, *os*, *koe*, *vee*.
djâwi-djâwi, *waringinboom*.
djawz boewa, *Ar. muskaatnoot*.
djazam, *eig.* djazm, *Ar. klankdooder*.
djazîlah, *Ar. goed*, *rein*.
djebat, *civet*.
djedjaq, *voetstap*, *voetspoor*, *treden*. Bèr —, *stappen*, *gaan*. Tîkam —, stikken (met de naald).

djèdjèr, *achter elkander*, *rij*, *gelid.*
djehennam, *Ar. hel.*
djehoedi, *Ar. joodsch.* Orang — *een jood.*
djelang *en* djâlang, *oppassen*, *dienen*; *wachten*; *voorafgaan.*
djelaq, *verwen*, *kleuren.*
djelèk, *V. leelijk.*
djeling, *lonken*, *gluren.*
djeloedjoer, *rijgen (losjes vaststeken).*
djeloeroe, *uitplukken.*
djemad, *Ar. ijs.*
djemah, *toekomstig.* Tiâda —, *nooit.*
djemawa, *verwaand*, *trotsch.*
djemoe, *verzadigd*, *zat*; *walgen.*
djemoe-an, *afkeer.*
djemoer, *in de lucht droogen*; *zonnegloed.*
djen, *en*, *met.*
djenab, *Ar. majesteit.*
djenan, *P. duistere nacht.*
djenang, *deurstijlen.*
djenang, *zaakgelastigde*, *stedehouder*, *vertegenwoordiger.*
djenâzat, *Ar. lijkbaar.*
djènggot, djenggoet, *baard.*
djengkal, *zie:* djangkal.
djèngkil, *zich verbijten.*
djenis, *Ar. soort*, *slag.* — — *allerlei soort*, *verscheidenheid.*
djennat, *Ar. paradijs.*
djepang, JAPAN.
djepit, *buigen*, *aanbuigen*, *knellen*, *nijpen*, *klemmen.*
djepoet *en* djâpoet, *halen*, *brengen.*
djerâdiq, *koek*; *tulband.*
djerâkah, *spotten*; *bekijven*, *aangrauwen.*
djerâmi, *stoppel*, *stroo.*
djéran, *das (viervoetig dier).*
djeranang *en* djarnang, *drakenbloed*, *harstachtige stof.*
djerâwat, *sproet.*
djerédja, *overeind staande balken (in een gebouw).*
djèring, mâta —, *loensch*, *scheel zien.*
djereh, *klaar*, *doorschijnend.*
djeroedjoea, *zekere plant.*
djeroedjoer, *losjes rijgen*, *naaien.*
djeroek asam, *citroen.*
— besar, *pompelmoes.*
— kasoemba, *citroen.*
— mânis, *oranje-appel*, *sinaasappel.*
— tîpis, *limoen.*
djeroemat, *stoppen (met de naald).*
djeroemâtan, *stop (met de naald).*
djerta *en* men —, *balken*, *als een ezel.*
djezîrah, *Ar. schiereiland*, *eiland.*
djîbaq, *zie: djàbaq.*

djibraîl, *Ar. Gabriël.*
djîdat, *L. voorhoofd.*
djihat, *Ar. kant*, *zijde.*
djika, *indien*, *als.*
djikaloe *en* djikalaoe, *als*, *indien.*
djilat, *likken*, *oplikken.*
djiled, *zie:* djilit.
djîlît, *Ar. band van een boek*, *boekdeel*, *rol*, *vel*, *leder.* Pen — kitâb, *boekbinder.*
djim, *vijfde letter* dj.
djimâ, *paren*, *bekennen.*
djîman, *spaarzaam*, *sober.*
djîmat, *armringen.*
djîmat, *spaarzaam*, *zuinig.* Men — kan, *bezuinigen.*
djîmat, *V. talisman.*
djin, *Ar. kwade geest*, *die in akelige plaatsen huisvest*, *aardgeest.*
djinâjat, *Ar. mishandeling.*
djinâka, *kluchtig.*
djînaq, *tam*, *mak.* Men — kan, *temmen*, *tam maken*, Bèr- — an, *onderling op een vertrouwelijken voet leven.*
djindjang, *eene soort van kraanvogel met langen hals.* Men —, *den hals uitrekken.*
djindjing, *zie:* djoendjoeng.
djindral, *V. Generaal.* — Goernadoer-Goebernadoer, *Gouverneur-Generaal.* — mâjor, *generaal-majoor.*
djîngga-djîngga, *oranjekleur.*
djîngkal, *zie:* djangkal.
djingking *en* tjingking, *schorpioen*; *ook* kala.
djingkoe, *uitsteken*, *toereiken*, *(de hand).*
djingkriq, *zie:* djangkriq.
djintan, *komijnzaad.*
djintik, *vingergreep*; *snuifje*, *pruimpje.*
djîran, *Ar. naburen.*
djirat, *strik*, *strop*, *schuifknoop.* Di —, *in eene strik gevangen worden.* — kan, *strikken.*
djîwa, *S. ziel*; *leven*; *geliefde.*
djizjat, *Ar. schatting.*
djobong, *hoer.*
djoebat, *Ar. en* bâdjoe —, *tabbaard*, *toga.*
djoebong, *dek van een vaartuig*, *(van kadjang*, *gespleten bamboes enz.)*
djoedah, *Ar.* DJEDDA, *haven nabij Mekka.*
djoedi, *dobbelen*, *spelen*; *spel*, *dobbelspel.*
djoedja, *looden (met het dieplood).*
djoedjoeng, *zie:* djoendjoeng.
djoedjoer, *som*, *die op Sumatra door den bruidegom aan de ouders der bruid betaald wordt.*
djoedoe, *paar*, *koppel*; *weêrga*, *maat*, *wederhelft.* Bèr —, *paren.* — kan, *te zamen voegen*, *paren*, *koppelen.*

djoedoer, *bies.*
djoega, *ook, nog, slechts, toch, desniettemin, immers.* Bagîtoe —, *zoo ook.* Sâma —, *eveneens.*
djoekang, *omverslaan.*
djoelang, *schrijlings dragen, (als kinderen op den nek, heup of schouder.)*
djoelih, *L. draagkoets.*
djoeling, *scheel, ook scheelzien.*
djoeloer, *kruipen als een worm, voortkruipen, zich verlengen, wriemelen.* Men — kan lîdah, *de tong uitsteken.*
djoelong-djoelong, *zeker klein vaartuig.*
djoemâàt *en* djoemâhat, *zie:* djoemàt.
djoemadi'l-achir, *de zesde maand.*
djoemadi'l-awal, *de vijfde maand.*
djoemàt, *Ar. Vrijdag; eene week.*
djoemâwa, *trotsch, vol inbeelding.*
djoembîl, *halskwabbe, kossem van een os.*
djoemîat oelama, *Ar. Synode.*
djoemlah, *Ar. som, geheel.* Tèr —, *bijeen.* Di —, *opgeteld worden.*
djoemlahkan, *optellen.*
djoempah, *ontmoeten, bezoeken, te zamenkomen, gebeuren.*
djoempoet, *halen.*
djoempot, *harder, zekere visch.*
djoendjoeng *en* djindjing, *steunen, stutten, dragen, tillen, opheffen; gehoorzamen, met eerbied uitvoeren; op den arm dragen.* — an, *Heer, gebieder.*
djoenggoer, *voorsteven.*
djoengkat, *aan eenen kant rijzen, wippen.* Djambâtan — an, *wipbrug.* Kâjoe — an, *wip, wipgalg.*
djoengkoe, *reiken.*
djoepoel, *gebeuren.*
djoerâgan, *schipper, baas.*
djoerah, men —, *neigen, eene dienares maken.*
djoeran *en* — kâjil, *hengelroede.*
djoerang, *kloof, spleet, kreek, steile doortocht.*
djoeroe, *hoek.*
djoeroe, *bestieren, sturen; bestierder, stuurman, baas, opziener.*
— bahâsa, *tolk, taalmeester.*
— bâtoe, *plechtwachter, die tevens op klippen en rotsen acht geeft.* — bandoengan, *sluiswachter.* — béja, *tolbeambte,* — koeda, *paardeknecht.* — koentji, *sleutelbewaarder.* — marîam, *kanonnier.* — mîtar, *konstabel.* — moedi, *roerganger, stuurman.* — pîntoe ajer, *sluiswachter.* — tjap qadar, — tjap kompení, *ijker.* — toelis, *schrijver, klerk.*

djoeroeman, *koppelen.*
djoeroemis *en* djoeroemoes, *nedervallen, storten.*
djoeroeng, *betelschaal.*
djoerz, *Ar.* boeroeng —, *gier.*
djoesta, *zie:* doesta.
djoeta, *S. millioen.*
djoewa, *ook, nog, slechts, mede, immers, zelfs.*
djoewâdah, *P. gebak, koek, pastei; levensmiddelen.*
djoewâl *en* djoewal, *verkoopen.* Për — an, *verkoopplaats.* Pen — an, *verkooping.* — atas parintah *h*oekoem, *gerechtelijk verkoopen.* — bôrong, *in het groot verkoopen.* — dengan roegi, *verkwanselen.* — dengan toenggoe bajarân *of* — hoetang, *borgen, op vertrouwen verkoopen.* — di bawa harga, *onder de waarde verkoopen.* — di lélang, *in het openbaar, op de veiling verkoopen.* — paq, *verpachten.* — pekardja-an, *wordt ten onrechte gebezigd voor aanbesteden, d. i. het werk verkoopen, terwijl men het werk koopt en dient te zeggen:* bli pekardjâan. — an, *koopwaar, ook renten; in het klein verkoopen.*
djoewâr, *eene soort van ebbenhout.*
djoewâra, *beslisser bij het hanegevecht.*
djoewâri, *ervaren, geleerd.*
djoewâwoet, *vogelzaad, eene soort van gierst.*
djoewîta, *uitgelezen, fijn.*
djoez, *Ar. onderdeel.*
djogèt, *tooneelspel.* Orang —, *tooneelspeler, danseres.*
djohan, *held.*
djohor, *koningrijk aan den uithoek van het Maleische Schiereiland.*
djojînah, *zwaan.*
djokdjok, *draven, draf.*
djo-l', *Ar. uitgeloofde prijs.*
djolo, *plaats in het n. o. gedeelte van Sumatra.*
djolong, *eerst; eerste.* — —, *vooreerst.*
djompâna, *draagbaar, palankijn.*
djomplâng-an, *schommel, wipplank.*
djompoq, *groot soort van uilen.*
djong, *Chinesche jonk.*
djongkoq, *op de hurken zitten.*
djontrot, *lokken.* Boeroeng —, *lokvogel.*
dlâd, *de letter* dl.
dlâîf, *Ar. zwak, onvermogend.* Ka — an, *zwakheid, onmacht.*
dlamah, zammah, *Ar. klankteeken,* o *of* oe.
dlamân, *Ar. borgtocht,*
dlarâb, *Ar. slaan, houwen, verslaan.*

dlaroerat, *Ar. dwang.*
dloḥa, dlaḥa, *voormiddag.*
dóa, *Ar. gebed, afsmeeking, vloek.* Minta —, *bidden; vloek afbidden.*
dodol, *suikergoed, lekkers.*
doebroek, *inbreken, door eene heining dringen.* — roemah, *inbraak.*
doedoeq, *zitten, zetelen, wonen.* Men — kan, *doen zitten.* Pe —, *ingezetene.* Ka — an, *zitplaats, plaats, post, ambt; bezeten worden.* — basîalah *of* — bersîlah, *kruiselings met de beenen zitten.* — berdjantei, *met afhangende beenen, (als onhoffelijk beschouwd) zitten.* — dìam-dîam, *stil zitten.* — di atas koeda, *te paard zitten.* — di médja, *aan tafel zitten.* — makan, *tafelen.* — terfekoer, *in diep gepeins zitten.* — tetap, *vastzitten.*
doega, *dieplood, looden, peilen.* Batoe — dan tâli —, *dieplood en loodlijn.*
doega, *L. raden, gissen.*
doejoeng, *zeekoe.*
doeka, *S. droefheid; treurig.* — tjita, *droefgeestigheid.* Ka — an, *bedroefd zijn; droefheid.*
doekana, *wulpsch, onkuisch, zedeloos.*
doekoe, *naam van eene kleine vrucht.*
doekoeh, *boschje, bosschage, priëel; vrouwensiersel.*
doekoen, *dokter, geneesheer, doktorés, vroedvrouw.* Doekoen dâra, *heelkundige.*
doekoeng, *op den rug of onder den arm dragen.*
doelang, *schenk-, presenteerblad.*
doelâpan, *V. acht.*
doe 'l-ḥadji, *Ar. twaalfde maand.*
doeli, *majesteit, monarch, vorst; troon.* Ka bâwah —, *aan de voeten des troons.*
doel l'—qàdah, *Ar. elfde maand.*
doeloe, *zie:* dhóló.
doempaq, *tegen, tegenstrijdig, tegendeel, tegenover; aanvangen, aan elkander komen, ketsen, wrijven.* — kan, *tegenstooten.*
doempat, *tegengesteld, tegenover, tegen, tegendeel.*
doempol, *stopverf.*
doengkang, *padde.*
doengkoel, *J. nederwaarts hangen, als de horens van enkele dieren.*
doengoe, *L. dom. onwetend.*
doeniâ doenjâ, *Ar. de wereld.*
doeniâwi, *wereldsch, aardsch.*
doepa, *S. wierook.* Pe — an, *wierookvat.* Meng-oekoep doepa, *bewierooken.*
doerâka, wederspannig, oproerig, verraderlijk, afvallig; wederspannigheid, oproer, afvalligheid; liegen, leugen.
doerdja, *aangezicht, gelaat.*
doerdjâna, *laaghartigheid; gemeen.*
doerhaka, *zie:* doerâka.
doeri, *doorn, stekel, splinter, spoor, punt, pen.*
doerîa, *gestreept neteldoek.*
doerian, *eene groote, verhittende, stinkende vrucht.*
doesânaq, *bloedverwantschap.*
doesoen, *dorp, vlek.*
doesta *en* djoesta, *S. onwaar, valsch.* Bèr —, *liegen.* Pen —, *leugenaar, veinsaard.*
doeta, *staatsofficier.*
doewa, *twee.* Bèr —, *beide.* Ka —, *tweede.* Men — kan, *huichelen.* — bagei, *tweederlei.* — blas, *twaalf.* — doewa, *allebeide.* — ganda, *tweedubbel.* — kâli, *tweemaal.* — lâpis, *dubbel.* — per-saratoes, *tweehonderdste.* — per-sarîboe, *tweeduizendste.* — pîntal, *tweedraadsch.* — poeloeh, *twintig.* — poeloeh-sâtoe, *een en twintig.*
doewim, *V. duim (maat).*
doewit, *V. duit, geld.*
dóló, *zie:* dhóló.
dóló-an, *voorbaat.*
domba, *P. een ram; schaap.* Boeloe —, *wol.*
dominggoe, *Port. Zondag; week.* Hâri —, *Zondag.*
domkrak, *V. dommekracht.*
dongkang, *zie:* doengkang.
dorâda, *zeebrasem.*
dorèng, *gestreept (van dieren).*
dórong, *instuiven, toeschieten; doorsteken (met een zwaard).*
dosa, *zonde, misdaad.* Ber —, *zondigen.*
dówang, *zuiver, onvervalscht; louter; enkel.*
dras, *snelvlietend.*
dril, *V. drillen, exerceren.*
dzabih, *Ar. offeraar.*
dzakar, *Ar. mannelijk teellid.*
dzalil, *Ar. laag, onedel.*
dzanboe, *Ar. zonde.*
dzaoeq, *Ar. genot, weelde, wellust, vermaak.*
dzarah, *Ar. ondeel, stofje, stipje.* Se —, *een klein deeltje.*
dzât, *Ar. zelfstandigheid, bestaan, aanzijn.* — Allah, *het aanwezen Gods.* Bèr —, *zelstandig zijn.*
dzât il dlânab, *Ar. pleuris, zijdewee.*

dzîb, *Ar. wolf, boschhond.*
dzikir, *Ar. gedachtenisviering, herinnering.* Bèr — Allah, *God loven.*
dzimmat, *Ar. verantwoordelijkheid (goede trouw).*
.dzoe, *Ar. Heer, bezitter; bezit.* — 'l-ḥeiat, *levende.* — 'l-qàdah, *de elfde maand.* — 'l-ḥidjah, dzoe-'l-ḥadji, *de twaalfde maand.* — 'l qarnein, *met twee hoornen.*
dzoerîat, *Ar. afstammelingen.*

E.

èdah, *Ar. staat van onthouding.*
èdan, *gek, dwaas.*
eddat, *Ar. staat van afzondering eener weduwe of gescheiden vrouw.*
eida, *eerste (in het spel).*
èkor, *staart; einde.*
èling, *overhellen, neigen, opletten.*
el Meséh, *Messias.*
el nâthlir fi 'l-mâli, *directeur van financiën.*
èlo, *V. el.*
èloq, *beminnelijk, schoon.* — pâ-ras-nja, *schoon van gelaat.* Ka-èlôq-an, *schoonheid; aanlokkelijk.*
êmbèr, *V. emmer.*
émir, *Ar. hoofd, opperhoofd.*
èmpang, *vijver.*
empoq, *mollig.*
ènaq, *lekker, aangenaam.* — badan, *gezond.*
èngsèl, *V. hengsel.*
èntèng, *L. licht, niet zwaar.*
èntjèr, *dun, vloeibaar.* Bekin èntjèr, *aanlengen, verdunnen.*
entjet, *een weinig hinken.*
èpih, *vergif uit planten.*
èpoq, *een taschje van bladeren.*
èrètan, *hijschblok.*
èsoq, *zie:* isoq.
èrot, *scheef, bochtig.* Ka — an, *bocht.*
èspinggarda, *Port. geweer.*
èsrafil, *Ar. Serafijn.*
èsrâr, *Ar. verborgenheid, geheim.*

F.[1])

fa, *de letter f.*
fââl, *Ar. daden, werken; handelingen, hoedanigheden.*

1) De woorden met *f* beginnende zijn alle uit vreemde talen.

fadjar, *Ar. morgenschemering, dageraad.*
fadlâḥat, *Ar. smaad, schande, oneer.*
fadlizat, *Ar.* en fazilat, *uitmuntendheid.*
fadloeli, *Ar. belangstellen, bemoeien, raken, betreffen, aangaan.*
faédah *en* faëdat, *Ar. nut, voordeel.* Bèr-faédah, *nuttig zijn.*
faham, *Ar. bedreven, ervaren; bedrevenheid.*
fai, *Ar. verwerving van buit, schatting, enz. (op ongeloovigen behaald.)*
fakatan, *V. konkelen.*
fâl, *Ar. voorteeken; voorzegging, vogelwichelarij.*
fâlaq, *Ar. dierenriem.*
faqih, *Ar. rechtsgeleerde, schriftgeleerde.*
faqir, *bedelmonnik.*
far, *Ar. tak, twijg; telg.*
far, *Ar. afstammeling.*
faradlet Allah, *Ar. Goddelijke instelling.*
farâh, *Ar. blijdschap.*
farâidl *of* faridlat, *Ar. erfrechtskennis.*
fardl, *Ar. wettig erfdeel.*
fâriq, *Ar. onderscheiding.* Alâmat —, *een onderscheidingsteeken.* Memariq, *onderscheiden.*
farisi, *Farizeër.*
far-òen, *Ar. afstammeling.*
farsi, *Ar. Perzisch.* Orang —, *een Perziaan.*
fasach, *Ar. pascha; vernietiging, ontbinding eener overeenkomst.*
fâsiq, *Ar. boos, goddeloos.*
fasoena, *P. aanloksel.*
fathah, *Ar. klankteeken; ' a.*
fatsal, *Ar. afdeeling; hoofdstuk, onderdeel, artikel.*
fatséh, *Ar. welsprekend.*
fatséhat, *Ar. welsprekendheid.*
feilesoef, *Ar. Philosoof.*
fekoer, *mijmeren; in gedachten verzonken zijn.*
fenâ, *Ar. vergankelijk, tijdelijk, broos, sterfelijk.*
ferdji, *Ar. vrouwelijk schaamdeel.*
ferdloe, *Ar. verplichte inachtnemingen.* Waqtoe soembahjang —, *tijdperken van verplichte godsdienstplechtigheden.* Mem — kan, *verbindend maken, verplichten.*
ferdoeli, *zie:* fadloeli.
feredl, *Ar. verplichte inachtnemingen.*
fèri, *P. nimf, toovergodin.*
fesoeq, *Ar. slechtheid.*
fètḥr, *Ar. ontbijt.*
fètor, *Port. Resident.*
fi, *Ar. in, door.*

fihaq, *Ar. kant, zijde.* Dèri pada — râdja, *van wege den Koning.*
fikâr, *Ar. verstoren.*
fikir, *Ar. overleggen, peinzen, denken.* — an, *bepeinzing, overlegging; denkbeeld.*
fil, *Ar. melaatschheid.*
filsafat, *Ar. wijsbegeerte.*
fiqah, *rechtsgeleerd.* Ilmoe —, *rechtsgeleerdheid.*
firâset, *Ar. gebaarkunde.*
firdâna, *Ar. eenig, enkel, enkelvoudig.* — mantri, *eerste minister.*
firdoes, *Ar. paradijs.*
firmân, *lastbrief; bevel; pas; woord.* — Allah, *Gods woord.* Maka ba-firmân Allah, *God sprak.*
firoez, *P. zegepralend.*
firoezah, *P. turkoois.*
fistân, *P. pels.*
fita, *Port. lint.*
fitar, *kettingbliksem, ratelslag.*
fitnah, *Ar. laster.* Mem — kan, *belasteren.*
flìring, *V. vliering.*
foeâda, *Ar. hart.*
foerna, *Ar. fornuis, oven.*
foqìh, foqa, *zie:* faqih.
foqir, *zie:* faqìr.
frantjis, prantjis, *fransch.* Orang —, *franschman.*
fringgi, *Europeaan; Christen.*

G.

ga, *de letter g.*
gaas, *N. gaas.*
gâbang, *eene soort van palm, die slechte sago geeft en ook* loutar hoetan *heet.*
gabes, *stokkerig, voos.*
gâboes, *eene soort van visch.*
gâboes, *soort van kurkboom.* Kâjoe —, *kurk- of sponsachtig hout.*
gâda, *S. staf, knods.*
gâda-gâda, *vaantje, vlaggetje.*
gâdé, *verpanden, pand.* Roemah — an *en* pegadéan, *pandjeshuis, lombard.* Jang memègang — an, *lombardhouder.*
gâding, *ivoor, olifantstand.* — —, *vloerhouten; buikstukken.*
gadis, *maagd.*
gâdjah, *S. olifant.* Mâin —, *schaakspelen.*
gâdji, *V. loon, traktement.* Mâkan —, *loontrekken.*
gâdoeh, *storen, verontrusten; verwaand.*
gadoeng, *bedwelmende geneeswortel.*
gadong, *klimmen als sommige planten.* Obi —, *zekere aardappelsoort.*
gâga, *drooge rijstvelden.*
gâgah; *sterk, machtig, kracht, geweld.* Meng — i, *geweld aan doen; verkrachten; onderdrukken.* — brâni, *heldhaftigheid.*
gagandîn, *slaai, groote hamer.*
gagang, *knop, bloesem van de peperplant en nagelboom; steel, stok.*
gagap, gâgap, *stameren, stotteren, lispelen.*
gâgap, gègep, *luidruchtig.*
gâgaq, *kraai.*
gagat, *mot.*
gagindjal-gindjal, *de lendenen.*
gago, *zekere visch, katvisch.*
gagoe, *lispelen, stamelen.*
gagoh, gago, kèko, gèkko, *eene groote huishagedis.*
gah, *roem, faam, glorie; roemen, prijzen.* Meng — kan dirinja, *zich beroemen.* Tèrgahlah, *beroemd.*
gâhi, *kracht.*
gâja, *foppen.*
gâjis, *schrabben, krabben.*
gâjit, *haken, inhaken; haak.* Peng —, *haak.*
gâjoeng, *soort van pollepel, waterlepel van een kokosnotendop.*
gâkoe, *een slaapdeuntje zingen.* — an, *slaapdeuntje, wiegezang.*
gâla-gâla, *pek.* Per-gâla-kan, *bepekken.* — — lemboet, *teer.*
galâgaq, *zie:* gelaga.
gâlah, *bootshaak, boom, zetboom.* Toelaq —, *boomen, b. w.*
gâlang, *armringen. Zie:* gelang.
galangan, *voetpad in de rijstvelden.*
gâlaq, *wild, woest, fel, kwaadaardig, dol.*
galar, *titel. Zie:* gelâr.
galas, *een last op den rug dragen.* — galâs-an, *pak, last, vracht.*
galdery, *V. galerij.*
galemboeng, *opborrelen.*
galéwang, kaléwang, kléwang, *houwer, sabel.*
gâli, *graven, spitten, delven.* Peng —, *spade, schop, graaf; graver, delver.* — an, *graft, uitgegravene plaats.* Peng — an, *opdelving, uitgraving.*
galid, *ezel.*
gali gali, *zekere boom (acanthus ilicifolius) Lat.*
gâligi, *bibberen, klappertanden.*
gâli-loempoer, *baggeren.*
galing galing, *zeewilg, schaapmuil, kuischboom; zekere heester. (Vitex trifoliata) Lat.*

gâlinggam, *trillen*, *huiveren*, *grillen*.
galintjâtan, *terugstuiten; de weêrstuit*.
galintjir, *glijden*, *uitglijden*.
galoega, *roode verf van den boom* Kasoemba kling.
galoeh, *slijk*, *modder*.
galoempé, *een dak van gespleten bamboes*.
gâloeng, *voetpad. Zie:* geloeng.
gâloet, *spelen als kinderen*.
galombang, gelombang, *deinen als de zee; deining*.
galora, *hevige branding*.
gamarantjang, gamarâtaq *of* kamartaq, *klateren*, *rammelen*, *schetteren*, *hard klinken; klatering*, *geratel*, *gerammel*, *geklater*.
gâmat, *schelpvisch*.
gambang, gamelan, *inlandsch speeltuig*, *houten trog*, *waarop metalen of houten staven gelegd zijn*, *die bespeeld worden*.
gambar, *beeldtenis*, *portret*, *schilderij*. Menoelis —, *schilderen*. Gambâr-an, *schilderij; schilderachtig*.
gambir, *heester*, *wier bladeren gom geven*, *die op cachou gelijkt*, *en* (getah — *of* — *genoemd) bij de betel of sirih gebruikt wordt*.
gambit, *soort van bakje*.
gamboeng, *de manen van een dier*.
gambong, *speelhuisje aan het water*, *koepel*.
gamelan, *zie:* gambang.
gâmit *en* kâmit, *knikken*, *wenken*.
gamoeti, *de draden van den arengpalm*, *welke op paardenhaar gelijken*.
gâmoq, *zwaaien (een zwaard)*.
gampang, *gemakkelijk*, *licht*. Anaq —, *bastaardkind*.
gampar, *geschreeuw*, *oproer*, *luidruchtig*, *oproerig*, *wanorde*.
ganap, genap, gnap, *vol*, *volledig*, *geheel*, *gansch*, *volkomen*, *vervuld*, *even in getal*. — i, meng'-anap, meng — kan, *voleinden*, *volbrengen*. Se — boelan, *de gansche maand*. — lah tîga hâri, *drie geheele dagen verliepen*.
gânas, *inbreken*. Orang —, *inbreker*.
ganda, *dubbel*, *tweevoudig*. — — *en* bèr —, *meervoudig*. Tîga ganda, *drie dubbel*.
gandang *of* gendang, *zekere trom*.
gandarang, *groote krijgstrom*.
ganda roesa, *eene plant*, *welke wordt aangewend tot het genezen van koortsen*.
ganda soeli, *eene plant*, *waarvan de bloemen in het haar worden gedragen en het zinnebeeld van onstandvastigheid zijn*.

gandi, *dans met verscheidene golvende bewegingen van het lichaam*.
gandiq, *haarlok*, *krul*.
gandja, *hennep*, *ook een bedwelmend middel uit de bladen en knoppen dezer plant getrokken*.
gandjâran, *J. rang*, *aanzien*; *belooning*.
gandjes, *de rivier de Ganges*.
gandjil, *onderstutten*, *iets onder een poot van eene waggelende tafel leggen*, *vastzetten*. — itoe médja, *zet die tafel vast*. — kâki, *voetbankje*.
gandoe, *zekere eetbare plant*.
gangga, *de rivier de Ganges*.
ganggam, *de vuist*, *geslotene hand*. Meng —, *de vuist toehouden*. Sa —, *een handvol*. Bèr — —, *bij handen vol*.
ganggang, *gapen*, *zich openen*, *lostornen*, *inzwelgen*.
ganggoe, *malen*, *kwellen*, *in de rede vallen*. Moeloet —, *babbelaar*, *die in de rede valt*.
gangsa, *S. gans*, *zwaan*.
gangsa, *klokkenmetaal*.
gangsing, *tol*, *zweeptol*.
ganioer, *lekkere zeevisch*.
ganopa, *naam van eene goede zeevisch*.
gansoer, *sullen*.
gantang, *maat voor drooge waren; 13½ pond*, *oud gewicht*, *doch verschilt op sommige plaatsen*, = 10 *kati*.
gantar, *bevreesd zijn; bang*, *bevreesd*.
gantéh, *spinnen*.
ganti, *vervangen*, *verwisselen*, *veranderen*, *aflossen*, *opvolgen*; *vergoeden*, *in plaats stellen*. Pèr — an, *afwisseling*. Peng — an, *vervanging*, *het aflossen*.
gantjîran, *helmstok*.
gantoeng, *hangen*, *ophangen*, *aanhangen*, *aankleven*. — an, *galg*. Pèr — an, *toevlucht*.
gantoeng lâjar, *geld dat voor gestrande goederen aan den vinder betaald wordt*. Toekang —, *strandvonder*.
gantri, *zeker muziekinstrument*.
gapi, *klein*, *lekker zeevischje*.
garagâdjí, *zie:* girgâdjí.
garagé, *een groote haak om krokodillen te vangen*.
garâha, *soort van zeevisch*.
gâram, *zout*. Kâroeng —, *zoutzak*. — an, *pekel*. Meng — i, *inzouten*. Tampat —, *zoutvat*. Boeboeh — *of* târoh —, *met zout besprengen*.
gârami, îkan garâmi, zekere rivier-visch.

gârang, *luid*, *luidruchtig*, *schel; verwoed*, *wild*, *wreed*.
garang *en* — 'an, *eilieve*, *ik bid u; toch*.
gâranggati, *een insekt*, *carambyx*.
gâras, garoes, *linnen stijven; stijfsel*.
garat, *oprochelen*.
gârat, gerat, *knarsen*. — an gîgi, *knarsing der tanden*.
garbang, *deur*, *poort*.
gardo, *V. nachtwacht; wachthuis*.
gargâdji, *zaag*.
gargâsi, *S. kwelgeest*.
garham, *kaak*, *kinnebak*. Gîgi —, *kiezen*, *baktanden*.
garhâna, *eklips*.
gâri, *slaapplaats*.
gâris, *schrabben*, *merken*, *lijnen trekken; regel*, *streep*, *kerf*. Peng —, *schraper*, *schrabber*, *hark*.
gâroe, *zie:* ghâroe.
gâroe, *krabben*, *schurken*, *rossen*. Meng — koeda, *een paard rossen*. Peng — koeda, *roskam*.
garoe, *eene soort van visch*.
garoeda, *griffioen*, *gevleugeld dier*, *waarop Vischnoe rijdende wordt voorgesteld*.
garonggong, *holte*, *kuil*.
gâroq, peng —, *krabber*, *stalkrabber; wroeten*, *als een zwijn of mol*, *ook aanklouwen*. — tânah, *harken*.
garpo, *V. vork*.
gartaq, *sporen*, *aansporen*, *de sporen geven*, *aanprikkelen; het klepperen van den hoefslag*.
gâsal, *oneven*. Mâin ganap —, *even en oneven spelen*.
gâsap, *ruw*, *oneffen*.
gâtal, *jeukachtig; jeukte*, *schurft; wulpsch*.
gâtjah, *teleurstellen*.
gâwal, *loom*, *traag*, *vadzig*, *dom*, *druiloorig*, *beteuterd*.
gâwam, *voor het gerecht roepen; pleiten*.
gâwap, *geeuwen*, *gapen*.
gâwé, *voor het gerecht roepen; pleiten*.
gâwoel, *verwarren*, *in wanorde brengen*.
gâwong, *belommerde plaats*, *luwte*. Padang bèr —, *een dal*.
gaza, *P. eene maat*, *omtrent eene oude el (7 decimeter) lang*.
gébana, *deugniet*, *landlooper*, *schooier*.
gedang, *groot*, *ruim*. Djalan —, *de groote weg*.
gedeboes, *vertooning van slangenbezweerders*.
gèdèng, *bos*, *padibos*, *koornschoof*.
gedoebang, *zeker zijdgeweer*.
gedoepoeng, *de billen*.
gedogan, *tijdelijk opgeslagen stal voor paarden*.
gedong, *huis*, *voorname woning*, *voornamelijk van steen*. — bitjâra, *raadhuis*, *stadhuis*.
gegandin, *slaai*, *houten hamer*.
gegandja, gagandja, *kapiteel*, *kroon*.
gegâras, *L. vreten*.
gègèr, *kijven*, *beknorren*, *tieren*, *razen*, *keffen*, *janken*. — an, *geraas*, *gekijf*, *gejank*.
gegetar, *klaterende franje van glaasjes of klatergoud*.
geladir, *slijm*. *Sperma animale*.
gelâga, glega *en* gelâgaq, *koken*, *borrelen*.
gelâgang, gelanggang, *hanenvechtplaats*, *slagveld*, *renbaan*.
gelagar, *balk*, *rib*, *sluitboom*.
gelamboeng, *waterbel*, *schuim*.
gelang, *arm- of enkelringen*.
gèlang, *porselein*, *zekere groente*.
gelanggang, *zie:* gelâgang,
gelap, glap *of* galap, *donker*, *duister; duisternis*. Membli bârang dèngan glap, *gestolene goederen koopen*, *heelen*. Membâwa mâsoq bârang dèngan —, *goederen binnensmokkelen*. Kaglâp-an, *duisternis*. Meng-glap-kan, *verdonkeren*.
gelaq, *luidkeels*. Tertâwa — —, *schateren van lachen*.
gelar, *titel*, *eernaam*, *bijnaam*. Mengâséh —, *een titel verleenen*.
gelâran, *titel*.
gelâsan, *reiszak*.
gelâtaq, *klapperen*.
geleteq, *klappertanden*.
geli, gili, gîli, *kittelen*. Gili-gili, *de nieren*.
gelodoq, *dondersteen*.
geloedjoe, *gulzig happen*.
gelomat, *het dek van een vaartuig*.
gelong, *een voetpaadje*.
gelongsong, *peperhuisje*.
gelotoq, *L. klapperen*.
gelotroq, *rammelen*.
gemar, *P. zich verheugen*. Meng — kan, *verblijden*. Ka — an, *vreugde*.
gemas, *L. hard*, *wreed*, *ongevoelig*.
gembâla, *fraaie*, *geele houtsoort*.
gembat, *L. beteldoos*.
gembira, goembira, *heldhaftigheid*, *geestdrift; moedig*. Meng — kan, *aanmoedigen*, *in geestdrift brengen*, *bezielen*.
gemboeng, *zwellen*.
gemetar, *huiveren*, *ijzen*.
gemoeq, *vet*, *dik*, *zwaarlijvig*, Ka — an,

vetheid, *vettig*. Târoh gemoeq, *met vet smeren*, *insmeren*. — babi, *varkensreuzel*.
gemoeroeh, *luidruchtig*, *bulderend*, *bruisend; weërgalmen*, *bulderen*, *bruisen; gebulder*, *gedruisch*.
gempoel, *uitwas aan een boom*.
gempoel, *zekere groote boom met geel hout*.
genap, *volledig*, *gaaf*.
gendang, *half gek; trom*, *in den krijg*.
gendoet, *dikbuik; zwaarlijvig*.
gendom, *P. tarwe*, *koorn*. Tepoeng —, *tarwemeel*.
gèndong, *op de heup dragen*. Men — anaq, *een kind op de heup dragen*.
gènthèng, *dakpan*. Atap —, *pannen dak*.
gepoq *en* goepoeq, *vet*.
gerahâna, *eklips*. — mâta hâri, *zonsverduistering*.
geram, *P. gram*, *toornig; toorn*, *verontwaardiging*.
geranggang, *ichneumon (soort van beest)*.
geraq, *bewegen*, *wiebelen*. Meng — kan, *schudden*. Be — *en* bèr —, *bewegen*.
gerbang, *deur*, *poort*.
gerîmis, *stofregen*, *fijne regen*.
gerindam, *spreuk uit de heilige taal*. Bèr —, *zulke spreuken opzeggen*.
geroeh *en* geroh, *snorken*.
geroes, *linnen stijven; stijfsel*.
geroq, *zie:* gâroq.
gèspèr, *V. gesp*.
geta, gitta, *P. zetel*, *koets*, *bank*, *stoel*, *troon*, *rustbed*, *sofa*.
getah, *gom*, *balsem*. — kan, *gommen*. — kârêt, *gom-elastiek*.
getam, *op de lippen bijten*.
getas, *broos*.
gètèq, *Soend. vlot*.
ghâib, *Ar. afwezig*, *onzichtbaar; verdwijnen; duister*.
ghairah, *of* wa ghairah, *P. et caetera*, *enz.*, *en hetgeen er verder volgt*.
ghairat, *opgetogenheid*, *verrukking*, *geestdrift*, *jaloezie*, *naijver*, *eerzucht*, *verontwaardiging*. — ilahiat, *heilige ijver*.
ghâjib, *Ar. duister*.
ghalat, *Ar. fout*, *misrekening*.
ghâlib, *Ar. overwinnaar*, *overwinnen*, *overwinning*.
ghani, ghenâ, *Ar. rijk*, *overvloedig*, *heerlijk*, *doorluchtig*, *roemrijk; rustig door vergenoegdheid*.
ghanîmat, *Ar. roof*.
gharadl, *Ar. oogmerk*.
gharib, *Ar. vreemd*, *uitheemsch; vreemdeling; wonderlijk*, *buitengewoon*.
ghâroe, *S. een harsachtig hout*, *dat als het verbrand wordt smelt en een in het oosten beminden geur verspreidt*. *Aloexylum agollochum*.
gharoer, *Ar. hooghartigheid*.
ghasìat, *vlies*, *bekleedsel*.
ghasil, *Ar. godsdienstige afwassching van het gansche lichaam*.
ghatzb', *Ar. wederrechtelijk*.
ghazal, *puntdicht*.
gherîb, *Ar. buitenlander*.
ghidzâ, *Ar. middagmaal*.
ghilah, *om de overwinning strijdende*.
ghilat, *onverwachts als roovers aanvallen*.
ghoendah, *tarantula (spin)*.
ghoerab, *vaartuig met een langen voorsteven*.
gigas, *mot*, *wormpje*.
gîgi, *tand*. Sâkit gîgi, *tandpijn*. — garham, *de kiezen*. — asoe, *oog-*, *hoek-*, *hondstand*. — sâré, *de voortanden*. Pengerat —, *knarsetanden*. Bèrsoegi —, *de tanden borstelen*, *reinigen*. Tjâboet —, *een tand uittrekken*. Tjongkil —, *tandenstoker*.
gîgit, *bijten*.
gîla, *dwaas*, *gek*, *zot*, *zinneloos*, *dol*, *ijlhoofdig*, *verbijsterd*. Djâdi gîla, *gek worden*. Ka — an, *dwaasheid*, *zinneloosheid*, *verdwaasd*, *verzot*.
gîla-birâhi, *en* — îngin, *verzotten*, *verzot*.
gîlang, *schitteren*. — goemilang tjajânja, *schitterend van glans*.
gilaoe, *eggig*.
gili, *gruwen*, *ijzen*, *walgen*, *vies zijn; vies*, *afkeer*. Ka — an, *verfoeielijk*, *verfoeid*, *walgelijk; walgelijkheid*, *afkeer*.
gili-gili, *de nieren*.
gîling, *draaien*, *rollen*, *pletten*, *vermalen*. Peng — an, *raderwerk*, *machinerie; suikerfabriek*.
gîlir, *veranderen*, *draaien*, *wenden*, *vervangen; afwisseling*, *beurt*. Lîma — órang, (*letterlijk vijf veranderingen van menschen*), *vijf opvolgende geslachten*. Bèr — âwan di hadâpan boelan, *de wolken volgen elkander vóór de maan*.
gilli, *zie:* gili.
gimber, *blaten*.
gindi *en* gendi, *waterkruik*, *koelkan*.
ginding, *rusten*, *leunen*, *vertrouwen*, *steunen op*.
ginggang, *gestreept*, (*alleen van kleederen.*) Kâin —, gestreept goed.
ginggong, mondorgel, trompetje, rateltje.

ginta, *S. bel*, *schel*, *klok*. — semboejan, *alarmklok*.
gintas, *top van een tak; de toppen afknakken*, *afnijpen*.
gintèng, *dakpan*.
gîram, *Hind. altaarbel*.
girap, *trippelen*.
girâsap, *ridselen*.
girgâdjî, *eene zaag*. Di —, *gezaagd worden*. Meng —, *zagen*. Serboq —, *zaagsel*.
girgetam, *zich verbijten van nijd*.
girîmis, *motregen*.
gîring, *zweven*, *scheren (als vogels)*.
gîring-gîring, *schelletjes*, *die tot sieraad dienen*; *schelletjes*, *die de valken dragen*.
gîriq, gîri, *boren*, *doorboren*, *doorsteken*. Peng —, *eene boor*.
gîsir, *wrijven (tusschen de handen)*.
gisir, gèsèr, *op zijde schuiven*, *opschikken*, *plaats maken*.
gîtiq, *Soend. zweepen*, *slaan*, *geeselen*.
gitjah, *pompen*.
glap, *zie:* gelap.
glas, *N. glas*.
glatiq, boeroeng —, *rijstdiefje*.
gobloq, *sul*, *botterik*, *domoor; lomp*, *ongemanierd*.
godam, *moker*, *voorhamer*.
goe, *paar*, *koppel*. Sa — karbo, *een span buffels*.
goebermèn, *V. gouvernement*.
goebernadoer, *Port. Gouverneur*.
goebernoer, *V. Gouverneur*. — djindral, *Gouverneur-Generaal*.
goeboeh, *bloemruiker*.
goeboeq, *wachthuisjes in de rijstvelden; uitkijk*, *speelhuisje aan het water*.
goedâbir, *lel van een haan; kieuwen van een visch*.
goedang, *pakhuis*, *magazijn*, *spijskamer*.
goega, *wanorde*, *gestommel*, *haast*.
goegat, *zie:* hôgah.
goegoer, *ontijdig afvallen*, *vallen*, *storten*. Anaq —, *misgeboorte*. Bèr — an, *nedervallen*.
goela, *S. suiker*. — bâtoe, *kandij*, *klontjes*. — djâwa, *Javaansche bruine suiker*. — pâsir, *broodsuiker*. — pengantèn, *bruidsuiker*.
goelâ, *zinken (op zee.)* Orang —, *mijnwerkers*.
goelé, *kerri*, *Indische spijs*, *die bestaat uit kurkuma*, *spaansche peper*, *kokosmelk enz. met bouillon*.
goeléh, *saus*.
goeling, *rollen*, *voortrollen*, *rondrollen*, *wentelen*.
goelinggang, *zekere plant*, *ook* dâoen koerap *genoemd*, *dienstig tot het genezen van dauw- of ringworm*. (*Cassia alata of herpetica*).
goelita, *zie:* golita.
goeloeng, *oprollen*. — an, *rol*. — tjoetjoeq, *bloemdragende heester* (Plumeria obtusa). Tèr —, *opgerold*.
goemé, *lofwerk*, *lijstwerk*, *bloemwerk*.
goemetar, *beven*, *sidderen*, *rillen*.
goemîlang, *zie:* gômilang.
goemirlap, *zie:* gomirlap.
goemoel, *worstelen*, *stribbelen*.
goemoq, *zie:* gemoq.
goempa, *aardbeving*.
goempal, *kluit*, *brok*, *vlok*, *kluwen*, *dotje; wratten*.
goempat, oempat, *lasteren*, *kwaadspreken*.
goempita, *luid gedruisch*, *leven*.
goena, *S. nut*, *waardij*, *voordeel; gebruik; dienen*, *nut hebben*. Bèr —, *nuttig zijn*, *strekken*, *dienen*. Pèr — an, *nut*. Di pèr — kan, *aangewend*, *partij van getrokken worden*.
goendik, *zie:* gondiq.
goendil, *kaal*.
goendoel, *kaal*, *haarloos*.
goendoeng, *baal*, *bundel*, *pak*.
goenjîl, *notenkraker*.
goenoeng, *een berg*, *bergketen*. Di bâliq —, *over de bergen*, *aan gene zijde der bergen*. Pegoenoengan, *bergachtig*, *gebergte*. Poentjoek —, *bergkruin*. Kâki —, *voet van een berg*. — api, *vuurberg*. — goenoengan, *gebergte*.
goenting, gonting, *schaar*, *snuiter; knippen*, *snuiten*.
goentîngan, *knipsel*, *snipper*.
goentoer, *donder*, *onweder*.
goepak, *zeker muziekinstrument*.
goepoeh, *haastig*, *in haast; overijling*.
goerap, *schilfer*.
goeraq, *schurft; vuil in het haar of op het lichaam*.
goeras *en* bèr —, *snorken*.
goerdi, *boor*, *steekboor*.
goeri, *kleine waterkruik*.
goeris, *lijn*; *schrabben*.
goerit, *J. dichten*, *opstellen*.
goerk, *Perz. wolf*.
goeroe, *S. leeraar*, *onderwijzer*. Bèr —, *leeren*, *onderwijs ontvangen*.
goeroe *en* goeraoe, *boerten*, *schertsen; scherts*, boert. Bèr —, *boerten*. Meng

—, *bespotten*, *bedotten*.
goeroeh, *donder*, *gebulder*.
goeroen, *wildernis*, *woestenij*.
goeroes, *likken*, *glad maken*. Bâtoe —, *liksteen*.
goeroes, *snorken*.
goesar, *toornen*, *boos zijn*, *knorren*, *kwalijk nemen; misnoegen; vertoornd*, *vergramd*.
goesi, *tandvleesch*.
goesti, *S. Heer*, *gebieder*.
goetji, *kruik*.
goewa, *ik*, *mij*. *(Lage taal)*. — poenja, *mijn*, *aan mij toebehoorende*.
goewah, gowah, goeha, *S. grot*, *spelonk*, *hol*, *kuil*.
goewâma, *worg*, *keelontsteking*.
goewèq, *L. kwaken*.
gôgah, *P. oproer; oproerig zijn*, *aanklagen*. Bèr — negri, *het volk te wapen roepen*. Peng-gôgah, *eischer*, *aanklager*.
gogaoe, *zwelgen*, *inslikken*.
gogokan, *groote*, *eetbare zeevisch*.
gôha, *zie:* goerah.
gojang, *schudden*, *bewegen*. — tanah, *aardbeving*.
goké, *groote huishagedis*, *die een bijzonder geluid geeft*.
golé *en* golèq, *liggen*.
goléga, *bezoar*, *zekere steen*.
golinggang, *zie:* goelinggang.
golîta, *duister*, *duisternis*, *mist; akeligheid*.
golondong, *balk*.
gôloq, *sabel*, *slagzwaard; hakmes*.
gombâla, gobâla, *S.* (gopâla) *herder*. —kan, *hoeden*, *weiden*.
gombong, gambong, *opgezwollen*.
gometar, *zie:* goemetar.
gomîlang, *schitteren*, *flikkeren; schittering*.
gomirlap, *schijnen*, *blinken*, *glanzen; schijnsel*, *glans*. — an, *glansrijk*, *blinkend*.
gomo landaq, *Barleria prionitis L. zekere boom*.
gompal, *zie:* goempal.
gompol, *uitwas aan een boom*.
gondah, *twijfelen*, *weifelen; besluiteloos*, *wankelmoedig*, *bekommerd*, *achterdochtig*.
gondiq, *bijwijf (geoorloofd)*.
gondong, *krop*, *uitwas*.
gondoq, *Jav. krop*, *uitwas; eene der Tjampaka soorten*.
gong, *metalen bekken*, *speeltuig*. — pengrah, *alarmbekken*.
gonggon g, *blaffen*; *happen*.
gontjang, *schudden*, *daveren*.
gontji, *haarlok*.
gora, *soort van zeevisch*.
gôreng, *braden*, *bakken*. Ikan —, *gebakken visch*. Sampé gemoq hîlang, *uitbraden*.
gorèq, *boven*.
gores-gores, *krabbelen*, *slecht schrijven*.
gorinda, *slijpsteen*.
goris, *schrabben*, *schrappen*.
gorita, *veelvoetig; vezelachtig*.
goroq, *reutelen*.
gôsong, *zandbank*, *plaat; aanbranden*.
gôsoq, *wrijven*, *boenen*, *poetsen*, *schuren*, *uitwrijven*.
gotjoh, *met de vuist slaan*, *stompen*.
gowah, *zie:* goewa.
grahâna, *zie:* garhâna.
grédja, *Port.* (igréja) *kerk*, *kapel*. Boeroeng —, *musch*.
grigîtang, *een heester*, *Premnus serratifolius*. *L.*
grîm. *V. grein*, *zekere stof*.
groebioeq, *doorwaden*.
groening, *kameleon*.

H.

H. 31e *letter; de ḥ is de* 7e. *Deze letter wordt veelal bij de uitspraak verzacht of geheel verzwegen*.
ḥabàh, *soort van bier*.
habâja, *vooral*, *dat volstrekt*, *voor alle dingen*, *geheel en al*.
ḥabasi, *P. Abyssiniër*, *Ethiopiër*.
hâbis, (âbis) *af*, *gedaan*, *voltooid*, *op*, *uit*, *uitgeput*, *uitgedroogd; nadat*, *toen*. Soedah habis, *het is af*, *uit*, *op*, *enz*. — kan, *eindigen*, *afmaken*, *voltooien*, *opmaken*, *doorbrengen*. Se — nja itoe, *toen dat gedaan was*. Peng — an, *einde*, *uitkomst*, *afloop*, *uitputting*; *doorbrenging*. Dèngan se — — koewa-sânja, *uit al zijn vermogen*. — îtoe, *daarna*, *toen dat gedaan was*.
habloer, *kristal*. (baloer *P.*)
hâboe, *asch*, *stof*. Di pèr — kan, *bestoven worden*. — lindí, *loogasch*. — tîmah hîtam, *loodwit*.
ḥabs, *Ar. inkerkering*.
ḥad, *Ar. straf (bij de wet bepaald)*.
hâdang, *hinderlaag*. *Zie:* adang.
hâdap, *voor*, *in tegenwoordigheid; tegenwoordig*. Di —, *omgeven*, *in tegenwoordigheid*. Bèr —, *verschijnen*. Meng —, *verschijnen*. Di — an, *voor*, *tegenover*, *in front*. — an, *voorzijde*, *voorgevel*.

front, *voorhoede*. Peng — an, *voorhof*. Meng — kan, *inleiden*, *binnenbrengen*, *toegang verleenen*. — i, *in den zin hebben*, *zich voorstellen*.

hadâp-an, *front*, *voorzijde; tegenwoordigheid: volgende*, *aanstaande*, *die vóór is*. Boelan jang di —, *de aanstaande maand*. — betis, *scheen*.

hadéan, koeda —, *telganger*.

hadîah, *geschenk*, *vooral aan een hooger persoon; een offer*.

ĥaditz, *Ar. overlevering*, *instelling; bijkomende omstandigheid*. Men — kan, *instellen*.

ĥâdjat, *Ar. behoefte*, *noodzakelijkheid*. Bèr —, *benoodigd zijn*, *behoefte hebben*. — besar dan — ketjil, *groote en kleine behoefte*, *(ontlasting en waterlozing)*.

ĥadji, *bedevaart. Ar.* Nâiq —, *ter bedevaart gaan*.

ĥâdji, *Ar. bedevaartganger*, *pelgrim*. Toewan —, *priester*, *iemand die den tocht naar Mekka gedaan heeft*.

hadjirat, *Ar. Mohammedaansche jaartelling*, *welke den* 16*den Juli* 622, *na J. C. aanvangt*, *op den dag der vlucht van* MOHAMMED *van Mekka naar Medina*; *want* hadjirat *beteekent ontvluchting van den geboortegrond*.

ĥadjz, *Ar. onder curateele stellen*.

ĥâdlir, *Ar.* (ĥâzir), *aanwezig*, *tegenwoordig*, *gereed*.

ĥadlirat, *Ar. tegenwoordigheid*. Di — *of* ka —, *in tegenwoordigheid van*.

ĥafithkan, *Ar. behouden*, *bewaren*.

haî, *helaas! ach!*

ĥajadl, (ĥajal) *Ar. menstrua*, *maandelijksche zuivering der vrouwen*.

hâjam, *huisvogel in het algemeen*, *hoenders in het bijzonder. Zie:* ajam.

ĥakîm, *Ar. geleerd*, *geleerde*, *hoogleeraar*, *wijsgeer*, *natuurkundige*.

ĥâkim, *Ar. rechter*, *magistraat*.

ĥakmat, ĥikmat, *Ar. wetenschap*, *raadsbesluit; talisman*, *voorbehoedmiddel; bekoring*, *list*, *betoovering*, *aanslag*.

ĥal, *Ar. zaak*, *toestand*, *onderwerp*, *staat*. — aĥoewâl, *toestand van zaken*, *de zaak met hare omstandigheden*.

ĥalâl, *Ar. geoorloofd*, *gepast*, *wettig*, *echt; vrijspraak*, *zuivering*. Di — kan, *vrijgesproken*, *gewettigd worden*. Anaq ĥarâm jang di — kan, *een onecht kind dat gewettigd wordt*.

hâlaman, *plein*, *plaats*, *erf*, *laan voor een paleis of huis; groote weg*.

hâlang, *soort van wouw*, *kiekendief*. — —, *vlieger*. — pemboeroe, *jachtvalk*.

halat, *vreemd*, *uitheemsch; niet vermaagschapt*; *oneigenaardig*, *raar*.

ĥalazoem, *Ar. slak*.

halé *of* lé, *dit woord wordt als: stuk bij dunne zelfstandigheden gebezigd*, *als*: sa lé ramboet, *een hoofdhaar*. Daoen doewa —, *twee bladen*.

halîa, *gember*. — pedas, *gemeene gember*. — djâi, *grove gembersoort*.

halilintar, *dondersteen*, *bliksemflits*; *donder*.

halilipan *of* halîpan, *venijnige duizendpoot*.

halintah, *bloedzuiger*.

halipan, *zie:* halilipan.

hâlir, *vloeien*, *stroomen*. Meng — kan, *afleiden*, *doen stroomen*.

haloe, hâloe, *verdrijven*, *wegjagen; drijven*, *hoeden*.

hâloe, *inhalen*, *huldigen*. — an, *voorste gedeelte (van een schip)*.

hâloe, *stamper*.

haloekan, *wegjagen*.

hâloen, *golf*, *baar*. Meng —, *rollen*, *golven*.

hâloes, âloes, *fijn*, *teeder*, *slim*, *sluw*. Orang hâloes, *een slim mensch*. Meng- — kan, *verfijnen*, *zuiveren*.

haloewan, *front*, *het voorste*, *boeg*, *voorsteven*, *voorhoede*. Di —, *voorop*, *vooraan*, *vooruit*, *toekomstig*.

halstêr, *V. halster*.

ĥalwâ, *Ar. zoetigheid*, *suikergebak*, *lekkernij*, *pastei*, *gebak*, *banket*.

hamba, *dienaar*, *onderhoorige*; *ik*, *mij*, *mijn*. Bèr —, *dienen*. Bèr — kan, *hulde bewijzen*, *onderwerpen*. Pèr — an, *dienstbaarheid*.

hambar, *laf*, *smakeloos*, *verschaald*.

hambat, *vervolgen*, *najagen*, *inhalen*, *tegenhouden*, *afsluiten*. Djâlannja di —, *zijn weg werd afgesloten*. Peng — an, *vervolging*.

hambâtjang, *de paardenmangga*, *(vrucht). Magnifera foetida*.

hamboes, *blazen*, *waaien*. — an *en* peng — an, *blaasbalg*, *windvlaag*, *windveroorzaking*.

hamboer, *strooien*, *storten*, *verstrooien*; *droppelen*, *vallen*, *zich verspreiden*.

ĥamdoe, *Ar. prijs*, *lof*, *geloofd*. al — 'llillahi, *alle lof zij Gode!*

ĥâmil, *Ar. zwanger*, *zwangerschap*. — kan, *bezwangeren*.

ĥamil, *Ar. zie:* ĥâmil.

hâmis, *vunzig*, *sterk*, *garstig*.

hâmis, *sterke*, *goore lucht.*

hampa, *ledig*, *hol*, *ijdel*; *kaf*; *verlaten.* — padi, *kaf van rijst.* — kan, *ledigen.*

hampadas, *de lever.* Sâkit —, *leverziekte.*

hampang, *dwars.*

hâmpar, *uitspreiden*, *uitstrekken.* Meng — kan permadâni, *een tapijt uitspreiden.* — an, *sprei*, *kleed*, *tapijt.*

hampas, *nedersmijten*, *smakken.*

hampas girgâdjí, *zaagsel.*

hampedoe, *de gal.* Boewang —, *gallen (visch).* — broewang, *(brucea foliis serratis)*, *beerengal*, *bitterkruid.*

hampir, *bijna*, *dicht bij*; *naauwelijks*; *naderen.* — mâti, *zieltogen*, *sterven.* — kan, *naderen.* — saroepa, *zweem.* Bèr — an, *aangrenzen.*

hampoes, *uitvagen*, *uitwisschen*, *uitschrabben.*

hampoet, *koppelen*, *paren*, *bijslapen.*

hamzah, *Ar. klankteeken om de* alif *te vervangen.*

hanaki, *lekkere*, *vette zeevisch.*

handaq, hèndaq, *willen*, *wenschen*, *voornemen.* Ka —, *wil*, *wensch*, *voornemen.* — an, *belust zijn.* — lah kirânja, *wil toch! Moge!*

handjam, *inslaan*, *inheien*, *insteken*, *instampen*; *blijven zitten*, *ergens in blijven steken.*

handjar, *bewegen*, *verplaatsen.*

hang, *gij*, *jij. (Dit woord wordt zeldzaam gebezigd.)*

hângat, *dit wordt ten onrechte voor* l a u w *gebruikt*, *daar het beteekent*: *gloeien*, *heet zijn*, *ijveren*; *gloed*, *hitte*, *warmte*, *ijver.* — mâta-hâri, *zonnegloed.*

hangkap, *bij afwisseling dansen en zingen*; *twee aan twee*, *in rijen dansen*, *in koren zingen.*

hangkap, *nederstrijken en gaan zitten als een vogel.* — — an, *gedurig opvliegen en weder gaan zitten*, *fladderen.*

hangkoet, *tangetje*, *nijptangetje om den baard uit te trekken.*

hangoes, *zie*: angoes.

hânja, *behalve*, *dan*, *uitgenomen*, *alleenlijk*, *slechts*, *ten zij*, *uitgezonderd*, *wanneer.*

hânjir, *apenlucht*, *bokkelucht*, *stinkend*, *duf*, *muf.*

hânjoet, *drijven*, *vlotten*, *wegspoelen.* Bèr — an, *drijven*, *wentelen.* Meng — kan, *doen wegdrijven*, *medespoelen*, *medeslepen.*

hantam, *slaan (iets op iets)*, *smakken*, *ranselen*, *roffelen.*

hantar, *borg.*

hantar, *geleiden*, *liggen.* Peng —, *geleider.* Peng — an, *leiding*, *geleide*; *ook borgtocht.*

hantîmoen, *soort van komkommer.*

hantjoer, *ontbinden*, *oplossen*, *verteeren*, *smelten*, *vermalen*, *vergruizen*, *verbrijzelen*, *vermurwen*; *fijn*, *verbrijzeld.* Hâti jang —, *een gebroken hart.*

hantoe, *spook*, *schim.* Boeroeng —, *nachtuil.*

hâoes, *P. leerling*, *volgeling van een profeet.*

haoes, *zie*: aoes.

hâpaq, *vischlucht*, *garstige lucht.*

hâpit, *zie*: dzoe'l kaidah.

hâpoes, *uitwisschen*, *uitvegen*, *uitroeien*, *verdelgen*, *wegvagen*, *vernietigen.* Meng — kan segala badjaq di lâoet, *alle roovers op zee uitroeien.*

ĥaq, *Ar. billijkheid*, *recht*, *aanspraak*; *zaak*, *wet.* — Allah, *de wet*, *het recht Gods.*

ĥaqéqat, *Ar. naar waarheid*, *het wezen der zaak*, *persoonlijkheid*, *ernst.* Dèngan —, *met ernst.*

ĥaqîqi, *Ar. eigenlijk*, *wezenlijk*, *waar.*

ĥaqìr, *Ar. gering*, *slecht.*

hâra, *zie*: haroe.

ĥarakat, *Ar. klinkletters*, *vokalen.*

ĥâram, *Ar.* ĥaram, *onrein*, *ongeoorloofd*, *onwettig*, *verboden*, *vervloekt*, *afschuwelijk*; *geheiligd (dit zegt men van plaatsen*, *die men slechts bij inachtneming van zekere plechtigheden mag genaken).* — *dient soms als eed*, *als* — akoe tîada kardja itoe, *waarachtig! ik heb zulks niet gedaan.* — djâda, (zâdah), *bastaardtelg (dient als scheldwoord).*

hârang, *houtskool.* — pâra, *roet.*

hârap, *hopen*, *verwachten*, *vertrouwen*; *hoop*, *verwachting.*

hârap, *slaperig.* Orang pemârap, *slaapverwekker*, *magnetiseur.*

harbab, arbab, *P. viool.*

ĥarbi, *Ar. vijandig.*

hardiq, *berisping*, *bestraffing*, *straf*, *kastijding.* Meng —, *berispen*, *bestraffen.* Ka — an, *berispelijk*, *berispt.* Peng —, *berisper.* Peng — an, *berisping.*

harga, arga, rega, *prijs*, *waarde*, *gehalte.* Moerah — nja, *goedkoop in prijs.* Mahal — nja, *duur in prijs.* — kan *of* târoh —, *den prijs bepalen.* Tîâda tèr —, *onwaardeerbaar*, *onschatbaar.*

hâri, *een dag*, *etmaal.* Sa — —, *dagelijks*, *alle dagen.* Har'îni, *van daag*, *heden.*

— râja, — besar, *feestdag, heilige dag*. — djemah, *toekomst*. Dîni —, *het aanbreken van den dag*.
harîang, *Soend. begoni (bloem)*
ħarîm, *Ar. erf, toebehooren*.
hârimaoe *of* rîmaoe, *tijger*. — koembang *en* — lâlat, *luipaard*. — toenggal, *koninklijke tijger*.
hâring, *stinkend*.
harîngan, *licht, niet zwaar*.
ħaritsat, *Ar. schram (zonder bloeding)*.
haroe, *ontroeren, roeren, opstoken*. — bîroe, — hâra, hîroe hâra, *beroering, beweging, oproer*. Meng — biroekan, *in oproer brengen*.
haroekan, *treffen, roeren*.
haroem, *geurig, welriekend; reukwerk, geur*.
hâroeng, *doorwaden*. Tampat jang kaharoeng-an, *waadbare plaats*.
hâroes, *voegzaam, billijk, eigenaardig, betamelijk*. Se — nja, *het is billijk*. Ka — an, *billijkheid, voegzaamheid*. Meng — kan, *billijken*.
hâroes, *stroom, vloed*. — dras, *zware stroom*.
harpo, *V. harp*.
harta, arta, *P. goed, goederen, rijkdommen, bezittingen*.
hartâwan, *bemiddeld, gegoed, rijk*.
hâsah, *slijpen*.
hasap, *zie:* asap.
ħasjarât, *Ar. ongedierte*.
ħasjiat, *Ar. kantteekening*.
hâsjimat, *Ar. wonde die door het been heendringt*.
ħasrat, *Ar. begeerte, ongeduld, verlangen; begeerig, ongeduldig*.
hasta, *S. lengte van den voorarm, zekere maat (cubiek)*.
hat, *Ar. lap, doek*. Kâin sa —, *een lap die men om het lijf slaat bij het baden*.
ħata, *Ar. toen, nadat, totdat, dusdoende*. — maka, *in dier voege, toen nu, terwijl*.
hatap, *dak van een huis; dakriet*. Bèr —, *een dak hebben*. Bèr — kan, *een dak op een huis leggen. Zie:* âdang.
hâti, *het hart, gemoed; (zedelijk) de lever (in de ontleedkunde)*. Ketjil —, *misnoegd, teleurgesteld*. — ketjil, *kleingeestig, kleinmoedig, laag*. Râsa —, *luim, vlaag, kuur*. Boewa hatîkoe, *vrucht van mijn hart, mijn telg*. Membri —, *aanmoedigen, moed inspreken*. Satoe — dèngan dia, *eenstemmig met hem*. Mâta —, *het oog des gemoeds*.

ħâtsil, *Ar.* (hàsil) *voortbrengen, gewas; inkomen; winst, voordeel; uitkomst, voortbrenging*. Meng — kan, *opleveren*. Bèr —, *winst trekken*.
hawa, hewa, *Ar. lucht, dampkring, wind; klank, stem; lust, drift, neiging*. — nafsoe, *zinnelijke lust, drift, begeerte*.
hawâlet, *Ar. overdracht (van eene schuld)*.
hâwap, *damp, stoom, uitwaseming*. Ber —, *uitdampen, stoomen*.
ħawar, *Ar.* póhoen —, *populier*.
ħawl, *Ar. verandering*.
ħazoen, *Ar. droevig, treurig*.
hé, hâi, *ho! hola! he! o! ach! helaas! hoor! zeg!*
hébâno, *Ar. afgrijselijk, vreeselijk, afschuwelijk, verschrikkelijk, hevigen indruk verwekkende*.
ħebbat, *Ar. liefde, toegenegenheid*.
hèbat, *Ar. vrees, angst; eerbied, hulde; majesteit, ontzagverwekkend*.
hégran, *stelt, stelten*.
ħeidl, *Ar. menstrua, maandstonden*.
ħéjâli, *Ar. bedwelmd, beneveld, verrukt, dronken*.
ħèjat, *Ar. leven, levend, in leven*. Roħ —, *levensgeest*.
héjat, bâdjoe héjat, *ephoa, kleedingstuk*.
hekal, *Ar. kerk*.
héla, *trekken, halen*. — napas, *ademhalen*. Koeda peng —, *trekpaard*.
héling, éling, *overhellen, neigen, luisteren, hooren; overvallen, op zijde hellen*.
ħemed, *Ar. lof, prijs, geloofd*.
hèndaq, *zie:* handaq.
hening, (bening) *helder (van vocht); rein, onbesmet, zedelijk goed*.
hentar, *borg*. Djâdi —, *borg blijven, instaan*.
hentar, hantar, *geleiden*.
henti, ber —, *stilhouden, uitscheiden, halt maken, vertoeven*. Pèr — an, *rust, stilstand, halt, ophouding, oponthoud*. Tampat pèr — an, *rustplaats, pleisterplaats*. Bèr — kan, *doen stilhouden, stoppen, dempen*.
ħèran, *Ar. verbaasd, bevreemd, verwonderd*. Membri —, *verbazen, verwondering wekken*. Dâoen —, *Leonarus indicus, (plant)*.
héreq, *kreet, geschreeuw*. Meng —, *schreeuwen, gieren, jammeren*.
hèsab, *Ar. rekening, berekening, overslag, telling, getal*. Tîada ter — kan, *ontelbaar*. Meng — kan, *rekenen*.
heta, *zie:* hasta.

ḥewan, *Ar. dier, beest, gedierte.*
hîas, *versieren, optooien.* Pèr — an, *versiersel, tooi, opschik, sieraad.*
hîboer, îbor, *troosten, vertroosten, opbeuren.* Peng —, *trooster.* Peng — an, *troost, opbeuring.*
hidam, *Ar. aderlaten.*
hîdam, *belustheid, begeerte, trek, lust.* Meng-hîdam, *belust zijn.* Peng —, *een wellustige.*
hîdang, *opdisschen, voorzetten, onthalen.* — an, *spijzen, gerechten, disch.*
hidjâ, *alphabet.*
hîdjaoe, hîdjoe, îdjoe, *groen.* — moedâ, *lichtgroen.* — toewah, *donkergroen.*
hîdjoe, *een gewas, als paardehaar.*
hîdoeng, îdoeng, *neus, snoet.* Meng —, *door den neus spreken.* — montjong, *vooruitstekende neus.* — kèpèq, *platte neus.*
hîdoep, *leven, levend.* Sa — nja, *bij zijn leven.* Sa-oemoer —, *een geheel leven, gedurende het gansche leven.* Ka — an, *levensonderhoud, het leven.* Meng — kan, *het leven onderhouden, doen leven.*
ḥidzar, *Ar. bedachtzaamheid.*
hîga, *rib.*
hîjas, *zie:* hiâs.
ḥikâjat, *Ar. geschiedenis, verhaal.* Bèr —, *verhalen.*
hîlang, ilang, *verliezen, voorbijgaan, overgaan, verdwijnen; sterven, overlijden; verloren.* Meng — kan, *doen verdwijnen, wegmaken, uitwisschen; benemen, verdrijven.* Ka — an, *verlies lijden, verlies.* (*Niet bij het spel).*
hîlang — biâsa, *verwennen.* — hâti, *weemoedig.* — tjât, *verkleuren.*
hîlir, *eene rivier afzakken, naar de benedenlanden gaan.* Orang —, *benedenlanders, kustbewoners.* Ka —, *naar de benedenlanden.* Meng —, *afvoeren.* Milir, *L. naar de benedenlanden gaan.*
hîmat, îmat, *oplettend, zorgvuldig; waardeering; op prijs stellen, hoogschatten.*
hîmbaoe, *tot het treurdicht in betrekking staande, tragisch.*
himmat, *neiging, gemoedsaandoening, gemoed, karakter.* — jang tinggi, *edele geestdrift.*
himpoen, *verzamelen, vergaderen, optellen.* — an, pèr — an, *vergadering, menigte; optelling.*
hîna, *gemeen, gering, laag, onedel.* Orang — dîna, *geringe onderdanen, het geringe volk, het volk.* Pèr-boewât-an jang —, *lage handelwijs, onedele daad.* Meng — kan, *afkeuren, minachten, verachten, verlagen.*
hinak, *zwoegen.*
hind, *P.* hindoe *en* hindi, *Indiaan; Indisch.*
hindé, handé, *makker, bondgenoot, vriend.* Segala — taoelan-nja, *al zijne vrienden en bondgenooten.*
hindi, *Indiaan, Indisch.*
hindîa, *Indië.*
hindistan, *Hindostan.*
hindoe, *P. Indisch.* Orang —, *een Indiaan, een belijder van Brama.*
hindoewi, *Indisch.* Tânah —, *Indië.*
hîné, iné, *lawsonia inermis* L., *heester, waarvan het blad een rood vocht bevat, waarmede het gehuwde vrouwen geoorloofd is, de nagels te verwen.*
hîngar-bangar, *geraas, beweging, oproer.*
hingga, ingga, *tot, tot dat, alleen, maar, slechts, dan.* Kîta djâga — ia dâtang, *ik waak tot dat hij komt.* Maka tîadâlah orang — kita, *er was niemand dan ik.* Bèr —, *grenzen hebben.*
hînggoe *en* hîngoe, *P. duivelsdrek.*
hînté, *gluren, beluisteren, bespieden, afkijken.*
hioe, *haai, verslindende visch.*
hipor, *ijselijk* (*van sommig geluid*).
hîram, îram, *geschakeerd, veelkleurig, gemengd, geaderd* (*van hout*). Meng — kan, *schakeeren.* — moekânja, *bont en blaauw geslagen.*
hîram, *pyramide.*
hirîngan, *zijde, benevens; rechterzij.*
hîris, *kerven, fijn hakken, fijn snijden.* Peng —, *kerver.* Peng — ân, *kerving.* Sa —, *moot, sneedje.*
hîrit, *leiden, slepen, trekken.*
hîroe-hâra, *beweging, verwarring, opschudding; ontsteld.* Meng — kan, *in opschudding brengen,*
ḥirz, *Ar. veilige plaats.*
hîsap, *zuigen, inzuigen, opslurpen; rooken.*
ḥisjmat, *Ar. onderdanigheid.*
ḥisnat, *Ar. eereprijs.*
hîtam, *zwart, donkerblauw.* — mânis, *licht bruin, zacht bruin.* Orang —, *een zwarte.* Meng — kan, *zwarten, zwart maken.*
hîtoeng, îtoeng, *rekenen, tellen, opsommen.* — an, *rekening.* Soerat — an, *geschreven rekening; prijslijst.*
hôbat, *betooveren, bezweren.* Orang — an besar, *toovenaar, bezweerder.* Meng —

kan, *begoochelen*, *betooveren*. Kena —, *betooverd*. Peng — an, *betoovering*, *bezwering*.
hôdjât, *schelden*, *smaden*, *beleedigen*; *smaad*, *beleediging*.
ĥodjdjat, *Ar. bewijsreden*.
hoebang, *kruin van het hoofd; grijs haar*.
hoeboeng, *vereenigen*, *verbinden*, *lasschen*, *splitsen; lappen*. Bèr — — *zamenspannen*. Pèr — an, *band*, *verbindtenis*, *verband*. Peng —, *binder*.
hoedang, *garnalen*. — kârang, *kreeft*.
hoedjan *of* oedjan, *regen*. Ada — *of* bèr —, *regenen*. Meng — i, *doen regenen*. — dras, *stortregen*. — lebat, *dichte regen*. — rintiq-rintiq, *fijne regen*.
hoedjoeng, *punt*, *uiteinde*, *top*. — tânah, *uithoek*, *landtong*.
hoejoeng, *golven*, *dobberen*, *slingeren*. Bèr-oejoeng, *rondrollen*.
ĥoekama, *Ar. geleerden*, *wijzen*, *wijsgeeren; natuurkundig*.
ĥoekoem, *Ar. wet*, *instelling*, *recht*, *oordeel*; *vonnissen*, *straffen*. — besar, *hooggerechtshof*. — pedag, *krijgswet*.
hoekoer, oekoer, *meten*.
hoekoeran, *maat*.
hoelah, oelat, *spelen*, *beuzelen*, *aarzelen*, *stoeien*, *huppelen*.
hoelam, oelam, *mengen*, *vermengen*. Ber —, *vermengd*.
hoelas, *vastmaken*, *aanhechten*, *splitsen*. Sa —, *een stuk (van een vracht)*.
hoelat, oelat, *mot*, *wormpje*, *made*. — bérsoetra, *zijdeworm*.
hoeloe *en* oeloe, *oppergedeelte*, *oorsprong*, *bovenland*, *hoofdeneind*; *oorspronkelijk*; *gevest*, *hecht*, *heft*. — soengé, *oppergedeelte*, *oorsprong eener rivier*. — pedang, *gevest van een zwaard*. Orang —, *een bovenlander*, *inboorling*, *oorspronkelijk inwoner*. — hati, *hartkolk*.
hoeloebâlang, *held; lijfwachter*, *staatsofficier*, *legerhoofd*.
hoeloebangsa, *volksstam*, *kaste*, *geslacht*, *familie*, *huis*. Dèri — râdja, *uit het vorstelijk huis*.
hoeloeng-hoeloeng, *wouw*, *kiekendief*.
hoeloer, *loslaten*, *laten vieren*, *verslappen*, *botvieren*, *laten afhangen*, *uithangen*.
hoema, oema, *oogsten*. Pèr — an, *oogst*. Meng-oema mâna, *het gevoelen*, *de stemmen opnemen*.
hoemoem, *offerplechtigheid*, *offer*.
hoen, *S. een stuk goudgeld*, *pagoda*.
hoeni, vlasboom.
hoenoes, *uittrekken; van leer trekken*. Meng-oenoes pedang, *het zwaard trekken*.
hoeré, *los*. Ramboet tèr —, *loshangend haar*.
ĥoerf, *Ar. letter*; *medeklinker*.
ĥoeroef, *Ar. letters*.
hoeroep, oeroep, *wisselen*, *te gelde maken*, *ruilen*.
hoeroe hâra, *oproer*, *opschudding*.
hoesaar, *V. huzaar*.
hoetan, *woud*, *bosch*, *wildernis; wild*, *niet tam*. Koetjing —, *wilde kat*, *boschkat*. Orang —, *wildeman*, *wilde; ook eene apensoort*, *den mensch gelijkende*.
hoetang, *schuld; schulden hebben*. — dan pioetang, *debet en credit*, *lasten en baten*. Meng —, *crediet geven*. Bèr —, *schuld hebben*. Menâgi —, *schulden invorderen*. Bèrganda — nja, *zijne schuld verzwaren*, *verdubbelen*.
hoewa, *Ar. Hij*, *hij is; de naam van God*, *Jehova*.
hoewas, *twijfelen*.
hombalang, *tuimelen*, *vallen*. — kan, *nederwerpen*.
hombalar, *stout*, *ondeugend*.
honar, *hoon*, *smaad*.
honta (onta), *kameel*.
ĥormat, *Ar. eer*, *eerbied*, *achting*, *ontzag; glorie*, *roem; plichtpleging*, *eerbewijzing*. Meng — kan, *vereeren*, *verheerlijken*.
hormoez, *P. het eiland en de stad* ORMUZ *in de golf van Perzië*.

I.

îa, *zie:* îjâ.
iba, ibat, aba, *weigeren*.
ibâ, *grievend*, *zeer; grief*, *leed*.
ibâdat, *Ar. aanbidding*, *godsdienst*, *eeredienst*.
ibârat, *Ar. uitlegging*, *verklaring*, *zinspeling*, *woordspeling; zinnebeeldig*, *verbloemd*. Meng — kan, *verklaren*, *zinspelen; door gelijkenissen spreken*.
iblîs, *Ar. duivel*, *verleider*.
ibn, ibnoe, ibni, *Ar. zoon*.
iboe, *moeder; oorsprong*. — bâpa, *ouders*. Bèr —, *eene moeder hebben*. — mas, *goudader*. — soengé, *hoofdrivier*. — — tângan, *duim van de hand*.
iboel, *verstrooid van gedachten zijn*.

iboer, *heiblok.*
ibra, *Ar. kwijtschelding.*
ibrâhîm, *Ar. Abraham.*
ibtidá, *Ar. begin.*
ichbar, *Ar. verkondigen.*
ichlâts, *Ar. vriendschap; vriendschappelijk.*
ichtatsâts, *Ar. onverwrikbare waarheid.*
ichtîâr, *Ar. vrije wil, keus, verkiezing.*
ichtilaf, *Ar. tegenstrijdigheid; tweespalt.*
ichtîsâb, *Ar. overdacht.*
ichtisjâm, *Ar. eerbied, achting.*
ichtitsâr, *Ar. kort begrip, uittreksel.* — kan, *een uittreksel maken.*
ichtitsâts, *Ar. innige vriendschap, groote oplettendheid, gunst.*
idah, peng —, *geschenk.*
idam, hidam, *belust zijn.* — an, *hetgeen waarop men belust is.* Peng — an, *belustheid.*
idan, èdan, *gek, dwaas.* Ka — an, *dwaasheid.*
idar, *schut buiten eene tent.*
idar, *rondwentelen, rollen.* Pèr — an, *rondwenteling.* Pèr — an negri, *kom der gemeente.* — kan, *doen rondwentelen.*
idin, *zie:* idzin.
idjâb, *Ar. verhooring.*
idjâbat, *Ar. antwoord, verhooring,*
idjâd, *voortbrenging, uitvinding.*
idjâts, *Ar. roode pruim.*
idjazat *of* idjâzat, *Ar. verlof.*
idjbâr, *Ar. dwang; verzet.*
idjmàa, *Ar. toestemmen.*
idjmâl, *Ar. kort begrip, uittreksel.*
idjoeq, *vijgetouw.*
idris, *Ar. de profeet Enoch, door zijne ervarenheid in de verborgene wetenschappen, bij de Arabieren vermaard.*
idzin, idin, *Ar. verlof, vergunning.* Bri —, *verlof geven.*
idzkar, *gedachtenis.* Tanda —, *gedenkteeken.*
iftrâsj, *Ar. met de voeten onder het lijf zitten.*
iga iga, *zeewier.*
iḥsân, *Ar. oprechtheid, ongeveinsdheid.*
iḥtimal, *Ar. mogelijkheid.*
iḥtisâb, *Ar. berekening.*
iḥtissam, *Ar. luister, grootheid.*
îjâ *of* dia, *hij, zij; hem, haar.*
îja, *ja.* — kan, *beamen, ja zeggen, antwoord geven.*
îja-itoe, *dat is te zeggen, namelijk, te weten, die daar.*
ijâl, *Ar. huisgenoot.*
ijâlat, *regeering, gebied.*
ijam, *gluren.*
ijang, *half mal.*
ijâni *of* jàni, *namelijk, dat is te zeggen, dat is; de volgende; aldus.*
ijaqoeb, *Ar. Jakob.*
ijaqoet, *Ar. roode hyacinth, saffier.*
ijapan, *spijs, victualie; overschot van spijs.*
ikal, *krul, lok.*
ikan, *visch.* — lâoet, *zeevisch.* — kali, — soengé, *riviervisch.*
ikat, *binden, vastmaken; band, bindsel, bos, bundel.* Peng —, *band, verband, bundel, binder.* Peng — an, *verbinden, aanbinding, vastmaking.* Pèr — an, *bindsel, band, hechtsel.* — merang, *stroobos.* — pâdi, *schoof.*
ikmal, *volmaakt.*
iko, *J. die, dat.*
ikoet, *volgen, nagaan.*
iktifá, *Ar. algenoegzaamheid.*
îla, *Ar. eedzwering (buiten rechten).*
ilahi, *Ar. o God! goddelijk.*
ilahîjat, *Ar. godheid, goddelijke natuur.*
îles, îlus, *nachtkaarsbloem (die des avonds verpestend stinkt).*
ilhâm ilkâfi, *Ar. aanblazing des Almachtigen.*
il-ḥamed'allah! *Ar.* il-ḥamdoe 'l-lillahi, *eere zij God!*
illanoen, ilanoen, *rooversvolk van Mindanao, dat de zeeën onveilig maakt.*
illat, *Ar. reden.*
ilmoe, *Ar. kunst, wetenschap.*
ilus, *zie:* îles.
ima-ima, *wolken die tegen elkander drijven.*
imâm, *priester.*
imâmat, *Ar. priesterschap.* Bèr —, *het priesterambt bekleeden.*
imân, *Ar. geloof, godsdienstig vertrouwen.*
imârat, *Ar. kenteekens (dat een oord bebouwd of bewoond is).*
imat, *zorgvuldig, oplettend.*
imbah, *bijdoen, bijvoegen.*
imbas, *eveneens.*
imbit, *met het gansche gezin vertrekken.* — kan, *doen verhuizen.*
imé, *gekookte rijst.*
imla, ìlmoe —, *spelling, spelkunst.*
impang, ompang, *beschoeien, bedammen.*
impangan, *plating, schoeiing.*
impas, *bijpassen (van geld).*
impoes, *hof, tuin, erf, landgoed.*
imsak, *vasthouden.*
inâjat, *hulp, gunst.*
inân, *Ar.* teugel.

inang, *gouvernante*, — pengâsoeh, *minne*.
inaq, ênaq, *aangenaam*, *lekker*, *vermakelijk; zinnelijk genot*.
indah, *voortreffelijk*, *aanzienlijk; achtgeven*.
indah-indah, *kostbaar*, *prachtig*, *zeldzaam; dierbaar*; *vreemd*, *liefelijk*. Bèr —, *achten*, *achtgeven*. — kan, *zich laten gelegen liggen*, *bekreunen*, *betrachten*. Ka — an, *aanzienlijkheid*, *pracht*, *liefelijkheid*, *fraaiheid*.
indah pajoeng, indja pajoeng, *kruidje roer mij niet*.
indalas, *Sumatra*.
indam, *zich lang baden*, *plassen*, *wentelen*.
indap, *loeren*, *sluipen*.
indaram, *ter deeg*, *lustig*.
indarang, *op eene zijde liggen*.
indîka, handiko, *J. gij*, *UEd. mijnheer*.
indja pajoeng, *kruidje roer mij niet*.
indjaq, *treden*, *betreden; stampvoeten*; *trappen*. — mata, *het oog op iets vestigen*.
indjat, *tegen iets strijken*, *stooten*.
indjil, *Evangelie*.
indjin, *wagenas*.
indjoeq, *vijgetouw*.
indjoet, *een touw rekken*.
indjot-indjot, *de teenen opligten*, *terwijl de voeten op den grond blijven*.
indoe, *moeder*.
indoeng, *moeder; nest; baarmoeder*. — kastoeri, *muskusblaas*. — madoe, *honiggraat*. — moetiara, *parelmoer*.
indoeng-indoeng, *heen en weder schudden*, *wiegen*.
indra, *S. goden*. Ka — an, *hemelstreek*, *lucht*, *hemel*, *godenverblijf*.
indragiri, *rivier op Sumatra*.
indra-poera, *rijk op Sumatra*.
ingah, *kindsch (door ouderdom)*.
ingang, *lepelaar*, *soort van pelikaan*.
ingar-bângar, *tieren*, *razen; getier*, *geraas*.
ingat, *denken*, *bedenken*, *aanmerken*, *acht geven*, *opletten; heugen*, *zich herinneren*. — — an, *aandacht*. Ka — an, *waarover gedacht wordt; bedenkelijk*, *opmerkelijk*. Peng — an, *geheugen*, *herinnering*, *opmerking; een denker*, *opmerker*. — akan dirînja, *weder bijkomen uit eene bezwijming*. Meng — kan, *vermanen*, *doen opmerken*, *gadeslaan*. Pèr — kan, *te binnen brengen*. Soerat pèr — an, *nota*, *aanteekeningsboekje*, *journaal*, *dagboek*.
inggang, zie: ingang.
inggris, *V. Engelsch*. Orang —, *Engelschman*.
ingin, *lust*, *begeerte*, *begeeren; verliefd*, *begeerig*. Ka — an, *begeerlijk*, *het begeerde*. Peng — an, *sterke begeerte*.
ingoe, *wijnruit*.
ingoes, *snot; de droes*.
ingris, *zie:* inggris.
ini, *deze*, *dit*. — hari, *van daag*.
inia, *hij*, *zij*.
inkâr, *Ar. loochening*.
innjah, *babbelen*, *snappen*.
inqiad, *Ar. onderwerping*.
insân, *Ar. mensch*.
insjah allahoe, *Ar. zoo het God behaagt*.
intan, *diamant*.
inté, *gluren*, *loeren*, *afneuzen*.
intéro, *L. geheel*, *gansch*.
intiha, *Ar. einde*. — el kalam, *slot van den brief*. Bèr —, *eindigen*.
intiq, *spikkelen*, *spatten; spikkel*, *spat*.
intîsab, *Ar. betrekking*.
intit, *verbergen*, *verstoppen*.
întja-întja, *frisch weder*.
intjaq, *zie:* indjaq.
intjar, *mikken*. — an, *mikking*.
intji, *heer*, *jufvrouw*, *meester*, *meesteres; fat*, *kwast*, *gekje*.
intjit, *verdrijven*, *verjagen*.
intsaf, *Ar. redelijkheid*, *billijkheid*, *recht*. Bèr —, *redelijk*, *billijk*.
ipar, *zwager*, *zwagerin; snaar*.
iqrâr, *Ar. bevestiging*, *verzekering*, *belofte*, *belijdenis*, *protest*.
ira-ira, *de draad van het hout*.
irâdat, *Ar. neiging*, *begeerte*, *wensch*, *oogmerk*.
irai, *ruif*, *voederbak; stal*.
iram, *veelkleurige zijden franje*.
iri, *haten; haat*.
iring, *volgen*, *vergezellen*. Peng —, *volgeling*, *gezel*. Peng — an, *stoet*, *gezelschap*, *aanhang*, *staf*.
iring, *de zijde*, *op zijde*.
irîngan, *de rechterzijde des lichaams*.
iriq, *vertreden*, *vertrappen; dorschen*. Peng —, *vertreder*, *dorscher*. Peng — an, *dorsching*, *vertreding*.
iriq, *mandje om gekookte groenten in af te gieten*.
iris, *kerven*, *fijn snijden*.
irit, *leiden*, *slepen*.
irjon, irj, *Ar. stal*.
iroeng, *beker*.
iroep, *zwelgen*, *zuipen*. Peng —, *zwelger*. Peng — an, *zwelgerij*.

iroes, *besprenkelen.*
ìsa, *Ar. Jezus.* — el meseh, *Jezus, de Zaligmaker, de Christus.*
isa, *aamborstig.*
isang, *kieuwen van een visch.*
isap, *zuigen; snuiven.*
îsaq, *aamborstig.*
isi, *vullen, laden.* Bèr —, *inhouden, geladen zijn, bevatten.*
îsi, *kruim, vulsel.*
îsi bedil, *lading van een kanon of geweer.* — boemi, *aardbewoners.* — kawin, *huwelijksgoed.* — kota, *stadsbevolking.* — mariam, *lading van een kanon.* — penoeh, *opvullen.* — proet, *ingewand.* — roemah, *huisgezin.* — rôti, *broodkruimel.* — soerat, *inhoud van een brief.* — sorga, *hemelingen.*
isjâ, *avond.* Soembahjang —, *avondgebed.*
isjârat, *Ar. wenk, teeken, knik.* Membri —, *wenken, seinen, een teeken geven.*
iskander, *Alexander.* — dzoe 'l karnein, *Alexander de tweehoornige.*
islâm, *Ar. Islamiet, Muzelman, Mohammedaan. Het ware geloof van Abraham, wordt ook* agama islâm *genoemd.*
islamboel, (Islam), *stad, stad der Muzelmannen.*
ismail, *Ar. Ismaël.*
ism'allah, *Ar. de naam Gods.*
isoq, èsoq, bèsoq, *morgen, op morgen.* — harînja, *des anderen daags.* Pada ka — an hâri, *op den volgenden dag.*
isrâfîn, *Ar. serafijn.*
istaghafâr Allah, *Ar. God helpe! God beware! God zegene! God vergeve!*
îstal, *V. stal.*
istâna àlisjan, *de verhevene Porte.*
istanggji, *reukwerk, wierook.*
istânboel, *Ar. en Perz. Konstantinopel, eigenlijk* Islamboel, *de stad der geloovigen.*
istat, *V. staat, lijst, maandstaat.*
isteàdat, *Ar. gewoonte, gebruik, zeden; hoffelijkheid.*
istemai, *een vorstelijk bevelschrift.*
isterâhat, *Ar. rust, gemak, gezondheid, vrede; rustig, vreedzaam.*
istibahat, *Ar. veroorloven.*
istidâd, *Ar. behendigheid.*
istifhâm, *Ar. ondervraging; prijsvraag.*
istighâl, *Ar. bezigheid.*
istighâtzah, *Ar. zich beroepen.*
istiméwa, *vooral, voornamelijk.* — poela, *hoeveel te meer.*
istina, *iemand eer bewijzen.*
istindja, *den aars afwasschen.*
istingarda, *Port. lontroer.*
istiqâmat, *Ar. oprechtheid, getrouwheid.*
ìstiqlâl, *Ar. souvereine macht, onbeperkt gezag, onafhankelijkheid, machtiging.*
istiqrar, *Ar. bevestiging, vaststelling.*
istislâm, *Ar. overgeving, toewijding.*
istri, *getrouwde vrouw, echtgenoot (van aanzienlijken).* Bèr —, *eene vrouw hebben; trouwen; getrouwd.* Bèr — kan, *eene vrouw nemen, huwen.* Bapèr — kan, *eene vrouw doen nemen, uithuwen.* — râdja, *vorstin.*
itabkan, *wederleggen, berispen.*
itafâq, *Ar. eveneens, gelijk.*
ithlâm, *beenderen, gebeente.*
itiq, *eend.*
itiqâd, *geloof, oprecht geloof.*
itoe, *dat, die; de, het.* — tèmpoe, *toen.*
itoeng, *rekenen. Zie:* hitoeng.
itoepoen, *daarna, vervolgens.*
îtsa, *Ar. testeering (het maken van den uitersten wil).*
itsfahân, *hoofdstad van Perzië, Ispahan.*
ittahad, *Ar. eendracht.*
ittitsâl, *Ar. vereeniging.*
itzbât, *Ar. bevestiging, verzekering.* — kan, *verzekeren, bevestigen.*
itznin, *Ar. twee.* Hâri —, *maandag.*
iwadl, *Ar. inplaatsstelling.*

J.

jâ, *ja, o!* — itoe, *namelijk.*
jad, *Ar. bezit, ook hand.*
jadjoej, *Ar; geloop op en neder; iets ernstig begeeren.*
jahoedi, *Ar. Joodsch.* Orang —, *een jood.* Orang parampoean —, *eene jodin.*
jang, *die, dewelke, dat, hetwelk, hetgeen.* Orang — kîta soedah lîhat, *de persoon, dien ik gezien heb.* Iskander — radja, *Alexander, de koning.* Bâpa jang iblis, *de vader, de duivel.* — bagîni, *dusdanig.* — bagîtoe, *zulk een.* — berdjâga, *waakzaam.* — berhoetang, *schuldenaar.* — di atas, *bovenstaand.* — di bâwah, *onderstaand.* — lâma, *voormalig.* — mâti, *wijlen.*
jàm, *of* iani, *namelijk, beteekenende, dat is te zeggen, te kennen gevende, als.*
jaqin, *Ar. trouw, ernst, zekerheid; ernstig, zeker, inderdaad.*
jaqoet, Ar. robijn; granaat.

jâtim, jatim, *Ar. een wees.*
jazid, *Ar. ketter.*
joedjâna, *S. maat van verheid, afstand. Ook* widjâna, *een gezicht ver.*
joejawi, *Grieksch.*
joesoef, *Ar. Jozef.*
joeta, *S. een millioen.*
jogîja, *betamelijk, voegzaam.*
jonas, *Ar. Jonas.*

K.

ka, *naar, tot, ten.* — âtas, *opwaarts.* — bâwah, *naar beneden.* — boemi, *naar, tot den grond, (wereld).* — loewar, *naar buiten.* — dâlam, *naar binnen.* — sâna, *ginder, derwaarts, daarheen.*
ka-adâ-an, *aanzijn, bestaan, wezen, zelfstandigheid. (Zie:* âda).
ka-adâp-an, *tegenwoordigheid. (Zie:* hâdep).
ka-ampat, *vierde.* — blas, *veertiende.* — poeloeh, *veertigste.*
ka-ânam, *zesde.* — — poeloeh, *zestigste.*
ka-asâ-an, *eenheid, enkelvoudigheid, persoonlijkheid, eenzaamheid.*
ka-âtas, *opwaarts.*
ka-babâng-an, *doodgeboren kind.*
ka-bagoesan, *schoonheid.*
kâbah, *Ar. de tempel te Mekka; het huis Gods.*
kabâja, *P. japon, nachtgewaad.*
ka-bajîkan, *goedheid.*
kabal, *onkwetsbaar, ondoordringbaar.*
ka-banjâk-an, *menigte, hoeveelheid, menigvuldigheid; veel bezitten.* — ôrang, *meerderheid.*
ka-baqtî-an, *goede werken, deugd, goede diensten, gehoorzaamheid, godsvrucht.*
kabar, *zie:* chabar.
ka-bârat, *westwaarts.*
kabâroe, *zekere visch.*
kabat, *binden.* Pengâbat, *windsel, zwachtel, band,* (kebat).
ka-bâtja, *leesbaar.*
kâbaw, *soort van aap op Borneo, met eene lange lel aan den neus.*
kâ-bawah, *nederwaarts, naar beneden.*
ka-bebâl-an, *onwetendheid.*
ka-bedjîkan, *zie:* ka-betjîk-an.
ka-benâr-an, *waarheid, getrouwheid, juistheid, oprechtheid.*
ka-besâr-an, *grootheid, hoogheid, macht, aanzien, luister; hooghartigheid.*
ka-betjîk-an, *deugdzaamheid, goedheid, deugd, braafheid, goedaardigheid; heil, nut, voorspoed, welvaart.*
ka-betoelan, *stiptheid.*
ka-bidjâk-an, *voorzichtigheid, beleid, wijsheid.*
ka-bîlangan, *aanzienlijk.*
kabintjîan, *hatelijk.*
kabîr, kebir, *Ar. grootmachtig, verheven.*
kabîri, *gelubd, gesneden; lubben.* Ajam —, *een kapoen.*
kabisâän, *bekwaamheid.*
ka-blâkang, *achterwaarts, achteruit.*
kablakângan, *achterstallig.*
kâboeng, *vadem.*
kâboeng', *rouw.* Bèr —, *rouwen.* Kâin per — an, *rouwgewaad.*
kaboepâten, *regentschap.*
kâboer, kaboes, *beneveld, duister, schemerachtig; de schemering.* — sîang dan petang, *morgen- en avondschemering.*
kaboes, *klein zeevischje.*
kâboes, *donker; avondschemering.*
kâboet, *nevel, mist, damp, duisternis.* Kalam —, *diepe duisternis.*
kabraniän, *dapperheid.*
kabrâtan, *moeielijkheid, last.*
ka-dâlam, *naar binnen.*
kâdang, *somtijds, nu en dan, dikwijls.* Tèr — —, *somtijds, bij gelegenheid.*
kadapâtan, *op heeter daad betrappen.*
kadâr, *zekere visch.*
kadatângan, *komst.*
kadé, kadéh, kedé, *P. kraam, stalletje, winkel.*
ka-dîâm-an, *woning, verblijf; rustig, stil, stilte.*
kadîan, *bedienden, slaven.*
kadingînan, *koude.*
ka-djadi-an, *wording, het ontstaan; formeering, schepping.*
ka-djahât-an, *boosheid, slechtheid, ondeugd.*
kadjam, *sluiten, luiken.* Tèr —, *gesloten.* Mengadjam-kan, *toedoen, luiken sluiten.*
kâdjang, *dekriet, matten van dekriet.* Di — kan, *met riet dekken.*
kâdjang, *uitstrekken, uitsteken.*
kadjoera, bintang —, *de morgenster.*
kâdjoet (kedjoet), *verschrikken, ontstellen.*
kadoe, *S. drakenstaart, een der vlekken in de maan. Een monster dat de maan zou opvreten.*
kadoedoekan, *huisvesting.*
ka-doekâ-an, *bekommering, droefheid.*
kâdoet, *matten voor zeilen.*
ka-doewa, *de tweede, beide, plaatsvervanger, adsistent.* — blas, *twaalfde.* —

sablah, *beide zijden*, *beide partijen*; *aan weêrskanten*.
kaf, *de letter* k.
kaf, *Ar. postuur*, *van gelijken stand.*
kafan, *Ar. doodkleed*, *lijkkleed*, *doek*, *zwachtel*, *windsel.* Di — i, *in een lijkkleed gewikkeld worden,*
kafi, *Ar. alvermogend*, *alvoldoende*, *almachtig.*
kafir, *Ar. ongeloovige*, *heiden*, *(Ieder*, *die niet Mohammedaansch is*, *wordt als ongeloovig beschouwd).*
kafoer, *cyprus*, *een gewas.*
kafoer, *ongeloovig.*
kafoer, *S. kamfer.* — baroes, *kamfer (van Baros op Sumatra).*
kâga, *L. neen*, *niet.*
kâgèt, *L. schrikken*, *hevig ontstellen.* Dèngan —, *onverwachts.*
kâ-gilî-an, *afkeer*, *afschuw*, *tegenzin*; *gruwelijk*; *een afgrijzen hebben.*
kâgoeh, *slaap*, *verdooving van een lichaamsdeel.*
kah, *wordt in een vragenden zin achter de woorden gevoegd.* Manoesîâkah, ataoe djinkah, ataoe hantoekah, *is het een mensch of een geest of een spook?* Harap — angkaoe, *hoopt gij?* Siapa —, *wie?*
kahadâpan, *voorover.*
ka-handaq, ka-hèndaq, *wil*, *wensch*, *begeerte*, *neiging.* Bèr —, *willen*, *begeeren*, *lusten*, *wenschen.* Ka-handaq-hati (kandati), *de gemoedsneiging. Laat het zoo zijn! Laat het loopen!*
kâhaoe, *soort van langstaartige apen met verschillende kleuren.*
kahar, *V. kar*, *voertuig op twee wielen.*
ka-hidoep-an, *het leven*; *levensonderhoud.*
kahilângan, *verlies.*
kaĥormatan, *eervol.*
kâin, *zie:* kâjîn.
ka-indrâ-an, *S. verblijf van goden*; *hemel*; *hemelsch.*
ka-ingîn-an, *lust*, *sterke begeerte*; *belust zijn.*
kaja, *rijk*, *bemiddeld*, *gegoed*, *overvloedig*; *groot*, *aanzienlijk*, *adelijk*; *vermogend.* Ka — an, *rijkdom*, *weelde*, *overvloed.* Orang —, *een rijke*; *titel voor aanzienlijken*; *staatsofficier.*
kaja, *L. zoo als*, *gelijk als*, *als.*
kâjil, *hengelen*; *vischlijn*, *hengellijn.* Djoeran —, *hengelroede.* Mâta —, *hoek.* Meng ajil, *hengelen.* Orang pengajil, *hengelaar.*
kâjin, *lijnwaad*, *doek*, *stof*; *kleed*, *kleeding.* Bèr —, *kleederen aandoen.* Sâlin —, *verkleeden.* Pekâjin — an, *kleeding.*
— bâbat, *zwachtel*, *windsel.* — bandéra, *vlaggedoek.* — boeroeq, *lomp*, *lor*, *vod.* — hâloes, *fijn linnen.* — kâsar, *grof lijnwaad.* — lâjar, *zeildoek.* — pandjang, *een wijde rok of schort* — sakâjoe, *een stuk linnen.* — sarong, *rok*, *onderkleed.* — sekat, *droog- of afneemdoek.* — tjoetji, *de wasch.*
kâjit, *haak*, *oog*, *kram.* (*Zie:* gâjit).
kâjoe, *een stuk (voor langwerpige goederen).* Kâin lâjar doewa —, *twee stukken zeildoek*, *rol.*
kâjoe, *hout.* Póhoen —, *een zware boom.* Mâta —, *knoest*, *kwast.* — ajer, *blaaskruid.* — geplaq, *klaphouten (om de vogels te verschrikken).* — hâra, *eene zware houtsoort.*
kâjoeh, *roeien (met roeischoppen*, *of pagaaien).* Mengâjoeh, *tegen den vijand op zee kruisen*; *roeien.* Pengâjoeh, *roeischop*, *pagaai*, *roeispaan*, *riem.*
kajoenoe, *lekkere zeevisch.*
kâka, *oudere broeder of zuster.* (*Zie:* kâkaq).
ka-kajâ-an, *rijkdom*, *grootheid*, *heerlijkheid.*
kakanda, *oudere broeder of zuster*; *geliefde*; *UEd.*
kâkang, *toom.* (*Zie:* kakang).
kakang, *toom*, *hoofdstel*, *breidel.* Mengkakang-kan, *breidelen*, *betoomen.*
kâkap, îkan —, *een smakelijke visch.*
kâkap, *ondernemen*, *bij de hand vatten.*
kâkaq, *kakelen.*
kâkaq, *oudere broeder of zuster*; *vriend*, *vriendin.*
kâkas, *huisraad.* (*Zie:* per —).
kâkas, *in den grond krabben*, *zoo als sommige vogels doen.*
kakasâran, *ruwheid.*
kakatoewâ, *kakatoe (bekende vogel).*
kakatoewah, *nijptang.*
kâki, *voet*, *poot*, *klauw*; *het been*; *voetstuk*, *pedestal*; *maat van één voet.* Mâta —, *enkel.* — ajam, *hanepoot.* — anaq pânah, *het onderdeel van eene pijl. De punt heet* mâta. — landasan *of* — paron, *aanbeeldblok.*
kâkoe, *stijf*, *onbuigzaam*; *verkleumd.* Orang —, *een stijf*, *ongevoelig*, *koud mensch.* Djâdi —, *verstijven*, *stijf worden.* Mengakoekan, *doen verstijven.*
kakoedong, *een hoofddeksel*, *sluier.*
kakoerângan, *vermindering.*
kakowangan ajer, *drager (insekt).*
ka-krâs-an, *onderdrukking*, *benauwdheid*; *benauwd*, *onderdrukt*; *stuipen*, *kramp*, *inspanning.*

ka-kring-an, *droogte*, *dorheid*, *barheid*, *uitgedroogdheid*; *laag land*, *dat bij de eb opdroogt*.
kâla *en* — tjîngkîng, *schorpioen*.
kâla, *S. tijd*, *tijdvak*. Dhoeloe —, *voormaals*, *in vroegere tijden*. Mâna —, âpa —, — mâna, *wanneer*, *op welk tijdstip?*
kalâbang, *platte duizendpoot*, *soort van slangetje dat vergiftig is*.
kalâboe, *grauw*, *vaal*,
ka-laboer-an, *val*, *knip*; *overdekte kuil om de wilde dieren in te vangen*; *modderkuil*.
kaladi, *eene plant met een groot blad en een eetbaren wortel. Arum colocasia*, *R*.
kaladjingking, *schorpioen*.
kâlâh, *P. tulband*, *hoofdsieraad*, *kap*.
kalâh, *zwichten*, *onderdoen*, *wijken; nederlaag*.
kalâhi, *gevecht*, *twist*. Bèr —, *vechten*, *handgemeen zijn*, *plukharen*, *(bakkeleien)*.
kalakaoetzar, *Ar. een der hemelsche stroomen*.
kalakiën, *zoo dikwijls*, *telkens*, *wijders*, *dadelijk*.
ka-lakoe-an, *handeling*, *handel en wandel*, *beleid*, *gedrag*, *houding*, *gedraging*.
kalâlawar, *eene kleine soort van vledermuis*.
kalâloer, *vledermuis*; *een oneetbare zeevisch*, *die de overgang tot de viervoetige dieren schijnt te vormen*.
kalaloewar, *zie:* kalâlawar.
kalâm, *Ar. geschrift*, *brief*; *woord*, *gezegde*. Tamat 'l —, *einde van den brief*.
kalâm, *duister*, *duisternis*.
kalamâri, *gister*.
kalambaq, *agilahout*, *dat voor reukwerken dient*.
kalambit, *eene groote soort van vledermuizen*.
kalamboe, *gordijn*, *behangsel*.
ka-lamboeng-an, *de krop*, *de vuiligheid in den krop van een vogel*.
kalamboei, *kinkhoren*.
kalamkâri, *gebloemde sits. (chits)*.
kalamoemor, *schurft*, *uitslag*; *schilfers op het hoofd*.
kalampang (sterculia foetida) *stinkende plant*.
kalampé, *uitgetogen*, *ontbloot*.
kalandjang, (telandjang), *naakt*.
kâlang, *op de helling halen*, *op blokken plaatsen*. Kâlang boelat, *rol*, *onder de vaartuigen*. — an, *helling*, *werf*. — an tangân, *de muis van de hand*.
kalângan, *een droog dok*.
kalângan, *hangmat*.
kalângar, *in zwijm; bezwijmen*.
kalanggâra, *onderzoeken*, *doorsnuffelen*; *vraagal*, *bemoeial; nieuwsgierig*.
kalanggâran, *aanval*.
ka-langit, *hemelwaarts*.
ka-langkâp-an, *verzorgen; uitrusting*, *toestel*, *eene vloot*. — sindjâta, *krijgstoerusting*, *volle wapenrusting*.
kalantang, *te droogen hangen*.
kalâpa, *J. kokosnoot*. Póhoen —, *kokosboom*. Minjaq —, *kokosolie*. Ajèr —, *kokoswater*.
ka-lapâr-an, *honger*, *hongersnood*.
kalâq, *terstond*, *onverwachts* (klak).
kâlaq, *takel*, *hijschblok*.
kalar, *kerven*.
kalâsi, *zeeman*.
kalawi, *broodboom*, *welks oneetbare vrucht de kern* soekoen bidji *bevat*; *uit den binnensten bast dier kern wordt eene soort van linnen gemaakt*.
ka-lâwoet, *zeewaarts*.
kalboed, *P. vorm (om in te gieten en te fatsoeneren)*.
kalboesong, *buitenste bekleedsel;peperhuisje van de turksche tarwe*.
kaldé, *zie:* kalîdé.
kaldoe, *vleeschnat*, *bouillon*.
kalébâran, *breedte*.
kalebéhan, *meerderheid*.
kalemâsan hâti, *aandoenlijkheid*.
kalemboengan, *krop*.
kâlèng, kâlang, *blik*. Toekang —, pandé —, *blikslager*.
kalengar, *L. flauwte*, *bezwijming*; *flauw*, *bezwijmd*.
kalepâsan, *ontslag*.
kaléwang, *inlandsche sabel*, *houwer*.
kali, *S. tijd*, *tijden*; *maal*, *reis*, *keer*. Itoe —, *die tijd*. Sa —, *eenmaal*, *ten eenemale*; *zeer*, *volkomen*. Bâiq sa-kali, *zeer goed*. Barang —, *somtijds*, *wellicht*, *misschien*, *het kan zijn*.
kâli, *J. rivier*.
kalîde, *ezel*.
ka-lihât-an, *gezicht*, *het aanschouwde*, *schouwspel*, *zichtbaar*.
kalîki, *schanskorf*.
kalîkih, kalîki, *papaja-vrucht*.
kalimat, *Ar. woord*, *het Woord (van God)*, *gezegde*.
kalingking, *pink*, *kleinste vinger*.
kalintang *of* kalinting, *L. schelletje*, *rinkelbel*, *rammelaar*.

kalinting, *zie:* kalintang.
kalintjat, *terugstuiten.*
kalintjir, galintjir, *glijden*, *uitglijden*, *sullen; glibberig.*
kalintjoh, *waggelen*, *struikelen.*
kalîsa, *gemeente.*
kalitja, kalitji, *knikker.*
kalmârèn *en* kalmâri, *L. gisteren.*
kâloe, kâlaoe, djikaloe, *indien*, *mits*, *bijaldien*, *als; aangaan*, *betreffen; betreffende.* Kâloe bóléh, *indien het zijn kan.* — —, *wellicht*, *mogelijk*, *het zou kunnen zijn.*
kaloeboeng, *een luchtig kleed*, *sluier; zich luchtig kleeden.*
kaloekoeb, *groote boom*, *die voortreffelijke schors levert.*
kaloeli, *staal (metaal).*
kaloemat, *ruim van een schip.*
kaloeng, *zie:* kâlong.
kaloepa, madoe —, *vermiljoen.*
kaloepâ-an, *achteloosheid.*
kaloepaq, *lid*, *deksel*, *hulsel.* — boenga, *bloemkelk.* — mâta, *ooglid.*
kaloepas, *villen*, *afstroopen*, *schillen*, *pellen.*
kaloeroetan, *fijt.*
kâloet, *geraas.*
kaloewang, *de grootste vledermuizen-soort. Noctilio*, *Lat.*
ka-loewar, *naar buiten*, *buitenwaarts*, *uitwaarts*, *naar buiten gaan; ontstaan*, *voortvloeien.* — âjèr, *wateren.* — dara, *bloeden.*
kaloewaran, *uitgang.*
kaloewarga, *S. in de maagschap*, *bloedverwantschap*, *familie.*
ka-loewâs-an, *uitgestrektheid*, *wijdte*, *ruimte; duidelijk*, *duidelijkheid.*
kaloewi, *eene vischsoort.*
kaloh, kâloh *of* keloeh, *zuchten*, *steunen*, *kreunen; zucht.*
kaloh, *V. kalotje*, *mutsje*, *kap*, *hoed.*
kâlong, *halsketen*, *snoer*, *halsband*, *haam; groote soort van vledermuis.*
kalongsong, *bolster*, *dop*, *schil*, *kaf; peperhuisje.*
kaloq, *kranswerk*, *bloemwerk.*
kamah, kemah, *pis.*
kamâïl, *smakeloos zeevischje.*
kamâjan, *benzoïn.*
kamalandînggan, *Soend. eene soort van acacia. Acacia Leucocephala*, *Lat.*
ka-mâna, *waar*, *waarheen*, *werwaarts*, *waar naar toe.* Ka-mâna mâna, *waar ook*, *werwaarts ook*, *overal.*
kamanâkan, *neef*, *nicht*, *zusters zoon; familie*, *afhangelingen*, *vazallen.*
kâmar, *V. kamer.* — mandi, *badkamer.*
kamarataq *of* kamartaq, *geklater*, *gekletter*, *gerammel; klateren.*
kamâri, *herwaarts*, *hier naar toe.*
kamârin, *gisteren.* — dólo, *eergisteren.*
kamâro, kamaraoe, *fraai*, *helder*, *droog weder.* Masa —, *droog jaargetijde.*
ka-matî-an, *doodelijk*, *dood; de dood.*
kambâjat, *vermiljoen.*
kambang, *spreiden*, *uitspreiden*, *openen; uitgespreid*, *bloeiend.* — kan sâjap, *de vleugels uitslaan.*
kambar, kambâri *en* anaq —, *tweelingen.* Bèranaq —, *tweelingen baren.*
kambâri, *tweelingen.* (*Zie:* kambar).
kambéli, *Ar. harig*, *grof kleed.*
kambíng, *geit.* — djantan, *bok.* — oetan, *wilde geit.* — wolanda, *schaap.*
kambing *en* — biroe, *soorten van zeevisschen.*
kambodja, *landstreek tusschen Siam en Cochinchina.*
kambodja, *de grafboom*, *met witte geurige bloemen.*
kamboe, *instorten*, *op nieuw ziek worden.*
kamboetoen, *lekker riviervischje.*
kamédja, *P. (camisa) hemd.*
kamelan, *anijsboom* (*Ambellata*). *Lat.*
kamenângan, *zege*, *zegepraal.*
kâmi, *wij*, *ons.* Harta kâmi, *onze schatten.*
kâmil, *Ar. volmaakt*, *volledig*, *gansch.*
kamiling *en* kamiri, *een groote noteboom*, *waarvan de vrucht* boewah *kras heet en olie geeft.*
kaminjan, *benzoïn*, *gom*, *hars van benzoïn*, *Styrax benzoïn*, *Lat.*
kamîri, *zie:* kamiling.
kamis, *opbinden*, *vastmaken*, *herstellen*, *vermaken; bijeenpakken*, *pakken*,
kamkamâ, *saffraan.*
kâmoe, *gij*, *gijlieden*, *uw*, *u.* Negri —, *uw land.* Boendâmoe, *uwe moeder.* Kam' órang, *gijlieden.*
kamoedâ-an, *jeugd.*
kamoedi, *roer van een vaartuig.* Pègang —, *het roer houden*, *sturen.*
ka-moeliâ-an, *heerlijkheid*, *verhevenheid*, *glorie*, *majesteit.*
kamoening, *bloemdragende boom waarvan het hout fraai geaderd is. Chalcas paniculata* , *Lat.*
kamoentjaq, *top*, *kruin*, *spits*, *tinne.*
ka-moerâh-an, liefdadigheid, mildheid, goe-

dertierenheid; goedkoop, licht verkrijgbaar.
kamoerap, *vooroverliggen.*
kamoeroe, *lekkere zeevisch.*
kampâ *en* kampâ-an, *pers, oliepers.*
kampaq, *bijl.*
kâmpil, *klein matten zakje; beursje.*
kamplang, *op het hoofd slaan.*
kampoeh, *werkdoosje, vrouwenwerkmandje.*
kampoes, *zekere boom.*
kampong, *dorp, buurt of menigte huizen, die allen door eene bijzondere heining omgeven worden, wijk, buurt, kwartier.* — malâjoe, *het kwartier der Maleiers.* — bahâroe, *de nieuwe buurt.* — moeka, *voorstad, buitenbuurt, voorrij.* — tjina, *het Chineesche kamp.* Bèr —, *vergaderen, bijeenkomen, samenwonen; buurten vormen.* Mengampong, *vereenigen, verzamelen.* Orang sa —, *dorpeling, buurman, bewoner van hetzelfde dorp.* — kan, *inzamelen, bijeenbrengen.*
kamprèt, *vledermuis.*
kan, *wordt achter bedrijvende werkwoorden geplaatst, ter versterking van den bedrijvenden vorm, en dient soms om de gebiedende wijs aan te toonen.*
kan, *V. kan (maat).*
ka-nâik-an, *voertuig, rijtuig; bestegen, bereden; bestijgbaar; rijdier, lastdier.*
kânan, *rechts, rechter.* Ka — kânan, *rechtsaf, rechtsom.* Di sablah —, *aan de rechter zijde.*
kânang, *herinneren.* (*Zie:* kenang).
kânanga, *een hooge bloemdragende boom. Uvaria cananga, Lat.*
kânaq-kânaq, *kind, kinderen.* (*Zie:* ânaq).
kanâri, *soort van amandelboom. Canarium, Lat.*
kandan, *P. graveeren, uitsnijden.*
kandang, *hok, kraal, kooi; in een kraal of hok houden.* — âjam, *hoenderhok.* — karbaoe, *buffelstal.* Mengandang, *opsluiten, stallen.*
kandaq, *bijzit.* Bèr —, *hoereren.*
kandâra, *rijden, berijden.* Di — ï, *bereden worden.* — an, *rijdier; rijtuig, voertuig.*
kandas, *vervoeren, een weinig bewegen.*
kandâti, *L. laat het loopen! Laat het zoo zijn!* (*Zie:* ka-handaq).
kandawara, *eetbare zeevisch, waarin een venijnige ader is.*
kandi, *knapzak.*
kandidiq, *watersnip.*
kandis, *eene vrucht.*
kandjang, *blijven, vertoeven, volharden.* Pèr — an, *volharding.*
kandji, *ontuchtig, wulpsch, brooddronken.*
kandji, *rijst, zoo dun als stijfsel gekookt; stijfsel.* Ajèr —, *rijstwater.*
kandoeng, *kwakkel.*
kandoeng, *zak, beurs, gezwel, wen.* — kan, *in zakken doen; geld in een punt van een zakdoek doen.* Meng-andoengkan, *bevruchten.* Mengandoeng ânaq, *bevrucht zijn.*
kangan, kangen, *reikhalzen, verlangen, snakken.*
kanggong, *zie:* kangkong.
kangkang, *schrijden, wijd stappen.*
kangkong, kanggong, *pad, padde.*
kanisat, *gemeente, synagoge.*
ka-njatâ-an, *klaarheid, duidelijkheid; openbaarmaking; klaarblijkelijkheid; spiegel; gebleken, bewezen, duidelijk, klaar, openbaar.*
kantjâna, *S. goud.*
kantjîl, *een zeer tenger, klein dier, dat tot de soort der herten behoort.*
kantjîng, *iets, dat tot sluiting dient, knoop, haak, grendel, bout, wervel; knoopen, grendelen.* — kan *en* mengantjing, *grendelen, sluiten, toeknoopen.*
kantjoq, *krom, scheef, gebogen.* Mengantjoq-kan, *buigen.* — — *slangsgewijze.*
kantjot, *doortrekken (de sarong tusschen de beenen, en van achteren vaststeken.)*
kantong, *Chin. zie:* kandoeng.
kantor, *V. kantoor.* — lélang, *venduhuis.* — pos, *postkantoor.*
kantri, *cimbaal.*
kaoe, *(verk. van* angkaoe) *gij, u; jij, jou.*
kaoes, *V. kous.*
kaoetz, *Ar. vervoeren, een weinig bewegen.*
kap, *N. kap.* Karèta —, *kapwagen.*
ka-pada, *aan, naar, tot, bij, te.*
kâpah-kâpah, *worstelen.*
kapal *of* kâpal, *schip, vaartuig.* — âsap, *stoomschip.* — prang, *oorlogschip.*
kapâla, *hoofd, kop; opperhoofd.* Mengakapalâ-kan, *aan het hoofd zijn, besturen, bewindvoeren, het voorzitterschap bekleeden.* Bèr — sâtoe, *eenhoofdig.*
kapâla-araq, *voorloop (van arak).* — bâtoe, *koppig, stijfhoofdig.* — bêk, *wijkmeester.* — brandal, *hoofd van muitelingen.* — kampong, *dorpshoofd.* — pâkoe, *kop van een spijker.*
kapâlan, *likdoorn.*
kapâlang, *middelmatig, half en half; het kan er even door; kaal en knapjes;*

alledaagsch; niet goed mede kunnen doen.
kâpan, *wanneer, als.* — tèmpó, *toen, tijdens.*
kâpan, *kleed, gewaad.*
kapanâsan, *hitte.*
kapandjangan, *lengte.*
kapâng, *waterworm, die de bodems der schepen en het paalwerk doorvreet.*
kâpaq, kapah, *kapmes, bijl, hakmes.*
kapaqsâän, *geweld, dwang.*
kapâran, *verstrooid, verspreid liggen.*
kâpas, *katoen. Gossipium herbaceum, Lat.* Póhoen —, *katoenboom, katoenplant.*
kâpat, *bende, troep, hoop, afdeeling, compagnie.* Pengâpat, *kommandant van een troep.*
kapatoetan, *betamelijkheid.*
kapèngin, *verlangen, reikhalzen.*
kapèq, *plat.* Hidoeng —, *platte neus.*
kapertjajâän (orang jang —), *iemand die geloof verdient.*
kapîding, pinding, *wandluis.*
kapiloewan, *teêrgevoelig.*
kapîni, *ijzerhout.*
kapir, *zie:* kafir.
kapista, *dwaas, verkeerd, korzel, boos, goddeloos.*
kâpit, *ambtenaar.*
kapîtan, *V. kapitein.*
kapiting, *krabbe, krab.*
kapoejoe, *zekere vogel, kwartelsoort.*
kapoe-kapoe, *eendengroen, kroost.*
kapoelâga, *paradijszaad, cardomum.*
kâpoeng, batoe bèr — —, *puin.*
kâpoer, kapor, *S. kamfer.* — baroes, *kamfer van Baros op Sumatra.*
kapoer, *kalk.* — kan *of* târoh —, *kalken, aanwitten.* — wólanda, *krijt.* Pe — an, *kalkbranderij.* — an *en* pe —, *kalkdoosje, in de beteldoos, of om bij zich te dragen.*
kapoetjâtan, *bleekheid.*
kapoetoesan, *eisch.*
kaponâkan, *familie, neef, nicht.*
kapontoeng, *geknuppeld.*
kapoq, *boomwol die niet gesponnen kan worden. Bombax pentrandum, Lat.*
kara, kra, *aap.*
karâbin, *Ar. cherub.*
ka-radja-an, *opperbewind, souvereiniteit; koningrijk; koninklijk, vorstelijk.*
karadjînan, *nijverheid.*
karah, krah *of* mengrahkan, *bijeenroepen, lichten, heffen, verzamelen.* Gong pengrah, *alarmbekken, hol stuk hout waarop men alarm slaat.*
karam, *zie:* kâram.
kâram, *vergaan; verdelgd, verzonken, verongelukt; schipbreuk; wee!* Kena —, *schipbreuk lijden.* — kan, *verdelgen.* Mengaram, *verwoesten, verdelgen.* Karâm-an, *verdelging; verdelgd; verstrooid, verwoest; schipbreukeling.*
karâmat, *zie:* krâmat.
karamkan, *verdelgen.*
karampâki, *scheermes.*
karana, karna, *S. oorzaak; want, dewijl, omdat.* — âpa, *waardoor.* Apa — nja, *wat is er de reden van?* — sebab, *want, omdat.* Dikarnâkan, *veroorzaakt worden.* Mengarnâkan, *veroorzaken.*
karandam, *naam van geheiligde poëzie (in de Telingasche taal).*
kârang, *zetten, inzetten, kunstig rangschikken, opstellen, samenstellen, vervaardigen, bijeenvoegen.* Moetiâra di —, *ingelegde paarlen.* Mengârang soeâtoe *h*ikâjat, *een geschiedenis opstellen.* Karângan, *opstel, vervaardiging, samenstel; bloemwerk, gouddraadwerk; kas, waarin een juweel gezet is.*
kârang, *koraalrots, klip, rif.* Boenga —, *spons.* — an, *schelpen.* — boenga, *koraalbloemen, getakte koraal.* — — an, *zeegewassen, schelpen.*
karângan, *steen (in de blaas).*
karângan, *kunstige samenstelling.* (*zie:* kârang).
karapâtan, *aaneensluiting.*
kârapati, *teek (veeluis, hondenluis).*
karârangkâ, *zeker zeedier.*
kâras, *holte (in de zijde van een graf).*
karat, *schildpadhuid.*
kârat, *roestig; knarsen.* Bèr —, *verroesten.* — an, *roest; kanker, wrevel, wrok, nijd.* — an gigi, *knarsing der tanden.*
kâraw, *vuur-, water- of kokende olieproef.* Bèr —, *zoodanige proef ondergaan.*
karâwang, *ruitsgewijze, traliewerk.*
karbâ, *zeevischje zoo groot als een spiering.*
karbakâpi, *L. harddraven.*
karbaoe, karbó, *een buffel.* Sapâsang —, *een span buffels.*
karbé, *weduwe.*
kardja, kirdja, (krédja). *S. arbeid, werk, dienst, daad, verrichting, vak, ambt, betrekking; arbeiden, maken, verrichten, uitvoeren, doen, feestvieren.* Mengardjâkan, *bewerkstelligen, uitvoeren; huwelijksplechtigheden vieren.*
kardjang, *louter, zuiver (als goud).* Amas —, louter goud.

kardoes, *V. kardoes in een kanon.*
karendang, *braamstruik.* Hoetan —, *braambosch.*
karèpot, *inkrimpen.*
karèta, *V. rijtuig.* — séwa, *huurrijtuig.*
kari, karé, *blok, takel, hijschblok.* — kan, *ophijschen.*
karîdiq, *rups, rijp.*
karîkal, *bord, schotel.*
karikot, *kraken als een vaartuig.*
karîm, *Ar. edelmoedig.*
karindâhan, *laagte.*
karkah, *notenkraker.*
karling, *lonken, op zijde lonken.* Mengarling dèngan èkor mâta, *zijwaarts scherp aanblikken.*
karlip, *pinkoogen, knipoogen (onwillekeurig).*
karoebóhan, *bouwval.*
ka-roegî-an, *schade, verlies; schade lijden.*
kâroe-kâroe, *zeker vliegend insekt.*
karoeman, *verzamelen.*
karoenîa, kâroenia, kornia, *S. gunst, genade, toegenegenheid, medelijden, vergiffenis.* Karoenîakan, *begunstigen, begenadigen.*
kâroeng, *zie:* kârong.
karoengan, *holen (van konijnen).*
karoep, *schildpadhuid, schildpad.* Sîsir —, *schildpadden kam.*
karoepong, *gloeiend, brandend (als een gezwel).*
kâroet, *krabben, schrammen.*
karoet, *krimpen.*
ka-roewah, *schreeuw.* — boemi, *afstand, dien men beschreeuwen kan.*
karoewan, *L. zeker, vast.*
karoewân, *denkbeeld, begrip; zekerheid, zeker.* Tiâda —, *onzeker, onbepaald; los, loszinnig.* Orang jang tîâda —, *een veranderlijk mensch, losbol, een wuft mensch.*
kâroh, *drab.*
karondong, *een plant. Solamum trongum.*
kârong, *zak, grove zak; stof er voor.* — bras, *rijstzak.*
karontjong, *holle, rinkelende enkelring.*
karossi, *L. stoel.*
kârot, kâroet, *rimpelen, fronsen; kreukelen, frommelen, krimpen, verdraaien; rimpel, frons.*
karotkan, *kronkelen.*
karpoes, *V. muts.*
karsig, *grof zand, kiezelgruis.*
kartaq, *wrijven; knarsen.* Mengârtaq tangan, *de handen wrijven.* — gigi, *tandengeknars.*
kartas, karthas, *Ar. papier.* — tjîna, *Chineesch papier.* — sakodi, *een riem papier.* — sa-kèpèng, sa-lé, *of* sa-lembar —, *een vel papier,*
kartîka, *S. zevengesternte.*
kartjoet, *bies, riet, (waterplant).*
karto, *V. kaart, speelkaart.* Maîn —, *kaartspelen.* — mâin, *speelkaart.*
kartoq, *zie:* kartaq.
ka-sâblas, *elfde.*
kasakît-an, *plaag, kwelling.*
kasaksîan, *zie:* kasjaksîân.
kâsan, *voetspoor, spoor, voetstap.* Menoeroet —, *het voetspoor volgen.* Di — kan, *het spoor volgen; gevolgd worden.*
kasana, *derwaarts, ginder, daarheen.*
kâsaoe, *balken, ribben, (van een gebouw).*
kasap, kâsat, *hard, ruw, ruig, oneffen, hobbelig.* Kâjoe —, *ruw hout.* Djâlan —, *hobbelige, slechte weg.* Meratâkan djâlan jang —, *moeielijke wegen effen maken.*
ka-sa-poeloeh, *tiende.*
ka-saqtî-an, *heiligheid; bovennatuurlijke kracht.*
kâsar, *grof, ruw, gemeen.* Benang —, *grof garen.* Orang —, *een onbeschoft, grof mensch.* Bahâsa Malâjoe jang kâsar, *gemeene Maleische taal, straattaal.*
kasarantoeh, *in iemands rede vallen.*
ka-sa-ratoes, *honderdste.*
kâsat, *zie:* kasap.
kasatria, *edellieden. Zie ook:* satria.
kâséh, kâsih, (kasi) *toegenegenheid, goedheid, goede wil; toegenegen; genegenheid toedragen, uit genegenheid geven; geven.* Târima —, *in dank ontvangen; bedanken; dankbaar zijn.* Trâda tâhoe tarîma kâsih, *ondankbaar zijn.* Mengâséh, *genegen zijn.* Kekâséh, *begunstigde, beminde, geliefde, gunsteling.* Pengaséhan, *gunst, toegenegenheid, vriendschap.* Mengaséhâni, *zeer toegenegen zijn.* Toean poenja blas kaséhan, *uwe medelijdende ontferming.* kâséh-ampon, *kwijtschelden, genade geven.* — bébas, *vrijgeven.* — di-tangan, *ter hand stellen.* — hormat, *eeren, eer bewijzen.* — kâbar, *doen weten.* — nama, *noemen.* — tâhoe, *aanduiden, verwittigen.* — tjîoem, *kussen, zoenen.*
kaséh-an, kasih-an, *medelijden, deernis; aangedaan, geroerd; beklagenswaardig; helaas! ach! het is jammer!* Orang —, *een arme bloed, een stumper, sukkelaar,*

hals. — kan, *ontfermen, medelijden hebben.*
kaséhi, *beminnen.*
kaselioe, *L. verstuiken, verwrikken.*
ka-semporná-an, *volmaaktheid; volledigheid.*
ka-senâng-an, *vergenoegdheid, rust, gemak.*
ka-serâm-an, *naarheid, akeligheid; naar, akelig; met ijzing bevangen.*
ka-sesâk-an, *benauwdheid; nauwheid, engte, aandrang, gedrongen zijn; te kort schieten, in benauwdheid zijn.* Kasesâkan-orang, *oploop, toevloed van volk.*
kâsim, *gelubd, gesneden.*
ka-sini, *herwaarts, hier naar toe.*
kasir, *V. kassier.*
kasjaksîan, *getuigenis.*
kaskal, *eetnapje, drinknapje.*
ka-soedâh-an, *voltooiïng, voleinding, einde, afloop.*
ka-soekâ-ân, *vreugde, blijdschap, aangenaamheid, geneugte; verblijd zijn.*
ka-soekâr-an, *moeielijkheid, ellende, kommer; in kommer verkeeren.*
kasoema, *iets uitnemends, puik-puik, puikjuweel.*
kâsoer, *matras, bed.*
ka-soesâh-an, *moeite, beslommering, benardheid; benard.*
kâsoet, *brak.*
kasoet, *schoen, muil; chinesche schoenen.*
ka-soetjian, *heiligheid, onschuld.*
ka-sompok-an, *beteuterd, beduiveld, bedonderd.*
kassi, *zie:* kâséh.
kastîla, *spaansch.* Tânah —, *Spanje, Kastilië.* Obi —, *aardappelen.*
kastoeri, *S. muskus.* Indoeng —, *muskusblaasje.*
kâta, *S. zeggen, spreken; woord, gezegde.* — koetoeq, *vloekwoord.* Bèr —, *zeggen, spreken.* — sa-pâtah, *één woord.* Bârang — moe, *hetgeen gij zegt.* Pèr — an, *woord; verhaal.* Mengatâ-kan, *toespreken; aanmelden.*
ka-tâhan, *lijdbaar.*
ka-tahoe-i, *te weten, het zij bekend; weet.*
ka-takoet-an, *vrees, angst, bevreesd, beangst, angstig, bang.*
katambâ, *soort van visch.*
ka-tambâh-an, *vermeerdering, bijvoeging, aanhangsel, aanwas.*
katanâman, *begravenis.*
kâtang djoerong, *betelschaal.*
kâtaq, *kikvorsch.* — poeroe, *pad.*
katâra, *vereffend, vergolden.*
katé, *dwerg; dwergachtig, klein, kriel.* Ajam —, *krielhen.*
katentoewan, *term.*
kati, *Ch. katje: gewicht, iets zwaarder dan een pond Amsterdamsch gewicht.*
katîaq, *oksel.* Toengkat —, *krukken.*
katib, *Ar. schrijver, secretaris, notaris.*
katîga, *derde.* — poelon kali, *dertigste.*
katîl *of* katil, *bedstede, kot, hangmat.*
katîmoen, *komkommer.* — ketjil, *agurkje.* Atjar —, *ingelegde komkommers.*
katinggâlan, *overschot.*
katjâ, *S. glas, ruit, flesch.* Barang —, *glaswerk.* Soerâhi —, *glazen flesch.* — mâta, *bril.* — tjermin, *spiegelglas.* Toedoeng —, *glazen bol.* Bèr — kan, *met glaasjes versierd; glazen hebben.*
kâtjal, *pruik van* ronggèngs *(danseressen).*
kâtjang, *peulvrucht; erwten, boonen, wikken.* — gorèng, *geroosterde erwten of boonen.*
kâtjaq, (kotjaq), *verwaand, gek, laatdunkend, snoevend.*
kâtjip, *J. tang of schaar om de pinang- of betelnoot door te snijden.* — kan, *afsnijden, knippen.*
katjiq, *klein.*
kâtjoe, *cachou, aftreksel van mimosa; Japansche aarde.*
katjoebong, *plant, wier vrucht en zaad eene bedwelmende kracht hebben. Datura metel, Lat.*
katjoewâli, *behalve, uitgezonderd; uitzonderen.*
katjoewalîkan, *uitsluiten.*
kâtjoq, kâtjoe, *schudden, bewegen, roeren, vermengen.* Mengatjoq-kan boemi, *het aardrijk doen daveren.* Bahâsa — an, *vermengde taal, straattaal.* Bârang jang — —, *allerlei goederen.*
katoedjoe, *voegzaam; voegen, passen, overeenkomen.* — an, *voegzaamheid, gepastheid, geschiktheid.*
katoembar, katombar, *koriander.* Dâoen —, *pieterselie.*
katoeng, *zeeschildpad.*
katoenggèng, *tor.*
kâtoep, *zie:* kâtop.
katoepat, *rijst in een zakje van bladeren gekookt.*
katoepoeng, *helm, stormhoed; kap, die pelgrims dragen.*
ka-toeroen-an, *afdaling, afhelling, afkomst, geslacht; landing, inval.*

katoewâl, karwât, *P. kommissaris, directeur van politie.*
ka-tombôk-an, *afdeeling, troep, kompagnie; kolonne; lijfwacht.*
kâtop, *sluiten, toedoen.*
kâtoq, *kloppen, tikken.*
kâtram, *cimbaal.*
katrângan, *helderheid, inlichting.*
kaus, *V. kous.*
kâwâh, *krater.*
kâwal, *nachtwacht, ratelwacht, klapperman; waken, bewaken, de wacht houden.* Meng-âwal, *bewaken, bezetten.* Pengâwal, *die waakt, wacht, schildwacht, nachtwacht.*
kâwan, *troep, ploeg, zwerm, drift, schaar, hoop, gevolg, bedienden, stoet; bondgenoot, makker.* Mengâwan, *vergezellen, oppassen, bedienen.* Bèrkâwan-kâwan, *bij zwermen.*
kâwat, *draad (van metaal).* — bèsi, *ijzerdraad.* — mas, *gouddraad.* Tâli —, *metalen snaar.*
kawéloe, *eene soort van haas.*
kawi, *machtig, sterk (zie:* qawi).
kâwin, *P. huwen, trouwen; huwelijk.* — kan, *uithuwen; het huwelijk bevestigen, inzegenen.* Meng-âwin, *uithuwen.* Mas kâwin, *en* îsi kâwin, *hetgeen aan den vader der bruid betaald wordt.*
kâwoel, *zwam.*
ké, *Ch. gij, hiermede spreekt men de Chineezen aan.*
ké, ki, *visch, die als ansjovis ingelegd wordt.*
kebal, *onkwetsbaar.*
kebang, kabang, *ruw, grof (van linnen of laken).*
kebas, kabas, *wiggelen, schudden, kwispelstaarten.*
kebat, *binden.*
kebentoes, *aanbonzen.*
kebon, *plantaadje, tuin, hof.*
kédah, *olifantsval of kuil.* Quèdah *of* Kedah *op het eiland Malakka, aan de W. kust.*
kedal, *melaatsch; melaatschheid.*
kedap, *dicht, gesloten.*
kedjam, *wreed.*
kedjap, ketjap, *met de oogen wenken; wenk, blik.* Sa — mâta, *een oogwenk, oogenblik.* Dèngan sa — mâta, *in een oogenblik, met een oogwenk, dadelijk.*
kedjar, *najagen, achtervolgen.*
kedji, *P. onedel, laag, slecht, gemeen, eerloos, infaam.* Kakedjî-an, *laagheid, slechtheid, eerloosheid.*
kédjoe, *Port.* (queijo) *kaas.*
kedjoet, *verschrikken, ontstellen.* Tèr —, *verschrikt.* Mengedjoet, *schrik aanjagen, verschrikken.*
kedzab, *Ar. liegen, verloochenen, iets valschelijk ontkennen.*
kefil, *Ar. dekkleed voor beesten; huisjes op olifanten of kameelen.* — kan, *toerusten, opzadelen.*
kekal, *voortdurend, immer, altoos, eeuwig.* Asa sèrta bèr — an, *eenig en eeuwig.* Bèr — an, *voortduren.*
kekâl-i, *lastig vallen, gestadig aanhouden.* Dî —, *vereeuwigd worden.*
kekâpah, *zadel.*
kèkèj, *soort van papegaai.*
kèkèk, *soort van papegaai.*
kekemban, *doek, die de vrouwen om de borst slaan.*
kelâ, *schorpioen.*
kelâboe, *vaal, aschgrauw.*
kelèboe, kalâboe, *vlies, vlek; parel op of in het oog.*
kelah *of* kelâh, *P. kap, tulband, diadeem.*
kelamboe, *zie:* kalamboe.
kelangar, *L. zwijmen, flauw vallen; flauwte.*
kelapîr, *zaadbal, kloot; testiculus.*
kelat, tâli kelat, *brassen; ra-touwen, waarmede de raas getrokken worden.*
kelat, *straat, zeeëngte.*
keleboe, *L. omslaan, vergaan.*
kelelap, *verdrinken.*
kelèntèngan, *L. rinkelbel, rammelaar, belletjes.*
kelentingan, *zie:* kelèntèngan.
keli, *wrijven.*
kelim, *naad, zoom.* — ketjil, *smalle zoom.* — pîpèh, *platte zoom.*
kelintji, *V. konijn.*
kelip, *onwillekeurig knipoogen.*
kélo, *en* bèr — —, *slangsgewijs.*
kelo *of* keloe, *stom, sprakeloos.*
kèlor, *een gewas, waarvan de wortel den smaak van mierikwortel heeft. Moringa-Perigosperma, Lat.*
kémah, *mossel.*
kemang, *eene rinsche vrucht.*
kemas, *kleine kostbaarheden.*
kembang, *bloem.* — ajèr mâwar, *roos.* — âpi, *vonk.* — di karang, *bloemkrans.* — kârang, *spons.* — pala, *foelie (van de muskaatnoot).* — sisir, *zonnewende. Heliotropium scandens.*
kemboeng, *lekkere zee-bakvisch.*
kemboeng, *grof, (als zout).*

kemer, *P. de anderen.*
kemis, *zie:* chamis.
kena, kenâ, koennè, *raken, aantreffen, betreffen, aanraken, stooten, in aanraking komen.* Mengenâkan, *aantrekken, aandoen, opzetten, in aanraking brengen.* — amas, *omgekocht worden.* — ángoes, *aanbakken.* — bânjir, *onderloopen.* — denda, *in boete vervallen.* — dîngin, *eene koude vatten.* — di pâsáng, *doodgeschoten.* — fitnah, *gelasterd worden.* — kârang, *op eene rots of rif stooten.* — loeka, *bezeeren.* — oepeti, *cijnsbaar.* — mâti, *sterfelijk.* — roegi, *schade lijden.* — sjak, *verdacht.* — sjiksa, *straf lijden.*
kenal, *kennen, onderkennen, onderscheiden.* Bèr — — an, *kennis maken, in kennis zijn.* Bèr —, *bekennen (eene vrouw).* Tanda pengenal, *een onderscheidingsteeken.* Pengenâlan, *kennis.*
kenan, *aannemelijk, welkom; gelieven, goedvinden.* Di pèr — kan, *goedgevonden worden.* Pengenan, *lekkernijen.*
kenang, *denken aan, gedenken, herinneren, indachtig zijn, zich voor den geest brengen.*
kenâpa, *waarom.*
kendiri, *L. zelf.*
kendor, kendoer, *slap, los, niet gestrekt; krachteloos, zwak.* — in *en* — kan, *verslappen (iets dat gesponnen is.)*
kening, *wenkbrauw.*
kental, *J. gebonden, lijmig, dik.* Ajèr kandji jang —, *gebonden, lijmig rijstwater.* Dâoen —, *de plant Cordya myxa, L.*
kentang, *zie:* kuntang.
kèntèt, *verbinden, vastmaken.* Bèr —, *vastzitten, L. paren.*
kentoet, *wind.* Bèr —, *winden laten.* Dâoen —, *Apocynum foetidum.*
kepah, *soort van kleine schelpvisch.*
kepal, *klomp; massief.*
kepel, *J. de vuist.*
kepèl-kepèl, *frommelen.*
kèpèng, *vlak, plat, stuk (bij platte en dunne voorwerpen).* Karthas sa —, *een blad papier.* —, *koperen munt, waarvan er 400 op eene Spaansche mat gaan.*
kepès, *L. vin.*
kepingin, *verlangen, belust.*
kepoeng, *omsingelen, belegeren.* Pengepoeng-an, *belegering, het beleg.*
kepos, *afplukken.*
kerambang, *kokosnoot.*
kerambîl, *kokosnoot.*
keranda, *doodkist.*
keraq, *aanbrandsel.* — nâsi, *aanbrandsel van rijst.*
kerim, *Ar. edelmoedig, mild, edel, groot.*
kèroeb, *Ar. cherub.*
keroq, *schrabben, klauwen, omwroeten.*
kèrri, *kerrij.*
kesal, *L. vervelen, gegriefd zijn; verveling.*
kesâsar, *L. verdoold; verdolen.*
kèsèt, *villen.* Toekang —, *viller, vilster.*
kesrah, *Ar. klankteeken voor* e *of* i, *ook* bâris di bâwah *genoemd.*
keta, *P. zetel, bank, slaapstede, rustkoets.*
ketam, *krab, krabbe.*
ketam, (katam), *maaien, oogsten, rapen, inzamelen.* Waqtoe pengetâm-an, *oogsttijd.* Pengetam, *sikkel, zeis.*
ketan, *J. lijmige, zeer voedende rijstsoorten.*
ketan, *visch van dien naam.*
ketân, *vlas.*
ketâpang, *soort van amandel, Terminalia catappa, Lat.*
ketâr, katar, *beven, schudden, daveren.*
keté, *zie:* katé.
keté, *speelballen.*
kètèl, *droppel.*
ketemoe, *L. ontmoeten.*
keti, *S.* 100,000. Bèr — —, *bij honderdduizenden.*
ketîmoen, *zie:* katîmoen.
ketjap, *zie:* kedjap.
ketjâpi, *luit, guitar, harp; snarenspel.*
ketjé-ketjé, *gemeenzame verkeering; gesprek; snappen, praten.*
kétji, *brik, tweemaster.*
ketjil, *klein, smal, gering, onaanzienlijk; jong; onderdanig.* Prahoe —, *eene kleine prauw.* Ia masi —, *hij is nog jong.* — hâti, *kleinhartig, lichtgeraakt, geraaktheid.* Pètor —, *adsistent resident.* — kan, mengetjilkan, *verkleinen, kleinachten.*
ketoengkoel, *verhindering.*
ketoet, katoet, *hol stuk hout, waarop men in de dorpen alarm slaat.*
ketoq, *aankloppen, tikken.* — di pintoe, *aan de deur kloppen.*
kèttel, *V. ketel.*
kia *en* kiaoe, *Chineesche speelkaarten.*
kiai, *J. titel. Ook een eernaam voor achtingswaardige personen op Java en Borneo; op Sumatra zegt men het meestal tegen Chineezen.*

kiâi, *handigheid*, *behendigheid*, *slag*, *kunstgreep*.
kiâja, *luitenant (van den Pacha buiten Smirna)*.
kîâ-kîâ, *zekere visch*.
kiânat, *verraad*.
kiângan, *S. hemel*, *verblijf van hemelsche geesten van den eersten rang*.
kiâoe, *Chineesche speelkaarten*.
kîbar, *wapperen*, *fladderen*, *wuiven*; *verspreiden*.
kîbas *of* kîbis, *bewegen*, *kwispelstaarten*; *schudden*. Mengîbas sâjap, *klapwieken*.
kibis, *zie:* kîbas.
kîdang, *L. (Zie:* kîdjang.)
kîdaoe, *links*. *(Zie:* kîri.)
kidjang, *klein hert met ongetakte hoornen*; *reebok*.
kîdoel, *J. het zuiden*, *zuidelijk*. Ka —, *naar het zuiden*. Lâoet —, *Zuidzee*. Mengîdoel —, *zuidwaarts gaan of aanleggen*, *zuidwaarts sturen*.
kidoeng, *zang*, *deuntje*, *slaapzang*. Mengîdoeng, *een slaapdeuntje zingen*, *zuien*.
kiën, kïjin, *zoo*, *zooveel*, *menigkeer*. Se —, *zooveel*, *zoo menig*. Doewa tiga —, *twee*, *driemaal*. Se — lâma, *zoo lang als*. Brâpa —, *hoeveel maal*. Demi —, *aldus*, *dusdanig*, *dus*.
kihoera, *eene soort van palmboom*.
kikâtjang, *S. papenhout*. (*Euonymus Javanicus*)
kîkèn, *L. gereedmaken*, *beredderen*.
kîkil, *knagen*, *knabbelen*.
kîkir, *vijlen*, *vijl*. — an, *vijl*. Thâi —, *vijlsel*. — an, *vijling*, *gevijld*.
kîkir, *gierig*. — an, *gierigheid*. Orang —, *gierigaard*, *vrek*.
kikis, *uitschrappen*, *uitschrabben*, *schrabben*, *met een glas schrapen*. — an, *schrabsel*.
kikis, *L. vin*.
kilam, *draaien*.
kilap, *V.* (chilaf), *nalatig*, *achteloos*, *onverschillig*.
kilap, *blinken*, *glimmen*. (*Zie:* kilat).
kilaq, *ligten*, *opheffen*.
kilat, *glans*, *weerkaatsing*, *weerlicht*, *bliksem*. Bèr —, *bliksemen*, *weerlichten*, *glimmen*, *glinsteren*, *blinken*, *schitteren*.
kiliq bâhoe, *armband boven den elleboog*.
kilir, *wetten*, *slijpen*, *scherpen*.
kiloe, *glinsteren*, *schijnen*, *blinken*.
kimbang, *bloem van meel*.
kimchâ, kimkah, *P. damast*, *geglansde taf*.
kimîâ, ìlmoe —, *scheikunde*.
kimpès, *slinken*.
kimpoe, kìpoe, kèpoe, *kunstenaar*, *werkman*.
kindi, gindi, *kruik*, *aarden waterkruik*, *kan*.
kindîdi, *watersnip*.
kindîri, *L. zelf*.
kîni, *thans*, *nu*, *onmiddellijk*.
kinjang, *verzadigd*, *voldaan*; *bekomst*. Menginjang, *verzadigen*.
kintjang, *strak*, *stijf aangehaald*, *gestrekt*, *stroef*.
kintjing, *pissen*. Ajèr —, *pis*.
kîpal, *vast*, *massief*.
kîpas, *waaier*, *wan*; *zwaaien*, *waaien met een waaier*, *wannen*. Mengîpas, *waaien*, *bewaaien*, *wannen*, *vegen*.
kîpas, *verschillende soorten van zeevisschen*.
kipî, *lam aan de handen*.
kîpoe, kimpoe, *kunstenaar*, *werkman*. — kâjoe, *timmerman*, *schrijnwerker*.
kipsaoe, *lollepot*, *pot om kruiden in te koken*.
kîra, *meenen*, *gissen*, *vooronderstellen*, *een overslag maken*. Mengîra-ngîra, *overwegen*, *overleggen*. Se — —, *naar gissing*, *ongeveer*, *omtrent*; *naar gelang van*, *naarmate van*. Tîâda tèr-kira, *onbegrijpelijk*, *er is geen gedachte van*, *onnaspeurlijk*, *onnadenkelijk*. Apâlah — nja, *eilieve*, *moge*. Pèr — an, *begrooting*, *berekening*, *overslag*.
kirai, *zie:* atap.
kîra-kirakan, *beoordeeling*.
kirâ-nja, *eilieve*, *moge*, *ik bid u*.
kîrap, *afschudden*.
kiri, *links*, *linker*. Sablah —, *linkerzijde*. Djâlan —, *links afgaan*. — kânan, *links en rechts gaan*. Kâ-kîri, *naar de linkerzijde*. Mengîri, *links aanhouden*.
kirdja, *werken*, *arbeiden*; *arbeid*. Pe-kirdja-an, *uitvoering*, *verrichting*, *daad*, *bezigheid*; *huwelijksfeest-toebereidselen*.
kirim, *zenden*, *verzenden*, *afzenden*. — an, *zending*, *geschenk*.
kirîman, *geschenk (van minderen onder elkander)*.
kis, *zijden brievenzakje (voor vorstelijke brieven)*.
kîsar, *draaien*, *ronddraaien*, *veranderen*. Angin bèr —, *de wind verandert*. Djantra penggilîngan pón bèr — lah, *de raderen van het werktuig draaiden rond*. — an, *handmolen*, *raderwerk*, *omwenteling*.

Pengisâr-an, *het doen ronddraaien*. Pér — an, *afwisseling*; *rondwenteling*. Mengisar-kan, *doen rondwentelen*.
kiseroet, *staartvrucht. Epicarpura orientalis.*
kîsi-kîsi, *latwerk*, *traliewerk*, *tralie*, *rooster*.
kísil, *twee lichamen tegen elkander wrijven*, *caramboleren*. — tângan, *de handen wrijven*. — rabab, *op een viool spelen*.
kismis, *krent*.
kisna, *S.* krishna, *voornaam persoon uit de Hindoesche fabelleer*.
kisoes, *krimpen* (*als hout*).
kisoet, *rimpelen*, *als gedroogde vruchten*; *gerimpeld*.
kîta, *ik*; *mij*; (*fatsoenlijk*). — órang, *wij*, *ons*. — poenja, *mijn*, *ons*.
kitâb, *Ar. boek*. (*Het boek bij uitnemendheid*; *de koran*). — ĥoekoem, *wetboek*. — jang belom di kilip, *ongebonden boek*. — loghat, *Ar. woordenboek*, — sjariat, *godsdienstig wetboek*.
kitâbat, *Ar. contract van vrijlating tegen eene bepaalde som.*
kitang, *ledervisch*.
kitâpan, *de plant: Callicarpa japonica, Lat.*
kitar, *rondwentelen*, *draaien om zijne as*. Per — an, *rondwenteling*, *ommezwaai*.
kitiq, *kittelen*.
kitiram, *handmolentje*.
kitja-kîtja, *vuurvlieg*.
kitji, *zeker spel*, *damspel*.
kîtjoe, *kinkhoorn*.
kitjoe, *bedriegen*, *veinzen*. Mengîtjoe-hati, *het hart verloochenen*, *veinzen*.
klam, kalam, *duister*; *duisternis*. Mengalamkan, *verduisteren*.
klangar, *flauwte*; *bezwijmen*.
kleboet, *leest*,
klat, *zie:* kelat.
kléwang, *sabel*.
klîjoe, *bijzondere kerrisoort*.
klîng *of* kling, *de kust van Coromandel*, telîngana *en* kalingan *genoemd*.
klinting, *chinesche tempel*.
klintji, *zie:* kelintji.
kloewar, *zie:* kaloewar.
klontong, *marskramer*; *ratel van een marskramer*.
kóbaq, *buffelwed*.
kodi, *riem*, *stuk*. Sa — karthas, *een riem papier*. Kâin doewa —, *twee stukken linnen*.
kôdjah, kodjo, *moorsch*, *hindoestansch*. Orang —, *een Moor*, *een Mohammedaan uit den Hindostan*.
kodoq, *het achterste aan den nek*; *de nek*.
kodoq, *kikvorsch*.
koe: *verkorting van* akoe, *ik*, *mij*, *mijn*. — djadîkan, *ik maak*. Anaq —, *mijn kind*.
koebang, *buffelwed*, *poel*.
koebaq, *pellen*, *schillen*, *doppen*.
koebis, *V. Eng.* (*cabbage*) *zekere groente*.
koeboe, *batterij*, *borstwering*, *verschansing*.
koeboean, *verblijfplaats in een bosch*.
koeboeng, *zie:* koebang.
koeboeng, *zie:* qoeboer.
koeda, *S. paard*. — betîna, *merrie*. — bîma, *bimaneesch paard*. — blang, *gevlekt paard* — boeloe pos, *V. voskleurig paard*. — dawk, *schimmel*. — djantan, *hengst*. — djârah, *schichtig paard*. — djînaq, *mak paard*. — glâdaq, *pakpaard*. — hadéän, *telganger*. — kabiri, *ruin*. — kajoe, *hobbelpaard*. — ketjil, *hit*. — panglaki, *dekhengst*. — pîtaq, *bles*. — târëq karêta, *koetspaard*. — toenggang, *rijpaard*. Bèr —, *te paard rijden*. — —, *schraag van hout of bamboes*. Pe — an, *een paardenstal*. Pasang —, *de paarden aanspannen*. Toeron —, *van het paard stijgen*.
koedal, *melaatsch*; *melaatschheid*, *schurft*.
koedis, *jeukte*, *schurft*.
koedjoer, *lans*.
koedjoet, *wurgen*.
koedoeng, *verminken*, *afhakken*, *afsnijden*; *stomp*.
koedoengkan, *verminken*.
koeja, *zie:* kojaq.
koejal, *bidplaats*, *cel*, *hermitage*.
koejang, *kwaal*, *ongemak*.
koejoeng, *eene soort van schelpvisch*.
koejoeq, koejoe, *een leelijke hond*, *een bastaardhond*; *eene plant* (*aurila*).
koekang *en* poekang, *luiaard*, *zeker viervoetig dier*. *Lemurtardigradus*, *Lat.*
koekeroeboe, *kirren*.
koekeroejoe, *het hanegekraai des nachts op gezette tijden*.
koekiloe, *een zeer zeldzaam zeevischje*.
koekoe, *nagel*, *klauw*, *hoef*.
koekoeq, bèr —, *kraaien*, *klokken*, *kakelen*, *kirren*.
koekoekbloeq, *zeer groote uil*.
koekoer, *raspen*.
koekoer, *tortelduif*.
koekoera, *landschildpad*.
koekoeran, *rasp*.

koekoeroeboe, *zie*: koekeroeboe.
koekoes, *distilleren, overhalen.* Koekoes-an, *distilleerketel, helm, glazen kolf; aftreksel, zetsel.*
koelah, *zie:* koelaq.
koelam, *S. vijver, kom.*
koelaq, *maat van omtrent drie oude mengelen; meten.*
koelat, *schimmel, moer; paddestoel.*
koelé, *knak, knakken.*
koeléh, *kleine schuit, met een recht opstaand zeil.*
koeli, *sjouwer, drager, kruier, lastdrager.*
koelîling, *rondom, overal, alom.*
koelîndam, *spoelen, winden.*
koelir, *troffel.*
koelit, *het buitenste, hulsel, omkleedsel, vel, huid, leder, bast, schors, schil, dop, schaal, bolster, huisje, pop.* — bâbî, *zwoord.* — domba, *schaapsleder.* — gendarang, *trommelvel.* — îkan môwa, *aalsvel.* — jang belom di sâmaq, *onbereid leder.* — kambing, *geitevel.* — kajoe, *boombast, schors.* — karbaoe, *buffelhuid.* — kâdjang, *zeem.* — roempoet, *graszode.* — rôti, *broodkorst.* — telôr, *eierdop,* — tîram, *oesterschelp.* — thâmboer, *trommelvel.*
koelit koendis, *zekere groote boom.*
koeloem, *mompelen, prevelen, pruttelen; lurken, uitzuigen, kieskauwen.*
koeloen, *J. west.* Mengoeloen, *westwaarts gaan.*
koeloep, *voorhuid.* Jang bèr —, *onbesneden.* Bèr-krat —, bèrsâjit —, *besnijden.*
koeloer, — hîdjoe, — koening, *soorten van zeebot.*
koelom, *zie:* koeloem.
koeman, *een ziertje, ondeel, ondeelig iets, stofje.*
koematzrat, *Ar. peer.*
koembâla, *herder, veehoeder. Zie:* gombâla.
koembang, *een groote hommel, die gaten in het hout boort.*
koemis, *knevel.* Bèr —, *knevels dragen.*
koemis koetjing, *zeker gewas Ocimum grandiflorum, Lat.*
koemoer, *gorgelen, den mond spoelen.*
koempi, *overgrootmoeder.*
koempoel, *verzamelen, vergaderen, ophoopen, opstapelen, sparen, potten.* Pengoempoelan, *de daad van verzamelen, het verzamelen.* Pe — an, *verzameling, hoop.*
koenang, *vuurvlieg, ook* api api, *genoemd.*
koenângan, *kamerdienaar, page.*
koendé, kondé, *opgestoken haar, wrong.* Tjoetjoek, toesoeq —, *haarpen of naald, waarmede het opgerolde haar vastgestoken wordt.*
koendjara, *zie:* pandjara.
koendoer, kondor, *reiger, die zich veelal op de rijstvelden ophoudt.*
koeng, *regenboog.* — palangi, *een veelkleurige regenboog.*
koengan, *de strot.*
koening, *geel, blond.* — moedah, *lichtgeel.* — toewah, *donkergeel, bruin.* — an, *geel koper.*
koenjâ, *kauwen.*
koenjit, *kurkuma, zekere gele wortel.*
koenjoeng, koenjong, *schielijk, onverwacht.* Se — —, *op eene schielijke of onverwachte wijze, onverhoeds.*
koenoen, *zeker, stellig; zekerheid; dadelijk.*
koenting, *de grootste soort van schuit, met een schuinsch zeil of* lâjar tânja.
koentjang, gontjang, *schudden.*
koentji, *S. een slot; op slot sluiten.* Anaq —, *sleutel.*
koentjîr, *staart van een Chinees.*
koentjoep, *bloemknop; bloem die zich 's avonds sluit.*
koentoel, *reiziger.*
koentoem, *zie:* kontom.
koepang, *schelpvisch, soort van mossel.*
koepaq *en* koepèh, *P. lange smalle trom.*
koepas, *schillen, pellen, doppen, villen, afstroopen, bolsteren.*
koepèh, *zie:* koepaq.
koepîah, *hoed, kap; mand.*
koepil, *V. koppelen.*
koeping, *het oor, handvat.* Oelar —, *oorworm.*
koepoe, *J. vlinder, kapel.*
koepoe-koepoe, *vlinder, kapel.*
koepoe malam, *nachtuiltje.*
koera, *verharding in den buik door eene ongesteldheid in de milt.*
koerah, *L. wasschen.*
koera-koera, *S. landschildpad.*
koerang, *ontbreken; onvoldoende; tekortschieten; minder, te min; achterlijk, gebrek aan.* Mâsi ada —, *er ontbreekt nog.* — satoe tiga poeloeh, *negen-en-twintig.* Ka — an, *gebrek, ontbering, behoefte.* Se — — nja, *op zijn allerminst.*
koerang adjar, *ongemanierd.* — bâjiq, *kwalijk.* — hâti, *flauwhartig.* — hormat, *oneerbiedig.* — kan, mengoerangkan, *verminderen; vermindering.* — pembajaran, *wanbetaling.*

koeràoe, *zekere visch.*
koerap, *scheurbuik; dauwworm, ringworm.*
koerìa, *bondgenootschap.*
koerkoer, choerchoer, *knorren als een zwijn.*
koeroe, *melaatschheid.*
koeroelaq, *plant. Ipomoea radicans, Lat.*
koeroengan, *hok, kooi.* — ajam, *kippenkooi.* — ìkan, *vischkaar.*
koeroes, *mager, schraal, dor, bar, onvruchtbaar.* Ka — an, *magerheid, dorheid.* — kan, *vermageren, b. w.* Djadî —, *vermageren, b. w.*
koeroq, *L. wroeten.*
koessa, *olifantshaak.*
koesoet, *verward, verbijsterd.* Bitjara —, *verwarde zaak of taal.*
koesta, *melaatsch; melaatschheid, bijna ongeneeslijk.*
koestan, *drinkvat.*
koetang, *keursje, rijglijf, lijfje.*
koetîka, kôtika, *S. tijd, tijdstip, oogenblik.* Se —, *een wijl, een tijd.* Koetîka ìtoedjoega, *tevens.*
koetìlang, *zekere vogel.*
koetil, *wrat.*
koetiq, *kakelen als hennen.*
koetiq, *het schemeren der oogen.*
koetjaq, *uitwrijven.*
koetji *en* koetsji, *Cochin-china; Cochin op de kust van Malabar.* Rastong —, *venerische zweren.*
koetjil, *uitsluiten, buiten sluiten.*
koetjing, *kat.* — djantan, *kater.* — rìmaoe, *tijgerkat.*
koetjoep, *kus; kussen, zoenen.*
koetoe, *luis.* — andjing, *vloo.* — boesoeq, *wandluis.* Telor —, *neten.*
koetoem, *bloesem, bloemknop.*
koetoeng, *L. verminken; verminkt.*
koetoep, *vloek; vloeken, vervloeken.* Se —, *gevloekte.* Mengoetoep, *vervloeken.*
koets, *N. koets.* Karèta —, *koets.*
koewah, *saus, vleeschsap, vleeschnat, sap.*
koewâla, *monding eener rivier, haven; factorij.*
koewâli, *S. ijzeren pan of ketel, braadpan.*
koewas, *V. kwast.*
koewâsa, *machtig, vermogend, in staat; gezag, macht, aanzien, waardigheid, volmacht.* Mengoewasâkan, *machtigen.* Ka — an, *machtig, verbindend.*
koewatir, *in tweestrijd zijn, aarzelen, twijfelen; meening.*
koewâw, *de Sumatrasche of argus-fazant.*
koewé, *gebak.* — goela, *suikergebak.*
kof', *Ar. gelijk.*
kojang, *maat van 27 pikols te Batavia of 3375 oude ponden; doch op vele plaatsen verschillende.*
kojaq, *scheuren, doorscheuren.*
kojé, *vischje, soort van makreel.*
kojo *of* kojoq, *Chin. pleister.*
kojoq, *zie:* kojo.
kòki, *V. kok, kookvrouw.*
kôkot, *hengsel, kram.*
kol, *V. kool.*
koli, *Ar. alles, al.*
kolîling, koelîling, *overal, rondom.* Bèr —, *overal.* Mengolîling, *omgeven, rondgaan.*
kolone, *Eng. colonne.*
kolong, *kot; holte onder eene bedstede.*
komâla, *karbonkel, diamant, een denkbeeldig gesteente, dat men vooronderstelt in den kop van zekere slang te vinden.*
komandoer, *Port. Gouverneur, kommandeur, hoofd; havenmeester.*
kombâli, *terug, wederom; wederkomen.* Ambil —, *terughalen.* — an, *terugtocht.* Mengombalîkan, *teruggeven, uitkeeren.* Pengombalî-an, *uitkeering.*
kombâra, *rondzwerven.*
kombong, *grof (als zout).*
komédie, *V. schouwburg, comedie.*
komedien, *wijders, na, voorts, daarna.* — dèri pada itoe, *voorts, na het vermelde.* Hâri jang —, *de toekomstige tijd; de laatste dag.* — kan *of* mengomediën-kan, *achterstellen; volgen.*
kompâni, *O. I. Compagnie.* Orang —, *onderdanen van de O. I. Compagnie.*
kompani, *eene compagnie.*
kondam, *soort van oorring.*
kondam, bèr —, *omvatten.*
kondé, *zie:* koendé.
kondjong, kondjôngi, mengondjong, *bezoeken, een bezoek geven.* — an, *te beurt vallen, overkomen; bezocht worden.* Kondjong-kondjong, *bij toeval, toevallig.*
kondjor, *lans.*
kondoer, *soort van kalabas, kauwoerde.*
kongkol, *V. konkelen.*
konsèr, *V. concert.*
kontjang, *schudden.* (*Zie:* gontjang.)
kontjoer, *geneeswortel. Kaempferia galanga. Lat.*
kontjop, *zie:* koentjeep.
kontoet, *wind.* Bèr —, *winden laten.*
kontom, koentoem, koetom, *bloemknop, bloesem.* Bèr —, *uitbotten, knoppen, bloeien.*

dertierenheid; goedkoop, licht verkrijgbaar.
kamoerap, *vooroverliggen.*
kamoeroe, *lekkere zeevisch.*
kampâ *en* kampâ-an, *pers, oliepers.*
kampaq, *bijl.*
kâmpil, *klein matten zakje; beursje.*
kamplang, *op het hoofd slaan.*
kampoeh, *werkdoosje, vrouwenwerkmandje.*
kampoes, *zekere boom.*
kampong, *dorp, buurt of menigte huizen, die allen door eene bijzondere heining omgeven worden, wijk, buurt, kwartier.* — malâjoe, *het kwartier der Maleiers.* — bahâroe, *de nieuwe buurt.* — moeka, *voorstad, buitenbuurt, voorrij.* — tjina, *het Chineesche kamp.* Bèr —, *vergaderen, bijeenkomen, samenwonen; buurten vormen.* Mengampong, *vereenigen, verzamelen.* Orang sa —, *dorpeling, buurman, bewoner van hetzelfde dorp.* — kan, *inzamelen, bijeenbrengen.*
kamprèt, *vledermuis.*
kan, *wordt achter bedrijvende werkwoorden geplaatst, ter versterking van den bedrijvenden vorm, en dient soms om de gebiedende wijs aan te toonen.*
kan, *V. kan (maat).*
ka-nâik-an, *voertuig, rijtuig; bestegen, bereden; bestijgbaar; rijdier, lastdier.*
kânan, *rechts, rechter.* Ka — kânan, *rechtsaf, rechtsom.* Di sablah —, *aan de rechter zijde.*
kânang, *herinneren.* (*Zie:* kenang).
kânanga, *een hooge bloemdragende boom. Uvaria cananga, Lat.*
kânaq-kânaq, *kind, kinderen.* (*Zie:* ânaq).
kanâri, *soort van amandelboom. Canarium, Lat.*
kandan, *P. graveeren, uitsnijden.*
kandang, *hok, kraal, kooi; in een kraal of hok houden.* — âjam, *hoenderhok.* — karbaoe, *buffelstal.* Mengandang, *opsluiten, stallen.*
kandaq, *bijzit.* Bèr —, *hoereren.*
kandâra, *rijden, berijden.* Di — ï, *bereden worden.* — an, *rijdier; rijtuig, voertuig.*
kandas, *vervoeren, een weinig bewegen.*
kandâti, *L. laat het loopen! Laat het zoo zijn!* (*Zie:* ka-handaq).
kandawara, *eetbare zeevisch, waarin een venijnige ader is.*
kandi, *knapzak.*
kandidiq, *watersnip.*
kandis, eene vrucht.
kandjang, *blijven, vertoeven, volharden.* Pèr — an, *volharding.*
kandji, *ontuchtig, wulpsch, brooddronken.*
kandji, *rijst, zoo dun als stijfsel gekookt; stijfsel.* Ajèr —, *rijstwater.*
kandoeng, *kwakkel.*
kandoeng, *zak, beurs, gezwel, wen.* — kan, *in zakken doen; geld in een punt van een zakdoek doen.* Meng-andoengkan, *bevruchten.* Mengandoeng ânaq, *bevrucht zijn.*
kangan, kangen, *reikhalzen, verlangen, snakken.*
kanggong, *zie:* kangkong.
kangkang, *schrijden, wijd stappen.*
kangkong, kanggong, *pad, padde.*
kanisat, *gemeente, synagoge.*
ka-njatâ-an, *klaarheid, duidelijkheid; openbaarmaking; klaarblijkelijkheid; spiegel; gebleken, bewezen, duidelijk, klaar, openbaar.*
kantjâna, *S. goud.*
kantjîl, *een zeer tenger, klein dier, dat tot de soort der herten behoort.*
kantjîng, *iets, dat tot sluiting dient, knoop, haak, grendel, bout, wervel; knoopen, grendelen.* — kan *en* mengantjîng, *grendelen, sluiten, toeknoopen.*
kantjoq, *krom, scheef, gebogen.* Mengantjoq-kan, *buigen.* — — *slangsgewijze.*
kantjot, *doortrekken (de sarong tusschen de beenen, en van achteren vaststeken.)*
kantong, *Chin. zie:* kandoeng.
kantor, *V. kantoor.* — lélang, *venduhuis.* — pos, *postkantoor.*
kantri, *cimbaal.*
kaoe, *(verk. van* angkaoe) *gij, u; jij, jou.*
kaoes, *V. kous.*
kaoetz, *Ar. vervoeren, een weinig bewegen.*
kap, *N. kap.* Karèta —, *kapwagen.*
ka-pada, *aan, naar, tot, bij, te.*
kâpah-kâpah, *worstelen.*
kapal *of* kâpal, *schip, vaartuig.* — âsap, *stoomschip.* — prang, *oorlogschip.*
kapâla, *hoofd, kop; opperhoofd.* Mengakapalâ-kan, *aan het hoofd zijn, besturen, bewindvoeren, het voorzitterschap bekleeden.* Bèr — sâtoe, *eenhoofdig.*
kapâla-araq, *voorloop (van arak).* — bâtoe, *koppig, stijfhoofdig.* — bêk, *wijkmeester.* — brandal, *hoofd van muitelingen.* — kampong, *dorpshoofd.* — pâkoe, *kop van een spijker.*
kapâlan, *likdoorn.*
kapâlang, *middelmatig, half en half; het kan er even door; kaal en knapjes;*

alledaagsch; niet goed mede kunnen doen.
kâpan, *wanneer, als.* — tèmpó, *toen, tijdens.*
kâpan, *kleed, gewaad.*
kapanâsan, *hitte.*
kapandjangan, *lengte.*
kapâng, *waterworm, die de bodems der schepen en het paalwerk doorvreet.*
kâpaq, kapah, *kapmes, bijl, hakmes.*
kapaqsâän, *geweld, dwang.*
kapâran, *verstrooid, verspreid liggen.*
kâpas, *katoen. Gossipium herbaceum, Lat.* Póhoen —, *katoenboom, katoenplant.*
kâpat, *bende, troep, hoop, afdeeling, compagnie.* Pengâpat, *kommandant van een troep.*
kapatoetan, *betamelijkheid.*
kapèngin, *verlangen, reikhalzen.*
kapèq, *plat.* Hidoeng —, *platte neus.*
kapertjajâän (orang jang —), *iemand die geloof verdient.*
kapîding, pinding, *wandluis.*
kapiloewan, *teêrgevoelig.*
kapîni, *ijzerhout.*
kapir, *zie:* kafir.
kapista, *dwaas, verkeerd, korzel, boos, goddeloos.*
kâpit, *ambtenaar.*
kapîtan, *V. kapitein.*
kapiting, *krabbe, krab.*
kapoejoe, *zekere vogel, kwartelsoort.*
kapoe-kapoe, *eendengroen, kroost.*
kapoelâga, *paradijszaad, cardomum.*
kâpoeng, batoe bèr — —, *puin.*
kâpoer, kapor, *S. kamfer.* — baroes, *kamfer van Baros op Sumatra.*
kapoer, *kalk.* — kan *of* târoh —, *kalken, aanwitten.* — wólanda, *krijt.* Pe — an, *kalkbranderij.* — an *en* pe —, *kalkdoosje, in de beteldoos, of om bij zich te dragen.*
kapoetjâtan, *bleekheid.*
kapoetoesan, *eisch.*
kaponâkan, *familie, neef, nicht.*
kapontoeng, *geknuppeld.*
kapoq, *boomwol die niet gesponnen kan worden. Bombax pentrandum, Lat.*
kara, kra, *aap.*
karâbin, *Ar. cherub.*
ka-radja-an, *opperbewind, souvereiniteit; koningrijk; koninklijk, vorstelijk.*
karadjînan, *nijverheid.*
karah, krah *of* mengrahkan, *bijeenroepen, lichten, heffen, verzamelen.* Gong pengrah, *alarmbekken, hol stuk hout waarop men alarm slaat.*
karam, *zie:* kâram.
kâram, *vergaan; verdelgd, verzonken, verongelukt; schipbreuk; wee!* Kena —, *schipbreuk lijden.* — kan, *verdelgen.* Mengaram, *verwoesten, verdelgen.* Karâm-an, *verdelging; verdelgd; verstrooid, verwoest; schipbreukeling.*
karâmat, *zie:* krâmat.
karamkan, *verdelgen.*
karampâki, *scheermes.*
karana, karna, *S. oorzaak; want, dewijl, omdat.* — âpa, *waardoor.* Apa — nja, *wat is er de reden van?* — sebab, *want, omdat.* Dikarnâkan, *veroorzaakt worden.* Mengarnâkan, *veroorzaken.*
karandam, *naam van geheiligde poëzie (in de Telingasche taal).*
kârang, *zetten, inzetten, kunstig rangschikken, opstellen, samenstellen, vervaardigen, bijeenvoegen.* Moetiâra di —, *ingelegde paarlen.* Mengârang soeâtoe *hikâjat, een geschiedenis opstellen.* Karângan, *opstel, vervaardiging, samenstel; bloemwerk, gouddraadwerk; kas, waarin een juweel gezet is.*
kârang, *koraalrots, klip, rif.* Boenga —, *spons.* — an, *schelpen.* — boenga, *koraalbloemen, getakte koraal.* — — an, *zeegewassen, schelpen.*
karângan, *steen (in de blaas).*
karângan, *kunstige samenstelling.* (*zie:* kârang).
karapâtan, *aaneensluiting.*
kârapati, *teek (veeluis, hondenluis).*
karârangkâ, *zeker zeedier.*
kâras, *holte (in de zijde van een graf).*
karat, *schildpadhuid.*
kârat, *roestig; knarsen.* Bèr —, *verroesten.* — an, *roest; kanker, wrevel, wrok, nijd.* — an gigi, *knarsing der tanden.*
kâraw, *vuur-, water- of kokende olieproef.* Bèr —, *zoodanige proef ondergaan.*
karâwang, *ruitsgewijze, traliewerk.*
karbâ, *zeevischje zoo groot als een spiering.*
karbakâpi, *L. harddraven.*
karbaoe, karbó, *een buffel.* Sapâsang —, *een span buffels.*
karbé, *weduwe.*
kardja, kirdja, (krédja). *S. arbeid, werk, dienst, daad, verrichting, vak, ambt, betrekking; arbeiden, maken, verrichten, uitvoeren, doen, feestvieren.* Mengardjâkan, *bewerkstelligen, uitvoeren; huwelijksplechtigheden vieren.*
kardjang, *louter, zuiver (als goud).* Amas —, louter goud.

kardoes, *V. kardoes in een kanon.*
karendang, *braamstruik.* Hoetan —, *braambosch.*
karèpot, *inkrimpen.*
karèta, *V. rijtuig.* — séwa, *huurrijtuig.*
kari, karé, *blok, takel, hijschblok.* — kan, *ophijschen.*
karîdiq, *rups, rijp.*
karîkal, *bord, schotel.*
karikot, *kraken als een vaartuig.*
karîm, *Ar. edelmoedig.*
karindâhan, *laagte.*
karkah, *notenkraker.*
karling, *lonken, op zijde lonken.* Mengarling dèngan èkor mâta, *zijwaarts scherp aanblikken.*
karlip, *pinkoogen, knipoogen (onwillekeurig).*
karoebóhan, *bouwval.*
ka-roegî-an, *schade, verlies; schade lijden.*
kâroe-kâroe, *zeker vliegend insekt.*
karoeman, *verzamelen.*
karoenîa, kâroenia, kornia, *S. gunst, genade, toegenegenheid, medelijden, vergiffenis.* Karoenîakan, *begunstigen, begenadigen.*
kâroeng, *zie:* kârong.
karoengan, *holen (van konijnen).*
karoep, *schildpadhuid, schildpad.* Sîsir —, *schildpadden kam.*
karoepong, *gloeiend, brandend (als een gezwel).*
kâroet, *krabben, schrammen.*
karoet, *krimpen.*
ka-roewah, *schreeuw.* — boemi, *afstand, dien men beschreeuwen kan.*
karoewan, *L. zeker, vast.*
karoewân, *denkbeeld, begrip; zekerheid, zeker.* Tiâda —, *onzeker, onbepaald; los, loszinnig.* Orang jang tîâda —, *een veranderlijk mensch, losbol, een wuft mensch.*
kâroh, *drab.*
karondong, *een plant. Solamum trongum.*
kârong, *zak, grove zak; stof er voor.* — bras, *rijstzak.*
karontjong, *holle, rinkelende enkelring.*
karossi, *L. stoel.*
kârot, kâroet, *rimpelen, fronsen; kreukelen, frommelen, krimpen, verdraaien; rimpel, frons.*
karotkan, *kronkelen.*
karpoes, *V. muts.*
karsig, *grof zand, kiezelgruis.*
kartaq, *wrijven; knarsen.* Mengârtaq tangan, *de handen wrijven.* — gigi, *tandengeknars.*
kartas, karthas, *Ar. papier.* — tjîna, *Chineesch papier.* — sakodi, *een riem papier.* — sa-kèpèng, sa-lé, *of* sa-lembar —, *een vel papier,*
kartîka, *S. zevengesternte.*
kartjoet, *bies, riet, (waterplant).*
karto, *V. kaart, speelkaart.* Maìn —, *kaartspelen.* — mâin, *speelkaart.*
kartoq, *zie:* kartaq.
ka-sâblas, *elfde.*
kasakît-an, *plaag, kwelling.*
kasaksîan, *zie:* kasjaksîân.
kâsan, *voetspoor, spoor, voetstap.* Menoeroet —, *het voetspoor volgen.* Di — kan, *het spoor volgen; gevolgd worden.*
kasana, *derwaarts, ginder, daarheen.*
kâsaoe, *balken, ribben, (van een gebouw).*
kasap, kâsat, *hard, ruw, ruig, oneffen, hobbelig.* Kâjoe —, *ruw hout.* Djâlan —, *hobbelige, slechte weg.* Meratâkan djâlan jang —, *moeielijke wegen effen maken.*
ka-sa-poeloeh, *tiende.*
ka-saqtî-an, *heiligheid; bovennatuurlijke kracht.*
kâsar, *grof, ruw, gemeen.* Benang —, *grof garen.* Orang —, *een onbeschoft, grof mensch.* Bahâsa Malâjoe jang kâsar, *gemeene Maleische taal, straattaal.*
kasarantoeh, *in iemands rede vallen.*
ka-sa-ratoes, *honderdste.*
kâsat, *zie:* kasap.
kasatria, *edellieden. Zie ook:* satria.
kâséh, kâsih, (kasi) *toegenegenheid, goedheid, goede wil; toegenegen; genegenheid toedragen, uit genegenheid geven; geven.* Târima —, *in dank ontvangen; bedanken; dankbaar zijn.* Trâda tâhoe tarîma kâsîh, *ondankbaar zijn.* Mengâséh, *genegen zijn.* Kekâséh, *begunstigde, beminde, geliefde, gunsteling.* Pengaséhan, *gunst, toegenegenheid, vriendschap.* Mengaséhâni, *zeer toegenegen zijn.* Toean poenja blas kaséhan, *uwe medelijdende ontferming.* kâséh-ampon, *kwijtschelden, genade geven.* — bèbas, *vrijgeven.* — di-tangan, *ter hand stellen.* — hormat, *eeren, eer bewijzen.* — kâbar, *doen weten.* — nama, *noemen.* — tâhoe, *aanduiden, verwittigen.* — tjîoem, *kussen, zoenen.*
kaséh-an, kasih-an, *medelijden, deernis; aangedaan, geroerd; beklagenswaardig; helaas! ach! het is jammer!* Orang —, *een arme bloed, een stumper, sukkelaar,*

hals. — kan, *ontfermen*, *medelijden hebben.*
kaséhi, *beminnen.*
kaselioe, *L. verstuiken*, *verwrikken.*
ka-sempornâ-an, *volmaaktheid; volledigheid.*
ka-senâng-an, *vergenoegdheid*, *rust*, *gemak.*
ka-serâm-an, *naarheid*, *akeligheid; naar*, *akelig; met ijzing bevangen.*
ka-sesâk-an, *benauwdheid; nauwheid*, *engte*, *aandrang*, *gedrongen zijn; te kort schieten*, *in benauwdheid zijn.* Kasesâkan-orang, *oploop*, *toevloed van volk.*
kâsim, *gelubd*, *gesneden.*
ka-sìni, *herwaarts*, *hier naar toe.*
kasir, *V. kassier.*
kasjaksîan, *getuigenis.*
kaskal, *eetnapje*, *drinknapje.*
ka-soedâh-an, *voltooiing*, *voleinding*, *einde*, *afloop.*
ka-soekâ-ân, *vreugde*, *blijdschap*, *aangenaamheid*, *geneugte; verblijd zijn.*
ka-soekâr-an, *moeielijkheid*, *ellende*, *kommer; in kommer verkeeren.*
kasoema, *iets uitnemends*, *puik-puik*, *puikjuweel.*
kâsoer, *matras*, *bed.*
ka-soesâh-an, *moeite*, *beslommering*, *benardheid; benard.*
kâsoet, *brak.*
kasoet, *schoen*, *muil; chinesche schoenen.*
ka-soetjian, *heiligheid*, *onschuld.*
ka-sompok-an, *beteuterd*, *beduiveld*, *bedonderd.*
kassi, *zie:* kâséh.
kastîla, *spaansch.* Tânah —, *Spanje*, *Kastilië.* Obi —, *aardappelen.*
kastoeri, *S. muskus.* Indoeng —, *muskusblaasje.*
kâta, *S. zeggen*, *spreken; woord*, *gezegde.* — koetoeq, *vloekwoord.* Bèr —, *zeggen*, *spreken.* — sa-pâtah, *één woord.* Bârang — moe, *hetgeen gij zegt.* Pèr — an, *woord; verhaal.* Mengatâ-kan, *toespreken; aanmelden.*
ka-tâhan, *lijdbaar.*
ka-tahoe-i, *te weten*, *het zij bekend*; *weet.*
ka-takoet-an, *vrees*, *angst*, *bevreesd*, *beangst*, *angstig*, *bang.*
katambâ, *soort van visch.*
ka-tambâh-an, *vermeerdering*, *bijvoeging*, *aanhangsel*, *aanwas.*
katanâman, *begravenis.*
kâtang djoerong, *betelschaal.*
kâtaq, *kikvorsch.* — poeroe, *pad.*
katâra, *vereffend*, *vergolden.*
katé, *dwerg; dwergachtig*, *klein*, *kriel.* Ajam —, *krielhen.*
katentoewan, *term.*
kati, *Ch. katje: gewicht*, *iets zwaarder dan een pond Amsterdamsch gewicht.*
katîaq, *oksel.* Toengkat —, *krukken.*
katib, *Ar. schrijver*, *secretaris*, *notaris.*
katîga, *derde.* — poelon kali, *dertigste.*
katîl *of* katil, *bedstede*, *kot*, *hangmat.*
katîmoen, *komkommer.* — ketjil, *agurkje.* Atjar —, *ingelegde komkommers.*
katinggâlan, *overschot.*
katjâ, *S. glas*, *ruit*, *flesch.* Barang —, *glaswerk.* Soerâhi —, *glazen flesch.* — mâta, *bril.* — tjermin, *spiegelglas.* Toedoeng —, *glazen bol.* Bèr — kan, *met glaasjes versierd; glazen hebben.*
kâtjal, *pruik van* ronggèngs *(danseressen).*
kâtjang, *peulvrucht; erwten*, *boonen*, *wikken.* — gorèng, *geroosterde erwten of boonen.*
kâtjaq, (kotjaq), *verwaand*, *gek*, *laatdunkend*, *snoevend.*
kâtjip, *J. tang of schaar om de pinang- of betelnoot door te snijden.* — kan, *afsnijden*, *knippen.*
katjiq, *klein.*
kâtjoe, *cachou*, *aftreksel van mimosa; Japansche aarde.*
katjoebong, *plant*, *wier vrucht en zaad eene bedwelmende kracht hebben. Datura metel*, *Lat.*
katjoewâli, *behalve*, *uitgezonderd*; *uitzonderen.*
katjoewalîkan, *uitsluiten.*
kâtjoq, kâtjoe, *schudden*, *bewegen*, *roeren*, *vermengen.* Mengatjoq-kan boemi, *het aardrijk doen daveren.* Bahâsa — an, *vermengde taal*, *straattaal.* Bârang jang — —, *allerlei goederen.*
katoedjoe, *voegzaam; voegen*, *passen*, *overeenkomen.* — an, *voegzaamheid*, *gepastheid*, *geschiktheid.*
katoembar, katombar, *koriander.* Dâoen —, *pieterselie.*
katoeng, *zeeschildpad.*
katoenggèng, *tor.*
kâtoep, *zie:* kâtop.
katoepat, *rijst in een zakje van bladeren gekookt.*
katoepoeng, *helm*, *stormhoed; kap*, *die pelgrims dragen.*
ka-toeroen-an, *afdaling*, afhelling, af-komst, geslacht; landing, inval.

katoewâl, karwât, *P. kommissaris, directeur van politie.*
ka-tombôk-an, *afdeeling, troep, kompagnie; kolonne; lijfwacht.*
kâtop, *sluiten, toedoen.*
kâtoq, *kloppen, tikken.*
kâtram, *cimbaal.*
katrângan, *helderheid, inlichting.*
kaus, *V. kous.*
kâwâh, *krater.*
kâwal, *nachtwacht, ratelwacht, klapperman; waken, bewaken, de wacht houden.* Meng-âwal, *bewaken, bezetten.* Pengâwal, *die waakt, wacht, schildwacht, nachtwacht.*
kâwan, *troep, ploeg, zwerm, drift, schaar, hoop, gevolg, bedienden, stoet; bondgenoot, makker.* Mengâwan, *vergezellen, oppassen, bedienen.* Bèrkâwan-kâwan, *bij zwermen.*
kâwat, *draad (van metaal).* — bèsi, *ijzerdraad.* — mas, *gouddraad.* Tâli —, *metalen snaar.*
kawéloe, *eene soort van haas.*
kawi, *machtig, sterk (zie:* qawi).
kâwin, *P. huwen, trouwen; huwelijk.* — kan, *uithuwen; het huwelijk bevestigen, inzegenen.* Meng-âwin, *uithuwen.* Mas kâwin, *en* îsi kâwin, *hetgeen aan den vader der bruid betaald wordt.*
kâwoel, *zwam.*
ké, *Ch. gij, hiermede spreekt men de Chineezen aan.*
ké, ki, *visch, die als ansjovis ingelegd wordt.*
kebal, *onkwetsbaar.*
kebang, kabang, *ruw, grof (van linnen of laken).*
kebas, kabas, *wiggelen, schudden, kwispelstaarten.*
kebat, *binden.*
kebentoes, *aanbonzen.*
kebon, *plantaadje, tuin, hof.*
kédah, *olifantsval of kuil.* Quèdah *of* Kedah *op het eiland Malakka, aan de W. kust.*
kedal, *melaatsch; melaatschheid.*
kedap, *dicht, gesloten.*
kedjam, *wreed.*
kedjap, ketjap, *met de oogen wenken; wenk, blik.* Sa — mâta, *een oogwenk, oogenblik.* Dèngan sa — mâta, *in een oogenblik, met een oogwenk, dadelijk.*
kedjar, *najagen, achtervolgen.*
kedji, *P. onedel, laag, slecht, gemeen, eerloos, infaam.* Kakedjî-an, *laagheid, slechtheid, eerloosheid.*

kédjoe, *Port.* (quéijo) *kaas.*
kedjoet, *verschrikken, ontstellen.* Tèr —, *verschrikt.* Mengedjoet, *schrik aanjagen, verschrikken.*
kedzab, *Ar. liegen, verloochenen, iets valschelijk ontkennen.*
kefil, *Ar. dekkleed voor beesten; huisjes op olifanten of kameelen.* — kan, *toerusten, opzadelen.*
kekal, *voortdurend, immer, altoos, eeuwig.* Asa sèrta bèr — an, *eenig en eeuwig.* Bèr — an, *voortduren.*
kekâl-i, *lastig vallen, gestadig aanhouden.* Dî —, *vereeuwigd worden.*
kekâpah, *zadel.*
kèkèj, *soort van papegaai.*
kèkèk, *soort van papegaai.*
kekemban, *doek, die de vrouwen om de borst slaan.*
kelâ, *schorpioen.*
kelâboe, *vaal, aschgrauw.*
kelèboe, kalâboe, *vlies, vlek; parel op of in het oog.*
kelah *of* kelâh, *P. kap, tulband, diadeem.*
kelamboe, *zie:* kalamboe.
kelangar, *L. zwijmen, flauw vallen; flauwte.*
kelapîr, *zaadbal, kloot; testiculus.*
kelat, tâli kelat, *brassen; ra-touwen, waarmede de raas getrokken worden.*
kelat, *straat, zeeëngte.*
keleboe, *L. omslaan, vergaan.*
kelelap, *verdrinken.*
kelèntèngan, *L. rinkelbel, rammelaar, belletjes.*
kelentingan, *zie:* kelèntèngan.
keli, *wrijven.*
kelim, *naad, zoom.* — ketjil, *smalle zoom.* — pîpèh, *platte zoom.*
kelintji, *V. konijn.*
kelip, *onwillekeurig knipoogen.*
kélo, *en* bèr — —, *slangsgewijs.*
kelo *of* keloe, *stom, sprakeloos.*
kèlor, *een gewas, waarvan de wortel den smaak van mierikwortel heeft. Moringa-Perigosperma, Lat.*
kémah, *mossel.*
kemang, *eene rinsche vrucht.*
kemas, *kleine kostbaarheden.*
kembang, *bloem.* — ajèr mâwar, *roos.* — âpi, *vonk.* — di karang, *bloemkrans.* — kârang, *spons.* — pala, *foelie (van de muskaatnoot).* — sisir, *zonnewende. Heliotropium scandens.*
kemboeng, *lekkere zee-bakvisch.*
kemboeng, *grof, (als zout).*

kemer, *P. de anderen.*
kemis, *zie:* chamis.
kena, kenâ, koennè, *raken, aantreffen, betreffen, aanraken, stooten, in aanraking komen.* Mengenâkan, *aantrekken, aandoen, opzetten, in aanraking brengen.* — amas, *omgekocht worden.* — ángoes, *aanbakken.* — bânjir, *onderloopen.* — denda, *in boete vervallen.* — dîngin, *eene koude vatten.* — di pâsáng, *doodgeschoten.* — fitnah, *gelasterd worden.* — kârang, *op eene rots of rif stooten.* — loeka, *bezeeren.* — oepeti, *cijnsbaar.* — mâti, *sterfelijk.* — roegi, *schade lijden.* — sjak, *verdacht.* — sjiksa, *straf lijden.*
kenal, *kennen, onderkennen, onderscheiden.* Bèr — — an, *kennis maken, in kennis zijn.* Bèr —, *bekennen (eene vrouw).* Tanda pengenal, *een onderscheidingsteeken.* Pengenâlan, *kennis.*
kenan, *aannemelijk, welkom; gelieven, goedvinden.* Di pèr — kan, *goedgevonden worden.* Pengenan, *lekkernijen.*
kenang, *denken aan, gedenken, herinneren, indachtig zijn, zich voor den geest brengen.*
kenâpa, *waarom.*
kendiri, *L. zelf.*
kendor, kendoer, *slap, los, niet gestrekt; krachteloos, zwak.* — in *en* — kan, *verslappen (iets dat gesponnen is.)*
kening, *wenkbrauw.*
kental, *J. gebonden, lijmig, dik.* Ajèr kandji jang —, *gebonden, lijmig rijstwater.* Dâoen —, *de plant Cordya myxa, L.*
kentang, *zie:* kuntang.
kèntèt, *verbinden, vastmaken.* Bèr —, *vastzitten, L. paren.*
kentoet, *wind.* Bèr —, *winden laten.* Dâoen —, *Apocynum foetidum.*
kepah, *soort van kleine schelpvisch.*
kepal, *klomp; massief.*
kepel, *J. de vuist.*
kepèl-kepèl, *frommelen.*
kèpèng, *vlak, plat, stuk (bij platte en dunne voorwerpen).* Karthas sa —, *een blad papier.* —, *koperen munt, waarvan er* 400 *op eene Spaansche mat gaan.*
kepès, *L. vin.*
kepingin, *verlangen, belust.*
kepoeng, *omsingelen, belegeren.* Pengepoeng-an, *belegering, het beleg.*
kepos, *afplukken.*
kerambang, *kokosnoot.*
kerambîl, *kokosnoot.*
keranda, *doodkist.*
keraq, *aanbrandsel.* — nâsi, *aanbrandsel van rijst.*
kerim, *Ar. edelmoedig, mild, edel, groot.*
kèroeb, *Ar. cherub.*
keroq, *schrabben, klauwen, omwroeten.*
kèrri, *kerrij.*
kesal, *L. vervelen, gegriefd zijn; verveling.*
kesâsar, *L. verdoold; verdolen.*
kèsèt, *villen.* Toekang —, *viller, vilder.*
kesrah, *Ar. klankteeken voor* e *of* i, *ook* bâris di bâwah *genoemd.*
keta, *P. zetel, bank, slaapstede, rustkoets.*
ketam, *krab, krabbe.*
ketam, (katam), *maaien, oogsten, rapen, inzamelen.* Waqtoe pengetâm-an, *oogsttijd.* Pengetam, *sikkel, zeis.*
ketan, *J. lijmige, zeer voedende rijstsoorten.*
ketan, *visch van dien naam.*
ketân, *vlas.*
ketâpang, *soort van amandel, Terminalia catappa, Lat.*
ketâr, katar, *beven, schudden, daveren.*
keté, *zie:* katé.
keté, *speelballen.*
kètèl, *droppel.*
ketemoe, *L. ontmoeten.*
keti, *S.* 100,000. Bèr — —, *bij honderdduizenden.*
ketîmoen, *zie:* katîmoen.
ketjap, *zie:* kedjap.
ketjâpi, *luit, guitar, harp; snarenspel.*
ketjé-ketjé, *gemeenzame verkeering; gesprek; snappen, praten.*
kétji, *brik, tweemaster.*
ketjil, *klein, smal, gering, onaanzienlijk; jong; onderdanig.* Prahoe —, *eene kleine prauw.* Ia masi —, *hij is nog jong.* — hâti, *kleinhartig; lichtgeraakt, geraaktheid.* Pètor —, *adsistent resident.* — kan, mengetjilkan, *verkleinen, kleinachten.*
ketoengkoel, *verhindering.*
ketoet, katoet, *hol stuk hout, waarop men in de dorpen alarm slaat.*
ketoq, *aankloppen, tikken.* — di pintoe, *aan de deur kloppen.*
kèttel, *V. ketel.*
kia *en* kiaoe, *Chineesche speelkaarten.*
kiai, *J. titel. Ook een eernaam voor achtingswaardige personen op Java en Borneo; op Sumatra zegt men het meestal tegen Chineezen.*

kiâi, *handigheid, behendigheid, slag, kunstgreep.*
kiâja, *luitenant (van den Pacha buiten Smirna).*
kîâ-kîâ, *zekere visch.*
kiânat, *verraad.*
kiângan, *S. hemel, verblijf van hemelsche geesten van den eersten rang.*
kiâoe, *Chineesche speelkaarten.*
kîbar, *wapperen, fladderen, wuiven; verspreiden.*
kîbas *of* kîbis, *bewegen, kwispelstaarten; schudden.* Mengîbas sâjap, *klapwieken.*
kibis, *zie:* kîbas.
kîdang, *L. (Zie:* kîdjang.)
kîdaoe, *links. (Zie:* kîri.)
kîdjang, *klein hert met ongetakte hoornen; reebok.*
kîdoel, *J. het zuiden, zuidelijk.* Ka —, *naar het zuiden.* Lâoet —, *Zuidzee.* Mengîdoel —, *zuidwaarts gaan of aanleggen, zuidwaarts sturen.*
kidoeng, *zang, deuntje, slaapzang.* Mengîdoeng, *een slaapdeuntje zingen, zuien.*
kiën, kïjin, *zoo, zooveel, menigkeer.* Se —, *zooveel, zoo menig.* Doewa tiga —, *twee, driemaal.* Se — lâma, *zoo lang als.* Brâpa —, *hoeveel maal.* Demi —, *aldus, dusdanig, dus.*
kihoera, *eene soort van palmboom.*
kikâtjang, *S. papenhout.* (*Euonymus Javanicus*)
kîkèn, *L. gereedmaken, beredderen.*
kîkil, *knagen, knabbelen.*
kîkir, *vijlen, vijl.* — an, *vijl.* Thâi —, *vijlsel.* — an, *vijling, gevijld.*
kîkir, *gierig.* — an, *gierigheid.* Orang —, *gierigaard, vrek.*
kikis, *uitschrappen, uitschrabben, schrabben, met een glas schrapen.* — an, *schrabsel.*
kikis, *L. vin.*
kilam, *draaien.*
kilap, *V.* (chilaf), *nalatig, achteloos, onverschillig.*
kilap, *blinken, glimmen.* (*Zie:* kilat).
kilaq, *ligten, opheffen.*
kilat, *glans, weerkaatsing, weerlicht, bliksem.* Bèr —, *bliksemen, weerlichten, glimmen, glinsteren, blinken, schitteren.*
kiliq bâhoe, *armband boven den elleboog.*
kilir, *wetten, slijpen, scherpen.*
kiloe, *glinsteren, schijnen, blinken.*
kimbang, *bloem van meel.*
kimchâ, kimkah, *P. damast, geglansde taf.*
kimiâ, ìlmoe —, *scheikunde.*
kimpès, *slinken.*
kimpoe, kipoe, kèpoe, *kunstenaar, werkman.*
kindi, gindi, *kruik, aarden waterkruik, kan.*
kindîdi, *watersnip.*
kindîri, *L. zelf.*
kîni, *thans, nu, onmiddellijk.*
kinjang, *verzadigd, voldaan; bekomst.* Menginjang, *verzadigen.*
kintjang, *strak, stijf aangehaald, gestrekt, stroef.*
kintjing, *pissen.* Ajèr —, *pis.*
kîpal, *vast, massief.*
kîpas, *waaier, wan; zwaaien, waaien met een waaier, wannen.* Mengîpas, *waaien, bewaaien, wannen, vegen.*
kîpas, *verschillende soorten van zeevisschen.*
kipî, *lam aan de handen.*
kîpoe, kimpoe, *kunstenaar, werkman.* — kâjoe, *timmerman, schrijnwerker.*
kipsaoe, *lollepot, pot om kruiden in te koken.*
kîra, *meenen, gissen, vooronderstellen, een overslag maken.* Mengîra-ngîra, *overwegen, overleggen.* Se — —, *naar gissing, ongeveer, omtrent; naar gelang van, naarmate van.* Tîâda tèr-kira, *onbegrijpelijk, er is geen gedachte van, onnaspeurlijk, onnadenkelijk.* Apâlah — nja, *eilieve, moge.* Për — an, *begrooting, berekening, overslag.*
kirai, *zie:* atap.
kîra-kirakan, *beoordeeling.*
kirâ-nja, *eilieve, moge, ik bid u.*
kîrap, *afschudden.*
kiri, *links, linker.* Sablah —, *linkerzijde.* Djâlan —, *links afgaan.* — kânan, *links en rechts gaan.* Kâ-kîri, *naar de linkerzijde.* Mengîri, *links aanhouden.*
kirdja, *werken, arbeiden; arbeid.* Pe-kirdja-an, *uitvoering, verrichting, daad, bezigheid; huwelijksfeest-toebereidselen.*
kirim, *zenden, verzenden, afzenden.* — an, *zending, geschenk.*
kirîman, *geschenk (van minderen onder elkander).*
kis, *zijden brievenzakje* (*voor vorstelijke brieven*).
kîsar, *draaien, ronddraaien, veranderen.* Angin bèr —, *de wind verandert.* Djantra penggilîngan pón bèr — lah, *de raderen van het werktuig draaiden rond.* — an, *handmolen, raderwerk, omwenteling.*

Pengisâr-an, *het doen ronddraaien*. Pér — an, *afwisseling*; *rondwenteling*. Mengisar-kan, *doen rondwentelen*.
kiseroet, *staartvrucht. Epicarpura orientalis.*
kîsi-kîsi, *latwerk*, *traliewerk*, *tralie*, *rooster*.
kísil, *twee lichamen tegen elkander wrijven*, *caramboleren*. — tângan, *de handen wrijven*. — rabab, *op een viool spelen*.
kismis, *krent*.
kisna, *S.* krishna, *voornaam persoon uit de Hindoesche fabelleer*.
kisoes, *krimpen* (*als hout*).
kisoet, *rimpelen*, *als gedroogde vruchten*; *gerimpeld*.
kîta, *ik*; *mij*; (*fatsoenlijk*). — órang, *wij*, *ons*. — poenja, *mijn*, *ons*.
kitâb, *Ar. boek*. (*Het boek bij uitnemendheid*; *de koran*). — *k*oekoem, *wetboek*. — jang belom di kilip, *ongebonden boek*. — loghat, *Ar. woordenboek*, — sjariat, *godsdienstig wetboek*.
kitâbat, *Ar. contract van vrijlating tegen eene bepaalde som*.
kitang, *ledervisch*.
kitâpan, *de plant*: *Callicarpa japonica*, *Lat.*
kitar, *rondwentelen*, *draaien om zijne as*. Per — an, *rondwenteling*, *ommezwaai*.
kitiq, *kittelen*.
kitìram, *handmolentje*.
kitja-kîtja, *vuurvlieg*.
kitji, *zeker spel*, *damspel*.
kîtjoe, *kinkhoorn*.
kitjoe, *bedriegen*, *veinzen*. Mengîtjoe-hati, *het hart verloochenen*, *veinzen*.
klam, kalam, *duister*; *duisternis*. Mengalamkan, *verduisteren*.
klangar, *flauwte*; *bezwijmen*.
kleboet, *leest*.
klat, *zie*: kelat.
kléwang, *sabel*.
klîjoe, *bijzondere kerrisoort*.
klîng *of* kling, *de kust van Coromandel*, telîngana *en* kalingan *genoemd*.
klinting, *chinesche tempel*.
klintji, *zie*: kelintji.
kloewar, *zie*: kaloewar.
klontong, *marskramer*; *ratel van een marskramer*.
kóbaq, *buffelwed*.
kodi, *riem*, *stuk*. Sa — karthas, *een riem papier*. Kâin doewa —, *twee stukken linnen*.
kôdjah, kodjo, *moorsch*, *hindoestansch*. Orang —, *een Moor*, *een Mohammedaan uit den Hindostan*.
kodoq, *het achterste aan den nek*; *de nek*.
kodoq, *kikvorsch*.
koe: *verkorting van* akoe, *ik*, *mij*, *mijn*. — djadîkan, *ik maak*. Anaq —, *mijn kind*.
koebang, *buffelwed*, *poel*.
koebaq, *pellen*, *schillen*, *doppen*.
koebis, *V. Eng.* (*cabbage*) *zekere groente*.
koeboe, *batterij*, *borstwering*, *verschansing*.
koeboean, *verblijfplaats in een bosch*.
koeboeng, *zie*: koebang.
koeboeng, *zie*: qoeboer.
koeda, *S. paard*. — betîna, *merrie*. — bîma, *bimaneesch paard*. — blang, *gevlekt paard* — boeloe pos, *V. voskleurig paard*. — dawk, *schimmel*. — djantan, *hengst*. — djârah, *schichtig paard*. — djînaq, *mak paard*. — glâdaq, *pakpaard*. — hadéän, *telganger*. — kabiri, *ruin*. — kajoe, *hobbelpaard*. — ketjil, *hit*. — panglaki, *dekhengst*. — pîtaq, *bles*. — târëq karêta, *koetspaard*. — toenggang, *rijpaard*. Bèr —, *te paard rijden*. — —, *schraag van hout of bamboes*. Pe — an, *een paardenstal*. Pasang —, *de paarden aanspannen*. Toeron —, *van het paard stijgen*.
koedal, *melaatsch*; *melaatschheid*, *schurft*.
koedis, *jeukte*, *schurft*.
koedjoer, *lans*.
koedjoet, *wurgen*.
koedoeng, *verminken*, *afhakken*, *afsnijden*; *stomp*.
koedoengkan, *verminken*.
koeja, *zie*: kojaq.
koejal, *bidplaats*, *cel*, *hermitage*.
koejang, *kwaal*, *ongemak*.
koejoeng, *eene soort van schelpvisch*.
koejoeq, koejoe, *een leelijke hond*, *een bastaardhond*; *eene plant* (*aurila*).
koekang *en* poekang, *luiaard*, *zeker viervoetig dier*. *Lemurtardigradus*, *Lat.*
koekeroeboe, *kirren*.
koekeroejoe, *het hanegekraai des nachts op gezette tijden*.
koekiloe, *een zeer zeldzaam zeevischje*.
koekoe, *nagel*, *klauw*, *hoef*.
koekoeq, bèr —, *kraaien*, *klokken*, *kakelen*, *kirren*.
koekoekbloeq, *zeer groote uil*.
koekoer, *raspen*.
koekoer, *tortelduif*.
koekoera, *landschildpad*.
koekoeran, *rasp*.

koekoeroeboe, *zie:* koekeroeboe.
koekoes, *distilleren, overhalen.* Koekoes-an, *distilleerketel, helm, glazen kolf; aftreksel, zetsel.*
koelah, *zie:* koelaq.
koelam, *S. vijver, kom.*
koelaq, *maat van omtrent drie oude mengelen; meten.*
koelat, *schimmel, moer; paddestoel.*
koelé, *knak, knakken.*
koeléh, *kleine schuit, met een recht opstaand zeil.*
koeli, *sjouwer, drager, kruier, lastdrager.*
koelîling, *rondom, overal, alom.*
koelîndam, *spoelen, winden.*
koelir, *troffel.*
koelit, *het buitenste, hulsel, omkleedsel, vel, huid, leder, bast, schors, schil, dop, schaal, bolster, huisje, pop.* — bâbî, *zwoord.* — domba, *schaapsleder.* — gendarang, *trommelvel.* — îkan môwa, *aalsvel.* — jang belom di sâmaq, *onbereid leder.* — kambing, *geitevel.* — kajoe, *boombast, schors.* — karbaoe, *buffelhuid.* — kâdjang, *zeem.* — roempoet, *graszode.* — rôti, *broodkorst.* — telôr, *eierdop,* — tîram, *oesterschelp.* — thâmboer, *trommelvel.*
koelit koendis, *zekere groote boom.*
koeloem, *mompelen, prevelen, pruttelen; lurken, uitzuigen, kieskauwen.*
koeloen, *J. west.* Mengoeloen, *westwaarts gaan.*
koeloep, *voorhuid.* Jang bèr —, *onbesneden.* Bèr-krat —, bèrsâjit —, *besnijden.*
koeloer, — hîdjoe, — koening, *soorten van zeebot.*
koelom, *zie:* koeloem.
koeman, *een ziertje, ondeel, ondeelig iets, stofje.*
koematzrat, *Ar. peer.*
koembâla, *herder, veehoeder. Zie:* gombâla.
koembang, *een groote hommel, die gaten in het hout boort.*
koemis, *knevel.* Bèr —, *knevels dragen.*
koemìs koetjing, *zeker gewas Ocimum grandiflorum, Lat.*
koemoer, *gorgelen, den mond spoelen.*
koempi, *overgrootmoeder.*
koempoel, *verzamelen, vergaderen, ophoopen, opstapelen, sparen, potten.* Penggoempoelan, *de daad van verzamelen, het verzamelen.* Pe — an, *verzameling, hoop.*
koenang, *vuurvlieg, ook* api api, *genoemd.*
koenângan, *kamerdienaar, page.*
koendé, kondé, *opgestoken haar, wrong.* Tjoetjoek, toesoeq —, *haarpen of naald, waarmede het opgerolde haar vastgestoken wordt.*
koendjara, *zie:* pandjara.
koendoer, kondor, *reiger, die zich veelal op de rijstvelden ophoudt.*
koeng, *regenboog.* — palangi, *een veelkleurige regenboog.*
koengan, *de strot.*
koening, *geel, blond.* — moedah, *lichtgeel.* — toewah, *donkergeel, bruin.* — an, *geel koper.*
koenjâ, *kauwen.*
koenjit, *kurkuma, zekere gele wortel.*
koenjoeng, koenjong, *schielijk, onverwacht.* Se — —, *op eene schielijke of onverwachte wijze, onverhoeds.*
koenoen, *zeker, stellig; zekerheid; dadelijk.*
koenting, *de grootste soort van schuit, met een schuinsch zeil of* lâjar tânja.
koentjang, gontjang, *schudden.*
koentji, *S. een slot; op slot sluiten.* Anaq —, *sleutel.*
koentjîr, *staart van een Chinees.*
koentjoep, *bloemknop; bloem die zich 's avonds sluit.*
koentoel, *reiziger.*
koentoem, *zie:* kontom.
koepang, *schelpvisch, soort van mossel.*
koepaq *en* koepèh, *P. lange smalle trom.*
koepas, *schillen, pellen, doppen, villen, afstroopen, bolsteren.*
koepèh, *zie:* koepaq.
koepîah, *hoed, kap; mand.*
koepil, *V. koppelen.*
koeping, *het oor, handvat.* Oelar —, *oorworm.*
koepoe, *J. vlinder, kapel.*
koepoe-koepoe, *vlinder, kapel.*
koepoe malam, *nachtuiltje.*
koera, *verharding in den buik door eene ongesteldheid in de milt.*
koerah, *L. wasschen.*
koera-koera, *S. landschildpad.*
koerang, *ontbreken; onvoldoende; tekortschieten; minder, te min; achterlijk, gebrek aan.* Mâsi ada —, *er ontbreekt nog.* — satoe tiga poeloeh, *negen-en-twintig.* Ka — an, *gebrek, ontbering, behoefte.* Se — — nja, *op zijn allerminst.*
koerang adjar, *ongemanierd.* — bâjiq, *kwalijk.* — hâti, *flauwhartig.* — hormat, *oneerbiedig.* — kan, mengoerangkan, *verminderen; vermindering.* — pembajaran, *wanbetaling.*

koerâoe, *zekere visch.*
koerap, *scheurbuik; dauwworm, ringworm.*
koerîa, *bondgenootschap.*
koerkoer, choerchoer, *knorren als een zwijn.*
koeroe, *melaatschheid.*
koeroelaq, *plant. Ipomoea radicans, Lat.*
koeroengan, *hok, kooi.* — ajam, *kippenkooi.* — îkan, *vischkaar.*
koeroes, *mager, schraal, dor, bar, onvruchtbaar.* Ka — an, *magerheid, dorheid.* — kan, *vermageren, b. w.* Djadî —, *vermageren, b. w.*
koeroq, *L. wroeten.*
koesa, *olifantshaak.*
koesoet, *verward, verbijsterd.* Bitjara —, *verwarde zaak of taal.*
koesta, *melaatsch; melaatschheid, bijna ongeneeslijk.*
koestan, *drinkvat.*
koetang, *keursje, rijglijf, lijfje.*
koetîka, kôtika, *S. tijd, tijdstip, oogenblik.* Se —, *een wijl, een tijd.* Koetîka îtoedjoega, *tevens.*
koetìlang, *zekere vogel.*
koetil, *wrat.*
koetiq, *kakelen als hennen.*
koetiq, *het schemeren der oogen.*
koetjaq, *uitwrijven.*
koetji en koetsji, *Cochin-china; Cochin op de kust van Malabar.* Rastong —, *venerische zweren.*
koetjil, *uitsluiten, buiten sluiten.*
koetjing, *kat.* — djantan, *kater.* — rîmaoe, *tijgerkat.*
koetjoep, *kus; kussen, zoenen.*
koetoe, *luis.* — andjing, *vloo.* — boesoeq, *wandluis.* Telor —, *neten.*
koetoem, *bloesem, bloemknop.*
koetoeng, *L. verminken; verminkt.*
koetoep, *vloek; vloeken, vervloeken.* Se —, *gevloekte.* Mengoetoep, *vervloeken.*
koets, *N. koets.* Karèta —, *koets.*
koewah, *saus, vleeschsap, vleeschnat, sap.*
koewâla, *monding eener rivier, haven; factorij.*
koewâli, *S. ijzeren pan of ketel, braadpan.*
koewas, *V. kwast.*
koewâsa, *machtig, vermogend, in staat; gezag, macht, aanzien, waardigheid, volmacht.* Mengoewasâkan, *machtigen.* Ka — an, *machtig, verbindend.*
koewatir, *in tweestrijd zijn, aarzelen, twijfelen; meening.*
koewâw, *de Sumatrasche of argus-fazant.*
koewé, *gebak.* — goela, *suikergebak.*
kof', *Ar. gelijk.*

kojang, *maat van* 27 *pikols te Batavia of* 3375 *oude ponden; doch op vele plaatsen verschillende.*
kojaq, *scheuren, doorscheuren.*
kojé, *vischje, soort van makreel.*
kojo *of* kojoq, *Chin. pleister.*
kojoq, *zie:* kojo.
kòki, *V. kok, kookvrouw.*
kôkot, *hengsel, kram.*
kol, *V. kool.*
koli, *Ar. alles, al.*
kolîling, koelîling, *overal, rondom.* Bèr —, *overal.* Mengolîling, *omgeven, rondgaan.*
kolone, *Eng. colonne.*
kolong, *kot; holte onder eene bedstede.*
komâla, *karbonkel, diamant, een denkbeeldig gesteente, dat men vooronderstelt in den kop van zekere slang te vinden.*
komandoer, *Port. Gouverneur, kommandeur, hoofd; havenmeester.*
kombâli, *terug, wederom; wederkomen.* Ambil —, *terughalen.* — an, *terugtocht.* Mengombalîkan, *teruggeven, uitkeeren.* Pengombalî-an, *uitkeering.*
kombâra, *rondzwerven.*
kombong, *grof (als zout).*
komédie, *V. schouwburg, comedie.*
komedien, *wijders, na, voorts, daarna.* — dèri pada itoe, *voorts, na het vermelde.* Hâri jang —, *de toekomstige tijd; de laatste dag.* — kan *of* mengomediën-kan, *achterstellen; volgen.*
kompâni, *O. I. Compagnie.* Orang —, *onderdanen van de O. I. Compagnie.*
kompani, *eene compagnie.*
kondam, *soort van oorring.*
kondam, bèr —, *omvatten.*
kondé, *zie:* koendé.
kondjong, kondjôngi, mengondjong, *bezoeken, een bezoek geven.* — an, *te beurt vallen, overkomen; bezocht worden.* Kondjong-kondjong, *bij toeval, toevallig.*
kondjor, *lans.*
kondoer, *soort van kalabas, kauwoerde.*
kongkol, *V. konkelen.*
konsèr, *V. concert.*
kontjang, *schudden.* (*Zie:* gontjang.)
kontjoer, *geneeswortel. Kaempferia galanga. Lat.*
kontjop, *zie:* koentjeep.
kontoet, *wind.* Bèr —, *winden laten.*
kontom, koentoem, koetom, *bloemknop, bloesem.* Bèr —, *uitbotten, knoppen, bloeien.*

kôpi, *V. koffie.*
korang, *achtersteven, stuurstoel, kajuit.*
kôras, *katern, boekje.*
korbîlah, *soort van zeevisch.*
korèh, *gevlamd, gebloemd, geaderd; vlam (van wapens, stoffen.)*
korèng, *L. schurft, uitslag.*
korèq, *peuteren, uitpeuteren, opwroeten.* — *h*al jang soedah poetoes, *oude koeien uit de sloot halen.*
kòrèt, *wieden.*
koris, *afkrabben.*
korîs, gorîs, *kerven, eene lijn in den grond trekken; lijn, kerf; afkrabben.*
korma, *Ar. dadel.*
kornjoet, *fronsen; rimpel, frons.*
korondoe, *kaneel.*
kôrong, *opsluiten, schutten, gevangen zetten.* — an âjam, *hoenderhok.*
korong-kong'an, *gorgel, strot; slokdarm.*
korsèt, *V. korset.*
korsi, karosi, krosi, *Ar. zetel, stoel.*
kôs, *V. kous.* Brè —, *breien.*
kosong, *ledig, ijdel.* Roemah —, *een ledig huis.* Tânah —, *onbewoond land.* Bîtjâra —, *ijdele taal, zotte klap.* Ka — an, *ledigheid; ledig zijn.*
kosta, *de vaste kust van Indië.* Batoe —, *arduinsteen.* Badjoe —, *kleedjes van de kust.*
kôta, *S. fort, burg, vesting, kasteel.* Negri dèngan —, *eene stad met een kasteel.* Kota *wordt soms ten onrechte voor de stad zelve gehouden.* — intan, *het juweelen kasteel te Batavia.*
kotaq, *werkdoos, schrijflade, schrijflessenaar, lade, hokje, afdeeling in een kast of kist.*
kotjaq, *L. verwaand; pochen, pralen.*
kotjîba, *roerloos.*
kotong, *ledigmaken.*
kôtong, *verminken.*
kotor, *L. morsig, vuil.*
kotrèk, *V. kurketrekker.*
kôwas, *zie:* koewas.
kowé, *J. gij, u, (tegen minderen.)*
krâboe, *oorkrab.*
krâman, *bandiet, roover, muiteling.*
krâmat, *Ar. eerwaardig; grootmoedigheid; wonder; heilig graf.*
kranda, *doodkist.*
krandjang, *langwerpige mand.*
krang, kreng, *schelp.*
krangga, *groote, roodachtige mieren.*
krap, *dicht bijeen, dicht aan; dik (gezaaid); gedurig, nauwgezet, zuinig; ter nauwernood, krap.*
krâpoe, *zekere visch,* Jakob Evers *genoemd.*
kraq, *aanbrandsel.*
kras, *hard, vast, hecht, sterk, kras, streng, straf, krachtig.* Bèr — —'an, *kracht inspannen; kracht, gestrengheid.* Krâsi, mengrâsi, mengras-kan, *verharden, versterken; overheerschen, geweld aandoen.*
krasé, *ziften, zeven.*
krâsi, *Ar. kristallijnen hemel, een der troonen Gods.*
krat, *snijden, afsnijden.* Krat *of* mèngrat ramboet, *het haar afsnijden.* Mengrat poesat, *den navelstreng afsnijden.*
krataoe, *moerbezie.*
krédja, *L. werken, arbeiden; werk.*
krèta, karèta, *wagen, rijtuig.* — sèwah, *huurwagen.*
krètèq, *geritsel.*
krîh, *jalousie (van fijn bamboes).*
krik, *L. schrapen.*
krîkan, *krabsel, schraapsel.*
krîmis, *wormen in het lichaam.*
kring, *droog, dor, bar, onvruchtbaar.* Bâboe —, *drooge min.*
krîngat, *zweet; zweeten.*
krîrî, *een soort van zeedieren.*
kris, *ponjaard, kris.* Sabilah —, *één kris.*
kristal, *V. kristal.*
krîting *of* krîtiq, *gekruld, gekroesd.*
kroeboeng, mengroeboeng, *omsingelen, omringen.*
kroekoet, *krimpen, samentrekken; met bochten loopen,*
kroening, *kameleon.*
kroepoeq, *gebak, bereid van buffelhuid.*
kroh, *troebel.* Ajèr —, *troebel water.*
krois, *V. kruisen.* Prâhoe —, *kruisprauw.*
krosi, *zie:* korsi.
krot, *zie:* karot.
krôtjoq, *rammelen, ratelen.*
kuntang, *aardappel.* — wollanda, *europesche aardappel.* — tanah pasír, *zandaardappel.*
kwé, *zie:* koewé.
kwee, *zie:* kowé.

L.

lâal, *robijn.*
lâba, *S. voordeel, winst, baat.* Bèr —, *winst geven.* Pèr — an, *winst, voordeel.*
lâba-lâba, *spinnekop.*
lâban, *eene soort van timmerhout. Vitex altissima.*

lâban & lebbân, *Ar. welriekend kruid, plant of boom.*
lâbang, *nagel, spijker, bout, pin.*
lâboe, *kalebas, pompoen.* — blîgoe, *zeker soort van kalebas om te konfijten.* — fringi, *kauwoerde.* — waroe, *platte, ronde kauwoerde.*
lâboeh, lâboh, *iets laten vallen, strijken, nederlaten.* Bèr —, *ankeren, ten anker komen.* Me — kan lâjar, *de zeilen strijken.* — an *en* pe — an, *ankerplaats, ree, reede.*
lâboer, *bestrijken, besmeren, beteren, bepikken, verwen, bepleisteren; metalen smelten.* — an, *gesmoltene metalen.* Dapoer — an, *smeltoven.* Laboer-an, *gesmolten metalen.*
lâda, *peper.* — mèrah, *de roode, chili- of cayenne peper.* — pandjang, *ook* tjabé djâwa *genoemd, lange peper.*
lâdang, *bouwland, akker, rijstveld.* Orang bèr —, *bouwlieden, akkerlieden.* Bèr —, *het land bebouwen.*
lâdang, *griffel (om op boombladeren te schrijven).*
lâding, *mes, scherp werktuig.*
lâding pengrat koekoe, *hoefsteekbeitel.*
lâdjoe, *voortgaan, snellen; snel, vlug.*
lâdjoer, *vore, ploegsnede; gelijnd blad; bladzijde,* Lâjar sa' —, *één zeil.*
lafaj', *Ar. ijdel.*
laga, lega, *vechten (als dieren.)*
lâgi, *meer, nog, bovendien, steeds, ook.* Se —, *zoo lang als; toen.*
lâgoe, *zangwijs, melodie. J.*
lagoendi, *zekere heester, vitex trifolia, Lat. ook* patjar tjîna *en* tjoelan *genoemd.*
lah, *dit achteraanzetsel dient om de gebiedende wijs, den verleden tijd en den stelligen trap te vormen.* Mâkan-lah, *eet.* Maka jâpon bèr-djâlan-lah, *hij reisde voort.* Inilah anaqkoe, *dit is mijn kind! Lah heeft geen invloed op de plaatsing der klinkers.*
lâin, *zie:* lâjin.
lâjah, *zich buigen, krommen, inwijken, terugwijken.*
lâjam, *zwaaien (een zwaard).*
lajang, *zweven, vliegen.* Me — kan sapoetjoeq soerat, *een brief zenden.*
lajâng-an, *vlieger (waar de kinderen mede spelen); ook eene soort van zwaluwen.*
lajang-lajâng-an, *vlieger; kinderspeeltuig.*
lajâni, *dienen, bedienen.*
lâjar, *zeil.* Kâin —, *zeildoek.* Pâsang —, *zeil maken.* — âgoeng, *het grootzeil.* — penjorong, *het bezaanzeil.* — pengapoeh, *het topzeil.* — toepang, *de fok.* — semandéra, *het sprietzeil.* Bèr —, *zeilen.* Pe — an, *zeevaart.* Me — kan, *sturen, varen; bevaren.*
lâjîm, *zie:* lâjam.
lâjin, *ander, anders, verschillend, tegenovergesteld, strijdig; buiten, behalve.* — sekâli, *geheel anders.* Bèr — — an, *verschillend, afwijkend, anders; vervreemding, ontaarding, verschil, ongestadigheid; ongestadig, onbestendig* — kan, *veranderen, doen afwisselen.* Me — — kan, *uitsluiten, buitenstellen; buiten, behalve; mits, ten zij.*
lâjîq, *Ar. voegzaam, betamelijk, gevoegelijk, geschikt, eigenaardig, passende; bevoegd, gemachtigd, behoorlijk, in orde.* Dengan se —, *naar behooren.*
lâjoe, *verwelken, verkleuren, ontbladeren, verflensen, verbleken, verkwijnen.*
lâjoer, *verzengen, verschroeien, krooken, schroken, verbranden.* Ka — an, *verzenging, verschroeiing, uitbarsting door vuur.*
lâkar-lâkar, *eene soort van schildpad.*
lakas, *haast, spoed; haastig, spoedig; haasten, spoeden.* Me — kan, *bespoedigen, verhaasten.*
lakas-lakas, *haastig, spoedig.*
lâki, *man, getrouwd man.* Bèr —, *een man trouwen.*
lâki-lâki, *mannelijk, een man.* Orang — —, *een man.* Pèrboewât-an — —, *eene mannelijke daad.* Ka — — an, *moed, dapperheid, mannelijkheid.*
lâkin *of* lakin, *Ar. maar, nogthans, echter, evenwel, alhoewel, niet te min.*
lâkoe, *beleid, bestuur, gedrag, toestand, handel en wandel, gebaarden, uiterlijk voorkomen; gangbaar, geldig; tierig, willig, gewild; gangbaarheid, vertier, aftrek; slagen, gelukken; debiet.* Bèr —, *handelen, gedragen, zich aanstellen; gelden, gangbaar, willig zijn.* Me — kan, *uitvoeren, vervullen, zich houden, gedragen, aanstellen.* Ka — an, *gedrag, wandel, toestand.* Sa —, *gelijk, gelijkerwijs.* — andjing, *hondsch.* — djâlan, *gedrag.* — jang bâjiq, *gemanierdheid.*
lakoq-lakaq, *hobbelig.*
lâkri *of* lakri, *zegellak.*
lâlah, *tulp.*
lâlang, *op en nederloopen; hengelen.*
lâlang, *zwaar gras, riet.* Boeroeng —, *zekere vogel.*

lalâng'an, *poel*, *plas*, *vijver.*
lâlap, *salade.*
lâlar, *L. vlieg.*
lâlas, lelas, *kaal*, *bloot*, *geschaafd*, *gedrukt (als een lastdier)*, *geschraapt*, *gepeld.*
lâlat, *vlieg.*
lalâwèr, *vette*, *smakelijke zeevisch.*
lâlé *en* lâli, *veronachtzamen*, *verzaken*, *verwaarloozen*; *vertragen*, *uitstellen*, *nalaten*; *onverschillig*, *achteloos*, *nalatig*, *lui*, *traag*, *vadsig*; *verzuim.*
lâléh, *droogen (visch of vleesch).*
lâlis, *Kaw. dood.*
lâloe, *voorbijgaan*, *doortrekken*, *overtrekken*, *vervliegen*, *overgaan*, *afwijken*, *overtreden*, *schenden*, *inbreuk maken*; *over*, *voorbij*, *verstreken*, *verleden*, *en*, *vervolgens*, *voort! uit den weg!* Me — i, *doortrekken*, *ontduiken*, *mijden*, *schuwen*, *ontwijken*, *overtreden*, *afwijken.* Me — kan, *verwijderen*, *doen voorbijgaan.*
lam, *de letter* l.
lâma, *langdurig*, *lang*; *duur van tijd*, *oud*, *vroeger*, *eerste.* Orang —, *een oudgast.* Bîni —, *vroegere*, *oudere of eerste vrouw.* Be-brâpa — nja, *eenige tijd.* Brâpa —, *hoe lang?* Se —, *zoo lang als*, *gedurende*, *terwijl*, *sedert.* Se — —, *voor altoos.* Se — nja, *altoos*, *immer*, *eeuwig.* Bapèr — kan, *aanhouden*, *doen voortduren.*
lamâri, *zie:* almâri.
lambâga, *houding*, *gestalte*, *bouw*, *bouworde*; *gewoonte*, *instelling.*
lambâga, *geschutsvorm*, *oven*; *geschutgieterij.*
lambâran, *juk*, *draagjuk.*
lambat, *S. traag*, *langzaam*, *loom*, *achterlijk*; *dralen*, *talmen*, *vertragen*, *toeven.* Pèr — kan, *vertragen*, *uitstellen*, *doen dralen.* Pèr — an, *uitstel*, *vertraging.* Me — kan, *luieren*, *dralen*, *ten achteren blijven.*
lambé, *wenken*, *seinen*, *wuiven*, *een teeken geven.*
lambing, *lans*, *speer.*
lamboeng *of* limboeng, *zijde*, *flank*; *met den arm iemand in de zijde stooten*; *rollen*, *slingeren*, *dobberen als een schip.*
lamin, *ledekant.*
lâmoen, *J. indien*, *bijaldien*; *ofschoon*, *alhoewel.*
lamoes, lemoes, *afgeworpen slangenhuid.*
lampar, *overvloeien*, *overloopen*; *aansteken*, *besmetten*; *besmettelijk*, *aanstekend*, *overerfelijk*, *verspreidend.*
lampatoe, *zekere vogel.*
lampé, *slank*, *rank*, *tenger*, *dun*, *schraal.*
lampé *en* ikan —, *zekere aalsoort.*
lampin, *zwachtel*, *luur.* Bèr —, *gezwachteld*, *in luren gewonden.*
lampis, *dubbel*, *maal*, *keer*; *werf.* (*Zie:* lâpis.)
lampit, *J. rottingmat.*
lampó, *V. lamp.*
lampoeh: lampaoe, *overtreffen*, *voorbijgaan*, *te ver gaan*, *toevloeien*, *overschrijden*, *overgaan*; *voorbij*, *verleden*, *over*; *laat*; *te laat*; *bijzonder*, *buitengewoon.* Ini — îtoe, *dit overtreft dat.* Maka hâri soedah tèrlâloe —, *de dag is te ver gegaan*, *het is te laat.* Dâtang tèrlâloe —, *te laat komen.* Kadjahât-an jang —, *overgegevene slechtheid.*
lampoejoeng, *zekere wortel.*
lampong, *boei*, *dobber*, *kurken van vischnetten.* Bèr-lampong, *van iets drijvends voorzien.*
lampong, *distrikt op Sumatra.*
lampor, *hoop*, *stapel (koorn).*
lanat, *Ar. vloek*, *vervloeking*; *vervloekt.* — kan, *vervloeken.*
landâ, *tegenrennen*, *toeschieten.*
landaq, *stekelvarken*, *egel.* Doeri —, *pennen van het stekelvarken.*
landâsa, landâsan, *aambeeld.*
landéjan, *gevest.*
landiq, *kunstige haarlok.*
landjam, *ploegijzer.*
landjoer, *te buiten gaan*, *overschrijden*, *iets overdrijven.* Te —, ter —, *buitensporig*, *overdreven*, *ongepast.* Te — sakâli moeloetnja, *hij is een groote babbelaar*, *hij flapt er alles maar uit.*
landjoet, *verlengd*, *langdurig*, *lang.* Me — kan, *verlengen*, *doen voortduren.* Di — kan, *verlengd worden.*
lang, *arend*, *adelaar.*
langa *en* langâ, *zekere olie*, *ook* bîdjan *genoemd.*
langan, *de arm*; *mouw.*
langang, *eenzaam*, *doodsch.* Góha jang —, *eenzame grot.*
lângaoe, *soort van vlieg.*
langar, *kaal.*
langas, *vocht*, *damp*, *nattigheid*; *vochtig.* — kan, *bevochtigen*, *natten*, *betten.*
langdé, *ondiepte*, *schoor.*
langgânan, *leverancier.*

langgâr, *aanvallen*, *aanranden*, *bespringen*, *bestormen*, *een inval doen*, *invallen*, *overvallen; tegenrennen*, *tegenstooten*, *in het voorbijgaan raken; carambolеren*; *wederstreven*, *schenden*, *te kort doen*. Me-*k*ormat dan àdat karadjâ 'an, *de koninklijke eer en gebruiken kwetsen*. Haq orang, *in iemands rechten ingrijpen*. — moesoeh, *den vijand aanvallen*. Di — kapal, *door een schip overzeild worden*. Dí — karèta, *overreden worden*, *door een rijtuig geraakt worden*.
langgar, *een tempeltje*.
langgâran, *aanbotsing*.
langgawi, *groote beteldoos*.
langir, *limoensap en andere sappen uit het plantenrijk*, *waarmede men het lichaam wascht*. Me —, *met zoodanige sappen wasschen*.
lângît, *het uitspansel*, *de zichtbare hemel; gehemelte*. — — moeloet, *gehemelte van den mond*. — — *gordijnen*, *gehemelte boven een ledekant*, *troon*, *enz*. Sangir —, *klimop*.
langkâ, *S*. langkapoeri, *het eiland* Ceylon, *ook* Sélan *en* Sarindìb *genoemd*.
langkah, *schrede*.
langkaq, *toerusten*, *uitrusten*, *in gereedheid brengen*, *verschaffen*, *voorzien*, *volledig maken; gereed*, *uitgerust*, *klaar*, *zeilree*. Ka — an, *uitrusting*, *toerusting*, *bemanning*; *krijgstocht*, *vloot*. Dèngan ka — an sindjâta, *geheele krijgstoerusting*, *ten volle gewapend*. Sa —, *een stel (kleederen)*, *eene uitrusting*.
langkawâs *en* langkoewé, *zekere geneeswortel*.
langkawi, *een eiland in de straat van Malakka*.
langkong, *boog*, *gewelf*, *koepelvormig*. — mesdjid, *koepel eener moskee*.
langkoq, *gebogen*, *krom; buigen*, *krommen; hellen*, *overhellen*.
langlang, *kruisen* (*op zee*.)
langsing, *de schering* (*in het weven*.)
langsir, *dalen*, *afklimmen*, *afwijken*.
lanjoe, *zandplaat*.
lânoen, *rooversvolk van* Mindanaoe.
lansat, lanséh, *zekere kleine eivormige vrucht*.
lantaq, *indrijven*, *inslaan*, *vastklinken*. Loeloeh —, *vermorzeld*, *vergruisd*, *geweekt*.
lantâran, *oorzaak*.
lantas, lintas, *door*, *doorheen*, *recht door; doordringen*, *doorgaan; en*, *wijders*. Dèri dâda — ka-blâkang, *door en door*, *van de borst tot den rug*. Habis mâkan — ïa tîdor, *na gegeten te hebben sliep hij*. Me —, *oversteken; voorbijgaan*. Tèr —, *open*, *zichtbaar*, *doordringbaar*. Orang pe —, *voorbijgangers*, *doortrekkende personen*, *reizigers*.
lanté, *gespleten bamboes*, *latten voor bevloering*; *een vloer*, *rooster*. Besi —, *ijzeren rooster*. — besi, *ijzeren staven*. Di — kan, *bevloerd worden*.
lantéra, *lantaarn*.
lanting, *werpen*, *smijten*. — —, *werpschichten*.
lantiq, *knappen*, *kraken; de gewrichten doen knappen door die te trekken of te draaien*.
lantja, *kikvorsch*. Boeroeng — —, *zekere vogel*.
lantjang, *jacht*, (*vaartuig*).
lantjang, *los*, *los van mond*.
lantjar, *vlug*, *schielijk; snellen*. — membâtja, *vlug lezen*. Tèr — lidahnja, *hij heeft eene radde tong*.
lantjoeng, *valsch*, *nagemaakt*; *namaaksel*, *nadruk*. Orang menimpa oewang —, *valsche munter*.
lantong, *slaan in het schaakspel*.
laoe, *Ar*. *indien*, *als*.
laoet, *zee*, Ikan —, *zeevisch*. Orang — *en* órang jang me —, *zeelieden*. Katèngah —, *naar open zee*. Ka — an, *de groote oceaan*, *zee*.
lâpang, *komkommer*.
lapang, *wijd*, *open*, *uitgestrekt; uitgestrektheid*, *wijdte*, *ruimte*. Me — kan, *verruimen*, *verwijden*, *uitgestrekter maken; doortrekken*, *doorzeilen*. Tânah —, *plein*.
lâpar, *honger*, *hongeren*. Bèr —, *hongerig*, *hongeren*. Pèr — kan, *doen verhongeren*. Ka — an, *hongersnood*, *duurte*.
lâpi, *mat*.
lâpik, *voetstuk*, *pedestal*. — kâki, *voetzool*, *voetbank*. — roemah, *fondament van een gebouw*.
lâpis, lampis, *verdubbeling; voeren*, *eene voering in een kleed zetten; met lagen leggen*. Sa —, *enkelvoudig*. Doewa —, *dubbel*, *tweevoudig*, *twee rijen of lagen hoog*. Tânah tîga —, *drie beddingen aarde of lava*. — an, *voering*, *bekleedsel*, *bedding*, *laag*, *verdieping*.
lâpis bâtoe, *steenlaag*.
lâpoe, *beschimmeld*, *schimmel*.
lapor, *V*. *rapport*.
laqâth, *Ar*. *vondeling*.

laqlaq, *ooievaar.*
laqsa, *S. tienduizend. (in het S. honderdduizend.)*
laqsamâna, *vlootvoogd, zeeofficier, voornaam staatsofficier in de Maleische landen.*
laqsâna, *gelijk, als, eveneens.*
laqsiwa, *lekkere zeevischsoort.*
laqwat, *Ar. aangezichtspijn.*
lâra, (loro) *J. ziekte, ongesteldheid, ziekelijkheid.*
lârang, *raar, zelden, schaars; verbieden, voorkomen, waarschuwen, ergens van terughouden.* — an, *verboden, ontzegd, verbod.*
lârat, *voor het anker wegdrijven, slippen.*
lâri, *rennen, loopen, snellen, vlieden, vluchten, overloopen, wegloopen, deserteren.* Me — kan, *ontvoeren, schaken.* Pe —, *vluchteling.* Pe — an, *vlucht, loop, ren.*
lâriq, *snel, horizontaal draaien.* Pe —, *hetgeen ronddraait, draaibank.* Toekang —, *draaier.*
lâsa, *verminkt, verlamd.* Tipoeq —, *geraaktheid, beroerte, verlamming.*
lâsan, *Ar. welbespraakt, welsprekend, wel ter taal; welsprekendheid.*
lasiné, *lekkere zeevisch.*
lasjkar, *P. leger; onderdanen, geringe lieden, slaven.*
laskarnisjîn, *legerkamp.*
lât, *V. laat.*
lâta, *S. kruipen (als planten en dieren.)*
lâtah, *L. napraten.*
lâtah-lâtah, *L. nabauwen, herhaaldelijk iets zeggen.* Orang — —, *iemand, die hetgeen hij zegt herhaalt en er bij lacht.*
lâtar, *L. erf, plein.*
lâthif, *Ar. sierlijk, bekoorlijk.*
lâti, *zekere vogel.*
lâtjoer, *L. vergeefs.*
lâtoe, *snuitsel.*
lâwa-lâwa, *spin, ook zekere visch.*
lâwan, *wederstaan, bestrijden, bevechten, tegenstand bieden; tegenovergesteld, tegenpartij, partij, vijand, tegenstrever.* Me — kata, *tegenspreken.* Me —, *wederstaan; beschermen.* Pe — an, *wederstand.*
lâwang, *blikken, wenken, knipoogen.*
lâwang, *kruidnagel.*
lawoeq, *victualie, levensmiddelen.*
lawoet, *zie:* laoet.
lawtz, *Ar. verdenking.*
lâzim, Ar. noodig, noodzakelijk, verplicht.
lâzoowardi, *P. email, glazuur.*
lé (lei) *stuk. (Dit wordt bij het tal van dunne voorwerpen gevoegd.)* Sa — kâin, *een kleed.* Sa — ramboet, *een hoofdhaar.*
lebah, *bij.*
lebah, *breed.*
lèbar, *breed, wijd, breedte.* Me — kan, *verbreeden.* Pe — an, *verbreeding.*
lebâran, *slemptijd na de vasten.*
lebat, *dicht, dik, zwaar.* Hoedjan —, *dichte, zware regen.*
lebéh, lebi, *meer.* — besar dèri, *grooter dan.* — dekat, *nader.* — djauh, *verder.* Tèr —, *meest, bij uitstek, bijzonder.* Tèr — koerang, *allerminst (meest min).* Me — kan, *bijdoen, vermeerderen, doen toenemen, verheffen, verhoogen, aanzienlijker maken.* Bèr — — an, *overtreffen, uitmunten.* Ka — an, *meerderheid, overtreffing, overwicht, overmacht; beter of meer bedeeld.*
lebéhnja, *opgeld.*
lebi, *priesterklasse.*
leboe, *stof.*
leboe, *ruim.* Laoet —, *het ruime sop.*
leboer, *smelten.*
leboh, *stof, stuifzand.*
leboh, *straat, groote weg.*
lèdja, *gestreept katoen.*
ledzat, *Ar. geneugte, vermaak, weelde, pleizier; weelderig, zinnelijk, vermakelijk, genoegelijk.*
lefethl, lefez, *Ar. de uitspraak; uitgesproken woord.* Me — kan, *uitspreken.*
legah, *ruimte, tusschenvak, plaats.*
legan, *gist, deeg.*
lèger, *V. aam, ligger, okshoofd.*
lehed, *Ar. zijholte van een graf, waarin men de lijken plaatst.*
lehèr, *hals, strot; kraag.* Poetar —, *den hals omdraaien.* Pâtah — nja, *den hals breken.* — badjoe nja, *de kraag van zijn kleed.*
léjani, *dienen, bedienen.* Orang —, me —, *dienaren.*
léjar, *V. reaal.*
léjaran, *zekere schelpvisch.*
lekar, *mandje met wijd vlechtwerk, dat dient om een pan in te zetten.*
lekat, *kleven, aankleven, vastzitten; besteden, bestemmen, te zamen hangen.* Getah jang melekat (melingket), *klevende gom.* Tjela itoe — pada dîa, *die blaam rust op hem.* — oewang, *geld besteden.* Me — kan, *doen kleven,*

aanhechten. Me — kan gelâr-an, *een titel verleenen.* Doedoeq —, *aan den grond zitten.*

lekoq, *holte, laagte; oneffen, hobbelig.*

lelâboeng, *schildwacht, vedette.*

lèlah, lîlah, *S. slangstuk; lang metalen inlandsch kanon met eene kleine monding.*

lelah, *vermoeid, afgemat; vermoeidheid.* Bèr — kan, me — kan, *vermoeien, afmatten.*

lèlang, *Port. (leylam) openbare verkooping, veiling, vendutie.* Kapâla —, *vendumeester.* Soerat —, *advertentieblad, courant.*

lelângit, *gehemelte.*

lelangsé, *L. behangsel.*

lelap, *vast, diep, gezond (slapen).* Me — kan tîdornja órang, *iemands slaap vast of diep doen zijn.*

lelârm, *vliegende mier.*

lèlè, lèlèh, *ontblooten, ontkleeden, blootleggen, blootstellen, verklaren, openleggen.* Te —, *naakt, bloot; blootgesteld, geopend.*

lèlè, *zekere poelvisch, soort van leb-aal.*

lemâdang, *zeevischsoort.*

lèmah, lemas, *zwak, onmachtig, verslapt, ontzenuwd.* — lamboet, *zachtaardig, teeder, lief, gedienstig, buigzaam.*

léman, *goede zeevischsoort.*

lemang, lâmang, *zekere spijs, met* poeloet *(eene rijstsoort) toebereid.*

lemaq, *vet, smeer, ongel.* — tjâjer, *talk, gesmolten vet.*

lemas, *lenig, krachteloos, buigzaam, zwak, aamechtig; smoren, bezwijken, versmachten.* Lemaskan dèngan asap, *door rook verstikken.*

lembah, *vallei, dal, tusschenruimte.* — kamatian, — mawt, *doodsvallei.*

lembang, *lang, grof gras.*

lembar, *zijde, bladzijde, folio.*

lembèq, *zacht, week.* Tânah —, *zachte klei.*

lemboe, *rund.* — betîna, *koe.* — kabiri, *os.*

lemboeroe, *soort van spiering.*

lemboet, *zacht, teeder, bol, buigzaam, slap, gedwee, taai, smedig, week, verzwakt, verwijfd, zachtzinnig, aardig, lief.* Me — kan, *vermurwen, verteederen, verzachten.* Ka — an, *teederheid, zachtheid, weekheid, weekhartigheid.*

lèmpar, *zie:* limpar.

lèmpèng, *Soend. rol (tabak).*

lenggang, linggang, langgang, *slingeren, hobbelen, over- en weder zwaaien, waaien, wapperen (als schepen en vlaggen), met de armen slingeren.*

lengséh, *vruchtje, dat tot de* doekoe-*soorten behoort.*

lentoer, *krommen, buigen (als boomtoppen).*

lepas, lâpas, *loslaten, verlossen, laten gaan, bevrijden, ontslaan, laten varen, uitscheiden, ophouden, laten loopen, ontheffen, vrijspreken; vrij, bevrijd, ontheven; verleden, voorbij, na.* — kan, *afscheid geven, afdanken.* Me — kan dèri dâlam pandjâra, *uit de gevangenis verlossen.* — dèri pada dósa, *vrij van zonden.* Lepas béja, *tolvrij.* — doewa hâri, *na twee dagen.* — tângan, *de handen vrij hebben: dit zegt men van een bediende, die men huurt zonder den kost.* — tèngah hâri, *namiddag.*

leqad, *Ar. al te gader.*

lèrèng *of* liring, *op zijde zien.*

lesah, *onrustig, rusteloos, ongemakkelijk.*

lesoe, *afgemat.*

lesoeng, *vijzel, mortier, rijstblok.*

leta, *gemeen, laag, onedel; laagheid.* Hâti jang tîâda menâroh —, *een hart, dat geene laagheid koestert.*

letaq, *plaatsen, stellen, leggen, zetten, nederzetten.*

letéh, *zwak, machteloos, afgemat, lusteloos, kwijnend, ontzenuwd.*

letop, *zie:* letos.

letoq, *zie:* letos.

letos, letop, letoq, *knappen, kraken, barsten, uitbarsten, in de lucht springen.*

lézat, *genot; lekker.*

lîang, *gat, hol, holte, opening.*

lîar, *wild, woest, ongetemd, stug, koppig.* Orang —, *een wilde.* Binâtang —, *wild gedierte.*

lîat, *week, zacht, kleiachtig.* Tânah —, *kleigrond, zachte kleverige aarde, leem, potaarde.* Me — kan, *lenig maken.*

lîdah, *tong.* Anaq —, *huig.* — pandjang, *langtong, babbelaar.* Atas lîdah Mohamad, *door de tong van Mohammed.* — bâdaq, *rhinocerostong, zekere plant (opuntia magnifolia), waarop de cochenille aast.* — boewâja, *soort van aloë (agave vivipara).* — ramboe, *addertong, zeker kruid, (sagittaria obtusissima).* Dâoen — —, *de plant bauhinia scandens.* — timbâng'an, *de tong van een evenaar.*

lîdang, *licht.*

lîdang, *de draden bij den inslag dicht ineenweven.*

lîdî, *stengel of rib van een kokosblad.* Sâpoe — *en* se-sâpoe —, *een bezem van zulke stengels; stalbezem.*
lîgang, *slingeren.*
lîgas, *den tel gaan, den pas gaan.* Koeda jang me —, *telganger, pasganger.*
lîgat, *dwarrelen, draaien, zwindelen.*
lighan, *Ar. vloerkleed.*
lîhat, *zien, bezien, gewaar worden, bemerken, ontdekken.* Dâpat —, *te zien krijgen.* Peng — an, *gezicht (zintuig).* Bèr —, *ziende zijn, het gezicht op iets hebben; uitzicht, gezicht.* Ka — an, *gezien worden, zichtbaar; het zichtbare, gezicht.*
likas, *ophaspelen, opwinden, haspelen.* — an, *haspel.*
likoer, lîkar, *wordt gebezigd als telwoord tusschen de twintig en dertig.* Ampat —, *vier en twintig.*
lîla, *H. liefste, schoone, schatje.*
lîlah, *slangstuk, kanon.*
lîlé, me —, *smelten, vlieten, vloeien.*
lilin, *was; kaars.* — poetîh, *witte was.* — gemoeq, *vetkaars.* — betoel, *waskaars.*
lîlit, *omwinden, omslingeren, omklimmen, omstrengelen.* Kâtjang —, *de klim-erwt.*
lîllahi, *Ar., door-, van-, om-, bij-, tot God.*
lim, *V. lijm.* Târoh —, *lijmen.*
lîma, *vijf.* — blas, *vijftien.* — poeloeh, *vijftig.* Tèngah — râtoes, *vierhonderdvijftig.* Bèr — orang, *met zijn vijven.* — râtoes, *vijfhonderd.* — rîboe, *vijfduizend.* Ka —, *de vijfde.* Sa pèr —, *een vijfde.* Sa-râtoes bri —, *vijf ten honderd.*
lîmaoe *en* lîmoen, *P. vruchten van de limoen- of oranjeappel-soort (ook* djeroeq *genoemd).* — gedang *of* besar, *pompelmoes.* — karbaoe *en* — kasoemba, *citroen.* — kapas pandjang, *limoen.* — mânis, *zoete Sinaasappel.* — djepoen, *de Japansche of mandarijn-oranje-appel. De* — kambing, — langga, — nîpîs, — pîpit, — proet, *zijn verscheidenheden van deze vrucht. De* — poeroet *of* proet, *wordt als geneesmiddel gebezigd, evenals de* — raté.
limboeng, *L. zwenken; omhoog werpen om weder op te vangen; zwaaien.*
limpa *en* limpah, *lever.* — ketjil, *milt.* Sâkit —, *leverziekte.* Anaq —, *milt.*
limpah, *overvloedig zijn, overvloeien; overvloedig, rijkelijk.* Ka — an, *overvloed, mildheid, goedgunstigheid.* Me — kan *karoeniâ-nja, zijne weldaden verspreiden, (doen overvloeien).* Bèr ka — 'an, *in overvloed leven.*
limpah, *zie:* limpa.
limpar, lèmpar, *smijten, werpen.* — bâtoe, *met een steen smijten.* — batoe doega, *looden, peilen.*
limpé, *wiegelen, schommelen, wiegen.*
lîna, lèna, *uitstellen, vertragen, verschuiven, talmen, dralen, beuzelen, den tijd verkwisten; traag, langwijlig, dralend, langzaam.* Bèr —, *zich ergens ophouden, langer blijven.* — — *dralen.* — mâkan, *langzaam eten.* Di pèr — kan, *uitgesteld worden.*
lînang, *droppelen, biggelen, vloeien, stroomen.* Ajèr matânja bèr — —, *hare tranen biggelden.*
lindi, *loog.*
lindih, *op den elleboog leunen.*
lindir, lindîr, *slibberig, glibberig, slijmerig, lijmig; slib, slijm, drab.* Tjîrit —, *bloedloop.*
lindoe, *aardbeving.*
lindoeng, *schaduw, lommer, luwte, schut, scherm, toevlucht; beschutten, beschermen.* Bèrlindoeng pada dîa, *toevlucht tot hem nemen; zich op hem verlaten.* Me — kan, *bescherming verleenen, overschaduwen; zich onttrekken, verbergen.* Pèr — an, *bescherming.*
lîngar, *L. dun, slank haar.*
lingar, *dwarrelen, de oogen verdraaien.*
lingga, *een eiland nabij de straat van Malakka.*
linggang, *slingeren.*
linggis, *koevoet, breekijzer.*
lingkar, *opschieten, slangsgewijs plaatsen.* — tâli, *een touw of kabel opschieten.*
lingkar djantrâ, — rôda, *naaf.*
lingking, *zekere vrucht.*
linjap, *verdwijnen, vervliegen, wegsnellen, wegraken; verdwenen, weg, gestolen.*
lînoe, *L. aardbeving.*
lîntah *of* lintah, *bloedzuiger.*
lintang, *overdwars, in de breedte.* Me — —, *overdwars leggen, dwarsboomen, dwarsdrijven, een spaak in het wiel steken.* — lintang, *kruiselings.*
lintjin, *zie:* lîtjin, *glad.*
lintoeng, *hals over kop, in verwarring, overhoop.* Tjerèberé — poekang, *holder de bolder, hals over kop.*
lio, *oven; steenbakkerij.*
lior, *kwijl, zever, spog.* Bèr —, *kwijlen.*
lîpan, *duizendpoot.*

lîpar, *troosten*, *bemoedigen*, *opbeuren*. Peng — lâra, *trooster in smarten*. Peng — hâti, *hartentrooster*.
lîpas, *zeker insect*, *kakkerlak*.
lîpat, *vouwen*, *toevouwen*, *plooien*, *dubbel leggen; vouw*, *plooi; dubbel*. — an, *vouwen*, *plooien*. Pèr — an, *vouw*, *plooi*, *rimpel*. Bèr —, *vouwen*.
lipoet, *omvatten*, *insluiten*, *omgeven*, *omhullen*, *inhouden*.
lîpoet, *overvloeien*, *verspreiden*.
lîpoh, *blaar (in de hand van het roeien)*.
lîran, *etmaal*.
lirang, *L. baan*, *breedte (van doek)*.
lirang lâjar, *reef in een zeil*.
lîrik, *Jav. toelonken*.
liring, *zie:* lèrèng.
lisah, *rusteloos*, *ongemakkelijk; kwelling; woelen*.
lisân, *Ar. spraak*, *taal*, *uitspraak*, *tongval*, *stijl; tong*.
lislîs, *gekookt vleesch*, *dat nog aan de beenen kleeft*, *maar gegeten kan worden*.
lisoet, *zuigen*.
lîsoet, *verwelkt*, *verdord*.
lîtah, *zwak*, *slap*, *afgemat*.
lîtar, *snappen*, *kakelen*, *beuzelen*, *praten*, *verklikken*. Pe —, *snapper*, *prater*.
lîtjah, *slijk*, *slik*, *modder*. Me — kan, *beslijken*. Ka — án, *beslijkt*, *slijkerig*.
lîtjat, *letsel*, *leed*, *kwetsuur*, *slag*, *stoot*, *striem*.
lîtjin, *glad*, *glibberig*, *gepolijst*, *effen; zacht*. Soetra —, *zachte zijde*. Djâlan —, *glibberige*, *gladde weg*. Bâtoe —, *effen*, *gladde steen*.
littenan, *V. luitenant*. — kornel *of* kolonel, *Luitenant-kolonel*.
liwanan *en* lîwan, *lijk*, *doode*, *dood lichaam*.
lîwat, *voorbijgaan; voorbij*, *overschrijden*; *te buiten gaan*, *misloopen*, *te laat; verloop*. — poekoel delapan, *over achten*.
lóba, *S. inhalig*, *begeerig*, *gretig; inhaligheid*, *gierigheid*, *winzucht*.
loba-loba, *kool (groente)*.
lobang, *gat*, *holte*, *kuil*. — tânah, *kuil*. — koentji, *sleutelgat*. — soempal, *zinkgat*.
lobang, *kleine*, *lekkere*, *zeldzame zeevisch*.
lóbaq, *raap*, *knol*. — ketjil, *radijs*.
loe, *L. jij*, *jou*. — poenja, *uw*.
loebèr, *overkoken*.
loeboeq, *bocht*, *diepte*, *inham in eene rivier*.
loeboer, *dorschen*. Pe —, *dorschvloer*.
loedah, *spog*, *speeksel; spuwen*. Me —, *uitspuwen*. Me — i, *bespuwen*. Tampat —, *kwispedoor*.
loedji, *oceaan*.
loega, *de diepte des waters peilen*.
loeka, *wond; wonden; gewond*. Kena —, *eene wonde bekomen*. Di — i, *gewond worden*. Me — i, *verwonden*.
loekan, *zekere schelpvisch*, *soort van oester*. — moetiâra, *paarloester*.
loekis, *teekenen*, *schilderen*, *borduren*.
loekoe, *L. ploeg*. Lîdah —, *kouter*, *ploegijzer*. Me —, *ploegen*.
loelang, *omkomen*, *vergaan*.
loeloe, *P. parel*.
loeloeh, *slijk*, *modder*, *gruis*. — lantaq, *vergruisd*, *verbrijzeld*, *tot stof; geweekt*, *doorweekt*. Antjoer —, *ontbonden*, *verteerd*, *opgelost*.
loeloem, *zuigen*, *lurken*.
loeloeng, *huilen*, *janken*. — me —, *huilend janken als boschhonden*.
loeloer, *inzwelgen*, *inslikken*, *slikken*.
loeloes, *verleenen*, *toestaan*, *inwilligen*, *gedoogen*.
loeloet, *besmeren*, *bestrijken*. — dâmar, *met teer of pek bestrijken; bepekken*, *betéren*. — lîlin, *met was bestrijken*. — djenâng, *verwen*. Pèr — an, *blanketsel*, *smeersel*, *zalf*.
loelong, *zie:* loeloeng.
loemas, *overstrijken*, *besmeren*, *bestrijken*. — dèngan kâpoer, *aanwitten*.
loemat, *stof*, *poeder; brij*, *deeg*, *pap*. Me — kan, *vermalen*, *vergruizen*, *tot poeder maken*. Tepoeng —, *fijn meel*. Di giling — —, *fijn gewreven of gemalen worden; tot een deeg gewreven worden*. Obat —, *geneespoeders*. Ka — an, *vergruisd*, *fijn*.
loemba-loemba, loemboe-loemboe, *bruinvisch*.
loembi, *graven*, *delven*.
loemboeng, *J. rijstschuur*.
loemoer, *bevlekken*, *besmeren*, *bekladden*. Bèr — dârah, *met bloed bevlekt*.
loemoer, *V. nommer*.
loemoet, lemoet, *mos*.
loempang, *rijstblok*, *bak waarin de rijst gestampt wordt*.
loempat, *springen*, *huppelen*, *hardloopen*. Pe — an, *sprong*.
loempoeh, *beroerte; beroerd; verdoving; strammigheid van de huid*, *verlamming*.
loempoer, *slijk*, *modder*, *slib*.
loenaq, *zacht*, *rul*, *mul*, *onvast*; toegevend, zachtzinnig.

loenas, *bodem van een vaartuig.*
loenggoe, *boei, kluister; kluisteren.*
loenggoeh, *op zijn gemak zitten, leunen, rusten.*
loentjoer, *voortspruiten, uitwerpen, uitschieten, uitspuwen.*
loepa, *S. vergeten, verwaarloozen, veronachtzamen.* Ka — an, *vergeetachtig, onachtzaam; vergeetachtigheid, vergetelheid.*
loepoet, *ontkomen, vrijkomen; vrij, los, ontslagen, verloopen, vervallen.* Me — kan, *bevrijden, verlossen, redden.* Orang pe —, *redder, bevrijder.* Ka — an, *gered, verlost, bevrijd.* Pe — an, *verlossing, redding, bevrijding.*
loeqathat, *Ar. vondst.*
loerah, *volksstam; landstreek, inlandsch hoofd op Java.*
loerah, *lijn op het hout.*
loeri, *fraaie papegaai.*
loeriq, *gevlamd (als hout).*
loeroeh, *afvallen, vallen, uitvallen, ontvallen.* — dâoen-nja, *zijne bladen verliezen.* Meloeroeh-kan, *ontbladeren; doen afvallen, laten vallen.*
loeroeng, *straatje, pad, gang, steeg, l^an, weg, straat.*
loeroes, *recht, rechtstreeksch, onbewimpeld.* Hâti jang —, *een eenvoudig gemoed.* Di pe — kan, *naar waarheid voorgedragen worden.*
loeroh, *zie:* loeroeh.
loesa, noesa, *overmorgen.*
loesin, *V. dozijn.*
loesoh, *verteren, verkniezen, verwoesten, verslijten.*
loetar, *werpen, schieten, smijten, keilen, gooien.* — ondé, *verloten.*
loetjoe, *netjes.*
loetjoer, *afschampen.*
loetjoet, *slippen, ontglippen; verloren.* Itoe tâli soedah — dèri tângankoe, *dat touw is mij uit de hand geglipt.* Itoe soedah — padâ-koe, *die kans is voor mij verkeken.*
loetoet, *knie.* Bèr —, *knielen.* Me —, *met de knokkels trommelen.*
loetong, *soort van zwarten, langarmigen aap.*
loewab, *gisten, rijzen, zwellen.*
loewang, *wenken.*
loewar, *uit, buiten.* Dèri —, *van buiten.* Ka —, *naar buiten, buitenwaarts.* Di —, *aan den buitenkant; buiten; met uitsluiting van.* Di — kota, *buiten de stad.* Di — ḥaq, *met uitsluiting van het recht.* — kan, mengaloewarkan, *buiten, te voorschijn, voor den dag brengen; buitenstellen, uitschieten, wegwerpen; verbannen.* Orang —, *vreemdeling.*
loewas, *uitgestrekt, ruim, open, onbekrompen, wijd.* Pâdang —, *open veld.* Me — kan, *verruimen, verwijden, uitbreiden, botvieren, de ruimte geven, gemakkelijk maken, verduidelijken.* Ka — an, *ruimte, breedte, uitgestrektheid; klaar, duidelijk; geopenbaard; verlof.* — loewas, *wijdloopig.*
loezoem, *Ar. noodwendigheid.*
log *en* logam, *denkbeeldige afdeeling der schepping.*
logam, *metaal.*
loghat, *Ar. woord, gezegde; taal, spraak.* Kitâb —, *woordenboek.*
loghawîat, *Ar. letterlijk.*
loḥ, *Ar. tafeltje, bordje, plankje.* — bâtoe, *lei.*
lôjang, *geel koper, messing, koper met andere bergstoffen vermengd; metaal.* Lèla —, *lang, smal metalen kanon.*
lok, log, logam, *S. inwoners, personen; oord, plaats.* Sorga —, *oord der hemelingen.* Déwâta tjândra —, *geesten der maangewesten.*
loko *en* batoe —, *keisteen.*
lolèng, *Ch. papieren lantaren.*
lomba *en* bèr — —, *streven, pogen, wedijveren.* Pèr — an, *wedijver, strijd, streven.*
long, *koffer, kist; doodbaar.*
long, *Ch. vuurwerk, lont.*
longgar, *wijd en los; speling hebben.* Bâdjoe —, *een wijd kleed.* Tiang jang longgar, *een mast die los staat.* Me — kan, *lossen, ruimer maken, speling geven.* Ka-longgâr-an, *rammelen, los zitten, zwaaien.*
longsong, *voortgaan, voorwaarts gaan, zich begeven.*
lontar, *S. lontarboom, soort van palmboom.* Dâoen —, *palmblad, waarop men met eene stift of grift schrijft.*
lontar, *zie:* loetar.
lonté, *slet, slons; vod; kreng.*
lontjîp, *punt, puntig; scherpte.*
lontjor, *afduwen, afschuiven.* Me — kan kapal, *een schip laten afloopen, (van stapel of van de helling).* Sampan —, *boot die door de branding boort; reddingsboot.*
lópa-lópa, *doosje; tabaksdoos.*

lopaq, *plas*, *vallei*, *kuil*.
lor, *J. het Noorden*.
lorèng, *gestreept*.
lôtèng, *zolder*.
lotjé, *zeker insekt*.
lótjèng, *L. klok*, *schel*, *bel*.

M.

mà *en* ama, *L. moeder*. — tîri, *stiefmoeder*. — moeda, *moeders jongere zuster*. — toewah, *vaders of moeders oudere zuster*.
màâf, *Ar. vergiffenis*, *kwijtschelding*, *genade*, *pardon*. Di — kan, *genade ontvangen*, *kwijtgescholden worden*. Soerat —, *kwijtbrief*, *vrijbrief*. Màâfkan, *kwijtschelden*.
mâboq, *dronken*, *bedwelmd; roes*. — lâoet, *zeeziek*. Me — i, *bedwelmen*, *bedrinken*.
machlceq, *Ar. schepselen*, *menschen*, *wezens; het geschapene*.
màdani, *mineraal*.
madaoemah, *Ar. onophoudelijk*.
madat, *eene bereiding van heulsap om te rooken of te schuiven*. Minoem —, *amfioen schuiven*.
madjakani, *galnoot*.
madjàz, *leenspreuk*.
madjâzi, *leenspreukig*.
madjelis, *Ar. vergadering*, *gezelschap*. Di — toewan, *voor het aanschijn*, *in tegenwoordigheid van mijnheer*.
madjhol, *Ar. onbekend*.
mâdjoem, *werk (om te breeuwen)*.
màdjoen, *Ar. gekneed*.
madjoes, *wijze*.
mâdjoh, *gulzig*; *vreten*, *snoepen*.
madlarat, *Ar. nadeel*.
mâdoe, *veelwijverij; bijwijf*.
mâdoe, *S. honig*. Sârang —, *of* indoeng —, *honigraat*.
madoe kaloepa, *koperrood*.
madraséh, *Ar. akademie*, *hoogeschool*, *gymnasium*.
madzboeh, *Ar. geslacht*.
madzoet, *verantwoording*.
maf hoem, *Ar. verstaan*, *begrepen*; *inhoud*, *zin*.
mâgèl, *stokkerig*.
màghib, *Ar. het westen*; *Afrika*, *Barbarijë*.
mâghloeb, *Ar. overwonnen*, *geslagen*.
maghol, *de groote Mogol*.
maghroerkan dirînja, *zich verhoovaardigen*.
mahâ, *S. uitstekend*, *groot*, *bijzonder*, *zeer*, *bij uitstek*. — moelia, *zeer verheven*, *glorierijk*.
mahal, *duur*; *onvruchtbaar*, *dor*.
mahall, *Ar. veilige plaats*.
maharisi; *voorname heidensche offerpriester*.
mahdjoer, *Ar. onder voogdij staande pupil*.
mahésan, *zerk*, *staande grafpaal*.
mahfoethl *en* mahfoez, *Ar. behouden*, *bewaard*.
mahfoethl, *gedachtenis*. Kitâb —, *gedenkboek*.
mâhir, *Ar. schrander*, *ervaren*.
mahkamat, *Ar. gerechtshof*, *pleitzaal*.
mahr, *Ar. huwelijksgift (welke aan de aanstaande vrouw verzekerd wordt)*.
mahtsoel, *Ar. som (product)*.
maidah, *Ar. tafel*.
mâin *of* mâjin, *spelen*, *boerten*, *stoeien*, *jokken*, *schertsen*. — tjâtoer, *schaakspelen*. — bodo, *voor den gek houden*. — gìla, *foppen*, *bespotten*. — sindjâta, *schermen*. Pèr — an, *spel*, *klucht*, *scherts*. Di pèr — kan, *begekt*, *voor den gek gehouden worden*. Majinan pâsang, *damspel*.
mâja, *S. gezichtsbegoocheling*, *schaduw*, *schim*, *spook*.
majakâra, *Sansk. gebarenspel (mimiek)*.
mâjang, *bloesem van den kokos en andere palmsoorten*.
majit, *Ar. lijk*, *doode*.
maka, *wijders*, *ende*, *en*, *nadat*. Maka tèr-seboet-lah, *daar wordt vermeld*. Kîta hârap maka toewan akan somboeh, *ik hoop dat gij genezen zult*.
mâkan, *eten*, *spijzigen*, *nuttigen*, *gebruiken*, *verteren*, *verslinden*, *wegkabbelen*, *snijden*, *indringen*, *vullen*, *vatten*, *blazen*. — nâsi, *rijst eten*. Di — api, *door vuur verteerd worden*, *verbranden*. Di — ombak, *door de golven weggekabbeld*. Angin tiâda — lâjar, *de wind wil de zeilen niet vullen*. Pisó jang tiâda — kâjoe, *een mes dat geen hout snijdt*. — hâti, *het hart verteren*. Di — hâti, *door smart verteerd worden*. — gâdji, *traktement trekken*. Palita jang — bânjaq mînjaq, *een lamp die veel olie verslindt*. Sa-râtoes — lîma, *vijf percent intrest*. Pâkoe jang tiâda —, *een spijker die niet indringt*. — soempah, *een valschen eed doen*. — dârah, *wraakgierig*. — hatsil, *vruchtgebruik*.

makân-an, *spijs*, *voedsel*, *eten*. (*Zie:* mâkan).
mâkaoe, *het eiland* Macao *in China*. Kartas —, *Chineesch papier*.
makar, *list*, *kunstgreep*.
mâké, mâki, *schelden*, *beleedigen*, *kwalijk bejegenen*.
mâkin (mingkin), *te meer*, *hoe*; *zoo veel te meer*, *des te meer*. — lâma, — pâjah, *hoe langer hoe gevaarlijker*, *erger*.
mak'oedjar *of* maka oedjar, *en sprak*.
makóta, *S. kroon*, *diadeem*. Bapèr — kan, *kroonen*, *eene kroon opzetten*. Bèr —, *eene kroon dragen*. — kitâb, *een uitmuntend boek*.
makramat, *Ar. glorie*, *eer*, *waardigheid*; *geëerd*, *doorluchtig*.
makroèh, *Ar. onzuiver*, *hetgeen men vermijden moet*. Ajèr —, *onrein*, *bezoedeld water*, *dat voor geene godsdienstige reiniging dienen mag*.
màlaf, *krib*, *voederbak*.
mâlah, *J. zoodat*, *totdat*.
mala-îkat, *engel*.
malâjoe, *Maleisch*. *Zie ook:* melâjoe.
malâka, *de stad Malaka*.
mâlam, *nacht*, *avond*. *Met den avond begint het volgende etmaal*, *zoodat de dinsdagnacht of avond onze maandagnacht of avond zijn zou*; *dus:* — sabtoe, *vrijdag avond*. Bèr —, *vernachten*. Se —, *van nacht*, *in den afgeloopen nacht*. Maka hâri pón — lah, *de dag werd nacht*, *het werd donker*. Sa — an, *den ganschen nacht door*.
mâlang, *ongeluk*, *rampspoed*; *ongelukkig*, *onvoorspoedig*.
mâlang, *krijgsofficier*.
mâlang, *aalsoort*.
mâlas, *lui*, *vadzig*, *traag*, *loom*; *onachtzaam*, *ongevoelig*; *ergens geen zin in hebben*, *niet willen*, *tegenzin hebben*.
malâti, *S. geurige bloem*, *die de vrouwen in het haar dragen*.
malèla, *staal*. Prisi —, *stalen schild*.
malèk, *Ar. engel*. — moewakal, *beschermengel*. — il maoet, *doodsengel*. — radloeâni, *paradijs-engel*.
mali, *V. malie*, *nestel*, *snoer*. Bèr — kan, *gesnoerd*.
maligé, maligei, *paleis*.
malik, *koning*.
mâlik, *Ar. bezitten*.
malim, moeàlim, *Ar. stuurman*, *schipper*, *leidsman*, *meester*, *geleider*; *voogd*, *voogdijschap*, *leiding*.
mâling, *stelen*, *rooven*, *(voornamelijk bij nacht)*. Orang —, *dief*. — —, *heimelijk*, *steelsgewijs*, *in stilte*.
mâloe, *beschaamd*, *schaamachtig*; *blozen*, *beschaamd zijn*, *zich schamen*, *(in een goeden*, *zoowel als in een kwaden zin)*. Tiâda tâhoe —, *onbeschaamd*. Membri — *en* ba-pèr — kan, *beschamen*. Ka — an, *schaamte*, *beschaamd*, *schamelheid*. Djângan —, *wees niet beschaamd*.
maloek, *zie:* malèk.
maloewamé, *soort van zeevischje*.
maloekọ, *de Moluksche eilanden*, *ook eene plaats op het eiland Ceram*.
màloem, *Ar. kennis dragen*, *weten*; *bekend*, *heimelijk*, *klaar*, *duidelijk*.
maloer, *soort van bloem*.
malqoeth, *Ar. oprapen*; *vondeling*.
maltoes, *voeteuvel*.
mâma, *oom of tante van vaderszijde*. *Eerbiedige benaming voor bejaarden*.
mâmah, *kauwen*. — bîaq, *herkauwen*.
mamanda, *oom of tante van moederszijde*. *Dit woord bezigt men tegen bejaarden uit beleefdheid*.
mâmar, *gekneusd*, *gestooten*, *verminkt*.
mambâloe, *gomlak*.
mambang, *luchtgeesten*.
mamboe, *bamboes*.
mamloek, *bezitting*.
mâmoem, *Ar. leerling*, *leek*, *lidmaat*.
mâmoemat, *Ar. wonde*, *(die tot het hersenvlies doordringt)*.
màmoer, *Ar. bewoond*, *bevolkt*, *bebouwd*; *overvloedig*, *edelmoedig*.
mampalam, *soort van mangga*.
mampâwah, *rijk op Borneo*.
mampilé, *bruiloft*; *jong getrouwde*. Nâiq mampilé, *bruiloft houden*; *in staatsie rondgaan als ondertrouwden*.
mampir, *ergens aangaan*.
mampoe, *L. in staat zijn*; *middelen bezitten*. Trâda — bâjar, *niet in staat om te betalen*.
mampoes, *L. dood*, *gestorven*.
mànâ, *letsel*, *leed*, *hindernis*.
màna, *Ar. zin*, *beteekenis*.
mâna, *waar*, *welke*, *wat*. Ka —, *waarheen*, *waar naar toe*. Di —, *waar*, *alwaar*. Bagi —, *hoedanig*. Se-bagi —, *zoodanig als*. Orang — itoe, *welk mensch is dat?* — bôléh, *hoe is het mogelijk*.
mandâli, *zekere zeevisch*.
mandam, *bewusteloosheid*, *verzinking in smart*; *vreugdebedwelming*.

mandelîka, *zekere vrucht*, *broodvrucht. (Artocarpus rigida.) Lat.*
manderita, *verduren. Zie:* derîta.
mandi, *baden*, *het lichaam wasschen*; *doopen.* Pèr — an, *badplaats*, *bad*, *doop.*
mandîki, *watermeloen.*
mandjar, *Ar. de rechte en goede weg.*
mandjoer, *vergiftig; welsprekend; vurig; scherpsnijdend.*
mandoel, *onvruchtbaar*, (*van vrouwen*).
mandor, *P. opziener*, *hoofd*, *opperknecht.*
mandras, *plaats op de kust van Coromandel.*
mangga, *zekere lekkere vrucht. Er zijn verscheidene soorten van, als:* — dodol, — kwé-ini.
manggîs, *mangistan*, *eene keurige vrucht.*
manggoet, *knik; toeknikken.*
mangka *of* mangkaq, *dijen*, *uitzetten.*
mangkal, *onrijp*, *half rijp.*
mangkaq, *zie:* mangka.
mangkâsar, *Makassar*, *een rijk op de zuidwestkust van Celebes.*
mangkat, *overleden*, *dood.*
mangkoedoe, *boom waarvan de wortel roode verf geeft.* (*Morinda citrifolia.*) *Lat.*
mangkoe-boemi *en* pamangkoe —, *eerste minister*, *vizier; wereldtorscher.*
mangkoer, *draagstoel.*
mangkoq, *kom*, *kopje.*
mângoe, *verslagen*, *verbaasd*, *ontsteld*, *verschrikt*; *verslagenheid*, *ontsteltenis.*
mâni, *Ar. verbiedend.*
màni, màna, *Ar. beteekenis*, *zin.*
mânikam, *robijn*, *edelgesteente.*
manîkas, *brullen.*
manîla, *manillaasch.* Bèbêq —, *bergeend.*
mâni-mâni, *kralen*, *paternoster.*
mânis, *zoet*, *suikerachtig; aangenaam*, *lief*, *bevallig*, *beminnelijk*, *aardig*, *lieftallig.* Kâjoe —, *kaneel.* Moeka —, *vriendelijk gelaat.* Djâri —, *pink.* — — an, *konfijt.* Pèr — kan, *suikeren*, *zoet maken*, *verzoeten*, *konfijten.*
mann, *manna.*
mânoeq, *J. vogel.*
manoesjam, *S. menschheid.*
mânoesjîa, manoesha, *S. mensch*, *redelijk wezen*, *menschelijk.*
manqoel, *Ar. roerend goed.*
mantah, *rauw*, *onrijp*, *onverteerd; ongebleekt* (*katoen*).
mantaslimkan, *zegenen*, *zegenend afzenden.*
mantéga, *Port. boter.*
manthiq, *Ar. redevoering*; *welsprekendheid.* Ilmoe —, *redeneerkunde.*
mantjing, *hengelen.*
mantjong, *zie:* mantoeng.
mantoe, *L. schoonzoon*, *schoondochter.*
mantoeng, hîdoeng —, *haviksneus.*
mantoewaq, *schoonouders.*
mantrâ, *H. betoovering*, *bezweering.*
mantri, *minister*, *rijksbestuurder*, *titel voor inlandsche hoofden*, *in sommige distrikten.*
manzal châna, *posthuis.*
mâoe, *willen*, *wenschen*, *zullen.* Tiada *of* tra —, *niet willen.*
maoela, *predikstoel*, *leeraarsstoel.*
maoengan, *kim*, *droesem.*
maoet, *Ar. de Dood.*
mâpaq, *feestelijk inhalen.*
mâpaq, *kluiven.*
maqâdi, *mede*, *mee*, *(drank).*
maqbarat, *Ar. tombe*, *naald.*
maqdis, *het heilige*, *heiligdom.*
maqoed alaiehi, *Ar. voorwerp van een kontrakt.*
màqoel, *Ar. redelijk*, *juist.*
màqoelat, *Ar. waarschijnlijkheid.*
maqtsoed, *oogmerk*, *doel*, *voornemen.* Bârang jang di — kan, *hetgeen bedoeld wordt.*
mâra, *onheil*, *ellende; beleediging.* — bahâja, *dreigende gevaren.*
marâgi, *zekere vogel.*
mârah, *boos*, *toornig*, *kwaad; toorn*, *drift*, *gramschap*, *boosheid.* Me — kan, *vertoornen.*
mâranda, meranda, *overgeblevene echtgenoot.*
marang, merang, *stroo*, *stoppel.*
marangoen, *belletje bij de oude hindoesche godsdienstoefening.*
maraté, *zeevischsoort.*
marbaoe, *eene harde houtsoort.* (*Metrosideros amboinensis.*) *Lat.*
mardahéka, *vrij*, *bevrijd van slavernij.* Orang —, *een vrij man*, *burger.* Me — kan, *vrijmaken*, *uit de slavernij ontslaan.* Ka — n, *vrij zijn; vrijheid.*
mardika, *zie:* mardahéka.
mardjân, *P. en Ar. koraal*, *roode koraal.*
marêl, *afgodstempel.*
mârentang, *hevig in drift uitvaren; van drift stampvoeten.*
marhalat, *Ar. dagreis.*
marhoem, *Ar. overleden*, *wijlen*; *een heilige (van vorsten en grooten).*
mâri, *kom! herwaarts komen; laten*, *dat*, *welaan.* — kita mâkan, *kom laten wij eten.*

marîam, *kanon.*
marîam, *Ar. Maria.*
marîaoe, *eene mijn.*
màrifat, *Ar. kennis.*
marika, *volk, personen; zij, zijlieden, hun.*
markèkoe, *prachtige zeevisch.*
mâroef, *Ar. overtuigd, bekend; weten.*
maroeké, *groote lekkere zeevisch, die op het zwijn gelijkt.*
marquisât gedeh, *passiebloem.*
marsik, *schel, luidruchtig van stem.*
marskalk, *V. maarschalk.*
martabat, *Ar. rang, ambt.*
marthis, *amethist.*
martil, *hamer.*
martjoe, *wachttoren, uitkijkhoek, versterkte toren, burg, torentje.*
martjoen, *vuurbal.* — diâm, *vuurpijl.*
martoewa, *L. schoonvader, schoonmoeder.*
mâs, *goud.* — kâwin, *huwelijksgift.* — kòdoq, *platina.* — moeda, *slecht goud.* — prâda, *klatergoud.* — toewah, *fijn goud.*
mâsa, *trouwens, echter, hoewel, nogthans, verondersteld, toegestaan dat het zoo is.*
mâsa, *S. tijd, gelegenheid; saizoen.* — begah, *maf, drukkend weder.* — jang bâik, *geschikte tijd.*
masâfar, *Ar. gast.*
masâle, *afgodstempel.*
mâsam, *zuur, wrang, rinsch, norsch, stuursch, stroef.* Boewah jang —, *zure vruchten.* Moeka —, *een zuur, norsch gelaat.*
masâq, *rijp, eetbaar, bereid, gaar; bereiden, koken, stoven.* Belom —, *onrijp, ongaar.*
mâsi, *nu, alsnog, nog.* — âda, *overhebben, overhouden.*
masîn, *brak, pekelachtig; gezouten.* Ajèr —, *zout water.*
mâsing, *gewoonlijk, gebruikelijk.*
mâsing-mâsing, *afzonderlijk, hoofd voor hoofd, een voor een; een ieder, een iegelijk.*
masjâwarat, *Ar. raad, beraadslaging, overweging.* — kan, *in rade besluiten.* Srî padoeka toewan besar di dâlam —, *zijne Excellentie de Gouverneur Generaal in Rade.*
masjghoel, *Ar. gestoord, bekommerd, in beslommering, onrustig, druk bezig; zich iets aantrekken.*
masjhoer, *Ar. beroemd, vermaard, befaamd; bekend gemaakt, in het licht verschenen.*
masjmoel, *Ar. welwillend.*
masjriq, *Ar. het oosten.*
maskâwin, *L. huwelijksgift.*
maski, *Port.* (masque) *alhoewel, al is het, niettegenstaande.*
mâsoq, *intreden, ingaan; dalen, ondergaan.* — kardja, *in dienst treden.* — — roemah, *in huis gaan.* Mata-hâri —, *de zon gaat onder.*
masthara, *liniaal.*
mastoeli, *grove katoensoort.*
mâta, *oog.* Ajer —, *tranen.* Bidji —, *oogappel.* Tjermin —, *bril.* Sâkit —, *oogziekte.* — ajam, *bijziende.* — ajèr, *bron.* — bedil, *vizier.* — benang, *maas, steek.* — djâla, *maas (van een net).* — glap, *verblind.* — hâri, *zon (het oog des dags).* Mata hâri nâiq, *zonsopgang.* Mata hâri toeroen *of* — masoq, *zonsondergang.* — kajoe, *kwast, knoest in het hout.* — kâki, *enkel.* — koentji, *oog van een sleutel.* — mata, *officier, opziener, spion, diender, verklikker, oppasser.* — — padôman, *graad van het kompas.* — piso, *de snede van een mes.* — tâdjam, *ver ziende.*
matadâjin, *crediet geven.*
matan, *bodem (van een vaartuig).*
mâtang, *J. rijp, gaar.*
mataqâl, *zeker gewicht.*
mati, *dood; dooden.* Hampir —, *sterven.* — kan, *dooden.* Ka — an, *overleden, dood; de Dood.* — kelelap, *verdrinken.*
mâtjâ, *soort van schelpvisch.*
mâtjam, *staal, proef.*
mâtjan, *J. tijger.* — toetoel, *panter.*
matri, *zegel, zegelring.*
matros, *V. matroos.*
matsala, *mantel, bidkleed, biechtkleed.*
màtsîat, *Ar. ongehoorzaamheid.*
matslaħat, *Ar. nut.*
màtsoem, *Ar. onbesproken.*
matznawi, *Ar. gedicht.*
mau, *zie:* mâoe.
mâwang, *versch riekende (als gebladert).*
mâwar, *rozenboom, roos.* Ajèr —, *rozenwater.* Mînjaq ajèr —, *rozenolie.*
mawhoeb, *Ar. een voorwerp, dat als geschenk dient.*
mawqoef, *Ar. legzat (van liefdadigheid).*
mawlid, hâri —, *verjaardag.*
mazmoer, *Ar. psalm.*
màzoelkan, *afzetten, ontslaan.*
medaħ, *Ar. lofspraak, lofrede.*
medâng, *zekere houtsoort.*
médân, *Ar. plein, publieke plaats, open veld.* — prang, *slagveld.*

médjah, *verb. Ar. tafel.*
mèdjan, *zerk, staande zerk.*
medjed, *Ar. glorierijk, verheven.*
medlerat, *beleediging, leed, ongelijk, smaad.* Membri —, *beleedigen, smaden.*
medzbeĥ, *Ar. altaar.* — istanggi, *reukaltaar.* — pèrsoembâhan, *brandaltaar.*
mefawih, *Ar. spraakkunst.*
méga, *S. wolk.* Bèr —, *bewolkt.*
megar, *het opengaan der bloesems, ontluiken.*
mekah, *Ar. de stad Mekka.* Toewan ĥadji jang soedah tâoe pergi di —, *bedevaartganger, die reeds te Mekka geweest is.*
mekar, *open, ontloken,* (*van bloesems).*
melâinkan, *zie:* melinkan.
melâjang, *zweven.*
melâjarkan, *bevaren.*
melàjîkat, *Ar. engel.*
melâjoe, *verwelken.* Orang —, *Maleiers.* Bahâsa —, *Maleische taal.* Tânah —, *het Maleische land.* — kan, *doen verwelken.*
melaloe-i, *mijden, vermijden.*
melâmar, *vrijen.*
melangkangkan, *zich uitrekken, schrijden.*
melântjong, *L. slenteren.*
melaoet *of* melaoeti, *naar zee gaan, de zee bevaren.*
melar, *vloeien (van papier).*
melârat, *van het Arab.* medlerat, *afbreuk, schade, armoede, nooddruft.*
melas, *een weinig lek; zijpelen.*
melati, *zie:* malâti.
melawan, *bestrijden, wederleggen.*
melèlèh, *vloeien.*
melembeqkan, *zacht maken, verzachten.* — sapôtong koelit, *een stuk leder verzachten.*
melemboeti *of* melemboetkan, *verzachten, verteederen.* — hâti, *een gemoed verteederen.*
melîkas, *afhaspelen.*
melinggang, *zwenken, over en weder zwaaien.*
melingkèt, *aankleven.*
melinkan, melâinkan, *behalve, uitgenomen, uitgezonderd, slechts, alleen, maar.*
melintang, *overdwars liggen; dwarsboomen.* (*Zie:* lintang.)
melît, *L. nieuwsgierig; vraagal.*
meloedah, *spugen.*
meloeka, *wonden.*
meloekoe, *ploegen.*
meloempat, *huppelen, springen.*
meloer, *Ar. arabische jasmijn.*
meloewaskan dirînja, *zich verbreiden.*

mem. *Woorden die met* mem *beginnen en hier niet voorkomen, zoeke men op het woord van onderscheiding.*
memâda, *bevredigen, voldoen.* (*Zie:* pâda.)
mèmang, *werkelijk, steeds, lang, vroeger, altoos, gebruikelijk, van jongs af.* Itoe — bagitoe, *dat is immer zoo geweest.*
memanggap, *beleefd, doch met tegenzin, bedanken.*
memangkoe, *op den schoot houden.* (*Zie:* pangkoe).
memâpat, *bikken.*
memaqsa, *dringend verzoek.*
memâriq, *onderscheiden.* (Zie: fâriq).
membang, *eene soort van luchtgeesten.*
mem-bantoet, *onvolkomen maken, verbrokkelen, storen, hinderen.*
membâsah, *bevochtigen.*
memboedjaq, *aanlokkelijk; aanlokken.* Orang —, *aanlokken.*
memboeni, *verbergen.* (*Zie:* boeni).
membôrong, *alleen handel drijven.*
membri, *geven.* (*Zie:* bri).
membri tahoe, *adviseren.*
mêmê, *grootje, grootmoeder.*
memenoeh, *aanvullen.* — i, *vervullen.*
memîkat, *lokken.*
memînang, *vreien.* (*Zie:* pînang.)
memîtiq, *een snaartuig bespelen, tokkelen; afplukken, met de nagels een knappend geluid maken.* (*Zie:* pîtiq).
memloq, *omhelzen.* (*Zie:* ploq).
memoedî, *verkruimelen.*
memoedji, *aanprijzen.*
memoehi, *zeepsop maken; schuimen.* (*Zie:* boehi).
memoenjâ-i, *toeëigenen.*
mem-poenjâ-i, *bezitten.*
mem-poenja-kan, *toeëigenen.*
memrah, *drukken.* (*Zie:* prah).
men, *Ar. een gewicht van bijna een Ned. pond, de* mina *der Hebreeuwen.*
menâbang, *kappen.* (*Zie:* tebang).
menâbas, *ontginnen, den grond zuiveren.* (*Zie:* tabas).
menâdjat, *Ar. in het geheim spreken, geheime verstandhouding hebben.*
menâfiq, *Ar. huichelaar; huichelachtig.*
menâhoen, *bij het jaar werken.* (*Zie:* tâhoen).
menalanggi, *aankoppelen, van een huwelijk.*
menampal, *aanplakken.*
menandâ-i, *afbakenen.*
menandoeq, *met de hoornen stooten.* (*Zie:* tandoeq).
menang, winnen, overwinnen, de overhand

hebben. Ka — an, *overwinning*, *victorie; overwonnen.*
menangas, tampat —, *stoof*, *eest.*
menanggil *of* memanggil, *roepen.*
menangis, *weenen.* (*Zie:* tângis).
menangkâbaoe *of* menangkarbaoe, *koningrijk op Sumatra*, *van waar de Maleiers zich verspreid hebben.*
menantoe, *schoonzoon of schoondochter.*
menantoekan, *besluiten*, *bepalen.*
menapas, *adem scheppen.*
menârah, *Ar. toren*, *minaret.*
menarkoq, *met de hoornen stooten.*
menawâri, *aanlokken*, *verleiden.* Orang —, *aanlokker*, *verleider.*
mendam, *bedwelmd.*
mendandâni, *Jav. versieren.*
mendâpatkan, *doen vinden, bezorgen, vinden.*
mendelik, *het verdraaien*, *het breken der oogen.*
mendeloe, *L. misselijk.*
mendiamkan, *stillen*, *troosten.*
mendjâhit, mendjait, *naaien.*
mendjangan, *hert.*
mendjelis, *schoon.* (*Zie:* madjelis).
mendjingkoe, *uitsteken, uittrekken.* — tângan, *de hand uitstrekken.*
mendjoerah, *nijgen*, *eene dienares maken.*
menebas, *ontginnen*, *den grond zuiveren.*
menengar, *aanhooren.*
menerdjoen, *zich nederwerpen*, *afspringen.*
menfiat, menofaät, *Ar. nut*, *voordeel.*
meng, *vooraanhechtsel voor de werkwoorden. Woorden die elders hiermede beginnen*, *en welke hier niet voorkomen*, *zoeke men op het woord van onderscheiding.*
mengàâdatkan, *gewennen.*
mengâbat, *binden.* (*Zie:* kâbat).
mengâdap, *verschijnen*, *zich aandienen.*
meng-âdji, *op een bijzonderen toon in den koran lezen; gebeden opzeggen; schoolgaan.* Peng-adjî-an, *les*, *onderwijs in den koran.*
mengâdoe, *aanklagen.*
mengadoekan perkara, *aandienen (van eene zaak).*
mengâjaoe, *koppensnellen.* (*Dit woord wordt door de Dajakkers gebezigd*).
mengâjoeh, *kruisen op zee.*
mengâjoeh, *roeien.* (*Zie:* kâjoeh).
mengâjoen, *schommelen.*
mengâkoe, *bekennen.*
mengalesé, *ontwarren.* (*Zie:* selesé).
mengâloe, *feestelijk inhalen*, *te gemoet gaan, verwelkomen.* — ngaloe-kan oetoesan râdja, *een koninklijken gezant plechtig inhalen.*
mengaloepaq, *schilferen.*
mengaloewar, *uitbrengen, betuigen.* — kan, *buitensluiten, buitenstellen; te voorschijn brengen.* (*Zie:* kaloewar).
mengalpa, *verwaarloozen.*
mengambang, *uitspreiden.*
mengandam, *in verband brengen*, *rangschikken.* (*Zie:* andam.)
menganġâ, *gapen.* (*Zie:* ngânga.)
menganiâja, *onderdrukken.*
mengantoeq, *dodderig*, *vakerig*, *slaperig; sluimeren*, *inslapen.*
meng-âpa, *waarom*, *waartoe*, *waarvoor*, *reden*, *oorzaak.* Tiâda —, *dat is niets.* — kan, *reden geven*, *iets daarstellen.* (*Zie:* âpa).
mengapâla, *drijven*, *besturen.* (*Zie:* kapâla).
mengardjâkan majit, *een lijk afleggen.*
mengarti, *verstaan.* (*Zie:* arti).
mengasâskan, *grondvesten.*
mengâséh, *beminnen*, *toegenegen zijn.* (*Zie:* kâséh).
mengâta, *spreken.* (*Zie:* kâta).
mengâtjarkan, *inleggen (keukenzuren maken).*
mengedjoetkan, *een schrik aanjagen.*
mengelesé, *ontwarren.* (*Zie:* selesé).
mengeram, *broeien.*
mengeroeh, *snorken.*
meng-gagâh-i, *overweldigen*, *verkrachten.* (*Zie:* gâgah).
menggambarkan, *afbeelden.*
menggâris, *liniëren.*
menggèh-menggèh, *hijgen; aamechtig.*
menggoroq, *L. snorken.*
menggrâjang, *rondtasten (als een blinde).*
menggrétjoq, *kwellen*, *plagen.*
menggroebioek, *doorwaden.*
mengichtiârkan, *doen kiezen.*
mengîgal, *den staart uitspreiden (als een pauw).*
meng-înap, *L. overnachten.*
mengînding, *tafelschuimen*, *panlikken.*
mengînté, *afloeren.*
mengîpas, *bewaaien.* (*Zie:* kîpas).
mengîra, *denken*, *meenen.* (*Zie:* kîra).
mengoekop, *berooken.*
mengoeroes, *vermageren*, *mager maken.* — kan, *doen vermageren.* (*Zie:* koeroes).
mengoesir, *achtervolgen.* — moesoeh, *den vijand achtervolgen.*
mengoetjaq, *L. den neus snuiten.*
meng'omédiën, *achterstellen.* (*Zie:* komédien).

meng-omong, *L. praten, babbelen.*
meng'ràsi, *verharden.* (Zie: kras).
meni, *Ar. dierlijk zaad. Sperma genitale.*
menîâda, *vernietigen.* (*Zie*: tîâda).
menigâ-i, *de derde zijn.*
meninggal, *verlaten, sterven.* (*Zie*: tinggal).
meninggìkan, *ophoogen.*
menîroe roepa, *afbeelden.*
menit, *V. minuut.*
menjablah, *aan eene zijde; partijdig zijn, de partij kiezen of aankleven.*
menjâgar *of* menjegar, *het haar vlechten of op eene andere wijs opmaken.*
menjahâdja, *voornemen, beoogen.* (*Zie*: sahâdja).
menjâhoet, *antwoorden.* (*Zie*: sâhoet).
menjâla, *aanglimmen.*
menjâlah, *vervalschen.* — i, *wederspreken, logenstraffen.*
menjâma, *gelijk maken.* (*Zie*: sâma).
menjângan, *hert.*
menjâring, *de stem verheffen.* (*Zie*: njâring).
menjaroepa, *gelijken.* (*Zie*: saroepa).
menjâta, *ophelderen.* (*Zie*: njâta).
menjâwaq, *leguaan, kam-hagedis.*
menjenang, *vergenoegen, veraangenamen.* (*Zie*: senang).
menjerrei, *op iets azen.*
menjerta, *instemmen.* (*Zie*: sèrta).
menjesal, *doen berouwen; berouwen.* (*Zie*: sesal).
menjesat, *doen dolen; dolen.*
menjìang, *opklaren, dagen.* (*Zie*: sîang).
menjoedah, *voltooien.* (*Zie*: soedah).
menjoeka, *verblijden.* (*Zie*: soeka).
menjoembah, *goddelijke eer bewijzen, aanbidden.*
menjoerat, *schrijven.* (*Zie*: soerat).
menjoesah, *verontrusten, bemoeilijken.* (*Zie*: soesah).
menjoesang, *tuimelen, buitelen.*
menjoesoe, *zuigen.* — i, *zoogen.* (*Zie*: soesoe).
menjoesoer, *langs gaan.* Bèr-lâjar — tânah djâwa, *langs Java's kusten zeilen.*
menoeba, *met toeba-wortel bedwelmen of vergiftigen.*
menoedjoe, *koersen, aanleggen, stevenen, sturen, rechtuit gaan.*
menoedoh, *aanklagen.*
menoentoet, *aankweeken.* — ìlmoe, *kennis aankweeken.*
menofâät, *profijt, nut, voordeel; nuttig.*
menontong, *kijken.*
menotong, *recht, rechtuit.*
mensîoe, *buskruid.*
mentalif, *V. vereenigen; een boek opstellen.*
mentîka, *bezoar.*
mentja, *zwadrondans.*
mentjêrêt, *tappen.*
mentjomblagg, *koppelen, van een huwelijk.*
mentjorot, *spatten, spuiten.*
mentoewaq, *schoonvader, schoonmoeder.*
meqadas, *Ar. heilig, geheiligd.* Beit'l —, *de heilige tempel te Jeruzalem.*
merafakan, *Ar. afstijgen.*
merâgas, *afhakken.*
mèrah, *rood, bruin, rosachtig.* — moedah, *licht rood.* — toewah, *donkerrood, bruin,* — pâdam warna moekânja, *haar gelaat was gloeiend rood.* — telor, *eierdojer.*
merakoeli, *zekere houtsoort.*
meranda, *weduwnaar, weduwe.*
merang, *stroo, stoppel.*
merangga, *blijven; (gelijk eene gehuwde vrouw, die als borg bij een schuldeischer blijft).*
merangkang, *kruipen.*
merangkoq, *kruipen.*
meranting, *aftoppen, snoeien.*
merantjong, *afhakken.* — tjâbang, *de takken afhakken.*
merapâlam, *mangga-vrucht.*
merapâti, *duif.*
merapoejan, *eene harde houtsoort.*
meraq, *pauw.* — mengìgal, *pauw met een uitgespreide staart.*
meraqâ-i, *bewierooken, bereukwerken, welriekend maken.*
merâsa, *genieten.* — sâkit, *smart lijden.*
merbot, *kerkedienaar.*
merdoe, *S. melodisch, harmonisch, eenstemmig, welluidend, liefelijk.* Terlâloe amat — boenjî-nja, *allerliefelijkst van geluid.*
meroeboehkan, *omgooien.*
meroegoel, *onteeren.*
meroenggé, *boom, waarvan de wortel den reuk van den mierikwortel heeft.*
meroewak, *uit- of afwijken van een muur.*
merombaq, *verbreken.*
merondjang, *steigeren.* Koeda —, *een steigerend paard.*
mertabat, *Ar. rang, graad, trap, ambt, betrekking, waardigheid.*
mesdjid, *Ar. moskee.*
mesîh, *Ar. Heiland.* El —, *de Heiland.*
mesra, *Ar. vreugde.*
mêssêm, *grimlachen.*
metjel, *in de lengte afhakken* (onkloofbaar hout).

metoe, *edelgesteente; gehalte van goud; karaat.*
mìdjoe-mîdjoe, *moeskruiden, groenten.*
midoe, *misselijk.*
mîa, *eene soort van aap.*
miga, *jij, gij.*
mikâil, *Ar. Michaël.*
mil, *Ar. mijl.*
milik, *bezit; bezitten.*
milir, *de rivier afzakken, naar de benedenlanden gaan.*
mim, *de letter* m.
mìmâr, *P. architekt.*
mìmbar, *Ar. predikstoel, kansel.*
mimis, *jachthagel.*
mimpi, *droom; droomen.* Bèr —, *droomen.*
mimpis, mîpis, tîpis, *dun, tenger.*
mînâ, *zwarte vogel met geele lellen. Deze leert duidelijk spreken.*
minang, *het hof maken, vrijen, ten huwelijk vragen.*
minâtoe, *L. en* toekang —, *waschman, bleeker.*
minbar, *zuivere spelling voor* mimbar.
mindéh, *netjes, (aardig gekleed).*
minggat, *L. vluchten, deserteeren.*
minggir, *ontwijken, uithalen, (van rijtuigen).*
minggo, *Port. Zondag.* Doewa —, *twee weken.*
mingkin, *te meer.* — potol mingkin angkoeh, *hoe kaler hoe royaler.*
mînît, *V. minuut.*
mînjan, *benzoë.*
mînjaq, *olie.* — sampi (sâpi), *boter.* Me — *en* bapèr — kan, *beoliën;* — boesoeq, *stinkende olie.* — hampadas, *levertraan.* — ikan, *vischtraan.* — kalapa, *kokosolie.* — lâgam *en* wangi, *balsem.*
minjaq-minjaq, *eene soort van hagedis, kameleon, leguaan. Zie ook:* menjawaq.
minkam, *Ar. voorschrift.*
mînoem, *drinken.* — ajèr, *water drinken.* Ajèr —, *drinkwater.* Pe —, *dronkaard, drinkebroer.* Minoem-an, *drank.* — pîpa, *rooken.*
minta, *verzoeken, smeeken, bidden.* — dòâ, *bidden.* Pèr — an, *verzoek.* Soerat pèr — an, *verzoekschrift, smeekschrift.* — diri, *afscheid nemen.* — —, *bedelen.*
mintjil, *rat.*
mîpis, *dun.* (*Zie:* tîpis).
mîring, *hellen, overhellen, afhellen, overhangen, afwijken, op zijde gaan, uit den weg gaan; schuin, hellend; afgang, helling.*
misa, *smoken, rooken.*
misan, *neef.* Soedâra —, *neef.*
mîsan, *grafsteen.*
mîsânan, *neef.*
mîsi, *knevels.*
misiang, *eene soort van biezen.*
miskin, *arm, behoeftig.* Orang —, *arme.* Roemah órang —, *huis van een arm mensch, armhuis.* Me — kan, *verarmen.* Ka — an, *armoede; verarmd.*
misrâkan, *mengen.* Poekoel —, *klutsen.*
missigit, *zie:* mesdjid.
misthar, *liniaal, lijn.*
misti, *moeten; noodzakelijk; dringend noodig.*
mîtar, *mikken, aanleggen.* Djoeroe —, *konstabel.*
mitars, *klein, lekker zeevischje.*
mit-àt, *Ar. geschenk, bij echtscheiding aan de vrouw verschuldigd.*
mitsir, *Ar. Egypte, Caïro.* Orang —, *Egyptenaar.* Tânah —, *Egypte-land.*
mitzâl, *Ar. gelijkheid, gelijkvormigheid; voorbeeld; vergelijking, figuur, spreuk.*
mìza *of* mèdja, *P. tafel.*
moàjan, *Mozaïsch.*
mobarak, *Ar. gelukkig.*
mobdià, *ketter.*
mobham, *Ar. onbepaald.*
mochtalis, *Ar. ontnemer.*
mochtatsar, *Ar. verkort, kort begrip.*
mochtsoets, *Ar. bijzonder.*
modal, *fonds.*
modzkir, *Ar. lof, prijs.*
moe, *verkorting van* kâmoe, *gij, u, uw.* Koedâmoe, *uw paard.* Sèrtâmoe, *met u.*
moeaâmalat, *Ar. rechtshandeling.*
moeàâr, *Ar. het geleende.*
moeaâsjarat, *Ar. overgang, verkeer.*
moeàian, *Ar. bepaald, vastgesteld.*
moeàla, *verheven, uitmuntend, uitstekend.*
moeawwadl, *Ar. voorwerp waarvoor vergoeding gegeven is.*
moebâh, *Ar. algemeen goed of eigendom.*
moebang, *zie:* moembang.
moebâsjarat, *Ar. persoonlijke uitvoering.*
moechabar, *Ar. bode.*
moechalifat, *Ar. tegendeel.*
moechallits, *Ar. Zaligmaker, Heiland.*
moechlâf, *Ar. tegenstrijdig.*
moeda, *jong; licht in kleur.* Orang —, *jong mensch, jongeling.* Koening —, *licht geel.* Amas —, *bleek goud, slecht goud.*

moedabbar, *Ar. slaaf, die na zijns meesters dood vrij wordt.*
moedah, *gemakkelijk, licht; milddadig, gastvrij, weldadig; goedkoop.* — — an, *wellicht, mogelijk, misschien.*
moedi, *Ar. pandgever.*
moediq, *naar de bovenlanden gaan, de rivier opvaren.*
moedjabbir, *Ar. dwingende.*
moedjizat, *Ar. wonderwerk.*
moedjoed, *Ar. aanwezig, tegenwoordig, bestaande.*
moedlihat, *Ar. wonde (die tot het been doordringt).*
moedoe, *sober, matig.*
moedoed, *Ar.* (madda) *verhevenheid.*
moedzhab, *Ar. secte, kerk, regel, wet, gevoelen.* — moetsahaq, *hervormde.*
moefa, *Ar. verontschuldigd, vrijgesteld.*
moefâqat, *Ar. eensgezindheid.* (*Zie:* moewâfaqat.)
moehal àlaïhi, *Ar. de betrokkene persoon, op wien een wissel getrokken of eene schuldvordering overgedragen is.*
moehat-that, *Ar. verkoop (met verlies).*
moehi, *schuim; schuimen.* (*Zie:* boehi).
moehil, *Ar. endosseur (overdrager van eene schuld op een ander).*
moehsjam, *Ar. dagen, uitdagen.*
moei-il, *Ar. uitleener.*
moeka, *S. gelaat, aangezicht, front, gevel, oppervlakte.* Di hadâpan —, *voor het aangezicht.* Di —, *in front, voor.* Di atas moeka ajèr, *op de oppervlakte des waters.* — roemah, *voorgevel.*
moekah, *overspel.* Bèr-moekah, *overspel plegen.*
moekâtab, *Ar. slaaf, die met zijn meester omtrent zijn losprijs is overeengekomen.*
moekmoel, *een soort van neteldoek.*
moela, *S. begin, oorsprong, oorzaak, beweegreden.* — — *en* sa-bèr —, *in de eerste plaats, vooreerst.* Pada — nja, *in het begin.* Bèr — dâtang, *eerst komen.* Pèr — an, *begin, aanvang.* Kâ — an, *vooraf, vooruitgaan, den voorrang hebben.*
moela, *Ar. koning, vorst, prins, heer, gebieder, meester.*
moelâ-i *of* moelâ-in, *aanvangen, aanheffen.*
moelâna, *uitlegger van de wet, wetgeleerde.*
moelar, *L. vloeien.* Kartas —, *vloeipapier.*
moelas, *kramp, koliek.*
moelèq, *schoon, bevallig, welgevormd, mollig.*
moelîa, *eerwaardig, verheven, aanzienlijk, glorierijk, edel.* Ka — an, *verhevenheid, heerlijkheid, grootheid, luister.* Me — kan, *verheerlijken, vieren, in waarde houden.*
moeloer, *rekken, langer worden.* Itoe tâli mâsi —, *dat touw rekt nog.*
moeloet, *murw.*
moeloet, *mond, bek, muil, snoet, smoel, opening, monding, tromp.* — besar, *brutaal, groote mond.* — ganggoe *en* — rampoes, *snapper.*
moemai-jiz, *Ar. tot jaren des onderscheids gekomen.*
moemat, *vermolmd.*
moembang, *jonge boomvrucht; bast van de kokosnoot.*
moemia, *Ar. mummie.*
moemin, *Ar. een waar-geloovige.*
moenafiq, *Ar. femelaar, kwezel.*
moendjoeng, *op de graven eten.*
moendoer, *deinzen, afwijken.*
moengkir, *ontkennen, loochenen.*
moengqatî, *af, voltooid, gebroken.*
moentah, *overgeven, braken; verschieten van kleur.*
moepakat, *zie:* moewafaqat.
moeqir, *Ar. iemand die eene bekentenis aflegt.*
moer, mer, *Ar. mirre.*
moerâbahat, *Ar. verkoop (met winst).*
moerah, *goedkoop; mild.* Ka — an, *mildheid, liefdadigheid, gastvrijheid, goedertierenheid; beweldadigd.*
moeram, *droefgeestigheid; droevig, naar; zuur, stroef.*
moerd, *mirt.*
moeré, *een vogel die op een ekster gelijkt.*
moeri, *eene soort van fijn blauw katoen.*
moeri, *S. fluitje.*
moeriat, *zeevisch, naar baars zwemende.*
moerîb, *Ar. leerling, volgeling.*
moeroeng, *droefgeestigheid; door verdriet verkwijnen.*
moeroewat, *Ar. eergevoel.*
moertad, *Ar. afvallige, geloofsverzaker, dweeper.*
moesa, *Ar. Mozes.*
moesang, *soort van bunsing.*
moesâra, *wedde, portie, rantsoen.*
moesi, *distrikt op Sumatra.*
moesik, *V. muziek.*
moesim (moeson), *Ar. saizoen, jaargetijde, jaar.* — hoedjan, *regentijd.* — kamâro, *het drooge saizoen.*
moesiq *en* moesiqi, *muziek.*
moesjkil, *Ar. moeielijk, ongemakkelijk, twijfelachtig, duister.*

moesjrif, *Ar. nabij; verhevene plaats.*
moesoeh, *vijand, tegenpartij, (in den oorlog).*
moesqat, *Ar. ellendig.*
moestachajil, *Ar. dweepachtig.*
moestadjab, *Ar. aangenaam, aannemelijk.*
moesta*h*aq, *Ar. waardig, voortreffelijk.*
moestaid, *Ar. vaardig, gereed; bereiden.*
moeta-àlliq, *Ar. afhankelijk.*
moetâchirkan, *uitstellen.*
moetâkid, *Ar. bevestiging.*
moetalâhimat, *Ar. diepe vleeschwonde.*
moeté-moeté, *koralen.*
moetia, *parel.* Indoeng —, *paarlemoer.*
moetiara, *parel.*
moeting, *smet, spat.*
moetjah, *P. het haar van de oogen en wenkbrauwen.*
moetsa*h*aq, *Ar. hervormd.*
moetsâharat, *Ar. aanhuwelijking.*
moetsthafa, *Ar. uitgekozen, verkoren.*
moewa, *eene soort van fazant.*
moewafaqat, *Ar. eensgezind zijn, eensgezind, eensgezindheid, zamenzweren; raadplegen, beraadslagen.*
moewakkil, *Ar. lastgever, (procuratiegever).*
moewapakat, *V. overeenkomstig.*
moewâra, *monding eener rivier; zeehaven.*
moewat, *laden, bevrachten, bevatten, inhouden.* Me —, *lading innemen.*
moewâtan, *inhoud (van geschriften); lading (van schepen en wagens).*
móga-móga, *mocht het zijn, moge, mocht.* — — akoe mâti, *dat ik sterven mocht.*
mógah, *neteldoek.*
mó*h*abat, *Ar. liefde, toegenegenheid; toegenegen, verliefd.*
mo*h*ammad, *prijzenswaardig; Mohammed.*
mó*h*aram, *Ar. de eerste maand der Mohammedanen.*
móhatadsj, *Ar. behoeftig; toevlucht nemen.*
móhoen, *verlof, vrijheid; afscheid nemen, verlof verzoeken om te vertrekken.*
mó*h*sjam *en* mo*h*sjim, *Ar. eerwaardig.*
mo*h*tâl, *Ar. schuldeischer.*
mo*h*tarim, *Ar. onschendbaar goed.*
mojang, *overgrootvader, voorouders.*
mokâm, *Ar. opperhoofd, gouverneur, resident.*
molèq, *zie:* moelèq.
momboug, *overtollig; overmaat, overwicht.*
mondoq *en* tîkoes mondoq, *mol.*
mo[illegible] *uitpuilen.*
[illegible] *ontkennen, loochenen, terugtreden, zijn woord weder intrekken.*
monjèt, *aap.*
monkîr, *de naam van een der grafengelen.*
monta*h*ib, *Ar. ontweldiger.*
montathlim, *Ar. geregeld, in orde.*
montjol montjol, *met bochten bewerkt, (hout).*
morga *en* morga stawa, *wild gedierte.*
morka, *toorn, gramschap, boosheid, verwoedheid; toornig, gram, boos, verwoed.*
mortja, *S. bezwijmen, in flauwte vallen; bezwijming, zwijm.*
mosa, *slavin.*
moslam, *Ar. rechtgeloovig; Muzelman.*
moslam ilaihi, *Ar. verkooper, in den koop, waarbij de prijs vooruit betaald wordt.*
mota*h*aq, *Ar. waardig, verdienende.*
mosta*h*iq, *rechthebbende.*
mostair, *Ar. leener (die in leen heeft).*
mostaqil, *Ar. onafhankelijk.*
mostàqîm, *Ar. rechtstaande, recht, waar, echt.*
mostardi, *Ar. mostaard.*
mostatzna, *Ar. het uitgezonderde.*
motabir, moetabir, *Ar. eerbiedwaardig, aanzienlijk.*
mothalaq, *Ar. volstrekt, algemeen.* Wâkil —, *algemeene gevolmachtigde; plenipotentiaris.*
motin, *tekst.*
môtong, *rijst maaien.*
mots*h*af, *Ar. boek; de Koran; geschrift.*
motslé, *bidkleed of matje, waarop de bidder zich plaatst.*
motslé*h*at, *Ar. krijgslist, behendigheid, kunstgreep.*
mottatsil, *Ar. onafscheidbaar.*
mowa *en* îkan —, *Soend. aal, paling.*
mówal, *walgen, tegenstaan, verfoeien.*
mozah *of* moezah, *P. kousen, laarzen.*
muttjêl-muttjêl, *afhakken, korter maken.*

N.

naâm, *Ar. struisvogel.*
nabadzah, *Ar. stukje.*
nabawi, *profetisch.*
nabi, *Ar. profeet.*
nabiah, *profetes.*
nachóda *of* nâchóda, *P. schipper, scheepskapitein; zeehandelaar, die medevaart.*

nâdi, *S. pols of slagader.* Men-djâbat *of* merâba —, *de pols voelen.*
nadîm, *hofnar.*
nadir, *natuurverschijnsel.*
nadirat, *Ar. iets zeldzaams, iets vreemds; een feniks.*
nadjam *en* nadjoem, *Ar. ster, planeet; horoskoop.* Ahli —, *sterrekijker.*
nâdjir, *Ar. zoel, warm.*
nadzar, nazar, *Ar. belofte, gelofte, aanbod.* Bèr —, *beloven, eene gelofte doen.*
nafaqat, *levensonderhoud.*
nafas, *Ar. adem, ademhaling.* Bèr —, *ademhalen.*
nafiri, *P. trompet, bazuin.* Tioep —, *trompetten.* Orang menioep —, *trompetter,*
nafsoe, *Ar. drift, lust, zinnelijke lust, zinnelijkheid.* Menahâni hawa — nja, *zijne driften bedwingen.*
nâga, *S. draak, serpent, reusachtige slang, fabelachtig dier.*
nagâra, *kleine keteltrom; stad, land, gewest.* Niti —, *de onderzoeker des lands,* (*zekere eernaam*).
nagasâri, *schoone bloemdragende heester. Acacia aurea.*
nàgh, póhoen —, *olm.*
naghí, *Ar. aanspreker.*
nahâr, *Ar. de dag.*
nahar, *P. veel.*
nahi, *verbod.*
nahoewi *of* ilmoe nahoewi, *Ar. spraakkunst, woordgronding, woordvoeging.*
naîb, *agent, gevolmachtigde.*
naiq, *zie:* nâjiq.
nâjîm, *ploegschaar.*
nâjiq, *klimmen, stijgen, rijzen, opkomen, oploopen, verhoogen, verheffen, aanstellen, benoemen.* — lah, *stijg op.* Mata hâri —, *de zon stijgt op.* Me — órang ketjil, *een gering persoon verheffen.* Kasi —, *L. omhoog laten, oplaten, ophijschen, opheffen.* Ka — an, *rij-, voer- of vaartuig.* Me — —, *tot koning benoemen.* —dârat, *landen, aan wal stappen.* — djâga, *op wacht trekken.* — harga, *in prijs stijgen, duurder worden.* — hadji, *in bedevaart gaan.* — koeda, *te paard stijgen, paardrijden.* — lâjar, *zeil maken.* — mampîlé, *de huwelijksplechtigheden aanvangen.* — pangkat, *in rang stijgen, opklimmen, bevorderd worden.* — prâoe, *aan boord gaan.* — râdja, *ten troon stijgen, koning worden.* —sjaksi, *als getuige optreden.* — soerat, *een brief opstellen.* — tangga, *een trap oploopen.*
nakal *of* nâkal, *ondeugend, stout, moedwillig, baldadig.*
nakir, *Ar. een der doodsengelen.*
nâla angkâra, *een fabelachtig dier.*
nalâjan, *S.* narâjana, *een der namen van Visnoe; een visscher.*
nâlih, *eene maat, een gedeelte van een* kojang.
nam, *zie:* ânam, *zes.*
nâma, *L. naam, faam, roem, vermaardheid.* Me — ï, *noemen, heeten, benoemen.* Bèr —, *genoemd.* — dâging, *geboortenaam.* — jang bâiq, *een goede naam.* Nâma boesoeq, *een slechte naam, berucht.*
nambi, *soort van melaatschheid, voornamelijk aan de voeten.*
namfîri, *trompet.* (*Zie:* nafiri).
namnam, *zekere vrucht. Cynometra cauliflora, Lat. Ook:* poeki andjing.
nampa *en* nampaq, *zien, onderscheiden, bespieden.*
nànà, *Ar. pepermunt.*
nânah, *P. etter, verzwering.* Kaloear — *of* bèr —, *etteren.*
nanajâman, penjâkit —, *geelzucht.*
nânas, *ananas.*
nanggal, *S. ploeg.* (*Zie:* tanggâla).
nângi, *big, speenvarken.*
nângis, *weenen.* (*Zie:* tângis).
nangka, *zekere vrucht. Artocarpus integrifolia, Lat.*
nangka wólanda, *soort van broodvrucht, zuurzak genoemd.*
nangloeng, *stellaadje, tooneel.*
nanti, *wachten, opwachten, verwachten, vertoeven, geduld hebben; zal, zullen.* Me — parintah, *bevelen afwachten.* Loe misti — sedîkit, *L. gij moet een weinig wachten.* — sôré, *heden namiddag.*
nantiâsa, *voortdurend, onophoudelijk.*
nâpal, *eene soort van zeep-aarde.*
napas, *V. Ar. adem; ademen.*
nâpoe, *een zeer klein hertensoort.*
napsoe, *V. Ar. hartstocht, zinnelijkheid.*
naqib, *hoofd, leidsman.*
nâraka, *S. hel; helsch.* Api —, *het helsche vuur.*
nârandj, *oranje.*
narâtja, *balans, weegschaal.*
nardin, *Ar. nardus.*
nargis, *V. narcis.*
naroen, *eene vischsoort.*
narwastoe *of* nârwastoe, *vloeibare nardus.*
nasabat, *Ar. verhouding.*
nasar, *Ar. gier; kanker.*

naschat, *Ar. opstel, klad, ontwerp.*
nâsi, *gekookte rijst.* Nasi toewan adâlha hambah mâkan, *uwe rijst eet ik. (Uw brood eet ik; ik ben in uwe dienst).*
nasoer, *Ar. gier; kanker.*
nastainó, *Ar. hulp.*
nastâpa, *staat van boetedoening; ban, banvloek, vervloeking.* Ada djoega — nja, *er rust ook een vloek op hem.* Doeka —, *droevige, akelige banvloek.* Di — kan, *in den ban gedaan worden, vogelvrij verklaard worden.*
nastiti, *nauwkeurig.*
nâtang, *venster, luchtgat.*
nâtar, *grond, oppervlakte, plein, erf voor een huis, de grond van eene schilderij of gebloemde stof.*
nathas, *Ar. schrander, geleerd.*
nâthik, *Ar. redelijk.* Machloeq jang —, *een redelijk wezen.*
nathiq, *Ar. welsprekend.*
nathlam, *Ar. geregeld, behoorlijk.*
nathlar, *zien, inzien; gezicht, inzicht, gevoelen.*
nathler, *Ar. opzicht.*
nathlim, *Ar. behoorlijk; dichten; vers.*
nâthlir, *Ar. opzichter, inspecteur.*
nats, *Ar. tekst, stof.*
natsârani, *Ar. Nazareër, Christen.* Orang —, *een Christen. (Portugees).*
natséĥat, *Ar. raad, vermaning, waarschuwing; nut; nuttig.* Pèr katâ'an jang —, *nuttige woorden.*
natsîb, *Ar. lot, bestemming, deel.*
nâtsir, *beschermer, voorstander, helper.*
naw, *Ar. soort.* Karbaoe itoe sâtoe naw derri pada sâpi, *de buffel is eene soort van koe.*
nâwoeng, *schaduw, lommer, luwte, bescherming.* Bèr —, *beschaduwd, belommerd.* Me — i, *belommeren, beschaduwen; beschermen, beveiligen, beschutten.*
nazahân, *matigheid.*
nazar, *zie:* nathlar.
nazim, *zie:* nathlim.
nedjîs, *vuil, smerig, morsig, goor, onrein; vuilnis, morsigheid.* Si — itoe, *die vuilik, smeerlap.* — kan, *bezoedelen, bemorsen.*
negri, *bewoonde plaats, dorp, stad, gewest, land, rijk.* — wolanda (blanda), *Holland.*
nemat, néamat, nimmat, *Ar. weelde, vermaak, wellust, geneuchte; vermakelijk, weelderig, keurig, verfijnd, uitgezocht.*
nen, *dat, hetwelk, hetgeen.*
nenda, *koninklijke grootvader; eerbiedige benaming voor een bejaard persoon.*
nènè *of* nènèq, *grootje.* — lâki lâki, *grootvader.* — lâki laki sa-blah ma, *grootvader van moederszijde.* — mojang, *grootouders.* — parampoewan, *grootmoeder.*
ngabéhi, *Ingebei, (titel van geboorte).*
ngâlir, *afstroomen, afwateren, afvloeien, uitvlieten.* Meng'âlir-ngâlir, *aanhoudend vlieten.*
ngânga, *gapen, den mond wijd openen, opsperren.*
ngangkoet, *het steken van zweren.*
ngâugoet, *suffen, mijmeren, half simpel worden, kwijnen; kindsch.*
ngâpa, *waarom, waarvoor, waartoe; reden, oorzaak, beteekenis; aan gelegen zijn; belangrijk.* Tiâda ngâpa, *het is niets, het beteekent niets. Zie:* âpa *en* mengâpa.
ngèman, *verschrikken, ontzetten, ontstellen; vrees, schrik, ontsteltenis.*
ngèran, *gramschap, toorn, misnoegen, verontwaardiging; vertoornd, gram, grimmig.*
ngéri, *afgrijzen, afkeer; ijzen, beven; schrikkelijk, vreesselijk, ontzaggelijk; gestreng, onverbiddelijk.*
ngeroeh, *snorken.*
ngeroeng, *knorren, grauwen, janken. (Als een beest).*
ngîkoe, *slapende spreken; mijmeren; ijlhoofdig zijn, ijlen, raaskallen.*
ngîloe, *eggig, stroef, door het eten van wrange of scherpe vruchten; pijn, steking.* Gigi —, *eggige tanden.* — kapâla, *hoofdpijn.*
ngîoeng, *mauwen.* Koetjing jang —, *eene mauwende kat.*
niâga, *handel drijven.*
nîan, *inderdaad, zeker, gewis.*
nîat, *Ar. bedoeling, inzicht, oogmerk, wensch, meening.* Bèr —, *bedoelen, toeleg, geheime wensch, doel.*
nîboeng, *eene soort van palmboom. Caryotis urens. Lat.*
nîdjaq, *en* memîdjaq, *feest vieren over eene vrouw, die voor het eerst zwanger en in hare zevende maand is; ook voor een kind, dat begint te loopen.*
nifâq, *Ar. kwezelarij.*
nîkâĥ *en* nîkaq, *Ar. huwelijk; trouwen; bruiloft.* Di — kan, *getrouwd worden.*
nîl, nil,* *de Nijl.* Di dalam-soengé —, *in de rivier de Nijl.*
nîla, *S. indigo-blauw, donkerblauw, bereide indigo.*

nîlam, *S. saffier.*
nîlas, *vloeiing van scherpe vochten.* Mâta —, *druipoogen.*
nîlé, *waarde, prijs; waardeeren, schatten, gelijk stellen.*
niloe, *zie:* ngiloe.
nîloer, *kristal.*
nimmat, *Ar. lekker.*
ningkan, *zuiveren, raffineeren.*
nîpah, *lage palmboomsoort, die in moerassige gronden groeit en waarvan de bladen tot dekriet worden gebruikt.*
nîpal, *loog.*
nipis, *dun.* (*Zie:* tîpis).
nîra, *het sap van den Arènboom, jonge palmwijn.*
nisbat, *geslachtsrekening.*
nisjân, *P. teeken, merk, gedenkstuk, eerzuil, naald, eereteeken, zerk, tombe.*
nista, *berispen, bestraffen; bestraffing; beleedigen met woorden; beleediging.*
nistiti, *S. nauwkeurigheid.*
nistjâja, *S. voorzeker, voorwaar, inderdaad.*
nithlam, *Ar. orde, instelling, schikking.*
nitsâb, *Ar. voldoende som.*
nja. *Dit woord wordt achter de zelfstandige naamwoorden geplaatst om het bezittelijk voornaamwoord van den derden persoon te vervangen, als:* Bapâ-nja, *zijn vader. Het vervangt ook den Ablativus of zesden naamval, als:* di lîhat-nja îtoe, *het werd door hem gezien, hij zag het.*
nja, *de laatste letter van het Maleische Alphabet;* nj.
njadâr, *vast, diep, gezond.* Tîdor tèrlâloé —, *zeer vast slapen.*
njah, *voort! weg! pakje! scheerje weg! verdwijn!* — kan, *wegjagen, schandelijk wegjagen.*
njahi, *zie:* njai.
njai, *Chineesche vrouw; bijzit; meesteres; juffer; gij, UEd., tegen een inlandsch meisje of vrouw.*
njâja, *lasteren.*
njâla, *vlammen, branden, flikkeren, glinsteren, blakeren, gloeien; vlam.* Api bèr —, *een vlammend vuur.* Maka bèr — lah moekânja, *en zijn gelaat gloeide.*
njâli, *L. gal.*
njalîa, *vorstelijke bode.*
njâman, *aangenaam, gezond, frisch, lekker.*
njâmoq *en* njâmoeq, *mug.* Di gîgit —, *door de muggen gebeten worden.*
njânjah, *L. braden zonder vet, boter of olie.*
njânji, *zingen.* — an, *gezang, deuntje.*
njârìng, *helder, luid, schel.* Soewâra jang — sèrta merdoe boenjinja, *eene heldere en welluidende stem.*
njâris, *bijna, omtrent, schier, nauwelijks, bijkans.* — mâti, *bijna dood; stervende.*
njâta, *openbaar, klaar, helder, gebleken.* Me — kan, *openbaren, bewijzen, aan den dag brengen, verklaren, te kennen geven, mededeelen.* Ka — an, *openbaarmaking; duidelijkheid, klaarheid.* Nistjâja dèngan — nja pekardja-an ini hamba kaloearkan, *voorwaar, ik zal deze handelwijs in een helder daglicht stellen.* Pandang dèngan —, *duidelijk zien.*
njâwa, *leven, adem, ziel, geest.* Bârang jang bèr —, *al wat leven heeft.* Poetoes —, *dood.* Tiâda bèr —, *zielloos.*
njeboer, *L. in het water springen.*
njiloe, *eggig, stomp.* Gîgi —, *eggige tanden.*
njîor, *kokosnoot, palm.*
njîroe, *wan, zeef.*
njonja, *V. mevrouw, getrouwde christin.* — poenja, *uw, van u (tegen eene mevrouw sprekende).*
nobat, *Ar. plechtigheids-trom.* Di —, *onder het roeren van zoodanigen trom geproclameerd of uitgeroepen worden.*
noda, *L. vlek, plek, smet.*
nodhat, *klaaglied.*
noeboewat *en* bèr —, *profeteren.*
noedjoem, *Ar. sterrewichelarij.*
noeh, *Ar. Noach.* Nabi —, *de profeet Noach.*
noekoel, *Ar. onwilligheid.*
noen, *de letter n.*
noen, *een denkbeeldige visch, die de aarde zou dragen.*
noenialé, *een zeer goede zeevisch.*
noeri, *de loerie, eene fraaie soort van papegaai.*
noesa, *overmorgen.*
noesjoez, *Ar. heftigheid, hardheid, grofheid.*
noetsâh, *Ar. opstel, klad, handschrift.*
noewâbad, noeâbad, *volksplanting, kolonie.*
nonâ *of* boewah —, *eene vrucht. Anona riticulata of anona squammosa, Lat.*
nonà, *juffer, juffrouw, jonge juffrouw, ongehuwde dochter.*
nonjâ, *benaming voor een christin, van europeesche en inlandsche afkomst; (soms ook gebezigd voor europeesche vrouwen).*
nontong, *kijken, gluren.* — wâjang, *naar eene tooneelvertooning zien.*

noqtah, *Ar. punt, stip, stippel.* Qaf —, *de* qaf *met twee stippen.*
nosbat, *zie:* nitsâb.

óbat, oebat, *geneesmiddel, artsenij, geneesdrank, zalf, vergif.* — bedil, *buskruid.* — berkoemor koemor, *mondspoeling.* — tjâtjing, *wormkruid.* Meng — i, *geneesmiddelen toedienen.* Peng —, *genezer, geneesheer.* Peng — an, *geneesmiddel.*
óbi, oebi, *aardappelen; soort van wortelen. Er zijn verscheidene soorten, als:* — boetoeng, — opaq, — lîling, — awoeng, — kastèla.
óbor, *fakkel.*
odzr, *Ar. verontschuldiging.*
oebah, *veranderen, herroepen, afzeggen.* Meng — kan, *wisselvallig; veranderen, verbreken.* — an, *verandering, verbreking.* Ka — an, *veranderlijk; veranderd.* Peng — an, *afwending, wijziging.*
oeban, *kruin van het hoofd, bles; grijze haren.*
oebar, *zeker rood verfhout.*
oeboe, *leelijk.*
oeboeng, *binden. Zie:* hoeboeng.
oeboer, *zeekrab, vischkwab.*
oebon-oebon, *vrouwen, die boete doen.*
oedang, *garnaal.* — karâng, *kreeft.*
oedar, *bejaard.*
oedar, hoedar, *vasthouden.*
oedara, *zie:* adara.
oediq, *bovenlanden.* Moediq, *naar de bovenlanden gaan.*
oedjan, *regen.* (*Zie:* hoedjan).
oedjar, *spreken, zeggen.*
oedji, *toetsen.* — an, *toets.* Bâtoe — an, *toetssteen.* Biliq — an, *keurkamer.*
oedjoed, *Ar. bestaan, aanwezen, zelfstandigheid.*
oedjoeng, *punt, uithoek.* (*Zie:* hoedjoeng).
oedoeh *en* oedoh, *leelijk, misstaltig.*
oedoet, *tabak.* Meng —, *tabak rooken.* Peng —, *tabakspijp.*
oedzoer, *voorwendsel.* Bâwa —, *voorwenden.*
oejang, *zie:* oejong.
oejâsa, *sussen, zuien.*
oejong, *slingeren (als een schip); niet wel geballast; waggelen.*
oekír, *graveeren, snijden.* Peng —, *graveerder.* — an, *graveersel.* Oekîran *of* peng — an, *graveering.*
oekop, *bewierooken.* — — an, *reukwerk.* — an, *wierookvat.* Meng —, *bewierooken.* Peng — an, *bewierooking.*
oekoer, *meten.* Oekoeran, *maat.* Peng — an, *meting.* (*Zie:* hoekoer).
oelah, *toeven.*
oelam, *vermengen.* (*Zie:* hoelam).
oelam, *rauwe toespijs.*
oelama, *schriftgeleerde.*
oelang, *aanhouden, aandringen, volharden, herhalen; dikwerf ergens gaan.* Meng —, *herhalen.* — an, *herhaling, refrein; aanhouding, volharding.* Oelang oelang, *herhaaldelijk, gedurig, dikwijls.* Bèr — — dâtang, *gedurig komen.* Tèr —, *herhaald.* — —, *een der namen van den pisangloom.*
oelap, *wuiven.*
oelaq, *maalstroom, draaikolk.*
oelar, *slang.* — ajer, *waterslang.* — bâbi, *eene zwarte, lange, zeer vergiftige slang.* — bîloedaq, *adder.* — bîsa bîroe, *de blauwe giftslang.* — boeloe, *rups.* — doemoeng, *slang, die wringt noch bijt, maar spuwt.* — gârang, *de zeeslang.* — hâboe, *de aschslang.* — koeping, *oorworm.* — lidí, *kleine, zeer vergiftige slang.* — moeroe, *koperkapel.* — nâga, *draak.* — oelar, *wimpel.* — pompa, *slang eener brandspuit.* — santja mânoq, *lange zwarte boomslang, die zeer venijnig is, en zich om mensch en dier kronkelt.* — saoeh, *de grootste slangensoort, boa constrictor.* — sâwah, *rijstvelden-slang, die niet vergiftig is.* — soetra, *zijdeworm.* — tioeng betâpa, *slang, die zich in de boomen kronkelt.* Pâtoq —, *de beet eener slang.* Pendjarâman —, *een gebroed slangen.* Piâra —, *eene slang in zijn boezem koesteren.*
oelas, *overtreksel.*
oelas, *splitsen, vlechten.*
oelat, *worm, made.* (*Zie:* hoelat)
oelé, *zachtjes omroeren; ronddraaien (als rijst in een ketel die op het vuur staat) draaikolk, in een stroomend water, maalstroom.*
oelid, *taai (stokkerig).*
oeling, *waggelen; topzwaar.*
oeling, Soend. *aal.*
oelit, *spelen, streelen, liefkozen.*
oeloem, *krimpen.*
oeloer, *slaaf, veracht persoon.*
oembaq, *golf, baar.*
oembi, *kern van een plant; knol, bol.*

oembing, *mandje, dat men aan strand op de visschen werpt, die met den vloed naar den wal gekomen zijn en met de eb wegspoelen.*
oemboet, *het hart van den kruin eens booms.*
oembon, *zie:* ombon.
oemmat, *Ar. aanhang, sekte.*
oemoèm, *Ar. algemeen, publiek.*
òemoer, *Ar. leven, leeftijd, ouderdom.* Brâpa — nja, *hoe oud is hij.* Sa — koe hîdoep, *in mijn leven, zoo lang ik leef.*
oempan, *lokaas.*
oempat, *achterklappen, lasteren.*
oempoek, *rul, mul, los; poezelig.*
oenam, *slak.* Pèrmâta —, *sardonikssteen, oniks.* Koelit —, *slakkenhuisje.*
oenaq, *soort van distel, bies.*
oendang oendang, *wetten, (bijzondere).* — negri, *bijzondere landswetten.*
oendjoeng, *reiken, uitsteken.*
oendjoeq, *aanreiken, overhandigen, aanlangen.* — djâlan, *den weg wijzen.*
oendoer, *wijken, deinzen, terugdrijven.* Ka — an, *terugtocht.* Peng — an, *terugdrijving.* — — *soort van insect, dat in de aarde leeft.*
oenggoe, *knikken.*
oenggoel, *stampen (als een schip).*
oenggoel, *schuddebollen, slingeren.*
oengka *of* angka, *zekere aap, zonder staart.*
oengoe, *violetkleur, purper, paarsch.*
oentoeng, *fortuin, voordeel, winst, kans; winnen.* — bâjiq, *goed fortuin.* — djâhat *of* — mâlang, *tegenspoed.* Bèr —, *gelukkig.* Meng — kan, *bevoordeelen.*
oentoet, *vreeselijke melaatschheid, elephantiasis; zwellen.*
oepah, *huur, loon, belooning.* — an, *loon.* Orang — an, *arbeider, dagglooner.* Meng —, *daghuur, loon, vracht, port betalen, aanbesteden.* Peng — an, *bekostiging.* Mengambil —, *loon trekken.* — hormat, *eereprijs.* — soerat, *briefport.*
oepâja, *S. middel, toevlucht, hulpmiddel, list, kunstgreep, verzinning.* Meng — kan, *ontwerpen, middelen beramen, middelen aanwenden.*
oepam, *polijsten, wrijven, glad maken, schuren, glans geven.* Tèr —, *gepolijst, blinkend.* Peng — an, *het polijsten.*
oepâma, *gelijken; gelijkenis, model, gelijk.* Sa —, *bij voorbeeld.* Meng — kan, *vergelijken.*
oepang, *regentijd.*
oepaq, *aanstoken, aanporren, ophitsen.* Orâng pèr —, *stokebrand, twiststoker, aanstoker.* Peng —, *vuurpook, roerijzer.* Peng — an, *opstoking, aanhitsing, aanblazing, aanporring.*
oepas, *vergif uit het plantenrijk; zekere boom.*
oepas, *V. agent van politie, dienaar der justitie, oppasser, die door het Gouvernement bezoldigd wordt.* — pos, *postbode.*
oepatjâra, *uitwendige vertooning, staatsie, pracht; uiterlijkheid, voordracht.*
oepeti, *belasting, cijns, schatting.* Peng —, *schatmeester, gaarder, ontvanger.*
oepih, *pinang-schede, waarvan een emmer kan gemaakt worden.*
oeqnoem, *Ar. een persoon in de Godheid.*
oerap, *zalven, besmeeren.* Pèr — an, *zalf.*
oeraq, *luchten, aan de lucht blootstellen.*
oeras, *besprenkelen.* — kan, *besprenkelen.*
oerat, *ader, zenuw, vezel.* Bèr —, *geaderd.*
òerat, *Ar. schaamdeel.*
oerat sewi, *ook:* — hâloes, *vezel.*
oeré, *nageboorte.*
oeré, *los, onvast.* Tèr — ramboetnja, *zij ging met losse haren.* — kan, *losmaken, uitrafelen.* Peng — an, *losmaking.* Ka — an, *losgemaakt, geslaakt.*
oeroe, *nabootsen, met iemand gekken.*
oeroeng, *mislukken, afspringen, niet gebeuren.*
oeroep, *wisselen, (geld).*
oeroeq, *aanaarden, ophoogen.*
oeroet, *wrijven, (het lichaam) inwrijven.*
oeroetan, *worst, saucijs.*
oesah, *noodig, behoeven; behoefte; benaarstigen, bevlijtigen; naarstig, aandachtig, zorgvuldig; moeite.* Tr'oesah, tra oesah *of* tiâda oesah, *onnoodig, het hoeft niet.* Bèr —, *naarstig zijn.* Meng — kan, *bemoeien, moeite geven.* Pèr —, *arbeid.* Pèr — an, *fabriek, reederij; bouwing, opbouw, arbeid, getimmer.*
oesâha, *arbeid, moeite, oefening, nijverheid, ernst; arbeiden, streven.* Meng — kan, *bevlijtigen, inspannen.* Peng — an, *bevlijtiging, inspanning.* Pèr — an, *arbeid, vlijt.*
oesang, *graan van vroegeren oogst.*
oesat, *rondtasten, rondzoeken.*
oesîa, *leeftijd; oud; tijdvak.* Lîma poeloeh tâhoen — nja, *vijftig jaren oud.* — òemoer zamânnja, *zijn leven (pleonasme).* — hoetang, vervaltijd eener schuld.

oesiq, *tergen*, *tarten*, *sarren*, *aanhitsen*.
oesir, *vervolgen*, *wegjagen*, *naloopen*. Peng — — an, *vervolging*, *wegjaging*.
oesjoer, *tiende*.
oesoer, *tol*, *belasting*, *schatting*.
oesoes, *darm*, *ingewand*.
oesoet, *bekennen*.
oesong, *dragen (in een draagstoel, op eene berrie)*. — an, *draagstoel*. Peng —, *drager*.
oesqoef, *Ar. bisschop*.
oetama, *S. keurig*, *uitmuntend*, *volmaakt*, *best*.
oetan, *bosch*, *woud*.
oetang, *schuld*, *debet*. (*Zie:* hoetang).
oetaq, *brein*, *hersens*.
oetar, *pees*.
oetâra, *noorden*. — tîmor, *noord-oost*.
oetar-oetar, *een klein, rond schild, van rotting gevlochten*.
oetas, *snoer*, *streng*. Moetiâra doewa oetas, *twee snoeren parelen*.
oetas, *kunstenaar*, *baas*. Bèr —, *kunstig*, *vernuftig*.
oetjap, *zeggen*, *spreken*, *uiten*, *aanroepen*. Meng — sjoekoer, *danken*, *dankzeggingen opzenden*. Peng — an, *gezegde*, *uiting*, *aanroeping*.
oetoes-an, *afgezant*, *ambassadeur*, *consul*. Peng —, *ambassade*, *zending*, *afvaardiging*.
oetsoel, *beginsel*.
oewâ, *oom*, *moei*.
oewang, *geld*. Kantor —, *geldkantoor*. — amas, *goud geld*. — bank, *banknoot*. — jang lakoe, *gangbaar geld*. — kontan, *V. baargeld*. — lantjong, *valsch geld*. — qarthas, *papieren geld*. — séwah, *pachtgeld*. — sirih, *fooi*, *zakgeld*. — tertîmpa, *gemunt geld*. — toenei, *gereed geld*.
oewap, *gapen*.
oewit, *wrikken*, *verwrikken*.
ohdat, *Ar. teruggave (van koopwaren die niet aan het monster beantwoorden, ook zelfs van den koopprijs)*.
oĥod, *berg bij Medina, waarbij Mohammed in het derde jaar der Hedjirah door de Koreichiten geslagen werd*.
óléh, *door*, *van wege*, *van*. — itoe, *daardoor*. — îni, *hierdoor*. — râdjin, *door vlijt*. — râdja, *van wege den Koning*. Itoe di mâkan — moe, *dat worde door u gegeten; eet dat*. Bèr —, *erlangen*, *bekomen*, *verwerven*, *verkrijgen*, *genieten*, *bereiken*. Bèr — maqtsoed, *in een oogmerk slagen; doel treffen*. Di pèr —, *bewerkstelligen*, *gedaan krijgen*. Djika di pèr —, *indien het geschieden kan*. Pèr — an, *aanwinst*, *bezittingen*, *hetgeen men verkrijgt; verwerving*, *erlanging*, *bekoming*, *genot*. Kapèr — an, *verkrijgbaar*. Sa — —, *kwanswijs*, *even als of*. Bapèr — kan, *doen verwerven*.
oloh-oloh, *kwanswijs*, *even als of*.
ómal, *Ar. daad*, *werk*, *verrichting*. — tsaléĥ, *goede daad*, *godvruchtig werk*, *liefdedaad*.
ómar, *Ar. Omar*, *(eigennaam)*.
ombal, *vochtig; damp*, *mist*, *mot*.
ombalar, *stout*, *ongehoorzaam*.
ombang, *mooi*, *fraai van gelaat*. Meng — — an, *zich voor het oog fraai vertoonen*.
ombang, *dobberen*, *op het water spelen*. Pèr — an, *dobbering*.
ombaq, *golf*, *baar*. Bèr —, *golven*, *onstuimig zijn*.
omboh, *ronde plaat of bord onder aan den stok der inlandsche blaasbalgen*.
ombol, *lossen*, *ontladen*.
ombol-ombol, *vlaggetje*, *vaantje*.
ombon, *dauw*. Bèr —, *bedauwd*. Meng — ï, *bedauwen*.
omong omong, *praten*, *keuvelen*.
ompan, *lokaas*, *voeder*.
ompin, *knoopsgewijs*.
omping, *half gare rijst*.
ompiq, *lokken*.
ompong, *mierennest*.
ompông, *tandeloos; gebroken*, *geschonden*.
ompoq, *poezelig*, *mollig*, *mul*, *los*.
onan, *kermis*, *jaarmarkt*.
onas, *premie, die weleer aan iemand betaald werd, die een proces won*.
ondan, *kropgans*.
ondang, *wetten*, *instellingen*, *reglementen*. — dârat, *landwetten*. — lâoet, *zeewetten*. — karâdja-an, *rijkswet*, *grondwet*.
ondang-ondang, *bevelschrift*, *akte*, *aanstelling*.
ondé, *balletjes van suiker en meel*.
ondé, *kans*, *lot*. Pèr — an, *loterij*.
ondé, *uitroep van verwondering*.
ondong, *hoofd en aangezicht bedekken, om niet gezien te worden*.
ongka, *soort van aap*, *langarmige*, *zonder staart*.
ongkil, *met eene spaak of hefboom oplichten*.
ongoe, *zie:* oenggoe.

ongoel, *zie*: oenggoel.
onta, *kameel; boete van vijftig Spaansche matten*. Boeroeng —, *struisvogel*.
ontal, *schielijk zwelgen*.
onting, *met een waterpas meten*.
ontjal, *een rijgsnoer van bloemen*.
ontjang, *reiszak*, *bundel*.
ontjaq, *vierkant matje of bordje van riet gevlochten*, *om spijzen op te dragen*.
ontoetan, *honigdauw*.
ontol, *pil*, *bol*, *ronde massa*, *koekje*, *rond broodje*.
ópaq, *plat rond koekje*, *oblie*.
opsier, *V. officier*.
órambai, *staatsieprauw*.
órang *of* aoerang, *mensch*, *persoon*, *gast*, *borst*. Sa-bârang —, *Jan en alleman*. Sa-órang demmi sa-órang, *man voor man*. Bêrparang sama sa-órang, *man tegen man strijden*. — alîm, *een geleerd man*. — arab, *arabier*. — asing, *vreemdeling*. — bâjiq, *een braaf man*. — bâroe, *nieuweling*. — bekardja, *werkvolk*. — berdjagal, *koopman in het klein*. — berdôsa, *zondaar* — bîlang, *men zegt*. — dâgang, *handelaar*. — djâga, *oppasser*, *wachter*. — gîla, *een gek*, *zot*. — hantar, *geleider*. — hobátan, *toovenaar*. — hoetan, *boschmensch*, *(soort van baviaan)*. — îslam, *muzelman*. — jang-berdosa, *de oude*, *de zondige mensch*. — jang makan —, *menscheneter*. — jang membawa, *menner*. — katé, *menschje*. — ketjil, *de gemeene man*. — lâki lâki, *man*. — lâloe lalang, *de gaande en komende man*. — laoet, *zeeman*. — maboq, *dronkaard*. — mînta mînta, *bedelaar*. — órang-an, *schijnmensch*, *beelden*, *poppen*, *schimmen*. — parampoean, *vrouw*. — petenong *of* bertenong, *waarzegger*.
orghan, *orgel*.
oring, *het haar*, *dat onder den neus in het keepje wast*.
oring oring-an, *in zich zelven prevelen*.
orlo, *oven*, *fornuis*.
orlodji, *V. horlogie*.
ostâd, *Perz. vindingrijk*.
oto, otoh, *V. N. borstlap*. Otto, *(slab)*.

P.

pa, bâpa, *vader*.
pabéjan, *tolhek*, *tol*. Roemah —, *tolhuis*.
pâboewan, pembâwan, *scheepsra*.
pada, *aan*, *tot*, *naar*, *in*, *om*, *bij*, *op*, *voor*, *volgens*. — dia, *aan hem*. Bèrkâta — râdja, *tot den koning zeggen*. — hâtikoe, *naar mijn gemoed*. — parintahnja, *in zijne regeering*. — mâlam, *bij nacht*. — bèrlakoekan, *in het uitoefenen*. — kahèndaqnja, *volgens zijn wil*. Dèri — sorga, *van*, *door*, *uit den hemel*. Dèri — béâsa, *uit gewoonte*. Dèri — itoe, *daardoor*, *daarom*, *derhalve*.
pâda, *voldoening geven*, *vergenoegen*. Tèr —, *voldaan*, *bevredigd*. Memadâkan, *bevredigen*, *voldoening geven*. Ka — an, *genoegzaamheid*, *voldoening; voldaan*.
padâka, *plaat*.
pâdam, *dooven*, *verdooven*, *lesschen*, *blusschen*. Memâdamkan âpi, *het vuur*, *den brand blusschen*. Memâdamkan dhâga, *den dorst lesschen*. Mârahnja belom tèr —, *zijne gramschap is nog niet gestild*. Pemâdam, *domper*, *uitblusscher*, *demper*.
pâdam, padma, *S. hyacint*, *(edelgesteente.)* Mèrah —, *vuurrood*.
pâdang, *plein*, *vlakte*, *veld*. Padang *is de hoofdzetel van de Nederlanders op de westkust van Sumatra*.
pâdaq, *zoutkeet*, *zoutpan*.
padendang, *eene slechte soort van zijde*, *die in Bengalen gemaakt wordt*.
pâdi, *rijst in den bolster*. Bâjat —, *rijst zaaien*. Pôtong —, *rijst snijden*, *maaien*. — sâwah, *rijst van natte*, *drassige gronden*. — lâdang, *rijst van hooge gronden*. Toemboeq —, *rijst stampen*, *ontbolsteren (door die met een stamper in een rijstblok te stampen.)* Toegal —, *rijst op hooge gronden zaaien*.
pâdjal, *gehamerd*, *geslagen; taai*, *rekbaar*. Tambâga —, *geslagen koper*.
padjângan, *Jav. bruidsbed*.
pâdjaq, pâdjar, *schatting*, *landrente*, *eig. belasting op het gewas*. Bâjar —, *de landrente betalen*.
pâdjar, *dageraad*.
padma, *S. waterlelie*, *lotussoort*.
padoe, pedoe, *smelten*.
padoeka *of* pâdoeka, *bemind*, *dierbaar*, *geliefd*. Sri — baginda, *zijne doorluchtige en beminde majesteit*.
padoetan, *amfioenpijp*.
padóman, *kompas*.
pâdri *of* padri, *P. priester*, *geestelijke*, *predikant; kaste op Sumatra*.
pâgar, heining, haag, heg, schutting.

beschutting, *hek*, *paalwerk*, *palissade; omheinen*, *afperken*, *insluiten*. Bèr —, *omheind*, *omringd*, *omgeven*. Memagâri, *omheinen*, *afpalen*.
pagar kajoe, *staketsel*.
pâgi, *morgenstond*, *ochtend*. — —, *'s morgens vroeg*.
pâgoet, pâgot, *pikken*, *bijten als een vogel*.
pâha, *dij*, *bilstuk*. — bâbi, *ham*.
pahâla, *verdienste*, *verdienstelijke daad*, *verdienstelijkheid; belooning*. Bèr —, *verdienstelijk*.
pâhalawan *en* palawan, *P. krijgsheld*, *dappere*, *voorvechter; ook* palahawan.
pâhang, *een koningrijk op de noordkust van het Maleische schiereiland*.
pâhaq, *vallei*, *dal*.
pâhar, *groote koperen schotel*.
pâhat, *beitel*, *dissel*. — bâtoe, *steenbeitel*. — nedjis, *schaaf*.
pâhit (paît), *bitter*, *walgelijk*. Memâhitkan, *verbitteren*, *bitter maken*.
pai, pei, *gaan*. (*Zie:* pergi).
pâja, *brak; moeras*.
pâjah, *vermoeid*, *afgemat*, *uitgeput*, *doodelijk*, *gevaarlijk*, *erg*, *moeielijk*. Sâkit —, *gevaarlijk ziek*. Hâl jang — sakâli, *eene zeer benarde zaak*.
pâjang, *zegen*, *vischnet*. Prâoe —, *visschers schuit*.
pâjoe, *besluiten*, *bepalen*, *voorbeschikken*.
pâjoer, *kruisen op zee*.
pâjong, *zonnescherm*, *regenscherm*. — ketjil, *parasol*.
pak, *V. pachter; pacht*. Pègang —, *pachten; in pacht hebben*.
pâkal, *kalfateren*, *breeuwen; goud drijven*, *etsen*. Pemakal, *werk (veelal van geschraapte bamboesschors)*.
pakân, *doorweven*, *inslag*.
pakan, *markt*, *plein*.
pakartí, *aanleg*, *vatbaarheid*.
pakat, *raadplegen; tot een besluit komen*, *eendracht;* (*verbastering van* moewafaqat). Bèr —, *overeenstemmen*, *goedvinden*, *verstaan*.
pâké *en* pâkei, *kleeden*, *aankleeden*, *aantrekken*, *kleederen dragen*, *aanhebben; bezigen*, *gebruiken*, *verbruiken*, *verteeren*, *zich bedienen van*, *gebruik maken van*, *aanmatigen*. — sindjâta, *wapens dragen*. — nâma, *een naam voeren*. Bèr — kan, *doen kleeden*.
paké-an, *kleed*, *gewaad*.
pakkal, *zie:* pâkal.
pâkoe, *spijker*, *nagel*, *bout*. Kemâkoe *en* — kan, *spijkeren*. Bèr —, *bespijkerd*.
pâkoe, *varen (plant)*.
pakrîtí, *Sansk. natuur*, *aard*, *genie*, *inborst*, *geaardheid*.
paksina, *Noorden*.
pâla, *bruin*. Boewah —, *muskaatnoot*. Boenga —, *foelie*.
palâboe, *vette*, *lekkere zeevisch*.
palahawan, *zie:* pâhalawan.
palamban, *brugje*, *voetpad*.
palamboeng, *trog*.
palângi, *regenboog; veelkleurig*, *geschakeerd*.
palangki, *palankijn*, *draagstoel*, *rijtuig met ramen*.
palangkoer, *V. flankeur*.
palapoe gaming, *geneeskundige plant*.
pâlar-palâran, *schaamdeelplaatje voor jongens*.
pâlé, *lippenpomade*.
palîas, *verbied het! laat af! het zij ver!*
palihâra, *opvoeden*, *koesteren*, *houden*, *kweeken*, *beschermen*.
pâling, *draaien*, *wenden*, *afwenden*, *op zijde draaien; van loop veranderen*. Bèr —, *zich omkeeren*. — kapâla, *het hoofd afwenden*. — *wordt ook gebezigd om den overtreffenden trap te vormen als* palingketjil, *allerkleinst*.
palîpis *en* palipis-an, *de slaap van het hoofd*.
palîta, *P. lamp*.
pâloe, *slaan*, *kloppen*, *bespelen*. — órang, *iemand slaan*. — gandarang, *den trom roeren*. Memâloe memoewâng-an, *omroepen*, *omkleppen*.
paloembang, *kristal*.
paloengan, *dobber*.
paloepah *en* paloepoeh, *groote bamboes*, *welke opengespleten en platgeslagen*, *tot beschot gebruikt wordt*.
pâloet, *aanzetriem*.
pâloh, *kil*, *diepte*.
pâlong, *trog*.
pâlos, *mengen*, *vermengen*, *kleuren*, *glanzen*.
pâman, *oom van vaders zijde; eerbiedige benaming voor een man van jaren*.
pamandah, *zijdgeweer*.
pamîtiq, *de haan van een geweer*.
pâmoer, *aders of vlammen in een lemmer*, *waaraan soms eene bijzondere waarde gehecht wordt*.
pampan, *beschoeien*.
pampas, *boete voor verwonding*. Di —, *beboet worden*.

pampoes, *naam van een afzonderlijk geslacht van ambonsche zeevisschen.*
pânah, *S. boog; met pijl en boog schieten.* Anaq —, *pijl.* Pemânah, *boogschutter.* Sa — pânah djâoehnja, *een boogschot ver.* Iboe —, *het hout van den boog.* Di —, *met den boog (pijl) geschoten worden.*
pânar, *zonnestralen; blikvuren, als de golven bij nacht.*
pânas, *warm, heet; warmte, hitte, gloed.* Ka — an, *warmte; verwarmd.* — kan, — in, *opwarmen, warm maken, verwarmen.*
pânat, *ongemakkelijke houding, vermoeid door lang in hetzelfde postuur te zitten.*
pandâhan, *speer, spies, lans, piek, javelijn.*
pandan, *de heester pandanus.* — wângi, *pandanus odoratissimus. Lat.*
pandang, *aanschouwen, beschouwen, aanzien, aanblikken.* Pemandang, *een blik, wenk.* Pemandang mâta, *oogwenk, oogenblik.*
pandâra, *schoone, lekkere, zeldzame zeevisch.*
pandé, *ervaren, kundig, volleerd, bedreven; baas, kunstenaar.* — kâjoe, *timmerman.* — menoelis, *schilder.* — bèrkâta, *welsprekend,* — sekali, *zeer ervaren.*
pandîta, *S. geestelijke leeraar.*
pandjang, *lang, lengte.* Se —, *langs.*
pandjang aqal, — langkah, *doortrapt.*
pandjar, *voorschot op een koop uit armoede; handgeld, pand, godspenning.*
pandjâra, *P. gevangenis, kerker, provoost.* Di —, *gekerkerd worden.*
pandjat, *klauteren, klimmen.*
pandji, *banier, vaan, vaandel, standaard; kaste, stam, geslacht.*
pangéran, *J. vorst, regent; God, de Heer.*
panggal, *afkappen, afhouwen, afhakken, klooven; deel, stuk.* — lèhèr, *onthoofden, den kop afslaan.* Sa —, *een stuk.*
panggalan, *markt.*
panggang, *roosteren, poffen.* Rôti —, *geroosterd brood.* Ajam —, *een gepofte kip.* — an, *braadspit.*
panggâwa, *Jav. staatsbeambte, officier.*
panggil, *roepen, uitnoodigen, ontbieden, oproepen, indagen, dagvaarden.* — mâkan, *ter maaltijd noodigen.* — di hadâpan hoekoem, *dagvaarden voor het gerecht.*
panggirètan, *slede.*
panggoel, *heup.*
panggong, *stellaadje.* — wajang, *tooneel, stellaadje waarop een stuk gespeeld wordt.*
panghâroe, *zie:* penghâroe.
panghoeloe, *opperhoofd, voorganger, aanvoerder, priester, hoofdpriester.*
pangkal, *boveneinde; stam, oorsprong.* — bâtoe kâjoe, *het onderste van een boomstam.* — djâlan, *het oppergedeelte van een weg.* — pâha, *heup.*
pangkâlan, *hoofd, veer, overtoom.* Panghoeloe —, *veerman, opperhoofd van een veer.*
pangkâlan, *rustplaats.*
pangkat, *rang, graad, ambt, bediening; verdieping; trap, sport.* — îpar, *zwagerschap.* — jang kabesâran, *een aanzienlijke rang.* Pèrarâkan toedjoeh —, *triomfkoets met zeven verdiepingen.*
pangké, *Soend. stalmandje.*
pangkèng, *J. slaapvertrek, ook een groot houten ledekant.*
pangkoe, *schoot.* Me-mangkoe, *op den schoot houden.*
pangkoer, *schoffel.*
pangkoh, *boersch, lomp, ongemanierd, onhoffelijk.*
panglîma, *bevelhebber, kommandant, officier.* — segala tantâra di dârat, *opperbevelhebber der landmacht.* — lâoet, *vlootvoogd, admiraal.*
pangonan, *J. weide.*
pangsa, *holte, ledigheid, (vooral in vruchten).*
pangsan & pangsa, *bezwijmen, flauw vallen; bezwijming, flauwte.*
pânir, *P. kaas.*
panîtan, poeloe —, *het prinseneiland in straat Soenda, ook* poeloe sélan *genoemd.*
panoe *en* pânoe, *vlekken op de huid, door ziekte.*
panoembâhan, *aartshertog.*
panondjang, *loot, tak.*
pantang, *verboden, ontzegd, zich onthouden, matigen, spenen.* Jang tiâda tâhoe — dirînja, *die zich niet weet te spenen.*
pantas, *vlug, vaardig, handig, beminnelijk, aardig, bedreven, ervaren.* Bèr — — an, *vaardiglijk.*
pantat, *de billen; bodem.* — prâhoe, *de bodem van een vaartuig.* Poekoel —, *britsen.*
panté, *strand, oever.*
pantjalâng, *een langwerpig vaartuig, open van boven, hetwelk dient om goederen te lossen en te laden.*
pantjang, *paal, staak; een paal oprichten.*
pantjang, kegel.

pantjar en pantjoer, *gudsen, spuiten, uitspuiten, uitschieten.*
pantjaroeba, *kentering, verandering van seizoen; ongestadig, veranderlijk, wankelend, onstandvastig.* Hoedjoeng bârat itoelah pengabîsan —, *het begin van den regentijd is het einde van de kentering.*
pantja-warna, *S. veelkleurig, geschakeerd.*
pantjing, *hengelen, met eene lijn visschen; iemand polsen, peilen, uitvragen.*
pantjingan, *lastig, kribbig, gemelijk, korzel, ongeduldig.*
pântjoeng, *tip, slip, sleep.*
pantjoeng, *afkappen, snoeien.*
pantjoeran, *gudsing, uitschieting; spruit; goot, fontein, pijp, tuit, spuit.*
pantoe, *schoonzoon.*
panton, *kort puntdicht.*
paoe, *snijden, hakken, vellen.*
paoeh *of* paha, *dijbeen.* Koentji —, *lies.* Pangkal —, *heup.*
paoeh, *scheidemunt (penning).*
pâpa, *S. arm, behoeftig, armzalig, gemeen, onaanzienlijk.* Orang —, *een arm mensch.* Ka — an, *door armoede bezocht, armoedig; armoede, ellende.*
papadjângan, *bruidszetel.*
papâja, *benaming van eene vrucht.*
pâpan, *plank, deel, blad, luik, houten bord.* — djândèla, *vensterluik.* — médja, *tafelblad.* — tjâtoer, *schaakbord.* — toelis, *schrijfbord.*
pâpaq, *manwijf.*
pâpaq, *afkluiven.*
pâpar, *eene werving doen, lichten, pressen, eenige opbrengsten gelasten.* — an, *lichting, werving, heffing; goederen door heffing verzameld.*
papâroe, *de longen.*
pâpas, *afschillen, hakkende.*
pâpat, *regelmatig, eenvormig, effen.* Memâpat, *gelijk maken, gelijk hakken.*
papâtil, *dissel.*
papoedjoe, *baarmoeder.*
papoewah, *wollig, kroezig; kroeskop.* Orang —, *inboorling van Nieuw Guinea.*
pappâron, *lippenpomade.*
paprângan, *wat op den krijg betrekking heeft.* Orang —, *krijgsman.* Ĥal aĥoewal —, *de omstandigheden van den strijd.*
paqsa, *dwang, noodzakelijkheid, nood; dwingen, noopen; dringend zijn.*
parampoean, *vrouw.* Anaq —, *dochter.* Soedâra —, *zuster.* Râdja —, *koningin.* Sa-órang —, *eene vrouw.*
pâran, dakbalk.
parandî, *een goed zeevischje.*
pârang *en* prang, *oorlog, strijd, slag, gevecht; oorlogen, strijden, vechten.* Angkat —, *oprukken, den strijd aanvangen.* Pe — an, *al wat op het krijgswezen betrekking heeft.* Ĥal pe — an, *krijgszaken.* Orang bèr —, *strijder.*
pârang, *hakmes, groot mes, soort van sabel; hakken, houwen, slaan.* Memârang, *hakken.*
pârang, *acacia, zekere boom.*
pârangi, *geaardheid, natuur, temperament.* — toeboeh, *lichaamsgesteldheid.*
pâraoe, *heesch, schor.* — —, *long.*
pâra-pâra *of* ârang — —, *roet.*
pâra-pâra, *rak (voor vaatwerk).*
pâras, *gelaat, gelaatstrekken, aangezicht.* Bâik — nja *of* èloq — nja, *schoon van gelaat, fraai, goed besneden.*
pâras, *rond als een pilaar, rotting, enz.*
parawângan, *stoet van heeren, staf. Zie ook:* awang.
pâri, *rog, zekere visch.* Koelit —, *roggevel.*
pâri, *lot, kans.* Boewah —, *dobbelsteen.*
pariksa, *zie:* periksa.
parintah, *bevel, last, gebod, instelling, reglement, voorschrift, order, ordening; gouvernement, gezag, regeering.* Pemarintah, *regent, bestuurder, gezaghebber, regeerder, bestuurder.* Pemarintahan, *gebied, regeering, bestuur, gouvernement.* Memârintah, *besturen, gebieden, regeeren, heerschen, bewind voeren.*
pârit, *gracht, sloot, kanaal.*
pâro, *Jav. gedeelte.*
pâroe, *paarsch, violetkleurig.*
pâroe, batoe —, *een kostbare bouwsteen.*
pâroed, *raspen.*
paroedan, *rasp.*
paroeli, *eene soort van zeevisch.*
pâroe pâroe, *zie:* papâroe.
paroepoeq, *distel.*
pâroet, *litteeken.*
pâroh, *bek of neb van een vogel.*
pârou, *aanbeeld.*
paronggoe, *mengsel van tin en koper.*
pârot, *knabbelen.*
pasan, *zie:* pâsan.
pâsan *en* pesan, *bevelen, opdragen, bestellen; bestelling, last, boodschap.*
pâsang, *iets in beweging brengen, aansteken, opsteken, ontvlammen, afsteken, vuren, hijschen, aanslaan, inspannen, in elkander zetten, opzetten, planten.* — almâri, *eene kast in elkander zetten.* — âpi, *vuur aanmaken.* — bandé-

ra, *een vlag ophijschen.* — bâtoe, *metselen en* bâtoe —, *metselsteen.* — djîrat, *strikken spannen.* — *h*oeroef tjîtaq, *letterzetten.* — karèta, *een wagen inspannen.* — kebon, *een tuin aanleggen.* — koeping, *het oor leenen, luisteren, beluisteren.* — lâjar, *zeil maken, zeilen aanslaan.* — lîlin, *licht opsteken.* — marîam, *een kanon afschieten, vuren.* — pâkoe, *aanspijkeren.* — pìpa, *eene pijp opsteken.* — sâma râta, *rangschikken.*

pâsang, *koppel, span, paar.* Koeda sa —, *een span paarden.* Sa — sapâtoe, *een paar schoenen.*

pâsang *en* ajèr —, *vloed, wassend water.* Ajèr — dân soeroet, *vloed en ebbe, hoog en laag water.*

pâsangan, *wedergade.*

pâsanglah, *vuur.*

pâsaq, *pen, nagel; ergens eene pen indrijven.*

pâsaq, *binnenlanden.* Orang —, *iemand uit het binnenland, landman, boer.*

pâsar, *Ar.* (bazar), *markt, beurs.* — îkan, *vischmarkt.* — gendom, *koornbeurs.* Bahâsa —, *markttaal, lage taal.*

pasèban, *open galerij, gehoorzaal.*

pasîaar, *wandelen, toeren.*

pâsir, *zand.* — hâboe, *stuifzand.*

pasîsir, *Jav. lage zeeoever, zeestrand, kust.*

pâsoe, *kuip, tobbe, bak, nap.*

pasoena, *P. aanloksel, bekoring, aanvechting.*

pâsoeng, *gevangenis, kerker; boeien, blok.* — an, *blok, stok, gevangenis.*

pasoq, *een gat (in een kleed).*

pâsoq, *hol, ledig.*

pâsoq, *troep, korps, afdeeling, bende, onderdeel.* Bahagîkan poela tîga — an, *in drie benden afdeelen.*

pasti, *L. zeker, gewis.*

pâtah, *knakken, door midden breken, doorbreken (dit zegt men van hout, ijzer, rotting, been).* Sa — kata, *één woord.* — kan, *knakken.*

pâtah, *teekening, schets, afmaling, kaart.* — doenjâ, *wereldkaart.*

patâla, *S. denkbeeldige spheren.*

patam, *voorhoofdsband, voorhoofdsiersel.*

patani, *eene plaats aan den noordoostkant van het Maleische schiereiland, nabij Siam.*

patar, *dissel.*

patari, *soldeersel; kunstzout.*

pâtas, *soldering.*

pâtèk, *slaaf, dienaar; ik (in een nederigen zin).*

pâtih, *S. onderregent, voornamelijk op Java.*

pâtil, *dissel (gereedschap).*

pâtjaq, *spit, braadspit.*

patjar tjîna, *zekere bloemdragende heester.*

patjindra, *de vijf zinnen.*

pâtjoe, *sporen, aandrijven, de sporen geven.*

patjoean, *ren, vaart.*

pâtjol, *inlandsch werktuig om den grond om te hakken, soort van houweel.*

patma, *P. waterlelie.*

patoe, *pudendum, geslachtsdeel.*

pâtoel, *eene soort van mand.*

patoelah, *zie:* patôla.

patoelé, *stam, geslacht.*

pâtoes, *donderslag, dondersteen; losbersten.*

pâtoet, *betamen, voegen, passen, behooren, overeenkomen; stemmen; betamelijk, voegzaam, billijk, van pas, recht, juist, eigenaardig.* Se — nja, *eigenaardig, gevoegelijk.* Dèngan se — nja, *naar behooren, in orde, met onderscheiding.* Bèr — an dèngan, *overeenstemmen met, geëvenredigd aan.* Memâtoet-kan, *doen overeenstemmen, regelen, in orde brengen.*

patôla, *bittere komkommer.*

patôla, *P. Indische zijden stof; ook:* patoelah.

pâtong, *beeld; beeldhouwwerk.*

patoq, *sneb, snavel.*

pâtoq, *pikken, bijten; slangenbeet.* Memâtoq, *pikken, bijten.*

patri, *soldeeren.*

pâwé, *kunstwerk, werktuig.*

pâwh, *scheidemunt (penning).*

pawi, *vergaan, vermolmd, verteerd, verrot.*

pâwoes, *walvisch.*

pâwoet, *aanvatten (een touw).*

pedaja-in, *oplichten, afzetten.*

pedâjan, *aanslag, list, bedrog, vond, streek, loopje, slinksch.* — prang, *krijgslist.*

pedang, *zijdgeweer, zwaard, sabel, houwer, degen.* Menghoenoes — *of* tjâboet —, *het zwaard trekken.* Sârong —, *de schede van een zwaard.* Menjârongkan —, *het zwaard opsteken.*

pedas, *bijtend, sterk, stekend, prikkelend, heet op de tong.* Pèrkatâan jang pedas, *vinnige woorden.*

pedâti, *kar, buffelkar, wagen, rijtuig.*

pedih, pedèh, *pijn, grief, leed, ongemak, zeer.*

Pedoepâän, *wierookvat.*
Pegadéan, *pandjeshuis.*
pégang, *houden, vasthouden, bewaren, regeeren, besturen.* — agama, *godsdienstig zijn.* — parintah, *bewind houden, bevelen, gebieden.* — poewâsa, *de vasten houden, vasten.*
pégângan, *houding, bewind, bestuur; afdeeling.*
pegantîan, *beurt.*
pegarâman, *zoutkeet.*
pegâwam, *advokaat, pleitbezorger, ambtenaar.*
pegâwé *en* pâwé, *werktuig, instrument, gereedschap.*
pekâîn, paké-an, *kleed, kleeding, tuig, toerusting.* — mampîlé, *bruidegomskleed.*
pekâkas, *gereedschap.* — roemah, *huismeubelen.*
pekantjîngan, *lis, lus.*
pekapoeran, *kalkdoosje.*
pekardjâ-an, *werkkring; bediening, bedrijf, ambt.*
pekein, *zie:* pekâîn.
pekerti, *zie:* pakreti.
pekoempoelan, *drom, bende, toeloop.*
pekong, *onbeschoft, brutaal.*
pelaboehan, *aanvaart, haven.*
pelâdjar, *leerling.*
peladjâran, *oefening.*
pelajan, *hut, tent, kot.*
pelajâran, *scheepvaart.*
pelâna, *zadel, tuig.*
pelandoq, *steenbokje.*
pelang, *P. luipaard; gevlekt, gestreept.*
pelang, *koninklijk vaartuig, jacht, galei, brak, roeischip.*
pel-antâra, *scheidsman, bemiddelaar.*
pel-antâran, *tusschenweg, doortocht, binnenplein; bemiddeling.*
pelasi, *menscheneter.*
pelâwan, *tegenpartij.*
pelbâgei, *veelsoortig, allerlei, allerhande, verschillend; verscheidenheid.*
pelembâja, *tuinwachter, roeier; beul.*
pelèr, *penis.* Boewah —, *testiculi.* Tampat boewah —, *scrotum.*
peletôkan, *val, knip.* — tikoes, *muizenval.*
peletos, *gekraak.*
pelihâra, *of* memeliharâkan, *verzorgen, hoeden, opvoeden, koesteren, opbrengen, beschermen, beveiligen, bewaren, onthouden, inachtnemen.*
pelîtar, *praatje.*
peloeboer, *dorschvloer.*
peloepoetan, redding.
peloeroe, *P. kogel.* — marîam, *kanonskogel.*
peloh, ploh, *zweet.*
pelongan, palongan, *bak, waterbak, trog; riviertje, kanaal, beekje.*
pelontang, *dobber.* — an, *dobbering.*
peloq, ploq, *omhelzen, omarmen, omvademen, omvatten, omknellen, omsluiten.*
pelor, *zie:* peloeroe.
pemâboq, *dronkaard.*
pemâdam, *dompertje.*
pemadâtan, *amfioenkit.*
pemainan, *klucht, grap, spel.*
pemâjang, *zeker inlandsch vaartuig.*
pemaksâ-an, *dringend verzoek.*
pemâlas, *lui mensch, luiaard.*
pemandang, *gezicht, uitzicht, aanblik, wenk, lonk, gelaat.* — an, *beschouwing, overweging.*
pemângan, *zie:* pemègângan.
pemârap, *zuier, een persoon die een ander in slaap brengt.*
pemarintâhan, *heerschappij; gebied, gouvernement.* — besar, *hoofdbestuur.*
pemâtang, pamatang, *bedamming, bedijking; waterhoofd; dijk rondom een rijstveld.*
pembahâgi, *deeler.* — an, *verdeeling, deeling.*
pembajâran, *betaling.*
pembalâsan, *wraak.*
pembalîkan, *zwaai.*
pembârap, *het eerste kind.*
pembâwan, *ra.*
pembegal, *J. struikroover.*
pembekoean, *leb, stremsel.*
pembilângan, *advies.*
pemblakângan, *achteraanstelling.*
pembli, *kooper.*
pemblî-an, *aankoop.* — pekardjaän, *aanbesteding.*
pemboenoeh, *moordenaar.* — an, *moord.* Pemboenoehan dîri, *zelfmoord.*
pemboentoet, *het laatste kind.*
pemboeroewan, *jacht, wild.* — babi hoetan, *zwijnenjacht.* Koeda —, *jagerspaard.*
pemboetâ-an, *verblindheid.*
pemboewâtan, *stichting.*
pemborongan, *alleenhandel.*
pembri, *gever.*
pembrîan, *gift, gave.* — watsîat, *legaat.*
pemegângan, *leuning, hengsel, handvatsel, oor.*
pemendaq, *beslag, overtreksel; ring.*
pemidângan, *zie:* pebidîngan.

pemîtjit, *knijper.*
pemoekol, *hamer.* — pintoe, *deurklopper.*
pemoelang, *rouwkoop.*
pemoeras, *donderbus.*
pemoetar skroep, *schroevedraaier.*
pemohônan, *aandrang.*
pèna, *V. schrijfpen.*
penâbor, *zaaier.*
penagîan hoetang, *eisch tot betaling van schulden.*
penâgi hoetang, *schuldeischer.*
penah, *immer, ooit.* (*Zie:* pernah).
penâka, *gelijk als, even als, eveneens of.*
penâkoet, *schrikachtig, vreesachtig, schichtig.*
penambang, *overzetschuit, veerschuitje.*
penampoehan, *aanval.*
penangîsan, *beweening.*
penangkâpan, *greep (het grijpen).*
penâriq, *trekker.*
penarka, *raadsel, vraagstuk, moeielijke vraag, prijsvraag; duisterheid.*
penâroh, *pandbewaarder, pand, het toevertrouwde.*
penâwar, *geneesmiddel, tegengift; bekoring, aanloksel.*
pendâpat, *vinder, uitvinder; verkrijger; meening, gevoelen, begrip.* — an, *vinding, verkrijging, bevinding, oordeel, gevoelen, meening.*
pèndèq, *kort, klein, niet hoog.* — kan, *bekorten, verkorten, afnemen.*
pendîkir, *krijgsman, held; kluchtmaker, potsenmaker.*
pending, *buikplaat; buikslot.* Tâli —, *buikgordel, buikband.*
pendjâbat, pendjâwat *gevoel, (zintuig).* — an, *aanvaarding, vasthouding, bewindvoering.* (*Zie:* djâbat.)
pendjâhit, *snijder, kleedermaker.* — an, *naad.*
pendjalamâ-an, *menschwording.*
pendjâwat, *ambtenaar.*
pendjoenan, *pottebakker.*
pendjoerat, *leidsman, gids.*
pendjoeroe, *hoek, rechthoek, uithoek.* Ampat — boemi, *de vier hoeken der aarde.*
pendjoewal, *verkooper.*
pendjoewâlan, *verkoop, verkooping.*
pendok, *krisschede.*
pendoppo, *galerij.*
penebah, *dorscher.*
penebâhaq, *dorschvloer.*
penèmbaq, *schutter.*
penèngar, *het gehoor (zintuig); hoorder, toehoorder.* — an, *hetgeen gehoord wordt; het toeluisteren, toehooren.*

peng, *rededeeltje vóór zelfstandige naamwoorden. Woorden, welke elders daarmede aanvangen en hier niet voorkomen, zoeke men op het woord van onderscheiding.*
pengabîsan, *afloop, einde, uitkomst.*
pengadâp-an, *tegenwoordigheid, verschijning; hof.* (*Zie:* hâdap).
pengadoewan, *aangift.*
pengantaq, *angel.*
pengantèn lâki lâki, *bruidegom.* — parampoean, *bruid.*
pengâpit, *vensterluik.*
pengâpoh, *vaantje, wimpeltje.* Tîang —, *steng, top van een mast.* Lâjar —, *topzeil.*
pengarah, *inzamelaar.* (*Zie:* kârah.) Gong —, *alarm, bekken.*
pengarâk-an, *arakbranderij.*
pengarâng-an, *samenstel, ophooping.* (*Zie:* kârang.)
pengârang râgam, *componist.*
pengardjâ-an, *werking.*
pengarkah, *notenkraker.*
pengaroe-an, *de longen.*
pengaroeman, *toevloed, verzameling.*
pengartîan, *begrip.*
pengâsaq, *stamper, laadstok, aanzetter.*
pengaséhan, *gunst, toegenegenheid.*
pengâsoh, *drooge min, verzorgster, oppasseres.* (*Zie:* âsoh.)
pengasôngan, *aanhitsing.*
pengatam, *seis, sikkel.* Mâsa — an, *oogsttijd, maaitijd.*
pengèmpang, *vischvijver.*
pengenâ-an, *aanraking.*
pengenal, *kennis, herkenning, onderscheiding; kenner, onderscheider.* — an, *kennis, herkenning.*
penggâlaq bedil, *laadgat van een geweer.*
pengganti, *plaatsbekleeder.*
penggâroq, *hark.* — koeda, *roskam.* — tânah, *egge.*
penggiling, *pletrol, cylinder.*
penggilîngan, *molen.* — teboe, *suikermolen.*
penggîriq, *boor, boorder, els.*
penggoeling, *een dier dat zich oprolt, myrmophaga.* — sîsiq, *de schubbige miereneter.* — ramboet, *de harige miereneter.*
penghamboesan, *aanblazing.*
penghantar, *leidsman, leider.*
pengharâpan, *hoop.*
penghâroe, *invloed; zegenrijk, roering, schokking.*
pengiring, aanhang, sekte.

pengîrit, *sleeper*, *draaier*, *leider*. — an, *slede*, *wagen*.
pengîsil, *strijkstok*.
pengoekoepan, *wierookvat*.
pengoendjoekan *aanbieding*.
pengoesoeng, *drager*, *sjouwer*, *kruier*.
pengoetjâpan, *aanroeping*.
pengoetoesan, *ambassade*.
pengônan, *J. weide*.
pengongkil, *spaak (handspaak)*.
penimpang, *vischvijver*.
pening, *duizelig*, *duizeligheid*, *draaiing*. — kapâla, *duizeligheid*, *hoofdpijn*, *schele hoofdpijn*. Bèr — kapâla, *schele hoofdpijn*, *draaiingen*, *duizelingen hebben*.
peninggal, peninggâlan, *vertrek*, *nalatenschap*, *achterlating*. Se —, *sedert het vertrek*.
penioepan, *aanblazing*.
peniti, *Port. (alfinete)*, *speld*. — besar, *bakerspeld*.
penjâboeng, *losbol*, *liefhebber van hanegevechten*.
penjabrângan, *overvaart (het overvaren)*.
penjâkit, *ziekte*. kârang, *graveel*.
penjângat, *angel*, *wesp*. (*Zie*: sângat.)
penjepit, *tang*.
penjerboewan, *aanval*.
penjeroean, *schreeuw*, *geschreeuw*, *geroep*, *roep*. (*Zie*: seroe.)
penjesâkan, *aandrang*.
penjoedah, *afloop*, *vervulling*, *voltooiing*, *einde*. — an, *afloop*. (*Zie*: soedah.)
penjoesoer, *J. schoffel*.
penjolongan, *aanbieding*.
penjorong, *bezaan*. Tîang —, *bezaansmast*. Lâjar —, *bezaan (zeil)*. Klat —, *bezaansbras*.
penoeboeh, *het lichaam*.
penoedoehan, *aangift*.
penoeh, *S. vol*, *voltallig*. Se — — nja, *zoo veel als mogelijk is*. Kapal prang itoe menèmbaq dèngan se — — nja, *het oorlogschip gaf de volle lading*.
penoelis, *schilder*.
penoendjoekan, *vertooning*.
penoeroet, *volgeling*.
pentah *of* pentaq, *bloedkoppen*.
pentang, *uitspreiden*.
pèntjaq, *speelnooten*, *kinderen*, *die den bruiloftsstoet vooruitloopen*.
pentjarîan, *broodwinning*.
pentjaroeba, *kentering*.
pentjernâan hampedal, *het koken van de maag*.
pentjîndar, pantja — indra, *de vijf zinnen*.
pentjioem, *de reuk*; *ruiker*, *kusser*. — an, *geruik*, *gekus*.
pentjitjîtan, *getjilp*.
pentjoeri, *dief*, *steler*.
pentjoerian, *diefstal*.
pentoewah, *oudste des volks*.
pepaq, *volbloedig*.
pepâroe, *long*.
pèr, *een voorhechtsel vóór de afgeleide woorden*.
pèradoean, *rustplaats*, *slaapplaats*, *slaapkamer*.
pèrambâtan, *vervolging*. (*Zie*: hambat.)
perampas ahram, *kerkroof*.
perampâsan, *aanhaling*.
pèr-ampat, *vierde deel*.
perampoean, *zie*: parampoean.
pèranâkan, *baarmoeder*; *afkomst*, *geslacht*, *oorsprong*. — tjîna, *van chineesche afkomst*. (Pernakan *genoemd*).
pèrang, *bleek*, *lichtbruin*.
pèranginan, *luchtig*, *winderig*; *blootgesteld aan de lucht*. Bâlé —, *luchthuisje*.
perangkap, prangkap, *muizenval*.
perangkâtan, *aftocht*.
perantâran, *tusschenkomst*.
perapâti, *duif*.
pèraq, *zilver*. Ajer —, *kwikzilver*.
pèraq, *plaats op het Maleische schiereiland*.
pèrarâkan, *triomfboog*, *zegekar*, *vorstelijke draagkoets*.
perâsa, *de smaak*.
perâsa, *inwendig gevoel*, *gewaarwording*.
perasâ'-an, *gewaarwording*.
pèrasâpan, *om uit te rooken*, *eene pijp*, *wierookvat*, *ook schoorsteen*.
peratóngan, *dobbering*.
perbakâlan, *voorraad*.
pèrbandhâran, *schatkamer*, *magazijn*, *pakhuis*, *schatkist*.
pèrbandîngan, *evenredigheid*, *gelijkvormigheid*, *vergelijking*, *verhouding*.
perboeroehan, *jacht*; *wild*.
perboewâtan, *daad*, *verrichting*.
pèrbola, *V. valsch*, *onwaar*, *ongeloofwaardig*, *overdreven*.
pèrdâja, *bedrog*. kan, *bedriegen*.
perdekâtan, *toetreding*, *toenadering*.
perdjalânan, *tocht*, *reis*.
perdjamoewan, *onthaal*, *maaltijd*.
perdjandjîan, *accoord*, *verdrag contract*.
perdjoerit, *held*, *soldaat*; *troep*, *troepen*.
perdoeli, *bekreunen*, *zich storen*, *laten gelegen liggen*. Tra —, *het kan mij niet schelen! het raakt mij niet!*

perês, peris, *het koren afstrijken (als het in de maat is).*
pergam, pargam, *wilde duif, boschduif, steenduif.*
pergantîan, *vervanging, beurt.*
pergat, *V. fregat.*
pergedêl, *frikkadel, gehakt vleesch.*
pèrgi, *gaan.*
pèrhadéan, *geschenk.*
perhambâ-an, *dienstbaarheid, dienst, slavernij.*
pèrhiâsan, *versiersel, sieraad, tooi, opschik, verfraaiing, praal, pracht; tuigen van olifanten of paarden met hunne versierselen.*
perhimpoenan, *verzameling, vergadering, bijeenbrenging, bijeenkomst raad; samenscholing, samenrotting.*
perhoeboengan, *samenhang.*
perhoemâ-an, *oogst, inzameling; veldgewas.*
peri, *en* feri, *P. fabelachtige wezens, feries, die onzichtbaar op aarde zouden verkeeren.*
periksa, periqsa, *onderzoeken, ondervragen, nasporen, nagaan, nazien, inspectie houden, in oogenschouw nemen.*
perindoe, *klagend.* Boeloeh —, *riet dat een klagenden klank geeft, als de wind in zijne afgebroken toppen fluit.*
peringâtan, *nagedachtenis.*
pèristîwa, *voorvallen, gebeuren.* Di — kan, *te pas gebracht worden, veroorzaakt worden.*
pêrkakas, *gereedschap, werktuig, huisraad, inboedel, bouwstof, kramerij.* — lotjèng, *uurwerk.* — roemah, *inboedel.* — toelis, *schrijfbehoefte.*
perkandâkan, *overspel.*
perkâra, *S. zaak, aangelegenheid.*
perkâsa, *S. dapper, waakzaam, dapperheid.*
perkatâ-an, *gezegde.*
perkatâ-katâ-an, *samenspraak.*
perkoetoet, *wilde tortel.*
perlag, *zwelgen.*
perlâhan, *zachtjes, zoetjes, voetje voor voetje.* Ba — kan, *vertragen.*
perlènté, *Port. schelm; pronken; praalzuchtig, los, ongebonden.* Orang —, *een pronker, winderig persoon, losbol, fat.*
perlindoengan, *toevlucht.*
permadâni, *tapijt, tapijtwerk, kleed, karpet.*
permajânan, *grap.* — ôbat bedil, *vuurwerk.*
pèr-makotâ-an, *krooning.*
permâna, *maat, waarde.*
pèrmanâ-i, *S. tellen, rekenen, waardeeren, opsommen.* Tiâda te —, *ontelbaar, onschatbaar.*
pèrmandîan *badhuis, badplaats, badkuip.* Tampat *badplaats.*
pérmâta, *juweel, edelgesteente.*
permata oeinam, *sardonyxsteen.*
pèrmè-soer, *S. gemalin, koninklijke vrouw, koningin.*
permi, permé *bevallig, fraai, schoon.* Wadjah jang —, *een bevallig gelaat.*
permissi, *V. toestemming vergunning.*
permoelâ-an, *aanhef, aanvang.*
pernah, *ooit, immer.* Djika goewâ pèrgi, *indien ik ooit ga.* Belom —, *nog nooit, nimmer.* Belom — hamba lîhat itoe *nog nimmer heb ik dat gezien.* Tiâda —, *nooit.*
pernama, *S. het volle der maan.* Boelan —, *volle maan.* Pâsang —, *springvloed.*
pernîagâ-an, *koophandel, handel in het groot, koopwaren.*
peroebâhan, *wijziging.*
peroegoel, *schender, onteerder, vervoerder, schaker.* Meroegoel, *onteeren, schaken schenden.*
peroepaq, *lies, hard gras, soort van riet.*
peroesah, *bouwen, samenstellen, maken.* roemah, *een huis bouwen.* — tânah, *het land bebouwen.* — an, *bouwing, stichting, daarstelling.* — an tânah, *landbouw.*
peroesâhan, *vlijt.*
perombângan, *dobbering.*
persâda, *S. badhuis.*
persâgi, *kantig; kant.* Ampat —, *vierkant, kwadraat.*
pèrsahajâ'an, *lijfeigenschap.*
pèrsâlin, *wisselkleed.*
persalînan, *afdruk.*
persambâtan, *voeg.*
perséro, *deelhebber, deelgenoot, compagnon.*
persîdèn, *V. president.*
persimpangan, *rijweg.*
persobâtan, *vriendschap.*
pertâma, *S. de eerste voorste vooreerst, in de eerste plaats ten eerste.*
pèrtanda, *ontvanger, tolgaarder.*
pertanjâ-an, *vraag, ondervraging.*
pèrtâpa, *kluizenaar, heremiet, pelgrim, boetedoener.* — an, *kluis, klooster, hermitage, cel; boetedoening, afzondering.*
pertemânan, *maatschappij.*

pertemoewan, *ontmoeting.*
pèrtiga, *derde gedeelte.* Sa —, *een derde.*
pertja, *flarden, lappen, stukken en brokken, lompen, flenters.*
pertja dâda, *borstlap.*
pertjâja, *vertrouwen, zich verlaten, krediet geven, berusten, gelooven; trouw, geloof, vertrouwelijk.* Ka — an, *geloofwaardig, die geloofd wordt; geloofwaardigheid.*
pertjeréan, *scheiding.*
pèrtjintâ-an, *bezorgdheid, kommer, toegenegenheid.*
pertjîq, *besprenkelen; bespikkelen met eenige kleur.*
pertjobâän, *beproeving.*
pertjoemah, *te vergeefs; nietig, ijdel.*
pertoean, *heerschen.* Jang di —, *de gebieder.* — an, *gebied, heerschappij, heerlijkheid, gouvernement.*
pertoeloengan, *hulp, bescherming, tusschenkomst, bemiddeling, bijstand.*
perwakîlkan, *volmachtigen, machtigen.*
perwâra, *P. opvoeding, opkweeking, koestering.* Dâjang perwâra, *kindermeid, staatsdame, verzorgster van kinderen, (gouvernante).* Biti —, *staatsjuffer, juffer van gezelschap, dienares bij eene juffrouw of kinderen.*
pesâgi, *zie:* persâgi.
pesan, *bestellen, aanbevelen, gelasten, toevertrouwen; boodschap, last.*
pesanggrâhan, *rustplaats, pleisterplaats, herberg.*
pesâwat, *koord, streng, snaar.*
pesèndèran, *steun, steunpunt.*
pesioelan, *uitfluiting.*
pesoendâlan, *ontucht.*
pesoeroeh, *zendeling, gezant, apostel.*
pèsta, *V. feest.*
pesti, *voorzeker, zeker, inderdaad, zekerlijk, bepaald, vast.*
peta, *afteekening, kaart.*
petam, *overval, vlaag, aanval, toeval.* — bâbi, *vallende ziekte.*
petang, patang, *avondstond, schemeravond.* Pâgi dan petang, *morgen en avond.*
pètaq, *vak, bak, tuinbed, afdeeling, hokje in een kas, een gedeelte van het ruim van een schip, kist.*
petarâna *of* poetarâna, *zetel, stoel, sofa, troon.*
petaroh, *inzet, inlage, pand, waarborg, iets dat men toevertrouwd.*
petâsan, *voetzoeker, vuurwerk.*
peté, *eene groote soort van stinkende boonen.*
peti, *kist, kistje, doos, kas.*
petik, *tokkelen, spelen; afplukken.*
petjoet, *Soend. korte zweep, karwats; zweepen.*
pètola, *P. zekere keukengroente; soort van memordica.*
pètor, *Resident.*
pettoes, *zie:* pâtoes.
pewarta, *boodschapper; boodschap, tijding, bericht, mededeeling.*
piâgam, *J. besluit, acte, vonnis.*
piâla, *P. beker, glas, roemer.*
pîanggang, *groote, groene vernielende plantenluis, die voornamelijk de rijst beschadigt.*
piâra, *opkweeken, opvoeden, verzorgen, hoeden, houden.* (*Zie:* palihârâ).
piârit, *aalspeer, vischspeer, elger.*
piâtoe, *wees.* Anaq —, *weeskind.*
pîdjad *en* pîtjat, *wandluis, weegluis.*
pîdjar, *loodmetaal, soldeersel.*
pîdjit, *knijpen, de leden zacht drukken en wrijven, om lenigheid te bevorderen en pijnen te verdrijven.*
pigi, *V.* (pèrgi), *gaan.*
pigoera, *plaat, prent; tafereel, afbeeldsel.*
pijara, *zie:* piâra.
pîjot, *achterkindskind.*
pîkaoe, *zekere vogel.*
pîkat, *lokken.* Boeroeng —, *lokvogel.*
pîkir, *bepeinzen, nadenken, denken, bedenken, overwegen.* (*Zie:* fîkîr).
pikîran, *V. denkbeeld; overpeinzing.*
pîkoel, *op de schouders dragen, sjouwen, torschen.* — *een gewicht van* 125 *Amst. pond, doch op sommige plaatsen verschillende.* — an, *vracht, dracht, last.* Kàjoe — an, *draagboom, draagstok.*
pilaq, *verkoudheid; verkouden*
pîlat, *iets heimelijk nagaan, onderzoeken.*
pîléh, pîlih, *kiezen, uitzoeken, verkiezen, uitkippen, uitlezen, afzonderen.*
pîlin, *strengelen, draaien, vlechten.*
pîloe, *teergevoeligheid, meewarigheid, aandoenlijkheid; teergevoelig, aandoenlijk, meewarig, aangedaan.* Ka — an, *aangedaan, meewarig, getroffen, teergevoeligheid.*
pimpin, *bij de hand leiden, opleiden, onder den arm houden.*
pînang, *de areek of betelnoot, die bij den betel gebruikt wordt.*
pindah, *van plaats veranderen, verhuizen.* — bitjâra, *appèl (in rechtszaken).* — kan, *verplaatsen, verzetten.*

pìndang, *eene bijzondere manier van kerribereiding.*
pînding, *weegluis.*
pindîs, *ijzerhout, ook* kâjoe besi *en* kapîni *genoemd.*
pindjam *of* pîndjam, *leenen, borgen.* Kâséh *of* bri —, *ter leen geven.* Ambil — *of* — dèri pada, *ter leen nemen.*
pinggan, *bord, schotel.*
pinggang, *de lendenen.*
pinggir, *kant, boord, rand, zoom, oever, lijst, mantel, richel, zijde; afbakenen.* — soengé, *oever eener rivier.* — djâlan, *op zijde van den weg.* — langit, *gezichteinder, kim.* Meminggir, *langs den kant gaan.*
pîngit, *aan het oog onttrekken, verbergen, opsluiten; de haarlokken optooien.*
pini, *pijn in de beenderen.*
pînjoe, *zeeschildpad.*
pinta, *verzoeken.* (*Zie:* minta.)
pintal, *strengelen, vlechten, breien.*
pintâlan, *strengel.*
pintang, *aanbelang, waarde, gewicht; belangrijk.*
pintar, *slim, sluw; schander.*
pintil soesoe, *tepel.*
pintjang, *hinken, kreupel, mank.*
pintoe, *deur.* — ajèr, *sluis.* — mati, *looze deur.*
pioetang, *saldo dat men te goed heeft, crediet.* Hoetang —, *debet en credit.*
pìpa, *V. pijp, tabakspijp.*
pîpèh, *plat.* Hîdoeng —, *een platte neus.* Kelim —, *een platte zoom.* Kâki —, *platvoet.*
pipèhkan, *platten, platmaken.*
pîpi, *wang.*
pipìr, *afdrijven, afzakken bij het laveren.*
pîpis, *vermalen, vergruizen, vermorzelen, tot pap maken.*
pipit, *klein vogeltje, soort van musch.*
pìri, *vergruizen, tot stof vermalen.*
pîring *en* pîrîng, *bord, schotel, schoteltje.* — mangkoq, *aardewerk.* Mangkoq —, *kopje en schoteltje.*
piroezèh, *V. turkoois.*
pìsa, pèsa, *getouw, weefgetouw; scheiden; bemiddelen, ook* pîsah.
pîsa, *spenen.*
pìsang, *banaan, langwerpige vrucht, die gezond is en vele soorten heeft, als:* — ambon, — râdja seré, — bâtoe, — bâtoe djawa, — âmas, — dîngin, — panggang, — âlang, — mânis, — telor, — kîliq, — bamban, — râdja, — mâsaq, — hidjoe, — djantan, — roko, — gamboer, — gedang, — tjoetjoet, — remang, — pâhang, — kâpas, — rotan, — koetong, — goerah, — brângan, — djâri, — monjèt.
pîsaoe, pisó, *mes.* Mâta —, *scherpte van het mes, lemmer.* Ponggong —, *rug van een mes.* Hoeloe —, *heft van een mes.* — tjoekoel, *scheermes.*
pìsaq, *lange aalgeer.*
pistol, *V. pistool.*
pîta, *lint, veter.*
pîta, *blijmoedig, blijgeestig.*
pîtam bâbi, *vallende ziekte.*
pîtâq, *bles (paard).*
pitenah, *lasteren, eerrooven; lastering.* órang —, *lasteraar.*
pitikan, *haan van een geweer.*
pîtiq *en* petiq, *bestrijken, bespelen; plukken, afplukken.*
pîtis, *kleine looden scheidemunt, biljoen, houdende* $^{6}/_{13}$ *cent, duit, penning, pitjis.*
pîtjah, pîtjat, *breken, in stukken breken, openbreken (van breekbare waren); op de vlucht slaan; de slagorde breken, verstrooien.* Kâtja itoe soedah pîtjah, *dat glas is gebroken.* Lasjkar jang di — prang, *een leger dat in den strijd verslagen wordt.* — kan saórang dèri pada pangkatjna, *iemand uit zijn ambt ontzetten, demitteren.*
pîtjâhkan, *verbreken, breken, in stukken slaan.* — hampedoe *of* njâli, *vergallen.*
pîtjaq, *nauw, eng, bekrompen.* — hâti, *bedrukt, beklemd gemoed.*
pîtjat *en* pitjat, *ontslaan, ontzetten, afzetten, verlagen, degraderen, demitteren.*
pitjé, *slijk, modder, klei.*
pîtjit, *zie:* pîdjit.
pittenah, *zie:* pitenah.
piwarang, *deelgenoot.*
plahan plahan *en* plan-plan, *langzaam, allengs.*
plèk, *V. plek, vlek, smet.*
plèmbang, *Palembang.*
plesir, *V. pleizier, vermaak.*
ploetjoet, *zie:* loetjoet.
ploh, *zie:* peloh.
poedar, poeda, *goor, bezoedeld, verlept, getaand, loodkleurig.*
poedi, *vergruizen, vermalen, korrelen, verpletteren.* Memoedîkan, *breken, vergruizen.*
poedi *en* permâta —, *kostbaar gesteente, ametist.*
poeding, *heestergewas met geschakeerd*

loof, dâoen prâda *genoemd. (Justitia picta. Lat.)*
poedjâ, *offerande*, *offeren*. Memoedjâ —, *offeren*. Sampé — nja, *toereikend offer*.
poedji, *S. lof*, *prijs*, *loftuiting*, *aanbeveling; prijzen*, *loven*. — — an, *loftuitingen*, *plichtplegingen*, *bijzonder huldebewijs in het hoofd der brieven*. Memoedji-moedji, *loven*, *prijzen*. Memoedji bârang, *koopwaren aanprijzen*.
poedjìan, *aanbeveling*.
poejoe, kapoejoe, poejoeq, *kwakkel*, *wachtel*.
poejoeh, *draaien van den wind*. Angin —, *wervelwind*.
poejoeh, kalapa —, *een der soorten van kokos*, *niet hoog van stam*.
poekah, *hardhoorend*.
poekang, *overhaast*, *overijld*. (*Zie:* lintoeng).
poekaoe, *drooge kruiden die bedwelmend zijn*.
poekat, *een groot net*, *schrobnet*, *zegen*. Memoekat, *het net trekken*, *slepen*. — doewa râwan, *twee netten*.
poeki, *pudendum muliebre*.
poekoel, *slaan*, *kloppen*, *ranselen*, *roffelen; verslaan; klotsen*, *kabbelen*. Di — sâpoe, *gegeeseld worden*. — bèntèng, *eene batterij beschieten*. Pemoekoe, *iets waarmede men slaat*: *hamer*, *klopper*, Djam poekoel sâtoe, *de klok slaat een*. *het is een uur*.
poekoeloen, *J. gebieder*, *Heer*.
poela, *wederom*, *nog*, *nogmaals*, *ook*, *insgelijks*. Tambâhan —, *daarenboven*, *wijders*, *bovendien*, *te meer*.
poelam, *L. albast*.
poelang, *terugkeeren*, *heengaan*, *naar huis gaan; teruggeven*, *wedergeven*. — ka roemah, *naar huis keeren*. Menarîma réjal memoelang roepîah, *spaansche matten ontvangen en ropeien teruggeven*.
poelaoe, *zie:* poeloe.
poelaq, *zie:* poelaoe.
poelas, *L. slapen*.
poelas, *wringen*, *uitwringen*, (*linnen*); *verwringen*, *verdraaien*, *afwringen*. — tângan, *de handen wringen*, *tegen iets aanspatten*.
poelas, *brandnetel waarvan getwijnd garen gemaakt wordt; getwijnd garen*.
poelir, *verrekken (een lid)*.
poelir, *L. verdraaien (de hand)*.
poeloe, *eiland*. Isi —, *eilanders*. Se pèrtî — roepanja, *als een eiland zich vertoonen*.
poeloeh, *tienheid*, *tien*. Sa —, *tien*. Doewa —, *twintig*, Bèr — —, *bij tienen en twintigen*. Sa-pèr —, *een tiende*. Jang ka-sa —, *de tiende*. Bebrâpa —, *eene menigte van tienen*, *een onbekend getal*.
poeloeng, obat —, *pil*. Dî —, *tot pillen gemaakt worden*.
poeloer, *de pit van gewassen*, *het meelachtige van het graan*.
poeloet, poelot, *zekere rijstsoort*, (*oryza glutinosa*), *veelal* bras se — *genoemd*.
poelong, *zie:* poeloeng.
poendaq, *schouder*.
poengkoeran, *achterhuis*.
poengoet, *oprapen*, *opzamelen*, *verzamelen*, *inoogsten*, *ontvangen*, *innen*. Memoengoet batoe, *steenen oprapen*. Bèr — —, *grabbelen*. — tjoeké, *tolgelden*, *cijns ontvangen*. Anaq —, *vondeling*, *opgeraapt kind*. — lâjar, *het zeil afnemen*, *bergen*. — sâlah, *twist zoeken*. Memoengoet ânâq piâtoe mendjàdi djoeroe koentjl, *een weeskind tot sleutelbewaarder kiezen*.
poeni, poené, *de wilde groene duif*. — djamboe, *een groene duif met paars*. — andoe, *ook* selâja *genoemd*, *duif*, *donker karmozijn van kleur met wit vermengd*.
poenja, *bezittelijk bijvoegsel*. Kîta —, *mijn*. Angkaoe —, *uw*. Dia —, *zijn*. Am — i *en* meng'am — i, *bezitten*. Am — kan, *toeëigenen*.
poenoeq, *de bult van een kameel*.
poentjaq, *kruin*, *top*, *toppunt*, *piek*. — goenoeng, *bergkruin*.
poentoen, *een chineesch wapen*, *een stok met een mes er op*.
poepoe, *lid*, *gelid*, *geslacht*. — jang ka ampat, *het vierde gelid*. Soedâra sa —, *neven of nichten van één voorvader*. Sa — an, *nauwe bloedverwantschap*.
poepoel, *oogst*, *inzameling*, *oogsten*, *(peper*, *turksche tarwe enz. doch geen rijst)*. Memoepoel, *inoogsten*.
poepoer, *blanketsel van de plant* dîlam (*Melissa*). Bèr —, *geblanket*.
poepoet, poepot, *blazen*, *waaien*. Angin bèr —, *de wind waait*, *blaast op*.
poepoet, *zuiveren*. — bîdji tìmah, *tin-erts zuiveren*.
poera, *S. stad*. Indra —, *hoofdstad van een oud koningrijk op Sumatra*. Sînga —, *de eerste zetel van het gouvernement op het schiereiland*.
poera-poera, *veinzen*, *voorwenden*, *voor-*

geven, iets uit gekheid zeggen, schertsen; voorwendsel. Djângan — —, *veins niet, steek den gek niet.* — — kan dirînja bôdoh, *zich dom houden.* — — hèndaq membâjar, *onder voorwendsel van te zullen betalen.*
poerba, *S. vroeger, voormalig, oud.* — kâla, *van ouds, in vroegere tijden.*
poeri, *J. slaapvertrek.*
poernâma, *zie:* pernama.
poeroe, *puist, zweer, verzwering.* — djâhat, *koudvuur, booze verzwering.* — *ñ*âjadl, *de kanker.* — koetji, *lues venerea, venerische ziekte.* — sambîliq, *aambeien.*
poeroeh, *pennetje, speldje, puntig takje.*
poesâka, *erfenis, erfgoed, erfdeel, erving, inboedel.* Harta —, *erfgoed.* *ñ*aq —, *erfrecht.* Bèr — i, *erven.*
poesar, *horizontaal draaien.* — kisâran, *een handmolen draaien.* Ajer bèr — —, *draaikolk, maalstroom.* Bèr — —, *heen en weder zwenken.*
poesat, *navel, middenpunt, naaf, kern.* — boelat, *middenpunt van een cirkel.*
poesing, *ronddraaien, zwindelen, tuimelen, duizelen; duizelig.* Kapâla —, *duizelig, ijlhoofdig.* — kapâla, *wrevelziek, bedwelmd. half dronken.* Di — toembaqja, *zij zwaaiden hunne lansen.*
poesoe, *heuveltje, hoopje, mierennest.*
poesoet, *lancet, vlijm.*
poespa, *S. bloem, geschilderde bloem, kunstbloem.* — râgam. *hyacint (edelgesteente).* Tâman —, *lusthof, bloemhof.*
poestâka, *bekooring, betooveringen; boek van lontarbladen.*
poetar, *draaien, omdraaien, schroeven.* — an, *schroef, windas; wending, draai.* — bâliq, *losschroeven, tegen draaien; den zin der woorden verdraaien.* — kantjing, *knoopendraaien, vleien.* Pemoetar, *draaier, schroevedraaier.*
poetih, *wit, blank, rein, onschuldig.* — kan *en* memoetihkan, *wit maken, aanwitten, witten.* — telor, *wit van een ei.* Karthas —, *wit papier.* Orang —, *een blanke, Europeaan.* Pemoetihan, *aanwitting.*
poeting balîoeng, *wervelwind.*
poetjat, *bleek, dof, flets, flauw van kleur; bleekheid.* Ka — an, *bleekheid.* Memoetjatkan, *doen verbleeken, bleeker maken.* Djâdi —, *verbleeken.* — ajèr moeka, *bleek van gelaat.*
poetjoeng, *eene soort van zeevogel.*
poetjoeq, *eene plant met aromatieke bladen waarin handel gedreven wordt.*
poetjoeq, *top van een tak; teedere spruitjes aan de takken.* Poetjoeq *wordt ook voor langwerpig ronde voorwerpen als stuk gebezigd.* Marîam doewa —, *twee stukken geschut.* Doewa — gâding, *twee olifantstanden.* Sa — soerat, *een rol of brief.*
poetoes, *gebroken; breken (van rekbare voorwerpen als touw, leder, enz.), stuk, in duigen; afgedaan, voltooid, af; verbroken, geschonden; eene zaak afdoen.* Memoetoeskan, *verbreken, afdoen.* Jang tiâda bèrka — an, *onverbrekelijk, onophoudelijk, onveranderlijk.* Ka — an, *afloop. einde, afdoening, uitspraak.* Ka — an *ñ*oekoem, *vonnis, rechterlijke uitspraak.*
poetoes asa *of* — pengharapan, *vertwijfelen, wanhopen.*
poetrâ, *koningszoon, vorstelijke telg, prins.* Bèr —, *een kind ter wereld brengen.*
poetri, *vorstendochter, prinses.* Toean —, *de gebiedster, de prinses, de koningin.*
poewâlam, *albast, marmer.*
poewân, *bord, groote schotel, vaas.* — sîrih, *betelschotel.*
poewar, *de plant armomum cardamomum.* Atap —, *dakriet samengesteld uit de breede bladeren van die plant.*
poewas, *voldoen, bevredigen, vervullen, verzadigen, lesschen, dempen, voldoening geven.* — kan dahâga, *den dorst lesschen.* Soedah — râsa hatîkoe, *mijn gemoed is bevredigd.* Se — hâti, *tot voldoening van het gemoed, hartelijk.*
poewâs, *zie:* poewas.
poewâsa, *de vasten in de maand Ramadlan.* Pègang — *en* bèr —, *de vasten houden, vasten.*
poewin, *V. puin.*
póhoen, *verzoeken, vragen, smeeken, afbidden.* Memóhoenkan maâf sèrta karoenîa, *genade en toegenegenheid afsmeeken.* Soerat pomóhoenan, *verzoekschrift, adres, request.*
póhoen, *boom, stam; oorsprong, oorzaak, bron, aanleiding, begin, reden, grond, wortel.* — mâta, *binnenhoek van het oog.* — tjîdera. *oorzaak van oneenigheid.* — anggoer, *wijnstok.* — kâjoe, *zware boom (ter onderscheiding van den pîsang en andere boomen die geen houten stam hebben, maar week zijn).*
póhon, *zie:* póhoen.
poko, *zie:* pokoq.

pokoq, *hoofdsom*, *kapitaal; grondslag.*
polisi, *V. politie.*
polmak, *V. gemachtigde*, *volmacht.*
polong, *V. peulvrucht.*
pompa, *pomp.*
pon, *verder*, *voort*, *wijders*, *vervolgens. Het dient tot welluidendheid*, *en soms om den onvolmaakt verleden tijd of den eersten naamval aan te duiden.* Maka râdja pón mâsaq, *de vorst ging in.* Itoe —, *daarop*, *vervolgens*, *dat ook.* Lâgi —, *daarenboven*, *wijders*, *voorts*, *ook nog.* Ada —, *vervolgens*, *wijders*, *voorts.*
pon bâroe, *Nederlandsch pond.*
pondi, *geldzak*, *buidel*, *beurs.*
pondoppo, *zie:* pendoppo.
pondoq, *Ar. loods*, *hut*, *tent*, *huisje.* Memondoq, *wonen*, *inwonen.*
pong, *eene soort van vogel*, gracula.
ponggong, *lossen*, *ontladen.*
ponggong, *verhevenheid; stuit*, *billen.* — tângan, *de rug van de hand.* — pîsaoe, *de rug van een mes.*
pôngkoe, ponggoh, *stijf*, *gestold*, *dik.*
pontiânaq, *landstreek op de Westkust van Borneo.*
pontiânaq, *schim van eene overleden kraamvrouw of een doodgeborene.*
pontja, *slip*, *tip*, *sleep van een kleed.*
pontja-logam, *kostbaar.* — — *vijf metalen onder een gesmolten.*
pontja-persâda, *vorstelijk badhuis.*
pontjaq, *zie:* poentjaq.
pontja warna, *veelkleurig.*
pontoq, poentoe, *armring.*
pontong, *snijden.* (*Zie:* potong).
pontong, *blok*, *zwaar stuk hout.*
pontong abaoe, *eene soort van vogel.*
porot, *afknabbelen.*
poti, *smakelijk zeevischje.*
potia, *Ch. pachter.*
potol, *arm*, *kaal*, *behoeftig.* Orang —, *kale bloed.*
pôtong, *snijden*, *afsnijden*, *versnijden*, *afzetten; slachten; afkorten*, *afnemen*, *aftrekken*, *maaien*, *snijden*, *snoeien; brok*, *stuk*, *hak*, *kluit; korting*, *mindering*, *snede*, *strook.* — besar, *groot stuk*, *bonk.* — dengan goenting, *afknippen.* — di tengah, *midden doorsnijden.* — doewa, *in tweeën snijden.* — kajoe, *blok*, *stuk hout.* — karbaoe, *een buffel slachten.* — koekoe, *de nagels snijden.* — léhèr, *onthoofden.* — penna, *pennen vermaken.* — roempoet, *gras maaien.* — sâjap, *kortwieken.* — troes, *doorsnijden (een weg).* Sapoeloeh pôtong doewa tînggal delâpan, *twee van tien blijft acht.*
pottelood, *V. potlood.*
powâdé wâdé, *regenboog.*
prâboet, *werktuig*, *gereedschap*, *instrument*, *toestel.*
prâda, *metalen plaat.* Di —, *met platen beleggen.* — âmas, *verguldsel*, *klatergoud.* — tambâga, *koperen plaat.*
pradjoerit, *held*, *soldaat*, *troep*, *troepen.*
prah, *wringen*, *nijpen*, *drukken*, *melken.*
prâhan, *dakbalk.*
prahoe, *prauw*, *inlandsch vaartuig van den* sampan *of boot af*, *tot het schip* (kapal) *ingesloten.* Bèr —, *varen.* Orang —, orang bèr —, *zeelieden*, *varensgezellen.* — tjoenin, *lichter.*
prâkat, perâkat, *leem*, *lijm*, *cement.*
prâkoe, *trog.*
prang, *krijg*, *strijd.* Bèr —, *oorlog voeren.* — di laoet (laut), *zeeslag.*
pranggoe *en* — 'an, *stel (kleederen).*
prangi, *inborst.*
prang-proes, *kribbig*, *gemelijk*, *korzel*, *lichtgeraakt*, *norsch*, *stuursch*, *gramstorig*, *twistziek*, *kijfachtig*, *harrewarrig*, *knorrig*, *driftig.*
praoe, *zie:* prahoe.
pras, *wringen*, *uitwringen.* — sapi, *koeien melken.*
prâwan, *maagd*, *vrijster; maagdom.*
prekâdèl, *V. frikkadel (gehakt).*
prî, prì, *manier*, *wijze*, *gewoonte*, *mode*, *trant*, *zwier*, *staat*, *toestand*, *gesteldheid*, *gelegenheid*, *aard*, *natuur*, *aanleg*, *geaardheid; toedracht.* — mengatâkan, *te kennen geven.* — hâl, *de aard*, *toedracht eener zaak.* Bèr — —, *welgemanierd*, *beschaafd; verschillend*, *afwisselend*, *niet eentoonig.*
prìgi, *bron*, *wel*, *put.* Ajèr —, *bronwater*, *putwater.*
priksa, *monsteren*, *inspecteren*, *nazien.* — bâjiq-bâjiq, — dengan saqsâma, *nauwlettend.*
pringgat, *wilde druiven.*
pringgi, *kalabas*, *kauwoerde.*
pringgi, *zie:* fringgi.
printah, *bevel*, *last; bevelen.*
prîoeq, *rijstketel.*
prîsi, *beukelaar*, *schild.*
proes *en* prang —, *driftig*, *korzelig.*
proet, *buik*, *balg.* Sâkit —, *buikpijn.* Isi

—, *ingewand, gedarmte.* — djâri kâki, *het binnenste van de teenen der voeten.* — menoesoeq, *het steken der ingewanden van een amfioenschuiver.*
pròik, *V. pruik, prop, kurk, stop.*
prowâtin *of* perwâtin, *titel van inlandsche hoofden op sommige plaatsen van Sumatra.*

qaboel, qeboel, *Ar. aannemen, inwilligen, instemmen, behagen scheppen, welgevallig zijn, toestaan, beamen; aannemelijk.*
qadam, *Ar. voet, voetzool, voetstap.* — mobaraq, *geheiligde steen, omdat de voet van Mohammed er in afgedrukt zou zijn.*
qadar, *Ar. waarde, prijs; innerlijke waarde; rang, staat; voorzienigheid en goddelijke voorbeschikking; lot, noodlot; onvermijdelijk; machtig, in staat.* Se —, *naarmate, omtrent, bijna.* Dèngan se — nja, *in evenredigheid; naar rang.*
qadîm, *Ar. voormalig, oud, eeuwig, verheven.*
qâdìroen, *Ar. almachtig.*
qâdli, *Ar. kadi, rechter, opperrechter.*
qâf, *de letter q; eene fabelachtige bergketen, die de aarde omringen en schragen zou.*
qafîat, *Ar. voetmaat, versmaat.*
qafîlah, *Ar. karavaan.*
qahwah, qahwat, *Ar. koffie.*
qajif, *Ar. gelaatkenner.*
qâla, *Ar. zeggen, spreken.*
qalam, *Ar. riet; schrijfstift; karakter, geschrift.*
qalzoem, *Ar. de Arabische golf.* Laoet —, *de roode zee.*
qamar, *Ar. de maan.*
qamitsa, *Port. (Camisa) hemd.*
qammad, *Ar. een nacht met maneschijn.*
qandîl, *Ar. kandelaar, lantaren, lamp, kroon; kaars.*
qânoeni, *P. canoniek; regelmatig.*
qânon, *P. regel, richtsnoer.* ḥoekoem —, *het canonieke recht.*
qàoed, *Ar. gezeten (onder het gebed).*
qaoel, *Ar. gelofte, belofte, woord, verbond, verdrag.* — 'l ḥaq, *een getrouw woord; oprecht verbond.*
qaoem, *Ar. volk, natie, stam, kaste, familie, maagschap.*
qarâbat, *Ar. flesch, karaf.*
qarar. *Ar. standvastigheid, bestendigheid, voortduring; rust, vrede; veilig zijn; in het bezit blijven; bestendig zijn.*
qarib, *Ar. nabij.*
qasâmat, *Ar. eed.*
qasthal, *Ar. kastanjeboom.*
qatà, *Ar. afzetten, afsnijden.*
qathrat, *Ar. droppel.*
qatifat, chatîfat, *Ar. fluweel, satijn; karpet, tapijt, kleed; koekjes van meelbloem, honig en olie.*
qâtsid, *Ar. postbode.*
qawi, *Ar. sterk, machtig; verheven, heilig.* Bahâsa —, *de oude, heilige kawitaal der Braminen op Java.*
qazâkand, *P. harnas, schabrak.*
qedah, qeidah, kedah, *koningrijk op Malakka, meestal* quedah *geschreven.*
qedlâ, *Ar. besluit (voornamelijk van God); vonnis, uitspraak; den buik ontlasten.*
qeitsar, *Ar. keizer.*
qelboe, qoelboe, *Ar. gemoed, hart, verstand; verandering.*
qêtsad, *Ar. doel, oogmerk, inzicht; samenspanning, opzet.* — kan, *het voornemen hebben.*
qètsah, *Ar. geschiedenis, verhaal, roman.*
qiâfet, *Ar. gelaat.*
qiâm, *Ar. slaan (onder het gebed), volharden.*
qiâmat, *Ar. opstanding.* Hari —, *de dag der opstanding.* Tsaḥrâi —, *het veld der verrijzenis.*
qiânat, *zie:* chiânat.
qîâs, *Ar. maat, vergelijking; redeneering, bewijsreden, gevolgtrekking, gissing.*
qiblat, *Ar. plaats in den tempel van Mekka, werwaarts alle Mohammedanen zich onder het gebed, met het aangezicht henen wenden; godsdienstig richtingspunt.*
qìbris, *het eiland Cyprus.*
qil, *Ar. woord, gezegde, antwoord.* — kan, *geantwoord worden.*
qîmat, *Ar. prijs, waarde; waardeering; gehalte, maat, reeks van jaren.*
qirâdl, *Ar. vennootschap (waarin de een geld schiet en de ander er handel mede drijft, tegen een bepaald aandeel in de winst).*
qirbah *en* qîrbat, *Ar. waterflesch.*
qirmiz, *P. Ar. karmozijn.*
rmizi, *P. Ar. scharlaken.*
mat, *Ar. verdeeling.*

qitsah, qitsat, *Ar. zaak, ding, handeling, geschiedenis. (Zie ook:* qètsah).
qitsâs, (kissas), *Ar. wedervergelding.* ḥoekoem —, *de wet der wedervergelding.*
qobat, qoebat, *Ar. gewelf, koepel, nis; de* Kaba *of tempel van Mekka.*
qodrat, qoderat, *Ar. macht, vermogen, sterkte, almacht; dapperheid.* Bèrlakoekan — nja, *zijne almacht betoonen.*
qoeboer, qeboer, *Ar. graf, grafstede, begraafplaats, tombe.* — kan, *begraven.* Pe — an, *kerkhof.* Toekang —, *doodgraver.*
qoedhas, *Ar. mis, heilige dienst.*
qoedoes, *Ar. zuiverheid, heiligheid; rein, heilig.* Roḥ'l —, *de heilige geest, de engel Gabriël.*
qoeqoe, *V. koekoek (vogel).*
qoethoeb, *Ar. as, pool, poolster.* — djanoebbi, *zuidpool.* — sjimâli, *de noordpool.*
qoetoen, qoton, *Ar. katoen.*
qoewat, koewat, *Ar. macht, kracht; sterk, machtig; in staat, bekwaam, krachtig.*
qoran (qorâ'an). *Ar. de Koran.*
qorbân, *Ar. offerande, slachtoffer, voldoening, offer, aflating.*

R.

ra, *de letter r.*
raam, *raam.*
râba, râba-râba, *betasten, bevoelen, tasten, aantasten, aanraken, rondtasten.* — di glap, *in het duister rondtasten.*
rabab, harbab, *P. viool, vedel.* Mengisîl —, *op de viool spelen.*
raban, *door den neus spreken; suffen, dutten, mijmeren; suf.*
rabâna, *tamboerijn, rinkelbom.* Memâloe —, *de rinkelbom slaan.*
rabbo's salam, *Ar. kooper (die den koopprijs vóór de levering betaalt).*
rabi, *Ar. heer, bezitter.* — 'làlamîn, *de Heer der heerscharen.*
rabiâ, *Ar. lentetijd, lente.* — 'l-âwal *en* 'l-âchir, *de derde en vierde maand der Arabieren.*
ráboe, reboe, *de longen.*
raboen, *stikziende.*
raboeq, *tonder, zwam, licht ontvlambaar hout.* Tampat —, *tonderdoos.*
râd, *V. raad, raadsvergadering.* — fan Hindia, *raad van Indië.* — sambang, *rechtbank van ommegang.*
radap, redap, *kleine handtrom, tamboerijn.*
râdaq, râdoq, *hark, ovenstok; met eene piek van onderen opsteken.* Me — kan toembaq, *de piek vellen.*
râdèn, *adellijke titel op Java.* — ajoe, *regentsvrouw.*
râdja, *vorst, koning, leenheer.* — —, *onderhoorige vorsten, vazallen.* — moeda, *kroonprins.* — parampoean, *vorstin, koningin.* Ka — an, *koningrijk, bewind, bestuur; koninklijk, vorstelijk.* Makota ka — an, *koninklijke kroon.* Me — kan, *tot koning verheffen.* Nâïq —, *ten troon stijgen, koning worden.* Menâïq —, *een koning aanstellen.*
radjab, *de zevende maand der Mohammedanen.*
râdjan, râtjan, *twijfelachtig, dubbelzinnig.*
râdjan, *bloedvloeiing.*
râdja-wâli, *adelaar, groote vogel, arend.*
râdjin, *vlijtig, ijverig, naarstig; aandrift, vlijt, ijver.* — Me — kan dîri, *zich bevlijtigen.*
radjm, *Ar. steeniging.*
râdjoeq, *grommen, knorren, misnoegd zijn, knijzen, verknijzen; in stilte treuren.*
radlâ, *Ar. zoging.*
radoep, *beneveld, nevelachtig, donkerachtig, duister, buïg.*
râga, *mandenwerk, mand, ben, korf.* Boewah —, *bal van teenen of bladeren gevlochten, waarmede men speelt; voetkaatsbal.* Sîpaq —, *zoodanigen bal met den voet omhoog schoppen, en naar een ander toewerpen, die hem weer terugwerpt; kaatsen met den voet.*
râgam, *S. melodie, wijs, zangwijs, aria, toon; geschakeerd, veelkleurig.* Sarâtoes doewa blas bâgé — boenjî-nja, *honderd en twaalf verschillende melodiën spelende.* Tâman poespa —, *lusthof met allerlei bloemen.* Kâîn poespa —, *gebloemd kleed.* Poespa —, *hyacint, edelgesteente.*
râgam, *wil, lust, luim, neiging.*
râgang, *rukken, scheuren, trekken; kruisrad, pijnbank; spannen, uitrekken.*
râgas, *het haar afsnijden, afkappen (ten teeken van ongenade).*
raghîf, *Ar. soort van wafel.*
râgi, *gist, zuurdeeg, een mengsel waardoor gisting ontstaat.*
ragi, *zie:* râgi.

ragoe, *verward, verbijsterd, beteuterd, bedremmeld, verlegen.* — bilângannja, *zijne opgaaf is verward.*
râh, râhoe, râoe, *S. het hemelteeken de draak.*
râhang, *kaak, kinnebak.* Toelang —, *kakebeen.*
râhat, *spinnewiel, de klos.* Poesing —, *het spinnewiel draaien.* Tîang —, *de spinrok.*
râhat, *Ar. rust, gemak.*
rahim, *Ar. medelijden, ontferming, mededoogen; mededoogend, medelijdend, ontfermend; baarmoeder.*
rahmân, rahman, *Ar. ontfermend, medelijdend.* Bismilahi 'rrahmani 'rrahim, *in den naam Gods, den barmhartige, den ontfermer.*
rahmat, *Ar. ontferming.*
rahn, *Ar. pand.*
rahsia, *S. geheim, geheimzinnig.* Mengatâkan —, *een geheim openbaren.* Menâroh —, *een geheim toevertrouwen.* Chabar —, *geheime verstandhouding.*
râja, *Ar. feestelijk.* Hâri —, *feestdag.* Djâlan —, *groote weg, postweg.* Gendarang —, *feesttrom.* Djâlan — poetih di lângit, *de melkweg.*
râjap, *witte mier.*
ràjat, *Ar. het volk, mindere onderdanen, vazallen, soldaten.*
rakâ, *S. echo, weerklank.*
rakan, *groote, doch onbevaarbare rivier in het n. o. van Sumatra.*
râkat, *S. roodachtige erwt, met een zwarten spikkel, die* sâga timbângan *genoemd wordt; om goud of zilver te wegen: vier en twintig bedragen één* mas; *en zestien* mas *één* tâhil. *Deze erwt dient, als zij gestampt is, tot lijmen.* —, *lijmen, metselen.* Pèr —, *cement, lijm, kalk.*
rakàt, *Ar. neiging of buiging van hoofd en lichaam onder het gebed.*
râkit, *houten of bamboezen vlot. Op Borneo en Sumatra zijn dorpen op bamboezen vlotten; elk vlot draagt doorgaans een huis, dat* roemah — *genoemd wordt.*
râkoes, *L. gulzig, vratig.*
râksasa, *zie:* raqsjâsa.
râlang, arlang, *een halve morgen (lands).*
râma, sri —, *voornaam persoon uit de Hindoesche fabelleer, overwinnaar van Ceylon, en de held van het heldendicht de* Ramâjana.
ramadlân, ramedan, ramelan, *Ar. de negende maand, de vastenmaand. Ook* boelan poeâsa *genoemd.*
râmal, *tooverspreuk, bezwering, zwarte kunst.*
ramaq, — lah, *het zij zoo, wel aan, laat het zoo zijn.*
râma-râma, *soort van botervlieg; kapel, vlinder.*
ramas, remas, *kneden, drukken; onderdrukken.* Tepoeng di — nja, *het meel kneedde hij.* Masjghoel di — bâti, *bekommerd, door gemoeds-aandoening; benepen van hart.*
rambâja, *eene roeischuit, eene overdekte bark voor plechtige gelegenheden.* (órambaai).
rambang, *hoog dag, volle middag; vol, open, ruim.* Tatkalâ — mata hâri kîta berlâjar di lâoet, *op den vollen middag zeilde ik in zee.*
rambang-rambang, *avontuurlijk, gewaagd.* Itoe âda perkirdjâ'an — —, *dat is een avontuurlijk stuk.*
rambat, *voorportaal, galerij.*
ramboe, *franje, kwastjes.*
ramboet, *hoofdhaar, manen en staart. (Zie:* roema *en* boeloe). Kâin — i, *harige kleederen.* Menjelesékan —, *het haar ontwarren.* Menjîsir —, *het haar kammen.* Sîsir —, *haarkam.* Hoedjoeng —, *punt, uiteinde van het haar.* Sahalé —, *één haartje.* Sanggoel —, *het haar oprollen.* — Maka seramlah — nja, *zijn haar steeg ten berge.* — hâloes, *fijn, zacht haar.* — papoeah, *krullend haar.* — seram, *borstelig haar.* — tangsé *of* kandjoer, *dun haar.* — tèr-oeré, *loshangende haren.*
ramboetan, *eene rinsche lekkere vrucht met eene harige schil.* — atjih, *de Atjinsche ramboetan: (soort van vrucht).*
rambon, ramboen, *hagel, bevrozen regen.*
rambot, *zie:* ramboet.
râmé, *zie:* râmi.
ramé *of* rami, *volkrijk, bevolkt, bloeiend, overvloedig, menigvuldig, in menigte; dikwerf, gedurig, lustig.* Negri jang —, *eene bevolkte, bloeiende plaats.* — . — *lustig, wakker, vroolijk.* Bèrprang terlâloe —, *zeer wakker, lustig vechten.* Me — kan pernîaga'an, *den handel aanwakkeren, opbeuren, aanmoedigen.* Me — kan, *vervroolijken, opbeuren, aanwakkeren.* — kan hâjam sâboeng, *verzamel hanen om te vechten.*
râmêh, râmih, *S. aangenaam, vermake-*

lijk, *hoffelijk*, *wellevend*, *minzaam*. — boenjînja, *liefelijke muziek*. — pada segala dâgang, *minzaam jegens alle vreemdelingen (of kooplieden)*. Maka iâlah senang —, *hij bevindt zich in gunstige omstandigheden*. Me — kan, *veraangenamen*. Bèr — an, *onderling in goede verstandhouding staan; zich onderling verlustigen*, *vermaken*.
râmi, *vlas*. Bidji —, *lijnzaad*. Kâîn —, *linnen*. Tali —, *touw van vlas*.
râmis, *spier*.
ramoe, *hout in de bosschen kappen en fatsoeneeren*. Maka hamba melîhat sa'orang jang me — kâjoe di hoetan, *en ik zag een man houthakken in het bosch*.
ramoewan, *allerlei*.
rampah, rampah-rampah, *specerijen*, *kruiderijen*. Kadé — —, *kruidenierswinkel*.
rampaq, *schaduwrijk*, *lommerrijk; de takken wijd uitspreiden*. Jang — tjâbangnja, *met wijd uitgespreide takken*.
ràmpas, *ontnemen*, *afnemen*, *rooven*, *ontrooven*, *afleggen*, *afzetten*, *plunderen*, *ontwringen*. — an, *roof*, *plundering*, *buit*. Hambaka — an, *ik ben geplunderd*.
rampé, rompé, *eene plant met welriekende bloemen*, boenga — *genoemd*, *welke in het haar*, *of in den hoofddoek gedragen*, *en ook op het graf van geliefden gestrooid worden*. Boenga —, *eene bloemlezing*, *(de titel van een handschrift*, *dat verscheidene verhalen bevat)*. Sa —, *verzameling van verschillende welriekende bloembladen*.
ramping, *slank*, *rank*, *dun*, *spichtig*. Pinggangnja —, *slank*, *dun in de lenden*, *fraai gevormd*.
rampoes, *in de rede vallen*, *ten onpas spreken*. Moeloet —, *een*, *die in de rede valt*, *ten onpas spreekt; babbelaar*, *kakelaar*.
rampoq, *rooven*, *kapen*, *buiten*, *vrijbuiten*, *zeerooverij plegen*. Orang pe —, *roover*, *zeeroover*, *kaper*. Prâoe —, *zeekaper*, *roofschip*. Kena —, *beroofd*, *geplunderd worden*.
rand, *Ar. laurier*.
randa djâwa, *soort van gierst*, *ook* pâdi djâwa *genoemd*.
randjaw, *voetangels en klemmen*, *scherpe bamboezen*, *die in den grond gestoken worden*, *om den vijand het voortrukken te belemmeren*.
rangas, *de vernisboom. Deze boom levert timmerhout en een sap dat blaren op de huid doet ontstaan*. Mînjaq kâjoe — *olie of vernis van dien boom*. Di sâpoe mînjaq kâjoe —, *vernist worden*.
rangga, *afgemat*, *vermoeid*. Me — kan, *overwerken*, *te zeer afmatten*.
ranggang, *wijd uit elkander; zelden; dun gezaaid; dunnetjes*.
ranggoet, *krampen*, *koliek*, *snijding in den buik*.
rangka, *het voorste gedeelte van het hoofd boven het voorhoofd; hanekam*, *kuif*. Di — kannja, *hij maakte het tot eene kuif; hij maakte een hanekam*. Hâjam be — (berangga), *een haan met een kam*.
rangkap, *dubbel*, *op elkander*.
rangkas, *spruit*, *takje*, *toppen van takken*.
rangké, *tros (kokosnoten)*.
rangking, *groote korf*, *mand*, *die men op den rug draagt; sluitmand*.
rangkoe, *kruipen*.
rangkong, *hurken*, *nederhurken*.
rangkoq, *kruipen*.
rangsèl, *V. soldatenransel*.
rânoem *of* ranoem, *beurs*, *al te rijp*, *half verrot*.
ransoen, *V. rantsoen*.
rantâka, *klein*, *metalen*, *door de inlanders gegoten stuk geschut van ½ ponds kogel*.
rantan, *kraken (als eene deur)*.
rantaoe, *vlakte aan zee of aan de monding van rivieren*, *lage kust*.
rantaq, *rukken*, *scheuren*, *ontwringen*. Bèr — — an, *elkander ontwringen*.
ranté, *keten*, *ketting*. Me —, di târoh ranté, *ketenen*. Târoh di —, *in de boeien zetten*. Mengoerékan (boeka) —, *ontketenen*, *boeien slaken*. Orang pe —, *kettingganger*, *kettingslaaf*. Pe — an, *ketening*, *kluistering*.
ranteq, *riet*, *rotting*, *bies*.
ranting, *snoeien*, *scheren; takjes*, *twijg*, *baard van het koorn*, *snoeisel*. — an, *snoeisel*, *afgesnoeid*, *geschoren hout*.
rantjâna, *afschrift*, *kopie*, *afteekening*, *afdruk*, *exemplaar; schets*, *klad*, *handschrift*, *opstel*.
rantjing, *takje*, *rijsje*.
rantjong, *snoeien*, *scheren*, *afsnijden*, *versnijden*, *vermaken*, *afpunten*. Pisaoe per — qalam, *pennemes*. Me — qalam, *eene pen vermaken*.
raoet, *in de lengte snijden*, *schrapen*.
râpat, *dicht bij elkander*, *opgedrongen*, *wel samengevoegd; aansluiten*, *bijeenvoegen*, *opsluiten*, *oprukken*. Pâgar jang

—, *dichte heining.* Me — kan barisanja, *de gelederen doen opsluiten.* Me — kan, *nauwer vereenigen, tot elkander doen toenaderen.* Ka — pan, *dicht op elkander, dichtheid, aan elkander sluiten; goede verstandhouding, eensgezindheid, eenstemmigheid; genootschap, zeker lichaam.*

râpoh, *breekbaar, bros, brokkelig, kruimelig; kruimel, kruim.*

rapor, *V. rapport.*

raq, *Ar. perkament.*

raqsjâsa, *S. gedrochten uit de Hindoesche fabelleer; monster, reus.* — parampoean, *reuzin, vrouwelijk gedrocht.*

râraq, *de zeepboom.*

rarâsan, *gram, geraakt.*

râsa, *S. smaak, gevoel, gewaarwording, begrip, aandoening, meening; proeven, voelen (gevoelen).* Sepèrti lângit âkan roentoeh — nja, *als of de hemel zou instorten, was de gewaarwording.* Sedap — nja, *aangenaam van smaak.* Kîta me — itoe, *ik vat, ik begrijp, ik gevoel het.* Pèr — an, *het gevoel, gevoelen, meening.* Peng — an, *bedenking, aanmerking, verbeelding.* Di — pèr kan, *doen gevoelen.* — hâti, *aandoening.* — tâwar, *lafheid.* — ter dólo, *voorgevoel.*

râsa, *kwik, kwikzilver.*

rasamala, *zware, hooge boom, die eene soort van hars geeft. Lignum papuanum. Altingia excelsa.*

râsé, *L. civetkat.*

rasjîd, *Ar. braaf, rechtschapen.*

rasjwat, *steekpenning tot omkooping.*

rasoel, *Ar. zendeling, apostel, godsgezant.*

râsól — mâl, *Ar. kapitaal.*

rasoq, *balken, hanebalken, ribben, sparren van een dak.*

rastong, *puist, zweer; neuszweer, polypus.* — djâhat sakâli, *zeer booze zweer.* — koetji âda terkèdji, *venerische zweren zijn verfoeilijk.*

râta, *vlak, effen, plat, gelijk.* Djâlan —, *effen weg.* Sâma —, *eveneens, gelijk.* Sâma — tinggînja, *even hoog.* Me — kan, *effenen, gelijk maken.* Bri —, *dezelfde gelegenheid geven.*

râta, *S. oorlogswagen, strijdkar, voertuig, kar, wagen.*

râtap, *klagen, weenen, treuren.* Me —, *beklagen, beweenen, betreuren.* Orang pe —, *rouwklager.* Pe — an, *rouwklacht, weeklacht, jammerklacht, klacht.*

râta-râta, *vliegende, gonzende insecten.*

rathl, *Ar. gewicht.*

râtjana, *afbeelden.* Jang di ratjanâkan, *dat naar de beeldtenis gemaakt is. (Zie: rantjâna).*

râtjiq, *knip, strik.* Kena —, *in een val, knip of strik vervallen.*

râtjoen, *zie:* râtjon.

râtjon, *vergif (uit het delfstoffenrijk).* Kena —, *vergiftigd geworden.* Di târoh —, *er vergif in doen.*

ratna, ritna, *juweel.* Bèrtatahkan — metoe mânikam, *met juweelen, robijnen en ander edelgesteente omzet.*

râtoe, *J. titel voor vorstelijke personen, koning, koningin, vorst, vorstin, opperhoofd.*

râtoes, *honderd.* Sa —, *één honderd.* Bèr — —, *bij honderden.* Ka — sa —, *honderdste.*

rawa, *Rau of Raoe, landstreek benoorden Padang.*

râwah, *moeras, modderachtige grond, grasland.*

râwan, roewan, *geneuchte, vermaak, lust; teergevoeligheid; aandoenlijk, weggesleept door vreugd of smart.* Me — kan, membri —, *verrukken, opvroolijken, opbeuren, sussen, stillen.*

râwang, *poel, stilstaand water, moeras.*

râwaq, *het aangezicht strijken.*

rawat, *J. verzorgen.* — in, *verplegen.*

râwoeng, *huilen.*

réak, *fluim.*

rebah, *nedervallen, afvallen, omvervallen, instorten.* — lâloe pangsan, *vallen en bezwijmen.* Menârah itoe di — kan angin, *die toren is door den wind ingestort.* Me — kan, *omverwerpen, doen instorten.*

rebo, hâri —, *V. Woensdag.*

reboeng, *nieuwe loten uit den tronk van gevelde boomen.*

reboes, *in zuiver water koken.* Ikan —, *waterzoodje.* Hâjam —, *gezoden hoen.*

reboesan, *zoodje.*

reboet, *rukken, ontrukken, afrukken, met geweld ontnemen, ontfutselen, rooven, plunderen.* Di pe — kan, *aangevallen, afgezet, geplunderd, beroofd worden.* Me — kan, *ontnemen.* — an, *ontneming, wegneming, roof, ontfutseling.* — reboet, *grabbeling.*

redjang, *naam van een landschap aan de westkust van Sumatra, waarvan de inwoners eene afzonderlijke taal en schrijfwijze hebben.*

redjim, *Ar. gesteenigd; vervloekt.*
redloewani, *Ar. paradijsachtig.* Malèk —, *paradijs-engel.*
redop, *beneveld, als de zon.*
regang, ragang, *rekken., uit elkander rekken, uitstrekken; rad, kruis, pijnbank.* Me — dirînja, *zich uitrekken.* Me — lâjar, *een zeil spannen.*
regèn, *V. inlandsch regent.*
réjal, *Spaansche mat.* — moeda, — ringan, *eene lichte Spaansche mat.*
rékenin, *V. rekening.*
rekès, *V. request.*
rèma, *kruimel, kruim.*
remang, ramang, *betrokken, donker, nevelachtig, mistig.*
remas, *kneden.* — toeboh, *het lichaam drukken, knijpen, op inlandsche wijze.*
rembas, *soort van bijl, dissel.*
renang, *zwemmen.* — i, *doorzwemmen.* (*Zie:* bernang.)
rendam, *weeken, doorweeken; waterdeelen inslorpen.* Itoe belom di rendam bâiq-bâiq, *dat is nog niet goed doorweekt, doortrokken.*
rendang, *bakken, braden, fruiten.*
rené, *zekere zeevisch.*
résîdèn, *V. resident.*
résidènsi, *V. residentie.*
retaq, *bersten, splijten, kraken; barst, spleet.* — kan, *doen bersten, breken.*
retbah, *Ar. waardigheid, grootheid.*
retong, *wanorde, onlusten, opschudding.* Tatkâla — negri Palîmbang, maka kita teraniâja, *tijdens de onlusten van Palembang ben ik onderdrukt geworden.*
retoq, *L. oproer, beroerte.*
rezeki, redjeki, *levensmiddelen, brood, kost, levensonderhoud, kostwinning, bestaan.* Mentjahâri —, *levensonderhoud zoeken.* Membri —, *levensonderhoud schenken, spijzigen.*
rîba, *de schoot; op den schoot nemen, houden.* Me — anaq-nja, *een kind op den schoot nemen.* Maka ânaq itoe-pón di pèr — kân iboenja, *dat kind werd door de moeder op den schoot gehouden.*
rib-*ĥ*', *Ar. winst.*
rîboe, *duizend.* Sa —, *een duizend.* Bèr — —, *duizenden.* Tèngah tiga —, *twee duizend vijfhonderd.*
rîboet, *storm, hevige wind, bui.* Kena — angin, *door een hevigen stormwind overvallen.*
riboet, *lekkere zeevisch, de stormvisch genoemd.* — riboet, *in der haast.*

ridla, ridâ, rìzâ, *Ar. welbehagen, wil, bewilliging, toestemming, lust, vermaak; goedkeuren, instemmen.* Sa'órang pón tiâda me — kan nâiq *ĥ*adji, *niemand keurde de bedevaart goed.* Ka — an, *welbehagen, wil, inwilliging.*
rijang, *rups, rijp.*
rîjaoe, rîjoe, rîjo, *de naam van de haven Rio (Rhio) op het eiland Bintang.*
rijaq, *kabbelen.*
rîjoeh, *uitbundig vermaak, luidruchtige blijdschap; luide kreten van smart.*
rîmaoe, *tijger.* (*Zie:* harîmaoe),
rimba, *woud, wildernis, ontoegankelijk oord.* Kaloear — mâsoq hoetan, tèrbit hoetan melaloe-i —, *bosch uit, bosch in.*
rîmbas, *zie:* rembas.
rimbat, rembat, *richel; balk, dwarshout; balken, waarop de dekplanten rusten.* — koeroeng, *balken waarop buiten den achtersteven, de spiegel of kajuit rust.*
rîmbes, *doorweeken.*
rîmis, rèmis, *eene soort van schelpvisch.*
rimpah, rimpaq, *verdelgen, vernietigen, verwoesten.*
rimpat, *opstaan en weder vallen, zooals dronken lieden.*
rinda, renda, *P., boordsel, galon, kant, kantwerk, borduursel.* Pakéan bèr — amas, *een kleed met gouden kantwerk.*
rindah, *laag, nederig, ootmoedig, demoedig, toegewijd; moerassig.* Hâti — *of* — hâti, *nederig gemoed.* Tânah —, *laag land.* — an, *ootmoed, nederigheid, demoed.* Ka — an, *vernedering, vernederd.* Me — kan, *verootmoedigen, vernederen, zich inbinden, inkrimpen, een toon lager aanslaan.*
rindâhkan, *verlagen, lager maken.*
rindam, *weeken,* — sâdja, *doorweeken.*
rindang, *schaduwrijk, lommerrijk, dicht; schaduwrijke plaats; lommer, priëel.*
rindang, *de kiel van een vaartuig.*
rindoe, *verlangen, begeeren, snakken naar iets; kwijning, verlangen, begeerte.* — *wordt veelal met* dendam *gebezigd, dat hetzelfde beteekent, maar den zin versterkt.* Karna âkoe sângat rindoe âkan dîkaoe, *want ik verlangde zeer naar u.* — dendam, *kwijnen, het heimwee hebben.* — dendam âkan adenda, *kwijnend verlangen naar de geliefde.* Boeloeh pèr —, *bamboes, waarvan de afgebroken toppen klagend geluid geven, klaagriet.*

rîngan, *licht, niet zwaar; verlicht, aan de betere hand.* Moeâtan jang —, *een lichte last.* Maka sakârang ada — sedîkit, *nu is het wat beter.* Ka — , *verlicht.* Me — kan, *verlichten, doen afnemen, verminderen.*
ringanan, *verlichting, verzachting.*
ringas, *zakken, in den grond zakken.*
rîngat, *L. berst.*
ringga, *afscheiding in een stal; manden welke op de zijden der kameelen hangen.*
ringgang, *los, schuddend.*
ringgit, ringkit, *ook* rèjal, *spaansche mat. ƒ 2,51.* Maka ia tiâda mâoe roepîah sablas lîma, ringgit, hèndaq tîga roepîah sâtoe ringgit, *hij wil geen elf ropijen voor 5 Sp. matten aannemen, maar begeert drie ropijen voor ééne Sp. mat.*
ringkas, *slinken.*
ringké, *verdroogd, dorstig.* Tânah —, *dorstig land.*
ringkis, *zekere visch, die veel kuit heeft.*
ringkit, *kanteel, borstwering.*
rînjoe, *wemelen.*
rintiq, *droppelen, (voornamelijk van regen).* Sa — hoedjân, *een regendroppel.*
rîsa, *wen, gezwel.*
risâlet, *Ar. zending, brief, boek, boekje.*
rîsaoe, *een slecht mensch, schobbejak, schelm, vogelvrije, banneling, bandiet; liederlijke losbol, deugniet, slechthoofd.*
rîsoe, *gekreukeld, gefrommeld; kreuken; kreuk.*
riwâjat, *Ar. verhaal, vertelling.* Bèrkâta-kâta dèngan riwâjat, *verhalender wijs spreken; vertellen.* Di — kan, *verhaald worden.*
riwâsa, *dagteekening; tijdvak, tijdperk.*
roban soesoe, *karnemelk.*
robèq, *L. scheuren, afrukken.*
róda, *V. wiel, rad.*
rodj-d, *Ar. herroepelijk.*
rodoq, *hark, krabber, schoffel.*
roebah, *P. vos.*
roebah, *instorten.*
roebâi, *Ar. vierregelig gedicht.*
roeba-roeba, *ankergeld, havengeld, tol, (ten einde op eenige plaats handel te drijven).*
roebîat, *Ar. woeker.*
roebing, *riet, bamboes of houten op zijde van eene prauw vastgemaakt, om meer te laden en niet om te slaan.*
roeboeh, *nederstorten, instorten, invallen, omvallen.* Me — kan, *omverhalen, doen instorten.* Di — angin, *door den wind ingestort, omgewaaid.*
roedi, *de enklauw, enkel.*
roedja, *eene wonde toebrengen, door een of ander wapentuig van onderen door een bamboezen vloer te steken.*
roedoes, *soort van zijdgeweer.*
roegi, *schade, verlies, nadeel.* Kena —, *verlies ondergaan, schade lijden.* Me —, *schade lijden; schaden.* Me — kan, *benadeelen, schade berokkenen.* Ka — an, *schadelijk, nadeelig; schade lijden; benadeeld.* Ganti —, *schade vergoeden.* Penggantîan —, *schadevergoeding.*
roejong, *hout (van oude kokosboomen).*
roekam, *zekere wilde vrucht, carissa spinarum.*
roem, *Konstantinopel, Griekenland, Rome, het Romeinsche rijk, Romelië, Europa, het Turksche rijk.* — chalqi, *het Romeinsche volk.* Bahr'l-roem, lâoet —, *de Middellandsche zee.* Bilâd —, *de steden, rijken, of het rijk van Griekenland of van Europa in het algemeen.*
roema, *huidhaar, borstels, vacht.* — dan boeloe dan ramboet, *huidhaar, wol en hoofdhaar.*
roemah, *huis, woning, woonplaats.* — Allah, *het huis Gods.* — anaq piâtoe, *weeshuis.* — bamboe, *bamboezen huis.* — bâtoe, *steenen huis.* — boerong, *vogelnest.* — bitjâra, *raadhuis.* — dân kampong, *huis en erf; landgoed.* — djâga, *wachthuis.* — gedong, *steenen huis.* — jâtim, *weeshuis.* — karèta, *koetshuis, wagenhuis.* — koeda, *stal.* — lélang, *verkoophuis, vendu, boelhuis.* — makan, *logement.* — miskin, *armhuis.* — ôbat, *apotheek.* — órang miskîn, *armhuis.* — pegadéan, *lombard.* — sâkit, *ziekenhuis.* — taboewan, *wespennest.* — Menegâ —, memboewat —, békin —, *een huis bouwen.* Di loear —, *buitenshuis.* Di dâlam —, *in huis.* Di —, *te huis, aan huis.* Ka —, *naar huis.* Bèr —, *gehuisd, gehuwd.* Isi —, *huisgezin, huisgenoten.* Serba —, perkâkas —, *huisraad.* ḱal — tangga, *huishouding, de zaken van het huis.* Ingat ḱal — tangga, *de huishouding bestieren, huishouden.* Jang ampoenja —, *huisheer, huisvrouw.*
roeman, *kaf, stof.*
roeman, *gedaante, voorkomen, gezicht.* Lóbang —, *zweetgaten.*
roembei, *klos.*
roempang, *zie:* rompang.
roempoet, *gras.* — kring, *hooi.* — roempoetan, *onkruid.*

roengga, *holligheid*, *holte*, *gaping eener wonde; de natuurlijke openingen van het lichaam.*
roenggéh, *halm.*
roenoet, *spoor*, *voetspoor*, *tred; draden om den stam van jonge kokosboomen.* Menoeroet — pentjoeri, *de voetsporen van een dief volgen.* — pedâti, *het spoor eener kar.*
roepa, *S. soort*, *vorm*, *gedaante*, *fatsoen*, *uiterlijk voorkomen*; *kleur*, *als uiterlijk voorkomen gebezigd*, *anders zegt men* warna. Bâiq — nja, *van een goed voorkomen*, *welgevormd.* — nja, *gelijken.* Seperti bidiadiara — nja, *zij geleek op eene engelin.* Se —, *het schijnt als of*, *als of*, *schijnbaar*, *oogenschijnlijk.* Se — kabenâran, *als wezenlijk*, *als echt*, *het schijnt de waarheid te zijn.* Se — hîtam, *zwartachtig.* Sa —, *eveneens*, *gelijk als*, *juist als*, *juist zoo als.* Me — kan, *vormen*, *fatsoeneren*, *gedaante geven.* — roepa, *allerlei*, *verschillend.*
roepîah, *P. en S. eene ropij*, *gulden.*
roeq, *en* — — *Ar. roofvogel*, *gier; vogel*, *die op lijken aast.* — bangké, *gier.* — poetih, *reiger.*
roeroeq, *een vaste*, *lekkere zeevisch.*
roesa, *hert*, *eland.* Boeroeng —, *casuaris.* Bâbî —, *hertzwijn.*
roesaq, *beschadigd*, *wrak*, *versleten*, *gebroken*, *vernield*, *verwoest*, *bedorven*, *verdorven; geschandvlekt*, *onteerd; onbekwaam*, *buiten het gevecht gesteld; bederven*, *beschadigen*, *verslijten*, *onbruikbaar maken*, *schandvlekken*, *onteeren*, *beschadigen.* — hâti, *gekrenkt gemoed; gekrenktheid; beleedigd*, *verstoord*, *bedrukt; hartzeer.* Prâhoe jang —, *beschadigde prauw.* Ka — an, *bederf*, *verderf*, *ondergang; beleedigd*, *benadeeld*, *beschadigd*, *gekrenkt*, *getroffen.* Me — kan, *ten gronde richten*, *verderven.*
roesjd, *Ar. braafheid.*
roesoe, *gedruis*, *leven*, *oproer.* Békin —, *gedruis maken*, *oproer maken.*
roesoq, *ribben*, *zijde.* — prâoe, *de zijde*, *de kromhouten*, *ribben van eene prauw.*
roewâdat, *gebruikelijke plichtplegingen*, *burgerlijke beleefdheid*, *uiterlijke hoffelijkheid*, *eerbewijzing.* Membri —, *de gebruikelijke plichtplegingen in acht nemen*, *de gewone eerbewijzingen geven.*
roewah, *de achtste maand volgens de Mohammedaansche tijdrekening*, *straat.*
roewah, *roepen*, *toeroepen*, *naar buiten roepen*, *oproepen.* Roewahlah dìa, *roep hem.* Maka râdja pón me — hoeloebâlangnja, *de vorst riep zijne helden op.* Sa — an *en* ka —, *een schreeuw ver*, *zoo ver men iets beroepen kan.*
roewân, *vermaak.* (*Zie*: râwan).
roewang, *wijd*, *ruim; wijdte*, *ruimte*, *afstand.* Balé —, *ruime zaal; paleis.*
roewang, *gehoorzaal*, *open*, *doch overdekte zaal*, *plaats; paleis*, *kamer.*
roewaq, *uitzetten*, *zwellen.*
roewas, *gewricht*, *lid*, *gelid*, *band van bamboes*, *riet*, *rotting; lid van een vinger.*
roewé-roewé, *eene soort van roofvogel.*
roewit, *de haak eener werpspies.*
roh, *Ar. geest*, *ziel*, *onlichamelijk leven.* — 'l qoedoes, *de zuivere*, *reine*, *heilige geest.* — âni, *geestelijk*, *heilig*, *onstoffelijk.* Tsifat jang rohâni, *geestelijke eigenschappen.*
rokbân, *Ar. kameelruiter.*
rokki, *V. rok.*
rokn, *Ar. pilaar.*
rôko, *sigaar.*
rokon, *formulier*, *instelling.*
rolat, *een lekkere zeevisch.*
rom, *V. rum.*
rombaq *en* me —, *nederwerpen*, *omverwerpen*, *sloopen*, *afbreken*, *slechten.* Ka — an, *afbraak*, *puin*, *puinhoop*, *ruïne*, *afgebroken.*
rombé, rambé, *versierd; met klossen of franjen versierd.* — —, moetiâra, *parelsnoeren.* Bèr — pèrmata, *met edelgesteenten versierd.* Pâjoeng kamâsan jang bèr — an, *een geel zonnescherm met klossen of franje.*
rombìa, rambîa, *sagoboom*, *sagopalm.*
romoq, ramoq, *in stukken breken*, *(door smijten of vallen).* Sepèrti kâtja jang di — kan di atas bâtoe, *als glas dat op een steen verbrijzeld wordt.* Me — kan, *verbrijzelen.*
rompang, *onvolledig*, *gebrekkig*, *geschonden.* — hîdoeng, *zonder neus*, *dien de neus afgesneden is.* — gîgi, *gebrekkige tanden; tandeloos.* — kan, me — kan, *schenden*, *verminken*, *afsnijden*, *ontnemen.*
rompi, *vest*, (*kleedingstuk*).
rompon, rompoen, *stoel of vereenigde wortels van den bamboes.* Mentjâboet sa — boeloe, *de stoel van eenige bamboezen uitroeien.*
ronda, *Port. ronde*, die de posten onder-

zoekt. — besar, *hoofdronde.* — siang, *dagronde.* — mâlam, *nachtronde.*
rongga, *kreupelbosch, doornbosch; ongebaand, ontoegank. lijk oord, boschje.*
ronggah, *dringen (met geweld).*
ronggèng, *dansmeid, publieke danseres.*
rongkah, *L. winderig, hoogmoedig, gekkelijk; zotskap.*
rongkong, *gorgel.*
ronton *of* rontoq, *schielijk met geweld nedervallen, afvallen; barsten, kraken.* Djika lângit —, *indien de hemel valt.* — kan, *omverhalen.* Ka — an, *instorting, nederstorting; het nedergestorte, ruïne, puinhoop.* Pâdi —, *afgevallen padi.*
ropîah, *S. ropij.* (*Zie:* roepiah).
rorèng, *gedeeltelijk gestreept, (zooals de civetkat.)*
roskam, *V. roskam; roskammen.*
rotan, *rotting, bindrotting.* — tîga gelang, *drie bossen bindrotting.* — kawat, — sâga, — sâlaq, — djaranang, *namen van verschillende rottingsoorten.*
roti, *Beng. brood.* — hîtam, *zwart brood, roggebrood.* — mantah, *ongaar brood.* — poetih, *wit brood.* Toekang —, *broodbakker.*

S.

sa, *verkorting van* sâtoe *of* asa, *een.* — órang, s'órang, *een mensch.* — órang-órang, *een iegelijk, elk.*
saâdah, *Ar. gelukzaligheid.*
sa-adângan, *hetgeen in iets verborgen is.*
saât, *S. en P. oogenblik, uur, tijdstip.* Sa — sâdja, *een oogenblik slechts.* Doewa poeloeh ampat —, *etmaal,* 24 *uren.*
saät nema, *zonnewijzer.*
sâba, *dikmaals bezoeken, gemeenzaam met iemand omgaan, den vrijen toegang hebben.*
sa-bâgi, *deel, aandeel, part.*
sa-bagimâna, *hoedanig.*
sabak, *zie:* sabaq.
sabal, *kennis dragen, kennen.*
sàbân, *de achtste maand, volgens de Mohammedaansche tijdrekening.*
sâban, *J. elk, ieder.*
sabandarang, *tegenover, slaande op, in verband staande tot, in verhouding, dat betrekking heeft op.* Ini — dèngan itoe, *dit staat in verband tot dat.*
sâbang, *muilband.*
sabanhâri, *elke dag, alle dagen, dagelijks.*
sabanjaqnja, *meerendeel.*
sabantar, sebentar, *aanstonds, terstond, een wijl, kort tijdsverloop, oogenblik.* Dèngan — djoega kîta dâtang, *zoo aanstonds kom ik.* — lâgi, *aanstonds, nog een oogenblik.* — — *onophoudelijk, ieder oogenblik, telkens.*
sa-baoe'n (sa baoe'an), *eensgezind, eenstemmig; aan elkander gewoon; den reuk kunnen verdragen.*
sabaq, *overstroomen, overvloeien.*
sâbar, *erg, hevig, woest. vernielend, wanhopig, hachelijk.* Prang jang —, *vernielend, wanhopend gevecht.*
sâbar, *zie:* tsabar, *langmoedig.*
sâbas, sjabâs, sabâs, *P. bravo! goed! best! uitmuntend! heerlijk! goed zoo!* — lah! *welaan!*
sabbeh, *bloemriet, (canna.)*
sabda, *S. spreken, zeggen, uitvaardigen, bevelen; gezegde, woord, bevel, order, uitvaardiging, (van Grooten).* Bèr —, *spreken, bevelen.*
sâbé, *borstdoek.*
sa-belom, *voordat.*
sa-benarnja, *waarlijk.*
sabendarang, *in verband staan.*
saberhâna, *geheel, gansch, volkomen.* — benoea, *het gansche land.* — boelan, *de gansche maand.* — serba roemah, *al het huisraad.*
sabermoela, *vooreerst, in de eerste plaats; wijders, verder, voorts.*
sabia, îkan —, *platvisch.*
sabil, *bedroefd, verdrietig, treurig, bedrukt, neerslachtig.* — hatînja, *bedrukt van gemoed.* Negri jang — lakoenja, *een stad, die een somber aanzien heeft.*
sâbil, *Ar. pad, weg.* — Allah, *de weg Gods.* Pârang — Allah, *de heilige strijd Gods, (oproersterm).*
sa-bitjâra, *afspraak.*
sa-blah, *eene zijde, eene helft, wederhelft.* — angin, *windkant, windzijde, loefzijde.* — blâkang, *wederzijde.* — kîri-kânan, *de linker en rechterzijde.* — lâin, *de andere zijde.* — sâna, *overzijde.* Ka — sâna, *naar die zijde.* Di — goenoeng, *op zijde van een berg.* Di — menjablah, *aan beide zijden, van weerszijden*

kanten. — kan, *op zijde zetten*, *afzonderen*, *afscheiden*, *halveeren.* Penjeblâhan, *afzondering*, *afscheiding*, *halveering*, *door middenscheiding.*
sablas, *elf.* Ka —, *elfde.* — kâli, *elf maal.* — roepa, *elfderlei.*
saboe, *vullen*, *aanvullen*, *opvullen.* — kan, *aanvullen.* Penjaboean, *aanvulling.* (*Van aarde wordt dit gezegd.*)
saboen, *zeep.*
sâboeng, *het vechten van hanen; hanengevecht.* Soeka bèrmâin —, *lust in het hanengevecht hebben.* Ajam — an, *vechthaan.* Penjâboeng, *verslaafde aan het hanengevecht.*
sâboeng, *schitteren*, *flikkeren*, *uitschieten.* — menjâboeng, *door elkander schitteren*, *heen en weder flikkeren; zich ondereenmengen.* Kîlat, sindjâta jang sâboeng menjâboeng, *bliksem*, *wapens die schitteren*, *flikkeren.* Angin, boenji —, *wind*, *geluid*, *dat bij tusschenpoozing gehoord wordt.*
sâboet *en* sâboeq, *de vezelachtige of buitenste bast van de kokosnoot.* Tâli —, *touw geslagen van dien bast.*
sâboq, *gordel*, *riem*, *sjerp*, *buikband*, *riem van een zadel; gorden*, *omgorden.* Bèr —, *omgord.* Menjâboq, *omgorden.*
sabrak, *V. schabrak*, *dekkleed voor paarden.*
sabrang, *overkant*, *overwal; oversteken*, *overvaren.* Menjabrangkan, *overvoeren.* Menjabrang, *overvaren.* Prâoe penjabrângan, *veerschuit*, *overhaalschuit.* Tampat penjabrângan, *veer*, *overtoom*, *plaats om over te varen.* — menjabrang soengé itoe, *aan weerskanten der rivier.*
sabrâpa, *voor zooveel.*
sabtoe, saptoe, hâri —, *zaterdag.*
sachlat, *V. laken.*
sadalinggam, *vermiljoen.*
sâdang, *op iets stuiten of stooten (bij het graven).*
sadâp, *wijnruit.*
sadar, sedar, *herinneren*, *zich herinneren*, *voor den geest brengen. Uit eene bezwijming tot bewustzijn komen; herleven*, *weder bijkomen*, *nuchter worden.* Menjadarkan, *doen herinneren; iemand bijbrengen*, *ontnuchteren.*
sadîa, *zie:* sedîa.
sâdja, sahâdja, *slechts*, *alleen*, *maar*, *enkel*, *bloot.* Sâtoe órang —, *slechts een mensch.* Sabantar —, *aanstonds maar*, *een oogenblik slechts.*
sadjahtra, *welvaren*, *voorspoed*, *vrede*, *veiligheid*, *braaf*, — parangînja, *van een vreedzamen aard.* — kan, *voorspoed verleenen.*
sadjati, *algemeen*, *algemeenheid.* — dân tambâtan, *algemeen en bijzonder.* Rah̄mat Allah jang —, *de algemeene ontferming Gods.* — dèngan istrinja, *zijne vrouw beslapen.*
sâdji, *bereiden*, *toebereiden*, *opdisschen*, *voordienen.* — an, *spijs*, *gerecht*, *disch*, *maaltijd; schotel.* Bèrsâdji, *gereed maken voor den disch.* Toedoeng, toetoep —, *deksel op de spijzen.*
sâdop, *snoeimes*, *sikkel*, *zeisen.*
sadzâb, *Ar. wijnruit.*
safînat, *Ar. een langwerpig boek.*
sâga, *roode erwt met zwarten spikkel. Er wordt lijm van gemaakt. Ook dient zij om goud te wegen en heet dan* — timbângan.
sagâ, *soort van rotting.*
sa-ganggam, *greep*, *handvol.*
sâgi, *de zijde van een vlak.* Ampat pèr — (pesagi) *vierkant*, *vierhoekig.*
sâgo, sâgoe, *sago.*
sahâdja, *oogmerk*, *wil*, *doel*, *wit*, *doelwit*, *opzet; opzettelijk*, *voorbedachtelijk; vrijwillig.* Dèngan —, *met opzet.* Pada tampat jang di — kan kîta, *naar de plaats van mijne bedoeling.* Bèr — kan, *een voornemen doen opvatten*, *begeerig maken*, *geneigd maken.* Menjahâdja, *voornemens zijn*, *bedoelen*, *iets op het oog hebben.*
sah̄, *zie:* tsah̄.
sahâja, shâja, sâja, *dienaar*, *slaaf*, *volgeling; ik (uit nederigheid); ja.* — poelanglah kadoesoen —, *ik keerde naar mijn dorp terug.* — toean, *ja mijnheer*, *(nederig).* Di pèr — kan, *tot slaaf gemaakt worden.* — poenja, *mijn*, (*bezittelijk voornaamwoord*).
sa-hâri, *een dag*,
sa-hâri-hâri, *alle dagen*, *dagelijks*, *alledaagsch.*
sa-hâti, *eensgezind.*
sahingga, singga, *zoodat*, *in dier voege.*
sâh̄ir, *Ar. waarzegger*, *wichelaar*, *toovenaar.*
sahm, *Ar. deel*, *portier.*
sâhoet, saoet, *of* menjâhoet, *antwoorden*, *hervatten*, *hernemen.* Penjâwoet, *antwoord.*
sâir, *dichtstuk*, *rijmdicht*, *gedicht.*
sâjà, *Ar. vrouwenrok.*

sâja, *zie:* **sahâja.**
sâjang, *medelijden, teedere aandoening, deernis, smart; aangedaan, ontroerd; helaas! ach! ook! (spottenderwijs) ei! ei!* Menjâjangkan, *ontfermen; betreuren.* — in, *beklagen.*
sâjap, *vlerk, vleugel, wiek.* Bèr —, *gevleugeld.*
saji, *Ar. omdoling, rondzwerving, rondwandeling.*
sâjit, *snijden, kerven.*
sâjoep, *hol, dof geluid.*
sâjoer, sâjor, *groente, toespijs.* Kebon —, *moestuin, groentetuin.* — sajoeran, *moes, moeskruid.*
sa-kâla, *op een zekeren tijd.*
sakâli, *eens, eenmaal; bovenmate, bij uitstek, bijzonder, uitstekend.* — îni, *ditmaal.* — kâli, *allezins.* — lagi, *nogmaals.* — sahâdja, *eenmaal slechts.* Besar —, *zeer groot.*
sakali-an, sekaliën, *al, alle, gansch, allemaal, zeer.*
sakârang, sekârang, *nu, thans, tegenwoordig.* — îni, *op dit oogenblik, ditmaal.*
sakat, *boom, sluitboom, hinderpaal.* Menjakat, *afsluiten, opstoppen.*
sâkat, *sluitboom.* (*Zie:* sakat.)
sa-kâwan, *gezamenlijk, te gader, in gezelschap, bij troepen, bij zwermen.* — boeroeng, *een vlucht of zwerm vogels.* Dèngan tîga órang kawannja, *met troepjes van drie man.*
saké, saki, *bediende, volgeling, dienaar, afhangeling, vazal; leengoed, distrikt.*
sa-kedjap, *een oogwenk, oogenblik.*
sâkit, *lijdende, ziek, ziekelijk, ongesteld, onpasselijk; pijn, zeer; vurig (van gezwellen.)* Menjâkit-an, *kwellen, grieven, kwetsen, beleedigen.* Penjâkit, *ziekte, ongesteldheid, kwaal.* Ka — an, *leed, schade, letsel, grief, beleediging; verbitterd, gekwetst, gebelgd, wrokkende, ziek.* — ampedal, *maagpijn.* — ajèr, *waterzucht.* — bâtoe, *graveel.* — dada, *aamborstig.* — gîgi, *tandpijn.* — hâti, *gebelgd, verbitterd; verbittering, leed, grief.* — kâki, *zeer been.* — kapâla, *hoofdpijn.* — mâta, *oogziekte.* — pâjàh, *gevaarlijk ziek.* — pîlaq, *verkoudheid.* — proet, *buikpijn.* — toelang, *jicht.*
sâkko, *V. zak (in kleederen).*
sakoe, *afscheiden, afzonderen, op zijde zetten, afzonderlijk.* Jang tiâda dâpat di — kan, *onafscheidbaar.* Djâlan-djâlan jang — —, *afzonderlijke wegen.*
sa-koekoes, *zetsel.* — koppie, *een zetsel koffie.*
sa-koenjong-koenjong, *eensklaps, onverwachts.* — waqtoe, *ontijdig.*
sa-koetîka, *wijl, tusschenpoos.*
sa-koeto, *deelhebber, deelgenoot, compagnon, borg, makker, medegenoot.*
saksi, *S. getuige.* (*Zie:* sjaksi).
salâda, *V. salade.*
salâdri, *V. selderij.*
sâlah, *fout, misslag, verkeerdheid; mis verkeerd; gebrek; onvolkomenheid, onvolledigheid, hapering.* — àdat, *misbruik.* — bahâsa, *taalfout.* — berdjâ-*misloopen.* — besar, *grove fout, misdaad.* — ketjil, *lichte fout.* — kîra, *zich vergissen.* — lâkoe, *verzwikken.* — meloempat, *misspringen.* — membahâgi, *misdeelen.* — membîlang, *mistellen.* — memboewat, *verkeerd, niet goed maken.* Bèrboewat —, *eene fout begaan, een misslag plegen.* Membîlang —, *de fouten opsommen.* Orang bèr — an, *een schuldige.* Bèr — — an, *over en weder, onderling schuldig.* Bèr — an, *zich vergrijpen.* Bèr — an dèngan hoekoem, *zich aan de wet vergrijpen, tegen de wet zondigen.* Ini bèr — — an dèngan itoe, *dit komt niet overeen, slaat niet met dat.* Ka — an, *misdadig, schuldig; fout, misslag, gebrek.* Menjâlahkan, *logenstraffen, tegenspreken.* Menjâlah, *verdraaien, veranderen, vervalschen.* Menjalâhi, *wraken, ten kwade duiden, aanwrijven, beschuldigen, belasteren, ongelijk geven.* Di pèr — kan, *in het ongelijk gesteld worden.*
sa-lakoe, se-lâkoe, *als, gelijk, kwanswijs.*
sa-lâloe, *voorbij.*
salâm, *Ar. heilgroet, zegenbede, vrede.* Dâr is salâm (issalâm), *verblijf des vredes.* Assalâm âleikom, *vrede zij u!* Aleikom assalâm, *u zij vrede!*
salam, *Ar. koop (met vooruitbetaling van den prijs).*
sâlam, *laurier.*
sa-lâma, *sedert.*
salamânja, *altijd, immer.*
salâmat, *Ar. voorspoed, heil, zegen, welvaart, geluk, gezondheid; voorspoedig, gelukkig; wel bekome het u.* — dâtang, *welkom!* — djâlan, *ga in vrede! voor-*

spoedige reis! — pâgi, *goeden morgen.* — tinggal, *vaarwel.* Ka — an, *gezegend.* Menjalâmatkan, *zegenen, bevoordeelen.*
salamboet, *deken, sprei, laken; mantel.* (*Zie:* selimoet).
salampîkoe, *zekere vogel.*
salampoeri, *zekere katoenen stof.*
sâlang, — ali-ali, *de bocht aan een werpslinger.*
salangka, *sleutelbeen.*
salangkar, *klappen, babbelen, verklikken,* Penjelangkar, *babbelaar, verklikker.* Penjelangkâran, *verklikking.*
salapa, *beteldoos.*
sa-lâpis, *enkel, alleen.*
salâpoet, *bekleedsel.*
sâlaq, *blaffen, keffen.* Andjing menjâlaq, *een aanblaffende hond; de hond blaft.*
sâlaq, *zekere vrucht.*
sa-laqsa, *S. tienduizend.*
salar, *met een heet ijzer schroeien.*
salasâl, *Ar. pisvloed.*
salasima, salîsama, *verstopping, hardlijvigheid; koude pis.*
sâlat, selat, *kanaal, zeearm, zeeëngte, straat.* (*Zie:* selat.)
sâlbiah, *P. salie.*
salédêr, *smeerlap.*
sâléh, *bijzonder, ondeelig, individueel.* — sa-órang, *individu, ondeelige, een enkel mensch, één persoon.* — soeâtoe djâlan, *een bijzondere weg.* — soeâtoe bèrdoewa itoe, *een van die twee.* Di pèr — kan, *geïndividualiseerd worden, ondeelig gemaakt worden.*
salémah, *koude, verkoudheid; snot.*
sa-lembar, *een blad (papier).*
salempang, *knapzak, brievenzak, valies.*
salempang, *beducht, bekommerd, bezorgd of ongerust zijn; argwaan, wantrouwen; besluiteloos zijn, weifelen, huiveren.*
salépi, *gesp.*
salîgi, *houten pijl, schicht.*
salimbâda, *een gekorven diertje.*
sâlin, sâlîn, *overgieten, plengen, tappen, overbrengen, vertalen, vertolken, overzetten, overschrijven, verkleeden, van gewaad verwisselen, veranderen, verkeeren.* — anggoer, *wijn overgieten, inschenken.* Bèr — kâin, *andere kleederen aantrekken.* Bèr — nâma, *van naam veranderen, een anderen naam aannemen.* Di per — óléh râdja dèngan salangkapnja pekâin, *door den vorst met een stel kleederen begiftigd worden.* Kitâb jang di pèr — kapada bahâsa djâwa, *een, in het Javaansch vertaald werk, boek.* Tèr —, *afgedrukt, vertaald; zichtbaar, te lezen.* Maka Ardjathoen sjâh pón besarlah tèrlâloe amat bajîk roepânja, maka tèr — roepa Iskander, *Ardjathoen sjâh werd groot, had een gunstig voorkomen en het gelaat van Alexander was in hem te lezen, (op hem overgestort, afgedrukt).* Pèr — an, *verkleeding, vertaling, overgieting, verandering, afdruk; exemplaar.*
salînan bahâsa, *overzetting (vertaling).*
salîndang, selindang, salendang, *doek, sluier, omslagdoek, mantel, sjerp.*
saling, *huisvesten, herbergen, onthalen.*
salîsik, *krauwen (van vogels).*
sâl kabîsah, *schrikkeljaar.*
saloebang, *groote mantel, dekkleed.* Bèr —, *geheel onder een kleed of mantel.*
saloekam (selokhan), *afwatering, kanaal, gegraven kanaal.*
saloekong, *langwerpig schild.* Bèr —, *met een langwerpig schild gedekt.*
saloeloep, *L. in het water duiken.*
sâloet, *bepleisteren, stukadoren, overleggen, bedekken, beplaten, opleggen, ophalen; voeren, bekleeden.* — dèngan pèraq, *met zilver beslagen, opgelegd.* Penjaloetan, *pleistering, stukadoorsel, dekking, voering, bekleedsel.* — gîgi, *verglaassel der tanden.* Toekang penjâloet, *behanger, stukadoor, bekleeder.*
saloewar, *V. broek.*
salóka, *gedicht, vers.* Bèr —, *gedichten opzeggen.*
salôngkar, *schelden, beleedigen, lasteren, verklikken.*
salop, *slaapziekte.*
salwa, *kwakkel.*
sâma, *eveneens, gelijk, dezelfde, hetzelfde, van gelijken inhoud, waarde of grootte, te gelijk, gezamenlijk, met.* — bâjiq, *even goed.* — bânjaq, *evenveel.* — brâtnja, *evenwicht, even zwaar.* — djoega, *eveneens, om het even, onverschillig.* — îni, *hieraan, hiertoe.* — râta, *evenredig, evenveel.* — roepa, *gelijken, gelijkenis; eenvormig, welgelijken.* — sama, *bijeen, gezamenlijk, ondereen.* — tinggi, *even hoog.* Bèr — —, *tezamenzijn, gezamenlijk, met vereenigde krachten.* Tiâda — nja, *zijns gelijken niet hebben, zonder voorbeeld,*

voorbeeldeloos. — kan, *gelijk stellen*, *eveneens behandelen*, *vereffenen.* Bèr — an, *vergelijking.* Menjamâï, *vergelijken.* Di menjamâï, (*slecht Maleisch*, *liever:* di samâï), *vergeleken worden.* (Sâma *wordt in de volkstaal soms in de beteekenis van* aan *gebruikt*, *als:* Minta sâma dîa, *vraag hem; zulks is strijdig*, *en beteekent: vraag gezamenlijk met hem.*) Menjamâkan, *gelijkstellen.*

sa-mâlam, *van nacht*, *in den laatsten nacht.* — an, *den ganschen nacht door.*

samandar, *salamander.*

samang, soemang, *schuldenaar.* Anaq —, *pandeling*, *die voor schulden dient.* Indoe —, *de schuldvorderaar*, *schuldeischer.*

samangka, *watermeloen; eene plaats aan de straat Soenda*, *op Sumatra.*

samantâra, *zie:* semantâra.

samantrâ, *zie:* samatrâ.

samaq, *kreupelhout. kreupelbosch; begroeid met struiken*, *onkruid.*

sâmaq, *leerlooien*, *leder bereiden.* Belom di —, *ongelooid.* Baloelang jang di — tîga bîdang, *drie stuks bereide huiden.*

sâmar, semar, *vermommen*, *verkleeden*, *maskeren*, *bespieden*, *verbergen.* Penjâmar, *spion*, *bespieder*, *verkleed persoon.* Menjâmarkan dirînja, *zich vermommen.* Ka — an, *vermomming*, *verkleed zijn.* Tèr —, *vermomd*, *verkleed.* Penjamâran, *bespieding.*

samarbaq, — an, *geurig*, *welriekend; welriekende geur verspreiden.*

samatrâ, samantrâ, *Sumatra*, *(ook* Indaloes *en* poeloe Pertja *genoemd).*

sambal, *toespijs*, *bestaande uit groenten*, *kruiderijen*, *gedroogde visch*, *garnalen enz.* Mâkan nâsi sâma — itoe ada ènaq sakâli, *rijst met sambal te eten is zeer lekker.* Anaq —, *verzachting voor het scheldwoord* anaq soendal, *hoerenkind.*

sambang, *nachtronde*, *nachtwacht*, *ronde*, *patrouille.* Râd —, *rechtbank van ommegang.*

sambar, *grijpen (in de vlucht*, *zooals een kat).* Bèr — — an, *met de klauwen vechten.* Di — glap, *door den bliksem getroffen worden.*

sambat, *vastmaken*, *vasthechten*, *vereenigen*, *verbinden*, *toesluiten*, *grendelen.* Pèr — an, *aaneenvoeging*, *verbindtenis*, *verstandhouding.* Menjambatkan dirînja dèngan marîka itoe, *zich met hen vereenigen*, *verbinden.*

sambia, *zekere oneetbare zeevisch*, *in de gedaante van een hond.*

sambil, *terwijl*, *toen*, *tevens*, *en; (het duidt veelal den tegenwoordigen tijd van het bedrijvend deelwoord aan).* Doedoeq — menângis, *zitten te weenen.* — makan, *etende.*

sambiléh, sembiléh, sombiléh, sembléh, *slachten*, *offeren.* Tampat — an, *offerplaats*, *slachtplaats.* — an, *offerande.* Binâtang — *offerdier.* Menjemblèh, *slachten.* Penjemblèh — an, *slachting.*

sambiliq, *verstopping in den buik.* Poeroe —, *aambei.*

sambir, *afwijken*, *zooals het kompas.* Oetâra — djârom pèndèq, *eene streek van het noorden afwijzen*, *eene streek noordwestering.* Oetâra — djâroem pandjang, *twee streken noordwestering.*

samboejan, *teeken*, *sein*, *alarm*, *parool*, *wachtwoord; voorslag*, *klik (van de klok).*

samboek, *de ruige schil van de kokosnoot.*

samboeng, *zie:* sambong.

samboer, *gudsen*, *ruischen*, *spuiten*, *spatten*, *rond verspreiden.* — an, *gudsing*, *uitstorting.* Maka bèr — anlah bâoe âjèr mâwar, *de geur van het rozenwater verspreidde zich.*

samboet, *ontvangen*, *aannemen*, *in handen nemen; verwelkomen*, *afhalen.* Ka — an, *aannemelijk; het ontvangene*, *verwelkomd.* Penjamboet, *ontvanger*, *aannemer*, *inhaler*, *afhaler.* Penjamboet-an, *ontvangst*, *aanneming*, *verwelkoming.*

sambong, *aanvlechten*, *aanlasschen*, *vereenigen.* — an, *vereeniging*, *lassching.* — annja, *vervolg.* — bèsi, *aansmeden.*

sambrâni, *denkbeeldige hoedanigheid van paarden.* Koeda —, *een paard met bovennatuurlijke eigenschappen.*

sâmi, *kluizenaar.*

samista, *S. geheel*, *gansch.* Pada — sekalien, *in het gansche heelal.*

samoedra, *S. oceaan*, *zee.* — selâtan, *de Stille Zuidzee.*

sa-moeka, *gelijkende*, *tegen elkander over.* — kan, *vergelijken*, *tegen elkander hooren.*

samoewa, samôwa, *S. alle.* — nja, *alles*, *te zamen*, *te gader*, *zij allen.*

samohânja, *zie:* samoewa.

sâmon, *rooven*, *aanranden*, *plunderen.*

spoedige reis! — pâgi, *goeden morgen.* — tinggal, *vaarwel.* Ka — an, *gezegend.* Menjalâmatkan, *zegenen, bevoordeelen.*

salamboet, *deken, sprei, laken; mantel.* (*Zie:* selimoet).

salampîkoe, *zekere vogel.*

salampoeri, *zekere katoenen stof.*

sâlang, — ali-ali, *de bocht aan een werpslinger.*

salangka, *sleutelbeen.*

salangkar, *klappen, babbelen, verklikken,* Penjelangkar, *babbelaar, verklikker.* Penjelangkâran, *verklikking.*

salapa, *beteldoos.*

sa-lâpis, *enkel, alleen.*

salâpoet, *bekleedsel.*

sâlaq, *blaffen, keffen.* Andjing menjâlaq, *een aanblaffende hond; de hond blaft.*

sâlaq, *zekere vrucht.*

sa-laqsa, *S. tienduizend.*

salar, *met een heet ijzer schroeien.*

salasâl, *Ar. pisvloed.*

salasima, salîsama, *verstopping, hardlijvigheid; koude pis.*

sâlat, selat, *kanaal, zeearm, zeeëngte, straat.* (*Zie:* selat.)

sâlbiah, *P. salie.*

salédêr, *smeerlap.*

sâléh, *bijzonder, ondeelig, individueel.* — sa-órang, *individu, ondeelige, een enkel mensch, één persoon.* — soeâtoe djâlan, *een bijzondere weg.* — soeâtoe berdoewa itoe, *een van die twee.* Di pèr — kan, *geïndividualiseerd worden, ondeelig gemaakt worden.*

salémah, *koude, verkoudheid; snot.*

sa-lembar, *een blad (papier).*

salempang, *knapzak, brievenzak, valies.*

salempang, *beducht, bekommerd, bezorgd of ongerust zijn; argwaan, wantrouwen; besluiteloos zijn, weifelen, huiveren.*

salépi, *gesp.*

salîgi, *houten pijl, schicht.*

salimbâda, *een gekorven diertje.*

sâlin, sâlîn, *overgieten, plengen, tappen, overbrengen, vertalen, vertolken, overzetten, overschrijven, verkleeden, van gewaad verwisselen, veranderen, verkeeren.* — anggoer, *wijn overgieten, inschenken.* Bèr — kâin, *andere kleederen aantrekken.* Bèr — nâma, *van naam veranderen, een anderen naam aannemen.* Di per — óléh râdja dèngan *salangkapnja* pekâin, *door den vorst met een stel* [illegible] *worden.* Kitâb jan[illegible] bahâsa djâwa, *een* [illegible] *vertaald werk, boek* [illegible] *vertaald; zichtbaar* [illegible] djathoen ajâh pón [illegible] bajîk roepânja, m[illegible] kander, *Ardjathoen* [illegible] *had een gunstig* [illegible] *laat van Alexander* [illegible] *zen, (op hem over*[illegible] Pèr — an, *verkl*[illegible] *gieting, veranderin*[illegible] *plaar.*

salînan bahâsa, [illegible]

salîndang, seliuda[illegible] *sluier, omslagd*[illegible]

saling, *huisvest*[illegible]

salîsik, *krauwen*[illegible]

sâl kabîsah, *sch*[illegible]

saloebang, *groot*[illegible] —, *geheel* [illegible]

saloekam (seluk[illegible] *gegraven kun*[illegible]

saloekong, *langwer*[illegible] *een langwer*[illegible]

saloeloep, *L.* [illegible]

sâloet, *bepleister*[illegible] *gen, bedekk*[illegible] *halen; voere*[illegible] pèraq, *me*[illegible] Penjaloetan, *dekking,* [illegible] *verglaass*[illegible] loet, *be*[illegible]

saloewar, [illegible]

salóka, [illegible] *opzeggen*[illegible]

salôngkar, [illegible] *verklikk*[illegible]

salop, [illegible]

salwa, [illegible]

sâma, [illegible] *de*[illegible] *groot*[illegible] bâji[illegible] — [illegible] dj[illegible] [illegible] róta, *lijken*[illegible] *ken.* [illegible] —, [illegible]

voorbeeldeloos. — kan, *gelijk stellen*, *eveneens behandelen*, *vereffenen*. Bèr — an, *vergelijking*. Menjamâï, *vergelijken*. Di menjamâï, (*slecht Maleisch*, *liever:* di samâï), *vergeleken worden*. (Sâma *wordt in de volkstaal soms in de beteekenis van* aan *gebruikt*, *als:* Minta sâma dîa, *vraag hem; zulks is strijdig*, *en beteekent: vraag gezamenlijk met hem.*) Menjamâkan, *gelijkstellen.*

sa-mâlam, *van nacht*, *in den laatsten nacht*. — an, *den ganschen nacht door.*

samandar, *salamander.*

samang, soemang, *schuldenaar*. Anaq —, *pandeling*, *die voor schulden dient*. Indoe —, *de schuldvorderaar*, *schuldeischer.*

samangka, *watermeloen; eene plaats aan de straat Soenda*, *op Sumatra.*

samantâra, *zie:* semantâra.

samantrâ, *zie:* samatrâ.

samaq, *kreupelhout*. *kreupelbosch; begroeid met struiken*, *onkruid.*

sâmaq, *leerlooien*, *leder bereiden*. Belom di —, *ongelooid*. Baloelang jang di — tîga bîdang, *drie stuks bereide huiden.*

sâmar, semar, *vermommen*, *verkleeden*, *maskeren*, *bespieden*, *verbergen*. Penjâmar, *spion*, *bespieder*, *verkleed persoon*. Menjâmarkan dirînja, *zich vermommen*. Ka — an, *vermomming*, *verkleed zijn*. Tèr —, *vermomd*, *verkleed*. Penjamâran, *bespieding.*

samarbaq, — an, *geurig*, *welriekend; welriekende geur verspreiden.*

samatrâ, samantrâ, *Sumatra*, *(ook* Indaloes *en* poeloe Pertja *genoemd).*

sambal, *toespijs*, *bestaande uit groenten*, *kruiderijen*, *gedroogde visch*, *garnalen enz.* Mâkan nâsi sâma — itoe ada ènaq sakâli, *rijst met sambal te eten is zeer lekker*. Anaq —, *verzachting voor het scheldwoord* anaq soendal, *hoerenkind.*

sambang, *nachtronde*, *nachtwacht*, *ronde*, *patrouille*. Râd —, *rechtbank van ommegang.*

sambar, *grijpen (in de vlucht*, *zooals een kat)*. Bèr — — an, *met de klauwen vechten*. Di — glap, *door den bliksem getroffen worden.*

sambat, *vastmaken*, *vasthechten*, *vereenigen*, *verbinden*, *toesluiten*, *grendelen*. Pèr — an, *aaneenvoeging*, *verbindtenis*, *verstandhouding*. Menjambatkan dirînja dèngan marîka itoe, *zich met hen vereenigen*, *verbinden.*

sambia, *zekere oneetbare zeevisch*, *in de gedaante van een hond.*

sambil, *terwijl*, *toen*, *tevens*, *en; (het duidt veelal den tegenwoordigen tijd van het bedrijvend deelwoord aan)*. Doedoeq — menângis, *zitten te weenen*. — makan, *etende.*

sambiléh, sembiléh, sombiléh, sembléh, *slachten*, *offeren*. Tampat — an, *offerplaats*, *slachtplaats*. — an, *offerande*. Binâtang — *offerdier*. Menjemblèh, *slachten*. Penjemblèh — an, *slachting.*

sambiliq, *verstopping in den buik*. Poeroe —, *aambei.*

sambir, *afwijken*, *zooals het kompas*. Oetâra — djârom pèndèq, *eene streek van het noorden afwijzen*, *eene streek noordwestering*. Oetâra — djâroem pandjang, *twee streken noordwestering.*

samboejan, *teeken*, *sein*, *alarm*, *parool*, *wachtwoord; voorslag*, *klik (van de klok).*

samboek, *de ruige schil van de kokosnoot.*

samboeng, *zie:* sambong.

samboer, *gudsen*, *ruischen*, *spuiten*, *spatten*, *rond verspreiden*. — an, *gudsing*, *uitstorting*. Maka bèr — anlah bâoe âjèr mâwar, *de geur van het rozenwater verspreidde zich.*

samboet, *ontvangen*, *aannemen*, *in handen nemen; verwelkomen*, *afhalen*. Ka — an, *aannemelijk; het ontvangene*, *verwelkomd*. Penjamboet, *ontvanger*, *aannemer*, *inhaler*, *afhaler*. Penjamboet-an, *ontvangst*, *aanneming*, *verwelkoming.*

sambong, *aanvlechten*, *aanlasschen*, *vereenigen*. — an, *vereeniging*, *lassching*. — annja, *vervolg*. — bèsi, *aansmeden.*

sambrâni, *denkbeeldige hoedanigheid van paarden*. Koeda —, *een paard met bovennatuurlijke eigenschappen.*

sâmi, *kluizenaar.*

samista, *S. geheel*, *gansch*. Pada — sekalien, *in het gansche heelal.*

samoedra, *S. oceaan*, *zee*. — selâtan, *de Stille Zuidzee.*

sa-moeka, *gelijkende*, *tegen elkander over*. — kan, *vergelijken*, *tegen elkander hooren.*

samoewa, samôwa, *S. alle*. — nja, *alles*, *te zamen*, *te gader*, *zij allen.*

samohânja, *zie:* samoewa.

sâmon, *rooven*, *aanranden*, *plunderen.*

Penjâmon, *roover*. Orang penjâmon, *bandiet*. Menjâmon, *rooven*, *plunderen*. Penjamônan, *rooverij*, *aanranding*, *plundering*.
sampah *en* sampaq, *vuiligheid*, *ruigte*, *uitvaagsel*, *afval*, *spaanders*, *modderig zeeschuim*, *stof*; *het aangeveegde van stallen*, *vuil hooi of stroo*.
sampal, *toestoppen*, *verstoppen*: *stop*, *prop*, *wiekje*, *compres*. — lôbang prâoe, *een gat in een prauw stoppen*.
sampan, *boot*, *sloep*, *bark*, *kano*.
sampana, *zegen*, *zegening*, *zegenen*, *heilwenschen*.
sampâna, *denkbeeldige deugdzaamheid van een zijdgeweer*.
sampang, *vernis*. Menjampangkan, *vernissen*.
sampaq, *de greep*, *stok van eene speer*; *gevest van een zijdgeweer*.
sampar, *besmettelijke ziekte*, *sterfte*, *pest*, *plaag*; *aanstekend*, *besmettelijk*, *overervend*. — an, *besmetting*, *aansteking*, *overerving*. Menjamparkan, *verpesten*.
sampat, sempat, *in staat zijn*, *gelegenheid hebben*, *kunnen*, *tijd hebben*, *geen belet hebben*. Tiâda —, *belet hebben*, *verhindering hebben*, *niet kunnen*. Tjahâri —, *gelegenheid zoeken*.
sampé, sampei, *aankomen*, *bijkomen*, *komen*, *aanlanden*, *bereiken*; *bedragen*, *beloopen*; *voldoende*, *genoegzaam*, *toereikend*; *tot*, *tot aan*. — dalam, *bevaarbaar*. — di, *tot*. — di — sîtoe, *tot daaraantoe*. — lah îa ka-Mekah, *hij kwam te Mekka aan*. — sakârang, *tot nu toe*. Sampé tîga kâli, *tot driemaal toe*. Itoe djoega —, *dat is voldoende*. Memjampékan ħâdjat, *het noodige doen toekomen*, *in de behoefte voorzien*. Bârang di — kan Allah, *God doe het geworden*, *gebeuren*. Memjampékan pèrdjandîan, *een verbond of belofte nakomen*, *vervullen*. Ka — an, *genaakbaar*, *genaderd*. Poeloe itoe ka — an kapal itoe, *dat eiland wordt door dat schip genaderd*. Penjampéän, *toevoer*, *aanvoer*, *vervulling*.
sampi, *zie*: sâpi.
sampîr, *iets ophangen*.
sampîran, *kapstok*, *droogrek*, *droogstok*.
sampît sampît, *soort van schelpvisch*.
sâna, *Ar. glans*.
sâna, *daar*, *ginder*, *ginds*, *ginderheen*, *gindsch*. Di — *daarheen*, *daar naar toe*. — sîni, *hier en daar*, *links en rechts*, *ginds en herwaarts*. Sampé di —, *tot daar aan toe*. Di sablah — qoeboer, *aan gindsche zijde van het graf*.
sanâma, *S. naamgenoot*.
sânaq, *betrekking*, *bloedverwanten*.
sânaq, *pijn*, *koliek*, *kramp*, *stuip*. — proet, *buikpijn*, *snijding in het lijf*. Ka — — an, *stuipen*, *krampen hebben*.
sanat, *Ar. jaar*, *jaartal*.
sanda, *boert*, *scherts*, *grap*. — goeroe, *grappen en kuren*. Bèr —, *boerten*, *schertsen*. —, *ik*, *in een nederigen zin*.
sandang, sendang, *gordel*, *koppel*, *degenkoppel*. Menjandang, *aangorden*. — an, *gordel*, *bekleedsel*.
sandar, sèndèr en bèr — *leunen*, *aanleunen*, *steunen*. — an, pèr — an, *leunpunt*, *steunsel*, *leuning*. Penjandâran, *het leunen*.
sandara, *aan het gerecht overleveren*, *gijzelaar*, *pand*.
sandoe, *pijnzend*, *zwaarmoedig*, *in gedachten verzonken*.
sandoes, *zoo fijn als rag. (denkbeeldig)*. Kain — an, *kleed zoo fijn als rag*.
sânga, *snot*, *droes*, *schuim van metaal*. — ingoes, *snotteren*, *snuiten*.
sânga, *op de tanden vangen (gelijk een olifant.)*
sangâdja, *zie*: sengâdja.
sangâdji, *Jav. titel*; *vorst*.
sangal, *pijn in de leden*, *jicht*. — kâki, *podagra*, *voeteuvel*.
sângat, *zeer*, *bij uitstek*, *bovenmate*, *buitengewoon*. — morka, *zeer toornig*. Bebrâpa —, *hoe sterk ook*. Tèrlâloe amat —, *zeer buitengewoon*, *(hoogste trap)*.
sangat, *angel van een wesp*, *bij*, *schorpioen*. Menjangat, *steken (met den angel)*.
sanggam, *fraai voor het oog*.
sanggarah, *in gereedheid brengen*; *logeren*, *huisvesten*.
sanggat, *aan den grond zitten*, *met den voor- of achtersteven*; *op een rif*, *schoor*, *plaat of bank vastraken*.
sanggoegoe, *soort van schelpvisch*.
sanggoel, sanggol, *oprollen*, *opkrullen*; *krul*, *vouw van opgestoken of opgerold haar*. — kâin, *het kleed opschorten*. ramboet, *het haar oprollen*, *opsteken*.
sanggoeloer, *sullen*, *uitsullen*, *glijden*.
sanggoep, *ondernemen*, *aannemen*, *er voor instaan*, *borg blijven*.
sanggoerdi, *stijgbeugel*.

sanggoet, *trekken, scheuren, rukken*; *ruk, scheur, greep; de knijpers of scharen van een kreeft*; *wippen*. — an, *wip aan een put*. Menjanggoet, *grijpen*.
sanggoetkan, *wippen*.
sanggol, *voorspellen, voorzeggen, waarzeggen*.
sanggrah, *aderlaten*. — an, *aderlating*.
sangka, *S. vermoeden, vermeenen, vooronderstellen, inbeelden, verbeelden, wanen, denken; gissing, vooronderstelling, waan, denkbeeld*. — jang sâlah, *verkeerde waan*. Pada — nja, *naar gissing, wellicht, waarschijnlijk*. Tiâda tèr —, *niet vermoedelijk, er is geen denken aan, onvoorzien, niet vooronderstelde*. Ka — an, *vermoeden; verdacht*.
sangka, *een zeeschelp*.
sangkal, bèr — *en* menjangkal, *ontkennen, loochenen, verzaken, verdraaien, herroepen, intrekken*.
sangkâla, *S. kluisters, boeien, ketens*.
sangkan, *snuiten*.
sangkap, *ophalen (gordijnen)*.
sangkar, sangka, *kouw, kooi*. — hâjam, *hoenderhok*. Menjangkar, *in eene kooi plaatsen*. — boeroeng, *vogelkooi*.
sangkâran, *kooi, hok*.
sangklâpa, *bloemdragende heester. (Gardenia flore simplice)*.
sangkoen, sangkan, *ferm, koen, sterk, standvastig*,
sangkoer, *wroeten*.
sangkoet, *verhinderen, belemmeren, haperen; vastraken, ergens aan haken of hangen blijven*. Tèr — pada pâkoe, *aan een spijker blijven vastzitten*. Menjangkoetkan, *hinderen, belemmeren, in den weg leggen, dwarsboomen, tegenwerken*. Pedang jang te — di sârongnja, *een zwaard, dat in de schede vast zit*.
sangkoewang, beewah —, *luchtpijp, strot*.
sangsâgan, *zekere vogel*.
sangsâra, *marteling, kwelling, onderdrukking, gestrengheid, pijn, neteligheid; lijden*. Menjangsarâkan, *martelen, pijnigen, onderdrukken, geweld aandoen*.
sanioe, *Ar. schoon, fraai*.
sanoenoeh, senoenah, *kuisch, kiesch, zedig, bescheiden, schaamachtig, onbedorven, zedelijk, edel*. Pri jang —, *zedigheid, kuischheid, kieschheid, zedelijkheid*.

santâdji, *halster, riem, strop*.
santat, *soort van bloem. (Flamma peregrina)*.
santan, *kokosmelk*.
santap, *spijzen, eten, nuttigen; strijken, schuiven, zetten in het schaak- of damspel*. Pèr — an, *spijzen, eetwaren, gerechten*. Toeankoe — lah dhóló, *schuif gij eerst, doe gij den eersten zet; eet eerst*. — an, *gastmaal, maaltijd*. Di pèr — kan, *onthaald, gespijzigd worden*.
santeri, *jonge geestelijke, candidaat, ook onderwijzer in de godgeleerdheid*.
santiâsa, *voortdurend, gedurig, onophoudelijk, gestadig, eeuwig*.
santon, *beleefd, welgemanierd*. — sopan, *kiesch en beleefd*.
santri, *zie:* santeri.
saoe, *overdekken, bedekken; deksel*.
saoeh, *anker*. Melaboehkan —, *het anker werpen*. Bongkar —, *het anker lichten*. Tali —, *ankerkabel*.
sa-oleh-oleh, *kwanswijs*.
sa-órang, *iemand*. — akan —, *elkander, met elkander*.
sâpa, *zie:* siâpa.
sapada, *verkorting van* si âpa-ada, *wie er maar is. Gewoonlijk wordt hiermede de knecht of loopjongen aangeduid*.
sâpa *of* menjapâ, *toespreken, aanspreken, aanroepen, waarschuwen; zich vervoegen bij*. — pandjang, *langs*.
sâpang, *sapanhout*.
sapar, *zie:* tsafar.
sa-paro, *een gedeelte, deel; half, gedeeltelijk*.
sa-pâsang, *twee, een paar, koppel, span, stel*. — jang di moeka, *voorspan*.
sâpat, *zekere visch*.
sa-pâtah, *een gedeelte*. — kâta, *één woord*.
sapâtoe, *Port. schoen*. Sapâsang —, *een paar schoenen*. Toekang —, *schoenmaker*.
sapedas, *gember*.
sa-pèr-ampat, *een vierde*; sa-per-anam, *een zesde*; sa-pèr-sablas, *een elfde*.
sa-pèrtânaq, *tijdmaat om rijst te kooken; (een pijp rookens)*.
saperti ânaq ânaq, *kinderachtig*.
sa-pèr-tîga, *een derde*.
sâpi, *koe, os*. Mînjaq —, *koeboter*. Dâging —, *koevleesch*. Potong —, *een os slachten*. — betîna, *koe*. — djantan, *stier, bul*. Anaq —, *kalf*. Ajèr soesoe —, *koemelk*. — lâoet, *zeekoe*. — moeda, *vaars*.

sâpit, *haarknijper.*
sâpoe *of* menjapoe, *vegen, wisschen, uitvegen, afvegen, afwisschen, bezemen, stoffen, aanstoffen, afstoffen, uitstoffen, aanvegen; smeeren, insmeeren.* — dengan âjer mas, *vergulden* — dengan âjer timah, *vertinnen.* Poekoel —, *geeselen.* Sa —, *bezem, veger, stoffer, wisch.*
sapoeh, *temperen, harden.*
sapoe-lîdi, *stalbezem.*
sa-poeloeh, *een tiende.* Ka —, *de tiende.*
sa-poepoe, *neven van denzelfden grootvader afkomstig.*
sapoe-tângan, *neusdoek, zakdoek, hoofddoek.*
sa-pôtong, *een stuk, eene homp.*
sa-pri, *gelijk, eveneens, van denzelfden aard.*
saptoe, *zaterdag.*
saqelât, *P. laken, wollen kleed, wollen stof.*
saqsâma, *S. navorsching, nasporing, uitvorsching, scherp onderzoek, streng toezicht.*
saqti, *S. bovennatuurlijke eigenschappen bezittende, krachtvol, machtig, (heilig).* Ka — an, *vermogend, bovennatuurlijk bedeeld.*
saraf, *Ar. zorgeloosheid.*
sarâga, *hoofdkussen, peluw.* Bantal —, *kussens; het hoogste kussen.*
sârah, *overleveren.* (*Zie:* serah).
sarahkan, *betrouwen; in iemands handen stellen; overleveren, overgeven.* — diri, *zich toebetrouwen.* — ôrang sâkit, *een zieke opgeven.*
saraî, *bijenblad.*
sarampang, *aalgeer, elger.*
sarampoe, *groote boot.*
sarana, serana, pasoena — *bekooringen, betooveringen.*
sârang, *nest.* — boeroeng, *vogelnest.* Bèr —, *nestelen.* — lâwa-lâwa, *spinneweb.* — — madoe, *honigraat.*
sârang, *aanvallen, storm loopen, bestormen.* (*Zie* serang).
sârap, *mest.*
sarap, *billijk, goedkoop.* Dèngan — hargânja, *voor een billijken prijs.*
sâraq, *echtscheiden; verwijderen, verloopen, wegloopen; spenen.* Bini jang mâoe —, *de vrouw, die wil scheiden.* Tèr — dèri pada soesoe, *gespeend, van de borst af.* Menjâraq, *spenen.*
sarâsa, *een goede zeevisch.*
sarâsah, *P. zekere katoenen stof.*
sârat, *laden, vol laden, overladen, te vol laden; geladen; bedekken.* Tèr —, *vol, bedekt.* Sâratlah prâoe itoe ampîr tinggelam, *die prauw is tot zinkens toe geladen.*
sarâthan, *Ar. kreeft, hemelteeken.*
sa-râtoes, *zie:* râtoes.
sa-râwan, *een tros, bos, bundel, stel.*
sarâwang, *een welriekend kruid, (ocymum monachorum). L.*
sarbat, *zie:* sjarbat.
sardam, *muziekinstrument, speeltuig.*
saré, gîgi saré, *voortand, snijtand.*
sari, *een lekker zeevischje.*
sariâwan, *spruw, scheurbuik.*
sa-rîboe, *duizend, een duizend.* — kâli-sarîboe, *millioen.*
sâring, *doorzijgen, kleinzen.*
sarîngan, *filtreer.*
saringani, *lekkere zeevisch.*
sarkap, *zie:* sirkap.
sarkap, *val, valdeur.*
sarmad, *Ar. eeuwig.*
sâroe, *vermengen; verspieden.*
saroené, *schermen, de wapens hanteeren. (Op Sumatra in zwang).*
saroené, *soort van hobo.*
sa-roepa, *gelijk, eveneens.* Tiâda sa-órang — nja, *niemand is gelijk aan haar.*
sârong, *schede, koker, bekleedsel, foudraal, etui.* Menjârongkan pedang, *het zwaard in de schede steken.* Bèr — kan péraq, *met eene zilveren schede.* — *of* kâin —, *kleedje, rok, die de inlanders dragen, welke om het lijf geslagen en van boven wordt opgerold, ten einde vast te blijven.* — bantal, *kussensloop.* — kâki, *kous.* — tângan, *handschoen.*
sarsah, *onkruid.*
sarsar, *Perz. gek.*
sarsjaf, *Perz. mostaard.*
sarsjpa, *S. mostaard.*
sarw, *Ar. cipres.*
sarwar, *P. prins, heer, vorst.*
sâsa, *levenskracht.*
sa-sâät, *een oogenblik.* (*Zie:* sâät).
sa-sâpoe, *bezem, veger, stoffer, zwabber.*
sâsaq, *vlot.*
sasaq (*zie:* sesaq).
sasar, *verdwalen.*
sasâran, *doelwit, mikpunt.*
sasat, (sarar L.) sesat, *dwalen, dolen, verdwalen, afdwalen, afdolen.* Menjasatkan, *verleiden, doen afdwalen, om den tuin leiden.*

sasâté, *gerecht van vleesch met uien gebraden, en aan een stokje gestoken.*
sasâwar, *lekker zeevischje.*
sasâwi, *mostaard.* Tampat —, *mostaardpot,* — *vat.*
sa-sèndoq, *één schep.*
sa-soesoewan, *zoogbroeder.*
sa-soewap, *beet, mondvol.*
sastarawan, *S. tooveraar; een kundig man, ervaren in geheime wetenschappen; zwarte konstenaar.*
satâhoe, *voorkennis.*
sa-tâhoen poenja, *jaarlijksch.*
sâtang, *stok, staak, draagboom.*
sa-tèngah, *half; helft; sommige.* — órang bèrkâta, *sommigen zeggen. (Zie:* tèngah).
satîa, *S. trouw, gehechtheid, getrouwheid, verkleefdheid; getrouw, gehecht.* Bèr —, *getrouw zijn.* — wan, *getrouw, verkleefd, gehecht.*
satiâwan, *getrouw.*
sâtoe *en* satoe, *een, eene.* — âpa, *het eene of het andere.* — di blâkang lâjin, *achtereen.* — djoega, *een en dezelfde.* — kali, *eens, eenmaal.* — órang trâda, *niemand.* — per sâtoe, *uiteen, achtereen; afzonderlijk, hoofdelijk, hoofd voor hoofd.* — pón tiâda, *niemand.* — roepa, *eenerlei, eenvormig, eensoortig.* — sâma lâjin, *aan elkander.* — sa-tèngah, *anderhalf.* — sâtoe, *ieder.* — trâda, *geen.* Bèr — —, *hoofd voor hoofd, een voor een.* — Koerang — sarâtoes, *negen en negentig, op één na honderd.*
sa-toeboeh, *een lichaam; eene vrouw bekennen.*
satria, *S. prins van den bloede; krijgsman, jongman, edelman.*
satroe, *S. persoonlijke vijand, tegenpartijder, oppositie.* Bèr —, *vijandig zijn, in vijandschap leven.*
satwâ, satawâ, *groote, wilde dieren, dieren des wouds, wild gedierte. (Het wordt veelal met* morga *verbonden, als:* morga satawa, *allerlei wild gedierte).*
sâwah, *rijstveld, lage en moerassige rijstvelden.* Meloekoe —, menanggâla —, *een rijstveld beploegen.* Sâja kardja —, *ik werk in de rijstvelden, ik ben een landbouwer.*
sawâl, *zie:* soewâl.
sawân, *overval, toeval, aanval, kramptrekking.* — kâkoe, *stuip.*
sawang, *roet.*
sâwaq, *werpen, keilen.*
sawârang, *deelhebber.*
sawé, *zekere vogel, met eene donkerblauwe kleur en twee lange vederen in den staart.*
sawh, *anker, scheepsanker.*
sawidjâna, *een gezicht ver.*
se. *Dit woordje is onafscheidbaar voor sommige bijwoorden, als:* — bâgé, *gelijk als.* — roepa, *waarschijnlijk, als of, gelijk.* — soenggoeh, *waarlijk, inderdaad.*
sebab, sabab, *Ar. reden, oorzaak, drijfveer, beweegreden, beweegmiddel; uit hoofde, om (ter zake van), dewijl, omdat, daar, doordien, vermits, want, alzoo, aangezien, gemerkt.* — âpa, *waarom, waartoe, om welke reden.* — dîja, *zijnenthalve.* — îtoe, *weshalve, derhalve.* — kowé, *uwenthalve.* — misti, *plichtshalve.* óléh — *uit hoofde, door.* Karna sebab, *dewijl, nademaal dat.* Menjebabkan, *veroorzaken.* Bèr —, *eene oorzaak hebben.*
se-bagé, *als, gelijk; weêrga, evenbeeld.* — boeroeng roepânja, *als een vogel van gedaante.* Tiâda s'órang — nja, *niemand gelijkt hem.*
se-bagimâna, *hoe, op welke manier, hoedanig; zoo als, zoodanig. (In een vragenden zoowel als in een bevestigenden zin).*
se-benar, *waarlijk, zeker.*
se-bânjaq, *zoo veel als, zoo wel als.* — nja, *grootendeels.* — lâgi, *zoo veel te meer.*
sebar, *zaaien.*
se-bârang, *werwaarts, waar naar toe, waar ook; sommige, allerlei, welke ook.* — órang, *jan en alle man, ieder een.* Pada — tampat, *ergens, op eene of andere plaats.* — órang pón tiâda, *niemand.*
sebâsab, hâri râja — *palmzondag.*
sebâwah, *zwijn, varken, (laagste dier, van* bâwah).
se-betoel, *inderdaad, waarlijk, waarachtig.*
seboet, *melden, vermelden, opnoemen, noemen, meedeelen.* Menjeboetkan, *melden.*
se-bóléh-boléh, *zooveel mogelijk; indien het mogelijk is.* Dèngan — koewâsa hamba jang dlâîf, *met al de middelen, ter beschikking van mij onmachtige.*
sedal, *zerp.*
sedang, *terwijl, gedurende, ondertusschen, intusschen; toereikend, voldoende; middelmatig, matig, gemiddeld, tamelijk.* — dia soembahjang, *terwijl hij bad.* —

òemoernja, *hij is van middelbare jaren.* Ajam —, *een middelmatig hoen.* Itoe — djoega, *dat is toch toereikend.* Menjedangkan, *bemiddelen.*
sedap, *aangenaam, genoegelijk, lekker, vroolijk, opgeruimd.* — di pandang, *bekoorlijk, aangenaam voor het oog.* Nâsi jang — rasânja, *rijst, lekker van smaak.* — tîdor, *aangenaam slapen.* Menjedapkan, *veraangenamen, vervroolijken, opbeuren.* Penjedâpan, *veraangenaming, vervroolijking, opbeuring, verlekkering.* Ka — an, *vervroolijkt, opgeruimd, opgebeurd; verlekkerd.* — an, *lekkernij, geneuchte, vroolijkheid, opgeruimdheid.* Di pèr — kan, *verlekkerd worden; vervroolijkt worden.*
sedé, *spijt.*
sedekah, *zie:* tsedeqat.
sedekâla, *S. voortdurend, onophoudelijk, gestadig, bestendig; gewoonlijk, gebruikelijk.* — demîkien kardjânja, *gestadig handelde hij aldus.* Adat —, *de voorouderlijke, de oude gewoonten; landswijze.*
sederhàna, sederâna, sadarhâna, *middelmatig, bedaard, geschikt, gepast, fatsoenlijk, betamelijk; middelmaat.* Orang —, *een geschikt, fatsoenlijk mensch.* Harga jang —, *middelmatige prijs.*
sedîa, *gereed, klaar, in orde, af, vaardig, bereid.* Béjar — akan nâiq, *maak u gereed om op te stijgen!* — kan, *gereed maken, bereiden, toebereiden.* Penjediâ-an, *toebereiding, toestel.* Ka — an, *gereedheid.* Pakéan itoe soedah ka — an, *die kleederen zijn in gereedheid.*
sedîa, *voormalig, oud, van oudsher, vroeger, immer; natuurlijk, eigenaardig, echt.*
sedîkit, *weinig, luttel, gering; iets (een weinig).* Lebéh koerang —, *iets meer of minder.* Menjedîkitkan, *verminderen.* — sâdja, *beetje.* — sakâli, *ziertje.*
sedingin, *verkoelende plant.*
sedjâ, *sedert, sinds.*
sedjà, *Ar. rijm, voetmaat, dichtmaat.*
sedjahtra, *S. welvaren, voorspoed, vrede, behoudenis.*
sedjâti, *algemeen.*
sedjîl, *Ar. rol, register.*
sedjoed, *Ar. buigen, knielen, (uit eerbied).*
sedjoeq, *koel, frisch, koud.* Menjedjoeqkan, *verkoelen.* Ka — an, *verkoeld; koude gevat; koelte.*
sedoe, *de hik, snik, nok.* Menjedoe, *hikken, nokken, snikken.*
sedoet, *afgunst, nijd.* Menjedoet, *benijden.*
segala, segalla, *S. alle. elk, een iegelijk, allerlei.* — binâtang, *gedierte.* — bintang, *gesternte.* — órang, *iedereen.* — roepa, *allerlei, allerlei soort.*
segan, *slof, onachtzaam, traag, lui, onwillig, onverschillig.*
se-ganap (genap), *geheel, volkomen, gansch; ieder, elk.* Pada — tampat, *overal, in elke plaats, in ieder oord.*
segar, *frisch, versch (van groenten, bladen).*
segra, segrah, *spoedig, vaardig, vlug.* Menjegrakan, *bespoedigen, versnellen.*
seid, *Ar. titel van aanzienlijken, die zeggen van Mohammed af te stammen; heer, edelman, patriciër, die een groenen tulband draagt.* Iâ —, *o Heere! (God).*
sejogiânja, *het is dienstig, noodig.*
sekadoewâkan dèngen sakoetânja, *een van beide met een zijner makkers.*
se-kâ-hèndaq, *wil, behagen, welgevallen; overeenkomstig den wil.* Dèngan — nja, *met welgevallen, met medewerking.*
sekalihât-an, *gezicht, uitzicht.*
sekam, *kaf, stof.*
sekârang, *nu, thans, tegenwoordig.*
sèkat, *borstel, boender; afvegen, borstelen, afborstelen, boenen, schuieren. Zie:* sîkat. Kain —, *wrijfdoek.*
sekiën, *zoo, zooveel, zoo menig.* — lâma, *zoo lang als.*
sekîn, *Ar. meisje.*
sekîra-kîra, *omtrent, naar gissing, ongeveer.*
sekoenjong, *onverwacht, op eene onverwachte wijze.*
sekoerang-koerang, *ten minste, op zijn minst, op het minst, het minste; gebrek; bij gebrek.*
se-koetoeq, *vervloekt, verdoemd.*
sekoewat, *krachtig, met kracht; dapperlijk, strengelijk.*
sekritaris, *V. secretaris.*
selâda, *V. salade.*
selâdang, *wilde koe.*
se-lâgi, *zoo lang als.*
selâin, *behoudens, behalve.*
selâkoe, *gelijk als, gelijkende.*
selâloe, *voorbij, verder dan.*
selâm *of* selamkan, *indompelen, onderdompelen, plompen, duiken, doopen.* Menjelamkan, *onderduwen, indompelen.* Penjelâman, *indompeling.*
selâma, *gedurende, zoo lang als.*
se-lamânja, *altijd, immer.*

sèlan, *het eiland Ceylon.*
selang, *afwisselend, gemengd, geschakeerd; tusschenruimte.* Menjelang-njelang, *van een scheiden, van elkander op zekeren afstand plaatsen.*
selang, *terwijl, gedurende, nademaal, dewijl, aangezien, vermits, bijaldien.*
selapa, selapa, *tabaks-, betel-, zakdoosje.*
selâpan, delâpan, doelâpan, *acht (in getal).*
selapoet, *vlies, vliesje.*
selaraq, *dwarsbalken van een vervoerbaren paardenstal.*
selat, *zie:* sâlat.
selâtan, *zuiden.* Ka —, *zuidwaarts, naar het zuiden.* Angin —, *zuidewind.* — menoenggara, *zuid-zuidoost.* — dâja, *zuid-zuidwest.*
selempang, *zie:* salempang.
selepa, *zie:* selapa.
selepâha, *bilnaad.*
selesé, seleseì, *ontwarren, ontwikkelen, eindigen, vereffenen.* Menjelesékan ramboet, *het haar ontwarren, in orde brengen.* — kan, *beslechten.*
selewengan, *Jav. onder weg ergens aangaan.*
selîmoet, *mantel, deken, sprei, dekkleed.* — bèr-lâpis-lâpis, *gevoerde mantel.* Bèr —, *een mantel dragen, onder eene deken liggen.*
selimpang, *zie:* salempeng.
selîndang, *zie:* salîndang.
se-lindoeng, *veiligheid, schuilplaats, wijkplaats.* Bèr —, *schuilen, toevlucht nemen.* (*Zie:* lindoeng).
selîseh, *vooruitsteken; niet even lang zijn; verschillen in gevoelen, twisten.*
selîsiq, *L. krauwen, als een vogel, die zich gebaad heeft.*
selit, *enten.*
sèlla, *zadel.*
sellam, *zie:* sêlam.
seloeloep, *duiken, onderduiken, zich indompelen.*
seloeran, *goot, kanaal, pijp, waterleiding.*
seloeroe, *klucht, grap, kuur, gril, boert.* Bèr —, *boerten, grappen maken, schertsen.* Bèr — kan, *begekken, bespotten.* Penjeloeroe-an, *begekking.*
se-loeroh, *geheel, gansch, over het geheel.* — toeboeh, *het gansche lichaam.* Di atas — moeka boemi, *over de geheele oppervlakte der aarde.*
seloewar, *zie:* saloewar.
selokan, *zie:* slôkan.
selomprèt, *kornet, trompet, bazuin.*

selselah, *keten, rij, reeks, zamenhang; opvolging, geslachtsrekening, stamlijst.*
semâdja, *slechts, alleen; zeker, gewis.*
semâjam, semâjîm, *in het openbaar gehoor geven, in staatsie, in luister zitten.*
se-mâna-mâna, *ergens, waar ook, overal.*
semandèra, *boegspriet.*
semângat, *schrik, beroering, ontsteltenis.*
semang, samang, *onbeschaafde, woeste volksstam in de binnenlanden van het Maleische schiereiland, met kroeshaar en eene donkere kleur.*
semantâra, *S. gedurende, terwijl, in den tusschentijd, ondertusschen, zoo lang als.* — îtoe, *intusschen.*
se-mâta, *onvermengd, zuiver, geheel.* Ajèr — mâta, *zuiver water.*
semâwi, *hemelsch.*
sembah, *eerbiedig spreken, zeggen, begroeten, huldigen, aanbidden.* Pèr — 'an, *groet, huldiging.* — 'an, *geschenk van hulde, offer.*
sembahjang (soembah hiang), *bidden, godsdienst verrichten.* Ajèr —, *wijwater.*
sembahjang atsâr, *schietgebed.*
sembârang, *zie:* se-bârang.
sembîlan, *negen.* Ka —, *de negende.* — blas, *negentien.* — kali, *negenmaal.* — poeloeh, *negentig.*
sembîliq, *zie:* sambiliq.
semblèh, *zie:* sambiléh.
sembìloe, *iets snijdends, splinter, scherp riet of bamboes.*
semboebar, *zekere zeevisch.*
semboeni, semboenji, *verbergen, verheelen, verschuilen; geheim.* Tèr —, *verborgen, verholen.* Bèr —, *zich verschuilen.* Menjemboeni, *achterhouden, verbergen, verschuilen.* — diri, *zich verbergen, schuilen.*
semboenikan, *verschuilen, verbloemen, verhelen.*
semek, *met onkruid begroeid.*
se-mena-mena, *zonder oorzaak, zonder reden, nutteloos, om niet.*
sementang, *L. uithoofde, om reden, omdat.*
semingking mingking, *hoe langer hoe meer.*
semoe, *bedrog, bedriegerij, aanslag, kuiperij, verraad.* — kan, *verraden, bedriegen.* — dâja, *verraderlijke toeleg, zamenspanning, aanslag.*
semoet, *mier.*
semoetan, *slaap in armen of beenen.*
sempit, *nauw, eng, smal, schraal.* Djâlan —, *smalle weg.* Soengé —, *smalle rivier.* — wordt niet van vlakke voor-

werpen gezegd, maar van die welke kanten of boorden hebben. — kan, *vernauwen, enger, nauwer maken.*
semplèq boelan, *het afnemen der maan.*
semporna, *S. volkomen, volledig, volmaakt, ongeschonden; volkomenheid, volmaaktheid, ongeschondenheid.* Dèngan —, *volmaaktelijk, naar behooren, in volkomenheid, ten volle beantwoordende.* Ka — an, *volmaaktheid.* Menjempornâkan, *volmaken, naar eisch voltooien, volbrengen.* Penjempornâ-an, *aanbouw, opbouwing; de daad van voltooiing.*
sèn, *V. cent.*
senam, *zeegroen.*
senang, *vergenoegd, rustig, tevreden, gemakkelijk; verademing, ontspanning, gemak.* Ka — an, *rust, verademing; in rust, ongestoord.* Di dâlam salâmat ka — an pèrdamé-an, *in het ongestoorde genot des vredes.* Menjenang, menjenangkan, *rust geven, tevreden stellen, gemak geven.*
senângî, *eene zeevischsoort.*
senantiâsa, *bij voortduring.* (*Zie:* santiâsa).
senda, *ik, dienaar, dienares.*
sendâra, *gijzelaar, onderpand.*
sèndèr, *L. leunen, aanleunen.*
sendîri, sendiri, *zelf, eigen.* Akoe —, *ik zelf.* — koe, *mij zelve.* Anaqkoe —, *mijn eigen kind.*
sendjâta, *wapen.*
sendoe, *schuldplichtig, pandeling, die voor schulden arbeidt.* — âgong, *pandeling wiens schuld met zijn dood ophoudt.* — indal, *pandeling, die na den dood van zijn borg aansprakelijk blijft.*
sendoeng, *kromhouten, knieën.*
sèndoq, *lepel.* — boewang tâdjin, *schuimspaan; afscheppen, opscheppen, met den lepel scheppen.*
se-nedjis, *vuilik, zwabber.*
sengâdja, *opzettelijk, voorbedachtelijk, vrijwillig, met opzet; toeleg.*
sengâdji, *koning.*
seni, sini, *fijn, dun, teeder, zacht.* Roempoet jang —, *teeder, fijn gras.* Soewâra jang —, *zachte, fijne stem.* Ajèr —, *pis. (beleefde uitdrukking).*
se-nistâja, *S. zeker, voorwaar, bepaaldelijk, bepaald.*
senoenoeh, *zie:* sanoenoeh.
sentak, *iemand toesnauwen, afsnauwen.*
sentaoesa, tentaoesa, *S. rustig, stil, vredig, veilig; rust, vrede, veiligheid.* Bèr —, *in rust zijn, veilig zijn.* Ka — an, *veiligheid.*
se-oemoer, *levenslang, bij het leven, gedurende het leven.* — koe hìdoep, *gedurende mijn geheele leven.*
sepah, *betelpruimpje, kauwtje sirih.*
sepah, *metaal harden, temperen; door middel van zwavel goud doen glanzen.*
sepah-râdja, *paradijsvogel.*
se-pandjang, *langs, in de lengte, zoo lang als.*
sepantan, *gelijk, als.*
sepat, *zerp, wrang.*
sepèn, *spijskamer, provisiekamer.*
se-peninggal, *sedert, sinds, sedert het vertrek van.*
seperdial, *kwee (vrucht).*
sepèrsi, *V. aspergie.*
sepèrtbi. *gelijk, als, eveneens als, alsof, overeenkomstig met, volgens; behoorlijk, volgens gewoonte.* Sepèrti boelan, *gelijk de maan.* Dèngan — nja, *naar behooren, met de gewone plechtigheid.*
sepi, *stil, zacht, eenzaam, doodsch.*
sepit, *tang, nijptang.*
sepoeh, *zie:* sepah.
se-poewas, *ten volle, tot verzadens toe.*
sepor, *V. spoor, om een paard te sporen.*
seqadar, *omtrent, bijna, naar gissing, naar den aard van, naarmate van.*
serah, sarah *of* menjerahkan, *overgeven, onderwerpen, overleveren, toevertrouwen, aanvertrouwen, overhandigen; zich verlaten.*
serah, *rood.* (*Zie:* mèrah.)
serâi, *P. paleis, hof, hotel.*
serâja, *tevens, benevens, terzelfder tijd, te gelijk; en, met.* — katânja, *tevens zeggende.* Bèrdâtang — menjoembah, *komen en eerbiedig spreken, hulde bewijzen.* — kan, *vergaderen, bijeenbrengen.*
serâja-menjerâja, *bijeenroepen.*
seram, *overeind staan, te berge rijzen; schrik, afschrik, afgrijzen, ijzing* Kena —, *ijzen.*
serambi, *voorportaal, galerij, zaal, tent op een schip.*
serampang, *aalgeer; speer, hooivork.*
serâna, *betoovering.*
serang, sârang *of* menjerang, *aanvallen, bespringen, bestormen, overvallen, overweldigen, verwoesten.* Menjerangkan, *doen stormloopen, aanvallen.* Penjerângan, *storm, bestorming, aanval.*
sérang, *zachtjes het water van iets afgieten.*
serang, *Javaansche bootsman.*

serâni, órang —, *L. Christen (bepaaldelijk inlandsche)*, *Portugees.* Kâséh mâsoq —, *laten doopen.*
seraq, sâraq, *schor*, *heesch.* Ka — an, *heeschheid*, *schorheid.* Boeroeng —, *nachtuil.*
serâsa, *als of*, *gelijk.* — hângoes hatîkoe, *alsof mij het hart verschroeide.*
serâwal, *Ar. broek.*
serâwan, *vos.*
serâwan, *zie:* seriâwan.
sèrba, *huisraad*, *inboedel*, *meubelen*, *stoffeersel*, *toebehooren*, *gereedschap.* — menjoerat, *schrijfgereedschap.* — koeda, *paardentuig.* — roemah, *inboedel.* — prang —, *oorlogstuig.* — kapal, *scheepstuig*, *gereedschap*, *proviand.* — ka-amâsan, *vergulde versierselen.* — —, *allerlei*, *allerhande.*
serbân, sorbân, *P. tulband*, *hoofddoek.*
serbèta, *servet*, *handdoek.*
sèrboe, menjerboe, *aanvallen*, *stormloopen*, *bestormen*, *zich werpen*, *indruisen*, *invallen.* Menjerboekan dirînja kapada tantâra îtoe, *zich op het leger werpen.* Penjerboean, *bestorming*, *aanval*, *indruising.*
serboq, *vermalen*, *vergruizen*, *fijn malen;* *vergruisd*, *vermalen;* *poeder*, *stof*, *stuifmeel.* Gandja —, *gebraakte hennip.* — girgâdji, *zaagsel.*
seré, menjeré, *honig van bloemen lezen*, *azen zoo als bijën. (onder een dommelend geluid).*
seré, serei, *S. kleur*, *waas*, *glans*, *gloed*, *hoogrood*, *inkarnaat.* Bèr —, *blinken*, *glinsteren*, *gloeien.*
serep, *iemand polsen.*
sèrèt, *L. slepen*, *sleuren*, *trekken.*
seri, *zie:* seré.
seriâwan, *sprouw*, *spruw.*
serîding, *zekere visch.*
seri-kâja, *zekere groote vrucht. (Anona squamosa.*
serindib, *S. & P. het eiland Ceylon.*
serindît, serindi, serindih, *P. een fraaie vogel.*
serjan, *V. sergeant.* — major, *sergeant-majoor.*
serkah, *afrukken (een tak met geweld).*
serlong, *put*, *kuil*, *modderpoel.*
sèro, *afperking van hekken in zee*, *om visch te vangen.*
seroe, *zie:* serwa.
seroe, bèr —, *roepen*, *oproepen*, *omroepen*, *een geest oproepen*, *bezweren.*
sèroek, *bedammen*, *indammen*, *bedijken*, *indijken.* — an, *waterleiding*, *beek*, *kanaal.*
seroet, *schaaf;* *schaven*, *afschaven.* — an kâjoe, *schaafspaan*, *krul*, *spaander.*
serojongan, *slingeren (van dronken lui).*
sérong, *schuin*, *scheef*, *dwars*, *overdwars.*
serpi, *schilfer.*
sèrèt, *slepen*, *wegslepen.*
sèrta, *met*, *benevens*, *te gader*, *en;* *toen*, *zoodra als.* Hèran — tèrkedjoet, *verwonderd en ontsteld.* Kîta dan ânaq kîta — înangda, *ik*, *mijne kinderen*, *benevens de kamerjuffer.* Se telah îa sèrta fikir, *toen hij gepeinsd had.* Be — toewan, *benevens UEd.* Di pasertâkan dèngan bebrâpa tâbèh, *vergezeld gaande van veelvuldige groeten.* Menjèrtâ-i, *inwilligen*, *instemmen*, *toestemmen*, *overeenstemmen*, *bewilligen;* *medegaan*, *vergezellen.*
serwa, *S. leger*, *heir*, *heirschaar.* Toehan — sekaliën âàlam, *de Heer aller heirscharen der schepping.*
serwoe, *Ar. Cipres.*
sesal, *berouw*, *leedwezen*, *spijt;* *berouwen*, *berouw hebben*, *leedwezen gevoelen.* Menjesal, *berouwen.*
sesamboeng'an, *aanlassching.*
se-sâpoe, *bezem*, *veger*, *stoffer*, *varken*, *wisscher*, *zwabber.*
sesaq, sasaq, *nauw*, *eng*, *beklemd*, *benauwd*, *gedrongen;* *in verlegenheid*, *knellen.* — dâda, *aamborstig*, *aamborstigheid.* Bâdjoe jang —, *een nauw kleed.* Sapâtoe jang —, *knellende schoenen.* Ka — an, *gedrongen;* *aandrang.* Menjesaq, *dringen*, *aandringen*, *opdringen*, *(van eene volksmenigte)*, *kwellen.* Koerang —, *te wijd*, *niet nauw genoeg.* Tèr —, *verlegen*, *in benauwdheid zitten.*
sesat, *zie:* sasat.
se-selângan, *halsbeen*, *sleutelbeen.*
se-soenggoeh, *waarlijk*, *zeker*, *inderdaad.* *(Zie:* soenggoeh). Dèngan — nja, *met zekerheid.* — nja, *wordt bij verkorting door* s'nja *geschreven.*
sesoewâtoe, sa-sawâtoe, *elk*, *een iegelijk*, *een ieder*, *hoedanig ook.* Bârang —, *elke zaak*, *elk ding*, *alles.* — perkîrdjâ-an, *ieder werk*, *zaak*, *daad.*
setâhoe, *kennis*, *bewustheid.* — hâti, *het geweten.*
setang, *stang van een gebit.*
setang, *zie:* satang.
se-târa, sa-tara, *even als*, *als of*, *gelij-*

kende; evenbeeld, wederga. Bèr —, *een evenbeeld hebben.* Tiâda —, ber —, *geen wedergade hebben.* Bèr — kan, *vergelijken, gelijk stellen, een evenbeeld geven.*
se-tâoe, *zie*: setahoe.
se-telah, (*zie*: telah), *toen, nadat, daarna* — brâpa lamânja, *na een geruimen tijd.* — ïtoe, *daarop, daarna, vervolgens.*
séthan, *zie*: sjéthan.
seti, *vrouw van rang, eerbare, deftige vrouw; bestierster.*
setik, *span (met duim en voorste vinger).*
setjoerang, *grof geschut, kanon.*
setôp (stôp), *V. spijzen stoven.*
sèwa *of* séwa, *huren, afhuren; huur, huurgeld; rente.* — lâgi, *inhuren.* — tânah, *landhuur, landpacht.*
si, *voorvoegsel bij den geboortenaam of voor uitdrukkingen van verachting.* — ânoe *N. N. zeker iemand,*
sîa *of* sia-sîa, *onnut, vergeefs, ijdel, noodeloos.* Pèr-tjobâ-an jang — —, *vergeefsche poging.* Maka siâlah pengharâpannja, *en ijdel is zijne hoop.* Menjianjiâkan, *verijdelen.* — — kan, pèr — — kan, *veronachtzamen.*
sîal, *ongelukkig (in den handel).*
sîam, SIAM. Boenga — *of* boenga tongking, *welriekende bloem.*
siâmang, *zwarte aap, de Gibbon van Buffon.*
sîang, *dag, daglicht, vroeg, over dag; aanbreken.* — dan mâlam, *dag en nacht.* Tèr-lâloe —, *te vroeg, de dag is nog niet ver genoeg.* — sîang, *vroeg, spoedig, tijdig.*
si-ânoe, *zeker iemand N. N., hij.*
sîantoeng, *zekere vogel.*
sîap, *klaar maken, gereed maken.* — kan prâoe, *een vaartuig gereed maken.* Soeroeh bèr —, *gelasten om gereed te staan.*
siâpa, *wie, welke.* Bârang —, *wie, een iegelijk, alwie, wie het ook zij.* — poenja? *wiens; wien?* — poenja ânaq ïni? *wiens kind is dit?* — poenja ïtoe, bôlèh minta ïtoe, *wien het toekomt, kan het vragen.* — kah? *wie?*
sîaq, *arm, pover, sober, ellendig, behoeftig, armzalig.*
sîaq, *koningrijk aan de oostkust van Sumatra.*
sîar, *strooien (laten vallen).*
siârat, Ar. planeten.
siâsat, *Ar. dwang, geweld, uitoefening van het recht, rechtsmacht; pijnbank, marteling.*
sîa-sîa, *zie*: sîa.
sîbir, *boordsel.*
sîda, *gelubde, gesnedene.*
sidang, *vergadering, raadsvergadering, gezelschap, conferentie.*
sidawâja, *oléander. (een bloem).*
sîdi-sîdi, *gewrichten, knokkels. (Zie*: sindî).
sidîlinggan, *menie, roode verw, vermiljoen.*
sîdiq, *onderzoeken, zoeken, opzoeken, opsporen, vragen, uithooren, uitvorschen.*
sîdoe, *lepeltje van een kokosdop.*
sîgi, *fakkel, flambouw, toorts.* Kajoe —, *harsachtig hout, dat als een fakkel gebruikt wordt; pijnboom op Sumatra.*
sîkap, *postuur, houding, evenredigheid, verhouding der ledematen, uiterlijk voorkomen.* Bèr —, *in eene houding staan; eene houding aannemen.*
sîkat, *zie*: sèkat.
sîkoe, *elleboog; rechthoek, winkelhaak.* — bedil, *de kolf van een geweer.* — —, *winkelhaak, rechthoek.* — — kâpal, *knieën, kromhouten in een schip.*
sikoe, sikoedi, *zekere vogels.*
siksa, *S. straf; straffen. (Zie*: sjiksa).
sîla, (silâkan), *uitnoodigen, noodigen.* Pâ tèk pèr — kan toewankoe mâsoq kadâlam astâna, *ik verzoek u binnen in het paleis te gaan.*
sîlah, *de beenen onder het zitten terugtrekken.* Doedoeq bèr —, *met de beenen kruiselings zitten.*
sîlâja, *duivensoort, met karmozijne vederen, witten kop en staart.*
silâkanlah, *eilieve.*
sîlam, *avondschemering.*
sîlângi, *zekere visch.*
sîlap, *fout, dwaling, misstap.* (chîlap).
sîlih, *vergoeden, terugbetalen, herstellen, schadeloosstellen.*
sîloe, *schitterend, verblindend; duizeling dwarreling.*
sîloe, *de tanden polijsten.*
sîmpâdan, *grensscheiding.*
simpan, *bewaren, houden, besparen, opbergen, bezuinigen; in voorraad hebben.* — oewang, *geld bewaren.* Adâkah toewan — kâin soetra, *hebt gij zijden stoffen in voorraad.* Menjimpan pèr-katâ-an, *woorden besparen, een verhaal bekorten.*
simpang, *zijwaarts gaan, een anderen weg inslaan; afwijken.* — dèri djâlan be-

sar, *van den grooten weg afgaan.* — an djâlan, *afwijking van den grooten weg, zijweg.* — soengé, *zijtak, arm van eene rivier.* Bèrdjâlan kapada pèr — an tampat bâdaq, *naar den zijweg van het verblijf des rhinoceros gaan.* Ka — an, *hetgeen vermeden wordt, of vermeden moet worden.* Kârang ka — an prâoe, *klip door vaartuigen te vermijden.*

simpaq, *achteruitslaan, achteruitschoppen. (Zie:* sîpaq).

simpâtan, *hoesten.*

simpé, sîpei, tjipei, *zeer klein apensoort.*

simpé, soempé, *een hoepel; ring of hoepel van een bamboes of rotting.* — kan, *met hoepels beleggen, omleggen.*

simplah, *de kern of het eetbare gedeelte van de kokosnoot.* Minjaq —, *kokosolie.*

simplêq, *barst, knak, scheur; scheuren, barsten.*

sîmpoel, *knoop, strik, lus; knoopen, toeknoopen.* — kan, *een knoop leggen.*

sin, sîn, sîm, *de letter* s.

sinângan, *zekere visch.*

sînar, *straal.* Bèr —, *stralen schieten.* Kena —, *bestraald, beglansd, teruggekaatst.* — boelan, *maneschijn.* — mâtahâri, *zonnestraal.* — Bèr —, *glinsteren.* — an, *hoofdversiersel van vergulde bloemen, klatergoud.*

sîndaroes, *sandrak.*

sindat, *beperkt, nauw, eng in omtrek.* Soempîtan jang —, *eene nauwe blaaspijp.*

sindâwa, sendâwa, *paddestoel; uitwas; salpeter; buskruid.*

sindî, *S. lid, gewricht, samenvoegsel, scharnier.*

sindil, *twee aan twee, bij paren.* Njânjî —, *duo.* Târi —, *duët.* Târi ampat —, *quadrille.*

sindir, *schimpen, spotten.* — an, *zinspeling, spotternij.*

sindjâ, sindjâ-kâla, *schemeravond, avond.*

sindjâta, *wapen, geweer, krijgsgeweer; schrijfteeken.* Bèr —, *gewapend.* Mâîn —, *schermen; spiegelgevecht houden.* Goedang *of* gedong —, *wapenhuis.* Tiâda bèr —, *ongewapend.* Alat —, *krijgstuig, materiëel, oorlogstuig, krijgsvoorraad.*

sindjoeh, *plukken, rukken, uitrukken.*

sînga, *S. leeuw. (Slechts bij naam onder de Maleiers bekend).*

singgah, *zoodat.*

singgah, *aandoen, aangieren, aanvaren, pleisteren.* — di Samârang, *Samarang aandoen.*

singasâna, *S. zetel, troon, stoel, sofa.*

singgoeng, *tegen iets stooten.*

sîngit, *overhangen, overhellen.* Kârang jang —, *eene overhellende rots.* Kapal —, *het schip helt over.* — kan kapal, *een schip krengen, op zijde halen.*

singjoem, *glimlachen. (Zie:* sînnjoem).

singkat, *kort, beknopt, bondig; opkorten, opschorten, opstroopen.* Djâlan —, *korte weg.* Badan —, *kort van gestalte.* Menjingkat kâin, *de kleederen opschorten.*

singkèta, *pleidooi, rechtsgeding, rechtszaak.* Bèr —, *pleiten, in rechten betrekken.*

singkil, *holte (in tanden of vruchten).*

singkoe, *omwinden; opschorten.*

singsing, *optrekken, opstroopen, opgeien.* Menjingsing lângan bâdjoe, *de mouwen van het kleed opstroopen.* Menjingsin lâjar, *het zeil geien.* Fadjar menjingsing hampirkan njâta, *de dageraad klom trapsgewijs, het was bijna dag.*

sîni, *hier.* Di sîni, *alhier, op deze plaats.* Ka —, *tot hier toe, hier heen.* Sâna —, *daar en hier.*

sinjap, *woest, eenzaam, onbewoond.* Soenji —, *woest en eenzaam.* Maka tjampoer bâwoer pôn soenji — lah, *de chaos lag woest en eenzaam.*

sînjo, *jongeheer (tegen zonen van Christenen).*

sînnjoem, *glimlachen, lachen; glimlach.* Tèr — ngèran, *verpijnde lach.*

sintaq, *terstond.*

sintaq, *rukken, afrukken, ontwringen.*

sintar, *zekere vogel.*

sioel, *fluiten, sissen, schuifelen.*

sioeman, *helder van verstand; ontwaken.* Tiada —, *onverstand, verblind door drift.*

sioeng, *hoektand, slagtand.*

sioer, *tegen den wind opwerken.*

sîoet, *in brand steken.*

sîp, *zie:* sîap.

sipai, *soldaat uit Bengalen, sipajer.*

sipâjan, *duizendpoot.*

sîpaq, sèpaq, *achteruitslaan met de voeten tegen een bal van gevlochten mat werk.* Mâjin — râga, *zich daarmede vermaken; met den voet kaatsen.*

sîpat, *lijn, streep, linie, regel.* Kâjoe —, *liniaal, lijnhout.* — boelat, cirkellijn. — kan, lijnen, strepen, lijnen trek-

ken. Tâli —, *timmermans loodlijn, maatlijn, richtsnoer; touwen over een plankje gespannen om papier te lijnen.*
sîpir, *V. cipier, provoost.*
sîpît, *soort van vijgeboom.*
sîpoet, *oester.*
sîra, *soldeeren.*
sîram, *besprengen, besprenkelen, besproeien, begieten; zich wasschen door overstorting van water.* Penjiram, *begieter.* Penjirâm-an, *begieting; een gieter.* Toekang menjîram kebon, *hof- of tuinbegieter.*
sîrat, *strooien, laten vallen, verspreiden, slepen, laten hangen.* Bras tèr —, *gestrooide rijst.* Sârongnja — —, *zijn kleed sleept op den grond.* Kâin bèr — moetiâra, *een kleed met parelen, (als bestrooid).*
sirat, *boordsel (van een kleed).*
sita, *dagvaarding; dagvaarden.*
sirâtan, *tusschenruimte, kloof.* — — gigi dan koekoe, *de tusschenruimte der tanden en tusschen de kloven der pooten, klauwen of voeten.*
sîrath, *kanker.*
sirâwat, *zwindelen, duizelen.*
sirdâwah. sardâwah, *oprispen; oprisping, boer.*
sirih, *betel.* Pôhoen —, *betelplant.* Dâoen —, *betelblad. (Het wordt met pinang, gambir, kalk en tabak gekauwd.* Mâkan —, santap —, *betel nuttigen, kauwen. (Bij vele Indische volken zeer algemeen).* — sa kâpoer, *eene betelbereiding. (het pruimpje wordt* sepah *genoemd).* — boewah, *slechte betelsoort, waarvan de vrucht bij gebrek aan betel gebruikt wordt).*
sîrip, *vin van een visch; de stekels van een visch; tooveren.*
sirkap, sarkap, *verrassen, overvallen, overrompelen, onverwacht komen.* Hèndaq di — nja âkan kâmoe, *willende u overvallen.* Penjirkâp-an, *verrassing, overvalling, overrompeling.*
siroedja, *S. waterlelie, waterbloem.*
sîroet, *breien, netten knoopen, splitsen (een touw).*
sîrpé, *maankring.*
sisa, *N. overschot, rest, klikje, afval, stuk, brok; wrak, overblijfsel.* Mâkan — *het overschot eten.*
sîsî, *op zijde, naast, bezijden.* Doedoeq di —, *naast zitten.* Bèr —, *op eene rij staan.* *sîsip, ergens tusschen steken, tusschensteken, tusschenvoegen; doorschieten.* Di — kan-nja kris di pinggangnja, *hij stak een kris tusschen zijn gordel.* Kîta hèndaq menjîsipkan karthas poetih di dâlam kitâb îni, *ik wil dit boek met wit papier doorschieten.* Atapnja di — — sâdja, *er wordt slechts nieuw riet tusschen het dak gestoken.*
sîsiq, *schub, schubbe, schob, schubben van een visch.*
sîsir, *kam, haarkam; kammen, uitkammen; tros.* — an, *tros (bananen).* — ketjil, *trosje.* Menjîsir râmboet, *het haar kammen.* Menjîsir tanah, *den grond aanharken, harken.*
sîta, *dagvaarding; dagvaarden.*
sîtaq, *zak, knapzak, buidel.*
sîtoe, sito, *daar, op die plaats.* Di —, *aldaar.* Ka —, *derwaarts, daarheen, daarnaar toe.*
sîwar, sîwa, *dolk, pook.*
sjàbân, *Ar. de achtste maand der Mohammedanen.*
sjaf-ot, *Ar. naasting.*
sjafqat, *Ar. medelijden; goedertieren.*
sjaghâr, *P. stinkende wezel.*
sjâh, *P. koning.* — ââlam, *vorst der wereld.*
sjahâdat, *Ar. belijdenis, geloofsbelijdenis, getuigenis, verklaring.* Mengoetjap —, *geloofsbelijdenis afleggen. (De Mohammedanen doen zulks door te zeggen:* „La ilâha illâ' llâhoe, Moĥammadoe rasoeloe 'llalâhi.” *Er is geen God dan God, Mohammed is zijn profeet.* Djârí —, *voorste vinger, wijsvinger.*
sjaharat, *beroemd.*
sjah-bandar, *P. havenmeester; ontvanger generaal, (voornamelijk van havengelden).*
sjahdân, sjahadân, *wijders, verder, voorts, daarop, vervolgens, daarna.*
sjahid, *Ar. martelaar.* Mâti —, *als martelaar sterven (voor het geloof).*
sjâhîn, *valk. (de witte).*
sjahwât, *Ar. wellust.*
sjai-j', *Ar. ding.*
sjâir, *zie:* sjîâr. Toekang —, *verzenmakersbaas.*
sjàirat, *een grein (gewicht).*
sjak, *Ar. en P. argwaan, achterdocht, verdenking, aanstoot, vooroordeel.* Kena —, *in verdenking staan, verdacht gehouden worden.* Menâroh —, *argwaan koesteren.* Membri —, *aanstoot geven, achterdocht wekken.*

sjakar, *P. suiker.*
sjaksi, saksi, *S. getuige, bewijs, getuigenis.* Nâiq —, membri —, bèr —, djâdi —, *getuigenis geven, als getuige optreden, bewijs opleveren.* Jang tiâda ka — an, *onbewijsbaar.*
sjâl, *V. sjaal.*
sjam, *mijnboor (op Banka in gebruik).*
sjâm, *Ar. Syrië.*
sjamsjîr, *P. sabel, houwer, zwaard.* Menjîsipkan —, *het zwaard dragen.* Maka tiadâlah îa menjîsipkan — dèngan sîasîa, *hij draagt het zwaard niet te vergeefs.*
sjar' *of* sjaroen, *Ar. wet.*
sjarbat, *Ar. sorbet, drank van rozenwater, citroen, suiker, specerijen enz.*
sjarbiát, *P. grens, grensscheiding.*
sjar-i, *Ar. wettig.*
sjariàt, *Ar. wet, wetboek, burgerlijk wetboek.*
sjaroen, *zie:* sjar'.
sjarth, *Ar. instelling, regel, voorschrift, bepaling, wet, gebruik.*
sjathar, *Ar. lijn, regel, streep.*
sjawâl, *Ar. de tiende maand der Mohammedanen.*
sjeboe, *agaat.*
sjech, sjeikh, *Ar. bejaard, eerwaardig man; geleerde, wetgeleerde, doctor, gepromoveerde, prelaat, prior.*
sjeghoel, *Ar. zorg, bekommering, angst, onrustigheid, droefgeestigheid; bezorgd, bekommerd, beangstigd; bezigheid, beslommering.* Bri —, *zorg verwekken.*
sjems, *Ar. de zon.*
sjereh, *Ar. lust, begeerte.* Bèr —, *lusten, goedvinden, begeeren.*
sjerif, *Ar. cherif, edelman, aanzienlijke afstammeling van den profeet Mohammed.*
sjerikat, *Ar. deelgenoot in den handel.* Bèr —, *gezamenlijk handel drijven, in compagnie handelen.*
sjèthân, *Ar. satan, duivel.* Anaq —, *satanskind, duivelskind.* Kena —, *door den duivel bezeten.* Pri —, *duivelsch, satansch.* Ka — an, *door den duivel bezocht.*
sjéthani, *helsch.*
sjether, sjathar, *Ar. bladzijde, half vel, brief.*
sjîàr (sjàîr), *Ar. poëzie, dichtkunst.* Bèr —, *dichten.* Pengârang —, *dichter, poëet.* Ilmoe —, *dichtkunst.* Peng'atahoe-an —, *dichtkunde.*
sjîàri, sjiàrani, *dichterlijk, poëtisch.*

sjihâb, *Ar. verheveling.*
sjiksa, *S. straf, straffen, kastijden.* Kena —, *straf lijden, straf verdienen, in straf vervallen.* Menjiksa, *straffen.* Ka — an, *strafbaar, straf lijden, straf.*
sjin, sjîm, *de letter sj.*
sjobhat, *Ar. onzekerheid.*
sjoekoer, *Ar. dank, dankzegging; erkenlijkheid, dankbaarheid.* Mengoetjap —, membri —, *danken, dankbetuigen, dankzegging opzenden.* Tiâdoe tâhoe —, *ondankbaar.*
sjofaàt, sjîfaàt, *voorspraak.*
skilwak, *V. schildwacht.*
skôla, *school.*
skroep, *V. schroef.*
slâda, *V. salade.*
slôkan, serôkan, *kanaal, sloot.*
slompret, *trompet.* Toekang —, *trompetter.*
slomproq, *rammelen.*
snâpang, *V. snaphaan, geweer.* Tsoldâdoe —, *infanterist, infanterie.*
s'nja, *verkorting van* se-songgoh-nja, *inderdaad, in waarheid, waarachtig; de echtheid.*
sobat, *zie:* tsoḥbat.
sodoq, *stooten, steken.*
soeaal, *zie:* soewâl.
soebang, *oorsiersels; knoppen, die soms zoo zwaar en groot zijn, dat zij de oorlellen uitrekken.*
soebḥânah, *Ar. roemwaardig.* Allah — wa tââla, *God altoos te prijzen als de verhevenste.*
soedâgar, *groothandelaar, gevestigd koopman, terwijl* dâgang *meer een vreemd, reizend koopman is; opkooper.* Bèr —, *handeldrijven.*
soedah, *reeds, alreede, voorbij, af, voltooid, afgewerkt, geëindigd.* (— *is de verledene tijd, ook beteekent het: 't is wel, genoeg, houd op, schei uit, laat af, stil! voldoende*). — dâtang, *is gekomen.* — dekat, *genaderd.* — di bajar, *voldaan, betaald.* — hâbis, *af, voltooid, afgedaan; afhebben.* — hîlang, *verloren.* — kâwîn, *gehuwd zijn.* — lah toewan, *laat af mijnheer.* — lâloe, *verleden, het is al voorbij.* — lâma, *voor lang, reeds lang.* — lîhat, *heeft gezien.* — lîwat, *verstreken, verloopen; het is al voorbij.* — loepa, *reeds vergeten.* — mâtang, *rijp.* — pîgi, *reeds vertrokken, reeds heen.* Apa ka — annja, *wat is de uitkomst, afloop?* — kan,

menjoedâhkan, *voltooien, afmaken, afwerken, ten einde brengen, voldoen, vervullen.* Menjoedâh-i *hasrat, eene begeerte bevredigen.* Penjoedâhan, *voltooiing.*

soedâra, soedara, *S. broeder, zuster, vriend, vriendin.* — andjing, *hondsche broederschap (term voor de betrekking der voorkinderen des mans en der vrouw).* — lâki lâki, *broeder.* — parampoean, *zuster.* — soesoewan, *zoogbroeder of zoogzuster.* Bèr-soedâra, *broeders of bloedverwanten hebben.*

soedi, *inwilligen, toestaan, bepalen, goeddunken.* — dan pâjoe, *goedvinden en verstaan (bepalen).*

soedi, *S. zuiver, gelouterd.* Amas —, *gelouterd goud.*

soedji, *borduren, festoenen maken, kantwerk maken, met de naald werken, handschriften met bloemwerk versieren.* Pandé menjoedji, *ervaren in het borduren.*

soedjoed, *nederknieling.*

soedoes, *Ar. een zesde.*

soedoet, *hoek, punt.* — mâta, *hoek van het oog.* — sapoetângan, *punt van een zakdoek.*

soedoq, *zie:* sendoq.

soegi, bèr —, *de tanden borstelen, schoonmaken.* Kâjoe —, *houtje om de tanden te reinigen; tandborstel.*

soeh, *bloedwarm; bloedwarmte, levenswarmte.*

soehé, soewé, *streng, hard.*

soeka, *S. verheugd, blijde, vroolijk; genoegen nemen, vermaak vinden, lusten, bevallen, zin hebben, trek hebben, wenschen, willen (gaarne doen); goedkeuren; gelieven, lijken, voegen; vermaak, lust, vreugde, blijdschap, trek, zin, smaak, begeerte, neiging.* Bèr — — an, *banketteeren, lustig, vroolijk zijn, weelderig leven.* — menjoekâkan, *vervroolijken, verheugen, verblijden, opbeuren.* Ka — an, *blijdschap, vreugde, vermaak; verheugd, verblijd.* — belâdjar, *weetgierig.* — berkâta kâta, *spraakzaam.* — bitjâra, *snapachtig.* — bli, *koopziek.* — diâm, *zwijgachtig, stilzwijgend.* — hâti, *vreugde des gemoeds; verblijd, vroolijk, opgeruimd, lustig, blijde.* — kâséh, *weldadig, goedgeefsch.* — mentjoeri, *oneerlijk.* — tâhoe, *belusten, benieuwen; weetgraag.* — tjèrèwet, *twistziek.* — tjîta, *S. verblijd, verheugd; blijdschap, vreugde.* — tjitâkan, *verblijden.* — toelah, *wraakgierig.* — toelong, *gedienstig, hulpvaardig, bereidvaardig.* — tiâda soeka, *willens of onwillens.*

soekar, (*is sterker dan* soesah), *moeielijk, zwaar, lastig, bezwaarlijk, drukkend, verdrietig, benard, vervelend, netelig, hachelijk, ingewikkeld; moeielijkheid, radeloosheid, ellende, beangstheid, verwardheid.* Menjoekarkan, *benarren, beangstigen, in onaangenaamheden wikkelen; benauwend; drukken, kwellen, dwarsboomen.* Ka — an, *in druk verkeeren, beangstigen; benard; moeielijkheid, last, bezwaar, verdriet, benardheid, hachelijkheid.* Orang ka — an, *iemand, die in nooden verkeert.*

soekat, *inhoudsmaat (voor drooge en natte waren).* — an, *zekere maat, schepel, koornmaat.* Menjoekat, *meten.*

soekoe, *een vierde deel, een vierde van eene Spaansche mat; acht tinnen duiten, een vierde van een koperen reaal.* —, *volksstam; tak eener familie.*

soekoen, *de broodvrucht.* Pôhoen —, *broodboom.* — kapas, *de eetbare broodvrucht* (granosa) *die vol pitten is.*

soela, *spitspaal (om menschen aan te spitsen).* — kan, *spitsen.*

soelah, *kaal (op het hoofd).*

soelam, *borduren.* Penjoelam, *borduurster.* Penjoelâman, *borduurwerk.* — an, *borduursel.*

soelam, *soort van zeebot.*

soelap, soeloep, *goochelarij.* Menjoelap, *goochelen.* Penjoelap, *goochelaar.* Penjoelâpan, *begoocheling.*

soelâsi *basilicum.*

soeling, soelin, *fluit, schalmei, rietpijp, blaasinstrument.* Menjoeling, *fluiten, op de fluit blazen.*

soelit, *eng, bochtig, bobbelig.*

soeloe, *spion.* Menjoeloe, *verspieden.*

soeloeh, *L. bemiddelen, in der minne afmaken, bijleggen.*

soeloeh, *toorts, fakkel, flambouw, licht.* Menjoeloeh, *toelichten, verlichten, voorlichten; bemiddelen, schikken, bijleggen.* Tèr —, *toegelicht.* Penjeloeh-an, *kunstlicht.*

soeloeng, sôlong, *eerstgeborene.* Anaq — lâki-lâki, *eerstgeboren zoon.*

soeloer, menjoeloer, *kruipen, wriemelen, wemelen (als insecten en planten).*

soelohkan, *verzoenen.*

soelthan, *Ar. sultan, koning.*
soelthânet, *Ar. keizerdom.*
soelthâni, *Ar. keizerlijk.*
soembah, *zie:* sembeh.
soembâhjang, *zie:* sembahjang.
soembang, *bloedschande.*
soembat, *stop, prop, zwikje; tap in een ton, deuvik.* Menjoembat, *kurken, toestoppen.* Penjoembâtan, *stopping.*
soembéran, *fontein.*
soembîng, *schaard in messen, brokkelen van tanden, onttand van eene zaag.*
soemboe, *pit van eene lamp of kaars, lont, vlammetje.* — lîlin, *kaars.* — walîring, *zwavelstok.*
soemma, *kreupelhout.*
soemoer, *Jav. put, wel.* Ajèr —, *putwater, welwater, pompwater.*
soempah, *eed, eedzwering, vloek; zweren.* Mengoebahkan — nja, *zijn eed breken.* Bèr —, *zweren.* Kena —, *bezworen, door een eed verbonden, onder eene bezwering verkeeren.* Menjoempâhi, *bezweren.* — djoeta, *meineed.*
soempal, *kurk, stop, prop.*
soempé, *hoepel.*
soempit, *spuit, pijp.* — kan, *spuiten.*
soempit, *zie:* sompît.
soempîtan, *blaaspijp, blaasroer (om vogels te schieten). zie ook:* sompit.
soenat, *Ar. besnijdenis.* Belom di —, *nog niet besneden.* Tîâda bèr —, *onbesneden.*
soenat, *Ar. verdienstelijke doch niet verplichte werken.*
soendal, *hoer.* Pe — an, *ontucht.* Bèr —, *hoereeren.* — mâlam *of* sedap mâlam, *geurige avondbloem.*
soendoeng, *machine van bamboes, om gras te dragen.*
soendoq, sendoq, *lepel, schop.* — besar, *soeplepel, pollepel.* — kan, *opscheppen.*
soengei, *rivier.* Anaq —, *arm van eene rivier.*
soenggoeh, *zeker, inderdaad, werkelijk, gewis, wis, waarachtig, voorwaar, voorzeker, zonder twijfel, toch, ja toch; ernst.*
soengkoer, *wroeten.*
soenglap, *S. goochelen.*
soengoeh, *zie:* soenggoeh.
soengoet, *murmureeren, mompelen, morren, grommen.* Ka — an, *murmureering, mompeling, gemor.*
soengoet, *knevel, baard (van dieren).*
soeni, soenîa, *rustig, bedaard, gerust, kalm; bedaren.*
soenji, *S. eenzaam, stil, doodsch, onbewoond, verlaten, afgezonderd.* Pada tampat — ka-mâti-mâti-an îa pôn memboewat ìbâdat nja, *in eene doodstille plaats verrichtte hij zijne godsvereering.*
soentik, *peuteren.*
soenting, *otter.*
soenting, *bloemen, die in het haar of achter de ooren gestoken worden.*
soentong, *zeekat, zeekalf.*
soerabi, *koek.*
soerâhi, *een fleschje met een langen hals.* Sjarbat koemînoem di dâlam —, *den nektar dronk ik uit den beker; ik heb weelde gesmaakt (in een dichterlijken zin).*
soeram, *donker, nevelig, duister; door de zon verbrand; dof; duisternis, donkerheid.*
soerambi, *voorportaal, galerij. (Zie:* sarambi).
soeraq, *kreten, kreet, geschreeuw bij den aanval.* Tampik — nja tèrlâloe athlamat boenjînja, *woest krijgsgeschreeuw, dat ontzachelijk klinkt.*
soerat, *Ar. geschrift, brief, boek; afdeeling.* — — an, *brieven, papieren, geschriften.* — âdab, *fraaie letteren.* — atsal, *stamboek.* — bank, *bankactie.* — bapèrnjataän, *plakkaat, afkondiging.* — chabâr, *dagblad courant.* — gadé, *lombardbriefje.* — hoetang, *schuldbekentenis, obligatie.* — ketjil, *briefje.* — kiriman, *zendbrief.* — lepas, *geleibrief, ontslagbrief, paspoort.* — menjajangkan, *brief van rouwbeklag.* — moewâtan, *laadcedul, cognossement* — nâma, *naamregister.* — oetang, *schuldbekentenis.* — ondé, *lot in de loterij.* — pânah, *telegram.* — parìntah, *bevelschrift.* — penghiboeran, *brief van rouwbeklag.* — perkatâan, *woordenlijst.* — permintâan, *verzoek-, smeekschrift.* — permissi, *vrijbrief, verlofbrief.* — poedjî-an, *aanbevelingsbrief.* — polmak, *machtbrief, volmacht.* — sâlam, *brief van groetenis.* — salînan, *uittreksel, extract.* — sapoetjoeq, *één brief.* — sîta, *aanmaning.* — thalaq, *een brief van echtscheiding, scheidbrief.* — tiga poetjoeq, *drie brieven.* — tjâp kompâni, *zegel (gezegeld papier).* — toekâran, *wissel.* Menjoerat, *schrijven, te boek stellen, boeken.* Menjoerat kitâb, *een merk schrijven.* Penjoerat, *schrijver, auteur.* Penjoerât-an, *beschrijving.*

soerawoeng lângit, *spoorbloem; zweepbloem (Pleithranthus).*
soeré, sôré, *vooravond, achtermiddag.*
soeri *en* permé —, *vorstin, koningin, meesteres.*
soerîan, *V. sergeant.* — mâjor, *sergeant-majoor.*
soerîâni, *syrisch.*
soering, *V. zuring.*
soero, *zie:* mo*ñ*aram.
soeroeh, *zenden, last geven.* — ambil, *laten halen.* — an, *afgezant, zaakgelastigde, boodschaplooper, bode, besteller.* — menghâdap, *bevel geven om te verschijnen, om ten hove te komen, opontbieden.* — órang, *iemand zenden, afvaardigen.* — pindah, *doen verhuizen.* — poelang, *iemand terugzenden, naar huis zenden.* Penjoeroehan, *boodschap, gezantschap, ambassade.*
soeroekan, *lade.*
soeroer, *Ar. blijdschap.*
soeroet, *terugvloeien, zakken, afvloeien, ebben, krimpen als laken.* Bèr —, *ebben.* Ajèr —, *laag water, eb; deinzen.*
soesah, *onrust, onrustigheid, hinder, zorg, kommer, moeite, angst, werk (moeite); gestoord, onrustig, verdrietig, geroerd, bezorgd, moeielijk, lastig, ongemakkelijk.* Bèr — —, *verdriet, kommer of onrust hebben.* — hâti, *hartzeer, droefgeestigheid, onrust; neerslachtig, zwaarmoedig, beklemd van gemoed; treuren.* Djângan —, *heb geen zorg, denk er licht over.* Ka — an, *verdrietig zijn, in moeielijkheid verkeeren; bezorgdheid, ongerustheid.* Menjoesahkan, *bekommeren, aantrekken; moeite veroorzaken, grieven.*
soesang *of* menjoesang, *tuimelen, buitelen.* Orang penjoesang, *tuimelaar, buitelaar.*
soesoe, *de borsten, mammen, uiers, spenen.* Ajèr —, *melk.* Menjoesoe, *zuigen.* Menjoesoe-i, *zogen.* Soedâra — an, *zoogkind.* Di — i, *gezoogd worden.* Prâh (pras) —, *melken.* Penjoesoe, *min, zoogster.*
soesoeh, *haak, kram.* — hâjam, *hanespoor.* — prâoe, *verlengde kromme steven van een vaartuig; duim van een haak.*
soesoehoenan, *J. keizer.*
soesoek, *langwerpige mand, om visch te vangen.*
soesoel, *zoeken, opsporen, inhalen, achternaloopen, nazetten.*
soesoen, *samengesteld, opgestapeld, op stapels, in lagen op elkander liggen.* Tiâda bèr —, *enkelvoudig, niet te samengesteld, ondeelbaar.* Bèr — —, *in hoopen, of op stapels.* Boenga —, *eene dubbele bloem.*
soesoep, *L. kruipen, ergens doorkruipen.*
soesoer, *schoffel; tabakspruim.*
soesoet, *lek; lekken.*
soetji, *S. gezuiverd, schoongemaakt, rein, zuiver, onbesmet, onschuldig, onbevlekt.* Hâti jang —, *rein gemoed.* Kâin —, *zuiver, schoon gewaad, schoon linnen.* Menjoetjîkan tânah, *den grond ontginnen, zuiveren van struiken, onkruid, enz.* Menjoetjîkan diri, *zich reinigen, wasschen.* Menjoetji diri dèri pada katjelâ-an, *zich van eene blaam zuiveren.* Ka — an, *gezuiverd, gereinigd; zuiverheid, reinheid.* Penjoetjîan, *reiniging, zuivering.* Jang tiâda ka — an, *daar geen redderen of schoonmaken aan is; onverdedigbaar, onherstelbaar (van eene blaam of schande).* — dèri pada dôsa, *vrij van zonden, onschuldig.*
soetjikan, *verantwoorden, rechtvaardigen, zuiveren, louteren.*
soetrâ, *zijde.* Benang —, *zijden garen.* Kâin —, *zijden stof.*
soewa, bèr —, *vinden, ontmoeten.* Tèr —, *gevonden.*
soewab, *zie:* soewâp.
soewâl, sawâl, *Ar. vraag, vraagstuk; ondervraging.* Beprâpa poeloeh — dân djâwab jang moeskil, *verscheidene moeielijke vragen en antwoorden.*
soewâla, *tripang, zeekwab.*
soewâlang *of* soewârang, *bijennest.*
soewam, *lauw, half warm.* Ajèr —, *lauw water.*
soewâmi, *S. echtgenoot, man, gemaal.* Bèr —, *huwen, een man huwen.*
soewâng, *beneveld, nevel, betrokken.* Kalisa —, *soort van wesp.*
soewânggi, swanggi, *bovennatuurlijk, romanesk, romantisch, monsterachtig, gedrochtelijk; duister; betoovering.* Tjeriterâ jang —, *romantisch verhaal.* Boeroeng —, *nachtraaf.*
soewâp, *een stuk, beet, brok, mondvol.* Sa — nâsi, *een mondvol rijst, een weinig rijst; levensonderhoud; (een stuk brood).* Soewâpi, *voeren, inproppen; omkoopen.* Menjoewap-nâsi, *een mondvol rijst nemen.* Mâkan —, *giften ontvangen, zich laten omkoopen.*

soewâpan, *schaardig, vol schaarden.*
soewâra, *S. stem, geluid, de uitspraak van een woord.* Bèr —, *geluid geven.*
soewârang, *zie:* soewâlang.
soewarga, *S. de hemel.*
soewâri, *Casuaris.*
soewâsa, *mengsel van goud en koper; spinsbek.*
soewasáni, *zegenspreking.*
soewâtoe, *een, eene, een zekere.* Pada — mâlam, *op een zekeren nacht.*
soewoep, *verschuilen (als een slang).*
sogokin, *iemand omkoopen.*
sôjaq, *verscheuren, (van linnen, papier).*
sôkong, *stutten, ondersteunen, schragen, onderschragen.* — —, *hanebalken, steunbalken.*
soldâdoe, *zie:* tsoldâdoe.
soleimân, *Ar. Salomon.*
sôlong, *den beker of het glas overhandigen.* — menjôlong, *den beker laten rondgaan.*
sombing, *zie:* soembing.
somboh, *beterschap.*
sompit, *blaaspijp om te schieten, blaaspijp, waardoor men pijltjes of erwten blaast, om menschen of dieren te treffen.* Menjompit boeroeng, *vogels op die wijze schieten.*
somplak, *afgebroken.*
somprong, *blaaspijp.* Koewé —, *oblie.*
somsom, *merg, pit.*
songgor, *pij, grof kleed.*
songka, *bazuin.*
songkar, songkor, *voorover gebogen, nedergestrekt.* Djâtoh tér —, *vlak voorovervallen.*
songsong, *vergezellen, begeleiden; gevolg, gezelschap, geleide.* Menjongsong baginda, *zijne Majesteit vergezellen.*
sontoh, sontoq, *tegenstooten, tegen iets aanloopen, aanbonzen, stuiten, struikelen; aanraken.* Ka — an, *stoot, bons, aanstoot; gestooten.* Penjontoh, *stooter.* Penjontôhan, *stooting.* — kan kapâla, *het hoofd stooten.*
sontoq, *geheel, gansch, vol.* — sa-tâhoen, *een geheel jaar.* Sampé — doewa boelan, *voor twee volle maanden.*
sop, *V. soep.* — âjam, *kippensoep.* — anggoer, *wijnsoep.* — nâsi, *rijstsoep.* — laqsa, *vermicellisoep.* — sâjoer, *groentesoep.*
sopâja, *ten einde, opdat, om.* Agar —, *opdat.*
sôpaq, *natuurlijke witte vlekken op de huid.*
sôpan, soepan, *wellevend, hoffelijk, beschaafd, wel opgevoed, welgemanierd.* Boeroeng —, *paradijsvogel.*
sopi, *V. soopje, jenever, sterke drank.*
s'ôrang, *iemand, zeker persoon.*
s'ôrang dîri, *alleen, geheel alleen.*
s'ôrang pôn tiâda, *niemand.*
sorbân, *zie:* serbân.
sordam, serdam, *dwarsfluit.*
sôré, *achtermiddag, vooravond.*
sorga, soerga, *S. hemel, geestenwereld.*
sôrong, *schuiven, voortschuiven, voortduwen, duwen.* — an, *steekpenning, gift.* — kalsewan, *uitschuiven.* — mâsoq, *inschuiven.* Tiang penjôrong, *bezaansmast.* Penjôrong, *bezaan.*
soróni, *brandnetel.*
sôs, *V. saus.*
sosoq'an, *een speeltuig voor kinderen.*
sowéq, *L. scheuren, rijten.* — an, *scheur.* Penjôwékan, *verscheuring, rijtuig.*
sri, *S. doorluchtig, glansrijk, voorspoedig; koninklijk; bevalligheid; sieraad.* — padoeka toewan besar, *de doorluchtige, beminde groote Heer. (Gouverneur Generaal).*
sri, *quitte in het spel, kamp op.*
sring-sring, *Jav. nu en dan, gedurig, somtijds, tusschenbeide.*
srinta, *L. zoodra.*
stal (ista), *V. stal.*
stangan, *hoofddoek, ook gebezigd als verkorting van* sâpoe tângan.
stinggi, *gording.*
stiwel, *V. stevel, laars.*
stolop, *E. stolp, glazenbol.*
stori, *Port, verhaal, zaak, geval, ophef, lawaai, omslag, beweging, ruzie.*
strika, *strijken (met het strijkijzer).*

T.

ta, *de letter* t.
tâ, *voor; tiâda, neen, niet.*
taàdz-dzor, *Ar. onmogelijkheid.*
tàâla, *Ar. allerhoogst.* Allah soebhana wa —, *God altoos te prijzen, als de allerhoogste.*
tabâät, *Ar. navolging.*
tâbal, tebal, *kleine trom, die aanzien-*

lijken personen wordt vooruit gedragen.
tâbang, tebang, *vellen, kappen, omhouwen.* Penegang, *bijl.* — an, *geveld hout; afval, spaander.*
tâbang, *stoppen, toedoen.*
tabarok, *Ar. zegening, gelukwensching, heilwensch.*
tâbas *zie*: tebas.
tabat, *afdammen.*
tâbéh, tâbèq, *plichtpleging, groet, groeting, heilwensch, goeden dag.*
tâbeq, *zie:* tâbéh.
tâbì, *Ar. aanhanger, volgeling, afhangeling.*
tabîñ, *Ar. prijs, hulde, lof.*
tâbir, *behangsel, gordijn.*
tâbir, *nauw, eng.* Kâin —, *een nauw kleed.*
tàbir, *Ar. uitlegging, verklaring.* — mimpi, *droomverklaring* — kan, *uitleggen, verklaren.*
tabkitkan, *overreden.*
tâboer, *zaaien, spreiden, strooien.* Menâboer, *idem.* Penâboer, *zaaier, strooier.* Peneboer-an, *zaaiing, strooiing.*
tâboet, *verbondsark, die van God aan Adam zou gegeven en door de aartsvaderen bewaard, op Mozes overgegaan zijn.*
taboewan, *tamboerijn, handtrom.*
taboewan, teboewan, *horsel, wesp,* — tânah, *aardtor.*
tâboh, *eene nachtwaak, (zooals er vijf in een nacht zijn).*
tâboq, *slaan, kloppen, slag met de vlakke hand.* Sa —, *klap, slag.*
tabrîat, *Ar. kwijtbrief.*
tabrîk, *Ar. zegenen.*
tachajoel, *Ar. bijgeloof, dweeperij, femelarij,*
tachliq, *Ar. scheppen, voortbrengen.*
tachta, *Ar. en P. troon, zetel, rustkoets, praalbed.* Bèr — ka-radjâ-an, *op den rijkstroon zitten, het bewind voeren.* — kan, *op den troon plaatsen.*
tâdah, *opheffen, opvangen.* Menàdah-kan tangan, *de handen plat tegen elkander opheffen.* Menâdah, *behouden (een voorwerp); ophouden (iemand tegen zijn zin).* Menâdah ôrang dâgang, *kooplieden ophouden,*
tâdang, *schoppen, (Zie:* tendang).
tadbir, *Ar. regeering, bevel.* — kan, *regeeren, bevelen.*
tâdi, tahâdi, *zoo even, pas, kort geleden.* — dâtang, *pas gekomen.* Ija bêrkata —, *hij zeide zoo even.*

tàdib, *Ar. kastijding.* — kan, *kastijden, tuchtigen,*
tâdjaq, *sikkel.*
tadjali, *Ar. glans, glinstering, luister; glansrijk; glinsteren, schijnen.*
tâdjam, *scherp, snijdend, vinnig, snedig, schamper, bits.* Piso —, *scherp mes.* Mâta —, *scherp van gezicht.* Pèr-katâan jang —, *schampere bitse woorden; snedig gezegde.* Ka — an, *gescherpt; scherp; scherpte.* Menâdjam, *scherpen, wetten.*
tâdjaoe, tadjoe, *fijn gevlochten mandje.*
tâdjaq, *soort van sikkel, krom mes om onkruid weg te maaien of te wieden.* — *Met zoodanige werktuigen het onkruid uitroeien.*
tadjari, *Ar. verwonding; gastvrij, mild.*
tâdji, *kunstspoor, vlijm, lancet.* Hâjam bèr —, *een haan met kunstsporen.*
tàdjil, *Ar. haast, spoed.*
tâdjin, *schuim van kokende rijst.*
tâdjoe, *zie:* tadjaoe.
tâdjoe, *kroon, diadeem.* — salâthin, *het werk: De Kroon der Koningen.*
tàdjoep, *Ar. verwondering; verwonderd zijn.*
tadribat, *Ar. ondervinding; ondervinden.*
tadroedsj, *Ar. faizant.*
tàdzil, *bestraffing.*
tadzkirat, *Ar. gedenkteeken, gedachtenis, geheugenis, schuldbekentenis, schuldbrief.* Kitâb —, *aanteekeningsboek, gedenkboek.*
tadzkorat, *Ar. geheugen.*
tâdzoel, *Ar. bestraffing.*
tafia, *zekere sterke drank van suikerriet gestookt, soort van rum.*
tafsir, *Ar. uitlegging, verklaring van den koran; noot, kantteekening.*
taftsil, *Ar. ontwikkeling.*
taftah, *taf.*
tâgah, tegah *en* tagahkan, *hinderen, belemmeren, beletten.* — kan, *verhoeden.*
tâgal, tegal, *om reden, ter zake van, omdat, dewijl, uithoofde, nademaal, aangezien.*
tagalîat, *verrekken, verdraaien, uit het lid trekken.*
tagalîtjoh, *zie*: tagalîat.
tagap, *stevig, sterk, gespierd.*
tâgar, tâgor, *donder; gebulder, gerommel; rommelen, donderen, bulderen.* Maka toeroen thoefân, goeroeh, kîlat, fîtar, tâgar dan halilîntar, dèngan hoedjân, *er kwam een zwaar onweder van*

donder, *weerlicht*, *kettingbliksems*, *ratelslagen*, *dondersteenen en regen*.
tâgar, *zie:* tegar.
tâgi, tagé, *aanmanen*, *manen*, *(om geld)*, *vorderen*. — hoetang, *schuld vorderen*, *om geld manen*. Penâgi, *vorderaar*, *maner*, *eischer*, *schuldeischer*.
tâgil, *hanespoor*.
tâgoe-tâgoe, *eene soort van vogel*.
tâgor, *stoeien*, *in het water spelen*, *gooien onder het spelen*.
tah, *vragend aanhechtsel*. Di manâ —, *waar?* Apâ —, *welk? wat?*
taᶜaboes, *A. gevangenzetting*.
tahâdi, *zoo even*, *pas*, *zoo op het oogenblik*.
taᶜammol, *Ar. lijdzaamheid*.
tâhan, *dulden*, *harden*, *lijden*, *verdragen*, *uitstaan*, *verduren*, *doorstaan*, *uithouden*, *bedwingen*, *intoomen*, *betoomen*, *beteugelen*, *ergens tegen zijn*, *tegengaan*, *terughouden*, *wederhouden*, *aanhouden*, *(niet teruggeven)*, *verbergen*, *tegenhouden*, *vasthouden*. Tiâda tèr —, *onlijdbaar*, *duldeloos*, *onwederstaanbaar*. Menahâni morkânja, *zijn toorn bedwingen*. Maka anaqnja di — i di roemah, *hun kind hielden zij te huis*.
tâhang, *groote kuip*.
tâhang, *ton*, *vat*.
taᶜbis, *Ar. mis*, *inwijding*. — mesdjid, *kerkmis*. — kan, *wijden*, *inwijden*.
taᶜdîd, *Ar. omschrijving*.
tâhi, *uitwerpsel*, *vuiligheid*, *drek*, *mest*, *afgang*, *drab*, *droesem*, *roest*, *moer*. — ajam, *afrikaantje*, *eene bloem*. — andjing, *aardmos*. —, bèsi, *ijzerroest*. — koeda, *paardenvijg*, *paardenmest*. — koeping, *oorsmout*, *oorsmeer*. — lâlat, *sproet op het gelaat*.
taᶜîat, *Ar. zegenspreking*.
taᶜifat, *Ar. geschrift*, *blad*.
tâhil, *goudgewicht*, *van* 16 mas *of* 4 pâh. *(Soms beteekent het 2 Spaansche matten)*.
taᶜlil, *Ar. loven*, *prijzen*.
taᶜrîf, *Ar. letterkeer*.
tâhoe (taoe), *weten*, *kunnen*, *bewust zijn*, *afgericht; kunde*. — bâlas, *erkentelijk*, *welsprekend*. — bâtja, *lezen kennen*. — berkâta kâta sabar, *geduldig*. — simpan, *zuinig*. Di ka — i ôléh-moe, *het zij u bekend*. Di ka — i, *geweten*, *geweten worden*. Siâpa —, *wie weet? misschien*, *wellicht*, *mogelijk*. Jang tèrlebéh —, *zeer kundig*, *zeer bekend*.
Tiâda ka — an, *onbewust*, *geen kennis dragen*. Penga — an, *kennis*, *wetenschap*, *kunde*. Bèr-penga — an, *kennis*, *kunde bezitten*, *kundig*. Sa —, *weten*, *medeweten; bewustheid*. Sa — hâti, *bewustheid*, *geweten*.
tâhoen (taoen), *jaar*. Menâhoen, *bij het jaar werken; bij het jaar onderhouden*. — bahâroe, *nieuwejaar*, *verjaring*. Soedah bèr — —, *jaren geleden*. Boeroeng —, *rhinocerosvogel*.
tâhoer, *voor anker rijden in open zee*.
tâis, *eene soort van manga-vrucht*.
tâjèr, *dikke melk*.
tâkan, *drukken (met de vlakke hand)*, *indrukken*, *persen*, *uitpersen*. Djâlan —, *bewandeld pad*, *gebaande weg*.
tâkar, *drinkkroes*, *beker*, *drinkvat*, *vaas*; *oliemaat (die* 33 *flesschen inhoudt)*. — pèraq, *zilveren beker*.
takeboer, *Ar. trots*, *verwaandheid*, *inbeelding*.
tâker, *rijst meten*.
takoewîm, *Ar. almanak*.
tâkot *en* takoet, *vreezen*, *duchten*, *ontzien; beduchtheid*, *angst*, *zorg*, *schuwheid*, *beschroomdheid*, *angstvalligheid*, *ontzag; beangst*, *beschroomd*, *beducht*, *bevreesd*, *bang*, *schoorvoetend*, *benauwd*, *uit vrees dat*. — âda bâdjaq, *uit vrees dat er zeeroovers zijn*. — âkan baginda, *den vorst vreezen*. — Menakoet-i, *vrees aanjagen*, *beangstigen*. Ka — — an, *gevreesd*, *geducht; vrees*, *angst*. Penâkot, *bloodaard*, *lafaard*. Koeda penâkot, *schichtig paard*.
tâkot mânoesia, *het kruidje roer mij niet*.
takrîm, *Ar. eer*, *hulde*, *vereering*, *plichtpleging*. Sembah, tàthlîm dân —, *onderdanigheid*, *hulde en eerbied*.
tâlam, *schenkbord*, *blad*. *theeblad*, *bak*, *kwispedoor*.
tâlang, telang, *makelaar*, *koppelaar*. — an, *makelarij*.
talangki, *makelaar*, *koppelaar*, *ambassadeur*.
tâlaq, *echtscheiding*.
talaqqi, *Ar. ontmoeting*.
talèdor, *schurk*, *schelm*, *schoelje*.
tâli, *zilveren munt*, *schelling*, *een achtste Spaansche mat*.
tâli, *touw*, *koord*, *zeel*, *reep*, *riem*, *streng*, *band*. — âjèr, *boordsel*. — api, *kokostouw*. — bâwat-an, *brassen*. — djangkar, ankertouw, kabel. — doega.

loodlijn. — kâjil, *hengelkoord.* — kantjing, *trens.* — klat, *brassen.* — pantjing, *hengellijn.* — pedang, *degenriem.* — pendârat, *boegseertouw.* — pending, *buikband.* — pertsoĥbât-an, *vriendschapsband.* — poesat, *navelstreng.* — proet, *buikriem.* — râmi, *touw van vlas.* — sâoeh, *kabeltouw.* — sîpat, *timmermanslijn.* — toenda, *treklijn.*

talïan, *schelling.*

tàlîb, *Ar. onderteekening, merking.*

tâlif, *Ar. vereenigd; vereeniging, unie, gezelschap.* Men — kan kitâb, *een boek vervaardigen, schrijven.*

tàlîm, *Ar. leering.*

taloeki, *damast.*

tàloq, *Ar. onderdanig, onderworpen, overwonnen, afhankelijk, onderhoorig, cijnsbaar.* — kan, menàloqan, *onderwerpen.* Negri jang —, *wingewest.* Tânah djâwa dengan segala dâirah — nja, *Java met al deszelfs onderhoorigheden.*

tam, *Ar.* (*Zie:* tamat) *geëindigd, het is af, einde.*

tâman, *hof, tuin, lusthof.* — larângan, *verboden hof, lusthof voor vrouwen.*

tamâram, *licht, glanzend, schijnend, helder, blinken.* Maka boelan pôn trang — pada tèngah mâlam, *en de maan scheen te middernacht zeer helder.*

tamâsja, *P. onderhoud, vertooning, vermaak.*

tamat (tammat), *Ar. geëindigd, voltooid, af, gedaan, volbracht;* — 'l-kalâm, *einde van den brief;* — lah tjeritera, *het verhaal is uit;* — mengĥadji, *volleerd, bij den priester volleerd.*

tambâga, tembâga, *S. koper.* — koening, *geel koper, messing.* Menambagâkan kapal, *een schip koperen.* Palîta —, *koperen lamp.*

tambah, *aanvullen, bijvoegen, toevoegen, toegeven, vermeerderen, vermenigvuldigen, verzwaren, aanzetten.*

tambâhan, *bijvoegsel, aanhechtsel, bijdrage.* — bitjâra, *bijdrage (na eene redevoering.)* — lâgi, *veelmeer.* — poela, *daarenboven, bovendien, wat meer is, eindelijk; aanwas, vermeerdering, aangroeiing, aanvoegsel.*

tambâko, *tabak.* — hîdoeng, *snuif, snuiftabak.*

tambal, bèr —, *even hoog als een ander zitten.*

tambal, *zie:* tampal.

tamban, *soort van elft.*

tambang, *overvoeren, overvaren, (goederen of reizigers.)*

tambang, *mijn.* — amas, *goudmijn.* Orang —, órang gâlî —, *mijnwerker, mijngraver.*

tambang-an, *schuit, prauw om over te varen, overhaalschuit.* Anaq — an, *het volk van zoodanig schip of schuit.*

tambaq, *groote vischvijver.*

tambârah, *soort van karper.*

tambat, *binden, inbinden, vereenigen, vastmaken; terughouden, achterhoudend zijn.* — kan prâoe, *een vaartuig vastmaken.* — an, *verband, vereeniging.* Bârang jang — an, *het bijzondere, stille achterhoudendheid, groote omzichtigheid.*

tambeloeki, *de krop van een vogel.*

tambèrâng, *want, bakstag, stagtouwen.* — jang koerang kintjang, *want of bakstag, die niet stijf aangezet is.*

tambîlang, *spade, schop.*

tamboel, tambol, *levensmiddelen, spijs.* Sa —, *een gerecht van spijzen.*

tamboes, *doorboord, doorknaagd; doorsteken, doordringen, doorzijgen, ook: iets in heete asch leggen om te poffen.* Kapal itoe habis bèrtamboes, *dat schip is door den worm doorboord.* — an, *trechter, kleinzer, teems, kleinsdoek, filtreermachine.*

tamboe-tamboe *of* teboe-teboe, *ringen, slangsgewijze versierselen, bochten, kronkels van kruipende insecten.*

tambon, timbon, *hoop, stapel; opstapelen, ophoopen; doorvoed, gemest, vet:* — bâtoe, *steenhoop.* Menambon oewang, *geld op stapels zetten.* Bèr — —, *op stapels, op hoopen leggen, gestapeld, opgehoopt.* — nja oelar, *ringsgewijze klomp of hoop van eene groote slang.* Lemboe jang bèr — —, *gemeste os.* Menambonkan anaq sâpi, *een kalf mesten.*

tamîil, *Ar. weifelend, besluiteloos.*

tamîn, *schild.*

tampâjan, *groot steenen watervat, vaas, kruik (om water of olie te bewaren.)*

tampal, *lap, stuk, pleister, flard; lappen, aanplakken, verstellen, pappen.* Kâin sa —, *een stuk, een lap laken of stof.* Loeka jang di — kan óbat, *eene wond waar geneesmiddelen (kruiden) op gelegd worden; eene wond, die gepapt wordt.* — an, *lapperij, lapping.* Orang menampal *of* penampal sepâtoe, *schoenlapper.*

tampang, *een bol, koek van was, benzoë en tin, kardoes, patroon.*

tampaq, *handbreedte.* Tebalnja doewa —, *het had de dikte van twee handbreedten.*
tampar, *slag, klap met de vlakke hand; met het vlakke van de hand slaan.* Di gôtjoh dân di —, *gestompt en geslagen worden.*
tampat, *plaats, oord, punt, streek, ligging; vat, doos, pot, koker, kan, tasch, kruik.* — jang bâiq, *eene goede plaats.* Bèr —, *eene plaats beslaan, eene plaats hebben.* — ajèr soesoe, *melkkan.* — bekardja, *werkplaats.* — botjor, *lek.* — dâlam, *diepte.* — dawa, *inktkoker.* — doedoeq, *zetel, zitplaats.* — gâram, *zoutvat.* — goela, *suikerpot.* — kadoedoekan, *verblijf, verblijfplaats.* — koppi, *koffiekan.* — loedah, *kwispedoor.* — minjaq, *oliekruik.* — pendjahîtan, *naaidoos.* — râboq, *tonderdoos, lucifersdoos.* — rôko, *sigarenkoker.* — sîrih, *beteldoos.* — soerat, *brieventasch.* — soesoe, *melkkan, melkpot.* — tidor, *ledikant, bed, rustbed, slaapplaats.*
tampek, *mazelen.*
tampèlèng, *kinnebakslag, kaakslag.*
tampeliq, menampeliq, *overtuigen, wederleggen.* Tèr —, *overtuigd, wederlegd, gewraakt.*
tampi, tampè, *wannen, schiften, zuiveren.*
tampîas, *onstuimig, stormachtig, inregenen.* Hârî —, *onstuimig weder.*
tampik, *geschreeuw, schreeuw, schreeuwen.* — soeraq, *krijgsgeschreeuw, veldgeschrei.*
tâmpil, *voorwaarts gaan, oprukken, voortrukken, indruisen, naderen, uitrukken.* Bèrprang oendoer —, *strijdende, nu eens achter- en dan weder voorwaarts rukken.*
tampin, *sîrih tot een pruim bereiden.*
tampiq, *zie:* tampik.
tampoe, *bij het afspringen met den voet drukken.* Maka prâoe itoe tiâda dâpat tâhan tampoe hamba, *die prauw kan den druk mijner voeten (bij het van boord springen) niet wederstaan.*
tampoeh, *aanvallen, voortrukken, zich een weg banen.* — an, *aanval, inval, doordringing.*
tampoeling, *een ijzer met weerhaken.*
tâmpoeng, *opvangen (iets dat valt), in den mond opvangen.*
tampoeroeng, *de dop van een kokosnoot, de schaal.* — kapâla órang, *stuk van een hoofdschedel.*
tampoewa, *zekere vogel.*
tampoewan, *voeteinde, (als men ligt, hetzij te bed of op den grond).* Maka segala roempoet dân pôhoen kâjoe jang di tampoewannja itoe, sepèrti mâna di tîoep thofân, demikiënlah lakoenja sabab kena napas raqsjâsa itoe, *al het gras en geboomte dat aan zijn voeteinde was, vertoonde zich alsof er een orkaan over gewoed had, door den adem van den reus getroffen.*
tampoewi, *eene wilde vrucht.*
tampong, *uitventen, zoetelen.*
tânah, *aarde, grond; land, landschap, landgoed, landerij, veld, erf.* Toean —, *landheer, grondeigenaar.* — abang, *roode aarde.* — àrab, *Arabië.* — bèsi, *ijzererts.* — djâwa, *het eiland Java.* — kebon, *tuinaarde.* — lâpang, *vlakte (het Koningsplein buiten Batavia.)* — lilin, *klei, leem.* — mas, *gouderts.* — oediq, *de bovenlanden.* — poesâka, *erfland.* Andjing —, *vliegend insect dat bijt.* Mînjaq —, *aardolie.*
tânem, *planten, aanplanten, begraven.* — pâdi, *rijst planten.* — an, *plantaadje, boomgaard.* — — an, *plantsoen, planten, gewassen, plantenrijk.* Penânam, *planter; begraver.* Pe — an, *beplanting, begraving.* Maka tânah itoe di tanamïnja, *dien grond beplantte hij.* Maka majit itoe di — kan órang, *en men begroef het lijk.* Tèr —, *geplant; begraven.* Maka tiadâlah toemboeh — — an di sîtoe, *er groeide geene plant, het was er dor.*
tanâman, *plant, gewas, aanplanting, beplanting, plantsoen.*
tânaq, *koken, zieden.* Bèr — makânan, *het eten koken.* Menânaq nâsi, *rijst koken.* Mînjaq pèr —, *gekookte olie.* — an, *kooksel, baksel.* Penânaq, *kok, bakker.* Penanâkan, *keuken, kookplaats, bakkerij.* Sa pèr — nâsi, *tijdmaat om rijst te koken (spreekwijs), zoo veel als een pijp rookens.*
tanbîat, *Ar. profetie, voorspelling.*
tanbona hoetan, *aalboom.*
tanda, *teeken, merk, blijk.* — api, *vuurbaak.* — hormat, *eerbewijs.* — tângan, *handteekening.* — tjap pânas, *brandmerk.*
tandan, tindan, *tros (druiven of bananen), een bos (kokosnoten).*
tandaq, *dansen, als de dansmeiden, trippelen, huppelen*, zooals dartele paarden.

tandas, *vuilnisvat*, *mestbelt*, *mesthoop*, *sekreet*, *gemak*.
tanding *en* bèr —, *vergelijken*.
tandjaq, tandja, *soort van schuinsch zeil*, *op de vaartuigen* koenting *of* prâoe; *een berg opgaan*. Bèrlâjar —, *een schuinsch zeil voeren*.
tandjoeng, tandjong, *uithoek*, *kaap*, *punt*, *voorgebergte*. — belîkoe, *hoeken*, *bochten*, *kronkelingen (eener rivier.)*
tandoe, *draagstoel*, *palankijn*, *baar*, *draagbaar*.
tandoeq, *hoorn; stooten (met de hoornen)*. — karbaoe, *buffelhoorn*. Kantjing —, *hoornen knoop*. Menandoeq, *met de hoornen stooten*. Bèr —, *gehoornd*.
tângan, *hand*, *hand en arm*, *mouw; handvatsel*, *oor*, *hengsel*. — bâdjoe, *de mouw van een kleed*. — kânan, *de rechter hand*. — kîrî, *de linkerhand*. — sablah, *de eene hand*. Bèrdjabat —, *de hand geven*, *de hand vatten*. Iboe —, *de duim*. Kalângan —, *muis van de hand*. Memandjangkan —, *de handen uitstrekken*. Sârong —, *handschoen*. Tanda — *of* tâpaq —, *handteekening*. Tapâq —, *handpalm*. Bèr tâpoq —, *in de handen klappen van blijdschap*. Derri pada — jang kadoewa, *uit de tweede hand*. Di bawah —, *onder 's hands*.
tângan-tangâni, *met de hand dragen*.
tangas, *stoof*, *badstoof*, *baden in warm water*.
tangei, *sterk (als olie of boter)*, *garstig*, *ransig*.
tangga, *ladder*, *trap*. Anaq —, *sport*, *tred*. Orang sa — *of* tetangga, *buurman*, *buur*. *(Letterlijk, menschen van één trap*, *omdat vele steigers*, *waarop bij sommige Maleiers de huizen staan*, *maar één trap hebben)*. Hal roemah —, *huishouding*, *huiselijke zaken*. Nâiq —, *een trap opgaan*. Toeron —, *de trappen afgaan*. — lôteng, *zoldertrap*. — pangkâlan, *trap aan een steiger om naar de rivier te gaan*. — poetar-poetar, *wenteltrap*. — tâli, *valreep*.
tanggal, *afvallen*, *uitvallen*, *afleggen*, *zich ontdoen*, *uittrekken*, *ontkleeden*. — gîgi, *het uitvallen der tanden*. Tanggal, menanggalkan pe-kain, *de kleederen uittrekken*, *ontkleeden*. Tjâbang jang —, *afvallende takken*.
tanggala, *ploeg*. Menanggâla, bèr — kan, *akkeren*, *ploegen*. Penanggâla, *ploeger*, *akkerman*, *bouwman*, *boer*, *landman*. Penanggalâän, *beploeging*, *akkerwerk*, *landbouw*.
tanggal-boelan, *datum*.
tanggaloeng, *civetkat*.
tanggam, *ankerstok*.
tanggarlâsan, *kameleon*.
tanggîling, *miereneter*. *(Myrmophaga)*.
tanggîri, *een soort van visch*.
tanggoeh, *toeven*, *wachten*, *dragen*, *vertoeven*, *uitstellen*, *vertragen*, *verschuiven*, *rekken*, *gaande houden*, *uitstel verleenen*. — sâtoe tâhoen, *een jaar wachten*. Djânganlah bèr — lâgi, *draai niet meer*. Di pèr — kan sahâri-hâri pada sahâri-hâri, *van dag tot dag uitstellen*. Setelah di — kan-nja óléh dâgang, *wanneer de koopman hen uitstel verleend heeft*. Di pèr — nja djoega, *zij laten hem wachten*. Maka pada — bèr — itoe ada djoega bèrkâta jang tiâda senoenoeh, *door het herhaaldelijk dralen*, *ontstaan er woorden die niet kiesch zijn*.
tanggoeli, *drab*, *droesem van suiker*.
tanggoeng, *dragen*, *op zich nemen*, *instaan*, *verantwoordelijk zijn*, *borg blijven; aansprakelijk; ondervinden*, *verdragen*. Menanggoeng toengkat, *een wandelstok dragen*. Itoe tèr — di atas kapâla pâtek, *dat rust op mijne hoofdelijke verantwoordelijkheid*. — kan rahsîa, *een geheim toevertrouwen*. Tiâda tèr —, *onverdragelijk*. Menanggoeng dôsa, *met zonden beladen zijn*. Menanggoeng óraug jang kasakîtan, *gebrekkige menschen ondersteunen*. Menanggoeng hoetang, *eene schuld op zich nemen*, *er voor instaan*. Itoe di — atas Soleimân, *dat komt op rekening van Salomo*. Soeka dân doeka akoe — kan, *vreugde en droefheid heb ik ondervonden*. — an, *dracht*, *last*, *taak*, *borg*, *waarborg*, *verantwoordelijkheid*. Itoe boekan qedar — an hamba, *dat is niet naar den aard mijner krachten*, *daarvoor ben ik geenszins berekend*.
tanggoq, *schepnet*.
tangir, *zie:* tangei.
tângis, *schreien*, *krijten*, *huilen*, *weenen*, *tranen storten*. Menangis dèngan tângis jang amat sângat, *weenen met een bitter geween*. — an, *geschrei*, *gekrijt*, *gehuil*, *geween*, *tranenstorting*. Menângiskan, *beweenen*. Penangîsan, *beweening*. Katangisan, *beschreienswaardig*, *bedroevend*, *beweend*. Di pèr —

kan, *beweend worden.*
tangkap, *vangen, vatten, grijpen, krijgen, snappen, houden, aanhouden, in verzekerde bewaring nemen; verstaan, begrijpen, opvangen.* Maka tèr — lah râdja itoe, *en die vorst werd gevangen genomen.* Menangkap kâta, *de woorden vatten, verstaan.* Ka — an, *grijpbaar, dat gegrepen kan worden, gevangen, gegrepen, bevattelijk, verstaanbaar.* Penangkâpan, *aanvatting, greep, aanhouding, achterhaling, bevroeding, bevatting.* — dèngan hîdoepnja, *levend gevangen nemen.* Bèr — — an, *elkander grijpen.*
tangkar, *krakeelen, kijven, harrewarren, twisten.*
tangké, *stengel, steel, aar, hartader.* — boenga, *bloemstengel.* Boenga sa —, *eene enkele bloem.* — Hâti bèrgôjang di atas —, *het hart poppelde op den hartader.*
tangkis, *afweren, afwenden, afslaan,* kan pâloe pedangnja, *den slag zijns zwaards afweren.* — an, *afwering.*
tangkoer, *visch, dien men gedroogd om de lendenen draagt, om mannelijk te zijn.*
tangkôraq, tingkôraq, *schedel, bekkeneel.* Mînoem ajarbat dèri dâlam — moesoehnja, *sorbet uit den schedel zijns vijands drinken.*
tangloeng, *lantaren.* — dân qandîl, dân dîan, dân palîta, *lantarens, kroonen, kaarsen en lampen.*
tangsa, *alarm slaan.*
tangsé, *dun (als haar).*
tangsé, *Chineesch touw.*
tangsi, *kazerne, barak.*
tânja, *vragen, vernemen, hooren, afvragen.* Bèr —, *ondervragen.* — i, — in, *bevragen, naar iemand vragen.* Bèr — kan warta, *naar nieuws vernemen.* Menanja-i, *afvragen.* Pèr — an, *vraag.*
tanoer, *Ar. oven, stoof, fornuis, kachel.* Boedaq — an, *bakkersknecht.* — kapoer, *kalkbranderij, kalkoven.*
tanpès, *wegsmijten.*
tantâdoe, *soort van worm of mot, made.*
tantang, *luid toeroepen, uitdagen, uittarten.*
tantaoesa (*zie:* santaoesa) *rustig: rust.*
tantarâ, *leger.* Bala —, *legerknechten, heir, heirleger.* Tampat ka-doedoek-an bala —, *legerplaats, kamp.*
tantoe, *zie:* tentoe.
tantoehkan, *bepalen, bestemmen.*
taoelan, *bondgenoot.*
taoelat, *zie:* toewelat.
taoerit, *Ar. de boeken van Mozes, het oude Verbond.*
ta-oesah, *'t is niet noodig, het behoeft niet, het is onnoodig.* (tiâda oesah.)
tâpa, *boetedoening, onthouding, boete, godsdienstige afzondering; kluizenaar.* Bèr —, *boete doen, in godsdienstige afzondering leven.* Sangat pèr —, *zeer ingetogen, zeer matig.* Men —, *tot boetvaardigheid verwijzen, boetedoening opleggen.* Pèr —, *kluizenaar, heremiet, een die afgezonderd leeft.* Pèr — an, *afzondering van de wereld, hermitage, kluis, cel, grot.* Belom sampé — nja, *zijne boetedoening is niet voleindigd.*
tâpaq, *palm, zool.* — kâki, *voetzool.* — tângan, *handpalm.* Menâroh — tângan, *handmerk, handteekening zetten. (soms maakt men met de handpalm een indruk op het papier bij wijze van handteekening.)* Lîma — pandjangnja, *vijf palmen lang.*
tâpaq, *bloemkelk (van een kokosboom.)*
tapas, *zie:* tepas.
tâpat, *vlak, juist.*
tapat, *steile rotskloof, spleet.*
tapé, *mout; zuurdeesem.*
tapelak, *V. tafellaken.*
taperling, *glinsteren, schitteren.*
tapèrmanâï, *tellen, begrooten.*
tâpî, *dan, maar, nochtans, niettemin.*
tapîan-oeli, *Tapanoeli, landschap en eene groote, veilige baai in het N. W. gedeelte van Sumatra.*
tâpis, *klappen, slaan.* — kan sâjap, *klapwieken.* — kan tângan, *in de handen klappen.*
tâpis, *kleinzen, doorzijgen.* — an, *kleinzer, zijgdoek.*
tâpoes, *vrucht, welke op de kastanje gelijkt.*
tâpoq, *in de handen klappen, aanbonzen.*
tâpoq, *kroontje op vruchten, zoo als op de mangistan.*
tâpos, *persen, drukken, duwen.*
taptoe, *taptoe.*
taqdîr, *Ar. noodlot, voorbeschikking, Gods wil, toelating, gunst.* Bârang jang di — kan Allah, *hetgeen God bepaald heeft.*
tâqî-jat, *Ar. drenken (van een jonggeboren kind, om de ontlasting te bevorderen.)*
taqjîd, *Ar. beperking (restrictie.)*
taqsîr, *aanslaan, schatten, taxeeren.* — an, *aanslag (berekening).*

taqtsir, *Ar. te kort schieten, nalatig zijn, gebrek, nalatigheid.*
taqwa, *Ar. godsdienstigheid.*
târa, *gelijk, eveneens, evenbeeld, wedergade.* S' órangpôn tiâda — nja, *niemand was haar gelijk.* Sama — nja pangkatnja itoe, *hunne rangen waren gelijk, even hoog.* Sa —, *eveneens, gelijk.* Tèr —, *gedrukt, gestempeld.*
tarâhan, *soort van vogel.*
târang, *tand, punt, klauw van roofvogels, slagtanden van wilde zwijnen.* Sarampang jang bèr — ampat, *vork of gaffel met vier tanden.*
tarang, trang, *licht.* (*Zie:* trang.)
tarâtaq, *hut, tent.*
taratî, *waterlelie.*
tarawoeš, *P. wanning.*
tarbis, *dijk, dam.* Menarbis, *bedijken, bedammen.* Penarbîsan, *bedamming, bedijking, afdamming.*
tardjal, *steil, schuin, sterk afhellen, steilte, afgrond.*
târêq, *zie:* târiq.
târî, *dansen (op de Maleische wijze), huppelen, springen.* Bèr —, angkat menâri, *ten dans gaan; gaan dansen.* Koeda jong meloempat dân bèr — —, *een springend en huppelend paard.* Penâri, *danser, danseres.* Penarîan, *dans, bal.*
târîch, *kroniek, jaarboek, dagteekening, jaartelling, jaar; tijdwijzer, tijdrekening.* Daftar —, *tijdrekenkundige tafelen.*
tàrîf, *Ar. waarmaking, bekendmaking, verklaring, bevestiging, bewijs, bepaling (definitie.)*
târif, *Ar. straf (welke niet bij de wet is bepaald, maar naar de omstandigheden wordt gewijzigd.)*
tarîma, trîma, *ontvangen, aannemen, beuren, innen, genoegen in iets nemen, welgevallig zijn, toestaan.* — kâséh, *de gunst in welgevallen aannemen, dankbaar zijn.* Jang tiâda tâhoe — kâséh, *die ondankbaar is.* Penarimâ-an, *ontvangst, inning.* Permintâ-an itoe tiâda di — nja, *dat verzoek stond hij niet toe.*
târiq, târèq, *trekken, aanhalen, spannen, aantrekken (naar zich toetrekken), hijschen.* — kintjang, *strak aanhalen.* — klat *of* kalât, *aanbrassen.* — lah sedîkit, *trek wat aan.* — lotjèng, *bellen, schellen, luiden.* — mâsoq, *intrekken, inhalen.* — moeloet, *een scheven mond trekken.* — nâiq, *optrekken, ophijschen.* — pamîtiq, *den haan spannen.* — ramboet, *bij de haren trekken.*
târiq, *de buitenplanken van een schip, boven de kromhouten.*
tarîqa, *Ar. godsdienstige instelling, beroep.*
tarissi bidoerí, *soort van boom, acacia ruffa.*
tarka, *S. waarzeggen, voorspellen; raden, gissen.* Be — kan penarka, *een raadsel oplossen.* Penarka, *raadsel, moeielijk vraagstuk, duisterheid.*
tarkam, menarkam, *met woede aangrijpen, van wilde dieren; bloeddorstig, verslindend.*
tarkasj, *P. pijlkoker.*
taroekoel, *schietgeweer.*
târoem, *indigo-plant.* — akar, *eene klimmende soort van indigo, met breede bladeren.*
taroempang, *weversspoel.*
taroena, *S. jongeling, jongman.* Sedang —, *huwbaar.* Hâjam sedang —, *jonge haan.*
târoeng, troeng, *de eiplant.* (*Solanum melongena.*)
târoh, *plaatsen, stellen, leggen, zetten, steken (iets ergens aandoen, spelden); wegleggen, bewaren; toevertrouwen, aanbevelen; bezitten, koesteren, voeden; inzetten in een spel of weddingschap; hebben.* — bedaq, *blanketten.* — betoel, *schikken, in orde brengen.* — — boemboe, *het eten kruiden.* — damdam, *wrok koesteren.* — di dâlam hâti, *in het hart bewaren.* — di dâlam peti, *in een kist bewaren.* — di dâlam ranté, *ketenen, in boeien slaan.* — di tèngah, *tusschenleggen, in het midden leggen.* — kandji, *stijven.* — lâda, *peperen.* — pâkoe, *aanspijkeren.* — sella, *zadelen.* — tanda, *merken, afbakenen.* — tanda tangan, *de handteekening zetten, onderteekenen.* Bèr — tîga roepîah, *drie gulden inzetten, verwedden.* Hamba bèr-pe — kan dîri hamba, *ik vertrouw mij (aan u.)* Bèr pe — kan dîri pada karoenîa râdja, *zich in 's konings gunst bevelen,* Kâmi menâroh sindjâta, *wij bezitten wapenen.* Kîta tiâda menâroh oewang sa-kèpèng, *ik heb geene enkele penning.* Menâroh mâloe, *schamen, schaamte hebben, gevoelen.* Pe —, *pand, onderpand, waarborg, zekerheid.* Pe — an, *inzet.* Penâroh, *pandbewaar-*

der. Penâroh rahsîa, *bewaarder van geheimen*. Pénarôhan, *plaatsing, bewaring, toevertrouwing, weglegging, zetting, aanbeveling, koestering, inzet*. — an, *bewaarplaats, magazijn*.
târoq, *jonge tak, loot, spruit*.
tarpa, *aanvallen* (*met een kris*.)
tarpas (tapâs), *plaats, streek*.
tartib, *Ar. regelmaat, orde, schikking, overleg, betamelijkheid, hoffelijkheid, welgemanierdheid; welgemanierd, hoffelijk*.
tâsak, *eene wonde wasschen, betten* (*met water, azijn, enz*.)
tasalsoel, *Ar. aaneenschakeling, schakel*.
tasbîh, *Ar. rozenkrans, paternoster; lofzang*. Membâtja —, *den rozenkrans lezen*. Mendèngar — segala melâîkat, *den lofzang aller engelen hooren*.
tasbîhkan, *Ar. prijzen, loven*.
tâsik, tâsèk, *meer, binnenlandsche zee, groote plas*. — mâsin, *zoutzee*.
tasjridsj, *Ar. ontleedkunde*.
tâsjrîh, *Ar. ontleedkunde*.
tasjwîsj, *Ar. verwarring, wanorde*.
taslîm, *Ar. groet, heilwensch, zegenwensch*. — kan, *zegenen*.
tâtah, *omzetten, inzetten, beleggen, overtrekken*. — dengan amas, *met goud beleggen*. Bèr — kan ratna moeto manikam, *met diamanten, parelen en robijnen omzet, ingelegd*.
tâtal, *spaan, spaander, splinter, krul*.
tâtang, *doorsnuffelen, doorzoeken, doorkijken*.
tâtang, *de rivier van Palembang*.
tatap, *zie*: tetap.
tataq, *afhakken*. — boeloeh, *een bamboes afhakken*.
tâtar, *Tartaarsch*. Orang —, *Tartaar*.
tâtar, *vijlsel*. — amas, *goudvijlsel*.
tâtas, *doorbreken; licht gewond*. — koelîtnja djoega, *de huid was licht gewond*.
tàthlîm, tàzim, *Ar. hulde, eerbied, plichtpleging, onderdanigheid*. Membri —, *eerbiediglijk groeten*.
tâting, *oplichten, ophouden, op de handen dragen*. Menâting mînjaq, *olie (in eene kom) op de hand dragen*. Penâting, *hefboom*.
tatkâla, *tijdstip, tijd, tijdens, toen*. Pada —, *op het tijdstip*.
tatomban, *geboortevlies, adervlies*.
tatsarrof, *Ar. vrijheid van handelen*.
tatshih, *hervorming*.
tatsorkan, *afbeelden*.
tatarif, *Ar. woordgronding, verbuiging van een werkwoord*.
tâwan, menâwan, *gevangen nemen, krijgsgevangene*. Tèr —, *gevangen, krijgsgevangen*. — an, *gevangenschap, krijgsgevangene*.
tawânan, *gevangene, gevangenschap*. (*Zie*: tâwan).
tâwar, *laf, smakeloos, zouteloos, zoet, versch, verschaald*. Ajèr —, *zoet water*. Makânan jang —, *laffe spijs*.
tâwar, *afdingen, een bod doen, bieden, dingen*. — kîkir kîkir, *beknibbelen, afdingen*.
tâwar, *geneesmiddelen toedienen, vergezeld van betoovering of bezwering; tegengift*. Penâwar, *tegengift, geneesmiddel, bekooring; die bekoort, bekoorder; toovermiddel*. Menawâri, *bekooren, betooveren, verlokken, verleiden, wegslepen*.
tâwas, *aluin, witte vitriool*.
tawekoel, *Ar. overgeving, onderwerping, berusting; gelaten vertrouwen*.
tawfîq, *Ar. opschorsching, ophouding, terughouding*.
tâwîl, *Ar. uitlegging, verklaring van droomen*.
tawkîl, *Ar. aanstellen*.
tawlijat, *Ar. aanstelling* (*tot gemachtigde*.)
tâwoen, *een tor, die aan de boomen knaagt, ten gevolge waarvan zij sterven*.
tawqîl, *machtsverleening*.
tawqît, *Ar. tijdsbepaling*.
tawrit, *Ar. de boeken van Mozes, wetboek*.
tebah, *dorschen, slaan; een ijzer dat men in de goudmijnen gebruikt*. Tèr —, *gedorscht*. Penebah, orang penebah, *dorscher*. Penebâhan, *dorschvloer*.
tebakar, *aanbakken*.
tebal, *dik in omtrek*. Bamboe —, *dikke bamboes*. Bîbir jang —, *gezwollen, dikke lippen*. Ramboet jang —, *dik, zwaar hoofdhaar*. — nja, ka — an, *dikte, dikheid*.
tebâliq, *omgeslagen, omgevallen*.
tebang, *afhouwen, nedervellen, afkappen*.
tebas, tabas, *ontginnen, den grond zuiveren; in orde brengen*.
tebat, *afschutten, afdammen*.
tebéh, toebéh, *meer of water, dat afgedamd is*.
tebentoes, *aanloopen, aanstooten*.
tebing, *oever, kant, rand* (*van eene rivier, put*.)

teboe, *suikerriet*. Goela —, *rietsuiker*. Kebon —, *suikerplantaadje*.
teboe'an, *wesp*.
teboeka, *L. open*, *geopend*.
teboes, *vrijkoopen*, *loskoopen*, *afkoopen*, *lossen*. Meneboes gâdé, *een pand lossen*. — an, *lossing*, *vrijkooping*. Peneboes, oewang peneboes, *losprijs*, *koopprijs*.
teboe-teboe, *ronde kringen*, *beslag van een kris of lans*, *gouden kringen*, *gewrichten*. Di — — dèngan amas, *met goud beslagen*.
tédja, *glans*, *lichtstraal bij de geboorte of bij den dood van een verheven mensch*.
tedoeh, *kalm*, *effen*, *stil*, *luw*; *lommer*, *schaduw*. Bèr — deri pada lalèh, *van de vermoeidheid uitrusten*.
tedoeng, *zekere adder*, *vergiftige slang*.
tedori, *het eiland Tidore*.
tefekor, tefkor, *Ar. in gepeins verzonken*, *peinzen*; *bespiegeling*.
tegâ, tega, *staan*, *overeind staan*, *opzetten*, *overeind zetten*, *opbouwen*, *optrekken*. — bèrdîri, *overeind staan*. Menegâ mesdjid, *eene moskee bouwen*.
tegah, tâgah, *hinderen*, *verhinderen*, *beletten*, *doen ketsen*, *wederhouden*, *tegengaan*, *stuiten*, *afweren*, *voorkomen*, *verhoeden*, *tegenwerken*, *bedwingen*, *betoomen*, *inbinden*, *inhouden*, *ontzeggen*, *dwarsboomen*.
tegal, *omdat*, *terwijl*, *ter oorzaak van*.
tegaq, tagap, *gespierd*, *stevig*, *sterk*, *gezet*, *zwaar*, *koen*, *stout*. Lemboe jang —, *zware os*. Orang jang —, *stevig*, *gespierd mensch*.
tegar, tagar, *hard*, *vast*, *stijf*, *taai*, *stevig*, *onbuigzaam*, *hardnekkig*, *halsstarrig*, *baloorig*, *stug*, *verstokt*.
tegar, tagar, *verwelkomen*, *bemoedigen*, *toespreken*, *aanspreken*, *vriendelijk bejegenen*, *vertrouwen inboezemen*. Menegar órang, *iemand moed inspreken*.
tegîl, *kunstige hanespoor*.
tegoeh, *hecht*, *sterk*, *vast*, *duurzaam*, *onwankelbaar*. Kôta —, *sterk kasteel*. Pèrdjandjî-an jang —, *een vast verbond*. Menegoehkan, *versterken*. Menegoehkan pèrdjandjîan, *een verbond bevestigen*, *sluiten*. Soerat ka — an, *verbond*, *akte*, *gezegeld stuk*, *verdrag*, *overeenkomst*. Bèr — — an, *duurzaam*, *vastelijk*.
tegoq, togoq, *slok*, *teug*, *teugje*, *dronk*, *scheutje*. Sa — ajèr, *een dronk water*. *Sa — tjoeka*, *een scheutje azijn*.

tegor, togor, *kijven*, *bekijven*, *beknorren*, *berispen*, *hard aanspreken*, *gezag voeren*, *iets te zeggen hebben*.
tèh, *Chin. thee*. — hîdjoe, *groene thee*. — hîtam, *zwarte thee*. Tampat —, *theekist*, *theepot*.
tekan, *drukken*. — kabâwah, *nederdrukken*.
tekeboer, *trotsch*.
telâdan, *vorm*, *voorbeeld*, *model*, *beeld*, *patroon*, *monster*, *staal*, *ontwerp*, *schets*. Menelâdankan, *vormen*, *schetsen*, *ontwerpen*.
telâga, *S. meer*, *poel*, *plas*, *vijver*, *kuil*. — bôdas, *zwavelmeer*; *plas met melkachtig water*. — narâka, *de put*, *afgrond der hel*.
telah, *reeds*, *voorbij*, *verleden*, *na*, *nadat*, *is*, *heeft*. Jang — mati, *die reeds dood is*. Maka — soedah dâpat, *en had verworven*. Se — itoe, *toen dat voorbij was*, *daarna*, *daarop*, *hierop*.
telan *en* menelan, *slikken*, *inslikken*, *doorslikken*, *zwelgen*, *inzwelgen*, *doorzwelgen*.
telandjang, (klandjang *L.*), *naakt*, *bloot*. — kan, *ontblooten*. — sakâli, *moedernaakt*.
telandjoer, *voorbarig*, *al te zeer*. — bèrkâta, *zichzelven voorbijpraten*.
têlang, (kumbang —), *kittelaar*, *zekere bloem* (*clitoria ternatea*).
telanggi, *koppelaar*, *makelaar*.
telangkap, *op den buik liggen*.
telâpaq, *palm*, *zool*. (*Zie:* tâpaq).
telâsang, *kleed om het midden van het lijf*, *kamizool*, *vest*, *borstrok*.
telâtaq, *schuifelen*.
telâtas, *vingerkruid*.
telèdor, *schurk*, *schelm*, *schoelje*.
telèlè, *naakt*, *bloot*, *blootgesteld*, *bekend geworden*. — kan, melèlèkan, *ontsluieren*, *ontblooten*, *ontdekken*, *blootstellen*, *ruchtbaar maken*.
telentang, telantang, menelentang, *achterover*, *op den rug liggen*.
telepas, *rafelen*, *losgaan*, *los*, *loshangend*.
telînga, *oor*, *hengsel*. Mengèling —, *het oor leenen*. Bèrtindèh troes —, *de ooren doorsteken*.
telintang, *achterover op den rug liggen*.
teloeki, *damast*; *zijden stof*.
teloendjoeq, *zie*: telondjoq.
teloet, teloed, *op de hurken zitten*; *met de voeten onder het lichaam zitten*.
teloetoe, *plek*, *vlak*.

telondjoq, djâri toendjoq, *voorste vinger.*
teloq, *baai, inham, zeeboezem.*
telor, *ei, kuit van visch.* — ajam, *hoenderei.* — bèbèq, *eendenei.* — îkan, *vischkuit.* — koetoe, *neet.* Mèrah —, *eierdojer.* Poetih —, *het wit van een ei.* Bèr —, *eieren leggen.* Mengeram —, *op eieren zitten broeien.*
teman, *gezel, medgezel, makker, bondgenoot, deelhebber, maat, lid, medelid, vennoot, lidmaat.* — dâtoe, *leenman, vazal.* — di djâlan, *reisgenoot, tochtgenoot.* — djandji, *bondgenoot.* — sâlah, *medeplichtige.* — tîdor, *bedgenoot.* Bèr —, *bevriend zijn, op den voet van vriendschap leven.*
tèmbaq, *schieten, afschieten, een kanon of geweer afschieten; vuren.* Menèmbaq boeroeng, *vogels schieten.* Di — patoes, *door den bliksem in brand geslagen.* Marîam penèmbaq anggoer, *geschut om met druiventrossen te schieten.*
temboes, *braden in de heete asch, bijv. aardappelen.*
temboes, *zie:* tamboes.
tèmboq, *muur, wal.* — bâtoe, *steenen muur.* — jang koelîling, *ringmuur.* Menèmboq lâoet, *de zee bedijken.*
temoe, bèr —, ke —, *ontmoeten, tegenkomen, vinden, aankomen bij iets.* Pèr — kan, *vereenigen, te zamen voegen.* Di pèr — kan Allah, *door God weder vereenigd worden.* Pèr — an, *samenkomst, bijeenkomst, samenvoeging, vinding, ontdekking, vereenigingspunt, samenvoegsel.*
temoekoes, *zeker geneesmiddel.*
temoèroen, *afklimmende.* Toeroen —, *nakomelingen, afdalende linie, afstammelingen, nageslacht; achtervolgens, bij opvolging, bij afdaling.*
tèmpèl, *aanplakken, plakken.* Di — i, *beplakt worden.*
tempèlin, *beplakken.*
tempo, *Port. tijd, tijdstip, uitstel; tijdens, toen, ten tijde van.* Minta —, *uitstel vragen.* — bekardja, *werktijd,* — bitjâra, *zituur.* — brênti kardja, *vacantie, rusttijd.* — dholo, *weleer, voor dezen, van ouds.* — îtoe, *toen, toenmaals.* — mâkan, *etenstijd.* — nabi Adam, *ten tijde van den profeet Adam.* — pembajaran, *termijn van betaling.*
tempôlong, *kwispedoor.*
tenang, *stilstaand, stil.* Ajèr —, *stilstaand water.*
tèndah, *gehemelte van een ledekant, tent op het dek van een schip.* — tachta, *troonhemel.*
tendang, *schoppen, trappen, achteruitslaan.*
tengâdoeh, menangâdoeh, *opwaarts zien. Onder het gebed, of in eene smeekende houding).* Ka — an, *waar het oog op gevestigd is.*
tengah, *half, midden.* Dâlam —, *in het midden.* Di —, *te midden, onder het midden.* Di — djâlan, *onder weg.* — doewa, *anderhalf.* — ampat poeloeh, *vijf en dertig.* — lima ratoes, *vier honderd vijftig.* — —, *het midden.* — hâri, *middag, twaalf uur.* — mâlam, *middernacht.* Pada sâma —, *in het midden.* Sa —, *eenige, sommige, gedeelte, half.* Maka kâta melâikat sa — akan sa —, *de engelen zeiden de een tegen den anderen (tegen elkander).* Ka — pâdang, *naar het open veld.* Ka — lâoet, *naar de opene zee, naar het ruime sop.* Pèr — an oemoer, *middelbare leeftijd.* Pèr — an, *middenpunt.*
tengkoq, *de nek, achterste van den hals.*
tengoh, *bulken, loeien.* Lemboe bèr —, *de os bulkt.*
tèngoq, *kijken, gluren, begluren, bespieden, bekijken, staroogen, turen, uitzien, verkennen, bezoeken, komen zien.*
tenoen, tanon, *weven.* — an, *weefsel.* Orang bèr —, *wever, weefster.* Di —, *geweven worden, geweven.*
tenoeng, tanoeng, *waarzeggen, bezweren, (zeggen waar gestolen goederen of weggeloopen slaven zijn).* Orang pe —, *waarzegger, wichelaar.* — an, *wichelarij, tooverij, waarzeggerij.*
tentang, tentângan, *aangaande, betrekkelijk, nopens, met betrekking tot.* — pèrkâra itoe, *betrekkelijk die zaak.*
tentang, *uitdagen, tarten, uittarten.*
tentoe, tantoe, *zeker, vast, blijkbaar, stellig, bepaald, gewis, uitgemaakt, onveranderlijk.* Itoe soedah —, *dat is zeker.* Menentoekan, *bepalen, verzekeren.* Ka — an, *zekerheid, bepaling, vaststelling.*
tepâchoes, *V. Ar. nauwkeurig onderzoeken.*
tepang, *aangrijpen, aanvatten, (eene spies).*
tepâram, *voorhoofdsiersel.*
tepas, tapas, *plaats, zijde, hoek, kwartier, streek.* Ampat — doenjâ, *de vier hoeken der wereld.*

tepat, tapat, *vlak*, *recht*, *als*: tîmor —, *vlak oost*.
tepi, *rand*, *boord*, *kant*, *zoom*, *oever*, *kust*, *grens*, *kim*. — lângit, *gezichteinder*. — lâoet, *kim*, *gezichteinder op zee*, *zeestrand*. — soengé, *rivieroever*, *waterkant*. Bèr — kan, *omzoomd*, *geboord*.
tepis, *afweren*, *afwenden*.
teplèsèt, *L. glijden*, *uitglijden*, *slibberen*, *aanglijden*.
tepoeng, *meel*. Ajèr —, *beslag*. — bâsah, *meeldeeg*. — boemi, *boetmeel (voor een moord)*. — hâloes, *fijn meel*. — gendoem, *tarwemeel*. — loemat, *meelbloem*.
tepoq, *met de platte hand slaan*, *zachtjes kloppen*, *tikken*. Menâpoq dâhi, *zich voor het voorhoofd slaan*.
tèr, *V. teren; teer*.
tér, tir, *toren*, *kasteel*, *(in het schaakspel)*.
tèr, *vormt het verleden deelwoord en den overtreffenden trap*. — soerat, *geschreven*. — lebéh, *allermeest*. — lebéh bâiq, *allerbest*.
terâ (trâ), *drukken*, *stempel*.
teran, *drukken*, *persen (bij hardlijvigheid of in barensnood)*.
terâsi, *zie*: trâsi.
terataq, tarâtaq, *hut*, *tabernakel*, *tent*, *paviljoen*.
terâti, *waterlelie*.
ter-atoer, *geregeld*.
terbang, *vliegen*, *wegvliegen*, *verliezen*, *wegschuiven*. Boeroeng —, *een vliegende vogel*. Di — kan, *weggevoerd worden*. Menèrbangkan, *wegvoeren, (door de lucht)*. — kasâna kamârí, *heen en weer vliegen*. — sîni-sâna, *fladderen*. — tinggi, *hoog vliegen*. — toeron, *naar omlaag vliegen*.
tèrbit, *opstijgen*, *oprijzen*, *opgaan*. Matahâri —, *de zon stijgt op*. — dèri pada hâtî, *uit het gemoed voortkomen*, *ontstaan*. Menerbitkan, *doen ontstaan*, *te voorschijn brengen*, *doen dagen*.
terblah, *gespleten*.
terboeka, *open; opengaan; losgaan*.
tèrboeni, *verborgen*.
tèrbrènti, *vertoevende*.
terdjang, *vooruitschoppen*, *met de voorpooten slaan*.
terdjoen, *afspringen*, *afstijgen*, *afvaren*, *van boord gaan*. — kan, menerdjoenkan, *afwerpen*, *doen storten*. Ka — an, *afvallig*. *Het punt waarop men nederspringt*. Penerdjoen-an, *afwerping*.
teré, *effen*, *ongerimpeld*.
teréjaq, bèr —, *roepen*, *schreeuwen*, *huilen*, *geluid geven*. Peneréjaq, *geschreeuw*. Bateréjaq, *geschreeuw*, *gegil*, *kreet*.
tergantong, *hangend*.
tèrifadl, *v. Ar. uitmuntend*.
ter-kâdang-kâdang, *nu en dan*, *somtijds*, *somwijlen*.
terkah, *verdacht houden*.
terkâséh, *dierbaar*.
tèr-laloe, *zeer*, *heel*, *uitermate*, *te veel*, *al te buitengewoon*, *bijzonder*. — âmat, *uitgelaten*, *buitensporig*, *buitengemeen*. — bânjaq, *al te veel*, *overvloedig*, *overbodig*. — brat, *over zwaar*.
terlantar, *uitgestrekt*, *(van een liggend lichaam)*.
tèrlebéh, *zeer*, *bij uitstek*, *buitengewoon*. — bâjiq, *uitmuntend*. — lâgi, *inzonderheid*. — soeka, *de voorkeur geven*.
tèrmadzkoer, *V. Ar. vermeld*.
termaktoeb, *V. vervat*, *geschreven*.
termangoe, *verschrikt*.
termâsa, *P. verlustiging*, *uitspanning*, *vermaak*, *openbare vermaken; krijgsbedrijven*, *spiegelgevecht; verheugd*, *uitgelaten*, *verrukt*. Hâri —, *vreugdedag*; *feestdag*, *galadag*. — Hâti —, *verheugd, verrukt gemoed*. Menâmâsa, *boerten*.
termâsa-negri, *de volksspelen*. — orang bèrprang, *de heldendaden der krijgslieden*.
tèr-nâma, *naam hebben*, *beroemd*, *vermaard*.
teroeboe, teroboq, *vischkuit*.
teroempa, *schoeisel*, *sandaal*.
teroesi, *koperrood*, *vitriool*.
tèr-oetâma, *uitmuntend*, *best*.
térong, *nachtschade*, *(zekere plant)*.
terpa, *op iemand verwoed aanvallen (met eenig wapen)*, *inhouwen*, *steken*. Penerpâ-an, *aanval met eenig wapen*.
terpadoe, *gesmolten*.
tersangkoet, *haken*, *(ergens aan blijven haken)*.
tersemboeni, *verborgen*, *verholen*.
tèrsoela, trisoela, *S. drietand*, *speer met drie punten*.
tèrsoenat, *besneden*.
tertambah, *aanhangend*.
tèrtâwa, *lachen*. — kan, *belachen*, *uitlachen*. — galaq-galaq, *schateren van lachen*. — an, *gelach*. Penetâwâ-an, *belaching*. Ka — an, *belachelijk*, *uitgelachen*.

tertjampoer, *ondereen.*
tertjeré, *uiteen.*
tertoetoep, *gesloten*, *toe*, *dicht.*
tesamboeng, *L. aaneen*, *verbonden*, *gesplitst.*
tesîaar, *L. verspreid*, *verstrooid.*
tetal, tatal, *splinter*, *spaan*, *krul*, *schaafsel.*
tetâmoe, *L. gast.*
tetampah, *wan.*
tetampan, *sluier*, *doek*, *dien men over een schotel legt*, *pinangbekken.*
tetap, tatap, *beklijven*, *duren*, *bestendig blijven*, *voortduren*, *volharden*, *voortgaan; bestendig*, *vast*, *hecht*, *stil*, *gerust*, *onwrikbaar*, *standvastig*, *getrouw.* — kan, menetapkan, pèr — kan, *bevestigen*, *vaststellen*, *doen beklijven*, *geruststellen*, *stillen*, *handhaven.* — atas djandjînja, *getrouw aan zijn verbond zijn.* — hâti, *kalm van gemoed.* Ka — an, *gerustheid*, *kalmte*, *vastheid*, *onwrikbaarheid*, *beklijving.*
tetâpi, *begrijpen*, *verstaan.*
tetâpi, âkan —, *maar*, *doch*, *echter*, *evenwel*, *desniettegenstaande*, *niettemin.*
tetaq, *kloven*, *houwen*, *hakken.*
tetârang, *met den voet stooten*, *struikelen.*
tetâroep, *hut*, *tent*, *stulpje.*
tetas, tâtas, *doorbreken*, *doorbarsten.* — an, *bres*, *breuk*, *opening*, *doorbraak.* Djâlan penetâsan, *gebaande weg*, *opening die in een woud gemaakt is.* — djahît-an, *lostornen.* — koelit, *de huid schrammen*, *lichtelijk wonden.* Menetas telor, *een ei pikken*, *doorbreken.* Lâda —, *loten van de peperplant.*
tewekol, *berusting.*
tézi, *P. vurig*, *moedig.* Koeda —, *een edel*, *vurig paard.*
thâbaq, *waskom*, *bekken*, *blad.*
thâbib, *Ar. geneesheer*, *geneesmeester.* — tsoldâdoe, *officier van gezondheid.*
thabiî, *natuurlijk.*
thâhir, *Ar. klaar*, *rein*, *zuiver*, *onbezoedeld*, *schoon.*
thaîfat, *Ar. sekte.*
thalab, *Ar. zoeken*, *verzoeken*, *vragen*, *onderzoeken.*
thalâq, *Ar. echtscheiding*, *ontbinding*, *verlating.* Soerat tîga —, *volkomene scheidbrief. (Eigenlijk: brief van drie scheidingen*, *omdat er driemaal getracht wordt de scheiding te beletten en zoo zulks mislukt*, *gaat zij door).*
thalàt, *uiterlijk voorkomen.*
thâm, *slijm.*
thamboer, *trom*, *krijgstrom.* Biraqsa —, *trommelstokken.* Pemâloe —, *tamboer*, *trommelslager.*
thamoer, *kapitale letter.*
tharafadâr, *partijganger.*
tharmontin, *V. terpentijn.*
tharthir, *wijnsteen.*
thêh, *tusschenwerpsel*, *om stilte te bevelen*, *st.! stil! eene pauze in de psalmen*, theh *genoemd.*
thèh, *thee. Zie:* tèh.
theirat, thîr, *Ar. wispelturigheid*, *lichtzinnigheid; ongunstig voorteeken.*
thiĥal, *milt.*
thirmonthîn, *V. terpentijn.*
thla, *de letter* thl.
thlâhir, (lâhir, zâhir) *Ar.*, *openbaar*, *klaar*, *bloot*, *gebleken*, *uiterlijk*, *uitwendig.* Tsîfat — wa bâthin, *uiterlijke en innerlijke hoedanigheden.* Men — kan, *openbaren*, *duidelijk maken*, *verklaren.*
thlâhirânah, *Ar. oppervlakkig.*
thlâlim, *Ar. tiran; onderdrukker*, *geweld*, *wreed.*
thlil, *Ar. schaduw*, *bescherming; duisternis*, *schim*, *verschijning.* — Allah, *schaduw of vertegenwoordiging van God. (Koninklijke titel).*
thloelâmat, *Ar. tirannie.*
thoefân, *Ar. onweder*, *tempeest*, *orkaan*, *bui*, *wervelwind*, *overstrooming*, *watervloed.*
thoewal *en* thawîl, *Ar. lang van duur*, *duurzaamheid*, *hooge ouderdom; een watervogel met lange pooten.* — kan, *verlengen*, *doen voortduren.*
thóma, *Ar. gierigheid*, *inhaligheid*, *schraapzucht; inhalig*, *gierig*, *hebzuchtig*, *schraapzuchtig.*
thong-thong, *alarmblok. (uitgehold langwerpig blok*, *waarop alarm wordt geslagen).* Poekol — —, *op het alarmblok slaan.*
tiâda, *niet*, *neen*, *het is niet*, *het bestaat niet.* — âda, *afwezend*, *niet aanwezend*, *niet voorhanden.* — âpa âpa, *niets*, *het is niets*, *nietsbeduidend.* — bagîtoe, *het is niet zoo*, *zoo is het niet.* — dâpat — *of* ti-dâpat —, *niet*, *kan het niet*, *het moet*, *zekerlijk*, *volstrekt.* kekal, *niet eeuwig*, *vergankelijk.* — Meniâda meniadâkan, *vernietigen*, *te niet doen*, *ontkennen.* Ka — an, *ontstentenis*, *afwezigheid*, *gemis*, *vernie-*

tiging. (In den verbiedenden zin bezige men djângan *en nimmer* tiâda; *dus* djângan mâkan itoe, *eet dat niet, daar* tiâda mâkan *zou beteekenen: niet eten.* Soeâtoe pón —, *niets, niet een.* Sa órang pón tiâda, *niemand, geen mensch.*

tîang, *langwerpig voorwerp, paal, mast, staak, kolom, zuil, pilaar.* — kâjoe, *houten paal.* — bâtoe, *steenen pilaar, mijlpaal.* Kapal tîga —, *driemaster, driemastschip.* — besar, — agoeng, *groote mast.* — toepang, *fokkemast.* — penjôrong, *bezaansmast.* — pengâpoh, *de steng.* — bandèra, *vlaggestok.* — tebal, *dikke paal.* Kapal soeda bèr —, *het schip is gemast, heeft zijne masten.*

tîap, *elk, ieder.* — — órang, *ieder, iedereen, een iegelijk, elk mensch, hoofd voor hoofd.* — — hâri, *iedere dag, elke dag.*

tiârap, *zie:* tihârap.

tîba, *aankomen.* Praoe soedah —, *het vaartuig is aangekomen.* — —, *eensklaps, onverwachts, onvoorziens.*

tîda, *zie:* tiâda.

tîdja, *kaneel.*

tidjaret, *koopmanschap.*

tîdor, *slapen, rusten, in slaap.* Bângoen dèri pada —, *uit den slaap ontwaken.* — kinnjang, *uitslapen.* Kinnjang —, *uitgeslapen.* — kras, *vast slapen.* — Njâdar-lah — órang ini, *vast is de slaap van dezen persoon.* — kan, *in slaap brengen, doen inslapen.* Ka — an, *slapende, inslapen.* Tampat —, *ledekant, bedstede, rustbank, slaapplaats.* Per — an, *slaapplaats.* Tèr kedjoet dèri pada —, *verschrikt ontwaakt.*

tîga, *drie.* — blas, *dertien.* — ganda, *driedubbel.* — kâli, *drie maal, drie keer.* — lâpis, *driedik.* — pîntal, *driedraadsch.* — poeloe, *dertig.* Sa-pèr —, *een derde.* Tèngah —, *derdehalf.* Bèr — soedâra, *drie gebroeders.* Asa —, *drieëenig.* Berhoedjong —, *driepuntig.* Bermâta —, *drieoogig.*

tihârap, tahârap, *vooroverliggen.* Tèr —, *vooroverliggende.* Mentihârap, meniârap, *zich vooroverbuigen.* Meniârapkan dirînja, *op den buik gaan liggen.*

tîhoen, teihoen, teih, *woestijn, oord waar de reiziger angstig rondwaalt; de woestijn waarin de Israëlieten ronddwaalden.*

tîkam, *steken, priemen, boren.* Di — kris, *met eene kris gestoken.* Di — troes, *doorboord, doorpriemd, doorstoken.* — menikam, *onderling (met den dolk) steken.* — djedjaq, *stikken (met de naald).* Tèr —, *gestoken.*

tîkar, *een mat om op te slapen, vloermat.* — bantal, *mat en kussen (het eenvoudige beddegoed eens inlanders).* Tiâda bèr —, *geene mat bezitten om op te slapen, zeer arm.*

tîké, *aardaker.*

tikoengan, *bocht, kromte in eene rivier.*

tîkoes, *muis.* — besar, *rat.* — boesoeq, *stinkrat, muskusrat.* — tânah, *aardmuis, veldmuis.*

tîlam, *dun matrasje, tapijt, sprei op eene slaapplaats.*

tilâwat, *Ar. overdenking, leering, oefening; balans eener rekening.*

tîlik, *aandachtig bekijken, staroogen, aanstaren, scherp naar zien.* Tèr —, *bekeken, aangestaard.*

tîliq, *gunst, toegenegenheid, gunstige overweging; in aanmerking nemen, doen gelden, voortrekken, den voorrang geven, onderscheid maken, uit een goed oogpunt beschouwen.* — Allah, *Gods gunst.*

tiloer, bèr —, *krom spreken.*

tîmah, *tin.* — hîtam, *lood.* — poetih, *tin.* Bîdji —, *tinklomp, tinerts.*

tîmang, — —, *spelen, dartelen.* — —, *speeltuig, speelpop, stokpaardje, geliefkoosd voorwerp; geliefkoosde bijnaam.* Nâma anaq poetri itoe: Mengindra Ratna Komâla dân — — annja: Poetrî Serè Boelan, *de naam der dochter van die prinses was: Poetri Mengindra Ratna Komala, en haar bijnaam: Poetri Serè Boelan.*

timba, *putemmer, aker, (veelal van bladen gemaakt,* oepi *genoemd).* Menimba ajèr, *water met een aker scheppen.* Poetoeslah timba tinggal tâli, *is de emmer stuk, het touw blijft. (spreekwoord).* — sampé hâbis, *uitputten.*

timbang, *wegen, afwegen, overwegen; betalen, opwegen, overleggen, overpeinzen, bedenken.* — bras, *rijst wegen.* Trîma lâda itoe sama timbang dèri gâram, *peper tegen een gelijk gewicht van zout ontvangen.* Bras di timbang dèngan gâram, *de rijst wordt tegen zout opgewogen; voor zout geveild.* Menimbang oewang pèraq, *met zilver betalen.* — dèngan njawânja, *met zijn leven boeten; ten koste van zijn leven.* Di — di dâlam hâti, *het wordt in het*

gemoed overwogen. — an, *weegschaal, balans, unster.* — poela, *nawegen, overwegen; overdenking, overpeinzing, overweging.* Bâtoe — an, *gewicht om te wegen.* Oekoer-an dan — an, *maten en gewichten.*

tîmbâ-roewang, *de bodem van een vaartuig, waar zich het water verzamelt; het hol.*

tîmboel, *aan de kim verrijzen, uit het water opkomen, opwellen, ontstaan, overkomen, drijven, bovendrijven, wassen.* Boelan —, *de wassende maan.* Mînjaq — di atas ajèr, *de olie drijft op het water.* Bânjaq kasoesâh-an timboel kapada kîta, *vele onaangenaamheden komen mij over.* — kan, *opsporen, te voorschijn doen komen, aan den dag brengen.* Bâtoe —, *puimsteen.* — an, *aankomeling, jeugdig mensch, jongeling; boei (van een anker.)*

timîang, *eene plaats aan de N. O. kust van Sumatra.*

tîmoen, hantimoen, katîmoen, *komkommer.*

tîmor, *oost, het oosten, oostersch.* Di sablah —, *in het oosten, naar de oostzijde.* Lâoet —, *de oostelijke zee, oostzee.* Orang —, *Timoreezen, bewoners van het eiland Timor.* — lâoet, *noordoost.* — tonggâra, *oost-zuid-oost.*

timpa, *vallen, nedervallen, slaan, smeden.* Bâtoe jang timpa, *een vallende, nederslaande steen.* Bâtoe jang di — nja, *steenen die zij nedersmeten.* Di — órang, *door den aandrang van volk omvergeworpen.* Besi di timpa sedang hângatnja, *men smeedt het ijzer wanneer het heet is.* Maka timpâlah hatinja, *het hart ontzonk hem.* Amas jang tèr —, *geslagen goud.*

timpang, *lam, verlamd, kreupel, verminkt.*

timpâoes, timpaus, *philander, viervoetig dier.*

timpoeq, *met opzet naar iets werpen.*

tindal, *naam op Borneo's noordkust gegeven aan een bootsmansmaat.*

tîndas, *afhouwen, afkappen.* Menindas èkor, *den staart afhakken.*

tindéh, tindèh, *op elkander leggen, drukken, stapelen, ophoopen.* Tindéh menindéh dèri pada kabanjâkan órang, *op elkander dringen door de menigte des volks.* Bèr —, *opgestapeld, opgehoopt, in geslotene gelederen.* Maka kîta doedoeq bèr —, *wij zitten gedrongen.*

tindéh, tindi, tindih, bèrtindi, *de ooren doorboren.*

tindis, *drukken, aandrukken, persen, (neder drukken), onderdrukken, afpersen.*

tindîsan, *aanpersing, aandrukking.*

tindjoe, *de vuist, gesloten vuist, met de vuist vechten, (boxen).* Sâma bèr — kan, *onderling met de vuist vechten.*

tîndjoe, *aandachtig of nauwkeurig aanzien; een uitzicht hebben.*

tîngâs, *merk op het vee.*

tinggal, *blijven, voortduren, zich ophouden, vertoeven, wonen, overschieten, overblijven, achterlaten, begeven, verwaarloozen.* — di sîni, *blijf hier.* Adat jang lâgi tinggal, *eene nog voortdurende gewoonte.* Jang — di kampoeng kalodran, *die in het dorp Kolodran woont.* — di blâkang, *achterblijven, terugblijven, nablijven.* — tertoetoep, *toeblijven, gesloten blijven.* — lâgi doewa, *er schieten nog twee over.* — kan, meninggalkan anaq bîni, *vrouw en kinderen verlaten.* — lah bâiq bâiq *of* salâmat —, *vaarwel.* Meninggal, *overlijden, sterven; de wereld verlaten.* Se-peninggal, *nazaat, overblijvende.* Peninggal, *nalatenschap, achterlating, begeving.* Tinggalkan *of* meninggalkan agama, *de godsdienst verwaarloozen.*

tinggâloeng, *civetkat.*

tinggar, *hekelen, schoonmaken.*

tinggelam, *zinken, te gronde gaan, omslaan, (op zee).* Meninggelamkan kapal, *een schip doen zinken, in den grond boren.* — di dâlam lâoet rahmat Allah, *in de zee der genade Gods verzinken.*

tinggi, *hoog, verheven; hoogte, verhevenheid.* Orang jang — himmatnja, *een mensch van verhevene eerzucht, eene edele ziel.* Roemah —, *een hoog huis.* Tingginja goenoeng, *de hoogte eens bergs.* Toehan jang maha —, *de hoogste Heer.* Meninggîkan, *verhoogen, verheffen, verhovaardigen.* Pèr — kan, *aanhoogen.* Ka — an, *in hoogheid zijn, hoog zijn, hoogheid, hoogte.*

tinggil, *zaal, galerij, ruime gang.*

tinggir, *op iets staan, om ergens bij te reiken.*

tinggoeng, *in eene bukkende houding zitten.*

tîngkah, *kuur, kuren, nuk, gebaarden, manieren, gesten, postuur.* — lâkoe, *zeden en manieren.*

tingkal, *soldeersel, borax, kunstzout.*

tingkal mînjan, benzoëboom.

tingkap, *luik*, *venster*. Di — kâtja, *met eene glazen stolp bedekken*.
tingkas, *snel*, *vaardig*, *vlug*, *gezwind*. Kilat jang mahâ —, *de snelle bliksem*.
tingkat, *zoldering*, *dek*, *plat*, *verdieping*. — blâkang, *achterzolder*. — kapal, *dek van een schip*. Roemah bèr —, *een huis met verdiepingen*.
tingkôraq, *schedel*.
tînta, *Port. verf*, *kleur*, *inkt*.
tintang, *kijken*, *rond zien*, *bespieden*, *verkennen*, *aanschouwen*, *ontdekken*, *bespeuren*, *in het oog krijgen*. Tiâda dâpat — njâta, *men kan het niet met het bloote oog aanschouwen*. Maka dèri djâoeh kîta menintang soeâtoe poelaoe, *van verre ontdekte ik een eiland*.
tînta-sapâtoe, *schoensmeer*.
tînting, *louteren*, *zuiveren (van metalen)*. — amas, *goud zuiveren*. Amas jang tèr —, *gelouterd goud*.
tîoep, *blazen*, *aanblazen*, *wegblazen*.
tipar, *hoog rijstveld*.
tîpis, nipis, *dun*, *fijn*, *rank*, *spichtig*. Kartas —, *dun papier*. Soetra —, *dunne zijden stoffe*. Menîpiskan, *verdunnen (van vlakke voorwerpen)*. — dân hâloes, *dun en fijn*.
tîpoe, *misleiden*, *bedriegen*, *verleiden*, *verschalken*, *bedrog*, *misleiding*, *list*, *laag*, *verschalking*. Menîpoe, *bedriegen*. — dâja, *listen en lagen*, *uitvluchten*. Dèngan tîpoe, *listiglijk*. — *h*ikmat prang, *krijgslist*.
tîpoeq, — lâsa, *beroerte*, *geraaktheid*, *overval*, *verlamming*.
tîram, *oester*.
tîras, *pluksel*; *knipsels van een stuk katoen (vodden)*.
tiré, *behangsel*, *gordijn*. — kalamboe, *loshangend behangsel*, *gordijnen*. Menjangkap — déwangga, *de geborduurde behangsels op zijde schuiven*.
tîri, *aangetrouwd*, *behuwd*, *stief*. Bâpa —, *stiefvader*. Anaq —, *stiefkind*. Soedâra —, *halve broeder van moederszijde*.
tîris, *lekken*, *druipen*, *doorzijpen*, *droppelen*, *lek*.
tîroe, *nabootsen*, *schertsende of spottende naäpen*.
tîroeq, *zeker insekt*.
tiroes, *spits*, *puntig uitloopend*.
tîs, *koel*.
tîsi, *stoppen (met de naald)*, *stop*.
títah, *bevel*, *order*, *last*, *gebod*, *vorstelijk woord*, *bevelen*, *gelasten*, *gebieden*, *verordenen*, *spreken*, *zeggen*. Membri —, *bevel geven*. Bèr —, *bevelen*, *spreken*. Menîtahkan, *gelasten*.
titi, titî-an, *steiger*, *kaai*, *uitstek op palen in het water*, *brug*, *vlotwerk*. — bèrâli, *draaibrug*.
tîtipkan, *in bewaring geven*, *toevertrouwen*, *toebetrouwen*.
titiq, *droppel*, *drop*, *spat*, *spikkel*, *vlek*, *droppelen*, *spikkelen*, *vloeien*. Mînjaq bârang sa —, *een droppel olie*. Ajèr —, *droppelen*. Ajèr matânja pón — lah, *hare tranen vloeiden*, *droppelden*. Di — i-nja mînjaq pada loekâ-nja, *hij liet olie op zijne wonde druipen*, *hij bedroppelde zijne wond met olie*.
tîwas, *onderdoen*, *het onderspit delven*, *bukken*, *zwakker*, *minder in krachten*. — kan, *het onderspit doen delven*, *ten onder brengen*, *doen bukken*, *overwinnen*.
tja, *de letter* tj.
tjâbang, *tak*, *loot*, *twijg*, *teen*, *rank*; *een stok met twee punten*; *een knijper op den neus van een buffel*. — kamoedi, *het hout waarin het roer draait*.
tjâbar, *lafhartig*, *bang*, *bloohartig*, *kleinmoedig*, *kleingeestig*, *nietig*. Men — kan, *beangstigen*, *kleinmoedig maken*.
tjâbé, *zekere vogel*.
tjâbé, tjâbèq, *scheuren*, *rijten*.
tjâbé, *zekere pepersoort*, *Spaansche peper*. — djâwa, *de gewone lange peper*.
tjabi, *zekere schelpvisch*, *zeegewas*.
tjaboel, *onhoffelijk*, *onbeschoft*, *ruw*, *ongemanierd*, *onvoegzaam*, *lomp*, *onstuimig*. Orang —, *een ongemanierd mensch*. Lâoet bèr —, *eene onstuimige zee*. Men — i, *onbetamelijk spreken*.
tjâboer, *afstooten*, *ergens indouwen*, *inspringen (in het water)*. Tèr —, *geworpen*.
tjaboet, tjâpoet, *uittrekken*, *uitrukken*, *uitplukken*, *plukken*, *trekken*, *uithalen*. — pedang, *het zwaard trekken*. — boeloe hâjam, *een hoen plukken*. Men — póhoen, *een boom uit den grond trekken*.
tjâboq, *de vogel genaamd caprimulga*.
tjaboq, *zweep*.
tjadé, *L. fopperij*, *bedriegerij*.
tjâdik, *kakebeen*.
tjâdir, *P. sluier*, *mantel*, *doek*, *tafelkleed*.
tjahâja, *glans*, *straal*, *luister*, *schijn*.
tjahâr, tjhâr, *P*, *den buik zuiveren*.

tjahâri, tjhâri, S. *zoeken, opzoeken, nasporen, snuffelen (navorschen).* — bârang jang soedah dî tjoeri, *gestolene goederen zoeken.* — îkan, *visschen.* — oempan, *azen.* Men — makânan, *den kost zoeken.* Pen — an, *kostwinning, broodwinning, middel van bestaan.*
tjâja, *zie:* tjahâja.
tjâjèr, *dun, vloeibaar, helder, doorschijnend, gesmolten.* Men — kan, *smelten.*
tjakalan, *zie:* amboe amboe.
tjâkalang, *eetbare zeevisch, soort van snoek, fraai van kleur.*
tjâkalang, *kleine apensoort met een langen staart.*
tjâkap, *ijver, wakkerheid, vaardigheid, voortvarendheid; ondernemend van aard; handig, gereed.* Bèr —, *beijveren, vrijwillig dienen, op zich nemen, ondernemen.* Pèr — an, *onderneming, bereidvaardigheid.*
tjâkar, *krabben, klauwen; klauw, poot, van een vogel.*
tjakaw, *bespringen, aanvallen (zooals een roofdier.)*
tjakît, *twist.* Bèr — — an, *elkander betwisten.*
tjâko, *chako.*
tjakra, S. *werpspies, werpwapen (projectiel).*
tjakra-wâla, S. *firmament, uitspansel, sterrenhemel.* Pèridâran — matahâri dân boelan, *de rondwenteling der sferen, van zon en maan.*
tjâla, *sjaal.*
tjâlaq, *vermoedelijk, waarschijnlijk.*
tjaling, *slagtand.*
tjamar, tjoemar, *morsig, vuil, slijkerig; vuilheid, morsigheid.* Ka — an, *bemorst, bevuild, beklad.* Men — kan, *bemorsen, bevuilen, bezoedelen, bekladden.*
tjamâra, *soort van taxisboom.*
tjamâra, *valsch haar, dat de vrouwen dragen, valsche vlechten, haartoeren.*
tjamâra, *lange witte staart van de wilde koe.* Toembaq bèr —, *lansen met koestaarten versierd.*
tjamas, tjemas, tjamasan, *bekommerd, ontrust, ontsteld, beducht, ontroerd.*
tjamat, *aan den wal vastleggen, of op het drooge halen; werpanker.*
tjâmat, *inlandsch opziener over een land.*
tjambang, *bakkebaard.*
tjamboel, tjoemboel, *klein doosje, bus.* — firoezéh, *turkooizen doosje.*
tjamboer, *in een kuil vallen.*
tjamboq, L. *zweep.* Di poekoel —, *gezweept worden.*
tjamerlang, *glinstering, flikkering, terugkaatsing; glinsteren, wederkaatsen, terugkaatsen.* — kapada toeboeh, *op het lichaam terugkaatsen.*
tjamin-tjamin, *zekere kleine rinsche vrucht.*
tjamin-tjamin, *soort van visch.*
tjamoeti, *vertakking, tak.*
tjamôti, *geesel, zweep, riem.* Di — i, *gezweept, gegeeseld worden.* Boenji —, *het klappen van de zweep.*
tjampadaq, tjampâdaq, *zekere zeer groote vrucht.*
tjampâka, S. *een boom, met welriekende tulpvormige bloemen.* — jang di persoentingkan, *tjampaka-bloemen, die in het haar gestoken zijn.* Ratna —, *topaas.*
tjampaq, *werpen, smijten, nedersmakken, wegwerpen, verkwisten.*
tjampaq, *verwijt, harde bejegening.*
tjampaq, *mazelen.*
tjampoer, *mengen, vermengen, onder elkander roeren, verwarren, zich met iets inlaten, bemoeien, gemeenschap hebben met.* Bèr — dèngan âjèr, *met water gemengd.* — bâwar, *mengelmoes, chaos, verwarring.* — perkâra, dâlam perkâra, *zich in iets wikkelen.*
tjampoeran, *mengsel.*
tjânang, *metalen bekken; bij bekkenslag bekend maken.*
tjandâla, S. *onzedig, onkuisch, zedeloos, bezoedeld, hoerachtig.*
tjandâna, S. *sandelhout.*
tjandâwan, *paddestoel, kampernoelie, schimmel, uitslag van salpeter.*
tjandi, *oude tempel, pagode, piramide, tombe, praalgraf; kas om overblijfselen te bewaren.*
tjandoeng, *wapen, werptuig, priem.*
tjandoeri, *sandaal, voetzool.*
tjandra, S. *de maan.* — déwi, *luchtgodin.* Déwâta — lok, *halve goden, welke van de maan zouden afstammen.* Boewah — moeli, *zekere lekkere vrucht.*
tjângang, *zie:* tjangang.
tjangang, *zich verwonderen, verbazen.* Maka iapôn hèran-lah tèr —, *hij was verbaasd en verwonderd.* — an, *wonder, wonderwerk, kwaad voorteeken.*
tjangga, *een natuurlijk teeken op de huid, aangeborene mismaaktheid.* Jang di — Allah, *de door God geteekenden, gekenmerkten.*

tjanggé, *nagel, dien men aan de vingers, als een blijk van onderscheiding, laat groeien.*
tjangkang, *grijpen, aangrijpen, omknellen.*
tjangkling, *den arm geven, gearmd.*
tjangklong, *amfioenpijp.*
tjangkoe, *makelen.* Penjangkoe, *makelaar.* — an, *makelarij.*
tjangkoel, *spade, schop, gereedschap om te wieden.* Men —, *delven, graven, spitten.*
tjangkok, *stekken, enten; stek.* — an, *stekje.*
tjâui, *glad slijten, slijpen, wrijven.*
tjantiq, *zwier (bevalligheid); aardig, net, hupsch, sierlijk, bevallig, vroolijk, beleefd.*
tjap, *Chin. zegel, signet, cachet, wapen.* — kompeni, *ijk.* — nâma, *naamstempel.* Tjintjin —, *zegelring.* Târoh tjap, boeboeh —, *zegelen, verzegelen, het zegel in een brief drukken, stempelen.* Soerat —, *pas, vrijgeleide, brief, paspoort.* Men — i, *zegelen, het zegel drukken.*
tjapang, *vorksgewijs.*
tjapé, *vatten, grijpen, naar iets pakken.* Men — boelan, *naar de maan grijpen.*
tjâpè, *vermoeid, moe, loom, afgemat; vermoeidheid.*
tjâpi, *krom of lam, van eenig lid.*
tjâping, *schaamdeelplaatje voor meisjes.*
tjâpiq, *misvormd aan de hand of voet, kromme hand of voet.*
tjâpo, tjâpoq, *pokdalen; teekens op de huid.* Bèr —, *geschonden, pokdalig.*
tjâpo, tjapa, *zekere plant, die de geur van salie heeft. (Conyza balsamifera).*
tjapoeng, *juffertje (zeker insect.)*
tjâra, *S. manier, mode, wijs, stijl, zwier, dracht, fatsoen.* — melâjoe dân — boegis, *de Maleische en Boegineesche kleederdracht, manier.* — bâroe, *nieuwerwetsch.* — dóló, *ouderwetsch.* — doenîa, *wereldsch.* — gîla, *zot, bespottelijk.* — hîdop, *leefwijze, levenswijs.* — krâton, *hoffelijk.* — radja, *vorstelijk.* — wolanda, *hollandsch.*
tjârah, tjarah, *helder (als een glas).*
tjarâna, *beteldoos, schenkbord, fruitschaal.*
tjarâna, *kanker, kankerachtig gezwel.*
tjârang, *overtollige loten aan de peperranken.*
tjarat, *zwik, tap, kraan, buis, pijpje.*
tjarâtjaq, cimbaal, speeltuig.
tjarâwat, vuurpijl.

tjâri, *zie:* tjahâri.
tjâriq, *scheuren, afrijten, afscheuren.* Tèr —, *in stukken, gescheurd, verscheurd.* Sa — kartas, *een stukje papier, een briefje (nederige stijl).*
tjârit, *hinniken.* Pen — an koeda, *het hinniken van een paard.*
tjarîta, *zie:* tjeritera.
tjarja, *Sansk. verplichte en geregelde inachtneming van alle formulieren.*
tjâroe, *gulzig zijn, inzwelgen, inslokken, brassen.* Orang pen —, *gulzigaard, slokker.*
tjaroeh, *gezuiverde rijst.*
tjâroeq, *zie:* tjâroe.
tjaroewî, *dun gezaaid, weinig. (Zie:* djârang).
tjârot, *vratig, gulzig.* Orang pen —, *gulzigaard, vraat.* Pen — an, *vraatzucht, gulzigheid, sloklust.*
tjarpoe, *voetzolen, sandalen, schoeisel zonder overleer.* Djângan angkaoe menanggalkan tjarpoemoe itoe, *leg uwe voetzolen niet af.*
tjat, *verf.* — âjèr, *waterverf.* — mînjaq, *olieverf.* Târoh —, *verwen.*
tjâtar, *pok.*
tjatar, *S. zonnescherm, regenscherm, paraplule. (Zie:* pâjoeng).
tjâtja, *J. familie, huisgezin.*
tjâtjah, *koffieplanter.*
tjâtjaq, *prikkel, prikker, prik, prikstok; prikken (in den grond steken).*
tjâtjaq, *huishagedis. (Zie:* tjîtjaq).
tjâtjar, *P. huidziekte, kinderziekte; pokken.* Boeboeh nânah tjâtjar, târoh —, *inënten.* Toekang târoh —, *inënter, vaccinateur.* — âjèr, *waterpokken.* — sâpí, *koepokken.* Sâkit —, bèr —, *de pokken hebben.* Bakas — *of* tanda —, *pokdaal.*
tjâtjat, *de huid beprikken, tatouëren.*
tjâtjing, *worm, aardworm, buikworm.* Penjâkit —, *wormziekte, huidziekte door wormen ontstaan.*
tjâtjong, *staart (van een Chinees).*
tjâtoeq, *een stok, soort van kolf bij zeker spel in gebruik; ijzeren hamer, houweel.*
tjâtoer, *schaakspel, ruitsgewijze, gescha keerd, vierkant.* Mâin —, bèr-mâin — *schaak spelen, dammen.* Boewah —, *stu ken om te spelen, schaak-, damst ken.* Râdja —, *de koning (van schaakspel).* Mantri —, *vizier (ko in).* Gâdjah —, *olifant (raadsh*

Koeda —, *paard.* Tèr —, *wagen (kasteel).* Bîdaq —, bîdah —, *boer, pion, voetknecht.* Pâpan —, *dambord of schaakbord, een geruit bord.* Soelam bèr —, *met de naald stikken.*

tjâtoet, *haarknijper, baardtangetje.*

tjatria, *krijgskaste.*

tjatto, *vernis, bruineersel.*

tjâwan, *beker, bekken, kom, schaal, vaas.* Sa — tèh, *een kopje thee.* Sa — anggor, *een beker wijns.*

tjâwang, *tak, loot, twijg.*

tjâwaq, *wikke, peulvrucht.*

tjedoeq, *hol, diepliggend, ingevallen (van de oogen).*

tjedoeq, (soedoq), *houten lepel, schuimspaan, hoosvat; scheppen, schuimen.*

tjeké, *Chin. opium tot een pilletje maken.*

tjekèq, *wurgen, de keel toenijpen; verslinden, vreten.*

tjelâ, *klad, vlek, smet, schuld, fout, blaam, hoon, zwak (gebrek), onvolmaaktheid; smalen, verwijten, vitten, berispen, beleedigen, hoonen.* Men — kan, *bezwalken, smaden, een klad aanwrijven.* Ka — an, *berispelijk, berisping, verontwaardiging, smaad, hoon, beleediging, verongelijking.* — tjoeloe, *verwijt, laster; verwijten, lasteren.* Tiâda ka — an, *onberispelijk, vlekkeloos.*

tjelah, *kloof, spleet, scheur, vak, opening, tusschenruimte, engte.* — djâri, *ruimte tusschen de vingers.* — gîgi, *opening, ruimte tusschen de tanden.* — goenoeng, *bergkloof.*

tjelâh, *slijpen, scherpen.* Bâtoe pèn — an, *slijpsteen, wetsteentje, om de tanden te slijpen.*

tjelâka, *ongeluk, onheil, wee, ellende, ramp, tegenspoed, rampzaligheid; ongelukkig, noodlottig, heilloos, ellendig; ellendeling.* Orang —, *een ongelukkige, rampzalige, snoodaard, booswicht.* Mèn — kan, *ongelukkig maken, in het verderf storten.* Si — ini, *deze ellendeling.*

tjelâkan, *V. laken.*

tjelâlé, *tromp, snuit (van een olifant).*

tjelâna, tjelânah, *Jav. broek.*

tjelaq, tjalaq, djalaq, *kleuren, verwen; oogzalf.*

tjelempoeng, *harp, guitaar.*

tjelèngan, *spaarpot (in de gedaante van een varken).*

tjeloep, *indoopen, verven, soppen.* — kâin, *stoffen indoopen, verven.* Toekang —, *blauwverver, lakenverver, linnenverver.* — an, *gekleurde stoffen.* — rôti, *brood soppen, indoopen.*

tjemâra, *zie:* tjamâra.

tjemâté, *uitbarstende klacht.*

tjemoq, tjomoq, *zweep, roede, geesel; zweepen, geeselen.* Men — kan, *zweepen, geeselen.*

tjendâ, *gelijk; gelijken.*

tjenda-peti, *een kunstig gemaakt kistje.*

tjendaroeng, *vooroverhellen, bukken; geneigd zijn, overhellen, genegen zijn, gestemd zijn.* Segala póhoen itoe men— dirînja, *al het geboomte boog zich neder.* Men — kan, *het hart innemen, doen overhellen.*

tjèndawan, *paddestoel.*

tjendor, tjendra, *blijk, teeken.* — mâta, *teeken van aandenken, herinnering, geschenk.*

tjenèla, *muilen.*

tjengké, *zie:* tjingké.

tjengkolong, *aftrekking van eene som, korting; afkorten, aftrekken.*

tjentoq, *span (met den duim en voorsten vinger).*

tjepat, tjépat, *vlug, snel, vaardig, fiksch, snugger, fluksch, rad.* — djâlannja, *hij is een vlugge looper, hij reist snel.* — tjepat, *ijlings.* Men — kan, *bespoedigen.*

tjèpèr, tjîper, *plat, ondiep, vlak; bord, schaal, schotel.* Pîring —, *een plat bord.*

tjepîa, *Port.* (chapeo), *hoed* (toppi).

tjepoe, *bakje, napje.*

tjerchi, tjerchéh, *P. de hemelheer; sterrenhemel.*

tjerdiq, *slim, schrander, bij de hand, vernuftig, leep, loos, listig, sluw, doorslepen, doortrapt, vlug van geest, gevat, snedig.*

tjeré, tjerrei, *scheiden, afscheiden, verwijderen, schiften, afzonderen, vertrekken, weggaan, elkander mijden, op een afstand blijven.* Belom be-tjeré (bèr —), *nog niet gescheiden, de echtscheiding heeft nog geen plaats gehad.* Bèr — dèngan binînja, *van zijne vrouw scheiden.* Men — kan, *doen scheiden.* Bèr —, *verstrooid, zich verspreiden, uiteengaan.* Pèn — an, *verwijdering, vervreemding, tweedracht, onmin, afscheiding, afzondering, deeling, vertrek.* — beré lintoeng poekang toenggang

lenggang, *hals over kop, holder de bolder, overhoop, door elkander.* Membetjerékan, *verstrooien, op de vlucht jagen.*
tjeremé, *eene kleine rinsche vrucht.*
tjerèt, *kraan van een vat; tap.*
tjerèwet, *harrewarren, krakeelen, kibbelen; twist, krakeel; oneenig.*
tjerîa, *helder, zuiver, zindelijk, vrij, onschuldig, rein.* — moekânja, *zijn gelaat is helder, rein.* — dèri pada sâlah, *vlekkeloos, vrij van gebreken.* Men — kan dîri, *zich reinigen, zuiveren.*
tjerit, *buikloop.*
tjerîta, *verhaal. (Zie:* tjeritera).
tjeritera, tjeritra, *verhalen, vertellen, melden, gewag maken; verhaal, geschiedenis, roman, opstel, mededeeling, verslag.* — i lâgi, *verhaal nog wat.* — kan *of* men — kan, *verhalen, vertellen, een verhaal mededeelen, verslag doen, melden.* Di — kan óléh órang jang ampoenja —, *er wordt door den geschiedschrijver verhaald.* — kosong, *sprookje.*
tjermin, tjeremin, *spiegel.* — mâta, *bril, ooglazen, moskovisch glas.* — bâtoe, *talk.*
tjerna, *verteren (van spijs in de maag).* Mentjerna, *het koken van de maag.* Pèn — an, *spijsvertering.* Sâkit tjerna, *tering.*
tjeroegan, *murmelen.*
tjeroeling, *pluvier, zekere vogel.*
tjeroeroet, *stinkrat.*
tjeroetja, *kaai, steiger, hoofd, landingsplaats, losplaats.*
tjeroetoe, *sigaar.*
tjerpalai, *soort van hagedis.*
tjètèq, *ondiepte, zandplaat.*
tjeti, *verweerd (zooals katoen, door vocht).*
tjetjêper, *blad (waarop vorstelijke brieven gedragen worden).*
tjetjintoeng, *natuurlijke haarlok.*
tjetowèt'an, *tor.*
tjetrîa, *S. krijgmansstand, krijgskaste.*
tjhâja, tjahâja, tjâhja, *glans, luister, glansrijk, luisterrijk.* — mata hâri, *de glans der zon.* — ma ligé, *de luister van het paleis: de vorst.*
tjîa, *achting.*
tjîdera, *verschil van gevoelen, geschil, oneenigheid.*
tjidra, *S. verschil, oneenigheid, tweedracht, twist, geschilpunt, opening, blootgeving onder het schermen.* Bèr —, *verschillen, van een ander gevoelen zijn, niet overeenstemmen.* Bèr — kan, *twiststooken, twistzaaien.* Mentjâri —, *twistzoeken; onder het schermen of vechten eene ontbloote plaats zoeken.* Ada — sedîkit tangkisnja, *hij was onoplettend bij het afweren (der slagen of stooten), hij ontblootte zich een weinig onder het vechten.* Membri —, *smaden.*
tjîh, tjîs, *foei! is het mogelijk! schaam u.* — tra mâloe, *foei! schaamt gij u niet!*
tjîja, *achting, oplettendheid voor iets hebben; genegenheid.* Men —, *toegenegen; herinneren, gedenken.*
tjîkil, *schadelijk, verderfelijk.*
tjîkoeng lèhèr, *kuiltje van het halsbeen.*
tjîli, *ronde biezen.*
tjiling, tjèlèng, *Jav. wild zwijn.*
tjîma, *beschuldigen.*
tjimboeroe, tjamboeroe, *minnenijdig, ijverzuchtig, achterdochtig, jaloersch.* Bèr — an, *jaloersch zijn.* — an, *jaloerschheid, minnenijd, achterdocht.*
tjîna, *Chineesch, van China.* Benoea —, *China, het Chineesche rijk.* Orang —, *een Chinees; de Chineezen.* Maka Râdja Tjoelâna pón bèrkîra-kîra hèndaq menjerang negri —, *en de koning Tjoelana overlegde om het Chineesche rijk te overweldigen.* Boenga —, boenga meraq, *eene heerlijke bloem. Poinciana pulcherrima.*
tjîndi, *gekleurde katoenen stof of doek, die gewoonlijk om de lendenen geslagen wordt.*
tjîngi, *stout, onbeschaamd, vrijpostig, dartel, weelderig, brooddronken.*
tjingkaoe, *makelaar, beunhaas.*
tjingkaram, *godspenning, handgeld, gift, handgift, onderpand.*
tjingkariang, *een boom die spoedig opgroeit en tot steun van de peperplant gebruikt wordt. (Erythrina coralloddendrum).* — abang, *soortgelijke boom met roode bloesems.* — pâit, *eene bittere soort, door de olifanten vermeden.*
tjingké, *Jav. kruidnagel, ook* boenga lawang. Pohoen —, *nagelboom.* Iboe — *of* polang, *moernagelen.*
tjingkil, *kloker, tandenstoker.*
tjingking, djanking, kaladjinking, *schorpioen.*
tjingkoe, tjingkoel, *lam of verminkt aan een arm.*
tjingkrèh, tjingkrèq, tjingkriq, *krekel.*

tjinna, *S. kenteeken, merk, teeken, kenmerk.*
tjinta, *S. bezorgdheid, kommer, bekommering, zorg, zorgvuldigheid, belangstelling, deelneming.* Bèr — kan, *zich aan kommer overgeven.* Menâroh pèr — an, *in kommer, droefheid verkeeren, bekommerd zijn.* —, *liefste, geliefde; liefde (zinnelijke).* — hâti, *geliefde des harten.* Ba-pèr — kan, *beangstigen, bekommerd maken.*
tjinta, *V. inkt. Zie:* tinta.
tjintjang, *hakken, in stukken houwen, fijn hakken, klieven.* Di — loemat, *hij hakte het fijn.* Haloean prâoe itoepón men — ombaq mengâloen, *de voorsteven van die prauw kliefde de schuimende golven.*
tjintjin, *ring, oog, beugel.* — doewa bantoq, *twee ringen.* Pâké —, *een ring dragen.* — kasaqtî-an, *behoedring, tooverring.* — karadjâ-an, *rijksring.* — koentji (ânaq koentji), *sleutelring.* — mendjâhît, *vingerhoed.* — ranté, *schakel.* — sambósa, *vierkante ring, die van onderen smal is.* Bèr — samarap djâri, *aan al de vingers ringen dragen.* — tjap, *zegelring.*
tjîoe, *Ch. zekere sterke drank.*
tjîoem, *rieken, ruiken; kussen, zoenen op inlandsche wijze, door de neuzen dicht bijeen te brengen en den geur van den gekust wordende op te snuiven.* Serta di ploh dân di —, *en werd omhelsd en gekust.* — bâoe, *een geur ruiken.* Kâséh —, *L. een kus geven, kussen, zoenen.* Pen — an, *reuk.*
tjîpoet, *zekere kleine schelpvisch.*
tjîrit, *uitwerpsel, drek; ontlasten.* — bintang, *luchtverhevelingen.* — dârah, *bloedloop, bloedgang.* — koeda, *paardenmest.*
tjît, *afvegen; schoon vegen.*
tjîta, *gemoedsaandoening, gevoeligheid, ontsteltenis, ontroering, bekommering, ongerustheid, begeerte, verlangen, neiging, angstige hoop.* Doeka —, *bedroefdheid, bedruktheid, neerslachtigheid, treurigheid.* Soeka —, *vroolijke aandoening, vreugde, blijdschap, geneigdheid, opgeruimdheid.* Bèr doeka —, *treuren, bekommerd zijn.* Jang bâiq tjitânja, *die edele neigingen heeft.*
tjîta (tjit), *S. sits, chits.* — banggâla, *Bengaalsche sits,*
tjitakhan, *vorm (om iets in te bakken); afdruk, exemplaar.*
tjîtaq, *Jav. drukken, stempelen.* — an, *druk, stempel.* Roemah —, *drukkerij.*
tjita-râsa, *neiging, trek, lust, zucht, begeerte; genegenheid, gunst.*
tjitja, *zie:* tjelop, *indoopen.*
tjîtjah, *zie:* tjitjaq, *huishagedis.*
tjitjaq, *huishagedis.* — tèrbang, — koebir, *vliegende hagedis.*
tjîtji, tjîtjit, *achterkindskind.*
tjîtjip, *proeven (spijs).*
tjîtjir, *in wanorde liggen, verstrooid, door een.* — an, *goederen, die men laat slingeren.*
tjîtjit, *tjilpen, kweelen, kwinkeleeren, piepen.*
tjoba, *beproeven, pogen, trachten, streven, ondernemen, wagen, eene proef nemen; aanpassen, aanwenden, gebruiken; in verzoeking brengen, verzoeken, op de proef stellen.* Pèr — an, *verzoeking, beproeving, poging, streving.* Ka — an, *beproefd, gepoogd, die beproefd wordt.* Ba-pèr — kan, *in verzoeking brengen.*
tjôbèk, *de handen wasschen voor het eten.*
tjôdèk, *lidteeken.*
tjoeban, *pen, spoel om netten te breien.*
tjoebit, *met de nagels fel knijpen, nijpen, knellen; neep, kneep.*
tjoegan, *zie:* tjoekan.
tjoegoe, *spoorbloem, zweepbloem (Plecthranthus).*
tjoeka, *S. azijn, edik.*
tjoekân, tjoegan, djoegan, *P. omgebogen standaard, waaaraan een ijzeren bal hangt, ten teeken van vorstelijke waardigheid.* Maka tèr-dirî-lah — ka-radjâan, *en de rijksstandaard stond.*
tjoeké, *S. inkomende en uitgaande rechten, tol, belasting.* Men — roemah, *een huis doorzoeken (op hoog gezag).*
tjoekin, *een kort badkleed voor mannen, ook: een doek om de heupen geslagen.*
tjoekoep, *voldoende, genoegzaam, voltallig, toereikend; toekomen, toereiken, volstaan, voldoende zijn.* Tiâda —, *onvoldoende, ongenoegzaam, ontoereikend, niet voltallig.*
tjoekoer, *scheren, afscheren.* Toekang —, pen —, *barbier.* Penjoekoer *of* pîsaoe —, *scheermes.*
tjoela-bâdaq, *rhinoceroshoorn.* — oelar, *fabelachtige slangenhoorn.*
tjoelan, *zekere plant (vitex pinnata).*
tjoelas, *voorwenden, voorgeven, veinzen; geveinsd, onoprecht, valsch.* — hâti,

valsch van aard, *onoprecht*, *schijnheilig; valschheid, onoprechtheid.* —, *valsch, oneerlijk (in het spelen).*
tjoeli, *S. rijglijf*, *keurslijf*, *korset.*
tjoelîa, *een naam*, *welke aan de volken en schepen gegeven wordt*, *die van de kust van Koromandel op Achin handel drijven. Zij heéten ook:* orang kling.
tjoeloe, *zie:* tjela.
tjoemah, *slechts.* — tîga kâli sahâdja ja dâtang, *hij is slechts driemaal gekomen.*
tjoemah-tjoemah, *vergeefs*, *voor niets*, *ijdel*, *nuttelooos.*
tjoemboe, tjomboe, *liefkozing*, *vleierij*, *streeling; liefkozen*, *streelen*, *schertsen*, *stoeien*, *zich vermaken.* Bèr —, *vermaken*, *liefkozen.*
tjoemi-tjoemi, *inktvisch.*
tjoenîa, *een platbodemd vaartuig*, *zonder kiel*, *door de Chinezen uitgevonden.*
tjoepah, tjoepaq, *zekere maat*, $^1/_4$ *van een okshoofd; ook* $^1/_4$ *van een* gantang *of bamboes*, *ongeveer* $1^1/_2$ ℔ *oud gewicht.*
tjoepar, *winderig*, *hoogmoedig*, *verwaand.*
tjoeping, *oorlel*, *oortipje.*
tjoepoe, tjoepa, *bovenstijl van eene deur*, *kalf.*
tjoer, *valsch spelen.*
tjoera, *snateren*, *kakelen*, *snappen*, *babbelen*, *tjilpen*, *kweelen; napraten*, *klappen.* Terlâloe — órang parampoean itoe, *wat babbelt die vrouw.* Meraq itoe bèr —, *die pauw snapt.* — —, *strepen in eenige stoffen.* Kâin — —, *gestreepte stof.*
tjoeram, *steil; steilte.*
tjoerang, djoerang, *kloof*, *rotskloof*, *ravijn*, *scheur*, *engte*, *holle weg*, *doorgang; kreek tusschen bergen of rotsen; gang.* Se —, *een stuk geschut.* —, *valsch*, *oneerlijk (in het spelen).*
tjoeri, *S. stelen*, *ontvreemden*, *rooven.* Men — karbaoe, *een buffel stelen.* Men — —, *steelsgewijs.* Men — membâwa afioen, *steelsgewijs opium vervoeren*, *opium smokkelen.* Pen —, *dief.* Ka — an, *bestelen.* — —, *eene soort van vledermuis.*
tjoeroe, *scheef*, *dwars*, *schuins*, *zijdelings.*
tjoeroeq, *waterval.*
tjoetaq, *onderafdeeling van een distrikt.*
tjoetja, *verachten*, *smaden; verachting*, *smaad.* Men — kan, *smaden*, *verachtelijk behandelen.* Ka — an, *veracht.* Penjoetjâ-an, *de daad van verachten.*
tjoetjah, *zwaan.*
tjoetji, *reinigen*, *wasschen*, *uitwasschen*, *afwasschen*, *zuiveren; rein*, *helder*, *zuiver.* Men — kâin, *linnen wasschen.* Men — dîrînja dèri pada katjelâ-an, *zich van een blaam zuiveren.* — lâgi sakâli, *overwasschen.*
toetjoe, toetjong, *kindskind*, *nakomeling*, *afstammeling.* Anaq tjoetjoenja, *zijne kindskinderen.*
tjoetjoenda, *koninklijk*, *vorstelijk kleinkind. (Van* tjoetjoe).
tjoetjoep, *J. zuigen.*
tjoetjoeq, *steken*, *insteken*, *doorsteken*, *prikken*, *wonden*, *treffen (met een pijl).* — benang dâlam djâroem, *een draad in eene naald steken.* — kondé, *haarnaald*, *haarpen*, *die in gebonden haar gestoken wordt.* — moetiâra, *parelen rijgen.* Tèr — pânah, *door een pijl gewond.*
tjoetjoer, *gudsen*, *storten*, *uitspuiten*, *uitschieten*, *uitspatten*, *uitgieten*, *uitstorten.* Maka kîlat itoe pón mentjoetjoer pada fihaq astâna, *en de bliksem schoot uit naar den kant van het paleis.* Men — kan, *plengen*, *doen uitstorten.*
tjoetjoeran, *afwatering.* — atap, *afwatering van een dak.*
tjoetjoet, îkan —, *haai.*
tjoewâli, *uitzonderen.*
tjoewâtja, *heldere lucht*, *frisch weder*, *onbewolkte dampkring; licht*, *helder*, *zuiver.*
tjôgo, *gewaarborgde som van proceskosten*, *schuldbekentenis.*
tjôklat, *V. chocolaad.*
tjôlèk, *proeven van iets met den vinger.*
tjoloq, *zwavel.*
tjomblang, *koppelen.* Toekang —, *koppelaar.* Men —, *koppelen (van een huwelijk).*
tjombroewan, *L. jaloersch*, *minnenijdig.*
tjomèl, *knorren*, *pruttelen*, *grommen*, *morren; geknor.* — —, *grommig*, *knorrig; morren.* Toekang —, *knorrepot.*
tjondoq, *lepel*, *spaan. (Zie:* sèndoq).
tjongka, *hooghartig*, *verwaand*, *laatdunkend.*
tjongkil, tjoekil, *kloker*, *stoker*, *pennetje*, *vuurpook; peuteren*, *poken*, *uitsteken.* Men — gîgi, *de tanden uitpeuteren.*
tjongklang, *galoppeeren.* — an, *galop.*
tjontjo, tjontja, *L. staaltje*, *model*, *pa-*

troon, *vorm*, *schets*, *voorbeeld*, *plan*, *ontwerp*, *monster*. Békin —, *een model maken*.
tjop, *schop*. — hâboe, *asschop*.
tjoqmar, *knods*, *stok*, *knuppel*. Di pâloe —, *door een knods getroffen*.
tjoring moering, *broddelen*.
tjôrong, *trechter*.
tjorot, *de mond van een gieter; dat gedeelte waar het water uitspuit*. Men —, *spuiten*, *besproeien*.
tjotjot, *sneb*, *snavel*, *bek*, *tuit*, *pijp*.
tjotoq, *pikken als een vogel; neb of sneb*, *bek*, *snavel*.
tòbat, laoebat, *Ar. berouw*, *inkeer*, *bekeering*, *leed over zonden hebben*, *zich bedenken*, *tot betere gevoelens overhellen; verbiddelijk; (uitroep van verbazing) ei! ach! hemel! God beware ons!* — dèri pada dôsa, *berouw over zonden gevoelen*, *zich van het kwaad bekeeren*. Tiâda —, *onverbiddelijk; onberouwelijk*. — kan, *bekeeren*, *tot betere gevoelens overhellen*.
toean, *zie:* toewan.
toeankoe, *zie:* toewankoe.
toeba, toeba-âkar, *klimmende plant*, *wier wortel of sap in het water geworpen*, *de visschen bedwelmt*. — tîkoes, *rattekruid*. Menoeba ajèr, *het water met dèn toebawortel vergiftigen*.
toebaroq, — melanggar, *tegen iets stooten*.
toebir, *onpeilbaar*, *grondeloos; diepte*, *afgrond*.
toeboeh, *lichaam*, *lijf*. Soeroeh —, *het gansche lichaam*. Segala — jang tegar, *alle vaste lichamen*. Sa-toeboeh, bèrsatoeboeh, *beslapen*. — jang tagap, *een gezet lichaam*. — goewat, *een sterk lichaam*. Bâtang —, *de romp des lichaams*.
toebroeq, *ergens tegen aanstooten*.
toedâ, *zekere visch*.
toedjoe, *zie:* toedjoeq.
toedjoeh, *zeven*. — blas, *zeventien*. — poeloeh, *zeventig*. Ka —, *zevende*. Sapèr —, *een zevende*.
toedjoeq, toendjoe, *wijzen*, *aanwijzen; koersen*, *sturen*, *richten*.
toedoeh, menoedoeh, *beschuldigen*, *betichten*, *aanklagen*, *ten laste leggen*, *toeschrijven*. Penoedoeh, *beschuldiger*. Penoedoeh'an, *beschuldiging*, *aanklacht*, *betichting*.
oedoeng, *bedekken*, *bemantelen*, *bewimpelen*, *besluieren*, *sluieren; deksel*, *sluier*, *zonnehoed*. Menoedoeng dâda, *de borst bedekken*. Menoedoeng sâlah, *eene fout bewimpelen*.
toedong, *stolp; inlandsche zonnehoed*.
toefâh, *Ar. appel*.
toefah farzi, *Ar. perzik*.
toefang, *Ar. pistool*.
toefèq, *Ar. gunst*, *hulp*, *leiding*.
toefoet, *Ar. geschenk*, *iets uitmuntends*.
toegal, *rijst* (padi) *op hooge gronden zaaien*.
toegang, *fazant*.
toegar, *zie:* toegal.
toehan, *de Heer*, *de Almachtige Gebieder*. Ka — an, *de Godheid*. — Allah, *de Heere God*.
toehoe, toehoek, *zekere visch*.
toejoel, *slecht*, *ontuchtig*.
toekah, *zie:* toekoq.
toekal, *streng*, *kluwen*. Benang soetra sa —, *een strengetje zijde*.
toekam, *staf*, *stok*, *knods*, *knuppel*.
toekang, *kunstenaar*, *ambachtsman*, *werkman*, *baas*, *meester*. — agoeng, *baas*, *voornaamste werkman*. — bâbi, *spekslager*. — bâtoe, *metselaar*. — bèsi, *smid*. — bitjâra, *advocaat*. — boeboet, *draaier*, *kunstdraaier*. — boemboe, *kruidenier*. — djoewal boekoe, *boekverkooper*. — gambar, *schilder*. — gintèng, *pannenbakker*. — gróbaq, *kruier (dit woord komt zelden voor; men zegt doorgaans* koeli *voor kruier.)* — îkan, *vischkooper*. — intan, *juwelier*. — kajoe, *timmerman*. — kâlèng, *blikslager*. — karètta, *wagenmaker*. — karètta séwa, *rijtuigverhuurder*. — kebon, *tuinman*, *hovenier*. — kesêt, *vilder*. — klonton, *(kortheidshalve meest enkel* klonton *genoemd)*, *Chineesche marskramer*. — koeda séwa, *stalhouder*. — koentji, *slotenmaker*. — koewé, *koekbakker*. — kondé, *kamenier*. — lâmâri, *kastenmaker*, *schrijnwerker*. — lârik, *kunstdraaier*. — lîo, *steenbakker*. — mas, *goudsmid*. — mendjâit, *kleermaker*, *snijder*, *naaister*. — mendjâit boekoe, *boekbinder*. — mengoelîtî, *vilder*. — minâtoe, *waschman*, *bleeker*. — óbat, *apotheker*. — oewang, *wisselaar*, *ook betaalmeester*, *kwartiermeester*. — paq, *pachter*. — pâsoe, *pottenbakker*. — pedâti, *voerman (van eene inlandsche kar.)* — péraq, *zilversmid*. — pôtong roempoet, *grasmaaier*. — pôtong sampi, *slachter*, vleeschhouwer. — prioq, pottenbakker.

— qoeboer, *doodgraver*. — ramboet, *kapper*, *haarsnijder*. — roempoet, *grasmaaier*, *ook grasverkooper*. — rôti, *bakker*, *broodbakker*. — sâjoer, *groenteboer*. — sâmaq, *looier*. — sapâtoe, *schoenmaker*. — sâpoe kâpoer, *witter*. — sèlla, *zadelmaker*. — soengging, *teekenaar*. — soesoe, *melkboer*. — tambâga, *koperslager*. — tjâri îkan, *visscher*. — tjat, *verver*, *schilder*. — tjatto, *verlakker*. — tjeloep, *blauwverver*. — tjerèwèt, *twistmaker*. — tjîtaq boekoe, *boekdrukker*. — tjoekoer, *barbier*, *scheerder*. — warong, *winkelier van een snoepwinkel*. Menoekang, *een bedrijf*, *ambacht uitoefenen*.

toekar, *verwisselen*, *ruilen*, *verruilen*, *inruilen*, *wisselen*, *afwisselen*. Gâram di — nja dèngan lîlin, *zout verruilde hij voor was*. Ka — an, *verruild; ruiling*. Penoekar, *ruiler*, *wisselaar*. Penoekâran, *ruil*, *verwisseling*. — menoekar, *onderling over en weder ruilen*.

toekas, *valschelijk beschuldigen*, *belasteren*. Penoekâsan, *valsche aantijging*, *laster*.

toekoh, *klampen of wangen om den mast te doen vast staan; het hout waarin het roer draait*.

toekol, *zie:* poekoel, *slaan*, *hameren*. Kena —, *geslagen*, *gehamerd*.

toekong, *haarlok*, *krul*.

toekoq, toekah, *het uitbreken*, *opengaan van eene zweer; zweer*, *puist (aan de beenen)*.

toekoq, tôkoq, *kloppen*, *slaan*, *rossen*, *toetakelen*. — menoekoq, *elkander slaan*.

toela, *na overmorgen*. Esoq, loesa —, toengging, *morgen*, *overmorgen*, *na overmorgen*, *over vier dagen*.

toelah, *wreken*, *vergelden*, *wraak*, *wedervergelding*, *straf*.

toelâh, *Ar. eendracht*.

toelan, taoelan, *makker*, *deelgenoot*, *vertrouwde*, *bondgenoot*. Segala hindé — nja, *al zijne vrienden en bondgenooten*.

toelang, *been*, *gebeente*, *schonk*, *schenkel*, *bonk*, *knook*. Oetaq —, benah —, *merg*. — betis, *schenkel*, *scheenbeen*. — blâkang, *ruggegraat*, *ruggebeen*, *wervelbeen*. — boentoet, *stuitbeen*. — îkan, *graat*, *vischgraat*. — kâki, *kost*. — kring, *scheenbeen*, *dor*, *droog been*. — moeda, *kraakbeen*. — roesoq, *ribben*. — somsom, *mergbeen*. — toelângan, *rif*, *geraamte*.

toelaq, *douwen*, *voortdouwen*, (*boomen*, *stooten*) *afstooten*, *afwenden*, *afkeeren*, *afslaan*, *weigeren*, *versmaden*, *verwerpen; aftrekken in de rekenkunst*. — mâra-bâhâja, *gevaren afwenden*. — pèrmintâan, *een verzoek afslaan*, *van de hand wijzen*. — gâlah, *boomen*. — pintoe, *aan de deur stooten*, *de deur opendouwen*. — prâoe, *een schuit voortboomen*.

toelaq-bâra, *ballast van een vaartuig*.

toelar, *besmetten*, *aansteken*. Ka — an, *besmettelijk*, *aanstekend; besmet*.

toeli, *doof*. Bisoe dân —, *stom en doof*. Boeta —, *lomperd*, *domoor*, *botterik*.

toelih, *rondzien*, *rondkijken*, *uitzien*, *verkennen*. Menoelih kəblâkang, *naar achteren zien*, *omzien*.

toelis, *figuren vormen (van welken aard ook)*, *teekenen*, *schilderen*, *schrijven*, *afbeelden*, *schetsen*. — an, *figuur*, *teekening*, *schilderij*, *afbeeldsel*, *schrift*, *schets*, *ontwerp*. — bâgoes, *in het net schrijven*. — berkoesoet-koesoet, *zeer slecht schrijven*. — boekoe, *een boek schrijven*. — di boekoe, *aanteekenen*, *boeken*, *te boek stellen*. Gambar jang di toelis, *een geschilderd tafereel*. — soerat, *een brief schrijven*. Penoelis, *schilder*, *teekenmeester*, *schrijver*.

toeloeng, *helpen*, *bijstaan*, *ondersteunen*, *te hulp komen*, *toebrengen (bijdragen); hulp*, *bijstand*, *ondersteuning*. — bâjar belandja, *tot de kosten bijdragen*. — bitjâra, *aanraden*, *raden*, *raadgeven; raadgeving*, *verdedigen in rechten*. — dengan sabóleh bolehnja, *naar vermogen helpen*. — kardja, *medewerken*. — menoeloeng, *elkander helpen*. — órang miskîn, *de arme menschen helpen*. — paké, *helpen kleeden*. Pèr — an, *hulp*, *bijstand*, *onderstand*.

toeloengan oewang, *aalmoes*.

toeloes, *oprecht*, *zuiver*, *rein*, *onschuldig; oprechtheid*, *reinheid*, *onschuld*.

toema, *ongedierte in kleederen*.

toemang, *verlaten*, *verzaken*. Tèr —, *verzaakt*, *verlaten*.

toembang, *vallen*, *nedervallen*, *omvallen*, *tuimelen*.

toembaq, *piek*, *speer*, *lans*, *spies*. Menoembaq, *met de lans werpen*.

toemboeh, *opschieten*, *uitspruiten*, *groeien*,

wassen, *opkomen*, *ontstaan*, *aangroeien*, *botten (van planten)*, *kiemen*, *spruiten*. Ka — an, *pokken*, *puistjes*, *uitslag*.
toemboehan, *groei*, *aanwas*, *wasdom*, *spruit*.
toemboeq, *stampen (in een mortier of vijzel)*, *stompen*, *slaan; stoot*. — dâda, *iemand op de borst slaan*. — padi, *rijst ontbolsteren*. — soesoe, *karnen*.
toemis, *stoven*, *ook een soort van gebak*. Tèr —, *gestoofd*.
toemit, *hiel*, *hak*.
toemoe, koenjit —, *eene soort van saffraan met gekleurde bladen*.
toempah, *storten*, *plengen*, *overgieten*.
toempang, *medevaren*, *mederijden*, *medereizen; door iemand gratis of voor geld medegenomen worden; vergezellen; ingekwartierd zijn*. — kan soerat, *een brief medegeven*. Orang —, *tochtgenoot*, *logeergast*, *inwoner*. — an, *overtocht*, *plaats in een schip of rijtuig*, *passage*.
toempas, tompas, *uitroeien*, *verdelgen*, *vermoorden*. Penoempâsan, *uitroeiing*, *verdelging*, *bloedbad*, *moord*.
toempat, *stoppen*, *afsluiten*, *vervullen*, *opproppen*.
toemplèk, *hoop*, *stapel*.
toempoel, *stomp*, *bot*. — kan, *bot maken*, *stomp maken*.
toenam, *lont*, *zwavelstok*.
toenang, *verloven*, *ondertrouwen*, *huwelijksbeding maken*. — an, *verloofde*, *ondertrouwde*, *bruidegom*, *bruid*, *vrijer*, *vrijster*. Di dâlam bèr — an, *ondertrouwd*, *onder huwelijks-voorwaarden*, *onder de geboden staan*.
toenas, *botten*, *uitbotten*.
toenda, *boegseeren*. — prâhoe, *een vaartuig slepen*.
toendjang, *takken uitschieten*. Penoendjang, *tak*, *loot*.
toendjoeng, *stut; stutten*, *schragen*, *ondersteunen*.
toendjoeq, *wijzen*, *aantoonen*, *voorhouden*.
toendoeq, *buigen*, *krommen (hoofd of lichaam)*, *zich onderwerpen*, *bukken*.
toenè, toenei, *gereed geld (kontanten)*. Soerat hoetang jang —, *schuldbrief*, *betaalbaar op zicht*. Maka tiâda — hargâ-nja di brînja, *en betaalde het niet met gereed geld*.
toengaoe, *vernielend insekt*.
toenggal, *enkel*, *eenig*, *los*. Anaq —, *eenig kind*. Koeda —, *los paard*.
toenggal, *vlag*, *vaandel*, *banier*, *wimpel*, *windwijzer*.
toenggang, *schuins*, *afhellende*.
toenggang, *J. rijden*. Koeda —, *rijpaard*. — koeda, *te paard rijden*. *(Zie:* kandâra).
toenggang, *over vier dagen*.
toenggang-lenggang, *verward*, *overhoop*, *door elkander*, *het onderste boven*.
toenggâra, *zuidoost*. Tîmor —, *oost-zuidoost*. Selâtan menoenggâra, *zuid-zuidoost*.
toenggit, *de billen achteruitsteken*.
toenggoe, *bewaken*, *oppassen*, *bewaren*, *voor iets waken*, *de wacht houden*, *nakomen*, *in acht nemen; wachten*. *L.* *(Zie:* tanggoeh).
toenggoer, *hier en daar gescheiden*, *als klippen*.
toengkâ, *zie:* toengkat.
toengkal, *hitte des lichaams en pijn in de gewrichten (eene kinderziekte)*.
toengkat, *wandelstok*, *staf; schragen*, *schoren*. — karadjâ'an, *schepter*. — katîaq, *krukken*. — sèthân, *zekere plant*, *ook* bamban *genoemd*.
toengkoel, *blok*, *stam*, *stronk*.
toengkoel, *postuur*. Menoengkoel, *zich aan iemand onderwerpen*. Penoengkoel, *geschenk van onderwerping*, *waarbij de oudste dochter*, *eenige slaven en de rijksdienaren behooren*.
toengkoeloeq, *tulband*, *hoofddoek*, *diadeem*.
toengkoep, *torentjes van een gebouw*, *uitkijkhoek*, *dak van een badhuis*, *kanteel*.
toengkoes, (boengkoes), *pak*, *bundel*, *hoop*, *bos*.
toenoe, *branden*, *verbranden*, *zengen*, *braden*, *roosten*. Tèr —, *verbrand*, *gezengd*, *geschroeid*.
toentoen, *leiden*.
toentoet, *eischen*, *manen*, *afvorderen*, *najagen*, *navorschen; eisch*. Menoentoet ìlmoe, *naar kennis vorschen*, *studeeren*.
toepang, *hetgeen tot de voormast behoort*. Tîang —, *fokkemast*, *voormast*. Lâjar —, *fok*, *fokkezeil*.
toepè, *klein donker eekhoorntje*.
toeraq, *schietspoel*. Bèr —, *om eene schietspoel winden*. Pâkan bèr —, *inslag*, *draad van de schietspoel*.
toeri, toerei, *snijden*, *kerven*, *insnijden*.
toerk, *Ar. Turk; verschillende natiën*, *van Tartaren en andere volken*, *die be-*

weren van Turk, een zoon van Japhet, af te stammen.
toerki, *Turk, Saraceen.*
toeroen, *dalen, ondergaan, afklimmen; afkomen, afdalen, afstappen, nederdalen, zakken, bezinken, afstijgen, afvaren; gaan liggen, afstand doen, afstammen.* Nâik —, *op- en afstijgen, rijzen en dalen.* — an, *nederdaling, afklimming, daling, afstijging; afstammeling.* — kan, *nederlaten, aflaten, strijken.* — dèri âtas koeda, *van het paard stijgen.* — dèri âtas tachta, *afstand van den troon doen.* — harga, *in prijs verminderen, dalen.* — plan-plan, *aanzakken, zachtjes komen, nederdalen.* Menoeroen râdja, *een koning afzetten.* — temoeroen, *nakomelingschap, nakroost.* Ka — an, *afkomst, stamlijst, afdaling, ondergang, afstand.*
toeroes, *paal.* — kan, *aan een paal binden.*
toeroet, *volgen, nakomen, vergezellen, navolgen, gehoorzamen, in acht nemen, opvolgen, inwilligen, gehoor geven; nabootsen, naäpen.* Jang — toeankoe, *die u volgt, vergezelt.* — parîntah, *een bevel opvolgen.* — telâdan, *een voorbeeld volgen, nabootsen.* — hewâ nafsoe, *aan de driften gehoor geven, de lusten inwilligen.* Bèr — — an, *achtereenvolgend, achter elkander, bij volging.*
toesoeq, *steken, prikken, rijgen, aanrijgen; opstoken, opruien, aanhitsen.* — kondé, *haarnaald.*
toetoel, *gevlekt (als dieren); spikkels op eene huid.*
toetoep, *sluiten, toedoen, dichten, stoppen, toestoppen, dekken, bedekken, sluieren, bevatten.* Tèr —, *gesloten, bedekt, gesluierd, dicht, toe.* Penoetoep, *deksel, bekleedsel, sluier.* — an, *deksel.* — di dalam, *insluiten.* — kantjing, *toeknoopen, grendelen.* — mâta, *de oogen sluiten.* — médja, *de tafel dekken.* — moeka, *het gelaat sluieren.* — píntoe, *de deur toedoen.* — soerat, *een brief toemaken.*
toetoeq, *in een vijzel stampen.*
toetoewa, *afgodstempel.*
toetroegoeh, *het schild van de schildpad.*
toewah, *oud, bejaard, versleten, verlegen, belegen; donker van kleur, hoog van toets.* Orang —, *een bejaard, oud mensch.* Kâin —, *oud, versleten kleed.* Hîdjoe —, *donkergroen.* Amas —, *best goud van hoogen toets.* Djâdi —, *verouden, oud worden.* — sakâli, *hoogbejaard, stokoud.*
toewâla, *Port.* (toàlhâ), *handdoek, droogdoek.*
toewan, *heer, meester, gebieder, meesteres, gebiedster, mevrouw, beheerscheres; UEd., gij.* — hamba, — koe, *mijnheer, mijn gebieder; UEd., gij, mijne meesteres.* — poenja sânaq, *de uwen.* Jang di pèr — moeda, *onderkoning.* Jang di pèr — besar, *gebieder, alleenheerscher, Gouverneur-Generaal.* Pèr — an, *gebied, bewind, alleenheersching; gouvernement.* Ja —, *ja, mijnheer.* — anoe, *N. N. zeker iemand.* — lah, *gij zijt het.* — poetri, *de vorstin, prinses.* Bèr —, *een meester hebben.* Anaq —, *jong edelman, aanzienlijk jongeling.*
toewang, toewâng, *gieten, ingieten, uitgieten, uitstorten, inschenken.* — ajèr dèrî gèndi, *water uit eene kruik gieten.* — di dâlam piâla, *in een glas schenken.* Penoewângan, *plenging, inschenking.* — marîam, *geschut gieten.* Tèr —, *gegoten.* —, *vorm, gietvorm.*
toewânkoe, *mijnheer, mijn gebieder, titel van voorname personen op Sumatra.*
toewaq, *bedwelmende drank, (getrokken uit den kokos- of andere palmboomen. Als hij versch is, smaakt hij zoet, heet* Nîra, *en is onschadelijk).*
toewarki, *Ar. eene bijzondere houding onder het zitten.* Doedoeq —, *met het rechter been onder de linker dij zitten en het linkerbeen uitgestrekt houden.*
toewé, *oogsten, inzamelen; werktuig om te oogsten.* Menoewé pâdi, *rijst inoogsten.* Penoewé-an, *inzameling, oogst.*
toewelat, *Ar. ongelukkig, ramp, tegenspoed.*
toewi, *soort van schelpvisch.*
toffâh armeni, *Ar. abrikoos.*
tôhor, tôhoer, *ook* kâpoer —, *Japansche kamfer, die slecht en dertigmaal goedkooper is dan de kamfer van Sumatra.*
tôhor, *ondiepte, peilbare grond; platen, banken (onder water).* Kena —, *op eene ondiepte vervallen.*
toja, *stok (soort van wapen met een ijzer er aan).*
tôké, *soort van hagedis, die naar haar geluid* gèkko *wordt genoemd.*
toko, *winkel, negotiehuis.* Toewan —, *winkelier, negotieant, handelaar.*

tom, *V. toom, teugel.* — âjèr, *trens (voor een paard).*
tombé, *schilfers (op het hoofd).*
tombong, *holte, gat, opening.* — kalâpa, *het hart van de kokosnoot, waaruit de loot voortkomt.*
tomonggong, *voornaam officier bij de Maleiers; zeevoogd, admiraal, generaal, landdrost.*
tondjang, *zie:* toendjang.
tondjoq, *stompen (een stomp toebrengen).*
tong, *V. ton, vat, kuip, tobbe.*
tonggâra, *zie:* toenggâra.
tonggol kâki, *een been afhouwen.*
tongking, *het land Tonkin.*
top, *Chineesch dobbelspel.* Mâin —, *zulks spelen.* Prâoe —, *zeker vaartuig.*
tôpèng, *masker, mom, mom-aangezicht; maskerade; maskeren, vermommen.* Bèr —, *gemaskerd.* —, *naam van publieke dansvrouwen, die zich onder het dansen maskeren.*
topi, *V. hoed.*
tôro, *lange baadjes, zooals de bedienden van Europeanen soms dragen.*
trâ, tarâ, *stempel, druk, afdruk.* Menerâ, *drukken, stempelen.* Penerâ, *drukker.* Penerâ-an, *drukkerij.*
tra, *L. neen, niet.* — oesah, *noodeloos, onnoodig.* — perdoeli, *onverschillig; 't kan mij niet schelen, koel, lauw; zich aan niets storen.*
trada, *L. neen, niet. Zie:* tiâda.
tradâkan, *ontdoen.*
trang, *licht, helder, doorzichtig, klaar, zuiver, duidelijk, begrijpelijk, blijkbaar, bevattelijk, snedig, bondig; het licht, glans, schijn.* — boedi, *scherpzinnig.* — boelan, *maanlicht, maneschijn.* — kan, mengrankan, menerângi, *verlichten, inlichten, verklaren.* Koerang —, *onduidelijk, niet licht genoeg.* — sakâli, *zonneklaar.* Penerângan, *licht, schijnsel, verlichting, opheldering.* Ka — an, *verlicht, opgehelderd, duidelijk; inlichting, opheldering.*
tranggânoe, *koningrijk op de N. O. kust van het Maleische schiereiland.*
tra-oesah, *zie:* taoesah.
tras, taras, *het hart, de kern van een boom, die hard is.*
trâsi, *stinkende spijs, van garnalen of andere visch.*
trigo, *Port. koorn.*
trîma, *zie:* tarîma.
troeboe, *gezouten vischkuit.*
troeh, *reukwerk.*
troes, *door en door, recht door, door (door iets heen), rechtuit, ronduit, doorheen.* — an, *opening, doorgang, doortocht, kanaal.* — di sâna, *daardoor, (door die plaats).* — kan, *doordringen.* — trang, *duidelijk, klaar, klinkklaar, onbewimpeld, vrijuit, ronduit.* Meneroeskan, *doorboren, ergens doorheen gaan.* Bèr-djâlan —, *rechtuit gaan.*
troesah, *noodeloos. Zie:* ta-oesah.
troesan, *doorloop.*
troesi, *koperrood.*
trôpong, *pijp, kijker, verrekijker, teleskoop, scheepsroeper.*
tsabar, *Ar. geduld, lijdzaamheid, lankmoedigheid, verdraagzaamheid; verdragen, geduld hebben, uitstaan.* Bèr —, *geduldig zijn.* — kan, *verdragen, harden, uitstaan.* Menanggoeng —, *geduldig lijden.*
tsâboen, *Ar. zeep.* — hîdjoe, *groene zeep.* — poetih, *witte zeep.*
tsâd, *de letter ts.*
tsadar, *Ar. de borst.*
tsâdèq, *Ar. getrouw, waarachtig, echt, onvervalscht; vriend.*
tsadoeki, *A. Sadduceër.*
tsaf, tsafa, *P. rij, rang, gelid, orde; klasse, serie.* Bèr-dîri —, bèr-dîri bèr —, *in gelederen, in slagorde staan.*
tsafar, *Ar. de tweede maand der Mohammedanen.*
tsafiḥat, *Ar. lemmer.*
tsafîr, *saffier.*
tsaghir, *Ar. klein, onbeduidend, luttel, nietig.*
tsaḥ, *bewezen, echt, bevestigd, bewerkstelligd, vervuld, van nut zijn, volkomen, aannemelijk, bevoegd; schaak! (in het schaakspel).* — mat, *schaakmat.* — râdja, *schaak den koning!* Di — kan, *bewaarheid, bevestigd worden; gezuiverd, verbeterd, in orde gebracht worden.*
tsâḥib, *Ar. bezitter.*
tsaḥiḥ, *waar, wezenlijk; volledig, geheel, juist.*
tsâḥiq, *Ar. heer, meester, bezitter, eigenaar; opsteller, schrijver, maker.* — il ḥiqajat, *geschiedschrijver.*
tsaḥkan, *verbeteren.*
tsaiḥfat, *Ar. vers, onderafdeeling, bladzijde, blad, boek.*
tsalawat, *Ar. gebeden.* Mengoetjap —, *gebeden opzenden, bidden.*

tsalb, tsjalboe, *Ar. kruis, galg.*
tsâlèh, *Ar. braaf, vroom, deugdzaam.* Amal —, *goede werken.*
tsalib, *Ar. een kruis; crucifix.* Men — kan, *kruisigen.*
tsamîm, *Ar. zuiver, rein, oprecht.*
tsanoebar, *Ar. pijnboom, denneboom.*
tsarfoe, tsarf, ìlmoe tsarfoe, *Ar. spraakkunst.*
tsarîh, *Ar. duidelijk, woordelijk.*
tsedeqat, tsedeqah, *Ar. aalmoezen, liefdegaven, offer, offerande; aalmoezen geven.* — kan, *bij wijze van liefdegaven verstrekken.* Maka bras itoepôn di — kannja, *die rijst verstrekte hij bij wijze van liefdegaven.*
tsèhat, *Ar. gezondheid.*
tseheb, *Ar. makkers, lieden.* — rrîwâjat, *vertellers, geschiedverhalers, barden.*
tselâh, *Ar. rust, vrede, eendracht, vroomheid, oprechtheid.*
tselât, *Ar. gebed, zegening.*
tsifât, tsifat, *Ar. eigenschap, hoedanigheid.* Segala — nja tiâda dâpat di — kan, *al zijne hoedanigheden kunnen niet verklaard worden.* Jang asa dèngan dzât, lâgi âsa dèngan —, *eenig in wezen en eenig in eigenschappen.* — jang moeliâ, *verhevene eigenschappen.*
tsîghat, *Ar. tol.*
tsoebh, tsebh, tsoebhoen, *Ar. dageraad.* Sembahjang —, *morgengebed.*
tsoebh, *Ar. dauw.*
tsoef, *Ar. kamelot, fijne wollen stof.*
tsohbat, *Ar. vriend, makker, vriendschap.* Bèr —, *bevriend zijn.* Bèr — jang tiâda bèrkapoetoesan, *onderlinge onschendbare vriendschap.*
tsoldâdoe, *Port. soldaat, krijgsman.* — lâwoet, *marinier.* — marîam, *artillerist.* — wolanda tèrlebéh soeka mâti dèri pada mâloe, *de Hollandsche krijgsman verkiest verre den dood boven de schande.*
tsolh, *Ar. vrede.*
tuttar, *driftig zijn (in het spreken).*
tza, *eene Arabische letter, die door tz uitgedrukt wordt.*
tzâbit, *Ar. zeker, onwederlegbaar, stellig, vast, bevestigd, bewezen, echt, overtuigend.* Menjâbitkan, *bevestigen, verzekeren, staven, overtuigen.*
tzalab, *vos.*
tzalâdja, *Ar. sneeuwen.*
tzalâtza, *Ar.* salâsa, *de derde dag, dinsdag.*
tzaldjoe, *Ar. sneeuw.* Bèr —, *sneeuwen.*
tzenein, *Ar. twee.* Jaoem èl tzenein, hâri tzenein, hâri snin, *tweede dag, maandag.*
tziqal, *sikkel, munt, zilverling.*
tzoeloetz, *Ar. een derde,* $^1/_3$.
tzoemoen, *Ar. een achtste,* $^1/_8$.

W.

wa, *Ar. en.* — bihi nastaîno bilâhi àla ini, *en daarmede smeeken wij de hulp Gods hier over af.*
wabâ, *pest.*
wabàd, wabàdoe, *Ar. en daarna, wijders, vervolgens, en toen* — komediën dèri pada îtoe, *en wijders na het bovenstaande.*
wàd, *Ar. belofte, verbindtenis, gelofte.* Bèr —, *beloven, zich verbinden, eene gelofte doen.* Bèr — mengîkoet toeannja, *zich verbinden zijn meester te volgen.*
wadîat, *Ar. toevertrouwd goed.*
wâdja *of* bâdja, *staal.*
wadjah, wedjah, *Ar. gelaat, aangezicht.* Di hadâpan — jang èloq, *voor het aanminnig gelaat.*
wâdjib, *Ar. noodig, noodzakelijk, plichtmatig; plicht, noodzakelijkheid.*
wâdjoe, toewâdjoe, *een ras van volk, dat met zijne familiën in vaartuigen woont en de havens van Borneo, Celebes en andere eilanden bezoekt.*
wadloe, *Ar. reiniging van een gedeelte des lichaams, volgens godsdienstig gebruik.*
wâdoeng, *hakmes.*
wadsj, *kalmus.*
wafât, *Ar. overlijden, sterven.*
wàh, *Ar.* (wahei) *ach! helaas!*
wahi, *Ar. openbaring, inblazing, bevinding.*
waî, wei, *Ar. wee!*
wâjang, *tooneelspel.* Panggong —, *theater, komedie, schouwburg.* — koelit, *Javaansche komedie.*
wâjaug kôrong, *de balken, die den achtersteven uitmaken; kajuit, hut.*
wâkif, *Ar. belemmering, verhindering; ervaren, schrander.*

wakîl, *Ar. gevolmachtigde, gemachtigde, vertegenwoordiger.* — jang mothalaq, *volstrekt gevolmachtigde.* Pèr — kan, *machtigen, in plaats stellen.*
wâkom, *lekkere zeevischsoort.*
wâl, *Ar. toevlucht nemen.*
wâla *of* poetar, *groote boor.*
walahoe âlam, *Ar. en God weet.*
wa-lâkin, *Ar. en echter, maar, desniettemin, hoe het ook zij.*
wâlang, *aangedaan, geroerd, droevig, getroffen.*
wâlang sangîd, *zekere kever, die het rijstgewas vernielt en eene zeer onaangename lucht verspreidt.*
wâli, *Ar. meester, voorzitter, gouverneur van eene provincie, voogd.* — Allah, *de geheiligde des Heeren.* — —, *de heiligen.*
wali, *Ar. vriend, gunsteling.*
wâli, râdja —, *arend of valk.*
walîring, *zwavel.*
wallahi, *Ar. door de gunst Gods; door God.*
wandji, *welriekend, geurig.* Boenga patma —, *de geurige lotus.*
wang (oewang), *Jap. geld, specie, munt.* — bank, *banknoot.* — bâroe, *dubbeltje.* — béja, *boomgeld.* — kontan, *baar geld.* — mas, *goudgeld.* — pèraq, *zilvergeld.* — qarthas, *papieren geld.* — séwah, *pachtgeld.* — sîrih, *fooi, zakgeld.*
wangi, *welriekend, geurig.* Bânjoe —, *welriekend, geurig water.* Pînang —, *soort van betelnoot.*
wângon laoet, *een kruid, ocymum polystachum. L.*
waoe, *de letter w.*
wâqif, *stichter van een fonds of huis van liefdadigheid.*
waqtoe, *Ar. tijd, tijdstip, gelegenheid; saizoen, term.* Pada jang — bâiq, *op een gunstig tijdstip.* Boenga — besar *en* boenga — ketjîl, *twee bloemsoorten.*
wârang, *deelgenootschap in spel of handel.*
warângan, barângan, *rattenkruid.*
waraq, *blad.*
wâras, *gezond; aan de betere hand.*
wârif, *P. waaier; wan.*
wârîf, *Ar. groot, uitgebreid.*
warîngin, (*eig.* póhon warîngin), *fraaie boom, die door den inlander voor heilig wordt gehouden.*
wâriq; *Ar. ontluikend, bladrijk en bevallig groen.*
wâritz, *P. erfgenaam.* Bèr —, *erven, beerven.*
warna, *huid, kleur, verw, glans, waas.* — hîdjoe, *eene groene kleur.* — moeka, *kleur, waas van het gelaat.* — —, *allerlei.*
wârong *en* wâroeng, *kraampje, winkeltje, stalletje.* Mâkan di —, *in een kraam eten.* Boeka —, *een kraampje opzetten, openen,* warong *gaan houden.*
warqa, *Ar. rijkdom, welvaart.*
warqat, *Ar. blad, rol, brief, letter.* — 'i-chlâts, *een vriendschappelijke brief.*
warta, *S. gerucht, bericht, mare, tijding, faam, melding, rapport, nieuws.* Me — kan, *berichten, mededeelen; behelzen, verkondigen.*
warwar, *afkondigen, bekend maken, omroepen.*
wasîjat, *zie:* watsâjat.
wâsir, *aambeien.*
wâsith, *Ar. bemiddelaar, middelaar.*
waswas, *zinnelijke lust, wellust; verzoeking.*
wâtas, *grens.*
wath, *eig.* wathjoen, *Ar. bedgenoot, bijslaap.*
watsâjat (watsîat), *Ar. uiterste wil, testament, voorschrift, last, bevel.* Jang di — kan râdja akan ganti karadjâ-an, *die in 's konings testament tot troonopvolger benoemd wordt.* — kan, *beschikken, een testament maken.*
watsi, *executeur testamentair.*
wâtsil, *Ar. verbonden, vereenigd; vereenigen, bijeenbrengen; vereeniging, zamenvoeging, goede verstandhouding, genegenheid, vriend, geliefde.* Bârang di — kan Allah, *het worde door God vereenigd; God geve dat het gebeure.*
watsl, *Ar. vereeniging, bijeenkomst.*
watzîqat, *Ar. vertrouwen.*
wâwoe, *papieren vlieger.* Tèrbitkan —, *een vlieger oplaten.*
wawoelang, *een blanke zeevisch.*
wazan, *maat in de muziek.*
wedôno, *een Hoofd op Java.*
wei, *Ar. wee!*
weloet, *zie:* beloet.
wètan, *J. het oosten.*
wetslah, *Ar. het teeken dat boven de* Alif *staat, om die te verzwijgen.*
wezîr, wazîr, *Ar. vizier, staatsminister,*
widâm, *Ar. gebed.*
widjâna, *zie:* joedjâna.
wîdjên, *J. of* wiwidjênan, *Soend. oliezaad, sesamum indicum. L.* — alas, *tweehoorn (diceros longifolius.)*
wîgoeroe, *een zeevisch.*

wikâlat, *Ar. zaakwaarneming.*
wîlis, *groen.*
wiwidjenan *of* wiwidjênan, *zie:* wîdjên.
woedjoed, *Ar. zelfstandigheid, wezen, aanzijn.* — dân tsifat, *het wezen en de eigenschappen.*
wolanda, bolanda, blanda, *E. wat van Holland is; iets vreemds.* Orang —, *een Hollander.* Negri —, *Holland.* Ajèr —, *seltzerwater.* Kâpoer —, *krijt.* Tjâra —, *Hollandsche mode.*

Z.

za, *de letter Z.*
zabardjad, *topaas.*
zabîb, *Ar. druiven met zeer kleine pitten, krenten.*
zadâh, *P. kind, telg, kroost.* ẖarâm —, *bastaard, onwettig kind.*
záfrân, *saffraan.*
zâhid, *heremiet, kluizenaar, kloosterling.*
zâhir, *zie:* thâhir.
zahra, zahar, *Ar. glans, schittering.* Retna —, *schitterend juweel.*
zain, *Ar. sieraad.*
zakât, *bepaalde, verplichte aalmoezen.* Fàâl —, *bijdragen voor godsdienstige instellingen, gestichten.*
zakìah, *weldadig.* Foeâda' —, *een weldadig gemoed.*
zakrat, *de planeet Venus.*
zalim, *zie.* thlâlim.
zaloem, *V. barbaarsch, wreed.*
zam, *Ar. opschik.*
zamân, zemân, *Ar. eeuw, tijd, tijdvak.* Achir —, *het einde der dagen.*
zamroed, *P. smaragd.*
zanânah, *serail.*
zânoe, *Perz. knie.*
zawâdah, *P. leeftocht, voorraad, provisie, victualie.*
zawdj, *echtgenoot, de man.* — at, *echtgenoote, de vrouw.*
zeit, *Ar. olijf.* Póhoen —, *olijfboom.*
zèrat, tampat —, *begraafplaats, kerkhof.*
zenggi, *P. Ethiopisch.* Orang —, *een Ethiopiër.*
zengi, *Ethiopiër, moor.*
zerbèh, *soort van bier.*
zîbaq, *kwikzilver.*
zi-jâdat, *Ar. aanhangsel.*
zinâ, *Ar. overspel, ontucht, hoererij.* Bèrboewat —, *ontucht plegen.*
zîrah, *zie:* zirha.
zirha, zîrah, *P. maliënkolder, pantser, ijzeren harnas.*

LIJST DER VERKORTINGEN.

Ar.	beteekent:	*Arabisch.*
B. en *Beng.*	"	*Bengaleesch.*
Chin.	"	*Chineesch.*
E.	"	*Engelsch.*
J. of *Jav.*	"	*Javaansch.*
Jap.	"	*Japanneesch.*
L.	"	*Laag Maleisch.*
Lat.	"	*Latijnsch.*
N.	"	*Nederduitsch.*
P.	"	*Perzisch.*
Port.	"	*Portugeesch.*
S. of *Sansk.*	"	*Sanskrit.*
Soend.	"	*Soendasch.*
V.	"	*Verbasterd.*

